

***Statenstuk* 2011-470**

Jaarstukken 2010

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 27 april 2011
- Statencommissie Cultuur en Economie op 11 mei 2011
- Statencommissie Bestuur en Financiën op 18 mei 2011

- provinciale staten op 23 mei 2011
- fatale beslisdatum: 23 mei 2011

Behandeld door de heer G.C. van Geffen, telefoonnummer (0592) 36 55 80, e-mail
g.geffen@drenthe.nl
Portefeuillehouder: mevrouw J.G. Vlietstra

Inleiding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken over het dienstjaar 2010 aan. Deze jaarstukken hebben vrijwel dezelfde opzet als vorig jaar. De programma's zijn volgens ons collegeprogramma en de Begroting 2010 samengesteld. De opzet is conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording als tegenhanger van de beleidsbegroting en de in het BBV voorgescreven paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de programmarekening en een korte toelichting daarop en de balans met toelichting. Ook de goedkeurende controleverklaring van de accountant is opgenomen.

De productenrealisatie, die deel uitmaakt van de planning- en controlcyclus van gedeputeerde staten, waarbij de afdelingen en teams verantwoording afleggen aan gedeputeerde staten, wordt niet ter informatie bij de jaarstukken aan uw staten meegezonden.

Het BBV schrijft voor dat alleen begrote mutaties met reserves direct verwerkt worden in het rekeningresultaat. Afwijkingen met betrekking tot reserves ten opzichte van de begroting dienen door uw staten expliciet te worden goedgekeurd bij de vaststelling van de bestemming van het rekeningssaldo. Daarom is net als vorig jaar in de programmaverantwoording per programma opgenomen van welke bedragen wordt voorgesteld deze vanuit het rekeningresultaat aan de achterliggende reserves toe te voegen. Hierdoor is beter inzichtelijk gemaakt welke gelden binnen de programma's met reserves worden verrekend en welke bedragen tot de voor- en nadelen van het rekeningssaldo behoren.

Het vrij besteedbare resultaat 2010 bedraagt € 887.000,--. Dit is het resultaat na verwerking van mutaties aan reserves. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Een nadere detailspecificatie van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde saldi groter dan € 50.000,-- is te vinden in paragraaf II.2.

De begroting 2010 is sluitend gemaakt met een onttrekking aan de algemene reserve voor een bedrag van € 12.614.000,--. Door de toevoeging van het rekeningresultaat van € 887.000,-- wordt er in 2010 per saldo € 11.727.000,-- aan de algemene reserve onttrokken.

In de tweede bestuursrapportage 2009 is vanuit de onderuitputting € 11.848.000,-- toegevoegd aan de algemene reserve om het tekort in de begroting 2010 te kunnen opvangen. Daarnaast is in het voorjaar van 2010 besloten voor 2010 een bezuiniging door te voeren van € 7.770.000,--.

Omdat in 2009 is geanticipeerd op het verwachte tekort in 2010 hoeft nu geen extra beroep gedaan te worden op de algemene reserve.

Het rekeningssaldo van de provincie is het verschil tussen de bedragen in de begroting (na wijziging) en de realisatie. Het rekeningssaldo 2010, (vóór verwerking van niet-begrote mutaties in reserves) is uitgekomen op € 12.801.000,--. De verklaring van dit bedrag is te vinden in de meerjarige investeringsprogramma's als het Regio Specifiek Pakket (RSP), provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (pMJP), belevingskanaal Erica – Ter Apel en het programma Kennis Werkt. Er wordt in deze programma's gestuurd op meerjarige doelen. Vooral de toevoeging van € 9.682.000,-- aan het investeringsbudget landelijk gebied (pMJP) zou tot verkeerde conclusies kunnen leiden. Als gevolg van het regeerakkoord staan alle seinen op rood en is eind 2010 stevig op de rem getrapt, met als gevolg dat niet alle begrote middelen zijn besteed. Omdat deze middelen wél zijn verplicht wordt € 9.682.000,-- aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toegevoegd.

Dit geldt ook voor de overige dotaties aan reserves. De stand van zaken wordt in de desbetreffende programmaonderdelen toegelicht.

Het totale bedrag van niet-begrote mutaties met reserves bedraagt € 9.445.000,--. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd.

mutaties reserves		
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	N	-545.990
Bijdrage aan RSP reserve	V	840.779
		0
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	N	-1.850.836
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	N	-9.682.291
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	V	527.369
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	V	139.467
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	V	335
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	V	1.125.846
		<u>-9.445.321</u>

Wij stellen u voor bovenstaande niet-begrote mutaties op reserves te effectueren. Na verrekening van de niet-begrote mutaties met reserves bedraagt het rekeningsresultaat € 3.356.000,--.

Wij willen voor de uitvoering van projecten een bedrag van € 1.393.587,-- overhevelen van 2010 naar 2011. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd.

Omschrijving

Cofinanciering Pieken in de Delta projecten 'Smart Dairy Farming (SDF)	298.427
Voortzetting Ontwikkelingsbureau Veenhuizen	75.000
Stimuleringsmaatregelen Drentse woningmarkt	1.020.160
Totaal	<u>1.393.587</u>

De overhevelingsvoorstellen worden toegelicht in het jaarverslag in de desbetreffende programma's.

Daarnaast stellen we voor van het rekeningsaldo een bedrag € 1.075.000,-- te bestemmen voor de volgende twee zaken: de uitvoering van Motie 2010-28 (Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied) en ontvangen rijksmiddelen voor regionale uitvoeringsorganisatie (RUD).

- Conform uitvoering Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied, stellen wij voor de bezuinigingen op de middelen voor sociale economische vitalisering en recreatie van het pMJP en impuls gelden Vitaal Platteland voor in totaal € 325.000,-- terug te draaien en dit te dekken door dit bedrag toe te voegen aan de Reserve provinciaal aandeel ILG.
- Zoals aangegeven in de 2e bestuursrapportage is door het rijk een bedrag van € 750.000,-- aan het provinciefonds toegevoegd als compensatie voor de uitvoeringskosten van de Wabo. Deze gelden zijn nodig in 2011 (€ 200.000,--) en 2012 (€ 550.000,--) voor het kunnen oprichten van een regionale uitvoeringsorganisatie (RUD). Wij stellen voor deze bedragen beschikbaar te stellen voor de desbetreffende jaren.

Het vrij besteedbare resultaat 2010 bedraagt na bovenstaande voorstellen € 887.000,--. Dit voordeel is het resultaat van vele verschillende voor- en nadelen. Net als vorig jaar is getracht eenvoudig en duidelijk aan te geven wat de oorzaken van de grotere onder- en overschrijdingen zijn. Dit alles conform motie 14 in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan. Deze motie gaat in op de vraag hoe de verantwoording van onderbesteding (het verschil in begroot resultaat en werkelijk resultaat vóór mutaties in de reserves) en de verantwoording van de doelrealisatie toegelicht moet worden. Beschreven moet worden waardoor de onderbesteding is veroorzaakt, in welke mate de provincie onderbesteding heeft kunnen beïnvloeden en in welke mate de doelen ge-

haald zijn. Getracht is duidelijk aan te geven wat de oorzaak van onder- en overschrijding is, of dit een interne of externe oorzaak heeft en of het beïnvloedbaar was. Daarnaast is aangegeven of, ondanks de eventuele financiële afwijking, de doelen zijn behaald. Deze zaken zijn tekstueel opgenomen bij de financiële analyses bij de onderdelen financiële analyses prioriteiten en aan het eind van elke programma bij het onderdeel "Wat heeft het gekost?". In een totaaltabel, die in de Jaarstukken 2010 op bladzijde 7 is opgenomen is dit weergegeven. Een nadere financiële specificatie van de verschillen is te vinden in paragraaf II.2. Toelichting op de programmarekening.

Wij stellen u voor het restant ad € 887.000,-- toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit vrij besteedbaar bedrag zal verwerkt worden in de voorjaarsnota.

De jaarrekening is voorzien van een controleverklaring van PricewaterhouseCoopers Accountants met daarin een goedkeurend oordeel over de getrouwheid en een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid. Het accountantsverslag over 2010 is u rechtstreeks door de accountant toegezonden. Wij ontvingen hiervan een afschrift. In dit statenstuk geven wij een korte toelichting op het verslag van bevindingen.

Advies

1. De jaarstukken 2010 vaststellen en hiermee de aangegeven overschrijdingen van de begroting te autoriseren.
2. Kennismemen van het resultaat van € 12.801.077,-- over 2010 (voor verwerking van niet-begrote mutaties in reserves).
3. Instemmen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die afwijken van de begroting voor een totaal bedrag van € 9.445.321,--.
4. Een bedrag van € 1.393.587,-- storten in de saldireserve ten behoeve van de overheveling budgetten van 2010 naar 2011.
5. Instemmen met de bestemming van het rekeningresultaat voor een bedrag van € 1.075.000,-- ten behoeve van de uitvoering van Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied en de ontvangen rijksmiddelen voor regionale uitvoeringsorganisatie.
6. Een bedrag van € 887.169,-- toevoegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit vrij besteedbaar bedrag verwerken in de Voorjaarsnota.
7. Kennismemen van de reactie op het accountantsverslag van de accountant.

Beoogd effect

Verantwoording van ons college aan uw staten zoals voorgeschreven in de Provinciewet en uitgewerkt in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Argumenten

Het vaststellen van de jaarstukken is een vast onderdeel van de jaarcyclus en is voorgeschreven in de Provinciewet. De jaarstukken voldoen aan de voorschriften voor de opzet en de inrichting van de jaarstukken voor gemeenten en provincies. Deze voorschriften zijn opgenomen in het BBV.

Uitvoering

Tijdsplanning

Inzending door ons college van de jaarstukken aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moet binnen de uiterlijke de wettelijke termijn van 15 juli 2011.

Financiën

Totale kosten	€	10.000,--
Bijdragen van derden	€	-,--
Lasten voor de provincie	€	10.000,--

Europese context

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing.

Extern betrokkenen

PricewaterhouseCoopers Accountants NV en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2010

Ter inzage in de leeskamer

1. Productenrealisatie 2010

Assen, 6 april 2011

Kenmerk: 14/5.1/2011002931

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter

mevrouw drs. J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Reactie op het accountantsverslag

De accountant PricewaterhouseCoopers Accountants heeft op 22 maart 2011 een accountantsverslag voor de provinciale staten van de provincie Drenthe 2010 uitgebracht over de uitkomsten van de controle op de jaarrekening 2010. De accountant heeft controles uitgevoerd om zowel de getrouwheid als ook de rechtmatigheid te kunnen beoordelen conform artikel 217 van de provinciewet.

Bij de jaarrekening 2010 is goedkeurende controle verklaring door de accountant afgegeven met daarin een goedkeurend oordeel over de getrouwheid en een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid. De accountant maakt in het verslag een beperkt aantal opmerkingen die uw staten kunnen helpen hun controlerende taak uit te voeren. Wij willen kort op met name de negen belangrijkste boodschappen van de accountant, vooruitlopend op de bespreking met u, een reactie geven.

In paragraaf 1 geeft de accountant de 9 belangrijkste boodschappen aan.

Bij punt 1 geeft de accountant aan dat zij een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2010 hebben afgegeven. De inrichting van de jaarrekening is zodanig opgesteld dat er een getrouw beeld te geven is en dat organisatie breed rechtmatigheid wordt gewerkt. Wij zijn verheugd dat er wederom een goedkeurende verklaring is afgegeven. Mede hierdoor blijft de provincie Drenthe onder repressief toezicht.

Bij punt 2 kwalificeert de accountant de interne beheersing als goed (in 2009 gaf de accountant de kwalificatie voldoende) en dat hierdoor een betrouwbare jaarrekening kon worden opgesteld. Wij schenken continue aandacht aan de interne beheersing van de organisatie om te zorgen dat betrouwbaarheid gewaarborgd blijft en passen dan ook indien nodig processen en procedures aan om de interne beheersing up-to-date te houden en verder te verbeteren. De door de accountant geconstateerde aandachtspunten nemen wij ter harte en wij passen onze werkwijze hierop aan.

Bij punt 3 geeft de accountant aan dat de structurele borging van rechtmatigheid in de werkprocessen deels is ingevoerd binnen onder andere het subsidieproces. Uiteraard breiden we dit uit, onder andere door het digitaliseren van processen. Hierdoor verlopen de werkprocessen steeds beter en worden aspecten met betrekking tot rechtmatigheid automatisch in de processen opgenomen. Op deze manier zullen in de toekomst interne controles achteraf minder nodig zijn, kan de interne controle nog efficiënter gedaan worden en kan de aandacht meer gefocust worden op de doelmatigheid.

Bij punt 4 geeft de accountant aan dat sprake is van een geringe rechtmatigheidstekortkoming van € 0,3 miljoen.

Het betreft hier een contract inzake het verzamelen van bermmaaisel en het composteren daarvan. Onze eigen interne auditors hebben deze tekortkoming geconstateerd, die helaas niet meer in 2010 gecorrigeerd kon worden. Het betreft hier een incident. Wij schenken continu aandacht aan de interne beheersing van de organisatie om te zorgen dat betrouwbaarheid gewaarborgd blijft en passen indien nodig processen en procedures aan om de interne beheersing up-to-date te houden en verder te verbeteren.

Bij punt 5 geeft de accountant aan dat de afwijkingen tussen de jaarrekening, begroting en 2^e bestuursrapportage groter zijn, afgezien van de niet begrote verkoopopbrengst Essent 2^e tranche. Wij zijn van mening dat de afwijkingen beperkt zijn, en zich beperken tot twee onderbestedingen binnen de Versterking Economische Structuur (VES) en Investeringsbudget landelijke Gebied (ILG), Op deze middelen kunnen wij als provincie veel minder sturen dan op de andere budgetten. Wij blijven uiteraard voortdurend een zo goed mogelijke inschatting maken van benodigde budgetten Vandaar

dat we in 2011 een extra bestuursrapportage hebben ingevoerd.

Bij punt 6 geeft de accountant, evenals in voorgaande jaren, aan dat de sturing, verantwoording en beheersing van de ILG budgetten een belangrijk aandachtspunt blijft. Wij onderschrijven deze bevinding en blijven onverminderd aandacht besteden aan dit item. Als provincie hebben wij weinig invloed op de methodiek zoals die door de Dienst landelijk Gebied (DLG) wordt gehanteerd. Voor afstemming over de budgetten is er zeer regelmatig contact met DLG. Onze aandacht blijft uitgaan naar risico's rond de waardering van de gronden die mogelijk nog niet zijn doorgeleverd op het eind van de convenantperiode 2013.

Bij punt 7 geeft de accountant dat geen tekortkomingen zijn geconstateerd. Bij het insturen van de Single information Single audit (SiSa) verantwoording aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken verwachten wij dan ook geen problemen.

Bij punt 8 geeft de accountant aan dat uit de controle geen tekortkomingen blijken, maar er wel enige aandachtspunten zijn onder andere met betrekking tot de omvang van verplichtingen en ouderdom hiervan. Het saldo van verplichtingen is toegenomen tot € 66 miljoen. De accountant stelt voor om verplichtingen ouder dan 3 jaar af te boeken. Ook wij constateren deze toename. Wij kunnen het ons als betrouwbare overheid echter niet veroorloven eerdere toezeggingen (verplichtingen) af te boeken als er 3 jaren voorbij zijn. Wij boeken verplichtingen alleen af als de overeengekomen prestaties/projecten zijn afgerond en er geld overblijft, Meestal gaat het om toezeggingen (verplichtingen) die door lange procedures pas na enkele jaren kunnen worden afgewikkeld. We kunnen dan ook niet tot afboeken overgaan, voordat definitieve afrekeningen hebben plaats gevonden. Uiteraard controleren wij wel regelmatig of de opgenomen verplichtingen "hard" zijn. Er wordt elk jaar van elke afzonderlijke verplichting geïnventariseerd of het juist is dat deze nog openstaat. De accountant heeft bij haar controle geen verplichtingen gevonden die onterecht door ons zijn opgenomen. In de komende periode gaan we hier nog scherper op sturen. Het digitale subsidiesysteem moet dit verder ondersteunen, zodat na het verstrijken van de subsidietermijn de instellingen meteen een herinnering ontvangen. Er kan indien nodig uitstel worden verleend en vastgelegd. Daarna moeten ze meteen worden afgerekend. Als instellingen dit niet tijdig doen dan kunnen direct de juridisch vereiste procedures worden gevolgd voor herinneren, aankondiging ambtshalve vaststelling en definitieve vaststelling. Subsidieverplichtingen zouden dan sneller kunnen worden afgewikkeld.

Wat betreft de lening die aan RTV Drenthe is verstrekt in verband met de huisvesting, is aan te geven dat geheel volgens het aflossingschema de schulden worden afgelost. Wij zien dan ook geen aanleiding om de waardering van de lening naar beneden bij te stellen. Als subsidieverstrekker blijven wij de financiële positie van RTV Drenthe nauwlettend volgen.

Zodra over de afwikkeling van de voorziening inzake de deelneming Verkoop Vennootschap nieuws te melden is, zullen wij dat opnemen in de reguliere planning & control cyclus documenten. Overigens zal de afwikkeling neutraal of positief uitvallen, omdat de gehele opbrengst destijds is voorzien en dus niet verder tegen kan vallen.

Bij punt 9 geeft de accountant dat wij adequaat anticiperen op de ontwikkelingen rond de economische crisis en bezuinigingen. Aandachtspunt is informatievoorziening hieromtrent. Wij informeren provinciale staten hierover middels de reguliere planning & control cyclus. Deze cyclus is met ingang van 2011 uitgebreid met een 3^e bestuursrapportage.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 6 april 2011, kenmerk 14/5.1/2011002931;

BESLUITEN:

- I. de jaarstukken 2010 vast te stellen en hiermee de aangegeven overschrijdingen van de begroting te autoriseren;
- II. kennis te nemen van het resultaat van € 12.801.077,-- over 2010 (voor verwerking van niet-begrote mutaties in reserves);
- III. in te stemmen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die afwijken van de begroting voor een totaal bedrag van € 9.445.321,--;
- IV. een bedrag van € 1.393.587,-- te storten in de saldireserve ten behoeve van de overheveling budgetten van 2010 naar 2011;
- V. in te stemmen met de bestemming van het rekeningresultaat voor een bedrag van € 1.075.000,-- ten behoeve van de uitvoering van Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied en de ontvangen rijksmiddelen voor regionale uitvoeringsorganisatie;
- VI. een bedrag van € 887.169,-- toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Dit vrij besteedbaar bedrag verwerken in de Voorjaarsnota;
- VII. kennis te nemen van de reactie op het accountantsverslag van de accountant.

Assen, 23 mei 2011

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

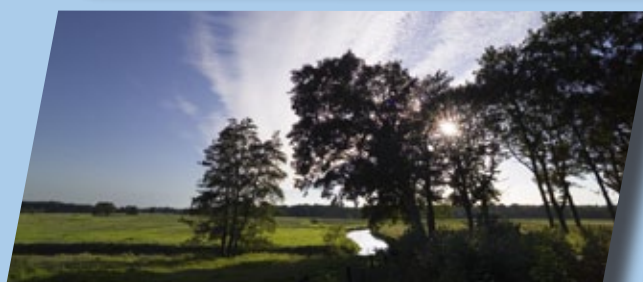
, voorzitter

jk/coll.

Jaarstukken 2010

provincie **D**renthe

**Kiezen voor de kracht
van Drenthe**

Jaarstukken 2010

Gedeputeerde staten van Drenthe
April 2011

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

	Voorwoord	5
	Inleiding	6
	Kerngegevens	10
	Rapportage Drentse versnellingsagenda	11
I	Jaarverslag	
	Programma 1 De provincie doét er toe!	17
	Programma 2 Samenleving met samenhang	35
	Programma 3 Ruimte en bereikbaarheid	62
	Programma 4 Kennis wérkt	94
	Programma 5 Leefomgeving	112
	Programma 6 Middelen	160
I.2	Paragrafen	
I.2.1	Lokale heffingen	175
I.2.2	Weerstandsvermogen	178
I.2.3	Onderhoud kapitaalgoederen	196
I.2.4	Financiering	201
I.2.5	Bedrijfsvoering	206
I.2.6	Verbonden partijen	217
I.2.7	Grondbeleid	227
II	Jaarrekening	
II.1	Programmarekening 2010	231
II.2	Toelichting op de saldi van de Programmarekening 2010	232
II.3	Balans per 31 december 2010	239
II.4	Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	240
II.5	Toelichting op de balans per 31 december 2010	242
II.6	Incidentele baten en lasten	250
III	Overige gegevens	
III.1	Investeringen	257
III.2	Stand en verloop van reserve en voorzieningen	267
III.3	Overzicht personeelssterkte (fte)	296
III.4	Arbeidskostengerelateerde verplichtingen	297
III.5	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens	298
III.6	Rapportage Verordening Dwangsom	299
III.7	Rapportage single information single audit (Sisa)	303
III.8	Portefeuilleverdeling GS-leden	305
III.9	Zetelverdeling	306
III.10	Afkortingenwijzer	307
III.11	Controleverklaring accountant	312
III.12	Bestemming van het resultaat	314

Voorwoord

Voor u liggen de Jaarstukken 2010. In deze jaarstukken treft u een verslag aan van de realisatie van ons collegeprogramma “Kiezen voor de kracht van Drenthe” over het jaar 2010. Wij doen met name verslag van de aanpak van onze ambities in de zin van plannen, programmeren en “in de markt zetten” van Drentse initiatieven, in nauwe samenwerking met onze maatschappelijke partners. De bestuursperiode 2007-2011 loopt ten einde. De afgelopen vier jaar hebben we samen hard gewerkt aan de toekomst van Drenthe en na bijna vier jaar dat dit collegeprogramma is ingezet doen wij in deze Jaarstukken verslag van de resultaten over 2010. In deze Jaarstukken geven wij aan van de belangrijkste resultaten voor dit jaar zijn geweest en laten we zien dat er een gezonde basis is gelegd voor de komende bestuursperiode.

De Jaarstukken 2010 sluiten aan bij de opzet van de Begroting 2010. U vindt dan ook in de Jaarstukken 2010 de programma’s terug die wij hebben gekozen op basis van ons collegeprogramma “Kiezen voor de kracht van Drenthe”. Net als in de begroting en voorjaarsnota’s wordt ook in de Jaarstukken 2010 een onderscheid gemaakt tussen onze prioriteiten en de “lopende zaken”.

De Jaarstukken 2010 laten na bestemming van het resultaat een positief rekeningresultaat zien ten opzichte van de begrote baten en lasten en reservemutaties. Bij de begroting werd nog uitgegaan van de nadeel van € 12.614.000,-- door de Reserve voor algemene doeleinden hiervoor aan te spreken. Uiteindelijk kan bij het bestemmen van het resultaat 2010 dit nadeel bijgesteld worden op € 11.727.000,--.

De financiële verantwoording vindt u in de programmaverantwoording per prioriteit en product en tevens in de jaarrekening, het tweede onderdeel van de jaarstukken. Bij het onderdeel bestemming van het resultaat vindt u een beknopt overzicht van de financiële afwijkingen die hebben geresulteerd in het rekeningssaldo. Wij gaan ook kort in op de vraag, of de hieraan gerelateerde doelen wel of niet zijn behaald.

Wij vertrouwen erop dat wij u met de Jaarstukken 2010 op een goede wijze inzicht hebben geboden in de resultaten van onze inzet voor de kracht van Drenthe.

Assen, 5 april 2011

College van gedeputeerde staten van Drenthe

Inleiding

De Jaarstukken 2010 bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en de (jaar)rekening (programmarekening en balans). Voor de indeling is de opzet van de Begroting 2010 gevolgd.

Het vrij besteedbare resultaat 2010 bedraagt € 887.000,--. Dit is het resultaat na verwerking van mutaties aan reserves. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Een nadere specificatie van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde saldi groter dan € 50.000,-- is te vinden in paragraaf II.2.

Om de begroting 2010 sluitend te maken was een onttrekking uit de reserve voor algemene doeleinden geraamd van € 12.614.000,--. Door de toevoeging van het rekeningresultaat van € 887.000,-- wordt er per saldo € 11.727.000,-- aan de algemene reserve onttrokken.

In de tweede bestuursrapportage 2009 is, vooruit lopend op het verwachte tekort in 2010, al € 1.848.000,-- toegevoegd aan de algemene reserve. Daarnaast is in het voorjaar van 2010 besloten voor 2010 een bezuiniging door te voeren van € 7.770.000,--.

Door deze maatregelen hoeft nu geen extra beroep gedaan te worden op de algemene reserve.

Het rekeningsaldo 2010, vóór verwerking van niet-begrote mutaties in reserves, bedraagt € 12.801.000,-- positief. In de volgende tabel wordt dit bedrag per programma uitgesplitst.

De verklaring van dit bedrag is met name te vinden in de meerjarige investeringsprogramma's als het Regio Specifiek Pakket (RSP), provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (pMJG), belevingskanaal Eric-Ter Apel en Kennis Werkt.

Er wordt in deze programma's gestuurd op meerjarige doelen. Vooral de toevoeging van € 9.682.000,-- voor het investeringsbudget landelijk gebied (pMJG) zou tot verkeerde conclusies kunnen leiden. Als gevolg van het Regeerakkoord staan alle seinen op rood. Er is eind 2010 stevig op de rem getrapt, met als gevolg dat niet alle begrote middelen zijn besteed. Omdat deze middelen wél zijn verplicht wordt € 9.682.000,-- aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toegevoegd. Dit geldt ook voor de overige dotaties aan reserves (zie bladzijde 317 voor de specificatie). De stand van zaken wordt in de desbetreffende programma's toegelicht.

In de programmaverantwoording is per programma opgenomen welke bedragen worden toegevoegd aan de achterliggende reserves. Hierdoor is beter inzichtelijk gemaakt welke bedragen binnen de programma's met reserves worden verrekend en welke bedragen tot de voor- en nadelen van het rekeningsaldo behoren.

De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening. Beide documenten geven provinciale staten de mogelijkheden om invulling te geven aan hun controlerende rol. Gedeputeerde staten leggen door middel van de Jaarstukken 2010 verantwoording af over de Begroting 2010.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording
- de paragrafen zoals voorgeschreven volgens het Besluit begroting en verantwoording

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening en de toelichting
- de balans en de toelichting

Verder worden nog de ‘overige gegevens’ verstrekt, waaronder de goedkeurende controleverklaring van de accountant.

Hierna beschrijven wij kort de onderdelen van de Jaarstukken 2010.

De programmaverantwoording

De programmaverantwoording is opgebouwd uit de programma's en de programma's zijn onderverdeeld in producten. In de programmaverantwoording wordt per programma/product ingegaan op de realisatie van doelen die in de Begroting van 2010 zijn opgenomen. In het blauw zijn de zaken vanuit de begroting opgenomen, dit onder het kopje: Wat waren onze doelen en wat hebben wij gerealiseerd? Daarnaast wordt, indien van toepassing, ingegaan op ontwikkelingen en prioriteiten met betrekking tot de producten. Onder het kopje: Wat zijn de prioriteiten en wat gaan wij eraan doen? is de tekst overgenomen van de Begroting 2010 en vervolgens is aangegeven hoe er is gewerkt aan de prioriteiten van 2010 en wat de status van de betreffende prioriteit is. Tevens is een apart financieel overzicht van de prioriteiten opgenomen en zijn afwijkingen groter dan € 50.000,- per prioriteit toegelicht.

Ten slotte wordt aan het eind van elk programma aangegeven wat het gekost heeft en wordt op grotere verschillen een toelichting gegeven. Dit alles conform motie 14 in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan. Deze motie gaat in op de vraag hoe de verantwoording van onderbesteding (het verschil in begroot resultaat en werkelijk resultaat vóór mutaties in de reserves) en de verantwoording van de doelrealisatie toegelicht moet worden. Beschreven moet worden waardoor de onderbesteding is veroorzaakt, in welke mate de provincie onderbesteding heeft kunnen beïnvloeden en in welke mate doelen gehaald zijn. Het gaat dus niet alleen om de omvang van de onderbesteding. Voor de volledigheid geven we niet alleen bij onderbestedingen een toelichting, maar ook bij overschrijdingen.

Getracht is duidelijk aan te geven wat de oorzaak van onder- en overschrijding is, of dit een interne of externe oorzaak heeft en of het beïnvloedbaar was. Daarnaast is aangegeven of, ondanks de eventuele financiële afwijking, de doelen zijn behaald. Hierna staan de afwijkingen conform motie 14 in tabelvorm, waarbij aangegeven is waar de tekstuele toelichting opgenomen is.

Resultaat toelicht volgens motie 14

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwegend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)	tekstuele toelichting bij:
Programma 1. De provincie doet er toe!	254.702	nee						
Totaal kleinere verschillende binnen programma			254.702	V				
Programma 2. Samenleving met samenhang	773.445	ja						
P2.05 Kansen voor "7 tot 7" diensten- en voorzieningen-programma in Drentse gemeenten			77.376	V	ja	extern	ja	prioriteit blz. 55
Kapitaallasten m.b.t. Drents Museum			484.744	V	ja	intern	ja	programma blz. 60
Totaal kleinere verschillende binnen programma			211.325	V				
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	-222.790	nee						
P3.14 Regio Specifiek Pakket (RSP)			-3.496.401	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 84
Bijdrage inzake RSP projecten			2.655.622	V	ja	intern	nee	programma blz. 92
Onderhoud en verbeteringswerken N34			-1.125.846	N	ja	extern	ja	programma blz. 89
Onderhoud 406 km weg (totaal) beheren, plus 16 km parallelweg, 261 km fietspad en 28 fauna			-1.186.504	N	ja	extern	nee	programma blz. 90
Kosten vaarwegverbinding Erica - Ter Apel			-527.369	N	ja	extern	nee	programma blz. 91
Vaarweg Meppel-De Punt			545.991	V	ja	extern	nee	programma blz. 90
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen			307.865	V	ja	extern	nee	programma blz. 93
Stimulering Drentse woningmarkt			1.020.160	V	nee	extern	ja	programma blz. 91
Kosten actualisatie regiovisie Groningen-Assen			950.000	V	nee	intern	ja	programma blz. 91
Totaal kleinere verschillende binnen programma			633.692	V				
Programma 4 Kennis wérkt	2.560.322	ja						
Bijdragen in projecten versterking economische structuur			1.850.836	V	nee	extern	nee	programma blz.110
Dividend CBL Vennootschap b.v.			399.795	V	ja	extern	nee	programma blz.110
P4.04 Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme			63.787	V	ja	extern	ja	prioriteit blz.107
Totaal kleinere verschillende binnen programma			245.904	V				
Programma 5. Leefomgeving	9.689.440	ja						
P5.13 Uitwerking klimaat en energiebeleid			-185.712	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 144
P5.02 Grote stap zetten in bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit			338.550	V	nee	extern	nee	prioriteit blz. 144
P5.23 Vitaal Platteland			-154.373	N	ja	intern	ja	prioriteit blz. 144
P5.27 Havelte Oost			-199.986	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 144
P5.28 Runde			275.000	V	nee	extern	nee	prioriteit blz. 145
Uitvoeringskosten pMJP			319.877	V	ja	intern	ja	programma blz. 155
Kapitaallasten m.b.t. relatienotagebieden			225.352	V	ja	intern	ja	programma blz. 155
pMJP exclusief prioriteitsgelden			8.473.099	V	ja	extern	nee	programma blz. 155
Totaal kleinere verschillende binnen programma			597.631	V				
Programma 6. Middelen	-254.042	nee						
Rente van belegd kasgeld			-452.811	N	ja	extern	nee	programma blz. 173
Toegerekende apparaatskosten			1.005.564	V	ja	intern	nee	programma blz. 172
Bijdrage van de kostenplaats kapitaallasten			-814.801	N	ja	intern	nee	programma blz. 173
Totaal kleinere verschillende binnen programma			8.006	V				
Totaal rekeningssaldo voor verrekeningen met reserves			12.801.078					

De paragrafen

In de paragrafen die zijn voorgeschreven worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de provincie. De paragrafen bevatten een verslag van de realisatie van beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en lokale heffingen.

De programmarekening

Via vaststelling van de begroting autoriseren de staten het college tot het doen van uitgaven. Over de realisatie daarvan wordt in het overzicht van baten en lasten in de programmarekening per programma verslag gedaan. Gezien het belang van een goed inzicht in de baten en lasten, worden de baten en lasten per programma weergegeven in een afzonderlijk overzicht. Dit overzicht is integraal; dat wil zeggen dat het alle baten en lasten bevat, zoals opgenomen in het programmaplan bij de Begroting 2010. Daarnaast wordt een overzicht verstrekt van de saldi per programma. In een beknopt overzicht is per programma een specificatie opgesteld.

De balans met toelichting en de overige gegevens

Inzicht in de financiële positie is van belang, mede met het oog op de continuïteit van de provincie. Daarom besteden wij afzonderlijk aandacht aan de financiële positie, zoals deze te bepalen is op basis van de balans. Speciale aandacht geven wij aan de investeringen, reserves en voorzieningen personeelssterkte, de Verordening dwangsom en de voorgeschreven verantwoording Single information en single audit (Sisa).

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording zijn dit jaar geen nieuwe eisen naar voren gekomen die van invloed zijn op de indeling van jaarstukken.

Kerngegevens

A Sociale structuur

Aantal inwoners (per 1 januari 2011)	491.342
Aantal huishoudens (per 1 januari 2010)	209.754

B Economische structuur

Netto arbeidsparticipatie (2010)	64,8%
Beroepsbevolking (2010; x 1.000)	217
Werkzaam (2010; x 1.000)	204
Werkloos (2010; x 1.000)	13 (6,1%)

Bedrijvigheid (in aantallen per 1 april 2010)

Landbouw	3.916
Industrie	1.745
Bouw	3.494
Handel	7.576
Vervoer en opslag	791
Horeca	1.468
Zakelijke diensten	8.501
Overige diensten	7.652

C Fysieke structuur

Oppervlakte (2010; in km ²)	2.680
Oppervlakte cultuurgrond (2010; in ha)	150.245
Woningvoorraad (aantal per 1 januari 2010)	207.986

Wegenbeheer

Wegen (in km)	467
Parallelwegen (in km)	13
Fietspaden (in km)	257
Vaarwegen (in km)	169

Bronnen

- Centraal Bureau voor de Statistiek
- Provinciaal werkgelegenheidsregister

Rapportage Drentse versnellings-agenda

Reconstructie N374 – traject Borger - Schoonloo

Het wegvak Borger-Schoonloo is aangepast aan de essentiële herkenbaarheidkenmerken (EHK), inclusief de aansluiting op de N587. Het project is opgeleverd en daarmee afgerond. De totale kosten van het project € 1.820.000,--

Herinrichting N371 Smilde

De N371 binnen de bebouwde kommen van Smilde tot en met Hijkersmilde en de situaties bij de bruggen is aangepast aan de eisen van de EHK. Het project is opgeleverd en daarmee afgerond. De totale kosten van het project € 3.600.000,--

Onderzoek naar incidentmanagement (IM)

Op dit moment is er de intentie om incidentmanagement toe te passen op de drie (voor IM-begrippen) belangrijkste wegen, N34, N381 en de N372. Eind 2010 is er contact geweest tussen de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Besloten is om het thema incidentmanagement gezamenlijk op te pakken. Er is dan ook een eerste concept-project-plan opgesteld, waarin het doel en de te nemen stappen worden omschreven.

Onderzoek naar afstandsbediening provinciale vaarwegen

Om het serviceniveau op de beroeps- en recreatievaart te verbeteren zal de bediening (op afstand) van bruggen en sluizen verder worden geautomatiseerd. De Nota “Bediening op Afstand” is gereed. In de nota is een inventarisatie gemaakt van welke mogelijkheden en kansen er zijn. Op dit moment vindt er een nadere afstemming plaats met andere beleidsvelden. De definitieve nota zal in het eerste kwartaal van 2011 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Innovatieve verlichting

Een groot deel van de saneringsoperatie is in 2010 afgerond. Het resterende deel van de te verwijderen lichtmasten wordt in het voorjaar van 2011 gesaneerd.

- Aanbrengen actieve Led-markering rotonde Bunne (N386)
Het verlichtingsplan voor het realiseren van Led-markering ter plaatse van de rotonde nabij Bunne is eind 2010 in uitvoering gebracht. Het gehele project zal in februari 2011 gereed zijn.
- Aanbrengen Dynamische openbare verlichting Zuidlaren-De Groeve
Het verlichtingsplan voor het aanbrengen van een dynamisch verlichtingssysteem op het traject Zuidlaren-De Groeve is eind 2010 in uitvoering gebracht. Het gehele project zal in het voorjaar van 2011 gereed zijn.

Energiezuinig steunpunt

De provincie wil duurzame energieopwekking in de vorm van kleine windturbines en zonnepanelen, toepassen bij provinciale (onderhouds)steunpunten. De eerste inventarisatie van de toepassingsmogelijkheden van windturbines is uitgevoerd. Een extern bureau heeft een rapport opgesteld waarin diverse besparingsscenario's zijn weergegeven met bijbehorend energiebesparingspotentieel. Getracht wordt om het energiebesparingspotentieel zo breed mogelijk toe te passen. De aandacht gaat daarbij uit naar isolatie, zonnepanelen en warmte-koude opslag en toepassing van hoog rendement verwarmingstechnieken. Verdere uitrol zal in 2011 zijn beslag krijgen.

100.000 voertuigenplan

In het najaar van 2009 is er door GS het besluit genomen om deel te nemen aan de subsidieregeling van het ministerie van V&W, de zogenoemde Tankstations Alternatieve Brandstoffen 2 (TABII). De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de subsidieregeling ligt bij het Agentschap NL. Half maart 2010 is het subsidieprogramma gesloten. Drie subsidieaanvragen voor aardgas/groen gas-vulpunten zijn in juni 2010 toegekend. Dit zijn Peize, Hoogeveen en Geesbrug. Deze vulpunten worden in 2011 gerealiseerd. Uit een eerdere subsidieregeling (Tankstation Alternatieve Brandstoffen 1) wordt nog een vulpunt gerealiseerd bij Meppel via de TABI-regeling. Dit vulpunt is in januari 2011 klaar. Ook in Sleen en Pesse worden nog vulpunten gerealiseerd, deze vallen echter niet onder de subsidieregeling. Na realisatie van bovengenoemde vulpunten heeft Drenthe een belangrijke bijdrage geleverd in de tot standkoming van een dekkend netwerk van vulpunten in Nederland.

Stagnerende woningbouw

In 2009 is een inventarisatie uitgevoerd bij gemeenten naar woningbouwprojecten die als gevolg van de recessie stagneerden. Met de instelling van de Stimuleringsmaatregel Drentse woningbouw wil de provincie die woningbouwprojecten een beslissende zet geven, zodat besloten wordt tot realisatie. Gebleken is dat diverse projecten in de vrije sectorbouw zijn doorgegaan met alleen een bijdrage op basis van de rijksstimuleringsregeling. Bij de provincie zijn diverse projecten ingediend waaraan in 2010 in totaal € 2,9 mln is toegekend, in enkele gevallen in samenloop met een rijkssubsidie. De toekenning betreft elf woningbouwprojecten waarvan er vier in uitleglocaties liggen en zeven in herontwikkelingslocaties. In totaal worden hierdoor 443 woningen gerealiseerd. Met de toekenning is bijna 90% gemoeid van het budget dat voor 2010 beschikbaar is voor directe projectondersteuning. Voor de projecten in de uitleggebieden wordt de provinciale bijdrage primair ingezet voor een extra duurzaamheidsimpuls. De projecten in de herontwikkelingsgebieden zijn vooral van grote betekenis als impuls voor het betreffende deelgebied (wijk, stadscentrum of dorp).

Zo worden projecten die op diverse aspecten van het provinciaal beleid positief scoren en waar partijen het belang ook onderkennen met een eigen extra bijdrage, met de versnellingsagenda ondersteund en gerealiseerd. Ook kunnen projecten, die niet in aanmerking komen voor de rijksregeling met de provinciale maatregel worden ondersteund. In het geval dat sociale huurwoningen (die het Rijk niet in aanmerking laten komen voor subsidie) onderdeel zijn van een project dat voor een gebied een vliegwieleffect heeft, kent de provincie wel subsidie toe. Bijvoorbeeld in de situatie dat door uitval van de marktvrage besloten wordt tot herprogrammering van middeldure koop naar sociale huur. In die zin werkt de provinciale maatregel aanvullend op de generieke werking van de rijksregeling.

Op het beschikbare budget voor consumentenvoorlichting en vraagstimulering is geen beroep gedaan. Daarvoor is het voorstel om dat ook te kunnen inzetten voor directe projectondersteuning. Begin 2011 is de eerste tender opengesteld voor de investeringsimpuls stedelijke vernieuwing. Nadrukkelijk wordt gekeken in hoeverre daar synergie is te bereiken met de stimuleringsmaatregel

100.000 woningenplan

Het projectvoorstel om 4% van het EFRO-budget in te zetten ten behoeve van energie-efficiënte maatregelen is uiteindelijk op 5 november 2010 door de Bestuurscommissie van SNN goedgekeurd. Door dit besluit hebben we tot 2013 in het noordelijke Energiebesparingsfonds beschikking over € 20,25 mln. Hiermee wordt een extra impuls gegeven aan de werkgelegenheid in de bouw- en installatiesector en wordt bijgedragen aan de energie- en klimaatdoelstellingen. In 2010 is via een regeling (de SEBB) noordelijk ruim € 2,5 mln. (via SNN) uitgekeerd

aan bijna duizend particuliere woningbezitters, waarvan circa 275 in Drenthe. De regeling voor woningcorporaties is in november 2010 van start gegaan. Corporaties hebben in een maand tijd reeds voor € 2,6 mln. aan aanvragen bij SNN ingediend, goed voor de energierenovatie van circa 600 woningen in de sociale sector. Uiteindelijk moeten de diverse regelingen en revolverende fondsen leiden tot ten minste 81 miljoen aan investeringen in energiebesparingsmaatregelen in de bestaande bouw, resulterende in tussen de circa 850 fte in de bouw- en installatiesector in de periode tot 2013.

Stadsvernieuwing Hoogeveen

In 2009 is een bijdrage van € 4,0 mln uit het Stimuleringsfonds Drentse projecten toegekend aan de herontwikkeling van het stadscentrum van Hoogeveen. De eerste contouren van vernieuwing zijn in 2010 zichtbaar geworden. Aan de noordzijde heeft de Hoofdstraat-Noord een facelift gekregen waardoor er een aantrekkelijke entree is ontstaan met een hoge ruimtelijke kwaliteit. Aan de zuidzijde is het eerste deel van de Schutstraat heringericht met een provinciale bijdrage uit de BDU. Onderdeel van de herontwikkeling is ook de entrees van de achterzijde naar de Hoofdstraat te verbeteren. Zo zijn het Dekkerplein en de Dekkerpassage opgewaardeerd, onder andere door verwerving en sloop van een pand. De voorbereidingen om te kunnen beginnen op het Kaapplein zijn zover gevorderd dat gestart kan worden met de bouw van een parkeergarage samen met nieuwbouw. Ook wordt een deel omgevormd naar een vergroting van het Park Dwingeland. Als gevolg van de recessie is enige vertraging opgelopen ten opzichte van de planning, maar de uitvoering is in 2010 goed op gang gekomen.

Tussenwater

De contracten voor de grondverwerving zijn in december getekend en de kavelruil (landbouwstructuurverbetering) is in gang gezet. De gelden vanuit de versnellingsagenda zijn volledig benut. De MER-rapportage heeft door noodzakelijk aanvullend onderzoek vier maanden vertraging opgelopen. De eindrapportage wordt nu verwacht in februari 2011.

Versnelde inrichting EHS

Door ingenieursbureau Arcadis zijn inrichtingsplannen opgesteld voor het beekherstel van het Peizerdiep. Deze plannen zullen in de vergadering van maart 2011 aan de landinrichtingscommissie Roden Norg worden gepresenteerd. Daarna kunnen de plannen in procedure worden gebracht. Volgens planning kan de aanbesteding komend najaar plaatsvinden waarna de uitvoering van start gaat. Een complicerende factor kan nog het nieuwe kabinet Rutte worden die niet meer garant staat voor alle investeringen waarmee ILG geld is gemoeid. Daarom hebben we bepaald dat we, voordat de aanbesteding plaatsvindt, eerst groen licht moeten geven.

Revitalisering bedrijventerrein De Wieken

De eerder toegezegde Rijkscofinanciering (EZ) ten bedrage van € 1,8 miljoen is uitgebleven. De financiering van het project herstructurering bedrijventerrein De Wieken moest daarom via de reguliere lijn worden opgepakt. Eind 2010 is overeenstemming bereikt tussen gemeente en provincie over financiering van het ontstane gat van € 1,8 miljoen. Nu de financiering van het project rond is, zal de uitvoering in 2011 spoedig starten.

Ondersteuning MKB

In 2010 heeft de provincie de tweede en laatste tranche (à € 1 miljoen) beschikbaar gesteld aan het MKB-fonds dat wij samen met NV NOM hebben ingesteld. Onderdeel van dit fonds is de TAFF-regeling waarvoor de provincie op verzoek van de NOM in 2010 twee tranches (à €500.000) beschikbaar heeft gesteld. Uit het fonds is nu (ultimo 2010) in totaal € 3 miljoen beschikbaar gesteld aan tien Drentse MKB-ondernemingen. Het fonds wordt zeer gewaar-

deerd door de markt en voorziet duidelijk in een behoefte. Eind december 2010 hebben wij van NV NOM het verzoek ontvangen voor betaling van de derde tranche in het kader van de TAFF-regeling.

Scholing en arbeidsmarkt

Samen met gemeenten, UWV Werkbedrijf, ondernemers en onderwijs heeft de provincie Drenthe gewerkt aan het inperken van de gevolgen van de economische crisis voor de arbeidsmarkt. Dat is gebeurd via het stimuleren van de bovenregionale van-baan-naar-baan-mobiliteit (Arbeidsmobiliteit Drenthe), deelname aan Convenant Jeugdwerkloosheid en het op peil houden van het aantal leerlingbouwplaatsen in Drenthe.

Concrete voorbeelden van activiteiten in 2010 zijn:

- Steun aan het project Ellert en Brammert van stichting de Zeven Marken (opleidingstrajecten voor jongeren in de bouw);
- Steun aan het opleidingscentrum voor de bouw (OCB) in samenwerking met gemeenten en woningbouwcorporaties;
- Verbetering van de informatieontsluiting scholingsmiddelen en –regelingen, o.a. via de website 123subsidies.nl van SNN;
- Realisatie van een provinciale dekking van leerwerkloketten.

Deze inzet is gefinancierd vanuit het budget Versterking kenniseconomie en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

Marketing en promotie

Alle intensiveringsmiddelen zijn in 2009 verplicht en ingezet.

Monumentenzorg

In het kader van het project Leegstand en Herbestemming (Versnellingsagenda) zijn inmiddels een 12-tal Rijks- of provinciale monumenten herbestemd en gerestaureerd. Drie kerken, zeven objecten in de categorie agrarisch erfgoed, en twee in de categorie industrieel erfgoed. In het oog springen bijvoorbeeld: Meidoornlaan 43/45 en 47/49 in Veenhuizen, en de herbestemde Scheepstraschool in Roden. Vanuit Leegstand en Herbestemming hebben wij ook een bijdrage gedaan in het wind- en waterdicht maken van de voormalige kampcommandantswoning Kamp Westerbork.

Crisis- en herstelwet

Het Regiospecifiek Pakket (RSP) omvat een viertal deelprogramma's. De deelprogramma's Assen-FlorijnAs en Emmen-Centrum/Atalanta zijn in 2010 beide toegevoegd aan de lijst van projecten behorende tot de Crisis- en Herstelwet. Dit betekent dat de uitvoering van delen ervan sneller kan beginnen. Voor Emmen wordt aangekoerst op de start van de werkzaamheden in 2011 (namelijk voor de Tunnel Hondsrugweg), voor Assen begin 2012 (namelijk voor het onderdeel Blauwe As/Het Kanaal, het herstel van de (recreatie-) vaarverbinding door de stad Assen heen).

Voor zowel Assen als Emmen geldt dat in 2010 tussen onze provincie en de betreffende gemeente 'convenanten' zijn gesloten, over doelen, financiering, taakverdeling, etc. Ook daar zijn er geen 'hobbels' meer die uitvoering in de weg staan.

I

Jaarverslag

Programma 1

De provincie doét er toe!

Missie

Onze ambitie is de provincie te laten léven door actief te zijn als stimulator, aanjager en gebiedsregisseur. We geven invulling aan onze rol als gebiedsregisseur, hebben daarvoor de juiste kennis in huis en weten waar kennis beschikbaar is om regie te kunnen voeren. Vanuit die positie zorgen we met onze partners voor een gedragen beleidsagenda en zien we toe op de uitvoering daarvan. Door het versterken van de bestuurskracht van provincie en gemeenten, zijn we beter in staat om te sturen en te monitoren op beleidsrealisatie. We werken daarom aan toename van onze eigen bestuurskracht en faciliteren ook gemeenten daarin. We positioneren Drenthe sterk op (inter)nationaal niveau door actieve lobby richting Den Haag en Brussel. Hierin fungeren we als intermediair voor de medeoverheden in Drenthe.

In onze communicatie staan kwaliteitsverbetering, transparantie en verantwoording centraal. We zorgen dat de kwaliteit van digitale informatieverstrekking en dienstverlening op een hoog niveau is en we blijven die voortdurend verbeteren.

Belangrijkste resultaten 2010

- Eind mei hebben we het subsidieloket officieel geopend. Een eerste verschijning van het elektronisch loket van de Provincie Drenthe. Om geauthenticeerd toegang tot dit loket te krijgen wordt gebruikgemaakt van DigiD.
- Op het vlak van communicatie brachten wij ons evenementen- en uitnodigingenbeleid in kaart. Dit leidde ertoe dat grote evenementen op het TT-circuit dit jaar voor het eerst zijn gekoppeld aan inhoudelijke dossiers, zodat optimaal van netwerken gebruik kon worden gemaakt.
- Op het gebied van nieuwe media verscheen de eerste digitale nieuwsbrief rond de versnellingsagenda. Ook zetten wij standaard Twitter in als middel om te communiceren over nieuws- en persberichten vanuit de provincie.
- Voor arbeidsmarktcommunicatie is een plan opgesteld, dat de profilering van Drenthe ondersteunt.
- De provincie Drenthe is WABO-proof op het vlak van digitale voorzieningen, structuur, kennisniveau van het personeel, wet- en regelgeving, de samenwerking met partners en op het vlak van communicatie en informatievoorziening.
- Wij hebben het rapporteurschap op het thema 'Opvangen van de gevolgen van de vergrijzing in Europa' in het Comité van de Regio's afgerond. Als vervolg hierop bracht een delegatie van het Comité van de Regio's een werkbezoek aan Noord-Nederland. Hierdoor hebben we het Noordelijke cluster 'Healthy Ageing' Europees kunnen positioneren.
- We hebben een Dienstverleningsconcept Drenthe opgesteld, inclusief een visie op dienstverlening.
- We hebben de telefonische bereikbaarheid van de provinciale organisatie laten meten en een klanttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren.
- We hebben drie zelfonderzoeken uitgevoerd. Een onderzoek naar de wijze waarop wij de realisatie van het ILG/PMJP extern hebben georganiseerd, een onderzoek naar het beheer op verbonden partijen en zelfonderzoek over de voortgang in de verzakelijking in het subsidieproces. De onderzoeken laten grosso modo een positief beeld zien. Aanbevelingen tot verdere verbetering zijn in 2010 omgezet in acties.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-1.0 Provinciale staten

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Provinciale Staten willen beter zichtbaar zijn voor de inwoners van Drenthe. Indicatoren: 15 werkbezoeken en discussiebijeenkomsten op locatie in de provincie door leden van de staten en statencommissies; gemiddeld 300 bezoekers per vergadering aan de live-uitzending van vergaderingen van de staten en statencommissies op internet.

Provinciale Staten willen meer herkenbaar en zichtbaar zijn in de Drentse samenleving en de toegankelijkheid van de informatie naar burgers vergroten. Activiteiten die daartoe zijn ondernomen, zijn:

- Het verder ontwikkelen van de website als belangrijk informatiekanaal. Naast het raadplegen van actuele informatie over vergaderingen en besluitvorming kunnen burgers via de website van Provinciale Staten live de vergaderingen van de staten en de statencommissies volgen. Per vergadering maken gemiddeld 300 bezoekers gebruik van deze nieuwe faciliteit. Inmiddels bezoeken jaarlijks 20.000 mensen de website van Provinciale Staten, waarvan 14.000 unieke bezoekers.
- Het geven van rondleidingen en groepsbezoeken. In 2010 vonden slechts enkele groepsbezoeken plaats. Door grootschalige verbouwing en renovatie was een groot deel van het provinciehuis niet toegankelijk voor rondleidingen.
- Het plaatsen van maandelijkse 'statendag'advertenties. Hierin worden vergaderingen van de Staten en statencommissies aangekondigd.
- Het uitgeven van persberichten belangrijke nieuwsfeiten. In 2010 betrof dit gemiddeld één persbericht per maand.

Het onderhouden van contacten met gemeenteraadsleden, instellingen, belangenorganisaties en samenwerkingspartners is een belangrijk instrument in de meningsvorming van Provinciale Statenleden. Via participatie krijgen statenleden kennis en inzicht in de praktijk van Drenthe en de mogelijke impact van beleidsvoorstellen voor de inwoners. Participatie is dan ook planmatig ingezet in 2010 via werkbezoeken of presentaties en discussiebijeenkomsten. Een goed voorbeeld van participatie is de totstandkoming van het nieuwe omgevingsbeleid (OGB). Gedurende het beleidsvormingsproces heeft de statenwerkgroep OGB verschillende bijeenkomsten en werkbezoeken georganiseerd. Ook is twee keer een team van externe deskundigen, allen experts op hun eigen terrein wat betreft het OGB, uitgenodigd en gevraagd naar hun inzichten en ervaringen.

De Statenwerkgroep Dreun heeft in dit kader in mei 2010 opnieuw een Europacongres gehouden, met als thema 'Kansen van Europa voor lokaal en provinciaal bestuur'. Vanuit de tweejaarlijkse bijeenkomstenreeks '1 voor 12 en 12 voor 1' is in september 2010 een zeer geslaagde relatiedag met gemeenteraadsleden georganiseerd met als thema bestuurskracht. In 2010 zijn tien werkbezoeken afgelegd en zesentwintig (discussie)bijeenkomsten gehouden.

P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Bestuurlijke aangelegenheden (rechtsbescherming)

Een goede en adequate rechtsbescherming bieden aan belanghebbenden die betrokken zijn bij provinciale besluitvorming.

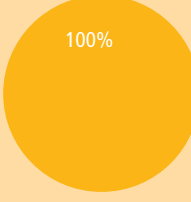
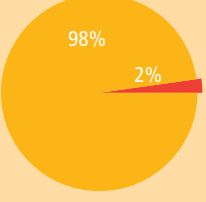
Indicatoren	Nulmeting	Streefwaarde/realisatie			
		2008	2009	2010	Later
1. Kwantitatief: aantallen beroeps-procedures inzake beslissingen op het bezwaarschrift.	Van de 42 zaken in 2006 is in drie gevallen (7%) beroep ingesteld tegen de beslissing op het bezwaarschrift bij de Rechtbank of de Raad van State.	15%	15% realisatie: 6%	15% realisatie: 13,5%	15%
2. Kwalitatief: oordeel rechter, tevredenheids-onderzoek belanghebbenden (in- en extern).	Van de acht uit 2005 en 2006 lopende beroepszaken in 2006 zijn twee beroepen alsnog ingetrokken. Uitspraken (zes x): - twee gegrond (33%) - nul gedeeltelijk gegrond (0%) - nul niet-ontvankelijk (0%) - vier ongegrond (66%)	10% uitspraken gegrond	10% realisatie: 66%	10% realisatie: 0%	10%
3. Tijdigheid van de afdoening van bezwaren en klachten.	Van de 42 zaken in 2006 is nul keer (0%) buiten de termijn beslist.	30%	25% realisatie: 62% (zie toelichting)	25% realisatie: 41% (zie toelichting)	25%

Toelichting bij 3: er zijn relatief veel bezwaarschriften buiten de wettelijke termijn afgedaan. Dat komt door het grote aantal ingediende bezwaarschriften (110) die met een lagere personeelsbezetting moesten worden afgedaan.

Provinciehuis voor dat werd begonnen met de revitalisering

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 1. De provincie doét er toe!	4.865.129	9.649
		
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

	1	2	3	4	(3-4)
Programma 1. De provincie doét er toe!	Realisatie 2009	Primitieve begroting 2010	Begroting 2010 na wijziging	Realisatie 2010	Verschil
Totaal lasten	4.278.716	5.062.595	5.122.182	4.865.129	257.053
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	30.138	12.000	12.000	9.649	2.351
Saldo	4.248.579	5.050.595	5.110.182	4.855.480	254.702

Ontwikkelingen

P-1.0 Provinciale staten

Ontwikkelingen jaarstukken

Zijn er ontwikkelingen (vooral externe) die genoemd zijn in de begroting en/of bestuurs-rapportages, waarover toelichting is vereist. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn dan deze ook hier melden.

P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Onderdeel Uitvoeringsorganisatie

Onder de realisatie van Provincie Nieuwe Stijl (PNS) is ook een deel van het budget voor de WABO opgenomen. Het budget voor de realisatie van de Regionale Uitvoeringsorganisatie (RUD) wordt hier ondergebracht. Drenthe heeft in 2010 een eenmalig bedrag van € 750.000,-- uit het provinciefonds ontvangen als compensatie voor de (uitvoerings)kosten WABO. Wij stellen voor om deze rijksbijdrage alsnog, ten laste van het rekeningsresultaat, te storten in de saldireserve voor de dekking van eenmalige kosten, die gemoeid zijn met de oprichting van een RUD. Voor 2011 benutten wij daarvan € 200.000,-- en in 2012 € 550.000,--.

P-1.2 Interprovinciale samenwerking

Ontwikkelingen jaarstukken.

Zijn er ontwikkelingen (vooral externe) die genoemd zijn in de begroting en/of bestuurs-rapportages, waarover toelichting is vereist. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn dan deze ook hier melden.

P-1.3 Openbare orde en veiligheid

Ontwikkelingen jaarstukken.

Zijn er ontwikkelingen (vooral externe) die genoemd zijn in de begroting en/of bestuurs-rapportages, waarover toelichting is vereist. Indien er nieuwe ontwikkelingen zijn dan deze ook hier melden.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Prioriteiten uit de begroting 2010

1.1 Uitvoering bestuursakkoord

Wij geven prioriteit aan de uitvoering van het Bestuursakkoord en aan onze reactie op het rapport 'Amen is geen Amsterdam'. Bij de behandeling van de begroting 2010 hebben wij een document beschikbaar met een visie op de PNS en de uitwerking van onze kerntaken en rolopvatting daarin.

In dit document geven wij als college aan hoe we als provincie in 2011 onze kerntaken willen uitvoeren en welke veranderingen daarvoor nodig zijn in de huidige collegeprogramma's. Zo kunnen we in 2010 al vast voorsorteren op de positie die we in 2011 bereikt willen hebben.

Voor de uitvoering van Amen is geen Amsterdam is een externe programmamanager aangetrokken. Vanwege de inhoudelijke samenhang hebben wij dit gekoppeld aan de uitvoering van het Bestuursakkoord en een verkenning van samenwerkingsverbanden in de regio, gericht op het vormen van een Drentse uitvoeringsorganisatie. Sinds het voorjaar van 2009 is de programmamanager aan het werk.

Voor het programma Uitvoering Bestuursakkoord hebben wij € 400.000,- op jaarbasis begroot. Dit bedrag is onder andere bedoeld voor het inzetten van personeel voor de uitvoering van het programma. Een deel van de benodigde middelen dekken we door verschuivingen binnen de bestaande formatie en door inzet van bestaande budgetten vanuit Programma 1. Dit betekent dat uiteindelijk een intensivering nodig is van € 250.000,- op jaarbasis tot 2013.

Aansluitend op de kerntakendiscussie werken wij in 2010 en 2011 verder aan de thema's zoals die genoemd zijn in de brief aan de Staten: samenwerking met andere partners in uitvoeringsdienst(en), ontwikkelen en meten van bestuurskracht, verbeteren kwaliteit dienstverlening, herijking van het interbestuurlijk toezicht, verbetering infrastructuur belangenbehartiging IPO-SNN en gemeentelijke overleggen.

Prioriteiten uit de begroting 2010

Vergunningverlening Wet Milieubeheer en Wabo

Op basis van het Bestuursakkoord en het rapport Amen is geen Amsterdam is gekozen voor een beleid met de nadruk op regievoering in plaats van uitvoering. We gaan onderzoeken hoe de uitvoering van de vergunningverlening en de handhaving een plek kan krijgen in een nieuwe uitvoeringsorganisatie. In de overgangperiode tot 1 januari 2012 willen wij kwalitatief en kwantitatief minimaal op het huidige (ISO-gecertificeerde) niveau uitvoering blijven geven aan de vergunningverlening. Tegelijkertijd werken wij in deze periode hard aan de oprichting van een uitvoeringsorganisatie. De benodigde tijdelijke externe inhuur voorafgaand aan de start van een nieuwe uitvoeringsorganisatie schatten wij voor 2009 en 2010 in op € 165.000,- per jaar. Voor 2010 hebben uw staten hiervoor bij de Voorjaarsnota 2009 de door ons gevraagde € 165.000,- aan extra financiële middelen beschikbaar gesteld. Voor 2009 hebben wij hetzelfde bedrag uit bestaande middelen kunnen dekken. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de uitkomsten zijn van de bestuurlastendiscussie tussen Rijk en IPO.

1.2. Betere bestuurlijke samenwerking

In 2009 hebben wij de contacten met gemeenten, waterschappen en de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) verder uitgebouwd. Met de bestuurders van gemeenten in Drenthe, verenigd in de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG), hebben we op 24 februari 2009 een eerste principebesluit genomen over de gezamenlijke Strategische Agenda voor de toekomst. Eind 2009 willen wij met de andere bestuurders overeenstemming bereiken over de ambities en beoogde resultaten van deze agenda. In 2010 en de jaren daarna geven wij uitvoering aan de gemaakte afspraken, die een periode van drie of vijf jaar belopen. Voor de uitvoering ervan sluiten we vanaf eind 2009 ontwikkelings- en resultaatgerichte allianties tussen gemeenten en provincie en gemeenten onderling. Hiermee geven alle overheden in Drenthe uitvoering aan de verschillende Bestuursakkoorden met het Rijk.

Wij streven naar (bestuurs)krachtige Drentse overheden, die sturen op beleidsrealisatie. In dit verband zal in 2010 in IPO-verband een nadere uitwerking van bestuurskracht worden gegeven. Dit willen wij in overleg met de Drentse gemeenten vorm geven.

Daarnaast zullen wij werken aan meer samenhang en afstemming in het beleid van de Drentse gemeenten en de provincie Drenthe. Zeker op het gebied van beleidsonderwerpen die voor alle inwoners en daarmee ook voor de Drentse gemeenten en de provincie van belang zijn, is hiervan meer efficiency en effectiviteit te verwachten: demografische ontwikkelingen, gebiedsinrichting, natuur en landschap en regionale economie. Uitgangspunten voor de gezamenlijke strategie zijn zowel de inzet en vergroting van gebundelde bestuurskracht als het respect voor het eigen domein van elk van de overheden.

Verdere kennisontwikkeling ten aanzien van Europese zaken is van belang voor de provincie zelf én voor partijen in de regio. In overeenstemming met de conclusies uit het verkennend onderzoek naar de inrichting van een Europaloket richten we ons in 2010 op de kennisuitwisseling tussen partijen en uitbreiding van het netwerk rond de Europese onderwerpen. In 2009 hebben we daartoe al stappen gezet. Onze medewerkers zullen we activiteiten aanbieden, die zijn gericht op kennisontwikkeling. Voor Drentse partijen zullen we in samenwerking met gemeenten en andere organisaties activiteiten ontwikkelen die bijdragen aan kennisontwikkeling over Europa. De provinciale rol richt zich daarbij op een inhoudelijk ondersteunende rol voor EU-aangelegenheden.

Als eerste voorbeeld daarvan willen we het EuropaServicePunt (ESP) in samenwerking met de Drentse gemeenten, in het bijzonder de gemeente Emmen, verder ontwikkelen. Het ESP gaat in 2010 de Drentse overheden en partners wegwijs maken met Europese subsidies, kennis en netwerken.

In de jaren 2010 en 2011 is Drenthe voorzitter van de SNN-bestuurscommissie Europa, overeenkomstig ons voornemen in de Voorjaarsnota 2009 om Drenthe (in Noord-Nederlands verband) meer te profileren in Europa.

In 2010 ronden wij het rapporteurschap op het thema 'demografische trends in Europa' in het EU-Comité van de Regio's af. Dit rapporteurschap behelst het voorzitterschap van een onderzoek naar de gevolgen van demografische ontwikkelingen in de Europese regio's en het verzamelen van aanbevelingen voor het daarvoor te ontwikkelen Europese beleid. Na vaststelling van dit beleid door de EU is het weer aan de nationale, regionale en lokale overheden om hieraan uitvoering te geven. Hiermee kunnen wij Drenthe in SNN-verband, dus mede namens Fryslân en Groningen, sterker profileren in Europa. Tevens verschaft dit ons een goede uitgangspositie in latere discussies over belangrijke Europese dossiers.

Tot slot gaan we medio 2010 de Nota Europastrategie evalueren en (indien nodig) herijken.

1.3. Beter(e) beleid(s)processen

Het interactieve samenspel met partners aan de voorkant van visie- en beleidsontwikkeling is een belangrijke invulling van de regierol. Al verschillende grote beleidsprocessen zijn op deze manier ingezet. Voorbeelden hiervan zijn het Omgevingsbeleid en de Sociale en Culturele Agenda. Door het beschikbaar stellen van de kennis en ervaring uit deze processen rusten we de organisatie en de medewerkers verder toe om de regierol op een passende manier invulling te geven. Met de uitgangspunten van PNS als basis, ontwikkelen we methoden voor kennisuitwisseling en -ontwikkeling, onder meer door het organiseren van een leergang en themasessies. We beschrijven in een organisatiebrede visie hoe de provincie Drenthe via interactief werken haar regierol pakt. De uitgangspunten hiervan zijn gereed in oktober 2009, maar door het constant inbrengen van nieuwe kennis en ervaring is de ontwikkeling van de visie een groeiproces.

1.4. (Inter)actiever informeren en profileren

De provincie als bestuurslaag is relatief onbekend. Daarom brengen wij het functioneren van de provincie onder de aandacht brengen bij personen en organisaties die voor het functioneren van de provincie van belang zijn. Dat betekent dat wij ons actief bewegen en profileren in Den Haag en Brussel en ten opzichte van gemeenten en maatschappelijk organisaties. Tevens vragen wij hiervoor aandacht van de media en benutten we onze eigen communicatiemiddelen.

Bijkomend effect is dat wij de inwoners van onze provincie zo inzicht bieden in het doen en laten van de provincie als democratisch bestuursorgaan. Ook in onze (voor een groot deel wettelijk verplichte) advertenties en onze arbeidsmarktcommunicatie zullen wij zorgen voor zichtbaarheid en herkenbaarheid voor burgers. Niet door inzet van meer geld en middelen, maar door bestaande middelen slim in te zetten en door de kwaliteit van redactie en vormgeving te verbeteren.

Mede naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie-Bomhof (EuroChamp) ondernemen we acties om de contacten met de media verder te structureren. In de wekelijkse vergaderingen van GS zijn externe contacten van collegeleden sinds augustus 2009 een vast agendapunt. Alle vragen van de media worden geregistreerd in een database. Sinds maart 2009 zijn wij zeven dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar voor de journalisten, en kunnen wij bij de afhandeling van persvragen gebruik maken van deze database.

Daarnaast richten wij ons op verdere ontwikkeling van ons internetportaal en het intensiveren van de communicatie rondom programma's en projecten.

Samen met Marketing Drenthe bouwen we het nieuwe Drentheportaal verder uit. In 2009 hebben we een begin gemaakt met e-dienstverlening. Hieraan geven wij in 2010 een vervolg. Zie hiervoor verder prioriteit 1.5.

Kwaliteit van dienstverlening.

In 2008 en 2009 hebben wij gewerkt aan een kwaliteitshandvest voor onze dienstverlening. Hieraan geven wij in 2010 verder uitvoering. In dit verband hebben wij in IPO-verband een aantal activiteiten opgepakt. Er worden provinciebrede gemeenschappelijke dienstverleningsnormen opgesteld en er komt een plan van aanpak voor een gezamenlijk klanttevredenheidsonderzoek, dat we medio 2010 in Drenthe willen uitvoeren.

Prioriteiten uit de begroting 2010

1.5. Digitale informatie en (e-)dienstverlening

Wij geven de komende planperiode uitvoering aan de in 2009 geactualiseerde nota 'Welkom in digitaal Drenthe' (WiDD). Daarin zijn de ICT-beleidvoornemens vastgelegd met een horizon van 4 jaar. Deze nota houdt rekening met de uitgangspunten van het programma e-overheid en de normen vanuit de BurgerServiceCode. De nota is bovendien geactualiseerd op basis van de gevolgen van het Bestuursakkoord en aanbevelingen van de door PriceWaterhouse-Coopers in 2009 uitgevoerde audit op de nota.

Om de doelstellingen van prioriteit 1.5 te halen moeten we intensiveren. Ten eerste streven we er naar de per 1 december 2008 in het kader van het NUP en Gideon afgesproken versnellingen, inclusief harde deadlines te halen; wij hebben ons via het IPO geconformeerd aan deze afspraken en zijn daarmee gehouden aan de bijbehorende wettelijke termijnen. Ten tweede is in afwachting van de revitalisering van het provinciehuis een achterstand ontstaan in de vervanging van de huidige ICT-infrastructuur. Voorzieningen voor de ondersteuning, het beheer en het realiseren van een totaal vernieuwde ICT omgeving zijn onontkoombaar. ICT is een randvoorwaarde voor het nieuwe werken en de invloed daarvan op de werkplekfaciliteiten. Om dit te kunnen blijven doen is een nieuwe ICT infrastructuur noodzakelijk, inclusief management- en beheergereedschappen. Beheer dient centraal, op afstand, in hoge mate geautomatiseerd en via self-support aangeboden te worden. De uitgestelde vervanging maakt dat alles tegelijkertijd moet worden uitgevoerd. Naast de complexiteit van de operatie dient tijdelijk ook een hoeveelheid extra werk gelijktijdig te worden verricht. Projecten als de vernieuwing van het subsidieproces en de Wabo zijn direct afhankelijk van de vernieuwde ICT-infrastructuur.

Voor het informatiebeheer (archieffzorg) geldt eveneens, naast een wettelijke verplichting om over een Documentair Structuur Plan te beschikken, dat de overgang van papier naar digitaal werken tijdelijk om extra inspanningen vraagt. We voeren nieuwe processen in en zetten een goed digitaal informatiebeheer op. Voor de uitvoering van de nieuwe taken is tijdelijk, tot eind 2013, extra capaciteit noodzakelijk. Kortom, de intensiveringen op grond van strategische keuzes, versnellingen ten gevolge van NUP en Gideon, uitstel van noodzakelijke vernieuwingen in het verleden plus de overgang naar digitaal werken maken dat we een aantal extra investeringen in het kader van deze prioriteit opvoeren.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
1.1 Uitvoering bestuursakkoord	<p>Provincie Drenthe is gebiedsregisseur in het fysiek economisch domein en op het gebied van cultuur.</p> <p>Concentratie op kerntaken en regievoering in plaats van uitvoering.</p> <p>Provincie Drenthe voert haar wettelijke toezichtstaken uit en ziet toe op de kwaliteit van het lokaal bestuur.</p> <p>Kwaliteit van bestuur en dienstverlening van de provincie is aantoonbaar verbeterd.</p> <p>De provincie werkt samen met lokale overheden en andere partners in robuuste uitvoeringsorganisatie(s)</p> <p>Handhaving uitvoering vergunningverlening op huidige (ISO-gecertificeerde) niveau, zowel kwantitatief als kwalitatief</p>	<p>Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord, inclusief kwaliteitsverbetering door samenwerking Vergunningverlening en Wabo: externe inhuur</p>

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
1.2 Beter bestuurlijke samenwerking	<p>Strategische agenda voor de toekomst. (Bestuurs)krachtige Drentse overheden die sturen op beleidsrealisatie.</p> <p>Voorzitterschap nieuwe SNN bestuurscommissie Europa.</p> <p>Rapporteurschap over demografische ontwikkelingen binnen het Comité van de Regio's.</p> <p>Verdere kennisontwikkeling rondom Europa bij gemeenten.</p> <p>De Drentse overheden en partners zijn (beter) wegwijs met Europese subsidies, kennis en netwerken.</p>	<p>Uitvoering geven aan de voornemens (de beleidsvisies) uit de gemeenschappelijke gebiedsgerichte strategische agendapunten.</p> <p>In 2010 zal in IPO-verband een nadere uitwerking van bestuurskracht worden gegeven dat wij in goed overleg met de Drentse gemeenten zullen uitwerken.</p> <p>Uitvoeren nota Europastrategie Drenthe, onder meer in de vorm van het organiseren van een periodiek overleg met leden van het Europees Parlement en van een Drents Bestuurlijk overleg Europa, 2 keer per jaar.</p> <p>Uitwerken en opzetten Europaservicepunt, aangehaakt bij initiatief van de gemeente Emmen. (deels e-dienstverlening, prioriteit 1.5).</p> <p>Discussiestuk voor het Comité van de Regio's rondom het thema 'Ageing' en de rapportage daarvan.</p> <p>Cursus Europa algemeen en cursus Europees recht.</p>
1.3 Beter(e) beleid(sprocessen)	Toerusting organisatie op interactieve en integrale beleids- / regievoering die past binnen de werkwijze van PNS.	<p>Organisatie en afronding van themasessies en een mini-leergang rondom gebiedsgericht werken. Dit leidt tot verdere uitwerking en operationalisering van gebiedsregie en het biedt een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring hierover.</p> <p>In samenwerking met de beleidsafdelingen ontwikkelen en opleveren van een instrumentenbox rondom interactief werken en gebiedsregie. Dit leidt tot concrete (proces) handleidingen om interactief te werken vanuit de regierol van de provincie.</p> <p>Ontwikkelen en opleveren van een organisatiebrede visie op interactief werken, uitgaand van de kaders van PNS.</p> <p>Uitvoeren en afronden van procesondersteuning bij drie complexe, interactieve en integrale dossiers. Deze dienen als pilotprojecten, op aanvraag wordt ondersteuning uitgebreid naar andere dossiers.</p>
1.4 (Inter)actiever informeren en beter profileren	<p>Actief werken aan beeldvorming, positie en status PS en GS en werkzaamheden provincie.</p> <p>Drenthe vermarkten als unieke en veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.</p> <p>Een duidelijk gezicht van de provincie Drenthe met een goede beeldvorming over de taken.</p> <p>Aandacht voor provinciaal beleid in de media.</p>	<p>Verdere uitbouw Drentheportaal.</p> <p>Provinciaal beleid in media.</p> <p>Arbeidsmarktcommunicatie: opzetten van een eenduidig (personeels)advertentiebeleid</p> <p>Bundeling en optimaal vormgeven bekendmakingen.</p>
Kwaliteitshandvest / kwaliteit van dienstverlening	Transparante (lees: zichtbare, te volgen diensten) en klantgerichte dienstverlening.	Uitvoeren algemeen klanttevredenheidsonderzoek, aan de hand van provinciebreed opgesteld (IPO) plan van aanpak.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
1.5 Digitale informatie en (e-) dienstverlening	<p>Voldoen aan afspraken tussen IPO, rijk, UvW en VNG over totstandkoming programma e-overheid normen BurgerServiceCode.</p> <p>Actuele beleid- en productinhoud digitaal beschikbaar</p> <p>Realiseren van centrale opslag fysieke documenten en (op verzoek) digitaal aanbieden.</p> <p>Migreren documentaire informatie verzorging van uitvoering naar ondersteuning.</p>	<p>Uitvoeren geactualiseerd WiDD, via uitvoeringsprogramma.</p> <p>Realisatie NUP en Gideon (INSPIRE).</p> <p>Daadwerkelijke uitrol nieuwe werkplekken en nieuw beheerconcept.</p> <p>Inrichting / onderhoud digitale infrastructuur.</p> <p>Papier uit de organisatie halen, op verzoek digitaliseren en toevoegen aan het document managementsysteem.</p> <p>Kwanti- en kwalitatieve bezetting van de Documentair Informatie Verzoekers t.b.v. borging nieuwe documentaire ontwikkelingen en processen.</p>

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
1.1. Uitvoering bestuursakkoord	<p>Status: oranje</p> <p>- Programmaplan realisatie PNS opgeleverd en uitvoering gestart.</p> <p>- Besluit om Algemene SubsidieVerordening (ASV) Drenthe aan te sluiten bij het Rijksbrede subsidiekader.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - We zijn gestart met de uitwerking van gebiedsgericht werken, inclusief de invulling van gebiedsregie. Oplevering is gepland in het eerste kwartaal 2011. - Door input/begeleiding bij teamontwikkelactiviteiten, MD-sessies en bij formuleren HR-opgave om tot slanke en flexibele organisatie te komen hebben we de organisatieontwikkeling PNS-proof gemaakt - We hebben een evaluatie uitgevoerd over het eerste jaar van het programma PNS; voor het jaar 2011 hebben we een korte termijn agenda opgesteld. - We hebben opdracht gegeven voor onderzoek naar administratieve lasten verbonden aan diverse provinciale producten van 2010 vergeleken met die van 2005. Hiermee is een aanzet gegeven voor vermindering van lasten als gevolg van provinciale regels. En tegelijkertijd aan vermindering van uitvoeringslasten bij de provincie zelf. - We zijn gestart met een ambtelijke overleggroep toezichts-domeinen IBT; Daarin hebben we een bijdrage aan de IPO-inzet geleverd met betrekking tot het: <ul style="list-style-type: none"> - wetsvoorstel Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) - beleidskader schorsing en vernietiging - beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
	<ul style="list-style-type: none"> - Inbreng vanuit provincie Drenthe in herijking Interbestuurlijk Toezicht (IBT) geborgd. - Provincie Drenthe WABO-proof. 	<ul style="list-style-type: none"> - We zijn gestart met de vorming van een intensieve interne samenwerking als opmaat naar een nog te vormen Regionale Uitvoeringsdienst. Voorlopig is gekozen voor een interne samenwerkingsvariant en wordt in 2011 bekeken of een volgende stap naar een werkmaatschappij gemaakt kan worden. Er is dan meer duidelijkheid over de resultaten van het proces met de gemeenten. - We hebben processen en systemen aangepast op WABO-proof werken. - We hebben een front- en backoffice ingericht. - We hebben samenwerkingsafspraken gemaakt rondom WABO met gemeenten en waterschappen. - We hebben brochures en ander informatiemateriaal voor klanten gemaakt en beschikbaar gesteld. - We hebben provinciale verordeningen aangepast.
1.2. Betere bestuurlijke samenwerking	<p>Status: oranje (de strategische GS-VDG agenda).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzitterschap nieuwe SNN-bestuurscommissie Europa. - Verdere kennisontwikkeling rondom Europa bij gemeenten. - De Drentse overheden en partners zijn (beter) wegwijs met Europese subsidies, kennis en netwerken. - Rapporteurschap over demografische ontwikkelingen binnen het Comité van de Regio's. 	<ul style="list-style-type: none"> - We hebben de strategische agenda van GS en VDG verder 'in de lijn' uitgewerkt op het gebied van sociaal en cultureel beleid en op het gebied van demografische ontwikkeling. - Er is twee keer een Drents Bestuurlijk Overleg Europa gehouden, in mei en oktober 2010. - Via onze lobbyisten is er periodiek overleg met de leden van het Europees Parlement gevoerd. - We hebben een Europaservicepunt opgezet en uitgewerkt. Hierbij hebben we aangehaakt bij het initiatief van de gemeente Emmen. - Er is een cursus Europees Recht georganiseerd. - Er is een discussiestuk rondom het thema 'Ageing' en de rapportage daarvan voor het Comité van de Regio's opgeleverd. - Als vervolg op het discussiestuk rondom 'Ageing' heeft in oktober een delegatie van het Comité van de Regio's Noord-Nederland bezocht.
1.3. Grotere betrokkenheid burgers, bedrijven en organisaties bij provinciaal beleid.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projecten afgerond en verdere uitwerking waar nodig elders belegd 	<ul style="list-style-type: none"> - Voor 2010 is het budget voor deze prioriteit afgeraad en zijn de laatste activiteiten afgerond, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> - Organisatie en evaluatie van de themasessies rondom netwerken, partnerschap, alliantie management en mediation; - We hebben een verkennende inventarisatie gedaan naar inhoud en kenmerken van (digitale) beleidsinstrumenten. De invulling van de instrumentenbox is belegd bij beleidsinhoudelijke afdelingen in verband met sterke inhoudelijke component van de beleidsinstrumenten.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
1.4 (Inter)actiever informeren en beter profileren	<p>Status: groen</p> <p>Vernieuwd Portaal Drenthe.</p> <p>- Transparante (lees: zichtbare, te volgen diensten) en klantgerichte dienstverlening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In 2010 is het portaal Drenthe, dat functioneel wordt beheerd door Marketing Drenthe vernieuwd. Het portaal vormt de toegang tot de provinciale website. - Met de belangrijkste media in Drenthe hebben we nieuwe afspraken gemaakt over de wijze en het moment van informeren rond de wekelijkse persbriefing van GS. Daarnaast wordt Twitter gebruikt als medium om de dienstverlening naar de media te vergroten. - Voor arbeidsmarktcommunicatie is een beleidsplan opgesteld, waaraan in 2011 uitvoering wordt gegeven. - Rond de bundeling van bekendmakingen zijn we in 2010 gestart met het inzichtelijk maken en communicatief verbeteren van het advertentiebeleid. - Begin 2010 is een onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid van de provinciale organisatie uitgevoerd. - Eind 2010 is een organisatiebreed Klanttevredenheids-onderzoek uitgevoerd. Vervolgens is in januari 2011 een benchmark met zes andere provincies uit gevoerd. - Er is een 'Dienstverleningsconcept Drenthe' opgesteld.
1.5 Digitale informatie en (e-)dienstverlening	<p>Status: oranje</p> <p>- Nationaal Uitvoeringsplan (NUP) en Gideon (Basisvoorziening geo-informatie Nederland) zijn gevorderd tot 48%.</p> <p>- De Provinciale Producten/Diensten Catalogus PPC is digitaal beschikbaar.</p> <p>- De eerste twee bouwdelen inclusief de nieuwe werkplekken zijn uitgeleverd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nationaal Uitvoeringsplan (NUP) en Gideon (Basisvoorziening geo-informatie Nederland) zijn landelijk minder ver gevorderd dan gepland. We zitten met 48% in de middenmoot ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 52% doelrealisatie. - Van het nieuwe Informatieplan Drenthe Nieuwe Stijl (DNS) en het Uitvoeringsplan zijn de eerste vier prioriteitprojecten in uitvoering.

Financieel overzicht prioriteiten

	1	2	3	4	(3-4)
Programma 1. De provincie doét er toe!	Realisatie 2009	Primitieve begroting 2010	Begroting 2010 na wijziging	Realisatie 2010	Verschil
P1.01 Uitvoering bestuursakkoord	107.648	664.000	425.000	378.965	46.035
P1.02 Betere bestuurlijke samenwerking	100.296	0	100.000	66.086	33.914
P1.03 Betere(e) beleid(s)processen	50.088	0	0	0	0
P1.04 (Inter)actiever informeren en beter profileren	23.762	175.000	74.000	53.436	20.564
P1.05 Digitale informatie en (e-)dienst-verlening	1.312.385	1.416.000	1.445.000	1.442.490	2.510
Totaal prioriteiten	1.594.178	2.255.000	2.044.000	1.940.976	103.024

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijking jaarstukken

P1.01 Uitvoering bestuursakkoord

De onderschrijving van € 46.035,- in het programma PNS is veroorzaakt doordat het totale budget een inschatting van personele kosten betreft. Het budget onder prioriteit 1.1 wordt, zoals in de Voorjaarsnota 2009 toegelicht, gebruikt voor dekking van personeelskosten voor de programmamanager PNS en een aantal ondersteunende functionarissen. Het budget is een fractie ruimer begroot dan de daadwerkelijke personeelskosten betreffen omdat tijdens de aanvraag nog niet bekend was wie voor de functie aangetrokken zou worden. Voor 2011 is deze onderschrijving via een bezuiniging ondervangen.

Diverse ruimten in het deels gerevitaliseerde provinciehuis.

Wat doen we nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	<ul style="list-style-type: none"> - Handhaving/verbetering kwaliteit en integriteit van bestuur (rijkstaken Commissaris van de Koningin). - Door middel van onderzoek is een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg (waaronder de sociale en culturele agenda) - Onderzoeksprogramma 2010-2011. - Eén a twee onderzoeken uitgevoerd. - Geen van de Drentse gemeenten hoeft als gevolg van een financieel uitzichtloze situatie een beroep op de collectieve middelen te doen (artikel 12 gemeenten). - PS, minister van BZK, Drentse gemeenten en provincies zijn geïnformeerd over de financiële positie van de Drentse gemeenten in 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijke overleggen met gemeenten, provincies en Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG). - Inspelen op actualiteiten binnen het vakgebied en continue positiebepaling van de provincie. - Nagaan of wij mogelijk via een interprovinciale benchmark onze regeldruk voor gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers verder kunnen beperken. - Werkbezoeken uitvoeren in het kader van zorg voor kwaliteit van bestuur. - Vinger aan de pols houden over bestuurlijke integriteit, functioneren politieke overheidsdienaren. - Uitbrengen digitaal Burgerjaarverslag. - Zorg voor burgemeesters. - Adviseren ministeries over diverse zaken (onder andere Koninklijke onderscheidingen). - Voorzitterschap en secretariaat/uitvoering van het Prins Bernhard Cultuurfonds (jaarbudget ca. € 220.000,-). - Uitvoeren van onderzoeken naar het beleid op het terrein van cultuur, welzijn en zorg. - Op grond van de Verordening (217a) doelmatigheid en doeltreffendheid provincie Drenthe stellen wij een onderzoeksprogramma op voor de komende twee jaar. Hierin beschrijven wij enkele uit te voeren onderzoeken. - Monitoren van de financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. - Opstellen rapport Financiële verkenningen 2010.
1.2. Interprovinciale samenwerking	<p>Bevorderen van een goede positionering van de provincie.</p> <p>In stand houden goede bestuurlijke en ambtelijke verhoudingen met andere provincies.</p>	<p>interprovinciale samenwerking zoals in IPO- en SNN-verband.</p> <p>Continuering van de samenwerking met andere provincies.</p> <p>Actieve deelname aan bestuursvergaderingen, bestuurlijke adviescommissies en ambtelijke overleggen in IPO- en SNN-verband.</p>
1.3. Openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Goed functionerende en actuele risicokaart. - In stand gehouden netwerk veiligheid. - Ingevulde liaisonfunctie provincie bij crisisorganisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer en actualisering van risicokaart Drenthe, inclusief auditing. - Deelname en ontwikkelen van oefeningen crisisbeheersing. - Toezicht op politieorganisatie/veiligheidsregio en instandhouding netwerken.

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	<ul style="list-style-type: none"> - Vriendschapverdrag provincie Shaanxi - Geen van de Drentse gemeenten heeft als gevolg van een financieel uitzichtloze situatie een beroep op de collectieve middelen hoeven doen (artikel 12 gemeenten). - PS, de minister van BZK, de Drentse gemeenten en de provincies zijn geïnformeerd over de financiële positie van de Drentse gemeenten in 2010. - Onderzoeksprogramma 2010-2011. Drie onderzoeken uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een Drentse delegatie heeft een bezoek gebracht aan Chinese provincie Shaanxi. - Er hebben twee themabijeenkomsten met de Drentse burgemeesters plaatsgevonden. - Er is samen met de Noordelijke commissarissen overleg geweest met de Rijksheren. - Er is afgesproken dat het Burgerjaarverslag en Jaarverslag van de commissaris 2009 samen met de verslagen over 2010 in het voorjaar van 2011 worden uitgebracht. - Met de gemeenten Assen, Emmen en Groningen en het Drent Museum zijn afspraken gemaakt om plannen te ontwikkelen voor een Shaanxiweek rond de (her) opening van het museum en de tentoonstelling over de Tang-dynastie. - In april hebben we bestuurlijk overleg gehad met de VDG, onder meer over de Voorjaarsnota 2010 en de aangekondigde bezuinigingen. - Als vervolg op dit overleg is er in september een bijeenkomst geweest voor provinciale staten en de raden van de Drentse gemeenten. Het onderwerp van het overleg was het belang van strategische samenwerking. - De financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is gevolgd en beoordeeld. - Het rapport Financiële verkenningen 2010 is opgesteld. - Als aanvulling op de begroting 2010 hebben wij in de eerste bestuursrapportage een nadere invulling gegeven van het Onderzoeksprogramma 2010 op grond van de Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid provincie Drenthe. In 2010 voerden wij drie zelfonderzoeken uit. - Als eerste een zelfonderzoek naar de werking van ILG/PMJP in Drenthe. En dan afgebakend naar de wijze waarop wij de zaken aan de buitenkant hebben georganiseerd (met bijvoorbeeld gebiedscommissies). Via een aparte statenbrief met de rapportage van een onafhankelijk commissie (Commissie van Dijk) hebben wij u hierover geïnformeerd.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
		<ul style="list-style-type: none"> - Het tweede is een onderzoek naar de wijze waarop wij ons, om doelen te bereiken, verbinden aan derde partijen, qua bestuurlijke participatie en qua financieringssystematiek. Op basis van feitenonderzoek door Deloitte naar bestaande constructies en op basis van een normenkader (best practises) is vastgesteld dat de provincie de constructies bij verbonden partijen adequaat heeft vormgegeven. Wel zullen we in 2011 de verbintenissen eenmalig tegen het licht te houden. Zijn die inhoudelijk nog zinvol, gelet op de ontwikkeling naar een Provincie Nieuwe Stijl. Daarna gaan wij invoeren dit periodiek te toetsen. Als spin off van dit onderzoek doen wij een inventarisatie naar het relatiemanagement op alle verbintenissen. Dit onderzoek (samen met de gemeente Coevorden) loopt nog door in 2011. - Het derde zelfonderzoek betrof een vervolgonderzoek naar de stand van zaken van de verzakelijking van subsidierelaties (op basis van motie 16/2008). U bent via een statenbrief en een onderzoeksrapport, hierover geïnformeerd.
1.2. Interprovinciale samenwerking		<p>Mede in IPO-verband hebben we gewerkt aan de uitvoering van het bestuursakkoord (IBT en dienstverlening). We hebben meegewerkt aan een evaluatie van het IPO.</p>
1.3. Openbare orde en veiligheid (OO&V)	<ul style="list-style-type: none"> - Overdracht taken CvdK op het gebied van OO&V per 1 oktober 2010 aan Veiligheidsregio Drenthe; - In november is de GS-nota vastgesteld over de veranderende rol van de CvdK/provincie 	<ul style="list-style-type: none"> - Het jaarlijks kwaliteitsonderzoek Riscokaart is in 2010 overgedragen aan de landelijke beheerorganisatie. - De jaarlijkse informatiemiddag voor gebruikers van de Riscokaart is gewijd aan het gebruik van de Riscokaart bij het (ruimtelijk) beleid. - Op 21 oktober heeft een conferentie Netwerk Veilig Drenthe over bestuurlijke- en ambtelijke integriteit plaatsgevonden.

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Geactualiseerde versie van het informatieplan 'Welkom in Digitaal Drenthe', inclusief het bijbehorende uitvoeringsprogramma	1e kwartaal 2010	Informatieplan Drenthe Nieuwe Stijl (DNS) is opgeleverd en ambtelijk vastgesteld in mei 2010.
Uitwerking Europaservicepunt	Begin 2010	Begin 2010
Jaarverslag Commissie Rechtsbescherming	April 2010	April 2010
Evaluatie en herijking Nota Europastrategie Drenthe	Halverwege 2010	3e kwartaal 2010
Auditrapport naar stand van zaken verzakelijking subsidies	December 2010	December 2010
Auditadvies naar sturing op verbonden partijen	December 2010	December 2010
Auditrapport werking ILG/pMJP (commissie van Dijk)	Oktober 2010	November 2010

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Lasten	Prioriteiten	1.594.178	2.255.000	2.044.000	1.940.976	103.024
	P-1.0 Provinciale staten	875.387	860.380	691.541	728.949	-37.408
	P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	427.991	471.960	972.746	865.946	106.800
	P-1.2 Interprovinciale samenwerking	1.326.301	1.372.400	1.372.400	1.315.440	56.960
	P-1.3 Openbare orde en veiligheid	54.860	102.855	41.495	13.817	27.678
	Apparaatskosten	0	0	0	0	0
	Totaal	4.278.716	5.062.595	5.122.182	4.865.129	257.053
Baten	Prioriteiten	0	0	0	0	0
	P-1.0 Provinciale staten	0	0	0	0	0
	P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	30.138	12.000	12.000	9.649	2.351
	P-1.2 Interprovinciale samenwerking	0	0	0	0	0
	P-1.3 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0
	Totaal	30.138	12.000	12.000	9.649	2.351
Saldo		4.248.579	5.050.595	5.110.182	4.855.480	254.702

Toelichting

Saldo Programma	254.702
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Totaal verrekend met reserves	0
Resultaat programma na bestemming reserves	254.702

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

P-1.0 Provinciale staten

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Het voordeel van ruim € 106.000,- op dit product wordt voornamelijk veroorzaakt doordat wij aanzienlijk minder hebben besteed aan representatie en bedrijfsvoering.

P-1.2 Interprovinciale samenwerking

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-1.3 Openbare orde en veiligheid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

Baten

P-1.0 Provinciale staten

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-1.2 Interprovinciale samenwerking

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-1.3 Openbare orde en veiligheid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

De voormalige commandantswoning op het terrein van kamp Westerbork aangekocht om te worden gerenoveerd. Na renovatie zullen in de villa culturele activiteiten plaatsvinden

Programma 2

Samenleving met samenhang

Missie

In de Drentse samenleving is plaats voor iedereen, van jong tot oud. Met alle mogelijkheden en voorzieningen om te (leren) genieten van cultuur, om te kunnen bewegen en om (verzorgd) oud te worden. Een samenleving gericht op het beginsel van het Drentse naoberschap, met waar nodig de helpende hand voor de zwakkere en extra aandacht voor zorg aan jongeren. Een samenleving waarin welzijn hoog in het vaandel staat en waarbij niemand aan de kant staat. Een samenleving waarin cultuur een (ver)bindende factor is en bijdraagt aan educatie, sociale cohesie en de Drentse identiteit. Waarin de rijkgeschakeerde culturele voorzieningen en de uitgebreide culturele infrastructuur worden ingezet als magneet voor de economie. Om een samenleving met samenhang te realiseren zetten wij de komende periode in op de sociale en culturele impuls. De impuls beslaat het hele werkveld Welzijn en Cultuur. Op een aantal terreinen hebben wij wettelijke taken. Deze worden optimaal uitgevoerd. Daarnaast vervullen wij een actieve rol op het sociale en culturele terrein. De voorgestelde intensiveringen worden gezien als een totaalpakket. Over de concrete invulling worden met gemeenten en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt.

Belangrijkste resultaten 2010

Sociale ontwikkeling

- In 2010 waren er nagenoeg geen wachtlijsten bij de Drentse jeugdzorg-uitvoerder. De cliënten in Drenthe die jeugdzorg nodig hadden, zijn allemaal geholpen.
- Het Kwaliteitsakkoord Basisonderwijs Drenthe is gesloten. Met het akkoord willen we de kwaliteit van de zwakke en zeer zwakke scholen verbeteren.
- Alle provinciale flexmiddelen op het gebied van Mijn Beweging zijn ingezet op het Drents Olympisch Plan 2028. Daarnaast sluiten de sportambities in de gesloten sociale allianties met de 12 Drentse gemeenten aan op het Drents Olympisch Plan.
- Het Uitvoeringsprogramma 2010 van Drenthe 2028 is uitgevoerd. Belangrijke evenementen waren:
 - de start van het talentontwikkelingsprogramma Play it forward (talentontwikkeling);
 - de oprichting van een wielplatform;
 - de oprichting van de Council Drenthe 2028 (een brede Olympische alliantie, waarin onderwijs, zorg, sport, bedrijfsleven en overheid zich inzetten voor de Olympische ambities).

Cultuur

- Biblionet Groningen en Drenthe ondertekenden een intentieovereenkomst voor meer samenwerking. Het resulteerde in besparingen op organisatorische terreinen, zoals HRM.
- We dienden de aanvraag Nedersaksisch deel III in bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit deden we samen met de provincies Groningen, Overijssel en Gelderland en de gemeenten Ooststellingwerf en Weststellingwerf.
- In juni 2010 is het nieuwe depot voor het Drents Museum officieel geopend en overgedragen aan het Drents Museum.

- Driekwart van de gemeenten maakt gebruik van het projectgewijs ondersteunen van gemeentelijke archeologietaken met kwaliteitsimpuls. De gemeente Westerveld heeft als eerste een archeologische beleidskaart gemaakt.
- Het project Geopark de Hondsrug ging van start in 2010 met als belangrijke doelen het verbeteren van de economische ontwikkeling en leefbaarheid op de Hondsrug.
- De provinciale steunfunctie musea is succesvol aanbesteed.
- We voorkwamen verder verval van de voormalige commandantwoning op het terrein van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork door middel van spoedonderhoud aan dit monument.
- We wezen 224 provinciale monumenten definitief aan in de categorie 'gebouwde monumenten tot 1940'. Daarnaast zijn uit de 'wederopbouwperiode' definitief aangewezen als provinciaal monument de voormalige rijksluchtvaartschool in Eelde en twaalf ensembles (meerdere woningen tezamen),.
- In november 2010 droeg de commissie Leemhuis – na onze voordracht – de Drentse koloniën van Weldadigheid (Veenhuizen en Frederiksoord) voor als een van de negen potentiële Unesco-werelderfgoederen in Nederland.
- In het kader van het project Leegstand en Herbestemming (Versnellingsagenda) zijn twaalf Rijks- of provinciale monumenten herbestemd en gerestaureerd: drie kerken, zeven objecten in de categorie agrarisch erfgoed en twee in de categorie industrieel erfgoed.
- Op 5 november 2010 was er een succesvolle conferentie over 'Modernisering Monumentenzorg' in de leegstaande Rijksluchtvaartschool in Eelde.
- De inzet van de middelen voor RTV Drenthe voor Crossmedia activiteiten was zeer succesvol. Het leidde tot een verdubbeling van het gebruik van de website van RTV Drenthe.
- De Stichting Drentse Muziek Maatschappij ging op in het Huus van de Taol. Het Huus heeft hierdoor nu ook een taak op het gebied van het stimuleren van streektaalmuziek.
- In november is de Grote Culturele Prijs van Drenthe 2010 uitgereikt aan grafisch vormgever Albert Rademaker uit Annen. De laatste uitreiking was in 2007 aan Sjoerd Wagenaar.
- In 2010 maakte de gemeente Aa en Hunze een projectplan voor het culturele jaar 2011. Aa en Hunze is aangewezen als Culturele Gemeente van Drenthe 2011.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-2.0 Ontwikkeling beleid

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct)

Ontwikkeling sociaal, cultureel en museaal beleid

Vorenstaande missie is uitgewerkt in een strategisch beleidskader voor het provinciale sociale en culturele beleid voor de jaren 2009-2012. Provinciale staten hebben eind 2008 de Sociaal doe je niet alleen, Sociale agenda 2009-2012 en Cultuur als magneet, Culturele en museale agenda 2009-2012 vastgesteld.

Korte schets Sociale agenda 2009-2012

De provincie heeft ambitie op het sociale terrein. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de provinciale rol op het sociale terrein bescheiden is. Niet de provincie, maar de gemeente is immers voor vrijwel al deze onderwerpen de spelbepalende speler. Een belangrijke uitzondering hierop vormt de provinciale rol in de jeugdzorg.

We kiezen in de komende jaren voor vier speerpunten:

- Mijn jeugd
- Mijn ontwikkeling
- Mijn dag
- Mijn beweging

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct)

Korte schets Culturele & museale agenda 2009-2012

In de nota Cultuur als Magneet hebben wij nieuwe ambities geformuleerd die aansluiten bij de Provincie Nieuwe Stijl (verder: PNS) en bij het hoofddoel om van Drenthe 'een aantrekkelijke en aantrekkende provincie' te maken. Deze ambities liggen op de snijvlakken van ruimtelijke ontwikkeling, sociaaleconomische ontwikkeling, cultuur en erfgoed. Met deze ambities willen we mede richting geven aan het nieuwe Omgevingsbeleid, het Provinciaal meerjarenprogramma, de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening en Mooi Drenthe.

De provincie heeft ten aanzien van haar cultuurbeleid de volgende hoofdambitie:

een kwalitatief hoogwaardig cultureel klimaat, en een zo groot mogelijke deelname (actief en passief) van de inwoners van Drenthe aan cultuur. Deze ambitie geven wij in afstemming op en in samenwerking met rijk en gemeenten vorm, en is gevat in de volgende hoofdoelen:

- Vergroten van cultuurparticipatie door Drentse burgers.
- Stimuleren van sprankelende en spraakmakende kunst door het realiseren van een kwaliteitsimpuls en vernieuwing in de culturele sector.
- Versterken/verbeteren van de culturele infrastructuur.
- Stimuleren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven
- Stimuleren van cultuurtoerisme.

Deze doelen voeren wij binnen de volgende taakgebieden:

1. Wettelijke en rijksgedelegeerde taken

Het betreft hier onze Drentse culturele infrastructuur: regionale omroep, steunpunt monumentenzorg en archeologie, archeologisch depot, provinciale serviceorganisatie bibliotheken, cultuurparticipatie- en educatie, en archiefinspectie. Naar verwachting voegt het rijk hier per 01-01-2011 het regionaal historisch centrum (Drents Archief) aan toe. Voor al deze taken hebben wij een hoofdverantwoordelijkheid.

2. Cultuurhistorische identiteit van de provincie Drenthe

Een (gedeelde) zorg voor materieel en immaterieel erfgoed, zoals monumenten, cultuurlandschap, Drentse streektaal, Drents audio-visueel archief, de kleinere musea en erfgoedhuizen. Samen met de gemeenten ontwikkelt en investeert de provincie in het 'Verhaal van Drenthe'.

3. Vormgeving openbare ruimte

Kunst en cultuur in de openbare ruimte strekt verder dan een mooi beeld langs een weg of fraaie brug over een kanaal. In plannen voor ruimtelijke ontwikkeling betrekken wij behalve cultuurhistorische waarden (Cultuurhistorisch Kompas) ook moderne en kunstzinnige opvattingen voor vormgeving van de openbare ruimte. Het tegengaan van verrommeling en het versterken van het 'beeld' van Drenthe is daarbij onze doelstelling. Deze ambitie krijgt mede vorm in het Omgevingsbeleid, en in programma's als het PmJP en RSP, Mooi Drenthe etc.

4. Spraakmakende cultuur

Dit betreft cultuur met regionaal of (inter-)nationaal bereik, m.a.w. de grotere musea, professionele podiumkunsten, presentatie-instellingen, festivals en evenementen van hoog niveau. Steun voor deze instellingen en activiteiten draagt bij aan een aantrekkelijke en aantrekkende provincie voor bezoekers van binnen en buiten de provincie, en aan een beter vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven.

Een belangrijk deel van het provinciale beleid (zoals cultuurhistorie & erfgoed, amateur-kunsten & cultuureducatie, bibliotheekvernieuwing, streektaal) wordt uitgevoerd door provinciale instellingen: K&C, Drents Plateau, Biblionet Drenthe, RTV Drenthe, Drents Museum, Huus van de Toal en Monumentenwacht. Deze instellingen richten zich voornamelijk op onze wettelijke, gedelegeerde taken en autonome kerntaken. In Cultuur als Magneet zetten wij daarbij een aantal veranderingsprocessen in gang:

1. Flexibilisering van de middelen: twee grote steuninstellingen (K&C en Drents Plateau) zullen in 2011 en 2012 respectievelijk 10% en 20% op hun vaste subsidiestroom moeten inleveren. De middelen die hiermee worden vrijgespeeld kunnen nog steeds worden ingezet op deze taken, door deze aan te besteden.
2. Herpositionering lokaal niveau: een aantal ondersteuningstaken die vooral op lokaal niveau spelen komen (gedeeltelijk) voor decentralisering in aanmerking:
 - a. Beeldende kunst: vanwege de verschuiving van de rijksmiddelen naar de grotere gemeenten (Assen en Emmen) zijn wij met de gemeenten overeengekomen dat zij een groot deel van deze taken (zoals advies beeldende kunst en kunstuitleen) overnemen, en dat de structurele provinciale steun van het CBK-Drenthe wordt afgebouwd.

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct)

b. Bibliotheekvernieuwing: Eind 2009 moet er meer duidelijkheid komen over de provinciale rol, in overleg tussen rijk, provincies en gemeenten. De bestemming van onze subsidie richting Biblionet kan dan opnieuw worden beoordeeld. Deze zouden wij bijvoorbeeld meer kunnen gaan richten op bibliotheekvernieuwing. Het servicedeel zou dan meer voor rekening komen van de gemeenten.

c. Amateurkunst en Cultuureducatie: ondersteuning van de amateurkunsten binnen gemeenten en cultuureducatie voor de scholen heeft een belangrijke plek gekregen in ons Drents Programma voor Cultuurparticipatie. Hiermee wordt de opdrachtgevende rol deels verschoven naar het lokale niveau.

Welke doelen zijn er in 2010 al gerealiseerd?

P-2.0 Ontwikkeling beleid

In 2010 is verder gewerkt aan de uitvoering van de sociale, culturele en museale agenda's. Een Tussenbalans van de agenda's is geschreven en door ons aan Provinciale Staten aangeboden eind 2010.

De met de 12 gemeenten gesloten sociale en culturele allianties zijn in 2010 verder uitgevoerd.

P-2.1 Sociale agenda

De taken van de provincie in het sociale domein zijn beschreven in het door provinciale staten aangenomen amendement A2010-2 van 17 februari 2010: een beleidsmatige rol in het signaleren, monitoren en vraaggericht stimuleren op verschillende onderdelen van het sociale domein. Kern van het amendement is dat de taakinvulling in het sociale domein betekent dat de provincie haar beleidsmatige rol handhaaft bij bovenlokale/bovenprovinciale vraagstukken op de terreinen:

- Onderwijskansenbeleid
- Aansluiting jeugdzorg op preventieve programma's
- Sociaal-economische ontwikkeling platteland
- Zorgbelang op noordelijke schaal
- Drents Olympisch Plan

Hierna komt de verdere uitvoering van de vier speerpunten van de Sociale Agenda aan de orde:

- Mijn Jeugd
- Mijn Ontwikkeling
- Mijn Dag
- Mijn Beweging

Mijn Jeugd

De financiële situatie binnen dit thema is nijpend en de ambities staan onder druk. In Drenthe zijn nagenoeg geen wachtlijsten voor de jeugdzorg. De instroom vermindert echter niet. We hebben daarom ook in 2010 ingezet op een preventief jeugdbeleid, met als doel de toestroom zoveel mogelijk te verminderen. Onze inspanningen leidde tot een gefaseerde invoering van Positief Pedagogische Opvoedprogramma's (Triple P) in alle Drentse gemeenten. Deze programma's zijn ondergebracht in de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en in het (basis) onderwijs. In alle Drentse gemeenten zijn CJG's en Zorg en Advies Teams (ZAT) gerealiseerd. De gemeenten zorgen voor de uitvoering van de methodiek Regionaal Actieprogramma Aanpak

Kindermishandeling (RAAK). Wij ondersteunen dit door het laten verzorgen van trainingen voor medewerkers in de CJG's en ZAT's.

De uitvoering van het Onderwijskansenplan is in volle gang. In de regio's Zuidoost Drenthe/Veenkoloniën en Zuidwest Drenthe worden diverse projecten ondersteund in samenspraak met gemeenten en schoolbesturen. Er is veel aandacht voor kennis, uitwisseling en professionalisering tussen deze regio's. Gemeenten en het onderwijsveld zijn positief over onze rol en de bijdrage die we leveren aan onderwijsvernieuwing in Drenthe.

Er is een kwaliteitsakkoord gesloten tussen rijk, provincie, gemeenten en schoolbesturen. Het doel is het in het algemeen verminderen van het aantal (zeer) zwakke basisscholen in Drenthe en het verhogen van de kwaliteit van het Drentse basisonderwijs. Met hulp van de Onderwijsmonitor volgen we de leerprestaties en sporen we goed presterende basisscholen op. Voortijdig schoolverlaten pakken we aan door nauw samen te werken met de gemeenten en de drie Regionaal Meld- en Coördinatiepunten (RMC). Er zijn afspraken voor meer maatwerk in het voorkomen van schooluitval.

Mijn Ontwikkeling

2010 was het laatste jaar voor financiële ondersteuning op basis van de nota 'Een half miljoen mensen' (aanpak wonen, zorg en welzijn). Om in 2010 meer ruimte te hebben voor vragen van gemeenten op het terrein van zorg en welzijn hebben wij ervoor gekozen om de middelen voor het stimuleringsbudget Wonen, Zorg en Welzijn (WZW) in te zetten in de Sociale Allianties. We ondersteunen drie regioplatforms WZW. Het regioplatform Zuidoost-Drenthe koos er voor zichzelf op te heffen. De betrokken partijen sluiten aan bij lokale overlegvormen, zoals het structurele overleg over woonvisies tussen woningcorporaties en gemeenten.

Begin 2010 gaven gemeenten en instellingen aan dat er behoefte was aan een ondersteuningsstructuur mantelzorg en vrijwillige inzet. Wij verkenden de mogelijkheden. Halverwege 2010 bleek dat de genoemde partijen toch de voorkeur gaven om dit op lokaal niveau vorm te geven door inzet van hun eigen welzijnsinstellingen. Via de Sociale Allianties hebben wij de kennis en expertise van onze instellingen op dit terrein ingezet.

Mijn Dag

Door middel van de Sociale Allianties is ingezet op Brede School ontwikkeling, dagarrangementen en diensten- en voorzieningen. Alle gemeenten, uitgezonderd Midden-Drenthe, stellen een plan op voor de aanpak combinatiefuncties en het aanstellen van combinatiefunctionarissen. Eind 2010 startte het project 'Drenthe expertiseregio Werk & Mantelzorg'. Hiermee geven we invulling aan de provinciale ambitie om mantelzorg en betaalde arbeid op de agenda te zetten bij werkgevers, werknemers, Drentse gemeenten en werkende mantelzorgers en hun organisaties. In december 2010 droegen we het koploperschap Tijdbeleid over aan de vier koplopergemeenten: Emmen, De Wolden, Tynaarlo en Borger-Odoorn.

Vanuit Tijdbeleid maakten wij de koppeling met economische beleidsdoelen, vooral via sociale innovatie. Meer mensen kunnen aan het werk blijven waar zorg en arbeid gecombineerd worden. Door slimmer te werken kan zowel de arbeidsparticipatie als de winstgevendheid van bedrijven stijgen.

Mijn Beweging

Het integraal sportbeleid 'Drenthe 2028' is in uitvoering. Er is ingezet op ruim 40 ambities en projecten. Deze staan in het uitvoeringsprogramma 2010. Daarnaast willen we de ambities intern laten doorwerken door Drenthe 2028 leidend te laten zijn voor toeristische en economische ontwikkelingen (vrijtijdseconomie). Ook is het integraal sportbeleid een belangrijke bouwsteen voor het omgevingsbeleid. Binnen de TT visie is bijvoorbeeld een koppeling gemaakt met Drenthe 2028. Door middel van de Sociale Allianties is ingezet op:

- Combinatiefunctionarissen (gedeelde ambitie met Mijn Dag);
- Bewegebuurten in combinatie met het bevorderen van een gezonde leefstijl.

Extra inzet is gepleegd op evenementen zoals de Ronde van Drenthe, het Wereldkampioenschap driebanden Hoogeveen en Open Nederlands Kampioenschap atletiek gehandicapten in Emmen.

P-2.5 Culturele en Museale agenda

Onze inspanningen leiden tot goed resultaat. In Drenthe is een steeds betere culturele infrastructuur ontstaan, Ook in 2010 gaven we hieraan ondersteuning door middel van het verstrekken van subsidies aan musea, culturele activiteiten en podiumkunstgezelschappen. Hiermee is de culturele infrastructuur van Drenthe versterkt.

Het Drents Programma voor Cultuurparticipatie 2009-2012 'Samen Delen' is ontwikkeld samen met de 12 Drentse gemeenten. Dit programma is gehonoreerd door het Landelijke Fonds Cultuurparticipatie met een bijdrage van € 300.000,- per jaar. De provincie en de Drentse gemeenten zorgen voor cofinanciering met hetzelfde bedrag.

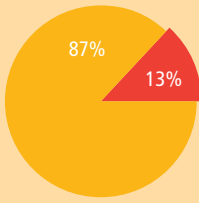
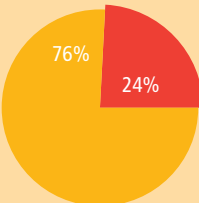
Een extra stimulans kregen de amateurkunsten in gemeenten en de cultuureducatie in scholen. Hiervoor zijn meerjarenplannen ontwikkeld samen met, en met begeleiding van, de Stichting Kunst & Cultuur Drenthe, Ongeveer 12 gezelschappen en productiehuizen uit Drenthe en andere noordelijke provincies zijn meerjarig ondersteund. Door middel van subsidies en advisering stimuleren we een bloeiend en veelzijdig festivalklimaat. De Peergroup ontving onlangs een extra landelijke subsidie van € 156.000,- van het Fonds Cultuurparticipatie. Ze kregen die voor het ontwikkelen van participatieprojecten en voor hun afdeling Peerjong (talentontwikkeling).

We hebben een regierol op het gebied van monumentenzorg en cultuurhistorie. In dat kader zijn we verantwoordelijk voor de gebiedsgerichte monumentenzorg op provinciaal niveau, de provinciale monumenten en de provinciale steunfunctie monumentenzorg en archeologie. Het Cultuurhistorisch Kompas is vastgesteld, als inspiratiebron en richtinggevend instrument voor het ontwikkelen van ruimtelijk beleid. We stelden de provinciale monumentenlijstvast. Daarop staan 224 objecten in de categorie 'gebouwde monumenten tot 1940' en voorlopig 58 objecten in de categorie 'gebouwde monumenten na 1940, minstens 40 jaar oud'. Voor behoud en herbestemming van de commandantwoning van Kamp Westerbork startte in 2010 het project Leegstand en Herbesteding in het kader van de Versnellingsagenda. Uitvoering van de statenmotie 2008-05 over Zingeving van de historische plek kamp Westerbork zal meer tijd kosten. Het Herinneringscentrum maakt een visie voor een vernieuwende invulling van het historische landschap (het voormalige kamp Westerbork). Bij het ruimtelijke aspect zijn wij betrokken en er wordt rekening gehouden met de aanbevelingen van de provinciale adviescommissie cultuur.

Wij ondersteunen alle Drentse gemeenten bij de ontwikkeling van archeologiebeleid. Wij hebben ook in 2010 ingezet op het verbeteren van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte door dit aspect aan het begin van de ruimtelijke plannen positief te beïnvloeden. Kunst, vormgeving en architectuur worden ingebracht in ruimtelijke plannen. Deze ambitie krijgt vorm via het werk van Centrum Beeldende Kunst (CBK) met 20 lopende projecten, Atelier Mooi Drenthe, de Omgevingsvisie en programma's als het Provinciaal Meerjaren Programma en Kunst langs Wegen en Kanalen. De subsidie aan CBK Drenthe is verder afgebouwd. Wel verlenen wij opdrachten aan CBK Drenthe als er sprake is van bovenlokaal belang.

De extra middelen voor crossmedia bij RTV Drenthe zijn ingezet om de website uit te breiden en aan te passen. De jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoeken geven een constant beeld van positieve waardering. De aandacht van de regionale omroep voor kunst en cultuur is toegenomen, en het aantal bezoekers van de website van RTV Drenthe is verdubbeld.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 2. Samenleving met samenhang	70.371.459 	36.471.098
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

Programma 2. Samenleving met samenhang	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Totaal lasten	69.999.559	65.675.429	71.279.057	70.371.459	907.598
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	35.690.761	31.399.945	36.605.252	36.471.098	134.154
Saldo	34.308.798	34.275.484	34.673.805	33.900.360	773.445

Ontwikkelingen

P-2.0 Ontwikkeling beleid

Ontwikkelingen jaarstukken.

In 2010 startte een inhoudelijke verkenning tussen de gemeenten en de provincie over gedeelde thema's op het sociale en culturele domein. Dit in verband met de discussie rondom Provincie Nieuwe Stijl (PNS). Een heldere profilering en een duidelijke taakverdeling tussen de overheden is nodig. Voor de gewenste rol- en taakverdeling is een gezamenlijke visie op de toekomst van het sociale en culturele domein noodzakelijk. We maakten met de gemeenten de afspraak deze gezamenlijke visie af te ronden voor de Voorjaarsnota in 2011. Dit is bestuurlijk bekrachtigd in het overleg van de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) voor Onderwijs, Cultuur en Sport van 2 september 2010.

P-2.1 Sociale agenda

Ontwikkelingen jaarstukken.

Minister Rouvoet heeft als demissionair minister voor Jeugd en Gezin een voorzet gegeven voor een nieuw stelsel in de jeugdzorg. Ook de vaste Tweede Kamercommissie publiceerde in mei een rapport over hoe het jeugdzorgstelsel zou moeten gaan uitzien. In beide visies staat beschreven dat er meer eenduidigheid moet komen in de financiering van de verschillende vormen van de jeugdzorg. Ook dat gemeenten het initiatief moeten krijgen inzake de regie in de jeugdzorg. Ook wordt gepleit voor het afschaffen of versimpelen van het indicatietraject van de Bureaus Jeugdzorg. We spelen op deze ontwikkelingen in bij het opstellen van de Drentse pilot: 'Op weg naar een effectieve ketensamenwerking in de jeugdzorg, meetbaar beter!'. Samen met de Drentse gemeenten spraken we ons uit voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid in de jeugdzorg.

Drenthe 2028 en de discussie over PNS droegen bij aan het inzicht van alle betrokken partijen dat rollen en taken logisch verdeeld moeten worden. Zo zullen zorginstellingen, gemeenten en gezondheidsdiensten zich bezighouden met de gezondheidsambitie. Gemeenten en welzijnsorganisaties met sociaal beleid en bijvoorbeeld onderwijs. Sportbonden met talentontwikkeling. Wij richten ons vooral op onze kerntaken op economische en ruimtelijke gebied. Daar hebben we wel andere partijen bij nodig. Het bedrijfsleven zal zich richten op gezondheid (denk aan bedrijfsfitness) maar ook op de economische ambitie. De sportorganisaties zelf (verenigingen, koepels, andere sportaanbieders) zullen vooral de uitvoering voor hun rekening nemen.

P-2.5 Culturele en Museale agenda

Ontwikkelingen jaarstukken.

In 2010 is door het Interprovinciaal Overleg (IPO) met het rijk gesproken over de condities waaronder wij de verantwoordelijkheid voor het Drents Archief overnemen. Onderdeel van het nieuwe bestuursakkoord is de decentralisatie van de Regionale Historische Centra (RHC) en de in het regeerakkoord aangekondigde rijkskorting van 25% op deze instellingen. In 2011 komt hier meer duidelijkheid over.

Het Drents archief is gestart met het ontwikkelen van het publieksconcept Drents Archief 3.0. Het moet in 2012 gereed zijn. Het Drents Archief ontving hiervoor een financiële bijdrage uit het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling. Het project is in samenwerking met gemeenten uitgebreid met een digitaal loket Drentse bewoningsgeschiedenis, dat een belangrijk deel van de collectie Drenthe zichtbaar maakt voor een breed publiek.

De provinciale archiefinspectie bepaalde haar inzet voor opbouw van generiek toezicht in Drenthe volgens het nieuwe wettelijke kader (Wet revitalisering generiek toezicht).

Het rijk wees in het kader van de Modernisering Monumentenzorg (MOMO) drie speerpunten aan:

- Verankering van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening
- Vermindering regeldruk
- Herbestemming van monumenten

De verwachting is dat de regering op grond hiervan de Monumentenwet gaat aanpassen. Voor provincies liggen hierin nieuwe kansen.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-2.1 Sociale agenda

Prioriteiten uit Begroting 2010

2.1. Kansen voor jeugd en gezin

Door structureel te investeren in het eerder signaleren van problemen, verwachten wij wachtlijsten te kunnen voorkomen en vaker te kunnen volstaan met het aanbieden van lichtere zorgprogramma's. Ingezet wordt op een toereikend en flexibel jeugdzorgaanbod.

In elke gemeente wordt aansluiting op maat gerealiseerd door middel van het inrichten van zogenoemde Centra voor Jeugd en Gezin. Belangrijk is dat actief wordt gesignaleerd welke jongeren en gezinnen problemen hebben. Uitgangspunt is dat kinderen veilig en zonder al te veel zorgen kunnen opgroeien. De provinciale jeugdzorg moet een heldere aansluiting hebben met elk(e) Centrum voor Jeugd en Gezin, onderwijsinstelling of bovenschools samenwerkingsverband (ZAT). De doeluitkering Jeugdzorg is beschikbaar voor kerntaken van het Bureau Jeugdzorg en het Zorgaanbod. De autonome middelen zetten wij in om onze extra ambities te realiseren.

Prioriteiten uit Begroting 2010

Intensivering prioriteit 2.1, Kansen voor jeugd en gezin:

- Ontwikkelen programma Triple-P

De provincie wil jeugdigen en hun opvoeders in Drenthe ondersteunen bij beginnende en meer ernstige problematiek op het gebied van opvoeding en opgroeien. Er moet een nauwe samenwerking zijn tussen het gemeentelijk jeugdbeleid en de provinciale, intersectorale jeugdzorg met 1 gezamenlijke aanpak. Wij gaan het Programma Positief Opvoeden Drenthe-breed ontwikkelen en implementeren. In 2009 is er in nauwe samenwerking met alle 12 Drentse gemeenten een implementatieprogramma opgesteld waarin POD geleidelijk binnen 4 jaren in Drenthe wordt uitgerold. In 2010 wordt er in 6 gemeenten POD ingevoerd, daarna volgen de overige gemeenten.

- Investeren in veiligheid met Signs of Safety

Om in risicogezinnen onveiligheid doeltreffend om te buigen naar nieuwe veiligheid, zetten wij in op de bewezen effectieve methodiek van Signs of Safety. In 2010 begint het stadium van verdieping, verbreding en verankering van Signs of Safety in de uitvoeringspraktijk. We sluiten hiermee aan bij de gemeentelijke ambitie bij de Regionale aanpak van Kindermishandeling (RAAK). In de sociale allianties is afgesproken om hierbij nauw samen te werken.

2.2. Kansen voor Onderwijs: kwaliteitsslag basisonderwijs Drenthe.

Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 (Stimuleringsfonds Drentse projecten).

De kwaliteitsslag onderwijs is onderdeel van de Sociale agenda (Mijn Ontwikkeling) en is nader uitgewerkt in het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011. Ons onderwijsbeleid wil maximale kansen voor alle kinderen in Drenthe. Gezien de onderwijsachterstanden in Drenthe zullen wij langdurig en fors in het onderwijs moeten investeren. Het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 moet voor heel Drenthe resultaten opleveren. De focus en middelen zullen in eerste instantie gericht zijn op de regio's Zuidoost-Drenthe/Veenkoloniën en Zuidwest-Drenthe. De ervaringen daar kunnen in een later stadium naar de andere regio's worden overgebracht.

De projecten van het Onderwijskansenplan Drenthe 2008-2011 worden mede gefinancierd door het Rijk, de betrokken gemeenten en schoolbesturen. In 2010 wordt dit gecontinueerd.

2.3. Kansen voor onderwijs: Aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV).

Kansen voor onderwijs is een integraal onderdeel van het thema Mijn ontwikkeling in de Sociale agenda. Ons uitgangspunt is dat in Drenthe elke jeugdige de kans heeft op een optimale schoolloopbaan. Deze schoolloopbaan eindigt met een kwalificatie die past bij de kwaliteiten en talenten van de jeugdige en sluit aan bij de vraag van de arbeidsmarkt. Bestaande en nieuwe projecten worden uitgevoerd samen met gemeenten (in het kader van de sociale allianties), het voortgezet onderwijs, het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven, met als doel onder andere om jongeren een beter beroepsbeeld te geven. De verschillende projecten moeten niet als losstaand worden beschouwd, maar als aanvullend op elkaar, met diverse raakvlakken op provinciale en eventueel ook noordelijke schaal.

2.4 Kansen voor welzijn zorg: sociale samenhang en participatie.

Vanuit de nota 1/2 miljoen mensen, dé Drentse aanpak voor welzijn, zorg en wonen, zorgen wij ervoor dat de welzijns- en zorgdiensten (onder andere ouderenzorg) op het niveau komen van de woonkwaliteit. Er wordt samenwerking gezocht met gemeenten en wooncorporaties. We spelen in op demografische ontwikkelingen. Uit onderzoeken (onder andere Regiovisie Groningen-Assen en de analyse Woonplan) blijkt dat er behoefte is aan versterking van de welzijnsdiensten binnen WZW. Wij nemen het voortouw in deze ontwikkeling (mede in het kader van de Sociale Allianties). Er wordt een provinciedekkende ondersteuningsstructuur gecreëerd voor mantelzorg en vrijwilligerswerk (Wat doet u voor Drenthe? Vrijwillige inzet en mantelzorg).

2.5. Kansen voor '7-tot-7': diensten- en voorzieningenprogramma in Drentse gemeenten.

Inzet is de status van Drenthe als unieke woonprovincie te versterken met uitgekiend tijdenbeleid. Het combineren van zorg- en arbeidstaken moet eenvoudiger worden gemaakt. Het gaat om een aansluitend aanbod van jeugdvoorzieningen, maar ook om flexibele werktijden, slimme openingstijden en plaatsafhankelijke dienstverlening. Wij nemen het voortouw, maar deze ambitie kan alleen worden gerealiseerd in samenwerking met gemeenten, instellingen en bedrijfsleven. Voortgang van de Regelingen MFD, dagarrangementen en brede schoolontwikkeling passen binnen het nieuwe 7 tot 7-beleid. Het beleid leidt ook tot versterking van het lokale voorzieningenniveau. Het aansluitend aanbod jeugdvoorzieningen heeft direct gevolg voor de onderwijskansen. Het rijk heeft gezien dat Drenthe voorop loopt in het tijdenbeleid en heeft Drenthe benoemd tot koploper.

Prioriteiten uit Begroting 2010

2.6. Kansen voor Sport: Drenthe profileren als sportprovincie

Drenthe kan nog beter op de kaart worden gezet als sportprovincie. Dit kan niet zonder belangrijke partners zoals bijvoorbeeld de gemeenten, verenigingen, bonden en sportorganisaties. De sociaal bindende factor van sport in Drenthe is erg groot. Topsport en breedtesport zijn communicerende vaten. Topsportevenementen zijn een spin-off voor sportstimulering, geven stimulans om te gaan sporten en meer te bewegen en hebben een voorbeeldfunctie. Zij zorgen voor een stevige impuls voor de sportdeelname en het vrijwilligerswerk in de provincie.

Belangrijk zijn ook het economische effect en de promotionele waarde voor Drenthe. Door het versterken van verenigingen op het gebied van faciliteiten, talentontwikkeling en een sterke competitie creëren wij een vruchtbare bodem voor toppers. Breedtesport is de basis voor topsport en breedtesport gedijt niet zonder topsport. Sport alleen is niet genoeg voor een 'gezonder leven' en is niet bij iedereen even vanzelfsprekend. Actief zijn zal voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Daarvoor zijn activiteiten en een sterke verenigingsstructuur van essentieel belang. De komende periode willen wij benutten om verenigingen te versterken met combinatiefunctionarissen. Deze functionarissen zijn verantwoordelijk voor een breder aanbod, waaronder meer samenwerking in de wijk en sportbuurtwerk, het onderwijs en buitenschoolse opvang. Wij maken dit mogelijk door cofinanciering beschikbaar te stellen.

Vanaf 2010 is het provinciaal sportbeleid onderdeel van Drenthe 2028; het Drents Olympisch Plan. Uitgangspunt is dat sport de kracht heeft om processen op gang te brengen op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. De missie van Drenthe 2028 is met sport in de volle breedte héél Drenthe in 2016 naar Olympisch niveau te brengen. Hier hebben we allemaal profijt van, nu en in de toekomst, op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. Het Drents Olympisch plan wordt naar verwachting eind 2009 in Provinciale Staten besproken.

Drenthe gaat zich onderscheiden van andere provincies door specifiek in te zetten op:

- De ontwikkeling van een totaal Sportlandschap rondom 5 Bewegparken, waar alle sporters (breedte, talent, top, toerist) elkaar ontmoeten.
- De ontwikkeling van Bewegbuurten; dorpen en wijken waarin al het sportieve, educatieve, recreatieve, cultuur, musisch en natuuraanbod gebundeld wordt.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.1. Kansen voor jeugd en gezin	<ul style="list-style-type: none"> - Terugbrengen instroom en geen wachttijden bij Bureau Jeugdzorg en in de geïndiceerde jeugdzorg. In elke gemeente aansluiting lokaal jeugdbeleid en jeugdzorg. Aanwezigheid jeugdzorg binnen scholen. Functies Bureau Jeugdzorg zijn goed bereikbaar binnen Centra voor Jeugd en Gezin en onderwijs. - Het vroegtijdig voorkomen van psychosociale problematiek bij kinderen, jeugdigen en hun opvoeders in Drenthe zijn ondersteund bij beginnende en meer ernstige problematiek op het gebied van opvoeding en opgroeien. - In risicogezinnen is de onveiligheid van kinderen doeltreffend aangepakt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen voor een meer globale indicatiestelling bij BIZ en het werken met bewezen effectieve programma's bij zorgaanbieders. Ontwikkeling gezamenlijke backoffice met taken BIZ in zowel de Centra voor Jeugd en Gezin en de ZAT's. Aansluiting zorgprogramma's met het lokaal jeugdbeleid en onderwijs. - Opzetten kennisnetwerk Centra voor Jeugd en Gezin en onderwijsnetwerken. Uitvoering netwerken tot en met 2011. Het inzetten van het programma Positief Opvoeden in Drenthe in 6 Drentse gemeenten. - Verdiepen, verbreden en verankeren van Signs of Safety in de uitvoeringspraktijk.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.2. Kansen voor Onderwijs: kwaliteits-slag basisonderwijs Drenthe	<ul style="list-style-type: none"> - Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroegschoolse educatie. - De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen. - participatiegraad in voortgezet onderwijs is gelijk aan landelijk gemiddelde - aantal zwak presterende scholen is gelijk aan landelijk gemiddelde. - Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind. - Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair en voortgezet onderwijs. - Het onderwijsniveau in Drenthe is over 10 jaar minstens op het landelijk niveau. - Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan het 10-jarig Plan onderwijskansen in Drenthe - In samenspraak met gemeenten en schoolbesturen uitvoeren van regioplannen primair onderwijs voor Veenkoloniën, Zuidwest- en Zuidoost-Drenthe (o.a. de pilot 'Vanzelfsprekend in Zuidoost Drenthe en 'Duurzaam leren in de Veenkoloniën' in de Drentse Veenkoloniën) - Bij de start van de onderwijskansenplannen worden zoveel mogelijk beschikbare gegevens als uitgangspunt genomen, om vervolgens door monitoring te kunnen meten of de taal- en rekenprestaties en doorstroom havo/vwo ook daadwerkelijk verbeteren. Deze gegevens worden met landelijke cijfers vergeleken.
2.3. Kansen voor onderwijs: aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV)	<ul style="list-style-type: none"> - Het aantal voortijdig schoolverlaters is overeenkomstig de landelijke cijfers. - Jongeren tot 23 jaar scholen tot minimaal op niveau startkwalificatie. - Volledig sluitende aanpak in 2012 voor terugleiding jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar naar een leerwerk- of onderwijs-traject, met als doel het behalen van een startkwalificatie. - Elke Drentse jeugdige is voldoende gekwalificeerd om een goede start op de arbeidsmarkt te kunnen maken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen van een meerjarig programma (2009-2012) met als doel een aansluitend onderwijsaanbod te realiseren, passend bij de mogelijkheden en talenten van elke jeugdige en de regionale arbeidsmarkt. Dit programma wordt in samenspraak met gemeenten en schoolbesturen ontwikkeld en uitgevoerd. - In samenwerking met de RMC regio's werken aan een sluitende ketenaanpak. Vanuit de allianties werken aan een passende en brede trajectbegeleiding; - Investeren in een goede beroepsoriëntatie, waarbij het onderwijscurriculum beter aansluit op de beroepspraktijk. - In samenwerking met gemeenten (RMC), jeugdzorg en MBO scholen nader onderzoek voor die jongeren die vooral zorg en maatwerk nodig hebben: behoefte en vorm aan een MBO+ (snijvlak onderwijs/zorg) in Drenthe.
2.4. Kansen voor welzijn en zorg: sociale samenhang en participatie	<ul style="list-style-type: none"> - Effectieve samenwerking inwoners, gemeenten, wooncorporaties, welzijns- en zorginstellingen. - Mensen wonen zo lang mogelijk zelfstandig thuis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering beleidsnotitie 1/2 miljoen mensen, dé Drentse aanpak welzijn, zorg en wonen. - Uitvoering regionale uitvoeringsprogramma's, projecten versterking welzijn binnen WZW, stimuleringsbudget WZW, invoering ondersteuningsstructuur mantelzorg en vrijwilligerswerk, allianties.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.5. Kansen voor '7-tot-7': diensten- en voorzieningen-programma in Drentse gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Er worden lokaal mogelijkheden ontwikkeld om mantelzorg en arbeid te combineren - Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg-en dienstverlening - Er worden transities gemaakt van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs opvang en vrije tijd. - Inzetten op Impuls brede scholen, sport en cultuur, combinatiefuncties in Drenthe - Bewustwording bij bedrijven op het gebied van tijdenbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van allianties met gemeenten op: <ul style="list-style-type: none"> - Combinatiefunctie - Diensten & voorzieningen - Mantelzorg en betaalde arbeid - Kernteam 7-7 - KIN - Nora - Doorlopend Drenthe
Kansen voor Sport: Drenthe profileren als sportprovincie	<ul style="list-style-type: none"> - sportstimuleringsmiddelen zijn weggezet in sociale allianties met gemeenten - Beleidsontwikkeling Drenthe 2028, visie over integraal sportbeleid. - Deelresultaten: <ul style="list-style-type: none"> - Periodiek topsportevenementen in Drenthe: in 2010 80 jaar TT en open NK Atletiek voor gehandicapten - 90% procent van de jongeren tussen 6 en 19 jaar moet aan sportbeoefening doen (SCP 2003). 	<ul style="list-style-type: none"> - Profileren sportprovincie Drenthe. - Meewerken aan voorbereiding Open NK Atletiek gehandicapten, 80 jaar TT, WK CP 2011 - Jaarlijkse Monitor sportparticipatie. Evaluatie sportmonitor 2008, 0-meting. - Investeren in professionalisering van sportverenigingen door combinatie-functionarissen. - Onderzoeken hoe vervolg te geven aan provinciebreed sportstimuleringsproject in samenspraak met Drentse partners. - De Drents Olympisch Alliantie wordt getekend met betrokken partners. - Het Olympisch Plan wordt onderbouwd met inhoudelijke analyses en cijfermatig onderzoek. - Er worden afspraken gemaakt met de sportbonden en er vindt afstemming plaats tussen de provincies Groningen en Friesland. - Er wordt in 2010 een prijsvraag gehouden onder scholen en onder buurten waarbij deelnemers hun beweegbuurt presenteren. Uitvoeren van beste voorstellen. - Onderzoek naar hoe Drenthe 2028 het meest effectief kan bijdragen aan een Drenthe op Olympisch niveau.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.1. Kansen voor jeugd en gezin	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instroom is teruggebracht en er zijn geen wachttijden bij Bureau Jeugdzorg en in de geïndiceerde jeugdzorg. - In elke gemeente aansluiting tussen lokaal jeugdbeleid en jeugdzorg. Jeugdzorg is aanwezig binnen de scholen. - Functies van Bureau Jeugdzorg zijn goed bereikbaar binnen de Centra voor Jeugd en Gezin en Onderwijs - Jeugdigen worden sneller toegeleid naar passende zorg. - Psychosociale problematiek bij kinderen wordt zoveel mogelijk vroegtijdig voorkomen, <p>In risicogezinnen is de onveiligheid van kinderen doeltreffend aangepakt</p>	<p>Wij hebben gezorgd voor een meer globale indicatiestelling bij Bureau Jeugdzorg en daar is gewerkt met bewezen effectieve programma's bij zorgaanbieders. De gezamenlijke back-office is ontwikkeld met taken Bureau Jeugdzorg in zowel de Centra voor Jeugd en Gezin. Het lokaal jeugdbeleid en het onderwijs zijn zo goed mogelijk afgestemd op de zorgprogramma's. Een kennisnetwerk is opgezet voor Centra Jeugd en gezin en Onderwijs.</p> <p>In 6 Drentse gemeenten is het programma Positief Opvoeden in Drenthe ingezet: ouders en opvoeders worden ondersteund bij beginnende en meer ernstige problematiek op het gebied van opvoeden en opgroeien. De erkende aanpak Signs of Safety is verbreed en verankerd in de uitvoeringspraktijk.</p>
2.2. Kansen voor onderwijs: kwaliteitsslag onderwijs Drenthe.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroegschoolse educatie. - De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen. - participatiegraad in voortgezet onderwijs is gelijk aan landelijk gemiddelde - aantal zwak presterende scholen is gelijk aan het landelijk gemiddelde. - Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind. - Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair en voortgezet onderwijs. - Het onderwijsniveau in Drenthe is over 10 jaar minstens op het landelijk niveau. - Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Om deze resultaten op langere termijn te bereiken hebben wij het 10-jarig plan Onderwijskansen in Drenthe uitgevoerd. In samenspraak met Rijk, gemeenten en schoolbesturen voeren wij regioprojecten in het primair onderwijs uit in de Veenkoloniën, Zuidwest Drenthe en Zuidoost Drenthe. - Samen met de Drentse gemeenten ondersteunen wij de Drentse onderwijsmonitor. - Wij hebben opgedane methodieken en good practices gedeeld met partners in Drenthe. - Het instrument Positief Opvoeden Drenthe is ingezet.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.3. Kansen voor onderwijs: aanpak voortijdig schoolverlaten	<p>Status: groen</p> <p>Het aantal voortijdig schoolverlaters komt overeen met de landelijke cijfers.</p> <p>Jongeren tot 23 jaar worden geschoold tot minimaal het niveau startkwalificatie. Volledig sluitende aanpak in 2012 voor terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar naar een leerwerk- of onderwijstraject, met als doel het behalen van een startkwalificatie.</p>	<p>Wij hebben het Programma voor Voortijdig Schoolverlaten (VSV) in samenspraak met gemeenten, bedrijven en scholen ontwikkeld en uitgevoerd.</p> <p>Vanuit de allianties geven wij het verband van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) invulling aan onderzoek en trajectbegeleiding op maat.</p>
2.4. Kansen voor welzijn en zorg: sociale samenhang en participatie.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effectieve samenwerking inwoners, gemeenten, wooncorporaties, welzijns- en zorginstellingen. - Mensen wonen zo lang mogelijk zelfstandig thuis. 	<p>Wij hebben middelen voor het stimuleringsbudget WZV ingezet in de Sociale Allianties in 2010. Dit was het laatste jaar. Betrokken partijen sluiten aan bij lokale overlegvormen.</p>
2.5. Kansen voor 7 tot 7: diensten- en voorzieningen-programma in Drentse gemeenten.	<p>Status: groen</p> <p>Er worden lokaal mogelijkheden ontwikkeld om mantelzorg en arbeid te combineren</p> <p>Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg- en dienstverlening</p> <p>Er worden transities gemaakt van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs opvang en vrije tijd.</p> <p>Inzetten op Impuls brede scholen, sport en cultuur, combinatiefuncties in Drenthe</p> <p>Bewustwording bij bedrijven op het gebied van tijdenbeleid</p>	<p>Gemeenten en instellingen hebben medio 2010 aangegeven op lokaal niveau invulling te willen geven aan ondersteuningsstructuur mantelzorg en vrijwillige inzet. Via de Sociale Allianties is kennis en expertise van de instellingen ingezet.;</p> <p>Projecten NORA (New Opportunities for Rural Areas) en Doorlopend Drenthe zijn vanwege gebrek aan draagvlak en cofinanciering niet van start gegaan.</p> <p>Via de sociale allianties hebben wij samen met gemeenten projecten uitgevoerd op het gebied van tijdenbeleid als brede schoolontwikkeling, dagarrangementen en diensten en voorzieningen.</p> <p>Elf van de twaalf gemeenten stellen een plan van aanpak combinatiefuncties op en stellen combinatiefunctionarissen aan.</p> <p>Wij realiseren deze ambitie In overleg met gemeenten, instellingen en bedrijfsleven.</p>
2.6. Kansen voor sport: Drenthe profileren als sportprovincie.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimulering van sport vindt plaats via sociale allianties met gemeenten <p>Beleidsontwikkeling Drenthe 2028, visie over integraal sportbeleid.</p> <p>Deelresultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Periodiek topsportevenementen in Drenthe: in 2010 80 jaar TT en open NK Atletiek voor gehandicapten - 90% procent van de jongeren tussen 6 en 19 jaar moet aan sportbeoefening doen (SCP 2003). 	<p>Wij hebben de middelen voor sportstimulering ingezet via sociale allianties.</p> <p>Deze integrale visie is in uitvoering, wij hebben ingezet op ruim 40 ambities en projecten. Dit is vastgelegd in het uitvoeringsprogramma 2010.</p> <p>11 van de 12 gemeenten voeren combinatiefunctionarissen in, dit draagt bij aan sportaanbod op maat voor kinderen.</p> <p>Drents wielplatform is opgezet.</p>

P-2.5 Culturele en Museale agenda

Prioriteiten uit Begroting 2010

2.7. Versterken culturele infrastructuur Drenthe

De provincie wil het economisch effect en de promotionele waarde van de Drentse musea vergroten met een ontwikkelingsregeling, gezamenlijke projecten en bundeling van expertise. We stimuleren deskundigheid en samenwerking binnen en buiten de sector op het gebied van (innovatieve) marketing en promotie, sponsoring en bedrijfsvoering. De musea die wij van bovenlokale betekenis vinden (Drents Museum, De Buitenplaats in Eelde, herinneringscentrum Kamp Westerbork, Gevangenis museum en het Hunebedcentrum Borger) steunen wij waar nodig in hun verdere ontwikkeling en professionalisering.

Met ingang van 2009 is beeldende kunst door het rijk naar grote gemeenten gedecentraliseerd, in Drenthe naar Assen en Emmen. Door deze decentralisatie ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het beeldende kunstbeleid in Drenthe niet meer bij de provincie. De veranderde taakverdeling tussen de overheden leidt tot herpositionering van het CBK en de kunstuitvoorziening. De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren. Samen met de gemeenten zullen wij hier op inzetten. Voor beeldende kunstinitiatieven van bovenlokaal belang blijven wij onze verantwoordelijkheid nemen. Wij willen ons in de toekomst specifieker richten op aantrekkelijke en vernieuwende beeldende kunst en omgevingsinitiatieven van bovenlokaal hoog artistiek niveau. Een door Stichting Boei, gemeente en provincie gepleegde investering stelt KiK in staat haar activiteiten voort te zetten en uit te bouwen tot een cultureel ondernemende organisatie.

De PeerGroup en DJT De Reus zijn de twee professionele Drentse theatergroepen. Zij hebben een plek in de Noordelijke basisinfrastructuur op toneelgebied. Het Nederlands Fonds voor Podiumkunsten heeft aan De Peergroup wel extra (rijks)subsidie middelen toegekend, maar niet aan DJT De Reus. Voor 2010 willen wij onze subsidie (in lijn met het recente advies van de provinciale adviescommissie Cultuur) voor beide groepen handhaven op het niveau van 2009.

Intensivering prioriteit 2.7, Versterken culturele infrastructuur Drenthe

Cultuur en economie

Een goede wisselwerking tussen cultuur en economie draagt bij aan een succesvolle kenniseconomie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor (artistiek) talent, particulieren en bedrijven. De sector cultuur kan een bijdrage leveren aan de bedrijvigheid, werkgelegenheid, toerisme en het vestigingsklimaat in Drenthe. Voorstellen uit het Innovatief Actieprogramma Drenthe worden ook op culturele en creatieve criteria beoordeeld.

Verder gaan wij uitdrukkelijk het toeristische belang van festivals en fysiek cultureel erfgoed benadrukken door dit specifiek onder de aandacht te brengen van de Drentse burgers en de toeristen.

2.8. Vergroten cultuurparticipatie

Het Drents programma voor het Programmafonds cultuurparticipatie (Samen Delen) is gericht op amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur en is de opvolger van het landelijk Actieplan cultuurbereik. Wij voeren dit programma uit in samenwerking met gemeenten.

Wij blijven ons inzetten voor een bloeiend en veelzijdig festivalklimaat door middel van subsidies en advisering. Wij vinden het belangrijk dat cultuureducatie steviger wordt verankerd binnen het onderwijs en dat scholen hun eigen cultuureducatiebeleid formuleren. Wij sluiten hiermee aan bij de inzet die ook het rijk op dit terrein pleegt. Wij willen ervoor zorgen dat scholen kennis hebben van de (directe) culturele omgeving. Wij voelen ons verantwoordelijk voor ondersteuning van gemeenten om netwerken op te zetten en voor inzet van inhoudelijke deskundigheid en ondersteuning op het gebied van cultuureducatie binnen deze netwerken. Naast kunst en mediaeducatie vinden wij dat erfgoededucatie voldoende aan bod moet komen.

2.9 Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed

Wij willen het voor Nederland unieke Drentse cultuurhistorische landschap versterken en voor het voetlicht brengen. Ook willen wij erfgoed in de ruimtelijke ordening goed tot zijn recht laten komen.

Daartoe zetten wij de volgende instrumenten in.

- Cultuurhistorisch Kompas (voorheen de Cultuurhistorische Waardenkaart)
- Provinciale monumentenlijst
- Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie

Prioriteiten uit Begroting 2010

- Kwaliteitsimpuls voor gemeentelijke archeologie
- Immaterieel erfgoed: 'het verhaal van Drenthe'
- Erfgoededucatie

Het Huis voor de Drentse Taal vervult een belangrijke rol in de stimulering en begeleiding van initiatieven op het terrein van taalvaardigheid.

2.10. Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte

Drenthe verdient een eigentijdser beeld voor zowel de eigen inwoners als de toeristen. De beeldkwaliteit van de openbare ruimte willen wij verbeteren door dit aspect aan het begin van ruimtelijke plannen (zoals bij wegen en kanalen) positief te beïnvloeden. Wij stimuleren particulieren en medeoverheden om de kennis en kunde van eigentijdse ontwerpers te gebruiken bij het vormgeven van objecten en locaties in de openbare ruimte.

2.11. Versnellingsagenda Monumentenzorg

Bij motie (Motie 17, Voorjaarsnota 2008 inzake Oude Drentse kerken) hebben de staten gevraagd om een plan voor herbestemming van leegstaande kerken in Drenthe. Deze wens heeft (mede) geleid tot een plan voor cofinanciering van een versneld rijksprogramma voor het wegwerken van restauratie-achterstand. Dit betekent een incidentele provinciale bijdrage van 2,8 miljoen euro in de jaren 2010-2011. Dit sluit aan bij onze aanpak van de economische crisis en de intenties om investeringen naar voren te halen in antwoord op de vraag van het rijk en van het IPO. Naast bovengenoemde reactie op motie 17 hebben wij reeds besloten om voor 2009, 2010, en 2011 subsidie beschikbaar te stellen aan de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen en Drenthe (SBKGD).

2.12. RTV-Drenthe

Een substantieel deel van het provinciale cultuurbudget gaat naar RTV-Drenthe. De omroep voldoet aan het niveau van de Mediawet, maar heeft te weinig middelen voor ontwikkeling en exploitatie van nieuwe media c.q. crossmediale berichtgeving en hoogwaardige programmering. Om hiervoor een inhaalslag te maken heeft de omroep extra middelen gevraagd. Sinds wij verantwoordelijk zijn voor RTV Drenthe hebben wij geen autonome middelen voor RTV-Drenthe beschikbaar gesteld, behalve een tijdelijke subsidie voor ondertiteling. In de Voorjaarsnota 2009 hebben wij voorgesteld deze subsidie van € 70.000,- per jaar t.b.v. de ondertiteling structureel te maken. Daarnaast hebben we voorgesteld om de regionale omroep met een structurele bijdrage van € 500.000,- in staat te stellen om veel meer in te spelen op de nieuwe media en crossmediale berichtgeving. Totaal is dus van 2010 tot en met 2012 een intensivering van € 570.000,- per jaar nodig. Na 2012 willen wij de benodigde middelen hiervoor vinden binnen Programma 2. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009 hebben Provinciale Staten gezegd hier positief tegenover te staan, maar bij de behandeling van de begroting 2010 een uitspraak te willen doen over de hoogte van het bedrag.

Maatschappij van Weldadigheid op weg naar Werelderfgoed Unesco

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.7. Versterken culturele infrastructuur Drenthe	<ul style="list-style-type: none"> - Projecten in gang gezet als Hondsrug-N34 - Verbeterde profilering en (inter)-nationale status musea van provinciale betekenis. - Een samenhangend museumbestel van kwalitatief goede musea en museale voorzieningen met een heldere profilering en goed publieksbereik - Voldoende en goed gespreid aanbod in Drenthe van professionele podiumkunsten, - start concrete projecten op snijvlak cultuur en economie. - Vordering nieuwbouw Drents Museum Depot volgens planning - Aangepast plan nieuwbouw Drents Archief met financiering, mogelijke start bouw <ul style="list-style-type: none"> - Biblionet vervult een aanjaagfunctie in de vernieuwing van het bibliotheekwerk. 	<ul style="list-style-type: none"> - * Bijdragen aan bovenlokale projecten beeldende kunst en vormgeving, bijvoorbeeld projecten die zich manifesteren op het snijvlak van beeldende kunst, natuur, erfgoed en recreatie. - Investeren in professionalisering en profilering musea van provinciale betekenis. - Musea stimuleren onderlinge allianties aan te gaan bij versterken deskundigheid en uitvoeringscapaciteit. - stimuleren cultureel ondernemerschap musea: marketing, promotie, deskundigheidsbevordering, en samenwerkingsprojecten (o.a. overbrengen van 'Het verhaal van Drenthe'.) - Subsiëren professionele podiumkunsten op provinciale en noordelijke schaal - Uitvoering geven aan Investeringsprogramma voor initiatieven op snijvlak cultuur en economie - Nieuwbouw Drents Museum en voltooiing Depot - Lobby voor nieuwbouw Drents Archief aansluitend op Drents Museum - Afstemming rijksbeleid t.a.v. bibliotheekvernieuwing op nieuwe gemeentelijke en provinciale rollen,
2.8. Vergroten cultuurparticipatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten deelname aan cultuur door - inwoners van Drenthe, zowel geografisch - als wat betreft diversiteit van doelgroepen. - * Bereik cultuureducatie minimaal op huidige hoge niveau <ul style="list-style-type: none"> - Cultuureducatie verankerd in de curricula van scholen - Uitvoering van tenminste 2 nieuwe cultuureducatieve (samenwerkings-) projecten voor het onderwijs met ondersteuning van provinciale instellingen - enkele lokale netwerken cultuureducatie en amateurkunst gestart - erfgoededucatie als onderdeel van het Cultuurmenu in meerdere gemeenten - meer gebruik van en koppeling met lokale activiteiten. Divers en veelzijdig aanbod van festivals met voldoende deelname - Professionele toneelvoorstellingen voor alle leeftijdscategorieën met voldoende deelname 	<ul style="list-style-type: none"> - Drents programma 2009-2012 voor Programmafonds cultuurparticipatie; uitvoering provinciaal deel en gemeentelijke delen - Ondersteuning onderwijs bij vraag-aanbod cultuureducatie in open menukaart - Financiering ICC-cursus (cultuureducatie verankeren in scholen). - Ondersteuning gemeenten in opzetten lokale netwerken cultuureducatie en amateurkunst/ start enkele lokale netwerken. - Uitvoering consulentfunctie binnen lokale netwerken erfgoededucatie. <p>In lijn met de adviezen van de provinciale adviescommissie Cultuur subsidies verstrekken voor festivals en podiumkunstvoorstellingen.</p>

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.9. Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> - Cultuurhistorisch Kompas in gebruik als onderdeel van het Omgevingsbeleid , - Erfgoed wordt meegenomen vooraan in ruimtelijke planprocessen. - Provinciale Monumentenlijst benoemt en beschermt monumenten op provinciale schaal; integraal, gebiedsgericht en in samenwerking met gemeenten. - Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie in uitvoering - Overdracht gemeentelijke archeologietaken. in uitvoering - Toegenomen participatie vrijwilligers voor immaterieel erfgoed. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het Cultuurhistorisch Kompas: formele inspraakproces rond het CHK vindt in 2009 plaats in het kader van het OGB. In 2010 wordt begonnen met de uitvoering van het nieuwe OGB.. - Drents Plateau ontwikkelt in project 'De voorkant' nieuwe aanpak erfgoed in ruimtelijke plannen. - Aanwijzen van 175 monumenten in nog 4 categorieën. Eerste categorie monumenten voor de Provinciale Monumentenlijst is in 2009 vastgesteld. - Verstrekken laagrentende leningen voor onderhoud en restauratie van monumenten naar behoefte. - Fysiek erfgoed projectgewijs zichtbaar maken, via het ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie met aansluiting op het provinciaal Meerjarenprogramma landelijk gebied. - Gemeenten projectgewijs ondersteunen bij kwaliteitsimpuls gemeentelijke archeologie. - Versterken actieve inzet erfgoed-vrijwilligers via project 'Tafelzilver van Drenthe' (2010 tot en met 2012).
2.10. Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering meerdere projecten vormgeving beeldkwaliteit openbare ruimte - Het leefklimaat in stedenbouwkundig en landschappelijke zin versterkt door culturele inbreng (kunsten / cultuurhistorie).in ruimtelijke planvorming 	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet cultuurhistorische kompas bij ruimtelijke planvorming. - Subsiëring projecten Vormgeving openbare ruimte met toegepaste kunst. Opstellen subsidieregeling in kader herziening Cultuurnota 2009-2012. - Cultureel opdrachtgeverschap, bijvoorbeeld in het kader van reconstructie N34/N33.
2.11. Versnellingsagenda monumentenzorg	Restauratie en herbestemming van: oude kerken (ook als gevolg van motie PS) agrarisch en industrieel erfgoed vitalisering Veenhuizen	Uitvoering van deze plannen door Drents Plateau (onder regie van provincie)
2.12. RTV-Drenthe	<ul style="list-style-type: none"> - beter gebruik maken van nieuwe media - betere crossmediale berichtgeving - structureel geborgde ondertiteling - tevredenheid luisteraars en kijkers 	Subsidiering en uitvoering plannen RTV Drenthe op terrein nieuwe media, crossmediale berichtgeving en ondertiteling

Bij Emmen de Smithson Broken Circle

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.7. Versterken culturele infrastructuur Drenthe	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Profileren en (inter)-nationale status musea van provinciale betekenis is verbeterd. <p>Het provinciale museumbestel is meer samenhangend en levert kwalitatief betere musea op met een heldere profilering en beter publieksbereik.</p> <p>Projecten in gang gezet als Hondrug, N34.</p> <p>Voldoende en goed gespreid aanbod in Drenthe van professionele podiumkunsten.</p> <p>Start concrete projecten op snijvlak cultuur en economie.</p> <p>Vordering nieuwbouw depot Drents Museum volgens planning.</p> <p>Aangepast plan nieuwbouw Drents Archief met financiering, mogelijke start bouw.</p> <p>Biblionet vervult een aanjaagfunctie in de vernieuwing van het bibliotheekwerk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Internationalisering van het Hunebedcentrum leidde tot deelname aan twee Europese projecten. - Om het bereik van gezinnen met jonge kinderen aan het Gevangenismuseum te bevorderen is de interactieve kinderlijn De Vloek van Veenhuizen in de vaste presentatie van het museum ondersteund. - In een convenant legde de gemeente Tynaarlo meerjarige ondersteuning aan Museum de Buitenplaats vast. - Voor en met de 25 musea die eind 2009 een alliantie zijn aangegaan voor het versterken van deskundigheid en uitvoeringscapaciteit heeft het Platform Drentse musea een projectplan gemaakt. Een groot aantal van deze projecten start in 2011. Een externe coördinator en aanjager van deze projectactiviteiten is succesvol aanbesteed. Deze functie omvat ook de meer algemene museale adviesrol. <p>Oprichting van CBK (20 lopende projecten), Atelier Mooi Drenthe, de nieuwe provinciale omgevingsvisie en programma's als het Provinciaal Meerjaren Programma en Kunst langs Wegen en Kanalen.</p> <p>Subsidie aan PeerGroup en DJT De Reus, deze instellingen zijn belangrijke schakel in noorderlijke basisinfrastructuur.</p> <p>Voorstellen uit het Innovatief Actieprogramma Drenthe worden op culturele en creatieve criteria beoordeeld.</p> <p>Depot is in juni 2010 geopend en overgedragen aan het museum.</p> <p>Plan is gereed gekomen in 2009 en in 2010 is aanbesteding uitgevoerd. Start werkzaamheden in 2011.</p> <p>Biblionet Drenthe loopt voorop in het landelijk proces van de Digitale Bibliotheek.</p>
2.8. Vergroten cultuurparticipatie	<p>Status: oranje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deelname aan cultuur door inwoners van Drenthe is vergroot zowel geografisch als wat betreft diversiteit aan doelgroepen. - Bereik cultuureducatie is minimaal op huidige hoge niveau - Cultuureducatie is verankerd in de curricula van scholen - Erfgoededucatie is onderdeel van het Cultuurmenu in meerdere gemeenten. - Een divers en veelzijdig aanbod van festivals met voldoende deelname. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het Drents programma 2009-2012 voor Programmafonds cultuurparticipatie is verder uitgevoerd door provincie en Drentse gemeenten samen. - Cultuureducatie heeft een groot bereik en is verankerd in de curricula van scholen. De afnemers van kunst- en cultuurmenu's van K&C Drenthe zijn tevreden, dit blijkt uit het onderzoek Binnenscholse Cultuureducatie gaat lokaal). - Erfgoededucatie is nog geen vast onderdeel in het cultuurmenu, hier wordt in 2011 steviger op ingezet. - In lijn met de adviezen van de Adviescommissie cultuur zijn subsidies verleend voor diverse festivals.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
2.9. Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	<p>Status: groen</p> <p>Cultuurhistorisch Kompas in gebruik als onderdeel van het Omgevingsbeleid, erfgoed wordt meegenomen vooraan in ruimtelijke planprocessen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provinciale Monumentenlijst benoemt en beschermt monumenten op provinciale schaal; integraal, gebiedsgericht en in samenwerking met gemeenten. - Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie in uitvoering - Overdracht gemeentelijke archeologietaken in uitvoering - Toegenomen participatie vrijwilligers - voor immaterieel erfgoed. 	<p>Cultuurhistorisch Kompas is vastgesteld en dient als inspiratiebron voor ruimtelijke processen.</p> <p>224 Provinciale monumenten zijn aangewezen in de categorie 'gebouwde monumenten tot 1940'. In de categorie 'wederopbouw' de voormalige rijksluchtvaart-school Eelde en 12 ensembles definitief aangewezen als provinciaal monument.</p> <p>Alle 12 gemeenten zijn via de Culturele Allianties ondersteund bij de ontwikkeling van gemeentelijk archeologiebeleid.</p> <p>Het Archeologisch Depot te Nuis is uitgebreid met een derde loods.</p> <p>11 gemeenten nemen deel aan het collectieve project Studio 13 project Kwaliteitsimpuls Archeologie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het project Tafelzilver (actieve inzet door vrijwilligers) wordt uitgevoerd.
2.10. Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering meerdere projecten vormgeving beeldkwaliteit openbare ruimte - Het leefklimaat in stedenbouwkundig en landschappelijke zin versterkt door culturele inbreng (kunsten / cultuurhistorie).in ruimtelijke planvorming 	<p>Het provinciale cultuurhistorische kompas dient als inspiratiebron voor ruimtelijke ontwikkelingsprocessen (ruimtelijke kwaliteit wordt gekoppeld aan cultuurhistorische waarden).</p> <p>Meerdere projecten vormgeving beeldkwaliteit openbare ruimte zijn uitgevoerd. Opdracht is uitgevoerd door CBK Drenthe (beeldende kunst initiatieven).</p>
2.11. Versnellings agenda monumentenzorg	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restauratie en herbestemming van oude kerken, agrarisch en industrieel erfgoed en vitalisering Veenhuizen 	<ul style="list-style-type: none"> - Drie kerken, zeven objecten in categorie agrarisch erfgoed en twee in de categorie industrieel erfgoed zijn gerestaureerd. Veenhuizen is, samen met Frederiksoord, voorgedragen als een van de negen potentiële Unesco-werelderfgoederen in Nederland.
2.12. RTV-Drenthe	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crossmediale berichtgeving is verbeterd. - Beter gebruik maken van nieuwe media - Structureel geborgde ondertiteling - Tevredenheid luisteraars en kijkers. 	<ul style="list-style-type: none"> - De middelen voor Crossmedia worden succesvol ingezet en hebben geleid tot een grote toename van het gebruik van de internetsite van RTV Drenthe. - Website is uitgebreid en aangepast.. - Aandacht van de regionale omroep voor kunst en cultuur is toegenomen, dit blijkt uit Bartissimo en reportages van Drentse culturele uitdaging en het Drentse cultuurgala. - Jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoeken geven een constant beeld van positieve waardering.

Financieel overzicht prioriteiten

Programma 2. Samenleving met samenhang	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P2.01 Kansen voor jeugd en gezin	1.619.311	1.300.000	1.300.000	1.300.221	-221
P2.02 Kansen voor Onderwijs: kwaliteitsslag basis- onderwijs Drenthe	496.093	500.000	500.000	510.204	-10.204
P2.03 Kansen voor onderwijs: aanpak Voortijdig Schoolverlaten	372.485	232.500	232.500	232.500	0
P2.04 Kansen voor welzijn en zorg: sociale samen- hang en participatie	155.271	415.000	220.000	176.284	43.716
P2.05 Kansen voor '7 tot 7'diensten- en voorzie- ningen- programma in Drentse gemeenten	473.529	465.000	465.000	393.000	72.000
P2.06 Kansen voor Sport: Drenthe profilering als sportprovincie	401.790	418.500	418.500	386.948	31.552
P2.07 Versterken culturele infrastructuur Drenthe	702.768	573.000	407.000	412.767	-5.767
P2.08 Vergroten cultuurparticipatie	804.172	883.500	883.500	916.766	-33.266
P2.09 Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	372.780	200.000	200.000	148.014	51.986
P2.10 Vormgeven beeldkwaliteit in openbare ruimte	46.000	93.000	93.000	100.000	-7.000
Totaal prioriteiten	5.444.199	5.080.500	4.719.500	4.576.703	142.797

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijkende jaarstukken

P2.05 Kansen voor '7 tot 7'diensten en voorzieningenprogramma in Drentse gemeenten

In het kader van de Sociale Allianties hadden wij per gemeente een bedrag van € 35.000,-- gereserveerd. De gemeente Hoogeveen heeft hier geen plan voor ingediend. Daarnaast hadden wij geld gereserveerd voor extra projecten vanuit het veld. Ondanks een actieve inzet van de provincie zijn hiervoor geen projecten ingediend. De oorzaak van de onderschrijving heeft daarom een externe oorzaak. Het resultaat is grotendeels gehaald, doordat 11 van de 12 gemeenten wel hebben deelgenomen.

P2.09 Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed

Hoewel het programma Tafelzilver is uitgevoerd als gepland, is een bedrag van € 52.000,-- niet besteed. De reden hiervan is, dat eind 2010 uiteindelijk een project minder beschikbaar was dan voorzien.

Wat doen we nog meer?

Sociale ontwikkeling

Algemeen, Kennis Innovatie Netwerk (KIN):

De provincie gaat met instellingen en de gemeenten kennis, innovatie en netwerken op het sociale domein in Drenthe verder ontwikkelen. Daarin speelt de Provincie tot 2012 (eind sociale agenda) een faciliterende rol. Middels KIN gaan we de bestaande kennis op het sociale domein, op de terreinen van de Sociale Agenda beter toegankelijk maken voor beleidsmakers en professionals. Dit door de kennis te delen, verder te ontwikkelen en in te zetten in nieuwe projecten. We willen de 'kenniscyclus' op het domein in zijn geheel ontwikkelen.

Sociale ontwikkeling

Op grond van het ontwikkelingsproces Kennis Delen Drenthe (voormalig KIN) kwamen we eind 2010 in een nieuwe fase. De experimenteerfase bracht veel positiefs zoals de samenwerking bij het thema bevolkingskrimp tussen het kenniscentrum en adviesbureau voor de sociale sector (STAMM) en de Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe (BOKD). Die verplichte samenwerking was te hoog gegrepen en die is eind 2010 gestopt. Op terreinen waar het in het verleden wel lukte, pakken zij de samenwerking weer op. Het gaat om kennis delen op activiteiten en slim en flexibel samenwerken op de inhoud. We houden dus bij Kennis Delen Drenthe de ingezette lijn vast, maar dan op een effectievere manier. Instellingen nemen zelf verantwoordelijkheid, ruimte en vrijheid om zich als maatschappelijke onderneming voor te bereiden op de toekomst. De provincie doet daarbij een stap terug.

Mijn jeugd

Binnen jeugdzorg worden de kerntaken jeugdzorg uitgevoerd die worden gefinancierd uit de doeluitkering jeugdzorg. Kernpunten zijn:

De indicatietaak van Bureau Jeugdzorg Drenthe zal verder moeten worden versoepeld en zal deels of geheel worden ondergebracht binnen de Centra voor Jeugd en Gezin en de Zorg Advies Teams. Bovendien worden de verbetertrajecten Beter Beschermd in de jeugdbescherming verder geïmplementeerd.

We maken verder voortgang met het efficiënter en doelmatiger maken van de jeugdzorgprogramma's voor jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen. We willen dat minimaal 70% van de jeugdzorgprogramma's bewezen effectief is. We willen vanuit onze rol, als ketenregisseur voor de geïndiceerde jeugdzorg, elan geven aan een effectieve ketensamenwerking tussen de jeugd-GGZ de jeugd-LVG de jeugdzorg en Jeugdzorg plus.

Mijn jeugd

Binnen jeugdzorg voerden we de kerntaken uit, die worden gefinancierd uit de doeluitkering jeugdzorg.

Belangrijke zaken voor 2010 waren:

- De indicatietaak van Bureau Jeugdzorg Drenthe is verder versoepeld en is deels ondergebracht binnen de Centra voor Jeugd en Gezin en de Zorg Advies Teams. De verbetertrajecten Beter Beschermd in de jeugdbescherming zijn verder geïmplementeerd.
- De jeugdzorgprogramma's voor jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen zijn nog doelmatiger gemaakt.
- Vanuit onze rol als ketenregisseur voor de geïndiceerde jeugdzorg gaven we elan aan een effectieve ketensamenwerking. Dat betreft Geestelijke GezondheidsZorg (jeugd-GGZ), Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn (jeugd-LVG), de jeugdzorg en Jeugdzorg plus.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Ontwikkeling en stimulering van sociaal, cultureel en museaal beleid	<p>Zeer veel sociale, culturele en museale gebeurtenissen en bijeenkomsten vinden in de provincie plaats. Vaak mede dankzij provinciaal geld, dat wordt toegekend aan grote en kleine instellingen en verenigingen, die deze activiteiten organiseren.</p> <p>Op cultureel gebied gaat het o.a. om: tentoonstellingen, festivals, podiumkunstvoorstellingen (zowel door professionals als door amateurs). Belangrijke cultuurhistorische en cultuureducatieve activiteiten maken hier ook een groot deel van uit. De provincie zorgt voor belangrijke ondersteuning van het bibliotheekwerk in Drenthe en stimuleert activiteiten in de streektaal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeren van de voor 2010 geplande activiteiten uit de Sociale agenda 2009-2012 en de Culturele en Museale agenda 2009-2012, - Het voeren van periodiek overleg over de voortgang van het beleid en de uitvoering met onder andere gemeenten (vooral in VDG-verband) en grotere gesubsidieerde instellingen. - Het subsidiëren en aansturen van instellingen.
Mijn jeugd	Uitvoeren van wettelijke taken op het beleids-terrein jeugdzorg.	<ul style="list-style-type: none"> - De uitvoering van kerntaken in het kader van de Wet op de Jeugdzorg zijn: het Bureau Jeugdzorg beoordeelt van ca. 3.500 jeugdigen op jaarbasis of zij al dan niet gebruik kunnen, dan wel moeten maken van een jeugdzorgaanbod op indicatie. Het Bureau Jeugdzorg indiceert jeugdigen voor de jeugd-GGZ, jeugd met opgroei- en opvoedproblemen en jeugdigen die besloten moeten worden opgevangen. - Zorgaanbieder Jeugdzorg Drenthe verzorgt voor ca. 1.250 jeugdigen en hun ouders (met opgroei- en opvoedproblematiek) een zorgaanbod op maat. Dit doet zij door jeugdzorgprogramma's die flexibel zijn, bewezen effectief en die gevolgd worden door resultaatgericht meten. Hierbij wordt ook de cliënttevredenheid getoetst; de uitvoering van een cliëntenbeleid dat minimaal aan de normen van de Wet op de jeugdzorg voldoet op de terreinen: Klachtrecht, Cliëntvertrouwenspersonen en Medezeggenschap cliënten.
Mijn dag/ Mijn Omgeving	Wij willen de sociale component binnen fysieke programma's als het pMJP en het Omgevingsbeleid versterken.	<p>Deelname vanuit team sociaal aan de projectgroep Omgevingsbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alliantiemanager zijn actief in de gebiedsprojectgroepen (Zuid-Oost, Zuid-West, Noord-West, Hunze en Drentsche Aa) van het pMJP. - Deelname vanuit sociaal aan onder andere convenanten zoals deze gesloten worden met Meppel en Hoogeveen.

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Ontwikkeling en stimulering van sociaal, cultureel en museaal beleid	<p>Diverse sociale, culturele en museale gebeurtenissen en bijeenkomsten vinden in de provincie plaats. Vaak mede dankzij provinciaal geld, dat wordt toegekend aan grote en kleine instellingen en verenigingen, die deze activiteiten organiseren.</p> <p>Op cultureel gebied gaat het o.a. om: tentoonstellingen, festivals, podiumkunstvoorstellingen (zowel door professionals als door amateurs). Belangrijke cultuurhistorische en cultuureducatieve activiteiten maken hier ook een groot deel van uit. De provincie zorgt voor belangrijke ondersteuning van het bibliotheekwerk in Drenthe en stimuleert activiteiten in de streektaal.</p>	<p>Wij hebben de voor 2010 geplande activiteiten uit de Sociale Agenda 2009-2012 en de Culturele en Museale Agenda's 2009-2102 uitgevoerd.</p> <p>Wij hebben periodiek overleg gevoerd over de voortgang van het beleid en de uitvoering met onder meer de Drentse gemeenten (vooral in VDG verband) en de grote gesubsidieerde instellingen.</p> <p>Wij hebben incidentele en structurele subsidies verleend met als criterium dat ze een bijdrage leverden aan het realiseren van het provinciale beleid. Deze subsidies zijn verleend op het gebied van podiumkunst, musea, amateurkunst, cultuurhistorie en erfgoed, bibliotheekwerk, streektaal en informatiekkanalen.</p>
Mijn jeugd	<p>Bureau Jeugdzorg heeft van circa 3500 jeugdigen op jaarbasis vastgesteld of zij al dan niet gebruik kunnen of moeten maken van een jeugdzorgaanbod op indicatie.</p> <p>Zorgaanbieder Jeugdzorg Drenthe heeft een zorgaanbod op maat verzorgd: flexibele jeugdprogramma's met bewezen effectiviteit en getoetst door resultaatgerichte metingen. Er wordt hierbij een actief cliëntenbeleid gevoerd.</p>	<p>Wij hebben onze wettelijke taken op het beleidsterrein jeugdzorg uitgevoerd.</p>

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Mid term review Sociale Agenda	opzet - november 2010; (definitief - februari 2011)	Vierde kwartaal behandeld in PS.
Strategische onderwijs notitie	april 2010	Zie 1e bestuursrapportage 2010. Er is geen afzonderlijke notitie geweest.
Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2011	concept - september 2010; (definitief - december 2010)	Vierde kwartaal behandeld in PS.
Olympisch Plan 2028	contourennota - december 2009; -financiële onderbouwing - voorjaar 2010; Uitvoeringsprogramma - 2011	Uitvoeringsprogramma in juni 2010 verzonden aan PS.

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Lasten	Prioriteiten	5.444.199	5.080.500	4.719.500	4.576.703	142.797
	P-2.0 Ontwikkeling beleid	95.812	129.445	94.445	17.069	77.376
	P-2.1 Sociale agenda	43.339.011	36.464.158	42.234.249	42.196.564	37.685
	P-2.5 Culturele en Museale agenda	21.120.536	24.001.326	24.230.863	23.581.122	649.741
	Apparaatskosten	0	0	0	0	0
	Totaal	69.999.559	65.675.429	71.279.057	70.371.459	907.598
Baten	Prioriteiten	0	0	0	0	0
	P-2.0 Ontwikkeling beleid	5.162	0	0	0	0
	P-2.1 Sociale agenda	34.363.297	30.622.915	35.691.463	35.557.440	134.023
	P-2.5 Culturele en Museale agenda	1.322.302	777.030	913.789	913.658	131
	Totaal	35.690.761	31.399.945	36.605.252	36.471.098	134.154
Saldo		34.308.798	34.275.484	34.673.805	33.900.360	773.445

Toelichting

Saldo Programma	773.445
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Totaal verrekend met reserves	0
Resultaat programma na bestemming reserves	773.445

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

P-2.0 Ontwikkeling beleid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-2.1 Sociale agenda

De uitgaven sociale ontwikkeling waren per saldo € 38.000,-- lager dan geraamd. Daarbij vermelden we dat binnen het product sociale agenda ook dekking is gevonden voor de terugbetaling van € 412.000,-- van het project 'Doen wat werkt'. Daarvan is € 158.000,-- gedekt door lagere besteding van een verplichting op dit project. Per saldo betekent dit een last van € 254.000,-- voor de terugbetaling. Dit project is apart beschikt door het rijk ten behoeve van intensieve ambulante behandelmodules Multi Systeem Therapie (MST) en Functionele Familie Therapie (FFT) voor de jeugdzorg. We hebben bij de afrekening in 2008 een bedrag teruggevorderd van één van de instellingen die voor dit project zijn gesubsidieerd. Dit geld had voor de overige dekking moeten zorgen, maar het is destijds niet gemarkeerd voor terugbetaling aan het rijk. Het is samen met de doeluitkering gebruikt voor de financiering van de jeugdzorg. We hebben dit knelpunt opgelost door het te dekken uit programma 2.

We kunnen verder over Jeugdzorg 2010 melden dat bij de jaarafsluiting geen beroep nodig was op de provinciale middelen, naast de middelen die we bij de 2e bestuursrapportage toegekend zijn voor de nijpende financiële situatie,. Ook de risico's die we toen noemden zijn gelukkig meegevallen:

- Er hoefde geen gebruik worden gemaakt van de garantstelling die we aan Bureau Jeugdzorg hadden gegeven voor de geraamde groei van de vrijwillige jeugdzorg (VWS/AMK taken). Het aantal indicatiebesluiten is in 2010 niet boven de groei van vorig jaar uitgekomen.
- Het was tot eind december onzeker of en hoeveel we vergoed zouden krijgen van het rijk. Het rijk heeft via de hardheidsclausule de forse groei van de verplichte jeugdbeschermingstaken en de looncompensatie uitgekeerd. Wel zijn die uitkeringen iets lager vastgesteld dan we hadden aangevraagd en verwacht.

De financiële situatie voor de jeugdzorg blijft echter ook het komende jaar krap. We moeten de extra middelen van € 1.200.000,--, die we ontvangen door de herverdeling van de doeluitkering over de provincies, gebruiken om de reserve jeugdzorg aan te vullen, die op dit moment sterk negatief staat (€ 1.077.000,--). Zoals we eerder hebben gemeld, zijn een deel van de kosten jeugdzorg 2009 en 2010 voorgefinancierd op de nog te ontvangen rijksmiddelen 2011. We hebben daarmee de periode tot aan de herverdeling van de doeluitkering kunnen overbruggen. Pas vanaf 2012 verwachten we een stabielere financiële situatie. Maar we hebben, dankzij het gebruik van de voorfinanciering en de extra provinciale middelen van de laatste twee jaren, het bestuurlijk afsprakenkader kunnen uitvoeren en wachlijsten nagenoeg kunnen voorkomen.

P-2.5 Culturele en Museale agenda

Het resultaat van dit product bedraagt € 650.000,--. Dit is voornamelijk het gevolg van de te ruim begrote kapitaallasten van € 488.000,-- voor het Drents Museum. Door het tragere bestedingsritme waren de kapitaallasten lager. Het is gebruikelijk om ten tijde van de tweede bestuursrapportage de begroting bij te stellen. In 2010 hebben wij de wijziging van de begroting op dit punt per abuis achterwege gelaten.

Daarnaast boekten wij een voordeel van € 85.000,-- op het budget voor de Wetenschappelijke steunfunctie bibliotheken (WSF taken) en bibliotheken. In 2010 was € 110.000,-- beschikbaar voor deze WSF taken. In 2010 droegen wij € 25.000,-- bij aan de herinrichting van de bibliotheek Coevorden. Biblionet stelde het voor 2010 geplande onderzoek naar marktgericht werken uit tot 2011. Het beschikbare budget hebben wij daarom niet besteed. Dit doen wij nu vanuit de WSF gelden voor 2011.

Tenslotte stelden wij eind 2010 ambtshalve enkele subsidies vast, omdat de subsidieontvangers niet zorgden voor een definitieve afrekening. Het resultaat is een voordeel van € 82.000,--.

Baten

P-2.0 Ontwikkeling beleid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-2.1 Sociale agenda

De baten bij het product sociale agenda vielen € 134.000,-- lager uit dan geraamd. € 48.000,-- daarvan is te verklaren uit nog niet bestede rijksmiddelen voor de aanpak van zwakke en zeer

zwakke scholen (Kwaliteitsakkoord Basisonderwijs Drenthe). Het rijk heeft dit geld beschikbaar gesteld voor twee jaar. Wij gaan deze middelen besteden samen met de rijksbijdrage 2011. Daarnaast kende het rijk ons iets minder geld toe voor de compensatie loonkosten (OVA) jeugdzorg. Hetzelfde geldt voor het beroep op de hardheidsclausule voor de groei van justitiële taken bij de uitvoering van de jeugdzorg. Het rijk lichtte ons hierover pas eind december in, zodat de begroting op dat vlak niet meer bijgesteld kon worden.

P-2.5 Culturele en Museale agenda

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing. Wel is ten aanzien van het depot Drents Museum op te merken dat in juni 2010 is het nieuwe depot voor het Drents Museum officieel geopend en overgedragen aan het Drents Museum. Door voordelen op de aanbesteding en niet hoeven aanspreken van de posten voor onvoorzien en nadere planuitwerking is een voordeel gerealiseerd van € 910.000,-- bij de 2e bestuursrapportage werd nog uitgaan van een voordeel van € 800.000,--. Door deze extra meevaller zullen de toekomstige kapitaallasten nog iets lager uitvallen en terug vloeien naar algemene middelen.

Brochure Chris Booth

Programma 3

Ruimte en bereikbaarheid

Missie

Wijzigingen in de wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening leiden tot nieuwe bestuurlijke verhoudingen. Wij zullen deze de komende jaren in overleg met de medeoverheden vormgeven in het proces van de provinciale structuurvisie. Deze visie met de planhorizon 2020 biedt de gelegenheid het provinciaal beleid op een aantal belangrijke thema's te actualiseren. Het wonen, werken en recreëren in een cultuurhistorisch en landschappelijk unieke omgeving is een belangrijke kernwaarde van Drenthe. Bescherming en verdere ontwikkeling er van vereisen een samenhangende scherpere ruimtelijke en economische profilering van het Drents plateau, de steden en de 'schil' van Drenthe. Verdere 'verrommeling' van het landschap wordt met kracht tegengegaan. Klimaatontwikkeling en ruimtegebruik worden beter op elkaar afgestemd. Duurzaam wonen en het toepassen van energiebesparing en nieuwe energiealternatieven worden gestimuleerd. De steden worden ontwikkeld vanuit hun specifieke kwaliteiten voor wonen en vestiging en hun verbinding met de omliggende groene ruimte. Specifiek wordt ingezet op versterking van de (inter)nationale posities van het Nationaal stedelijk netwerk Groningen- Assen en de regio Emmen/Zuidoost-Drenthe. Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan wordt geactualiseerd, mede als belangrijke bouwsteen voor de nieuwe structuurvisie.

Belangrijkste resultaten 2010

- Samen met de provincie Groningen, de gemeenten Groningen en Assen, de Regio Groningen-Assen en de werkgevers in deze regio ondertekenden wij het 'Convenant Mobiliteitsmanagement', daarin ligt vast dat om samen uitvoering te geven aan mobiliteitsmanagement.
- In het kader van de 'Versnellingsagenda woningmarkt' kenden wij een subsidie toe aan elf stagnerende woningbouwprojecten. Daarmee is 90% van de beschikbare middelen voor de versnellingsagenda besteed
- Wij stelden de Omgevingsvisie Drenthe vast. Deze vormt de grondslag voor onze betrokkenheid bij alle ruimtelijke ontwikkelingen binnen Drenthe. De Drentse samenleving heeft actief deelgenomen aan het ontwikkelen van de visie.
- Het onderzoek naar de demografische ontwikkeling van Drenthe en de gevolgen voor de bevolkingsomvang is klaar. Wij hebben het onderzoek gebruikt als bouwsteen voor het beleidsadvies 'Van groei naar bloei'.
- Ter uitvoering van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) stelden wij het beleidskader ISVIII, 2010- 2014 vast evenals de bijbehorende tenderregeling.
- Ter uitvoering van het 'Regiospecifiek Pakket' (RSP) stelden wij de RSP kadernota vast. Daarin actualiseerden wij de voortgangsrapportage. Sloten wij samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten Emmen, Assen en Coevorden.
- In het kader van de RSP-overeenkomst met gemeente Assen zijn wij verantwoordelijk voor de voorbereiding en het beheer van twee RSP-deelprojecten: de hoogwaardige infra-as Assen Zuid-TT en de TT-toeristische recreatieve Zone-Balkenweg/N371.
- Voor de gebiedsontwikkeling Atalanta Emmen ontvingen de gemeente Emmen, als resultaat van de gezamenlijke lobby, beschikking van € 8.500.000,- rijkssubsidie uit de Nota Ruimtegeden.

- Wij dragen € 6.800.000,-- bij aan het project 'De Economie van de Verbinding', als onderdeel van de Atalanta Emmen. Het Operationeel Programma Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (OP EFRO) stelt in totaal € 13.600.000,-- beschikbaar aan de gemeente Emmen. Dit om het bestaande centrum van Emmen te verbinden met het nieuwe Centrum-West, waar het nieuwe dierenpark en theater komen.
- Wij hebben via de kadernota RSP 2010 dekking gevonden voor de € 40.000.000,-- provinciale bijdrage in de IGO Atalanta Emmen.
- Wij hebben met het rijk afspraken gemaakt over de rijksgeldstromen voor de concrete projecten en voor het Regionaal Economisch Pakket (REP).
- Met Emmen bereiden wij een oplossing voor het dekkingsprobleem in de integrale gebiedsontwikkeling Atalanta. Het besluitvorming daarover volgt in 2011.
- In 2010 besteedden wij onder meer de concessie aan voor de spoorlijn Emmen Zwolle. Wij gunden deze aan Arriva B.V. Wij openen het overleg met Arriva over de uitwerking van het RSP-project 'Verbetering spoorlijn Zwolle-Emmen'.
- Wij stelden het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2020 vast
- Wij ontwikkelden het Strategisch Plan Verkeersveiligheid Drenthe 2011-2020. Daarbij betrokken wij de partners van het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe.
- Met de minister van Verkeer en Waterstaat ondertekenden wij de overeenkomst voor de financiering en de inrichting van de N33. Wij hebben het ontwerp Tracébesluit/Milieu Effect Rapportage (OTB/MER) aangeboden aan de minister van I&M.
- Wij brachten de belijning van N34 volledig in overeenstemming met de stroomwegfunctie.
- Wij stelden de Beleidsnota luchtvaart vast evenals de Luchtvaart Verordening Drenthe.
- Wij stelden de Railvisie Drenthe 2040 vast.
- Wij droegen bij aan de Duitse planstudie voor de verdubbeling van de E233
- Wij richtten de bebouwde kommen in van de Smildes
- De eerste fase van de verbinding van de Vaarweg Erica Ter Apel is klaar. In juni 2010 openen wij 14,5 kilometer historisch kanaal voor de recreatievaart.
- Fase twee van de Vaarweg Erica Ter Apel is in uitvoering. Wij hebben vier deelprojecten aanbesteed: waaronder de bouw van de spaarsluis en plaatsing van een replica van de oude tramburg.
- Wij hebben 9,4 kilometer van de N34 opnieuw geasfalteerd.
- De aanleg van het verkeersplein Gieten ligt op schema. Wij zijn opdrachtgever en voeren de directie. Rijkswaterstaat mandateerde deze taken aan de provincie.
- Rijkswaterstaat legt vier landbouw tunnels aan in Drenthe. Daartoe ondertekenen de volgende partijen in 2011 een overeenkomst: het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de gemeenten Hoogeveen, de Wolden, Hardenberg, Ommen en de provincies Overijssel en Drenthe. De totale investering is ongeveer € 8.000.000,--.
- Ter uitvoering van de 'Groenvisie voor wegen en vaarwegen' plantten wij in 2010 400 bomen langs vier kilometer weg
- Wij vervingen 28 kilometer deklaag van het provinciale wegennet: reconstructie Drouwenermond, de Smildes tweede fase en de N34 tussen Emmen en Coevorden.
- Wij voerden groot onderhoud uit aan 11 kilometer fietspad. Voor het fietspad N/F863 kozen we vanwege de ondergrond (veen en boomwortels) voor een innovatieve aanpak door geotextiel onder het fietspad te leggen.
- In 2010 vervingen wij 4,7 kilometer damwand.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-3.0 Verkeer

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).
Verkeer en vervoer
In juli 2007 is het Provinciaal verkeers- en vervoersplan Drenthe vastgesteld. De centrale doelstelling van het PVVP is de bereikbaarheid goed te organiseren. Zodat de verschillende modaliteiten in combinatie gebruikt worden en elkaar maximaal versterken. Voor sociale ontplooiing moeten mensen zich veilig en tegen acceptabele reistijden kunnen verplaatsen tussen wonen en werken. Hierbij hebben we binnen de deur-tot-deurbenadering extra aandacht voor het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets.
De doelen tot 2020 zijn aan de hand van 6 thema's beschreven:
1. Thema Ruimtelijk-economische ontwikkeling
Het versterken van de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de stedelijke netwerken Groningen-Assen en Zuid Drenthe door de optimalisatie van de (inter)nationale bereikbaarheid en het creëren van voorwaarden voor duurzame mobiliteitsontwikkeling.
2. Thema Bereikbaarheid
De realisatie van duurzame bereikbaarheid op maat, waarbij de kracht van de verschillende modaliteiten wordt benut.
3. Thema Veiligheid
Het waarborgen van de verkeersveiligheid, de externe veiligheid en de sociale veiligheid in het openbaar vervoer.
4. Thema Leefomgeving
Het beperken van de negatieve invloed van verkeer en vervoer op de omgeving met betrekking tot milieu, natuur en leefbaarheid.
5. Thema Innovatie
Stimuleren van ontwikkeling en toepassing van innovatieve maatregelen ten behoeve van de realisatie van de mobiliteitsdoelstellingen.
6. Thema Samenwerking
De organisatie van (gebiedsgerichte) samenwerking tussen overheden, overheidssectoren, marktpartijen en belangengroepen ten behoeve van de realisatie van de mobiliteitsdoelstellingen.
P-3.0 Verkeer en vervoer

Thema Ruimtelijk-economische ontwikkeling

Drenthe onderschrijft het belang van het opwaarderen van de E233 (Meppen-Cloppenburg) in Duitsland tot een 2 * 2 strooks autosnelweg. Wij zijn dan ook nauw betrokken bij de lobby tot het opwaarderen van deze weg. en een mogelijke financiële bijdrage van het rijk voor de planfase van de E233. Dat heeft in 2010 geleid tot een toezegging voor een financiële bijdrage door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en door de provincie Drenthe.

In 2010 zijn vanuit het Interregprogramma additionele middelen toegekend die wij inzetten voor de verdere realisatie van het Dryport Emmen-Coevorden. Wij bevorderen promotionele activiteiten en het versterken van de relaties met partijen binnen de wereld van goederenvervoer (Amsterdam en Rotterdam).

Thema Bereikbaarheid

Samen met de provincie Overijssel en Regio Twente hebben wij in januari 2010 de Europese aanbesteding van de exploitatie van de spoorlijnen Zwolle-Emmen en Almelo-Mariëberg gestart. De concessie is voor 15 jaar verleend.

De provincies Drenthe en Groningen hebben namens de regio een akkoord hebben bereikt met de minister van Verkeer en Waterstaat over de financiering en de inrichting van de gewenste

verdubbelde N33 tussen Assen en Zuidbroek. Daarbij hebben wij afspraken gemaakt over de versobering van het project en de dekking van het financiële tekort.

De reconstructie van het verkeersplein Gieten is aanbesteed. Het betreft een project van Rijkswaterstaat, De uitvoering van de werkzaamheden wordt begeleid door de provincie Drenthe. In 2010 is een ontwerp Tracébesluit/Milieu Effect Rapportage (OTB/MER) opgesteld voor de N33. Het inspraaktraject volgt in 2011.

De belijning op de N34 is nu volledig aangepast volgens de richtlijnen voor essentiële herkenbaarheidkenmerken (EHK) voor een stroomweg. Dit betekent ondermeer dat over het hele traject een groene middenstreep is aangebracht.

In overleg met de bewoners van Ees hebben wij een definitieve oplossing gevonden voor het verloop van de N34 bij Ees in de vorm van een nieuwe variant. Er is een bewonerswerkgroep opgericht t.b.v. de aansluiting bij Exloo. Voor de aansluitingen bij Odoorn/Klijndijk en Emmen Noord wordt in 2011 gestart met bewonersparticipatie.

Na het ongegrond verklaren van de bezwaren tegen het nieuwe busstation bij Gieten door de Raad van State is de aanleg van het busstation bij Gieten voortvarend verlopen. De opening van het busstation vindt plaats begin 2011.

Om de N48 veilig te maken moeten alle wegbeheerders in Drenthe en Overijssel tot een integrale aanpak komen. Voor de N48 zijn al diverse aanpassingen voorbereid. Dit betreft aanpassing van op- en afritten, ecodeucten, verbreding en realiseren van de EHK-markering. De gemeenten Hoogeveen, Ommen, Hardenberg en de Wolden, de Provincies Drenthe en Overijssel en Rijkswaterstaat Noord en Oost onderzoeken daarnaast de mogelijkheid om de overblijvende gelijkvloerse oversteken in de N48 te saneren. De voorkeurslocaties van 4 tunnels zijn bepaald.

Thema Veiligheid

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid Drenthe 2011-2020 (SPVVD) geeft de hoofdlijnen van het beleid weer voor de komende jaren.

Thema Leefomgeving

In 2010 hebben wij twee pilotprojecten opgestart t.a.v. duurzame verlichting. Bij de rotonde Bunne wordt actieve ledverlichting toegepast in plaats van de standaard openbare verlichting. Het fietspad tussen de Groeve en Zuidlaren wordt voorzien van vraagafhankelijke verlichting waarbij op aanvraag (bijvoorbeeld met een drukknop) de verlichting in werking wordt gesteld.

In de pilot ‘Transportnavigatie Drenthe’ wordt door de samenwerkende partijen onderzocht, hoe dit probleem van het rijden van vrachtverkeer via ongewenste routes via aanpassingen aan het navigatiesysteem in vrachtauto’s kan worden opgelost of verminderd. Wij brengen de resultaten van het in 2010 afgeronde onderzoek bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu onder de aandacht.

Thema Innovatie

In het kader van de landelijk taskforce mobiliteitsmanagement hebben wij op 24 juni samen met de provincie Groningen, de gemeenten Groningen en Assen, de Regio Groningen-Assen en de werkgevers in deze regio het convenant mobiliteitsmanagement ondertekend. Door ondertekening van het convenant mobiliteitsmanagement hebben private en publieke partijen de krachten gebundeld om samen uitvoering te geven aan mobiliteitsmanagement. In eerste instantie in de regio Groningen, in 2011 volgen bedrijven in de regio Assen.

Thema Samenwerking

In 2009 is gestart met een nieuwe website Wegwerkzaamheden in Drenthe; hierbij werken wij samen met alle Drentse gemeenten.

In 2010 hebben wij besloten nog twee jaar door te gaan met het gebruik van Local Traffic Control (LTC) en de Drentse gegevens ook beschikbaar te stellen aan de Nationale Databank Wegverkeergegevens (NDW). Via deze databank kan ook voor Drenthe relevante informatie worden beschikbaar komen.

Wij hebben met de gemeente Meppel financieel bijgedragen aan de aanleg door particulier initiatief van een bewaakte parkeerplaats langs de A28 bij Rogat. Doel ervan is dat vrachtwagenchauffeurs onderweg zonder zorgen kunnen overnachten

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Beheer en onderhoud wegen

Het beheer en onderhoud van de wegen is er op gericht dat de provinciale wegen met de daarbij behorende bermen en voorzieningen van dermate kwaliteit zijn dat de veiligheid van de weggebruiker gewaarborgd is en ongevallen als gevolg van o.a. spoorvorming, slijtage (gladheid, stroefheid) of onduidelijke (weg)markering voorkomen worden. Daarnaast is de organisatie zo ingericht dat in geval van calamiteiten (incidenten, ongevallen, gladheid of ander onheil) de beschikbaarheid van het wegenareaal zo optimaal mogelijk blijft voor de regionale bereikbaarheid.

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

De kwaliteit van de provinciale wegen met de daarbij behorende voorzieningen is op een zodanige kwaliteit gebleven dat de veiligheid van de weggebruiker steeds gewaarborgd is geweest. Een aantal projecten waarbij groot onderhoud moest worden uitgevoerd is eerder uitgevoerd dan gepland. We konden daardoor de reparatie van vorstschades en te plegen onderhoud tegelijkertijd op een meer doelmatige wijze uitvoeren.

We hebben circa 28 km weg overlaagd (N34 9,4 km, waarvan 3 km weg verbreed.

Ook hebben we circa 11 km fietspad gereconstrueerd.

Een belangrijk aspect vormt de inpassing van de weg in een groene landelijke omgeving.

Daarom hebben we bij een aantal werken, waaronder de rotonde Eursinge en Herinrichting Smildes, nieuwe beplanting aangebracht en is onderhoud uitgevoerd door de snoei van circa 2.000 bomen.

P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Beheer en onderhoud vaarwegen

Het beheer en onderhoud van de vaarwegen is gericht op veilig en doelmatig gebruik {o.a. door veilige (oever) constructies} en een adequaat peilbeheer waardoor wateroverlast en watergebrek voorkomen worden. Daarnaast is de toegankelijkheid van de vaarwegen voor de beroeps- en recreatievaart door ruime openingstijden van bruggen en sluizen gewaarborgd.

Bij de uitvoering van het onderhoud wordt rekening gehouden met duurzame toepassingen, o.a. bij de keuze van energievoorzieningen, bouwmaterialen en innovatieve uitvoeringsmethoden.

P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen

De vaarwegen zijn in 2010 op een degelijke manier beheerd en onderhouden, dat een veilig en doelmatig gebruik gewaarborgd is. Ook hebben wij het peilbeheer op een degelijke wijze uitgevoerd en waterproblemen hebben zich dan ook niet voor gedaan in het afgelopen jaar. Waar nodig is het onderhoud uitgevoerd op een duurzaam verantwoorde wijze. De bedieningstijden van bruggen en sluizen zijn in stand gebleven.

Voor de Vaarweg Erica Ter Apel zijn in 2010 de laatste werkzaamheden aan bruggen, de oeverconstructies en het baggeren tussen Ter Apel en het Veenpark (fase 1) afgerond. In juni 2010 is 14,5 km historisch kanaal weer opengesteld voor het recreatief vaarverkeer.

Fase 2 omvat de aanleg van totaal 6 km kanaal met ca 4,2 nieuw te graven kanaal. Hiervan zijn in 2010 vier kleinere deelprojecten aanbesteed en in uitvoering gekomen, waaronder de spaarsluis, een replica van de oude tramburg en klein deel van het nieuw te graven tracé. De twee grotere deelprojecten (Klazienaveen-Noord en het hondsrugtraject) zijn vertraagd door moeizaam verlopende onderhandelingen met betrekking tot de grondverwerving van 2 particulieren. De aanbestedingsprocedure met betrekking tot de aanleg van circa 3 km kanaal over de Hondsruguitloper start in 2011. Het laatste deelproject Klazienaveen-Noord wordt naar verwachting medio 2011 aanbesteed. In het voorjaar van 2013 kan het kanaal in zijn volledigheid worden geopend.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en Stedelijke ontwikkeling

Begin 2010 zal het nieuwe provinciale Omgevingsbeleid worden vastgesteld. In dit beleid geven wij aan hoe Drenthe zich op ruimtelijk-economische vlak tot omstreeks 2020 bij voorkeur ontwikkelt. Deze ontwikkeling wordt vormgegeven binnen de Drentse kernwaarden: rust, ruimte, bijzonder landschap, bijzondere dorpen en steden met een hoog voorzieningenniveau. Deze gelden dus als randvoorwaarden. Samen met de gemeenten geven wij vorm aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de provincie. Om de provinciale belangen die hierbij aan de orde zijn te borgen maken wij met de gemeenten hierover concrete afspraken. Waar het gaat om ontwikkelingen op het grondgebied van meerdere gemeenten, geven wij in voorkomende gevallen invulling aan onze nieuwe rol als gebiedsregisseur.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en Stedelijke ontwikkeling

Tot nu toe hebben wij beleid kunnen maken tegen de achtergrond van doorlopende groei. De komende tijd moeten wij beleid ontwikkelen waarbij wordt ingespeeld op deze bevolkingsdaling. Deze daling (krimp) manifesteert zich in het oosten en zuidoosten van Drenthe. De verwachting is dat deze ontwikkeling zich de komende jaren doorzet en gaat verspreiden over meerdere delen van de provincie. De gevolgen van de krimp op aspecten als wonen, arbeidsmarkt, mobiliteit en voorzieningen, zullen wij samen met de gemeenten die het nu betreft in beeld brengen, en de kansen die hierbij optreden, zullen we pakken.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Omgevingsvisie Drenthe

Provinciale staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. De Omgevingsvisie Drenthe vervangt het tweede Provinciale Omgevingsplan (POPII) en is een integratie van vier wettelijk voorgeschreven planvormen; de provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, het provinciale Milieubeleidsplan, het regionale Waterplan en het provinciale Verkeers- en Vervoersplan. De Omgevingsvisie is via een interactief proces tot stand gekomen. Zowel bij de voorbereiding als bij het opstellen van de Omgevingsvisie zijn onze partners, maatschappelijke organisaties en de inwoners van Drenthe nauw betrokken.

Provinciale ruimtelijke verordening

Op 9 november 2010 is door ons het concept 'hoofdstuk 3 Ruimtelijk Omgevingsbeleid' - van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV) vastgesteld en aansluitend in procedure gebracht. De verordening stelt randvoorwaarden waaraan gemeenten bij ruimtelijke planontwikkeling gehouden zullen zijn. Bij het opstellen van de verordening is gebruik gemaakt van de evaluatie naar de werkzaamheid van de instrumenten voor de uitvoering van het Provinciaal Omgevingsplan (POPII).

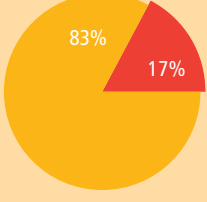
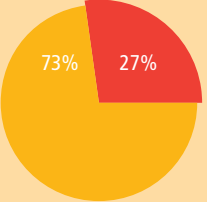
Startnotitie realisatie omgevingsvisie

Op 14 december 2010 is de Startnotitie realisatie omgevingsbeleid vastgesteld. In de notitie wordt de provinciale inzet ten behoeve van consultatie van partners aangegeven. Bij het opstellen zijn de in de Omgevingsvisie aangegeven sturingsprincipes gehanteerd.

Beleidsadvies Krimp

Op 14 december 2010 is het beleidsadvies Krimp vastgesteld. Voor dit document zijn de uitkomsten van gesprekken met partners benut, evenals de oogst van de brede werksessie met het maatschappelijk middenveld op 10 november 2010. Vanuit Provinciale Staten is een werkgroep samengesteld die nauw betrokken is geweest bij het proces voor de totstandkoming van dit beleidsadvies. Het beleidsadvies geeft een analyse van de verwachte ontwikkelingen en de gevolgen daarvan. Daarnaast wordt richting gegeven aan de wijze hoe om te gaan met de demografische ontwikkelingen.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	80.097.499 	47.273.448
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Totaal lasten	76.593.892	79.796.333	80.807.011	80.097.499	709.512
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	42.128.615	45.767.874	48.205.749	47.273.448	932.301
Saldo	34.465.277	34.028.459	32.601.262	32.824.052	-222.790

Ontwikkelingen

P-3.0 Verkeer

Ontwikkelingen jaarstukken.

In 2010 hebben wij diverse studies en onderzoeken uitgevoerd, onder naar de herinrichting Peizermade en een eventueel mobiliteitsknooppunt bij de Punt. En er is een visie neergelegd op een Fietsrouteplus Vries-Zuidlaren en er zijn wegbeeldvisie opgesteld voor de N373 en N858. en er is samen met de gemeente verder onderzoek gedaan naar de ontsluiting van Nieuwveense Landen. Vanaf 2010 worden alle continue meetpunten van de provincie Drenthe op afstand uitgelezen met behulp van GPS. Dit betekent dat ze niet meer periodiek bezocht hoeven te worden. In samenwerking met de gemeenten Noordenveld en Assen zijn op een aantal locaties nieuwe fietstelpunten aangelegd.

Wij hebben het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2020 in eerste instantie tot 2015 vastgesteld. Wij hebben prioriteit gegeven aan projecten die vooral van provinciaal belang zijn en die een bijdrage kunnen leveren aan het RSP en het Omgevingsbeleid.

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

Ontwikkelingen jaarstukken.

Drempels

Omdat bij de verkeersgebruiker is een zekere weerstand tegen verkeersdrempels is ontstaan, hebben wij een aantal drempels verwijderd en zijn er alternatieve snelheidsremmers geplaatst (aanpassing kleuren en structuren van het wegdek). Bij toekomstige projecten zetten wij dit beleid voort.

Incidentmanagement

Het onderzoek naar incident management is uitgebreid naar de 3 noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe, de uitwerking staat gepland voor 2011. Incidentmanagement is erop gericht om de weg zo snel mogelijk vrij te maken na een incident.

Gladheidbestrijding

Net zo als vorig jaar is de winter al vroeg ingetreden met veel sneeuwval. In het eerste kwartaal zijn 73 strooi beurten en in november en december zijn 60 strooi beurten uitgevoerd. Inmiddels hebben wij de snel geslonken zoutvoorraad weer aangevuld. Er wordt een evaluatie gemaakt van de gladheidbestrijding, met als mogelijke consequentie de bouw, samen met Rijkswaterstaat, van een nieuwe zoutloods, met een capaciteit tot 3000 ton.

Overeenkomst met Rijkswaterstaat N34

De provincie voert voor Rijkswaterstaat de contractbeheersing van de reconstructie van het Verkeersplein Gieten uit. Dit is een groot project waarbij de moderne UAV-GC-contractvorm is toegepast. UAV-GC staat voor Uniforme Administratieve Voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen.

Wet Informatie-Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)

In het kader van de Wet Informatie-Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) was per 1 mei de informatie over provinciale kabels en leidingen volledig digitaal opvraagbaar. Tot 1 mei 2010 zijn er handmatig 330 aanvragen om kabel- en leidinginformatie verwerkt. In de periode mei tot en met december zijn er 799 aanvragen binnen gekomen, deze zijn volledig digitaal afgedaan. De provincie zelf heeft 28 aanvragen voor informatie gedaan.

P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen

Ontwikkelingen jaarstukken.

Peilbeheer

Het peilbeheer wordt uitgevoerd door de provincie Drenthe. In het kader van de decentralisatie van taken zijn er gesprekken gaande om het peilbeheer neer te leggen bij de Waterschappen. In 2011 wordt hieromtrent een beslissing verwacht.

Onderhoudskosten vaarweg Erica-Ter Apel

De waterwet verplicht de provincie Drenthe en de gemeenten het beheer en onderhoud van de vaarwegen te bekostigen. Mede door de discussie over de plaats van uitvoering van het peilbeheer is er nog niet in kaart gebracht hoeveel de jaarlijkse onderhoudskosten van de Vaarweg Erica -Ter Apel zullen gaan bedragen.

P-3.3 Vervoer

Ontwikkelingen jaarstukken.

Met de Beleidsnota Luchtvaart hebben wij invulling gegeven aan de decentralisatie van luchtvaarttaken naar de provincie. Gelijktijdig is door de staten de LuchtvaartVerordening Drenthe vastgesteld. Tevens is voor een nieuwe Commissie Regionaal Overleg voor het Luchtsportcentrum Hoogeveen een Verordening vastgesteld.

De Railvisie Drenthe 2040 is de basis is voor de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer in de regio.

De vervoerstudie/investeringsprogramma spoorverbinding Zwolle-Emmen is wat betreft inhoud en tijdstip van uitvoering van het project aangepast. Dit vanwege het feit dat ten aanzien van ontwikkelingen de exploitatie en de infrastructuur niet los van elkaar bekeken kunnen worden. Daarom is besloten de Vechtdallijnen eerst aan te besteden op basis van de huidige dienstregeling en de huidige mogelijkheden van de spoorinfrastructuur.

Omdat de implementatie van het Dynamisch ReisInformatie Systeem (DRIS) de nodige kosten met zich meebrengt hebben het Openbaar Vervoer-bureau Groningen Drenthe en provincie Drenthe samen met gemeenten in 2010 geïnventariseerd, welke knooppunten en haltes moeten worden voorzien van DRIS. De uitkomsten hiervan en de financiële gevolgen worden begin 2011 in het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe (VVBD) besproken.

Wij hebben het Beleidsplan Binnenhavens en Vaarwegen inmiddels 2010 afgerond en verwachten dat dit in het 1e kwartaal van 2011 kan worden vastgesteld.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ontwikkelingen jaarstukken.

De rijksbezuiniging, het bestuursakkoord met actualisatie en decentralisatie afspraken zullen van invloed zijn op de ruimtelijke ontwikkeling en taakintensiviteit.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-3.0 Verkeer

Prioriteit uit Begroting 2009

3.11. Investeringsnota verkeer en vervoer

Provinciale staten hebben in 2007 het nieuwe Provinciale Verkeers- en Vervoersplan vastgesteld. In dit PVVP zijn de beleidsambities tot 2020 vastgelegd. De prioriteit van het verkeers- en vervoersbeleid ligt in de veilige bereikbaarheid van Drenthe. Onze kerntaak is gedefinieerd als 'het waarborgen van regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer'. Onze wettelijke taak is het bevorderen van verkeersveiligheid en sociale veiligheid in het openbaar vervoer. Bij een geactualiseerd verkeers- en vervoersbeleid hoort ook een nieuw investeringsprogramma.

Beleidsprioriteit heeft het opstellen van de Investeringsnota Verkeer en Vervoer tot 2020. Deze wordt opgesteld binnen de kaders van het PVVP, het nieuwe omgevingsbeleid, het collegeprogramma en het bestuursakkoord. Waar nodig/mogelijk wordt afstemming gezocht met regionale programma's zoals het pMJP en het RSP. In de investeringsnota wordt het beleid geoperationaliseerd in, samen met de overige VV-partijen te realiseren, maatregelen en projecten. Gedeputeerde staten krijgen in 2009 een geactualiseerde investeringsnota voorgelegd, voor de periode 2011 tot en met 2020. In de nota zijn de investeringen voor de periode tot 2015 concreet ingevuld, voor de periode 2015 -2020 wordt een doorkijk gegeven.

De investeringsnota is het vertrekpunt voor afspraken met derden over de investeringen op het gebied van verkeer en vervoer. Wij zetten ons in om afspraken met het rijk (gebiedsagenda, MIRT, RSP) bij te laten dragen aan de stedelijke ontwikkeling in de regio's Groningen-Assen en Emmen/Zuid-Drenthe. Afspraken met gemeenten over investeringen op het gebied van verkeer en vervoer (in samenhang met stedelijke ontwikkeling) zijn weer vast te leggen in convenanten.

P-3.0 Verkeer

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.11. Investeringsnota Verkeer en Vervoer	Kader voor investeringen vv 2010-2020. Afgestemd met majeure provinciale kaders en programma's.	Vaststelling nieuwe Investeringsnota verkeer en vervoer.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.11. Investeringsnota Verkeer en Vervoer	Status: groen Provinciale Staten hebben het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IVV) in juli vastgesteld	In het IVV hebben wij prioriteit gegeven aan projecten die het provinciaal belang dienen en die een bijdrage leveren aan de uitvoering van de Omgevingsvisie en het RSP

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

Prioriteit uit Begroting 2010
3.13. Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen
De resultaten en activiteiten behorend bij deze prioriteit, het bestrijden van gevaarlijke plantensoorten en landschappelijke inpassing provinciale wegen en kanalen, zijn onderdeel van het reguliere beleid geworden. Deze zijn ondergebracht bij het onderdeel 'Wat doen we nog meer'.

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

N.v.t.

P-3.3 Vervoer

Prioriteit uit Begroting 2010
3.12. Stimuleren goederenvervoer over water
In 2010 wordt de visie binnenhavens en vaarwegen afgerond. In de visie worden de ontwikkelkansen voor de beroepsvaart in Drenthe onder de loep genomen en worden gewenste maatregelen benoemd. Voor de tweede tranche Quickwins Vaarwegen is de ontwikkeling van havengebied Meppel ingediend. Het Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport (MIRT) voorziet in 2012 in de realisatie van een de schutsluis in het Meppelerdiep bij Zwartsluis. We werken hierin samen met Rijkswaterstaat en betrokken overheden in Overijssel en Drenthe.

P-3.3 Vervoer

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.12. Stimuleren goederenvervoer over water	Ontwikkeling goederenvervoer over water.	- Visie binnenhavens en vaarwegen - Mogelijke realisering van Quick Wins

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.12. Stimuleren goederenvervoer over water	Status: groen Visie Ontwikkeling goederenvervoer over water in concept gereed.	De visie is medio 2010 in concept afgerond. De bestuurlijke vaststelling is gepland voor het 1e kwartaal 2011.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Prioriteiten uit Begroting 2010
<p>3.1. Regie ruimtelijke opgaven en verkenning actief provinciaal grondbeleid</p> <p>In het voorjaar van 2010 zullen wij PS de nieuwe provinciale structuurvisie ter vaststelling voorleggen. Daarmee wordt het interactieve proces afgerond, dat wij in fasen gevolgd hebben om tot de opstelling van deze nieuwe structuurvisie (het nieuwe Omgevingsbeleid) te komen. Fase 1, waarbij in kaart gebracht is wat door de Drenten in zijn algemeenheid belangrijk werd gevonden, werd met de vaststelling van de notitie 'Invulling gezicht van Drenthe' in juni 2008 afgesloten. Fase 2, met als inhoud de richtinggevende beleidskeuzes, werd met de vaststelling van de notitie 'Drenthe kiest' in december 2008 afgesloten. Bij het aanbieden aan PS van de nieuwe provinciale structuurvisie zullen wij ook aangeven welk instrumentarium wij willen inzetten om de doelstellingen die in deze visie zijn opgenomen te realiseren, c.q. ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. Hierbij zal vanzelfsprekend ook rekening gehouden worden met de inhoud van de AmvB Ruimte. Ook wordt hierbij het relatiebeheer betrokken. Begin 2009 zijn wij hiermee gestart met het doel in een zo vroegtijdig mogelijk stadium van gemeenten te vernemen welke ruimtelijk-fysieke ontwikkelingen zij nastreven. Zodat op grond daarvan snel kan worden nagegaan of, en zo ja in hoeverre, daarbij sprake is van provinciaal belang. Op basis van de in 2009 opgedane ervaringen kan worden beoordeeld of dit instrument werkt, of dat bijstemming nodig is. Een ander instrument dat tegen het licht wordt gehouden, is het voeren door ons van een actief grondbeleid. Tot op heden hebben wij hiervoor niet gekozen en zijn onze bijdragen beperkt gebleven tot het verstrekken van subsidies in gebiedsontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur.</p> <p>In 2009 hebben wij het proces van de Gebiedsvisie Klaverblad Hoozevee-Overijsselse grens getrokken, als ware dit gebiedsregie in het kader van Provincie Nieuwe Stijl (uitwerking bestuursakkoord) 'avant la lettre'. Hoewel wij pas in 2011 een Provincie Nieuwe Stijl willen zijn, voorzien wij dat wij in 2010 bij meerdere gebiedsontwikkelingen deze regisseursrol op ons zullen nemen. Een voorbeeld hiervan kan zijn de corridorstudie A37. In 2009 is besloten deze studie te verbreden tot 'de zuidas' van Drenthe. Hierbij wordt tevens uitwerking gegeven aan de motie met betrekking tot de economische positie van Zuidwest-Drenthe (inclusief de regio Zwolle, Kampen en Meppel).</p>
<p>3.2. Tegengaan (verdere) verrommeling landschap</p> <p>Om de ruimtelijke kwaliteit van Drenthe te verbeteren, zetten wij in op een tweetal punten. Het eerste punt behelst het vergroten van de beleidsmatige aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en het tegengaan van verrommeling. Om hieraan een impuls te geven is in het najaar van 2009 een Adviseur Mooi Drenthe bij het Drents Plateau aangesteld. De Adviseur wordt ondersteund door een Werkteam met daarin vertegenwoordigers van diverse partners. De Adviseur Mooi Drenthe is verantwoordelijk voor de invulling, de inhoud en de koers die bij de uitwerking van de opgaven wordt gevolgd.</p> <p>Ruimtelijke kwaliteit speelt ook een belangrijke rol in de ruimtelijke plannen die gemeenten ontwikkelen of gaan ontwikkelen. Hierover treden wij met gemeenten in voorkomende gevallen in overleg. Een voorbeeld is het overleg dat wij met de gemeente Midden-Drenthe in 2009 hebben gevoerd over de ontwikkeling van Beilen als 'hart' van het Drents Plateau en uitvalsbasis voor het recreatieve midden van Drenthe aan de hand van een extern opgestelde visie. De visie geeft aanknopingspunten voor maatregelen die de gemeente kan treffen om Beilen verder te ontwikkelen tot substreekcentrum met behoud van het eigen karakter, eerbiediging van de historische structuren en behoud van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.</p>

Prioriteiten uit Begroting 2010

Het tweede punt behelst het samen met gemeenten concreet tegengaan van verrommelde situaties. Sinds het najaar van 2008 dagen wij de gemeenten uit projectvoorstellen bij ons in te dienen die leiden tot het opruimen van een verrommelde situatie. Per gemeente hebben wij hiervoor 50 % van het daarmee gemoeide bedrag tot een maximum van € 60.000,- beschikbaar gesteld. Hoewel meerdere gemeenten van deze subsidiemogelijkheid al gebruik gemaakt hebben, is het geraamde budget nog niet helemaal opgesoupeerd. Op basis van de ingediende plannen zullen wij een bijeenkomst met een tentoonstelling organiseren om het nadenken over (het tegengaan van) verrommeling een verdere impuls te geven.

3.3. Verbeteren kwaliteit woningvoorraad. Bevorderen duurzaam bouwen, energiebesparing en toepassing nieuwe energiealternatieven

In 2009 hebben wij de gemeenten Tynaarlo en Midden-Drenthe subsidie toegekend in de proceskosten om te komen tot goede ontwerpen voor een extreem duurzame wijken. De gemeente Tynaarlo is inmiddels gestart met het ontwerp van deze wijk, 'Nieuwe Stukken'.

3.4. Meer balans tussen vraag en aanbod op woningmarkt

Vanwege de kredietcrisis is onlangs besloten geld ter beschikking te stellen om in Drenthe stagnerende woningbouwprojecten los te trekken. Behalve het werkgelegenheidseffect dat wij hiermee proberen te genereren, willen we tevens de doorstroming op de woningmarkt stimuleren en het aanbod van woningen beter af te stemmen op de huidige vraag. Het concrete effect van de maatregelen zal in 2010 duidelijk worden. Een ander instrument dat wij inzetten om meer balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt tot stand te brengen is het maken van woningbouwafspraken met gemeenten op basis van de prestatieafspraken die gemeenten met corporaties maken. Wij benutten de regionale platforms wonen, welzijn en zorg om te bewerkstelligen dat mensen in heel Drenthe, ook mensen met een beperking, langer zelfstandig kunnen blijven wonen en actief aan de samenleving kunnen deelnemen. Samen met de gemeenten Tynaarlo, Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Emmen, Coevorden en Westerveld verrichten wij onderzoek naar de gevolgen van de bevolkingsdaling die zich in deze gemeenten voordoet op thema's als arbeidsmarkt, mobiliteit, voorzieningen en wonen. In dit kader wordt ook ingezoomd op aspecten van vraag en aanbod.

3.5. Impuls wijk- en buurtvernieuwing

In 2010 lopen de pilots af, die in 2008 zijn gestart in de wijken Nieuw-Buinen (Borger-Odoorn), Binnenvree (Coevorden) en Oranjebuurt (Hoogeveen) met het doel een impuls te geven aan de wijk- en buurtvernieuwing. In de pilotprojecten stellen gemeenten samen met bewoners een plan van aanpak op. De aanpak is erop gericht om bewoners direct bij wijk- en buurtvernieuwing te betrekken. De opgedane ervaringen worden in een praktische handreiking gebundeld en ter beschikking van de gemeenten en de corporaties gesteld. Daarmee komt een einde aan de impuls die wij hieraan gegeven hebben.

3.6. Experimentele architectuur en wonen op en aan water

In 2010 werken wij de locaties Politiekat Meppel en Holtien Westerveld samen met de betrokken partijen verder uit. Ze zijn onderdeel van de pilot 'wonen op of aan het water'. De ervaringen die wij hiermee hebben opgedaan, en nog steeds opdoen, kunnen betrokken worden bij het stellen van randvoorwaarden aan andere locaties. We starten geen nieuwe pilots meer.

3.7. Integrale en duurzame gebiedsontwikkeling Assen-Zuid

De ontwikkeling van Assen-Zuid is opgegaan in het RSP-project Florijn-as Assen en opgenomen in prioriteit 3.9.

3.8. Uitbouw positie Beilen als substreekcentrum

Samen met de gemeente Midden-Drenthe is in 2009 een visie opgesteld voor de ontwikkeling van Beilen als 'hart' van het Drents Plateau en uitvalsbasis voor het recreatieve midden van Drenthe. De visie geeft aanknopingspunten voor de maatregelen die de gemeente kan treffen om Beilen verder te ontwikkelen tot substreekcentrum met behoud van het eigen karakter en met eerbiediging van de historische structuren. De visie wordt door de gemeente gebruikt bij het opstellen van de eigen structuurvisie.

3.15. Kanaliseren gevolgen bevolkingsdaling

Prioriteiten uit Begroting 2010

Met name gemeenten in het oosten en zuidoosten van de provincie hebben te kampen met een afnemend bevolkingsaantal. Vooral jongeren uit deze gemeenten trekken weg. Prognoses wijzen uit dat deze ontwikkeling de komende jaren doorzet en na verloop van tijd ook gaat uitstrekken tot andere delen van de provincie. Om meer zicht te krijgen op de aard en omvang van de bevolkingsdaling en om inzicht te krijgen in de gevolgen hiervan op thema's als wonen, leefbaarheid (inclusief voorzieningen), bereikbaarheid en arbeidsmarkt, is besloten om samen met de gemeenten die het betreft hiernaar onderzoek te verrichten. Specifiek onderdeel van dit onderzoek is dat bevolkingsdaling in beeld wordt gebracht op het niveau van de kernen in de gemeenten. Ook wordt gekeken naar de ontwikkelingen aan de randen van het onderzoeksgebied. Zo worden ontwikkelingen in de grote kernen die eromheen liggen, te weten Emmen, Coevorden, stedelijk netwerk Groningen-Assen, Veendam en Stadskanaal, in het onderzoek meegenomen. De verwachting is dat de eerste onderzoeksresultaten tegen het eind van 2009 bekend zijn, zodat op basis hiervan in 2010 beleid kan worden ontwikkeld.

Overigens wordt opgemerkt dat de belangstelling voor het thema bevolkingsdaling in het voorjaar van 2009 in een stroomversnelling is gekomen. Ook op rijks- en Europees niveau krijgt dit onderwerp inmiddels aandacht. In het verband van Noord-Nederland spreken wij met de ministers van VROM, WWI en BZK over te treffen maatregelen. Insteek hierbij is niet alleen de problemen die ontstaan door bevolkingsdaling het hoofd te bieden, maar ook de kansen die ontstaan te grijpen.

5.22 Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen

Het project Regiopark heeft de ambitie om binnen het Nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen het mooiste woon- en werklandschap van Nederland te realiseren. De totale investeringsbehoefte in de periode 2008-2015 is ongeveer € 60 miljoen, waarvan maximaal 45% wordt gefinancierd uit het Regiofonds. Conform afspraken is binnen het Regiofonds ongeveer € 10 miljoen beschikbaar voor het Regiopark. Een extra Drentse bijdrage is noodzakelijk als medefinanciering van het tekort van € 17 miljoen.

In de voorjaarsnota 2007 Plus is expliciet vermeld dat er middelen uit het Stimuleringsfonds Drentse Projecten gereserveerd moeten worden voor de medefinanciering van de investeringsbehoefte van het Regiopark. In de Voorjaarsnota 2009 is echter voorgesteld het Stimuleringsfonds Drentse Projecten niet meer te voeden en na afloop van de reeds geautoriseerde projecten op te heffen. Hiermee is de financiële basis voor het Regiopark weggevallen en komt de financiering van de voor 2010 geprogrammeerde projecten in gevaar. Het gaat hierbij concreet in ieder geval om de volgende projecten en extra benodigde cofinanciering: Leekstermeer € 150.000,-- Peizermade € 300.000,-- toegangspoort Dijkveld € 250.000,-- en Beekdal Messchen € 500.000,--. Vanuit de bestaande programma's kunnen deze projecten niet aanvullend worden gefinancierd. Deze € 1,2 mln is als extra intensivering opgenomen in deze begroting.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.1. Regie ruimtelijke opgaven en verkenning actief provinciaal grondbeleid	<ul style="list-style-type: none">- Vastgesteld nieuw Omgevingsbeleid / Provinciale Structuurvisie, inclusief bijbehorend instrumentarium- Provinciale regie op ruimtelijke processen en gebiedsgerichte ontwikkelingsprojecten- Integrale gebiedsvisies- Vastgesteld provinciaal grondbeleid	<ul style="list-style-type: none">- Afronding fase 2 en uitvoering fase 3 van het omgevingsbeleid.- Afstemming intensivering regiefunctie met andere overheden en maatschappelijke partners.- pstellen van visies (o.a.) met betrekking tot het gebied langs de N34, N48, A37 (zuidas) en vaarverbinding Erica-Ter Apel.- Verkenning mogelijkheden actief provinciaal grondbeleid.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.2 Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Meer op kwaliteit gerichte ruimtelijke en landschappelijke planvorming - Opruimen concrete verrommelingssituaties 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanstellen Adviseur Mooi Drenthe bij Drents Plateau - Overleg met gemeenten over verbeteren ruimtelijke kwaliteit in ruimtelijke plannen - Beoordeling subsidieaanvragen gemeenten om verrommelingssituaties op te ruimen
3.3. Verbeteren kwaliteit woningvoorraad. Bevorderen duurzaam bouwen, energiebesparing en toepassing nieuwe energiealternatieven.	Ontwikkeling van duurzame wijk, die vanuit duurzaam bouwen, woonkwaliteit, stedenbouwkundige opzet, water-huishouding, mobiliteit, gezonde leefomgeving en milieutechniek het meest vergaand is in Nederland.	Planvorming voor de locaties Vries-Oost en Beilen-Oost in samenwerking met gemeente en/of woningbouwcorporatie en ontwikkelaar.
3.4. Meer balans tussen vraag en aanbod op woningmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - Stagnerende woningbouwprojecten los trekken - Meer balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt in aantal en in kwaliteit (bouwen voor doelgroepen) - Afstemming op regionaal niveau 	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met initiatiefnemers van stagnerende woningbouwprojecten (versnellingstafels) - Maken van regionale woningbouwafspraken - De samenwerking in de regionale platforms wonen, welzijn en zorg ondersteunen.
3.5. Impuls wijk- en buurtvernieuwing N.B. Raakvlak met prioriteit 3.10	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling van herstructurerings- en woningbouwplannen die voldoen aan uitgangspunten van duurzaam bouwen, energiebesparing en nieuwe energie-alternatieven - Ontwikkeling van duurzame wijken die vanuit duurzaam bouwen, woonkwaliteit, stedenbouwkundige opzet, waterhuishouding, mobiliteit, gezonde leefomgeving en milieutechniek het meest vergaand is in Nederland 	Overleg voeren met corporaties, gemeenten en marktpartijen.
3.6. Experimentele architectuur en wonen op en aan water	Introductie van aantal aansprekende vormen van woningbouw in/op/aan water, met aandacht voor architectuur, duurzaamheid en inpassing in landschap. Inclusief onderzoek naar vormen van compensatie (natuur, landschap, sociaal-economisch, recreatief en waterhuishoudkundig) als maatschappelijke tegenprestatie.	- Actieve overlegpartner zijn bij de lopende initiatieven, waarbij gehele spectrum van architectuur, inpassing en compensatie aan orde komt.
3.7. Integrale en duurzame gebiedsontwikkeling Assen-Zuid (RSP+project)	Als prioriteit vervallen. Opgegaan in prioriteit 3.9	
3.8. Uitbouw positie Beilen als substreekcentrum	Versterkte positie van Beilen als substreekcentrum met behoud van eigenheid en historische structuren	Opstellen lange termijn visie en maatregelenprogramma, inclusief woonopgave.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.15. Kanaliseren gevolgen bevolkingsdaling (NIEUW)	<ul style="list-style-type: none"> - Zicht op aard en omvang bevolkingsdaling in oost- en zuidoost Drenthe en gevolgen daarvan op wonen, arbeidsmarkt, mobiliteit en voorzieningen - Beleidsmaatregelen hoe om te gaan met negatieve effecten bevolkingsdaling en kansen die zich hierdoor voordoen 	<ul style="list-style-type: none"> - Verrichten van onderzoek, samen met de gemeenten Tynaarlo, Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Emmen, Coevorden en Westerveld. - Ontwikkelen beleidsstrategie. - Volgen van en bijdragen aan beleidsontwikkelingen m.b.t. bevolkingsdaling op nationaal en Europees niveau.
5.22 Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen	<p>Binnen Nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen realiseren van het mooiste woon- en werklandschap van Nederland door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - versterken landschaps-ecologische samenhang; - vergroten belevingswaarde en recreatieve toegankelijkheid; - creëren van goede balans 'rood-groen' voor stedelijke ontwerpogaven; - ontsluiten en aansluiten landelijk gebied (stedelijke uitloop) in stadsranden en beïnvloedingsfeer stedelijke kernen; - goede zonering recreatie en natuur in 4 'parels'. 	<p>Uitwerken concrete projecten.</p> <p>Realisatie projecten Leekstermeer, Peizermade, toegangspoort Dijkveld en beekdal Messchen.</p> <p>Verkennen mogelijkheden samenwerking derden voor verdere financiering 'blauwe en groene opgave', gerelateerd aan de pMJP-gebieden Noordwest-Drenthe en Drentsche Aa.</p>

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.1. Regie ruimtelijke opgaven	<p>Status: groen</p> <p>De Omgevingsvisie Drenthe is vastgesteld en is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De visie formuleert voor de periode tot 2020 de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijk-economische domein.</p>	<p>In de realisatiestrategie voor de Omgevingsvisie willen we aangegeven welke gebiedsopgaven wij centraal stellen, hoe wij om willen gaan met het instrumentarium en de inzet van financiële middelen</p> <p>Het operationaliseren van de Omgevingsvisie naar een realisatiestrategie met gebiedsopgaven betekent dat wij in samenspraak met onze partners komen tot een gedragen gebiedsagenda en gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering daarvan.</p>
en verkenning actief provinciaal grondbeleid	<p>Status: oranje</p> <p>Concept beleidskader provinciaal grondbeleid is opgesteld.</p>	<p>Wij hebben een verkenning naar een actief provinciaal grondbeleid uitgevoerd.</p>

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.2. Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	Status: groen	Met de inzet van Atelier Mooi Drenthe vergroten wij de beleidsmatige aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en het tegengaan van verrommeling. We hebben 5 projecten gesubsidieerd. Wij hebben bijdrage geleverd aan de landelijke campagne die voortkomt uit de Agenda Landschap van VROM/LNV. Met 'Verhalen in het landschap' vergroten we de betrokkenheid van burgers bij het landschap. Wij hebben ingezet op het binnenhalen van de Eo-Wijersprijsvraag met als doel een integraal ruimtelijk vraagstuk als ontwerpvrage aan ontwerpend Nederland voor te leggen.
3.3. Verbeteren kwaliteit woningvoorraad. Bevorderen duurzaam bouwen, energiebesparing en toepassing nieuwe energiealternatieven.	Status: groen	De gemeenten Tynaarlo en Midden Drenthe hebben het initiatief genomen een project duurzaam wonen te ontwikkelen.
3.4. Meer balans tussen vraag en aanbod op woningmarkt	Status: groen	Regionale woonvisies Met de gemeenten is het overleg over de regionale woonvisies opgestart. In de Omgevingsvisie Drenthe heeft de provincie aangegeven welke onderwerpen in de regionale visie terugkomen waarover gemeenten onderling afstemmen en met de provincie afspraken over maken. Voorjaar 2011 worden afspraken gemaakt over het proces om per woonregio tot een regionale visie te komen zodat eind 2011 afspraken zijn te maken tussen provincie en gemeenten/woonregio's. over de regionale afstemming en programmering.
3.5. Impuls wijk- en buurtvernieuwing N.B. Raakvlak met prioriteit 3.10: Programma Stad.	Status: groen	De in 2008 gestarte pilots Nieuw-Buinen (Borger-Odoorn), Binnenvree (Coevorden) en Oranjebuurt (Hoogeveen) zijn in 2010 afgerond. In 2011 volgt hierover een rapportage van STAMM.
3.6. Ruimte voor experimentele architectuur en wonen op en aan water	Status: groen	De lopende pilot wordt afgerond en wij starten geen nieuwe meer op
3.8. Uitbouw positie Beilen als substreek-centrum		Prioriteit is vervallen en opgenomen binnen prioriteit 3.9

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.15. Kanaliseren gevolgen bevolkingsdaling	Status: groen	Het onderzoek naar demografische ontwikkeling en de gevolgen voor bevolkingsdaling is vertaald naar een beleidsadvies 'Van groei naar bloei'. In 2011 wordt hiervoor een uitvoeringsprogramma opgesteld.
5.22. Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen	- Status: rood.	<ul style="list-style-type: none"> - Wij hebben een advies opgesteld voor een Gebiedsfonds Drentsche Aa . - De eerste fase van beekdal Messchen is opgeleverd. - Er is verder gewerkt aan de projecten Leekstermeer, Stadsrandzone groen blauwe buffer Peizermade en toegangspoort Dijkveld. De projecten Toegangspoort Dijkveld en Peizermade (onderdelen van het regiopark) zijn niet gerealiseerd. Deze projecten worden in 2011 alsnog verplicht.

P-3.5 Stedelijke ontwikkeling

Prioriteiten uit Begroting 2010
3.9. Attractieve steden / RSP+ (samengevoegd met prioriteit 3.14 RSP)
Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn
Bij het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) gaat het om een aantal grote en complexe projecten en programma's met een 'uitvoeringshorizon' in het jaar 2020. De projecten zullen veel middelen vergen en alle provinciale beleids-thema's bevatten. Leidende thema's zijn daarbij een duurzame ruimtelijke en economische structuurversterking en het verbeteren van de voorwaardenscheppende bereikbaarheid. Het RSP bestaat uit het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) en het Bereikbaarheidsprogramma. Het RSP is katalysator voor brede, integrale stedelijke gebieds-ontwikkelingen die bekend staan als RSP-plus projecten. Provincie en partners streven naar een synergie tussen doelstellingen, prioriteiten en middelen van het RSP en die van andere programma's, ook van andere partijen.
Het inhoudelijke en financiële raamwerk voor RSP en RSP-plus is door de staten via de Kadernota uitvoering RSP/ RSP-plus Drenthe goedgekeurd. Met uitzondering van de spoorlijn Zwolle-Emmen worden de projecten in een langjarig partnerschap met de grote steden uitgevoerd. De steden hebben hier de 'lead'.
Provincie en gemeenten hebben de afgelopen periode nauw samengewerkt bij het formuleren van de ambities, de visie en de strategie. Het is nu zaak een solide basis te leggen voor het vervolg van deze samenwerking. Bij de steden gaat het in de eerste plaats om Assen, Emmen en Coevorden.
Meppel
Voor Meppel zijn vanuit het convenant met het rijk geen middelen beschikbaar. Voor deze stad wordt echter eveneens gestreefd naar samenhangende programma's voor integrale gebiedsontwikkeling.
Herontwikkeling centrum Hoogeveen
Ook voor Hoogeveen zijn vanuit het convenant met het rijk geen middelen beschikbaar. Voor Hoogeveen ligt er het besluit om € 4 miljoen uit het Stimuleringsfonds Drentse Projecten te investeren in de herontwikkeling van het centrum.
Florijn-as
Dit project behelst het voltooiën van de vaarverbinding tussen de Vaart en het Havenkanaal, de infrastructuur rond de transformatie van het Stadsbedrijvenpark, het stationsgebied, ontsluiting van een nieuw hightech-bedrijventerrein Assen-Zuid, een nieuw station Assen-Zuid en de aansluiting van de N33 op de A28. Er wordt gewerkt aan de concrete uitwerking voor de 'Plus'-aanpak in Assen. Een eerste verkenning verdeelt de projecten in vier thema's: duurzaamheid, ruimte, bereikbaarheid en economie.
Spoorlijn Zwolle-Emmen

Prioriteiten uit Begroting 2010

Binnen dit project is sprake van twee deelprogramma's: de Integrale Gebiedsontwikkeling Coevorden-Stationsomgeving en Spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen.

Integrale Gebiedsontwikkeling Coevorden-Stationsomgeving

Het RSP-Bereikbaarheid wil het bestaande rangeerterrein uit het centrum van Coevorden verplaatsen. Het project kan dienen als katalysator voor de gebiedsontwikkeling in de omgeving van het station. Onderdeel is het aanpassen van de verkeersinfrastructuur. Inzet is de positionering van Coevorden als nationale en internationale logistieke 'draaischijf' in Zuidoost-Drenthe. Een onderzoek is gestart naar verdere 'Plus'-onderdelen. Centraal daarin staan de verdere ontwikkeling van de bedrijventerreinen Coevorden-Zuid en de Euroterminal. In beginsel moeten provinciale bijdragen vanuit de lopende programma's beschikbaar worden gesteld.

Spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen

De spoorlijn wordt opgewaardeerd. Het spoor bij Ommen en tussen Nieuw Amsterdam en Emmen-Zuid zal worden verdubbeld. Ook is een nieuw station/transferium in Emmen-Zuid gepland.

Personele Inzet Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP)

Het succesvol uitvoeren van het met het Rijk overeengekomen RSP-programma kan alleen als er sprake is van een doeltreffende personele inzet door de gemeenten en de provincie in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin.

De provincie bevindt zich (deels) in de overgang van een toetsende, subsidiërende organisatie naar een projectontwikkellende. Helder is, dat wanneer geen extra projectontwikkelkracht wordt ingezet en aan het RSP-programma wel prioriteit wordt gegeven, de uitvoering van de andere genoemde programma's ernstig in het gedrang komt.

Om op de geschetste ontwikkelingen te anticiperen en de geformuleerde ambities te kunnen realiseren, wordt voorgesteld gedurende 4 jaar 7 fte (maximaal) aan te trekken. De hieruit voortvloeiende kosten zullen voor € 0,4 miljoen per jaar als VAT-kosten rechtstreeks worden gedekt vanuit de projecten/deelprogramma's. (VAT staat voor: voorbereiding, administratie en toezicht). De eventuele resterende kosten (maximaal € 0,15 miljoen per jaar) komen ten laste van de RSP-cofinancieringsmiddelen, gedekt uit de RSP-reserve.

3.10. Verplaatsing dierentuin en theater Emmen naar Noordbargeres

Belangrijke onderdelen van het Emmer project zijn de aanleg van een Centrumplein, de ondertunneling van de Hondsrugweg en de reconstructie van wegaansluitingen. De Plus-aanpak omvat het realiseren van nationaal gezien belangrijke ruimtelijk-economische ontwikkelingen in de stedelijke kern van Emmen door de verplaatsing van Dierenpark Emmen en theater De Muzeval en de herontwikkeling van de oude locaties. De provincie is bereid € 40 miljoen bij te dragen. Hiervan komt de helft uit de RSP-reserve. Uitgaande van het doorlopen van programma's, zal op basis van concrete projecten € 10 miljoen gefinancierd moeten worden uit lopende programma's als Klimaat- en energiebeleid en Kennis wérkt. De resterende € 10 miljoen voor vooral de thema's ruimtelijke kwaliteit en cultuur, moet voorzien worden via nieuwe vergelijkbare programma's.

P-3.5 Stedelijke ontwikkeling

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.9. Attractieve Steden/Verbreed RSP	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene ontwikkelagenda: - beter profileren Drenthe en Drentse steden; - groene ruimte beter gebruiken bij stedelijke ontwikkeling: toegankelijkheid en woonkwaliteit; - investeren in kwaliteit woonmilieus; - wijkontwikkeling vanuit Drentse waarden; - revitaliseren en ontwikkelen bedrijventerreinen; - stedelijke ontwikkeling afstemmen op beleid klimaat en energie; - stedelijke voorzieningen meer benutten. - Specifiek: <p>Per stad samenwerken bij planvorming en realisatie speerpunten ontwikkeling.</p> <p>Verbeteren bereikbaarheid Nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen. Verbetering kernnet spoor Zwolle-Assen/Groningen (o.a. capaciteitsverruiming traject Herfte, boogverruiming Hoogeveen, aanleg wachtspoor goederentreinen Beilen, verbetering overwegveiligheid, reistijdversnelling en frequentieverhoging) en realisatie fase 1 Kolibri OV-netwerk Groningen-Assen.</p> <p>Spoorlijn Zwolle-Emmen</p> <p>Verbeteren railbereikbaarheid Zuidoost-Drenthe Mee robuuste treinverbindingen Zwolle-Coevorden/ Emmen (mede in samenhang met realisatie Hanzelijn en uitbouw capaciteit traject Herfte), verbeterde bereikbaarheid goederenvervoer Coevorden-Europark, integrale (her)ontwikkeling omgeving Coevordenstation (in verband met opheffen NS-rangeerterrein), aanleg NS-station Emmen-Zuid en verbetering railgoederenvervoer Emmen-Zuid (Emmtec-boog).</p>	<p>Uitvoeren algemene ontwikkelagenda.</p> <p>Uitvoeren agenda per stad / sluiten convenanten</p> <p>Start uitwerking planvorming RSP-deelprojecten spoor en Kolibri, verkenning optie gebiedsontwikkeling bij boogverruiming Hoogeveen, afstemming planvorming Assen-FlorijnAs en Kolibri Groningen-Assen (onder andere NS-station Assen-Zuid) en verkenning opties Regiotram Groningen-Assen.</p> <p>Opstellen integrale visie en investeringsplanning spoorlijn Zwolle-Coevorden/Emmen, planvorming gebiedsontwikkeling Coevorden-Station, verbetering railbereikbaarheid Emmen en start ontwikkeling (deel)projecten.</p>
3.10. Verplaatsing dierentuin en theater Emmen naar Noordbargeres	<p>Verplaatsing dierenpark naar Noordbargeres, in samenhang met bouw nieuw theater en realisatie van centrumplein als ruimtelijke schakel tussen dierenpark/theater en stadscentrum, (her)inrichting (verkeers)ruimte tussen es en stadscentrum en herontwikkeling vrijgekomen locaties Noorderdierenpark en Muzeval.</p>	

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.9. Attractieve Steden	<p>Status: groen</p> <p>Algemene ontwikkelagenda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beter profileren Drenthe en Drentse steden. - Groene ruimte beter gebruiken bij stedelijke ontwikkeling: toegankelijkheid en woonkwaliteit. - Revitaliseren en ontwikkelen bedrijventerrein. - Stedelijke ontwikkeling afstemmen op beleid klimaat en energie. - Stedelijke voorzieningen meer benutten. <p>Specifiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per stad samenwerken bij planvorming en realisatie speerpunten ontwikkeling. - Verbeteren bereikbaarheid nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen. Verbetering kernnet spoor Zwolle-Assen/Groningen (o.a. capaciteitsverruiming traject Herfte, boogverruiming Hoogeveen, aanleg wachtspoor goederentreinen bij Meppel (oorspronkelijk gedacht bij Beilen), reistijdversnelling en frequentieverhoging) . <p>Spoorlijn Zwolle-Emmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren railbereikbaarheid Zuidoost-Drenthe. - Meer robuuste treinverbindingen Zwolle-Coevorden/Emmen (mede in samenhang met realisatie Hanzelijn en uitbouw capaciteit traject Zwolle-Herfte), verbeterde bereikbaarheid goederenvervoer Coevorden-Europark, integrale (her) ontwikkeling omgeving Coevorden-station (in verband met het 'uitplaatsen' van het NS-rangeerterrein), aanleg NS-station Emmen-Zuid en verbetering railgoederenvervoer Emmen-Zuid ('Emmtec-boog'). - In Hoogeveen en Meppel zijn (behoudens de boogverruiming bij Hoogeveen) geen RSP-projecten voorzien, maar zijn wel projecten in stedelijke ontwikkeling uitgevoerd of gepland. 	<p>Wij hebben met Coevorden, Emmen en Assen afspraken gemaakt via overeenkomsten tot samenwerking in stedelijke ontwikkelprogramma's in het kader van het RSP. Hierin krijgt de samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau vorm en inhoud (à la de Provincie Nieuwe Stijl).</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Masterstudie Assen-Florijn As is, als basis voor uitwerkingen van de andere (niet-infrastructurele) onderdelen van de integrale gebiedsontwikkeling Florijn As, door ons en door B&W gezonden naar de ministers van VenW en VROM. <p>In de stuurgroep Florijn As is bestuurlijk overeenstemming bereikt over het infradeel. Daarbij hebben wij afgesproken dat de provincie twee (weg)infraprojecten van de Florijn As uitvoert. Daarnaast nemen wij ambtelijk deel in projectgroepen van de gebiedsontwikkelingen, o.a. revitalisering stadsbedrijvenpark</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gebiedsontwikkeling (nieuwe) 'Norgerbrug' c.a. is via de overeenkomst provincie-Assen opgenomen als Verbreed RSP-pakket in Assen. Van de Norgerbrug hebben wij met Assen de bestuurlijke voorkeursvariant vastgesteld. - De Florijn As is via gezamenlijk lobby (gemeente Assen en de provincie) onderdeel geworden van de (bijlage bij de) Crisis & Herstelwet. - Wij hebben samen met provincie Overijssel het Verbeterplan Zwolle-Emmen met concrete maatregelen opgedragen aan Prorail (geplande oplevering juni/juli 2011), hierbij worden ook de ramingen geactualiseerd. - In voorbereiding is de besluitvorming over de Bestuurlijke Voorkeursvariant voor de 'Zuidboog' tussen de spoorlijn vanuit Overijssel en het Europark (besluit eind 2011 of begin 2012). Wij leggen hierbij een verbinding met de in ontwikkeling zijnde Dryport. - Station Emmen-Zuid en het daarbij gelegen transferium zijn in 2010 aanbesteed. - Voor projecten in Meppel is door de provincie € 6.000.000,- beschikt, in Hoogeveen € 5.000.000,-. De eraan verbonden projecten zijn al deels in uitvoering (door onze partners).

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
3.10. Verplaatsing dierentuin en theater Emmen naar Noordbargeres	<p>Status; groen</p> <p>Verplaatsing dierenpark naar Noord-Bargeres, in samenhang met bouw nieuw theater en realisatie van centrumplein als ruimtelijke schakel tussen dierenpark/theater en stadscentrum, (her)inrichting (verkeers) ruimte tussen es en stadscentrum en herontwikkeling vrijgekomen locaties Noorderdierenpark en Muzeval. Deze gebiedsontwikkeling is Atalanta genoemd (v/h Centrumontwikkeling Emmen). Het Bereikbaarheidspakket van het RSP is onderdeel van Atalanta (o.a. ondertunneling Hondsrugweg, aanpak (centrum)'ringweg') incl. de knooppunten N381/N34 en N34/N391.</p> <p>- Met ingang van 2011 is RSP een apart majeur programma. De splitsing tussen 3.9 en 3.10 komt dan te vervallen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (Samenwerkings)Overeenkomst provincie-Emmen tot verplaatsing van het Dierenpark Emmen (DPE) naar Noordbargeres, om op de Oude Locatie een leisure park met monumentale gebouwen en woningen te kunnen stichten. In de bestuursovereenkomst van 2010 hebben wij onze bijdragen herbevestigd: € 30 miljoen. voor bereikbaarheid plus € 40 miljoen. voor de overige onderdelen van de IGO. - De ondertunneling van de Hondsrugweg is in voorbereiding. Aanbesteding tunnel gepland juni 2011 (door de gem. Emmen). De gemeente heeft in 2010 geen voorbereidingskosten bij de provincie gedeclareerd. - Boven deze tunnel wordt 'Het Verbindingsplein' aangelegd (verbreding richting klimaatmaatregelen en innovaties). Hiervoor is € 13,6 miljoen OP-EFRO-bijdrage verworven, waarbij de provincie € 6,8 miljone cofinanciert vanuit de programma's Kennis werkt, Klimaat & Energie en RSP (als onderdeel van de eerder genoemde € 40 miljoen), een subsidiebedrag dat ten laste van het provinciaal rekeningresultaat 2010 komt. . - De Integrale Gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum/ Atalanta is via (gezamenlijke) lobby onderdeel geworden van de (bijlage van de) Crisis & Herstelwet. Bovendien is € 8,5 miljoen aan rijksmiddelen (Nota Ruimtegeden) verworven voor Atalanta door het rijk beschikt. - Het onderdeel 'Verplaatsing Dierenpark Emmen' heet inmiddels project 'DPE-Next'. De financiering hiervan is nog niet rond. Gemeente Emmen heeft onze provincie om extra financiële steun gevraagd, maar de behandeling van deze subsidieaanvraag gebeurt in 2011, door de nieuwe staten.

Financieel overzicht prioriteiten

Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P3.02 Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	1.004.282	604.500	604.500	600.261	4.239
P3.09 Attractieve steden	0	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0
P3.14 Regio Specifiek Pakket (RSP).	2.034.848	0	5.640.725	9.137.126	-3.496.401
Totaal prioriteiten	3.039.130	2.604.500	8.245.225	11.737.387	-3.492.162

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijking jaarstukken

P 3.14 Regio Specifiek Pakket (RSP)

Binnen het RSP programma hebben wij in oktober 2010 de provinciale subsidiebeschikking afgegeven voor het Verbindingsplein in Emmen (ook wel 'Economie van de Verbinding' genoemd) tussen het huidige centrum en het nieuwe Centrum West (de locatie van het nieuwe dierenpark en theater) dat geeft een last van € 5.005.000,--. De dekking van deze last zal komen uit de Reserve RSP. De realisatie van het plein en daarmee de daadwerkelijke kasstromen gaan plaatsvinden in de periode 2011-(eind) 2014. De overschrijding van € 3.496.000,-- wordt veroorzaakt doordat er in de 2e Bestuursrapportage nog rekening werd gehouden met kasstromen en niet met het ten laste van 2010 brengen van de gehele verplichting.

Wat doen we nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Verkeer en vervoer	Duurzaam veilige bereikbaarheid	Op basis van de beschikbare middelen binnen de Reserve investeringen verkeer en vervoer en de brede doeluitkering wordt een Provinciaal Uitvoeringsprogramma opgesteld. Beschreven zijn maatregelen en activiteiten van provincie en partners gericht op beleid, infrastructuur, verkeersgedrag, verkeershandhaving en openbaar- en goederenvervoer. In onderdeel II.4.3 is een overzicht opgenomen.
Beheer en onderhoud wegen	Provinciaal wegennet van goede kwaliteit waarbij veiligheid een hoge eis is.	Naast het dagelijks beheer en onderhoud voeren we grotere deklaagprojecten e.d. uit om de kwaliteit van de wegen op het gewenste peil te krijgen/houden. In 2010 wordt de asfaltdeklaag over ca. 20 km hoofdweg en ca. 9 km fietspad vervangen. Hierbij worden de wegbreedtes zonodig aangepast en de markeringen aangebracht volgens de nieuwste richtlijnen, waarbij duurzame ontwikkelingen hoog in het vaandel staan. Middels een nieuw maairegiem zorgen we er voor dat gevaarlijke plantensoorten als Jacobskruid geen kans krijgen zich te ontwikkelen..
Beheer en onderhoud vaarwegen	Provinciaal vaarwegennet dat aantrekkelijk en geschikt is voor zowel de recreatievaart als de beroepsvaart	Naast het dagelijks beheer en onderhoud voeren we grotere oeverbeschermingsprojecten en kunstwerkenreconstructies/renovaties uit om de kwaliteit van de vaarwegen op het gewenste peil te krijgen/houden. Hierbij worden nieuwe ontwikkelingen zoals afstandsbediening van de bruggen en sluisen en het aanbrengen van recreatievoorzieningen, steeds meer toegepast, o.a. de passantenhaven Dieverbrug. Daarnaast zorgen we voor een goede waterhuishouding op de Drentse kanalen en zorgen we dat de ontwikkeling van invasieve exoten vroegtijdig wordt aangepakt. In 2010 wordt ca. 3,4 km beschoeiing vervangen, vindt aan 2 bruggen groot onderhoud plaats. Ook worden bij bruggen de slagbomen vervangen door meer gangbare, met minder kans op beknellingen.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Opruimen openbare verlichting	Een donkerder Drenthe, waarbij de verkeersonveilige punten bij nacht nadrukkelijker in beeld komen.	In het kader van duurzaamheid ruimen we openbare verlichting die geen functie heeft voor de verkeersveiligheid op. Dit betreft ongeveer 1000 lichtmasten op een areaal van 3000. In 2010 verwachten we de laatste 'overbodige' lichtmasten op te ruimen en gaan we verder met toepassing van duurzame verlichting, waarvoor we thans een aantal pilots hebben om de bruikbaarheid te toetsen.
Landschappelijke inpassing	Een waardevolle, karakteristieke, veilige en duurzame groenstructuur langs provinciale wegen en kanalen.	Binnen het kader van onze groenbeheervisie passen we de groenstructuur langs onze wegen en vaarwegen aan, waar dat mogelijk is. Hierbij spelen naast landschappelijke kwaliteiten ook verkeerskundige, ecologische, cultuurhistorische en ruimtelijke waarden een rol. In 2010 gaan we 6,5 km weg landschappelijk inpassen. We willen met deze visie een voorbeeld voor gemeenten en andere wegbeheerders zijn.
Beeldende kunst	Aantrekkelijker maken van de Drentse wegen en vaarwegen door het plaatsen van beeldende kunst.	In 2010 wordt er een kunstobject geplaatst bij de Toegangspoort Noord van het Drentse Aa-gebied en zal er een advies worden uitgebracht door de commissie die de provincie adviseert over artistieke kunst langs de N34.
Vaarverbinding Erica-Ter Apel	Het vaartraject moet in 2012 geheel bevaarbaar zijn. In 2010 realisatie van het vaartraject Veenpark-Bladderswijk.	Voor het traject Veenpark-Bladderswijk wordt er 4 kilometer nieuw kanaal gegraven en wordt het Scholtenskanaal hersteld. Hierbij moeten 9 bruggen worden gebouwd en moeten een spaarsluis en een koppelsluis worden aangelegd. De actuele stand van zaken is te volgen op http://www.ericaterapel.nl
Vervangen bruggen en sluizen	Reconstructie Ericasluis	In 2010 zal reconstructie van de Ericasluis worden voorbereid, waarna de reconstructie in 2011 wordt uitgevoerd. Dit is één van de kunstwerken van de bestaande infrastructuur waarvan de vervangingskosten tot 2090 geschat worden op € 517 miljoen. (zie tekst VJN)
Nieuwe WRO	Borgen van provinciaal belang in ruimtelijke plannen gemeenten	Becommentariering en beoordeling van gemeentelijke structuurvisies en bestemmingsplannen op basis van het provinciaal belang zoals gedefinieerd in het nieuwe Omgevingsbeleid
Gebiedsontwikkeling	Integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen	Vanuit regisseursrol PNS ervoor zorgen dat integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen worden opgesteld
Woonplannen	Afstemming tussen vraag en aanbod op de woningmarkt, zowel kwantitatief als kwalitatief Huisvesting statushouders conform met het rijk gemaakte afspraken	Opstellen regionale woonplannen Impuls geven aan stagnerende woningbouwprojecten (versnellingsagenda krdietcrisis) Uitvoering geven aan aanbevelingen onderzoek bevolkingsdaling in gemeenten in Oost-/Zuid-oost Drenthe en Westerveld Monitoren inspanningen gemeenten en rapporteren daarover aan Inspectie VROM
Stedelijke ontwikkeling	Nieuwe afspraken met het rijk over woningbouw nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen en Stadsregio Emmen Start integrale gebiedsontwikkeling Leek-Roden	Voeren van overleg met rijk, nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen en Stadsregio Emmen Voeren van overleg met betrokken gemeenten en provincie, mede gericht op provinciale bijdrage aan regionale infrastructuur

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Verkeer en vervoer	Duurzaam veilige bereikbaarheid	Wij hebben uitvoering gegeven aan het PUP 2010 en in overleg met partners is het PUP 2011 opgesteld. In het voorjaar van 2011 volgt het afzonderlijke Jaarverslag waarin de activiteiten van de provincie én de partners beschreven zijn.
Beheer en onderhoud wegen	Instandhouding Provinciaal wegennet van goede kwaliteit waarbij veiligheid een hoge eis is.	In 2010 hebben we 28 km deklaag van de provinciale wegen vervangen en/of verbreed in het kader van Groot Onderhoud en het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer. Ook hebben we circa 11 km fietspad gereconstrueerd. De groot onderhoudsplanning is vrijwel conform planning uitgevoerd. De opgetreden winterschade is meegenomen in werken na de bouwvak.
Beheer en onderhoud vaarwegen	Instandhouding Provinciaal vaarwegennet dat aantrekkelijk en geschikt is voor zowel de recreatievaart als de beroepsvaart	Naast het dagelijks beheer en onderhoud zijn de afsluitbomen van de Norgerbrug en Kerkbrug vervangen. Op een traject van 4,7 km is oeverbescherming (Drentsche Hoofdvaart en diverse trajecten van de Zuid-Drentse vaarwegen waaronder Bladderswijk, Stieltjeskanaal, Verlengde Hoogeveensche Vaart) gerealiseerd. Ook hebben wij groot onderhoud schilderwerk dienstwoningen inclusief gemalen Uffeltersluis en Haveltersluis laten uitvoeren. De werkzaamheden voor de passantenhaven Dieverbrug zijn doorgeschoven naar 2011.
Opruimen openbare verlichting	Een donkerder Drenthe, waarbij de verkeersonveilige punten bij nacht nadrukkelijker in beeld komen.	In 2010 zijn ruim 400 lichtmasten verwijderd. Bij de rotonde Pesse is in het kader van duurzame verlichting Led-verlichting geplaatst en voor de rotonde Bunnen en het Verkeersplein Gieten zijn innovatieve pilots ontwikkeld die in 2011 worden uitgevoerd.
Landschappelijke inpassing	Een waardevolle, karakteristieke, veilige en duurzame groenstructuur langs provinciale wegen en kanalen	Als landschappelijke inpassing van de weg hebben we in 2010 langs 4 km weg 400 bomen geplant.
Beeldende kunst	Aantrekkelijker maken van de Drentse wegen en vaarwegen door het plaatsen van beeldende kunst.	Het kunstwerk voor Toegangspoort Noord is gereed en wordt begin 2011 geplaatst. Voor de N34 is een eerste kunstopdracht gegeven aan de kunstenaar Ronald van der Meijs voor kunst langs de N34 nabij Dalen.
Vaarverbinding Erica-Ter Apel	Het vaartraject moet in 2013 geheel bevaarbaar zijn. In 2010 realisatie van het vaartraject Veenpark-Bladderswijk.	In 2010 zijn de fase1 werken waaronder de laatste werkzaamheden aan de bruggen, de oeverconstructies en het baggeren afgerond en is fase 1 opengesteld. In 2010 zijn de bestekken 1469 Vervangen van een oeverconstructie en baggeren in de vaarverbinding, 1470 aanleggen van een nieuw kanaal en kunstwerk met bijbehorende werkzaamheden, 1472 Nieuw te maken bruggen (1 ophaal/trambrug en 1 vaste fietsbrug) en 1475 Spaarsluis aanbesteed. De bestekken 1471 Klazienaveen-Noord en 1473 het hondsrugtraject zijn in voorbereiding. De grondaankoop vormt een probleem, naast de onteigeningsprocedure blijven onderhandelingen gaande om dit via minnelijke weg te regelen. Het project loopt hierdoor enige vertraging op.

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?		
Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Vervangen bruggen en sluizen	Reconstructie Ericasluis wordt doorgeschoven naar 2011 en 2012.	In 2010 is de reconstructie van de Ericasluis voorbereid, de werkelijke reconstructie zal plaatsvinden in 2011 en 2012.
Nieuwe WRO	<p>Borgen van provinciaal belang in ruimtelijke plannen gemeenten</p> <p>Met de nieuwe Wro en de in 2010 door Provinciale Staten vastgestelde Omgevingsvisie Drenthe is het aan de voorkant in gesprek gaan meer dan ooit een belangrijk beleidsuitgangspunt.</p> <p>In de dagelijkse praktijk blijkt dat dit zijn vruchten afwerpt. In het verleden was het niet ongebruikelijk dat uitgebreide formele reacties noodzakelijk bleken in het kader van het wettelijk vooroverleg. Ook kwam het veelvuldig voor dat aan belangrijke onderdelen van het bestemmingsplan door Gedeputeerde Staten goedkeuring moest worden onthouden met als vervolg-traject nog beroep bij de Raad van State. Dit behoort nu tot het verleden.</p>	<p>Wij hebben bij regelmaat overleg gevoerd met alle 12 gemeenten als het gaat om ruimtelijke projecten en bestemmingsplannen voor het buitengebied en kleinere bestemmingsplannen waarbij provinciale belangen in het geding zijn. Daarnaast zijn we actief betrokken bij een aantal grotere projecten in Assen en Emmen.</p> <p>Wat betreft de plannen buitengebied zijn de gemeenten Midden-Drenthe, Westerveld en Emmen in een gevorderd stadium. Volgens planning kunnen deze plannen in 2011 worden vastgesteld.</p> <p>In 2010 hebben wij nog enkele bestemmingsplannen op basis van de oude WRO behandeld. Hiertoe behoorde ook het plan Buitengebied van de gemeente Meppel.</p>
Gebiedsontwikkeling	Integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen	Vanuit onze regisseursrol als onderdeel van de Provincie Nieuwe Stijl (PNS) zijn we betrokken bij integrale gebiedsontwikkelings- en uitvoeringsplannen.
Woonplannen	<p>Afstemming tussen vraag en aanbod op de woningmarkt, zowel kwantitatief als kwalitatief</p> <p>Huisvesting statushouders conform met het rijk gemaakte afspraken</p>	<p>Zie prioriteit 3.4</p> <p>Gezien de achterstand op de taakstelling hebben we eind 2010 een extra impuls gegeven aan het monitoren van inspanningen gemeenten en het rapporteren daarover aan Inspectie VROM.</p>
Stedelijke ontwikkeling	<p>Met het rijk zijn geen nieuwe 'financiële' woningbouwafspraken gemaakt als vervolg op de afspraken die gemaakt zijn voor de periode 2005-2010. Reden is dat het Rijk besloot de financiële middelen in te gaan zetten voor maatregelen om de economische crisis te bestrijden, bijvoorbeeld voor de stimuleringsregeling woningbouw.</p> <p>Ook heeft de economische recessie gevolgen voor de uitvoering van de Integrale gebiedsontwikkeling Leek-Roden. Door de malaise op de woningmarkt en de bezuinigingen die op de overheden afkomen, wordt de planontwikkeling sterk gefaseerd/getemporeerd.</p>	

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Investeringsnota Verkeer en Vervoer 2020	Voorjaar 2010	Juli 2010
Beleidsvisie Luchtvaart	Voorjaar 2010	September 2010
Verkenning Regiotram	Najaar 2010	Wordt najaar 2011

Project Regiopark Groningen-Assen
herstel beekdal Messchenveld

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4)Vershil
Lasten	Prioriteiten	3.039.130	2.604.500	8.245.225	11.737.387	-3.492.162
	P-3.0 Verkeer	22.651.344	21.596.908	22.519.761	21.503.655	1.016.106
	P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	10.893.372	10.847.049	12.024.844	13.099.315	-1.074.471
	P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	10.090.109	13.517.319	6.336.846	5.571.984	764.862
	P-3.3 Vervoer	24.222.360	23.709.457	22.676.919	23.872.336	-1.195.417
	P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuis- vesting	1.738.553	3.834.470	5.936.930	3.929.380	2.007.550
	P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	3.959.024	3.686.630	3.066.486	383.442	2.683.044
	Apparaatskosten	0	0	0	0	0
	Totaal	76.593.892	79.796.333	80.807.011	80.097.499	709.512
Baten	Prioriteiten	0	0	0	0	0
	P-3.0 Verkeer	6.110.789	7.604.500	16.485.434	17.126.500	-641.066
	P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	289.394	49.660	195.000	279.271	-84.271
	P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	8.695.394	11.039.034	6.582.367	6.401.734	180.633
	P-3.3 Vervoer	23.554.303	23.402.000	22.187.412	23.382.629	-1.195.217
	P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuis- vesting	12.000	0	0	-1.200	1.200
	P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	3.466.734	3.672.680	2.755.536	84.513	2.671.023
	Totaal	42.128.615	45.767.874	48.205.749	47.273.448	932.301
Saldo		34.465.277	34.028.459	32.601.262	32.824.052	-222.790

Toelichting

Saldo Programma	-222.790
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	1.125.846
Bijdrage van Reserve RSP	840.779
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel	527.369
Bijdrage aan de reserve provinciaal aandeel ILG	-950.000
Bijdrage aan reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt	-545.990
Totaal verrekend met reserves	998.004
Resultaat programma na bestemming reserves	775.214

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

P-3.0 Verkeer

Totale afwijking betreft een voordeel van € 1.016.000,--. De voornaamste afwijking betreffen:

Onderhoud en verbeteringswerken N34

Het budget voor onderhoud en verbeteringswerken van de N34 is met ruim € 1.100.000,-- overschreden. Dit heeft te maken met de versnelde aankoop van woningen ter hoogte van de

voor 2011 geplande reconstructies en een nabetaling aan de aannemer die ten tijde van de 2e bestuursrapportage niet voorzien was. De overschrijding wordt gedekt uit de Reserve achterstallig onderhoud en verbeteringswerken N34 en zal in mindering gebracht worden op geplande uitgaven in komende jaren.

Bevordering Mobiliteit

Op dit product is het budget Kosten bevordering Mobiliteit onderschreden met € 95.000,--. Onder deze post zijn een aantal studies en kleine projecten samengevoegd. Het jaarlijks opstellen van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma PUP is hiervan onderdeel. Het PUP 2010 is gerealiseerd. Evenals de bijdrage aan het carpoolproject Carpooldate. Nieuwe thema's op het gebied van verkeersveiligheid zijn opgenomen in het concept Strategisch Plan verkeersveiligheid en hebben daarmee een andere financieringsbron gekregen. Naast deze externe oorzaak is de onderbesteding het gevolg van het feit dat vanwege prioritering in werkzaamheden de studies naar Duurzaamheid en Mobiliteit en de verdere aanpak van de Mobiliteitsmanagement doorgeschoven zijn naar 2011.

Brede doeluitkering Openbaar Vervoer (BDU-OV)

In de begroting is bij de Brede Doeluitkering Openbaar Vervoer het bedrag opgenomen dat de provincie naar verwachting krijgt voor dat begrotingsjaar. De beschikking van het rijk, inclusief een index tot nu toe, wordt in december ontvangen. In de bestuursrapportages worden daarom de geraamde inkomstbudgetten aangepast.

Uitvoering en afrekening van die projecten is, behalve de exploitatie van het OV, over het algemeen niet in het lopende begrotingsjaar. Onder het kopje realisatie is zichtbaar wat er aan projecten is afgerekend. Veelal zijn dat projecten uit voorgaande jaren. En het komt voor dat subsidieaanvragers melden dat projecten niet doorgaan, doorschuiven naar het volgende jaar of goedkoper zijn uitgevallen. In totaal gaat het voor 2010 op deze post om ca € 1.900.000,-- miljoen. Dit bedrag vloeit terug in de voorziening BDU. En wordt het komend jaar besteed. Met de BDU wordt dus het beoogde resultaat bereikt. Door externe oorzaken en/of een andere financiering kan dus enige verschuiving optreden.

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

Deze post wordt overschreden met ruim € 1.074.000,-- dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra kosten die zijn gemaakt ten behoeve van de gladheidsbestrijding (ruim € 1,3 miljoen). Net zo als vorig jaar is de winter al vroeg ingetreden met veel sneeuwval. Dit leidde eind december al tot een zoutkrapte. Om de wegen begaanbaar te houden is veel menskracht en materieel – om sneeuw te ruimen voordat overgegaan kon worden tot zoutstrooien – ingezet. In het eerste kwartaal zijn 73 strooi beurten en in november en december zijn 60 strooi beurten uitgevoerd. Inmiddels is de zoutvoorraad weer aangevuld. Er wordt een evaluatie gemaakt van de gladheidsbestrijding, met als mogelijke consequentie de bouw, samen met Rijkswaterstaat, van een nieuwe zoutloods, met een capaciteit tot 3000 ton. Door de vroege inval van de winter is van het budget beplantingen € 100.000,-- niet besteed.

P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen

In 2010 is op Beheer en onderhoud vaarwegen is € 765.000,-- minder uitgegeven dan is begroot. Bij de uitvoering van beheer en onderhoud speelt de vroege inval van de winter een rol. Onderhoudswerkzaamheden aan de bruggen en oevers dienen zoveel mogelijk plaats te vinden

buiten het vaarseizoen en lopen over de jaarschijf heen. Omdat de winter al vroeg is ingevallen konden niet alle voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd en is er € 249.000,-- minder uitgegeven door begroot.

Het project Vaarverbinding Erica ter Apel heeft enige vertraging in de uitvoering opgelopen door vertraging in de grondaankoop, vroeg invallende winter en werkplanning van de aannemers. Hierdoor wordt een onderschrijving van € 455.000,-- in 2010 verklaard. Voor de vaarverbinding Erica Ter Apel is een reserve ingesteld om schommelingen tussen de jaren op te kunnen vangen en vooruitontvangen bijdragen en subsidies te kunnen verrekenen. Totaal worden de uitgaven voor de aanleg van de vaarverbinding Erica Ter Apel geraamd op een bedrag van € 34,8 over een periode van circa 6 jaar. Voorgesteld wordt het saldo te verrekenen met de Reserve Erica -Ter Apel.

P-3.3 Vervoer

Totale afwijking betreft een nadeel van € 1.195.000,--. De voornaamste afwijking betreft:

Toegankelijkheid haltes

Het budget voor Toegankelijkheid haltes is met ruim € 1,3 miljoen overschreden als voornaamste oorzaak van de overschrijding op dit product. Dit betreft een rijksproject dat uitgevoerd wordt door de provincie en gemeenten. Het heeft een looptijd van meerdere jaren en projecten kunnen tot en met 2014 worden uitgevoerd. De bijdrage van totaal 4,3 miljoen komt van het rijk binnen via de BDU en wordt volgens een vast bedrag per halte toegekend aan het uitvoeringsprogramma van gemeenten. Gemeenten kunnen op voorschot declareren of rekenen af na realisatie. In 2010 hebben een aantal gemeenten, onverwacht, van het voorschot gebruik gemaakt. De overschrijding van de raming in de begroting wordt aangevuld uit de Voorziening BDU en wordt verrekend met de middelen die terugvloeien in de Voorziening BDU.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Totale afwijking betreft een voordeel van € 2.008.000,--. De voornaamste afwijking betreffen:

Stimulering Drentse woningmarkt

Van het totaal beschikbare budget voor 2010 van € 3.455.000,-- mln hebben wij € 2,9 miljoen toegekend aan 11 woningbouwprojecten. In totaal worden hierdoor 443 woningen gerealiseerd. De toekenning betreft bijna 90% van het beschikbare budget voor directe projectsteun van € 3.250.000,--. Van dat deelbudget is dus € 360.160,-- onbenut gebleven. Daarnaast is op het deelbudget voor consumentenvoorlichting en vraagstimulering, waarvoor van € 205.000,-- beschikbaar was, geen beroep gedaan. Het voorstel is om de onbenutte middelen over te hevelen naar 2011. Het over te hevelen budget bedraagt € 1.020.160,-- en dit is inclusief de toekenning van € 455.000,-- aan projecten waarvoor de beschikking niet in 2010 kon worden afgegeven. Ook is het voorstel om de middelen voor flankerende maatregelen voor projectondersteuning te kunnen inzetten zodat in 2011 totaal € 2.315.160,-- beschikbaar is om de woningbouw te stimuleren.

Regiovisie Groningen-Assen

Van het totaal beschikbare budget is € 950.000,-- niet besteed ten behoeve van de projecten Toegangspoort Dijkveld en Peizermade (onderdelen van het regiopark). Deze onderbesteding is het gevolg van het afremmen van de projectontwikkeling. Doordat in 2010 de projectuitvoering van provinciale projecten met financiering uit het POP is geremd en doordat het aangaan van nieuwe verplichtingen in het kader van het ILG is aangehouden, blijft er nu een onbested

saldo. In 2010 is er een onderbesteding op de provinciale budgetten voor de realisatie van de doelen uit het PMJP. Wij stellen voor om bij de jaarstukken deze restant middelen toe te voegen aan de reserve provinciale cofinanciering ILG. Indien het onbestede saldo wordt toegevoegd aan de reserve provinciale cofinanciering ILG kan deze worden aangewend als risicodekking. Dit geldt eveneens voor de restant budgetten van de nog niet ten uitvoer gebrachte projecten Toegangspoort Dijkveld en Peizermade (onderdelen van het regiopark) ad € 950.000,--.

P-3.5 Stedelijke ontwikkeling

Totale afwijking betreft een voordeel van € 2.683.000,--. De voornaamste afwijking betreft het:

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Het ISV beleidskader 2010-2014 is in juli door ons vastgesteld en in oktober is de daarbijkorende tenderregeling opgesteld. De uitvoering en toekenning van subsidiebijdragen starten in 2011. De begroting is daarop niet meer aangepast. Hierdoor zijn er in 2010 € 2.249.000,-- minder lasten dan begroot in 2011 ingezet (zie ook de toelichting bij de baten).

Besluit locatiegebonden subsidies (BlS)

De BlS-bijdrage aan Emmen voor toevoeging van woningen aan de woningvoorraad en als premie voor eigenbouw over 2009 is niet in 2010 toegekend maar wordt in 2011 toegewezen. In 2010 zijn dan ook geen lasten verantwoord, hierdoor zijn de lasten minder dan begroot. Voordeel € 374.000,--. De BlS 2005 die gold voor de periode 2005 t/m 2009 wordt hiermee afgesloten. Omdat het totaal aantal in deze periode toegevoegde woningen door het CBS is gecorrigeerd, wordt de BlS bijdrage beperkt verhoogd en wordt ook rente aan Emmen verstrekt ingevolge de bepaling in de Beleidsregel BlS 2005. Dat de afhandeling van de BlS Emmen niet in 2010 heeft plaatsgevonden, is veroorzaakt doordat: de definitieve vaststelling van het BlS-subsidie pas op 31 augustus 2010 is binnengekomen, andere werkzaamheden (met name windenergie) prioriteit hebben gekregen, vanwege de complexe materie een zorgvuldige behandeling en afstemming nodig was. De rijksbijdrage die hier tegenover staan zullen ook in 2011 verantwoord worden (zie ook de toelichting bij de baten).

Baten

P-3.0 Verkeer

Totale afwijking betreft een voordeel van € 641.000,--. De voornaamste afwijking betreffen:

Brede doeluitkering Openbaar Vervoer (BDU-OV).

In totaal is € 1,9 miljoen meer aan inkomsten verantwoord dan begroot. Zie de toelichting bij het onderdeel lasten Verkeer hiervoor.

Regionaal Specifiek Pakket (RSP)

Ten behoeve van RSP is € 2.700.000,-- meer ontvangen dan begroot. Bij de 2e bestuursrapportage was er tussen de provinciale en gemeentelijke administratie nog geen overeenstemming over de wijze waarop de verrekening onderling zou verlopen. In december is overeenstemming bereikt over de wijze en de bedragen die jaarlijks worden verrekend. Dit levert een extra ontvangst in 2010 op van € 2.700.000,-- welke wordt verrekend met de prioriteitsgelden en de achterliggende reserve.

P-3.1 Beheer en onderhoud wegen

Totale afwijking betreft een voordeel van € 84.000,--.

Schades aan provinciale eigendommen worden op de veroorzaker verhaald. Het aantal schades en het hiermee gemoeid gaande bedrag is moeilijk in te schatten. In het afgelopen jaar zijn meer schades verhaald dan was voorzien.

P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen

Totale afwijking betreft een nadeel van € 181.000,--.

Bij de waterschappen zijn meer kosten in rekening gebracht dan vooraf is begroot. Door de droge zomer diende er meer water opgepompt te worden dan was voorzien. Dit gaf een voordeel te zien van € 335.000,--. Van het rijk is € 317.000,-- meer ontvangen dan begroot. De inkomsten op het project Vaarweg Erica Ter Apel lopen achter op de verwachte inkomsten. Eind 2010 is een voorschot op de EFRO-subsidie (circa € 2.000.000,--) aangevraagd, deze is nog in behandeling. Van een gemeente is in 2010 € 1.000.000,-- ontvangen, welk bedrag niet in de begroting 2010 was geraamd, maar in latere jaren.

P-3.3 Vervoer

Brede doeluitkering Openbaar Vervoer (BDU-OV)

In totaal is € 1.195.000,-- meer aan inkomsten verantwoord dan begroot. Zie de toelichting bij het onderdeel lasten Vervoer hiervoor.

P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-3.5 Stedelijke ontwikkeling

Totale afwijking betreft een nadeel van € 2.671.000,--. De voornaamste afwijking betreffen:

Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing

Het ISV beleidskader 2010-2014 is in juli door ons vastgesteld en in oktober is de daarbij horende tenderregeling opgesteld. De daadwerkelijke uitvoering en toekenning van subsidiebijdragen start derhalve in 2011. De begroting is daarop niet meer aangepast. Het Rijk is reeds in 2010 gestart met het periodiek over maken van het ISV III budget. Deze specifieke inkomsten worden in 2011 ingezet, hierdoor zijn er in 2010 minder € 2.249.000,-- inkomsten gerealiseerd dan begroot.

Besluit locatiegebonden subsidies (BlS)

Doordat de BlS bijdrage aan Emmen voor toevoeging van woningen aan de woningvoorraad en als premie voor eigenbouw over 2009 is niet in 2010 toegekend, maar wordt in 2011 toegevoerd. Is ook de begrote rijksbijdrage niet verantwoord. Nadeel € 374.000,--. Wanneer de lasten in 2011 worden verantwoord zal ook de rijksbijdrage verantwoord worden.

Programma 4

Kennis wérkt

Missie

Niemand aan de kant! Zeker niet bij opleiding en werk. Alle talenten in Drenthe worden benut, zodat iedereen deelneemt aan onderwijs, arbeidsmarkt of samenleving. Daarbij ontwikkelt de Drentse economie zich tot een duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie. Met kansrijke sectoren die passen bij het profiel van Drenthe. Maar ook met aandacht voor de internationale context waarin Drenthe opereert. Voor welvaart én welzijn van alle inwoners van deze provincie!

Belangrijkste resultaten 2010

- De Economische Beleidsagenda Drenthe, die we in februari van dit jaar hebben vastgesteld, werken we uit in een Kader voor Economische Investeringen (KEI), en vervolgens in een jaarprogramma 2011. De uitwerking van dit KEI ligt op schema.
- De beleidsdoelen voor Arbeidsmarkt en Onderwijs, Recreatie en Toerisme en Agribusiness hebben we vastgelegd in de deelnotities: Aan het werk met kennis, Drentse Agenda Recreatie & Toerisme en Uitvoeringsstrategie Agribusiness. Deze beleidsdoelen hebben we in het eerste kwartaal verder uitgewerkt in jaarprogramma's voor 2010. Vervolgens hebben we hieraan uitvoering gegeven. De notities hebben we opgenomen in het KEI.
- In september heeft het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) overeenstemming bereikt met het Ministerie van Economische Zaken (EZ) over de afrekening van een aantal oude programma's en regelingen. Hierdoor komt er circa € 22.000.000,- beschikbaar. Dit bedrag kunnen we in de jaren 2011 tot en met 2013 inzetten voor het onderdeel Transitie van Koers Noord. De SNN bestuurscommissie EZ komt met een voorstel voor de wijze waarop we deze middelen kunnen inzetten.
- Tot slot hebben we veel projecten gestimuleerd. Een groot aantal van deze projecten is te vinden in het overzicht 'Drentse projecten Europees Fonds voor Ruimtelijke Ontwikkeling (EFRO)-Pieken in de Delta (PiD)-INTERREG', onder ontwikkelingen Economie.
- Onze inzet voor wat betreft het verwerven van Interreg-subsidies heeft tot positief resultaat geleid. Zo hebben we subsidies verworven voor de INTERREG IV A-projecten zeehavenontwikkeling Meppel, logistiek ondernemerschap Drenthe-Groningen, duurzame vliegvelden (Groningen Airport Eelde) en wonenprojecten en projecten in Nachhaltige Energie Nederland Duitsland (NEND). Onder de afkorting NEND participeert een groot aantal organisaties in Noord-Nederland en het aangrenzende Duitsland in een internationaal energieproject.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-4.0 Economie

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Economie

Een duurzame economische ontwikkeling die zich manifesteert in een relatieve werkgelegenheids- en welvaartsontwikkeling die minimaal gelijk is aan de nationale ontwikkeling.

Indicatoren

Aantal arbeidsplaatsen (streefwaarde: procentuele ontwikkeling in Drenthe gunstiger dan de nationale trend).

Werkloosheidspercentage (Drentse werkloosheid ligt nu boven het landelijke niveau. Streefwaarde: verkleining van het verschil met het nationaal werkloosheidspercentage).

De economische crisis heeft de laatste jaren diepe sporen achtergelaten. Hoewel de economie weer lijkt aan te trekken, komt dit nog niet tot uiting in de werkgelegenheidsontwikkeling. In 2010 daalde de werkgelegenheid in Drenthe licht, met 0,6%. Het specifieke cijfer voor Nederland is nog niet bekend, wel is al duidelijk dat de krimp van het aantal banen in Nederland nog sterker is.

Het aantrekken van de economie komt wel tot uiting in de ontwikkeling van de werkloosheid. Na een sterke stijging in voorgaande jaren, nam de werkloosheid in 2010 weer af. In Drenthe bedroeg de daling 9%; landelijk was de daling met 3% duidelijk bescheidener.

Voor beide indicatoren geldt dus, dat de Drentse ontwikkeling in 2010 gunstiger is dan het landelijke beeld.

P-4.1 Toerisme en recreatie

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Toerisme

Kwaliteitsverbetering en verbreding van het toeristische product Drenthe en bevordering van het gebruik daarvan. Dit om een verdere groei van de toeristische bestedingen en daarmee samenhangende werkgelegenheid in Drenthe te realiseren.

Indicator

De werkgelegenheid in de toeristische sector in Drenthe ontwikkelt zich in de komende 4 jaar gelijk aan of beter dan de landelijk gemiddelde werkgelegenheid in de toeristische sector.

Uit de cijfers van Toerisme in Cijfers 2010 is een positieve ontwikkeling te herleiden, zowel ten aanzien van de werkgelegenheid als de toeristische bestedingen is gestegen. Op basis van de Ecorys methodiek (rapport 2010) blijkt het aandeel van Drenthe in de totale directe toeristische bestedingen in Nederland, ten opzichte van 2007, met 0,3% is gestegen tot 3,1%. De meest duidelijk aanwijsbare impuls aan kwaliteitsverbetering en versterking van de sector is gegeven door de zeer succesvol gebleken subsidieregeling Toerisme Natuurlijk! Drenthe 2008-2010 (STINAT) en de succesvolle promotiecampagne van Marketing Drenthe.

P-4.2 Landbouw

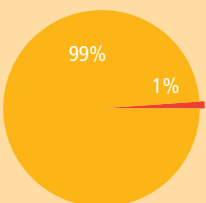
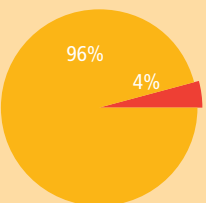
Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).
Landbouw
De provincie wenst vernieuwing en versterking van een maatschappelijk verantwoord, markt- en ketengericht agrocluster in Drenthe met behoud of toename van de werkgelegenheid. Doel is structuurversterking in de agrisector door systeem-, product- en procesinnovaties zowel op primaire bedrijven als bij andere ketenpartners. Hierdoor wordt de concurrentiekracht en daarmee het economisch perspectief van de Drentse agrarische sector verbeterd. De ketenpartners kunnen verspreid zijn over de drie noordelijke provincies, of zelfs daarbuiten gevestigd zijn.
Indicator
De werkgelegenheid in de Drentse agrocluster (landbouw, verwerkende industrie, distributie, ov. diensten) ontwikkelt zich in de komende 4 jaar gelijk aan of beter dan de landelijke trend.

Wat is de voortgang in de doelrealisatie?

P-4.2 Landbouw

Over de jaren 2009-2010 vertoont de werkgelegenheid in de Drentse landbouwsector een daling van 346 banen (1,8%), van 18.749 naar 18.403. Op het moment van aanlevering van deze gegevens zijn de landelijke cijfers nog niet bekend.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 4 Kennis wérkt	12.418.064 	2.649.031
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

Programma 4 Kennis wérkt	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Totaal lasten	17.638.221	11.410.273	14.425.225	12.418.064	2.007.161
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	204.198.316	632.570	2.095.870	2.649.031	-553.161
Saldo	-186.560.095	10.777.703	12.329.355	9.769.033	2.560.322

Ontwikkelingen

P-4.0 Economie

Ontwikkelingen jaarstukken

Regionaal economisch beleid.

Het nieuwe kabinet heeft in het regeerakkoord aangegeven het regionaal-economisch beleid te willen schrappen en te decentraliseren. Dit betekent dat het rijk zich terugtrekt uit het Piekenbeleid en uit de aansturing van regionale ontwikkelingsmaatschappijen. De rol en taken van intermediaire organisaties als Kamer van Koophandel en Syntens bekijkt het rijk nog, maar worden waarschijnlijk ook beperkt. Het rijk richt zich nog op zogenaamde topgebieden of internationaal toonaangevende clusters. Ook hiervoor kijkt het rijk naar andere instrumenten dan subsidies. In interprovinciaal en SNN-verband kijken we hoe we met het rijk afspraken kunnen maken over een heldere rolverdeling en afbouw van het huidige beleid, zodat de provincies ook hun kerntaak voor het regionaal economisch beleid kunnen vervullen. Vanuit Noord-Nederland zetten we nog steeds in op ondersteuning van de belangrijkste speerpuntsectoren: energie, water- en sensortechnologie, agribusiness en healthy ageing.

Arbeidsmarkt

In het licht van de economische situatie hebben we in 2010 intensief overleg gevoerd met partijen die actief zijn op het arbeidsmarktterrein, met als doel te komen tot afspraken en ontwikkelingen die leiden tot een effectiever en efficiënter functionerende arbeidsmarkt. Daarbij zijn we uiteraard sterk afhankelijk van het draagvlak bij en de bereidheid van die andere partijen. Uitgaande van de algemene verwachting dat de krapte op de arbeidsmarkt na een economisch herstel zal terugkeren, hebben wij naast korte termijn maatregelen (Versnellingsagenda) ingezet op een middellange termijn aanpak. Aanleiding hiervoor vormen de ontgroenings- en vergrijzingstrend, personeelstekorten, voortgaande technologische ontwikkeling en de verdere uitbouw van onze kenniseconomie.

Drentse projecten EFRO-PID-INTERREG

Door GS en/of SNN/Interreg beschikte projecten (*1000)

	Project	Indiener	Totale subsidie projectkosten	EFRO/PID	Drenthe	Waarvan (Versterking Economische Structuur (VES))	Overig
OP EFRO/PID	Atalanta, de economie van de verbinding	Gemeente Emmen	32.353	13.657	6.828	1.823	5.005
	API: 4 deelprojecten:	St. API	1.071	354	33	33	
	1. Coloured Safety Belt	St. API	729	246	22	22	
	2. Mooring Ropes	St. API	1.198	388	36	36	
	3. Rayon Like Pet	St. API	739	244	23	23	
	4. Kunstgras	St. API	7.299	3.383	235		235
	Intensivering Promotie Drenthe	St. Marketing Drenthe	11.454	4.000	1.400	850	550
	Revitalisering Bahco fase 3	Gemeente Emmen	7.100	1.800	1.400	400	1.000
	Revitalisering De Wieken fase 2b	* Gemeente Hoogeveen	1.972	790	100		100
	Realisatie TT Institute Assen	Drenthe college	2.277	970	426	163	263
	Geopark de Hondsrug	Drents Plateau	9.321	3.183	1.164	1.164	
	SKA Noord Nederland	Astron	8.091	2.825	404		
	Sawa	Waterlab. Noord	2.955	1.200	285	285	
	Healthy Ageing Network Noord Nederland (HANNN)	St. HANNN	4.841	2.574	330		330
	Wateralliantie	St. Wateralliance					

	Project	Indiener	Totale subsidi- abele project- kosten	EFRO/PID	Drenthe	Waarvan (Versterking Economi- sche Struc- tuur (VES))	Overig
	Sensor City	Prov. Drenthe	18.726	10.491	1.600	1.500	100
	European Toerism Institute	Stenden Hogeschool	3.135	634	300		300
	Drents Museum	Drents Museum	6.169	2.466	0		
	Gezonde vezels, de volgende stap	* Friesland Campina Domo BV	1.765	353	152		152
	Kennisknooppunt duurzame kunststoffen	* Stenden Hogeschool	2.133	849	250	250	
	Ontwikkeling Groen Gas in N-Nederland	St. Energy Valley	7.005	1.578	127		127
PID	Rubberafdichtingen t.b.v.geothermie	Ruma Rubber BV	2.283	513	513	513	
	Wenckebach II	Lavoisier	2.729	588	200	200	
	Carbohydrate Competence Center (CCC)	Rijks Universiteit Groningen	9.530	2.017	250	80	170
	Spiervermoeidheid (muscle fatigue)	Inbiolab BV	681	262	0		
	Smart Dairy Farming (SDF)	Friesland Campina	3.644	745	248	50	198
	InForCare	* Repoint BV	2.089	513	138	138	
	Carbon Capture and Storage	St. CCC	8.010	2.353	200		200
INTERREG	Food Future	Interreg	10.974	4.938	46	46	
	Green Sustainable Airports	Interreg IVB North Sea	4.000	2.000	31	31	
	Hansa Energy Corridor	Interreg	1.200	540	30		30
	Planstudie E233	Interreg	5.998	2.999	150		150
	Fit for Business	Interreg	899	450	135		135
	Nachhaltige Energie Ned. Duits- land (NEND)	Interreg	7.500	3.540	650		650

* SNN heeft de beschikking afgegeven. De provincie nog niet.

P-4.2 Landbouw

Ontwikkelingen jaarstukken.

Nationaal worden food, bloemen en energie als zogenaamde topgebieden onderscheiden. Vooral in Zuidoost Drenthe liggen kansen om hierbij aansluiting te vinden. De transformatie naar een Biobased Economie is een waarneembare trend. In de Biobased Economy gebruiken we biomassa als grondstof voor de productie van elektriciteit, warmte, transportbrandstoffen en chemicaliën.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-4.0 Economie

Prioriteiten uit Begroting 2010

4.1 Omvorming economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie

De Drentse economie kent kansrijke sectoren als sensortechnologie, energie, toerisme en agribusiness. Zij vormen de kern van onze economische inzet richting de kenniseconomie.

Bij de sensortechnologie staan wij voor de grote uitdaging om de economische potenties van de kennis die is opgebouwd vanuit het instituut Astron, verder te ontwikkelen en uit te bouwen in marktpotenties. In Assen is inmiddels een start gemaakt met het Hanze Institute of Technology (HIT), dat internationaal HBO-onderwijs verzorgt op het gebied van sensortechnologie. Het kenniscluster wordt aangevuld met INCAS3, een instituut, dat verbindingen legt tussen wetenschap en het bedrijfsleven. Via pilotprojecten willen we meer MKB-bedrijven betrekken bij innovaties rond sensorsysteemtechnologie. Ook bij duurzame energie-initiatieven willen we het Drentse bedrijfsleven betrekken.

Samen met het bedrijfsleven en intermediairs stimuleren wij initiatieven om het ondernemerschap te bevorderen. Belangrijke opgaven hier zijn kennisontwikkeling, innovatie en internationale oriëntatie. Ondernemerschap in het MKB wordt vooral gestimuleerd vanuit generieke noordelijke regelingen en projecten.

Via het Innovatief Actieprogramma Drenthe (IAD) worden bedrijven uitgedaagd om met vernieuwende plannen te komen. We overwegen een vervolg op het Innovatief Actieprogramma.

Bij de beleidsvorming rond bedrijventerreinen heeft de kwaliteit van bedrijventerreinen hoge prioriteit. Revitalisering staat de komende jaren centraal. Op het gebied van parkmanagement is al een grote slag gemaakt. Dit blijft een punt van aandacht.

Het Rijk, de provincies en gemeenten ondertekenen een convenant bedrijventerreinen waarin zij gezamenlijk uitwerking geven aan het toekomstig beleid en de acties die daaruit voortvloeien. De herstructureringsopgave en de organisatie van regionale samenwerking zijn prominente onderdelen van dit convenant. Tevens gaat het convenant nader in op de rollen- en takendiscussie. Ook de financiële overdracht van rijks gelden voor bedrijventerreinen (TOPPER) richting provincies maakt deel uit van het convenant. De partijen onderhandelen nu nog over de condities waaronder dit plaats moet vinden – inclusief de gewenste cofinanciering vanuit de provincies. Naast de ambities uit het collegeprogramma willen wij invulling geven aan aanvullende ambities. Voorbeelden zijn:

De verbreding van het economisch beleidsveld naar het sociale en culturele beleidsveld. Maatschappelijke diensten vormen een kansrijke economische groeisector. We denken dan bijvoorbeeld aan zorg economie. Culturele voorzieningen bieden niet alleen kansen voor verdere ontwikkeling van de werkgelegenheid, maar dragen ook bij aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.

Via het MKB wordt de regionale innovatiekracht versterkt en het ondernemerschap verder gestimuleerd. Het MKB wordt immers ook omschreven als de 'motor van de Drentse economie'.

Momenteel zijn er diverse initiatieven in Drenthe en diverse programma's die stimulering van de economie tot doel hebben, maar een integraal economisch beleidskader ontbreekt. Tegelijkertijd vraagt de huidige economische recessie om adequate maatregelen. In een economische agenda zullen duidelijke keuzes gemaakt moeten worden, die leiden tot aantoonbare versterking van de Drentse economie. Zowel voor de korte als lange termijn. Het gaat dus om het kiezen van focus.

Tegen deze achtergrond stellen wij een strategische economische agenda op, samen met partners buiten het provinciehuis. Vanuit deze gezamenlijke visie willen wij met de partners komen tot afstemming en een heldere taakverdeling met betrekking tot de uitvoering. Vaststelling van de economische agenda is voorzien begin 2010. Daarna zal een meerjarenprogramma worden opgesteld met een concrete uitwerking voor 2010.

Prioriteiten uit Begroting 2010

Gelet op onze doelstellingen en ambities houden wij rekening met een langjarige en substantiële financiële bijdragen uit de programma's Koers Noord, OP EFRO 2007-2013 en INTERREG IV-a. In 2008 is hiervoor al € 9,5 miljoen aan cofinanciering beschikbaar gesteld. Dit bedrag is geheel geëncmitteerd aan projecten. In 2009 hebben we o.a. enkele grote sensorprojecten gefinancierd, zoals INCAS3 en Sensor City. In 2010 gaan we verder met de projectontwikkeling voor die programma's. De middelen voor de noordelijke programma's raken eerder uitgeput dan verwacht. Dat geldt zeker voor het OP EFRO, dat formeel een looptijd tot en met 2013 (afgeven beschikkingen) heeft. Deze uitputting zal gevolgen hebben voor onze mogelijkheden om initiatieven te ondersteunen.

4.2 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

De met de economische structuurverandering gepaard gaande wijzigingen, zoals de toenemende globalisering, de versnelde technologische ontwikkelingen en de transitie naar de kenniseconomie, zorgen ervoor dat kennisontwikkeling en innovatiekracht van essentieel belang zijn voor het regionale bedrijfsleven om de concurrentiestrijd aan te kunnen. Vooral de mate waarin ondernemingen in staat zijn om te innoveren en zichzelf te verbeteren, bepaalt meer en meer de identiteit van een regio. De basisvoorwaarde hiervoor is een goed werkende arbeidsmarkt met een goede kwantitatieve en kwalitatieve aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Vertretpunt voor onze inzet blijft daarbij de vraagzijde: de economische kant van de arbeidsmarkt en onderwijsproblematiek. Centraal staan de door ondernemers ondervonden arbeidsmarktknelpunten. Naar verwachting zullen deze knelpunten de komende jaren alleen maar verder toenemen. Dat heeft te maken met demografische factoren (ontgroening, vergrijzing) en met een groeiende mismatch tussen vraag en aanbod op de Drentse arbeidsmarkt zowel kwantitatief als kwalitatief. Ofschoon wij als provinciale overheid geen wettelijke taak hebben op de arbeidsmarkt, zien we er voor onszelf een rol weggelegd. Deze wordt voor de korte termijn uitgewerkt in een actieprogramma. Hierin willen wij ons richten op het bundelen van de krachten en het stimuleren van een effectieve inzet van middelen om de volgende doelstellingen te realiseren:

- Verhogen kwalificatieniveau werkenden / employability (werknemers inzetbaar houden voor de arbeidsmarkt)
- Verbetering samenwerking onderwijs en bedrijfsleven
- Versterking innovatiekracht van het MKB door het delen van kennis (tussen onderwijs en bedrijfsleven maar ook tussen het bedrijfsleven onderling)

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.1. Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie	<ul style="list-style-type: none"> - Impuls transitie Drentse economie naar 'kenniseconomie', met internationale component. - Versterkte innovatiekracht en ondernemerschap Drenthe, waarbij excelleren mogelijk is - Investeringsimpuls kansrijke economische sectoren en speerpunten provinciaal beleid. - Gerevitaliseerde bedrijventerreinen met parkmanagement. - Een regionaal evenwichtige duurzame economische groei en versterking van de concurrentiekracht van het MKB. - Een proportioneel Drents aandeel uit de middelen voor Koers Noord en het OP EFRO 2007-2013. - Verhoging van de innovatiegraad en export van Drentse MKB-bedrijven. - Voor 2015 een fysieke concentratie van activiteiten rond sensorsysteemtechnologie in Assen (Hanze Institute of Technology, bedrijvenpark, kenniscampus). - Het versterken van de innovatiekracht van het Drentse bedrijfsleven ter ondersteuning van de Drentse kenniseconomie. Het IAD richt zich daartoe breed op het potentieel stuwende MKB. - Waar mogelijk versterkte inzet op Lissabonstrategie (EU maken tot de meest concurrerende en innovatieve kenniseconomie in de wereld) en uitbreiding van de projectontwikkeling. - Actualisatie van het ruimtelijk economisch beleid en versterkte verbinding met ruimtelijke, sociale en duurzame ontwikkeling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Projectontwikkeling in het kader van de SNN-programma's. Belangrijk onderdeel daarvan vormen de projecten in het kader van Sensor Universe, maar ook toerisme, agribusiness en energie, zorg en healthy ageing. - Uitvoering van het Innovatief actieprogramma Drenthe. - Projecten en initiatieven die bijdragen aan de versterking van de economische structuur en/of de transitie naar de kenniseconomie, maar die buiten de reikwijdte van de nieuwe SNN-programma's vallen. - Intensivering samenwerking met externe partners zoals de NOM. - Versterking inhoudelijke focus van de inzet bij projectontwikkeling. Leidende criteria zijn vraaggericht, Drentse maat, toegevoegde waarde en additionaliteit. Prioriteit heeft: 1. Versterken regionale innovatiekracht; 2. Stimuleren ondernemerschap; 3) Optimaliseren vestigingsklimaat; 4) Maatschappelijke diensten als kansrijke groeisector ; 5) Beter benutten van R&T mogelijkheden; 6) Versterken van agribusiness. - Versnelling revitalisering bedrijventerreinen. - Oprichten en laten uitvoeren kansenfonds voor het MKB. - Vaststellen en uitwerken van een strategische ruimtelijk-economische agenda in samenspraak externe partijen.
4.2 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - Verhoging kwalificatieniveau werkenden / employability (werknemers inzetbaar houden voor de arbeidsmarkt) - Verbetering samenwerking onderwijs en bedrijfsleven - Versterking innovatiekracht en concurrentiepositie bedrijfsleven 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren Actieprogramma: 'Aan het werk met Kennis' - Stimuleren sociale innovatie, waaronder het bevorderen van de uitvoering HRM-plus regeling ten behoeve van MKB bedrijven - Opzetten regionaal kennis en arbeidsmarkt platform: Drie-O-Drenthe - Stimuleren projectontwikkeling - Stimuleren kennisnetwerken en kennisclusters op prioritaire thema's en sectoren - Verbeteren van kennisuitwisseling en vergroten van aanwezige kennis bij bedrijven en kennisinstellingen - Stimuleren van innovaties van producten, processen, diensten en markten bij bedrijven - Versterking van de kennisinfrastructuur - Geven van impulsen aan ondernemerschap - In SNN-verband uitvoeren van een Noordelijke Arbeidsmarktverkenning

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.1. Omvorming Drentse economie tot duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De transitie van de Drentse economie naar een 'kenniseconomie', met internationale component heeft een impuls gekregen. - De innovatiekracht en het ondernemerschap in Drenthe is versterkt - Kansrijke economische sectoren en speerpunten van provinciaal beleid hebben een investeringsimpuls gekregen - Bedrijventerreinen zijn gerevitaliseerd. - Er is sprake van een regionaal evenwichtige duurzame economische groei * Drenthe heeft een proportioneel aandeel uit de middelen voor Koers Noord en het OP EFRO 2007-2013 verkregen. - De innovatiegraad van Drentse MKB-bedrijven is vergroot. - Het sensorcluster in Assen is versterkt - Een actueel ruimtelijk economisch beleid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn projecten ontwikkeld in het kader van de SNN-programma's. Belangrijk onderdeel daarvan vormen de projecten in het kader van sensortechnologie, maar ook toerisme, agribusiness en energie, zorg en healthy ageing zoals Sensor City, SKA fase 1, InForCare, Smart Dairy Farming, De Verbinding (Atalanta), Promotie Drenthe, Energiebesparing Bestaande Bouw, enz. - Het Innovatief actieprogramma Drenthe is uitgevoerd - Er zijn projecten en initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan de versterking van de economische structuur en/of de transitie naar de kenniseconomie, maar die buiten de reikwijdte van de nieuwe SNN-programma's vallen zoals Internationalisering Catawiki, en Natuurlijke bestrijding van bloemmijten bij pluimvee Aan een mogelijk vervolg wordt gewerkt. - De samenwerking met de NOM en KvK is geïntensiveerd. - Het langer openstellen van de NIOF-regeling - Het provinciaal herstructureringsprogramma bedrijventerreinen is vastgesteld. - De subsidieaanvragen voor de revitaliseringsprojecten Bahco3 in Emmen en De Wieken fase 2b in Hoogeveen zijn afgehandeld door het SNN - Faciliteren netwerk- en clustervorming: met het verkrijgen van subsidies voor het project Sensor City wordt in Assen een belangrijke nieuwe faciliteit mogelijk gemaakt. Er zal een uitgebreid sensormeetnetwerk worden uitgerold, dat door bedrijven en onderzoeksinstituten als een soort openlucht-laboratorium kan worden gebruikt voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. . - Oprichten en laten uitvoeren kansenfonds voor het MKB. - Vaststellen en uitwerken van een strategische ruimtelijk-economische agenda in samenspraak externe partijen - coördinatie samenwerking gemeenten en bedrijfsleven in de Drentse Zuidas. - Het provinciale werkgelegenheidsonderzoek is uitgevoerd - Ingezette lobbytrajecten, onder andere voor het behoud van werkgelegenheid in het gevangeniswezen P.I. Veenhuizen en bij de rijksdiensten, het project Square Kilometer Array (SKA) en de inzet van rijksmiddelen Fonds Economische Structuur (FES) voor noordelijke projecten.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.2. Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.	<p>Status: groen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is verbeterd. - Het arbeidspotentieel in relatie tot de transitie naar een kenniseconomie is verbeterd. - De structurele samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en onderwijs zijn versterkt 	<ul style="list-style-type: none"> - De Regiegroep Kennis en Arbeidsmarkt is doorontwikkeld - Een provinciebrede infrastructuur van leerwerkloketten is gerealiseerd - De Werkconferentie Arbeidsmarkt Drenthe is georganiseerd - De Drentse HBO Kennisinfrastructuur is versterkt door middel van de werkgroep Stenden - De realisatie van een kenniscentrum polymeren in Emmen is gestimuleerd - De Noordelijke Arbeidsmarktverkenning (NAV) is opgesteld. - De uitvoering van de HRM-plus regeling ten behoeve van MKB bedrijven is bevorderd - De ontwikkeling van het TT-instituut Assen is gestimuleerd. - Facilitering van de projecten Leren & Werken Drenthe 2010 - Het project 'mobiliteitsnetwerk' is geïnitieerd en gestimuleerd - De provincie is partner in het convenant Jeugdwerkloosheid - In SNN-verband is de Noordelijke Arbeidsmarktverkenning uitgevoerd - Inzet voor het behouden van het opleidingscentrum in de bouw (OCB)

P-4.1 Toerisme en recreatie

Prioriteit uit Begroting 2010
<p>4.3 Structuurversterking recreatie en toerisme</p> <p>Eind 2009 is naar verwachting de Drentse Agenda Recreatie en Toerisme vastgesteld. In deze agenda is de additionele inzet gedefinieerd in de periode 2009-2013 die nodig is voor de vervolmaking en de optimalisering van het toeristisch product Drenthe. Enerzijds wordt de provinciale inzet op het gebied van toerisme en recreatie voor de periode tot 2013 bepaald. Anderzijds wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de stakeholders op het gebied van recreatie en toerisme een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelstelling. Jaarlijks wordt er een actieprogramma opgesteld.</p> <p>Om serieus mee te spelen op de (binnenlandse) toeristische markt moet Drenthe zich verder ontwikkelen. Het is van belang dat Drenthe in haar diversiteit een compleet totaalproduct van een onderscheidend en hoogwaardige niveau aanbiedt. Een totaalproduct met veel variëteit, aansluitend op de behoeften van de hedendaagse toerist. In dat toeristische totaalproduct Drenthe moet geïnvesteerd worden. Het nog bestaande aanbod van verblijf- en dagrecreatie en de huidige toeristisch-recreatieve infrastructuur moet kwalitatief verbeterd en vernieuwd worden. Er moet een focus komen op de diversiteit en kwaliteit van het toeristische product en vooral niet teveel meer van het zelfde. Er moet een (nieuwe) toegevoegde waarde gecreëerd worden op het bestaande toeristische product.</p> <p>Projectontwikkeling vindt plaats door ondernemers, betrokkenen uit onderwijs, onderzoek en overheid (4 O's). Ook moet de sector gefaciliteerd worden om steeds meer gebruik te maken van nieuwe, innovatieve technieken. Op die manier kan de sector beter inspelen op de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving op het gebied milieu, natuur en landschap.</p> <p>Er zal blijvende, brede inzet zijn rond de uitvoering van het project Natuurlijke Recreatie Drenthe.</p> <p>Ingezet wordt op het oplossen van toeristische knelpunten in waardevolle gebieden (onder andere door Natura 2000). De provincie kan daarin een stimulerende en faciliterende rol spelen. Onze bijdrage aan de uitvoering van maatregelen en projecten is aanvullend op de projectontwikkeling die reeds in het kader van de uitvoering van SNN-programma's en het provinciaal meerjarenprogramma (pMJP) plaatsvindt. Tenslotte is de vermarkting van het toeristisch product Drenthe essentieel. Recreatie en Toerisme blijft een belangrijk onderdeel in de imagocampagne en daarbij horende inspanningen van Marketing Drenthe.</p>

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.3. Structuurversterking sector recreatie en toerisme.	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteits- en vernieuwingsslag toeristische sector en toeristisch product.. - Realisatie van nieuwe publieksattracties. - Verbetering vaarproduct Drenthe; o.a. , creëren van nieuwe opstapplaatsen, verbeteren van walvoorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van de Drentse Agenda Recreatie & Toerisme 2009-2013 samen met stakeholders. - Operationalisering project Natuurlijke recreatie Drenthe. - Ontwikkelen van clusterprojecten Toeristische ontwikkelingen/ infrastructuur.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.3. Structuurversterking sector recreatie en toerisme.	Status: groen Kwaliteits- en vernieuwingsslag toeristische sector en het toeristisch product.	<ul style="list-style-type: none"> - Toeristische productontwikkeling heeft geleid tot diverse projecten, zoals: Toekomstgericht Toeristisch Ondernemerschap en Green Key (duurzaamheid). - De 'Outdoor Industry' aanpak van de NOM mede ontwikkeld en gefaciliteerd via vier pilots: Toegangspoort Oerlandschap Havelterberg, Hippisch Drenthe (De Wolden/Westerveld) en Outdoor Performance Improvement (Borger-Odoorn/Aa en Hunze) en Veenhuizen. - Project Ambassadeurs opgestart voor de verdere uitvoering van de Leekstermeervisie. - Doorontwikkeling van het Internetplatform Drenthe.nl gefaciliteerd. - Vernieuwing van de informatievoorziening van en over Hunebedden gefaciliteerd. - Toeristische productontwikkeling in de Provinciaal meerjarenprogramma (pMJP)-gebieden gefaciliteerd. - Project Geopark de Hondsrug gefaciliteerd met OP-EFRO, Pieken in de Delta en provinciale middelen. - Meegedacht over en facilitatie van het project Natuurlijke Recreatie met de Recron en de Milieufederatie. - Aanvullend op het meer traditionele kwantitatieve onderzoek hebben we onderzoek gedaan naar de motieven en het gedrag van consumenten. - Het European Tourism Institute gefaciliteerd. - STINAT uitgevoerd.

P-4.2 Landbouw

Prioriteit uit Begroting 2010

4.4 Structuurversterking land- en tuinbouw

De land- en tuinbouw zijn voor Drenthe en voor het Drentse MKB belangrijke economische dragers. Maar het gaat verder dan dat. Rondom de primaire sector is een nauwe cluster aanwezig van aanverwante activiteiten (verwerkende industrie, distributie, groothandel); gezamenlijk vormen zij het speerpunt agribusiness. Onze inzet is nieuwe, marktgerichte ketenactiviteiten te helpen ontwikkelen. Onze bijdragen zijn daarbij vooral een aanvulling op de nationale en Europese programma's voor regionale ontwikkeling en het landelijk gebied. Wij richten ons op de volgende thema's:

Prioriteit uit Begroting 2010

Kennisinfrastructurele voorzieningen worden ontwikkeld of verbeterd. Verder willen wij innovaties stimuleren, onder andere in de agrobiologie, ICT, agrificatie, bioraffinage en de zogeheten groene life sciences (biobased economy). De verwachting is dat door inzet op kennis en innovatie de agribusiness voldoende toekomstperspectief heeft om te kunnen concurreren op de wereldmarkt.

De provincie wil helpen om de concurrentiekracht van de traditionele productieketens in de landbouw te versterken via het verbeteren van productkwaliteit, productiewijze, productieomgeving en voedselveiligheid.

Ondernemerschap, ook maatschappelijk verantwoord ondernemerschap, wordt versterkt met behulp van voorbeeldprojecten, voorlichting en toekomststudies. Wij stimuleren ondernemers om mogelijkheden toe te passen om de landbouw verder te verduurzamen.

Wij blijven als provincie investeren in structuurversterkende maatregelen in de land- en tuinbouw, zoals kavelruil, landinrichting en bedrijfsverplaatsingen. Dit laatste aspect krijgt in de komende periode meer aandacht. Ook zullen we met een actief flankerend beleid komen om de 'bedreigingen' van N2000 voor deze sector niet groter te laten worden. Jaarlijks wordt er een actieprogramma agribusiness overlegd

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.4 Duurzame structuurversterking land- en tuinbouw (volledige keten)	<ul style="list-style-type: none">- Impuls samenwerking in primaire bedrijven en keten.- verbeterde systeem-, product- en procesinnovaties.- Versterking concurrentiekracht, vergroting toegevoegde waarde agrocluster en verbetering financiële positie landbouwbedrijfsleven.- Verduurzaming landbouw- Versterking glastuinbouw	<ul style="list-style-type: none">- Projectontwikkeling op basis van vraaggerichte benadering.- Doorontwikkelen platform waar ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid (zogenaamde 4 O's) elkaar ontmoeten en waaraan innovatieve ideeën en projecten hun basis aan ontlelen.- Projectmatige aanpak structuurversterking en extra aandacht voor bedrijfsverplaatsingen in landbouwontwikkelingsgebieden.- bevordering van herstructurering glastuinbouw. Verdere ontwikkeling van de glastuinbouw rond Emmen vindt plaats binnen de kaders van het Masterplan glastuinbouw Emmen* Uitwerken concept agropark.- Gerichte haalbaarheidsstudies naar kansen voor vernieuwing in de agribusiness.

Advertentie Marketing Drenthe Plopsaland

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
4.4. Duurzame structuurversterking land- en tuinbouw (volledige keten).	Status: Groen - De samenwerking van primaire bedrijven met de keten heeft een impuls gekregen. - Verbeterde systeem-, product- en proces-innovaties. - Vergrote toegevoegde waarde in het agrocluster. - Verduurzaming landbouw. - Versterkte glastuinbouw.	- Projectontwikkeling gericht op innovatie en versterking van de keten. - Het Drents agrocluster, een platform waar ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid (zogenaamde 4 O's) elkaar ontmoeten en waaraan innovatieve ideeën en projecten hun basis ontleen, is doorontwikkeld. - Project uitplaatsing melkveehouderijen voortgezet. - Haalbaarheidsstudie naar het ruimtelijk clusteren van agro- en niet-agro-activiteiten op agroparken uitgevoerd. - Project stimulering omschakeling biologische landbouw uitgerold. - We hebben Emmen gefaciliteerd bij het instellen van een regeling ter bevordering van de herstructurering glastuinbouw, en verdere ontwikkeling rond Emmen (uitvoering Masterplan glastuinbouw Emmen), en participatie aan de visie Greenport 2040. - We hebben een succesvolle lobby verricht voor het behoud van Emmen als satelliet binnen Greenport 2040. - Landbouw- en glastuinbouwgebieden opgenomen in de Omgevingsvisie, daar waar ruimte is voor produceren voor de wereldmarkt. - Economisch actieplan voor vrijkomende agrarische bebouwing ontwikkeld.

Financieel overzicht prioriteiten

Programma 4 Kennis wérkt	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P4.02 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	-100.000	0	0	0	0
P4.02 Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	1.118.554	5.710.000	753.522	755.865	-2.343
P4.04 Structuurversterking recreatie en (zorg) toerisme	128.856	1.000.000	1.000.000	937.726	62.274
P4.06 Risicofinanciering MKB	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000	0
Totaal prioriteiten	2.147.410	6.710.000	2.753.522	2.693.591	59.931

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijking jaarstukken

P4.04 Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme

De overschrijding van € 62.000,- op deze prioriteit wordt grotendeels veroorzaakt doordat deze middelen pas in 2011 kunnen worden toegekend en niet meer ten laste van de begroting 2010 kunnen worden gebracht. In 2010 hebben wij besloten € 75.000,- beschikbaar te stellen voor de continuering van de samenwerking tussen rijk, gemeente Noordenveld en provincie voor de integrale ruimtelijk economische ontwikkeling van Veenhuizen. Omdat het project van start gaat in 2011 zal de toekenning ook in 2011 worden vastgelegd. Wij vragen daarom om overheveling van € 75.000,- ter dekking van deze toezegging.

Wat doen we nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Deelnemingen nutfuncties	de WMD blijft drinkwater leveren zonder onderbreking en tegen maatschappelijk aanvaardbare prijzen vervullen.	Als aandeelhouder toezien op de WMD
Overige deelnemingen	verbetering van de sociaaleconomische structuur en de werkgelegenheid in Noord-Nederland en specifiek Drenthe. Het gaat om vestiging van nieuwe bedrijven en behoud van bestaande bedrijven, in samenwerking met provincie, gemeenten en NOM GAE is een instrument van regionaal-economische ontwikkeling	De provincie is aandeelhouder van de NOM. De provincie is een van de 5 aandeelhouders en in die rol zal zij erop toezien dat het bedrijf binnen de maatschappelijke randvoorwaarden blijft opereren.
Marketing en promotie	verbetering van het algemene imago van Drenthe	Continuering Marketing en Promotie van Drenthe Toelichting: In 2007 is Marketing Drenthe opgericht met als primaire doelstelling de verbetering van het algemene imago van Drenthe. Dit vindt plaats op basis van de meerjarige marketingcommunicatiestrategie die de periode 2007-2010 beslaat. Marketing Drenthe groeit in haar rol als de Marketingorganisatie van Drenthe. Er is een kleine 5 miljoen euro geïnvesteerd door de provincie in de marketing en promotie van Drenthe. Om deze investering niet verloren te laten gaan is een besluit over de continuering van de Marketing en Promotie van Drenthe van groot belang. Begin 2010 wordt een Statenvoorstel in behandeling genomen over de periode 2011-2014.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Economische ontwikkeling Veenhuizen	Rijk, provincie en gemeente hebben als eindbeeld voor de ontwikkeling van Veenhuizen de volgende ambitie uitgesproken: de structuur en het authentieke karakter van het dorp zijn bewaard gebleven; alle gebouwen die een historische betekenis hebben zijn gerenoveerd en ingevuld met passende functies; er zijn nieuwe locaties ontwikkeld; er is bedrijvigheid aangetrokken die past bij het karakter van Veenhuizen; er is een zelfstandige, dragende organisatie voor het beheer van overheidsbezittingen in Veenhuizen; en daarbij hoort een plaats op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.	Door de betrokken overheden wordt een Ontwikkelingsbureau Veenhuizen opgericht. De nieuwe zelfstandig dragende organisatie moet in januari 2011 operationeel zijn. In 2010 wordt een Transitieplan Veenhuizen vastgesteld.
Subsidieregeling investeringssteun jonge agrariërs (2008-2011)	bevordering duurzaamheid en innovatie landbouw	In aanvulling op het landelijke programma van LNV worden middelen beschikbaar gesteld om jonge agrariërs te stimuleren om maatregelen te nemen die duurzaamheid en innovatie bevorderen.

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Deelnemingen	De WMD blijft drinkwater leveren zonder onderbreking en tegen maatschappelijk aanvaardbare prijzen.	Als aandeelhouder toegezien op de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD).
Overige deelnemingen.	Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) Verbeterde sociaal-economische structuur en werkgelegenheid in Noord-Nederland, en specifiek Drenthe. Het gaat om vestiging van nieuwe bedrijven en behoud van bestaande bedrijven, in samenwerking met gemeenten en NOM. Groningen Airport Eelde (GAE). GAE is een instrument van regionaal-economische ontwikkeling.	Wij zijn één van de 5 aandeelhouders. In die rol hebben wij er op toegezien dat het bedrijf binnen de maatschappelijke randvoorwaarden blijft opereren.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Marketing en promotie.	Verbeterd algemeen imago van Drenthe.	Marketing en Promotie van Drenthe gecontinueerd. Toelichting: In 2007 hebben we Marketing Drenthe opgericht met als primaire doelstelling de verbetering van het algemene imago van Drenthe. Dit vindt plaats via de meerjarige marketingcommunicatiestrategie die de periode 2011-2014 beslaat. Marketing Drenthe groeit in haar rol als de Marketingorganisatie van Drenthe. Wij hebben bijna € 7.000.000,- geïnvesteerd in de marketing en promotie van Drenthe. Diverse imago- en effectmetingen laten zien dat de ingezette strategie positieve effecten heeft. Voor de zomer van 2010 hebben we besloten om langjarig te blijven investeren in de marketing en promotie van Drenthe. We ondersteunen Marketing Drenthe in ieder geval voor een periode van 4 jaar met provinciale middelen. Aanvullend is een groot project 'Intensivering marketing en promotie' in het kader van OP-EFRO en Pieken in de Delta gehonoreerd en in uitvoering.
Economische ontwikkeling Veenhuizen.	Rijk, provincie en gemeente hebben als eindbeeld voor de ontwikkeling van Veenhuizen de volgende ambitie uitgesproken: - De structuur en het authentieke karakter van het dorp zijn bewaard gebleven; - Alle gebouwen die een historische betekenis hebben zijn gerenoveerd en ingevuld met passende functies; - Er zijn nieuwe locaties ontwikkeld; - Er is bedrijvigheid aangetrokken die past bij het karakter van Veenhuizen; - De werkgelegenheid bij Justitie is behouden gebleven; - er is een zelfstandige, dragende organisatie voor het beheer van overheidsbezittingen in Veenhuizen; - En daarbij hoort een plaats op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.	- Met gemeente en rijk hebben we afgesproken het Ontwikkelingsbureau Veenhuizen voort te zetten tot en met december 2012. Het Ontwikkelingsbureau Veenhuizen heeft tot eind 2011 de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de werkzaamheden in Veenhuizen. De nieuwe zelfstandig dragende organisatie moet in januari 2013 operationeel zijn. - De toekomstvisie Veenhuizen 'Werken aan Veenhuizen' hebben we in voorbereiding. Op basis van dit document zullen we marktpartijen benaderen om te gaan investeren in Veenhuizen. Daarbij zien wij de volgende sectoren als kansrijk: - zorg - productie - justitie (en dan veelal in combinatie met elkaar). - Veenhuizen is geplaatst op de voordrachtslijst voor de status van Unesco werelderfgoed.
Subsidieregeling investeringssteun jonge agrariërs (2008-2011).	Bevordering duurzaamheid en innovatie landbouw.	We hebben een bijdrage verleend aan het landelijk Investeringsprogramma jonge agrariërs, met als doel versterking concurrentiekracht en behoud werkgelegenheid.

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Statenstuk Marketing en Promotie, evaluatie en hoe nu verder?	begin 2010	Vastgesteld door GS 26 mei Cie BFE 2 juni PS
Uitvoeringsprogramma's (Een en ander gebaseerd op de Economische Agenda)	begin 2010	Verwacht 3e /begin 4e kwartaal
Herstructureringsprogramma bedrijventerreinen (PHP)	medio 2010	Vastgesteld (mei 2010). Ondertussen heeft het rijk ook ingestemd met het PHP. Hierover hebben we PS in mei geïnformeerd
Evaluatie STINAT	2e of 3e kwartaal 2010	22 september behandeld in commissie BFE

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Lasten	Prioriteiten	2.247.410	6.710.000	2.753.522	2.693.591	59.931
	P-4.0 Economie	12.393.131	2.301.013	9.322.143	7.479.172	1.842.971
	P-4.1 Toerisme en recreatie	2.817.680	1.219.260	1.178.560	1.178.560	0
	P-4.2 Landbouw	180.000	1.180.000	1.171.000	1.066.741	104.259
	Apparaatskosten	0	0	0	0	0
	Totaal	17.638.221	11.410.273	14.425.225	12.418.064	2.007.161
Baten	Prioriteiten	100.000	0	0	0	0
	P-4.0 Economie	204.096.699	632.570	2.095.870	2.649.031	-553.161
	P-4.1 Toerisme en recreatie	1.617	0	0	0	0
	P-4.2 Landbouw	0	0	0	0	0
	Totaal	204.198.316	632.570	2.095.870	2.649.031	-553.161
Saldo		-186.560.095	10.777.703	12.329.355	9.769.033	2.560.322

Toelichting

Saldo Programma	2.560.322
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	-1.850.836
Totaal verrekend met reserves	-1.850.836
Resultaat programma na bestemming reserves	709.486

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

P-4.0 Economie

Bijdragen in projecten versterking economische structuur.

De lagere lasten worden voor € 1.825.000,- veroorzaakt door twee voornamelijk externe factoren. De eerste factor betreft het feit dat de Stichting Sensor City nog niet is opgericht.

Voor Sensor City hebben wij € 1.500.000,-- beschikbaar gesteld. Het project is wel gestart, maar pas als de stichting is opgericht kunnen we deze € 1.500.000,-- als verplichting opvoeren. Geen inhoudelijke vertraging dus, maar een boekhoudkundige. De tweede factor betreft de afrekening van het project Waterpoort Meppel. Door lagere uitgaven binnen dit project is onze bijdrage uiteindelijk vastgesteld op € 1.900.000,-- in plaats van € 2.300.000,--. Beide voordelen verrekenen we met de Reserve Versterking Economische Structuur.

In 2010 hebben we rekening gehouden met het verstrekken van voorschotten aan SNN voor de betaling van subsidies voor de STINAT. SNN heeft meerdere subsidiebeschikkingen voor de STINAT afgegeven. Op verzoek van de aanvragers verstrekt het SNN voorschotten van 50% of 80%. Het aantal verzoeken om voorschotten is tot op nu toe echter zeer gering. Aangezien wij onze bevoorschotting aan het SNN afstemmen op de door SNN verstrekte voorschotten is hier sprake van een onderbesteding.

P-4.1 Toerisme en recreatie

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-4.2 Landbouw

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

Baten

P-4.0 Economie

De totale baten zijn € 553.000,-- hoger dan begroot. De voornaamste afwijking betreft Enexis. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 mei 2010 is besloten tot een hogere uitkering van dividend. De opbrengst wijkt daardoor in totaal € 123.805,-- van de oorspronkelijke raming af.

Daarnaast is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 mei 2010 besloten tot een uitkering uit het ASA Risicofonds aan CBL Vennootschap en vervolgens aan de verkopende aandeelhouders. Dit geeft een voordeel van € 399.795,--. De vennootschap is opgericht in het kader van de afhandeling van de verkoop van Essent NV aan RWE AG en behartigt de belangen van de publieke verkopende aandeelhouders. Deze opbrengst was niet voorzien.

P-4.1 Toerisme en recreatie

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-4.2 Landbouw

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

Programma 5

Leefomgeving

Missie

Wij willen de positie van Drenthe als aantrekkelijke regio voor wonen, werken en recreëren in een mooie, schone en sociaal veilige leefomgeving verder versterken. Wij gaan de provincie nationaal, maar ook internationaal profileren door deze hoogwaardige kwaliteiten nadrukkelijker te presenteren. Bij het ontwikkelen van projecten staat voorop het beginsel van het vergroten van de synergie tussen de in het collegeprogramma genoemde kernwaarden. Een voorbeeld daarvan is de samenhangende benadering voor zogeheten groen-blauwe diensten. Wij willen een voortrekkersrol vervullen bij de ontwikkeling van kennis en innovatie rond klimaat en energie. Wij nemen het voortouw bij de afstemming van ruimtelijke vraagstukken rond klimaat en energie. Meer dan tot nu toe zullen wij milieugezondheid en duurzaamheid hanteren als wegingsfactoren in het provinciaal beleid. Ter bescherming en ontwikkeling van de Drentse bodem stellen wij een integraal beleidsplan op voor de ondergrond, evenals een innovatieve visie op het grondwaterbeheer.

Belangrijkste resultaten 2010

- Het Regionaal Waterplan is vastgesteld als onderdeel van de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe.
- In 2010 is een start gemaakt met de Bestuursrapportages van de waterschappen op basis van de nieuwe Waterwet.
- Het innovatieproject SAWA (Sensors and Water) heeft een flinke financiële impuls gekregen. Hiermee wordt de marktpositie van vijftien deelnemende partijen versterkt. Dit is bevorderlijk voor de kwaliteit en efficiëntie van de drinkwatervoorziening, kennisontwikkeling en de Noord-Nederlandse (kennis)economie.
- Voor de grondwaterbeschermingsgebieden zijn gebiedsdossiers opgesteld met als uitgangspunt een risicogerichte benadering. Op basis hiervan wordt in 2011 uitvoeringsprogramma's gemaakt.
- In samenwerking met de Stichting Urgenda is medio april een duurzaamheidstour door Drenthe georganiseerd.
- Eind april is in Rolde de vierdaagse conferentie Grounds for Change gehouden (Klimaat en energie).
- Er is een Drentse visie op groengas opgesteld.
- Met de twaalf Drentse gemeenten zijn klimaatcontracten overeengekomen.
- De provincie is voorzitter van het internationale ENCORE, een Europees netwerk van regionale milieubestuurders.
- Begin 2010 is het verslag van de Charette ETP Midden Drenthe ondertekend door bestuurlijke vertegenwoordigers van Attero, het waterschap Reest en Wieden, de gemeente midden Drenthe, de stichting Energy Valley en de provincie Drenthe. Hiermee wordt het MERA-terrein gezamenlijk verder ontwikkeld tot een energietransitiepark waar energie-, afvalwater en reststromen met elkaar worden verbonden.
- Er is op het vlak van externe Veiligheid extra inzet gepleegd op risicocommunicatie en groepsrisicobeleid. Met onze partners (gemeenten en Hulpverleningsdienst) is gewerkt aan

- een nieuw provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2011-2014. Hiervoor hebben alle partijen medio december 2010 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst ondertekend.
- Subsidies zijn verworven voor de INTERREG IV A-projecten, zoals: zeehavenontwikkeling Meppel, logistiek ondernemerschap Drenthe-Groningen, duurzame vliegvelden (Groningen Airport Eelde), wonenprojecten en projecten in Nieuwe Energie Nederland en Duitsland (NEND) en voor de Hotspot Oude Vaart en Reest (Programma Klimaat voor Ruimte).
 - Subsidies zijn verworven voor de INTERREG IV B-projecten met partners uit de Eems-Dollard Regio voor het NEND-project, zoals 'Binnenklimaat en Energiebesparing scholen' (WP1), 'Particuliere woningvoorraad' (WP2) en 'Biomassa' (WP3). De provincie Groningen is leadpartner voor WP1 en WP2, Drenthe voor WP3. Binnen de 3 WP's werken overheden, bedrijven en kennisinstellingen grensoverschrijdend samen en wordt actief aan kennisdeling gedaan
 - Subsidies vanuit het Rijk en Europa (OP-EFRO) zijn verworven voor het opzetten en operationaliseren van financiële instrumenten gericht op de versnelde energetische verbetering van de bestaande woningvoorraad in Noord-Nederland. In november 2010 is een subsidieregeling geopend – de SIEBB 2010-2013 – voor woningcorporaties.
 - Er is een toezegging van het Rijk ontvangen voor financiële bijdrage aan aanwijzing (in 2011) van maximaal 9 Koplopergebieden Duurzame Nieuwbouw in Noord-Nederland. Lead ligt bij provincie Groningen voor wat betreft ontwikkelen en uitvoering tenderregeling
 - De ontwerpstructuurvisie ondergrond is vastgesteld door provinciale staten
 - Het meerjarenprogramma bodemsanering 2010-2014 is vastgesteld. Het programma kende een tekort van 5,85 miljoen. Voor de aanpak van de locaties CPC Coevorden en van Wijk en Boerma Tynaarlo is door het Rijk 3,1 miljoen extra middelen beschikbaar gesteld.
 - De beleidsnotitie Waardevol Drenthe is vastgesteld door GS (Aardkundige waarden).
 - Voor Geopark de Hondsrug zijn externe fondsen geworven waardoor plannen verder ontwikkeld kunnen worden.
 - Met de ondertekening van het convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties richt de bodemsaneringsoperatie zich exclusief op de aanpak van de 235 spoedlocaties.
 - Provinciale Staten hebben de Provinciale kaart Wet ammoniak en veehouderij definitief vastgesteld.
 - In mei is het symposium over biodiversiteit gehouden waarbij het boek 'Natuur in Drenthe, zicht op biodiversiteit' is gepresenteerd.
 - Over de aanleg van een ecoduct over de A28 bij Spier is een bestuursovereenkomst gesloten met Rijkswaterstaat.
 - In het kader van het pMJP is de Mid Term Review opgesteld en aan het rijk aangeboden. Uit deze rapportage blijkt dat Drenthe tegen relatief lage maatschappelijke kosten via integrale projecten met veel co-financiering van externe partijen de doelen en prestaties te realiseren. Drenthe had zonder meer de overeengekomen prestaties kunnen realiseren wanneer het nieuwe kabinet niet tussentijds in de bestuursovereenkomst 2007-2013 had ingegrepen.
 - Er zijn 140 projecten beschikt die bijdragen aan de provinciale doelen in het pMJP.
 - Het integrale project Dwingelderveld is aanbesteed en wordt uitgevoerd. Ten behoeve van RSP Emmen 'ATALANTA' is i.s.m. de gemeente een Programma van Eisen document 'Programma van Eisen Duurzaam Bouwen' opgesteld.
 - Naast dat Drenthe het bij de Rijksdoelen voor het ILG goed doet zijn er ook voor provinciale doelen tegen de 140 projecten beschikt.
 - Provinciale kaart Wet ammoniak en veehouderij is door Provinciale Staten definitief vastgesteld
 - Onze teams Handhaving dragen zorg dat de beleidsdoelen, vertaald in vergunningsvoorwaarden, ook daadwerkelijk worden nageleefd door onze burgers en bedrijven.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-5.0 Waterhuishouding

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).
Water
Waterhuishouding
Het watersysteem wordt zo ingericht dat de kans op inundatie beperkt wordt tot een aanvaardbaar risico. Hiervoor zijn normen voor regionale wateroverlast opgesteld. De waterbergingsgebieden zorgen er voor dat de kans op overstroming vanuit het hoofdsysteem beperkt blijft tot gemiddeld één keer per honderd jaar.
Het watersysteem wordt ook ingericht op het zo veel mogelijk conserveren en vasthouden van water in tijden van droogte.
In alle beekdalen wordt ingezet op wateropvang in combinatie met beekherstel. De wateropgave wordt zoveel mogelijk in de beekdalen gerealiseerd.
De verdroging wordt in acht gebieden in Drenthe (de zogenaamde TOP-gebieden) aangepakt, waarbij een goede afstemming plaatsvindt met natuur en landschap. Het gaat hierbij om de volgende gebieden: Drentsche Aa, Peizerdiep, Bargerveen, Elperstroom, Fochteloërveen, Dwingelderveld, Drents Friese Wold en Reest (zie hiervoor de in het pMJP geformuleerde doelstellingen).
Waterkwaliteit
Realisatie ecologische en chemische doelen zoals uitgewerkt in de Europese Kaderrichtlijn Water. De uitvoering hiervan gebeurt in samenwerking met het rijk, de waterschappen en de gemeenten.
Realisatie duurzaam waterbeheer in de stedelijke omgeving door onder andere stimulering, bijdrage in innovatieve projecten ten aanzien van afkoppelen regenwater van riool, sanitatieprojecten en bewustwordingsprojecten.
Grondwater
Een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit beschikbaar hebben en houden voor mens en natuur. De provincie wil een grondwaterbeheer voeren dat uitgaat van deze waarde en de kansen die dat biedt.
De grondwaterlichamen moeten voldoen aan een goede chemische en de goede kwantitatieve toestand. De toestand van het grondwaterlichaam mag de realisatie van oppervlaktewaterdoelen en grondwaterafhankelijke ecosystemen niet in de weg staan. Omdat uit de grondwaterlichamen op diverse locaties water wordt onttrokken voor menselijke consumptie, is een dusdanige bescherming noodzakelijk dat op termijn het niveau van zuivering voor de bereiding van drinkwater verlaagd kan worden. Beoordeling daarvan vindt plaats op de locaties waar daadwerkelijk water wordt onttrokken.

P-5.0 Waterhuishouding

Het Regionaal Waterplan is vastgesteld als onderdeel van de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe. In het Regionaal waterplan zijn de doelen opgenomen voor de waterhuishouding en vindt de integratie met het ruimtelijk beleid plaats. Ook is de innovatieve grondwatervisie opgenomen in het Regionaal Waterplan. Na de zomer is gestart met de uitwerking van deze visie.

In 2010 is gestart met de bestuursrapportages van de waterschappen op basis van de nieuwe Waterwet. Hiermee geven we in invulling aan een andere rol van de provincies als het gaat om het toezicht op de waterschappen. Nog meer dan in het verleden wordt een proactieve opstelling gevraagd die is gericht op de operationalisering van het nationale en regionale waterbeleid. Het toezicht op de waterschappen richt zich meer op bestuurlijke verantwoordelijkheden en spitst zich toe op de verbindende rol die de provincie heeft tussen sectoraal waterbeleid en integrale gebiedsontwikkeling. In 2010 is een pilot rapportage opgesteld in samenwerking met de provincies Overijssel en Groningen.

In het innovatieproject SAWA (Sensors and Water) wordt vanuit het Ministerie van Economische Zaken (Pieken in de Delta), het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling en de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân in totaal meer dan 4 miljoen euro geïnvesteerd. SAWA kan een flinke impuls geven aan de kwaliteit en efficiëntie van de drinkwatervoorziening, aan kennisontwikkeling en aan de Noord-Nederlandse (kennis)economie. De marktpositie van vijftien deelnemende partijen wordt ermee versterkt en dat is bevorderlijk voor de economische bedrijvigheid en de uitbreiding van huidige en nieuwe werkgelegenheid. Het project behelst een investering van 8 miljoen euro, waarvan de initiatiefnemers zelf de helft bijeen brengen.

Voor de grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe worden gebiedsdossiers opgesteld. In de gebiedsdossiers gaat de provincie meer uit van een risicogerichte benadering. Dit betekent dat de kwetsbaarheid van het gebied en de aard en omvang van de activiteiten en functies bepalend zijn bij het invullen van het beschermingsniveau. Dit leidt tot maatwerk per gebied, waarbij wordt ingezet op het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en financiële deelname van alle waterbedrijven in Drenthe in risicoreducerende maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden.

Op basis van het advies van de landelijke Taskforce verdroging moet de verdroging in zogeheten TOP-gebieden in 2015 zijn opgelost. In Drenthe liggen acht TOP-gebieden en daarin is ruim 10.000 ha verdroogd. De verdroging hebben we hier met voorrang aangepakt. In totaal is op dit moment een prestatie verplicht van 4936 ha, dat is 45% van de totale opgave voor 2015.

In 2010 is ons grondwatermeetnet geautomatiseerd. Wij beheren grondwatermeetnetten die informatie geven over de stand, de stroming en de kwaliteit van het grondwater. Deze gegevens worden opgeslagen in een landelijke database. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het primaire meetnet voor heel Drenthe en secundaire projectmeetnetten. In 2009 is het primaire meetnet aangepast conform het definitieve draaiboek monitoring Kaderrichtlijn Water. In 2009 en 2010 is een start gemaakt met het uitbreiden van het primaire meetnet met meetpunten om verdrogingsbestrijding te kunnen monitoren. In 2011 en 2012 worden deze meetnetten verdrogingsbestrijding compleet gemaakt. Het meetnet verdroging in de Natura 2000-gebieden is afgestemd op het volgen van veranderingen van de vegetatie. Voor de meetnetten verdrogingsbestrijding wordt daarom naast grondwatermeetpunten ook gebruik gemaakt van meetpunten bodemkwaliteit en vegetatie. In 2010 zijn er voor het eerst metingen verricht bij deze meetpunten bodemkwaliteit en vegetatie. Zowel bij het opzetten van het meetnet verdrogingsbestrijding, als in de evaluatie en analyse van meetgegevens wordt nauw samengewerkt met de oppervlaktewaterbeheerders en terreinbeheerders.

P-5.1 Milieubeleid

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Milieubeleid

Milieuplanologie

Bij ieder provinciaal besluit streven wij naar een optimale duurzame ontwikkeling van Drenthe. Dit betekent dat wij zoeken naar een situatie waarin een goed evenwicht bestaat tussen ecologische, economische en sociale aspecten, waarbij eventuele nadelige effecten geaccepteerd, gemitigeerd of gecompenseerd worden.

Klimaat en energie

Met de Grounds for Change als sturingsfilosofie is de Mitigatie, Adaptatie en Participatie benadering, ofwel de Drentse MAPproach gepresenteerd. Vanuit het programma Klimaat en Energie zijn er drie centrale doelen, te weten:

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

- Minder uitstoot van broeikasgassen door een brongerichte aanpak (mitigatie)
 - Drenthe levert een evenredige bijdrage aan de CO₂-reductie-doelstelling conform het Energieakkoord Noord-Nederland (+ 25%)
 - Drenthe levert in het kader van duurzame energie een bijdrage van 5%
- Beter aanpassen op veranderingen in het klimaat door een gebiedsgerichte aanpak (adaptatie)
 - Het provinciaal omgevingsbeleid in de POP-structuurvisie is klimaatbestendig
 - De EHS/Natura 2000, de landbouw en de toeristische sector is klimaatrobust ingericht
 - Klimaatverandering en energiewinning maken integraal onderdeel uit van landschap en leefomgeving
 - In 2020 kan 40 miljoen m³ water worden vastgehouden en 22 miljoen m³ water worden geborgen
- Meer gezamenlijke verantwoordelijkheid door een actorgerichte aanpak: (participatie)
 - 80% van de door Drenthe benaderde partijen doet actief mee.
 - Het beschikbare financiële en juridische/beleidsmatige instrumentarium wordt maximaal benut

Externe veiligheid

We staan voor een veilig(er) Drenthe. Concreet betekent dit ten aanzien van externe veiligheid dat we werken aan een samenleving waarin risico's voor burgers van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk zijn beperkt en maatschappelijk en bestuurlijk zijn geaccepteerd. Er wordt minimaal een basisveiligheidsniveau, zoals wettelijk is vastgesteld, wordt gegarandeerd.

Door middel van de driedaagse duurzaamheidstour zijn koplopers op het gebied van duurzaamheid in het zonnetje gezet. Hierdoor wordt de kennis van de koplopers verbreed tot andere geïnteresseerden en worden anderen gestimuleerd tot koplopergedrag.

In 2010 is geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking met gemeenten. Als medeondertekenaars van het Energieakkoord Noord-Nederland vormen zij de natuurlijke partners in Drenthe waarmee wij samen de doelen van het energieakkoord kunnen realiseren. Met de twaalf Drentse gemeenten zijn meerjarige afspraken met projecten gericht op onder andere woningbouw, stedelijke vernieuwing, mobiliteit, energiebesparing en -opwekking, landbouw en natuur. Met kennis en cofinanciering worden deze afspraken door de provincie ondersteund. Met betrekking tot de projecten die vanuit het provinciale actieplan Klimaat en Energie worden uitgevoerd is in 2010 meer focus aangebracht. Deze focus komt enerzijds voort uit de bezuiniging die het programma heeft moeten doorvoeren, anderzijds is ook met het oog op doelrealisatie van het programma ingezet op meer uitvoeringsgerichtheid van de projecten. Over het algemeen kan worden gesteld dat het overgrote deel van de in het actieplan 2010 gestelde doelen zijn gerealiseerd.

De uitvoering van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2006-2010 heeft in belangrijke mate bijgedragen aan een verbetering van de externe veiligheid en rekening houden met externe veiligheid. Daarbij heeft het Steunpunt Externe Veiligheid Drenthe in genoemde periode haar bestaansrecht meer dan eens heeft bewezen. Het steunpunt biedt ondersteuning bij de advisering van groepsrisicoberekeningen, advisering over externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen en het vervullen van een signaalfunctie voor nieuwe ontwikkelingen. Als uitvloeisel hiervan is een vervolg van de samenwerking tussen provincie, twaalf gemeenten en Hulpverleningsdienst Drenthe voor 2011-2014 zonder veel moeilijkheden tot stand gebracht in 2010.

P-5.2 Bodem

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).
Bodem
Bodemsanering
Van saneren naar beheren – versnelde aanpak spoedlocaties
Een gezonde (water)bodem vormt de basis van een gezonde leefomgeving. De vervuilde spoedlocaties moeten met voorrang worden aangepakt. Op 31 december 2015 mag de bodem geen gevaar meer opleveren voor de volksgezondheid en ecosystemen. Na 2015 staat beheer centraal.
In 2010 worden de spoedlocaties geïnventariseerd. Locaties waar sprake is van risico's voor de mens worden direct aangepakt.
Van ondoorgankelijk naar transparant – reguleringskader ondergrond
Verantwoord en duurzaam gebruik is het uitgangspunt voor de toekomst van de bodem.
Ondergronds ruimtegebruik moet worden gestuurd om verrommeling tegen te gaan en kansen voor energiebeleid en ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken
Van gevalsanpak naar maatwerk – gebiedsgerichte aanpak grootschalige
Grondwaterverontreinigingen
De grootschalige grondwaterverontreinigingen zijn complex; het wettelijke en financiële kader voldoen niet.
Maatwerk voor een gebiedseigen, regionale aanpak biedt de oplossing.
De aanpak moet ertoe leiden dat er geen stagnatie in de ruimtelijke ontwikkelingen en de economische groei van bedrijven optreedt en er geen onaanvaardbare risico's voor het milieu en de volksgezondheid ontstaan als gevolg van bodemverontreiniging.
Bodembescherming
- Het voorkomen van vermijdbare verontreiniging en aantasting van de bodem en waar mogelijk en gewenst ook herstel van de chemische, fysische en biologische kwaliteit van de bodem (inclusief grondwater).
- Het duurzaam beschermen van aardkundige waarden en het Drentse bodemarchief door het voorkomen van vermijdbare verontreiniging, alsmede de fysische en biologische aantasting van de bodem; het faciliteren van maatschappelijk nuttige en gewenste ontwikkelingen en het veilig stellen van niet of nauwelijks te vervangen bodemgerelateerde waarden.
- Bij maatschappelijk gebruik van de (diepe) ondergrond moeten aantasting van de bodem zoveel mogelijk worden beperkt.
- Geen opslag van (gevaarlijk en radioactief) afval in de diepe ondergrond. Om dit te bereiken dient de provincie te beschikken over het wettelijk instrumentarium (3D-omgevingsvergunning).

Bodemsanering

Versnelde aanpak spoedlocaties: Met de ondertekening van het convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties richt de bodemsaneringsoperatie zich exclusief op de aanpak van de spoedlocaties. Met een programmatische benadering via de segmenten bedrijven, gemeenten, particulieren en de zogeheten vangnetgevallen wordt inventarisatie en aanpak van de spoedlocaties georganiseerd. Het plan voorziet een realisering van de doelstelling in 2014.

Bodembescherming

Duurzame bollenteelt in Drenthe

De lielebollensector heeft in Drenthe een duurzame omslag gemaakt in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De jaarlijkse 'monitoring milieuprestaties' is afgerond. De milieuprestatie is ten opzichte van 2002 met gemiddeld 85% verbeterd. Alle Drentse telers zitten op het niveau van 75% verbetering of hoger. Verdere monitoring vanuit/via de provincie wordt niet nodig geacht. De sector blijkt de resultaten van het stimuleringsprogramma goed vast te houden.

Aardkundige waarden

Het beschermingsbeleid voor Aardkundige waarden heeft een plek gekregen in het Omgevingsbeleid. De provinciale beleidsnotitie Waardevol Drenthe is vastgesteld, waarmee gemeenten en terreinbeheerders over heldere richtlijnen met betrekking tot het gewenste beleid beschikken. De Geomorfologische kaart is geactualiseerd. In het kader van kennisoverdracht en netwerkontwikkelingen zijn voorlichtingsbijeenkomsten voor gemeenten gehouden. De voorbereiding voor de onthulling van het 2e Aardkundige Monument vindt plaats in samenwerking met de betrokken terreinbeheerder en is in gang gezet.

Diverse projecten zijn in 2010 afgerond:

- De bezem door de middenkast (opruimactie oude gewasbeschermingsmiddelen)
- Onderzoek naar trends organisch stof Drenthe;
- Quick scan Basismateriaal voor eventuele prioritaire gebieden;
- Project Maatregelen en instrumenten voor de bodem in prioritaire gebieden (leiding IPO-project);
- Bodemkwaliteit Drenthe.

Ondergrond

- De structuurvisie ondergrond is vastgesteld door provinciale staten
- De doorwerking daarvan in wijziging van de Provinciale OmgevingsVerordening is gerealiseerd
- De doorwerking in de Verordening Ruimtelijke Omgevingsbeleid is voorbereid
- Ons beleid voor radioactief afval is toegelicht in een bijlage bij de vastgestelde structuurvisie

P-5.3 Vergunningverlening

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Vergunningverlening

Het sturen van bedrijven in de richting van duurzame milieuprestaties. Niet alleen door middel van het verlenen van milieuvergunningen, maar ook door actief mee te participeren in gebiedsgerichte projecten (bijvoorbeeld Project TT-circuit).

In 2010 is een meer dan gemiddeld aantal vergunningprocedures doorlopen. In de afgegeven vergunningen is de meest recente wet- en regelgeving verwerkt. De vergunningen werken hierdoor mee aan meer duurzame bedrijfsvoering bij de bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is.

Er is actief geparticipeerd en coördinerend gewerkt aan gebiedsgerichte projecten (TT-circuit en Energie Transitiepark Midden Drenthe).

P-5.4 Handhaving

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Handhaving

Het doel van handhaving is dat wetten, besluiten en regels, door burgers, bedrijven en overheden, goed worden nageleefd. Nieuwe besluiten en regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Goed nalevingsgedrag leidt tot minder milieubelasting en dus tot een betere kwaliteit van de leefomgeving.

Om de kwaliteit van het provinciale product te verbeteren (beschikkingen, vergunningen en ontheffingen) wordt voor elk ontwerp een onafhankelijke handhaafbaarheidstoets uitgevoerd. Dit geldt voor alle wetten en regelgeving waarvoor de afdeling SEO / Handhaving verantwoordelijk is. Door deze handhaafbaarheidstoets worden de ervaringen van de handhavers en het draagvlak van de maatschappij mede benut bij de uiteindelijke tekst van het provinciale product.

De toestemmingen die de provincie heeft verleend aan burgers en bedrijven zijn adequaat gecontroleerd. De samenwerking met collega handhavingsinstanties is verder geprofessionaliseerd. Wij hebben geconstateerd dat het kwaliteitsniveau bij een aantal gemeenten in Drenthe achterblijft waardoor illegale situaties kunnen ontstaan. In samenwerking met de VROM-Inspectie en het Openbaar Ministerie trachten wij deze misstanden te corrigeren/voorkomen.

P-5.5 Natuur en Landschap

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

Natuur en landschap

Een belangrijk deel van onze opgave voor natuur en landschap is opgenomen in het pMJP. In dit kader werken wij aan een versnelde realisatie van een robuuste EHS. Dit is inclusief de Natura 2000-gebieden en de robuuste verbindingen met bijbehorende voorzieningen als ecoducten. We voeren ook actief regie om inhoud te geven aan de inspanningsverplichting voor meer particulier natuurbeheer. Het particulier natuurbeheer komt slechts langzaam van de grond. Om te voorkomen dat dit de realisatie van de EHS onder druk zet, voeren we actief overleg met onze partners en LNV op zoek naar creatieve oplossingen.

We werken aan behoud en ontwikkeling van de drie nationale parken en het nationaal landschap, behoud en versterking van natuur en landschappelijke kwaliteit buiten de EHS en ontwikkeling van nieuwe bossen en landgoederen op daarvoor geeigende locaties. Ook van belang is de bescherming van bossen, natuurgebieden, planten en dieren door het adequaat uitvoeren van wettelijke taken (de Flora en Fauna Wet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet). Daarnaast sturen wij actief op herstel en ontwikkeling van landschap in het kader van het tegengaan van verrommeling (zie ook programma 3).

In 2010 is totaal ruim 1200 ha landbouwgrond verworven voor de realisatie van nieuwe natuur (ehs). Daarnaast is er regie gezet op de inrichting van nieuwe natuur voor een oppervlakte van ruim 3.000 ha. Bij de reconstructie van de N48 zijn ook 2 ecoducten aanbesteed. Over de aanleg van een ecoduct over de A28 bij Spier is een bestuursovereenkomst gesloten met Rijkswaterstaat. De regie voor de realisatie van dit ecoduct ligt bij de provincie. De landschapsprojecten die worden gerealiseerd met de 6 miljoen die Tennet beschikbaar heeft gesteld ligt op schema. Eind 2011 wordt dit project afgerond.

In het kader van de uitvoering van de taken Natuurbeschermingswet 1998 participeren wij in het overleg dat het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft ingesteld voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het doel van de PAS is het bieden van het kader met maatregelenprogramma voor de reductie van de depositie van stikstof op de EHS, waaronder de Natura 2000-gebieden in Drenthe. Het programma bestaat uit een generiek (landelijk) deel en een provinciaal deel. De planning was dat in juni 2010 het voorlopig

programma PAS gereed zou zijn. Deze planning is niet gehaald. In december 2010 heeft de staatssecretaris van het EL&I het voorlopige programma aan de Tweede Kamer aangeboden. In het 2e kwartaal van 2011 zal provincie Drenthe zijn inbreng in het maatregelenprogramma hebben. De planning is dat het definitieve PAS in november 2011 gereed zal zijn.

P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)

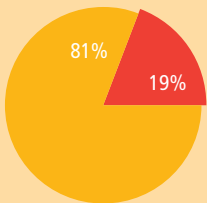
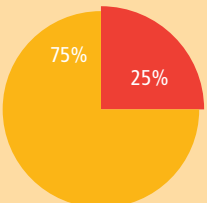
Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).

We geven uitvoering aan de jaarplanning van het pMJP Landelijk Gebied. Het pMJP 2007-2013 is een programma dat een integraal uitvoeringskader biedt voor de doelen in het landelijk gebied. Het gaat om de realisatie van rijksdoelen én eigen provinciale doelen. Deze zijn in tabelvorm weergegeven in de paragraaf 'Wat doen we nog meer', Wij stellen ons ten doel het pMJP-programma slagvaardig tot uitvoer te brengen conform de ILG-methodiek: ontschot en ontpotte budgetten, gebiedsgerichte aanpak en vereenvoudigde uitvoering.

In de uitvoering is een verdere versnelling aangebracht. De instelling van een drietal Taskforces op het gebied van grondverwerving, inrichting en verdroging heeft daaraan bijgedragen. Eind 2010 is van de 1638 ha die voor de periode 2007-2013 zijn overeengekomen, al meer dan 1200 ha verworven, Dwingelderveld is als groot, integraal project tot uitvoering gebracht, bij inrichting en bij milieukwaliteit is veel verplicht. Landbouwstructuurversterking ligt op tempo, de POP-middelen (en dan zeker de assen 3 en 4) zijn grotendeels verplicht, de Impulsgelden zijn nagenoeg besteed ook al was het subsidieplafond voor deze gelden met het oog op mogelijke bezuinigingen tijdelijk verlaagd tot 0.

Het pMJP is, zowel ten aanzien van de ILG-doelen als ten aanzien van de provinciale doelen voor de periode tot en met 2013, nagenoeg geheel verplicht. Eindigheid van de budgetten in samenhang met het nieuwe regeringsbeleid hebben in de tweede helft van 2010 geleid tot een temporisering van de uitvoering.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 5. Leefomgeving	73.964.247 	54.686.829
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

Programma 5. Leefomgeving	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Totaal lasten	53.550.195	102.661.605	104.167.677	73.964.247	30.203.430
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal baten	32.712.055	69.680.007	75.200.818	54.686.829	20.513.989
Saldo	20.838.140	32.981.598	28.966.859	19.277.419	9.689.440

Ontwikkelingen

P-5.0 Waterhuishouding

Ontwikkelingen jaarstukken.

Met de start van het nieuwe kabinet is de discussie over doelmatig waterbeheer in een stroomversnelling gekomen. In deze discussie gaat het over de verdeling van rollen en taken tussen verschillende overheidslagen. Voor de provincie is een kaderstellende rol in het waterbeheer belangrijk, omdat robuuste watersystemen integraal onderdeel uitmaken van ons omgevingsbeleid.

De bezuinigen op het ILG hebben mogelijk grote gevolgen voor de realisatie van de wateropgave. Daar waar mogelijk hebben wij de wateropgave gekoppeld aan de realisatie van EHS, zodat efficiënt met middelen wordt omgegaan. Bij het wegvallen van middelen voor de EHS heeft dat automatisch tot gevaolg dat andere doelen ook in gevaar komen.

In het stroomgebied Rijn-Oost hebben drie waterschappen, waaronder het waterschap velt en Vecht, aangegeven een fusie te verkennen. De provincie heeft de bevoegdheid tot opheffen, instellen en reglementeren van waterschappen. Vanuit deze bevoegd zijn we verkennende gesprekken gaan voeren over de organisatie van alle 5 waterschappen in het stroomgebied Rijn-Oost. Daarnaast zullen we ook in het noorden in overleg treden met onze buurprovincies en de waterschappen.

Drenthe en Overijssel hebben de muskusrattenbestrijding met de betrokken waterschappen vastgelegd in een overeenkomst. Deze is van kracht tot 1 januari 2012. BZK geeft in de 'meicirculaire' aan dat Drenthe voor de muskusrattenbestrijding in 2011 wordt gekort met 1,4 miljoen euro. Daarnaast is van belang dat de wet wordt gewijzigd, waardoor de muskusrattenbestrijding wordt opgedragen aan de waterschappen. Het is op dit moment onduidelijk of deze wet op 1 januari 2011 daadwerkelijk in werking treedt. BZK geeft ambtelijk aan dat de voorgenoemde korting van 1,4 miljoen wordt gekoppeld aan de inwerkingtreding van deze nieuwe wettelijke regeling. Wordt dit ambtelijke standpunt echter niet overgenomen dan zal Drenthe voor het jaar 2011 1 miljoen euro uit de eigen middelen moeten vrijmaken om de in de bovengenoemde overeenkomst neergelegde verplichting jegens de waterschappen na te komen. In de loop van 2011 zal, indien er geen uitzicht is op wettelijke overdracht, opnieuw een overeenkomst moeten worden gesloten tussen de provincies Overijssel, Drenthe en de betrokken waterschappen.

In de loop van 2010 heeft de organisatie van de uitvoering het Deltaprogramma verder vorm gekregen. De provincie Drenthe is bestuurlijk vertegenwoordiger van het IPO in het zoetwaterprogramma. De zoetwaterwatervoorziening uit het IJsselmeer is van groot belang voor onze landbouw. Bovendien ligt er een kans om onze visie met betrekking tot het grondwaterbeheer te koppelen aan het vraagstuk van de watervoorziening. Naar verwachting krijgen we vaker te maken met perioden met droogte door klimaatverandering. Naast behoud van de wateraanvoer kunnen we de mogelijkheden van water vasthouden benutten om deze perioden te overbruggen.

P-5.1 Milieubeleid

Ontwikkelingen jaarstukken.

Voor het terrein van de samenwerking op het gebied van externe veiligheid met de gemeenten en de Hulpverleningsdienst Drenthe is in 2010 toegewerkt naar een hernieuwde samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2011-2014 waarin onder andere over de inhoudelijke beleidsdoelen en de financiële verdeling overeenstemming is bereikt voortkomend uit de decentralisatie uitkering externe veiligheid.

In 2010 is besloten dat de provincie Drenthe lead partner wordt in een mogelijk toekomstig Majeure Interreg IV A project Groen Gas. Binnen het project Groen Gas zullen bedrijven, kennisinstellingen en overheden grensoverschrijdend samenwerken met als doel de groen gas waardeketen verder te optimaliseren. In juni 2011 zal er een besluit worden genomen door het Comité van Toezicht van het EDR (Eems Dollard Regio) of dit project wel of niet door zal gaan.

In 2010 is op verzoek van provinciale staten een businesscase opgesteld voor de oprichting van een Drentse Energie Organisatie. Eind 2010 heeft het college van GS besloten dat de oprichting van een dergelijke faciliteit als project onder het programma Klimaat en Energie moet worden uitgevoerd. Op 2 februari 2011 wordt door provinciale staten een amendement ingediend waarin wordt voorgesteld de Drentse Energie Organisatie, overeenkomstig het opgestelde businessplan als aparte stichting op te richten.

In 2010 heeft de midtermreview van het Energie Akkoord Noord Nederland plaatsgevonden. Uit deze review is naar voren gekomen dat het samenwerkingsverband binnen de Energy Valley regio haar meerwaarde bewijst. Ook is naar voren gekomen dat de wederkerigheid vanuit het Rijk, als medeondertekenaar van dit akkoord, te wensen over heeft gelaten. In 2010 zijn ook de voorbereidingen gestart voor een nieuw akkoord waarbij ingezet wordt op vaststelling medio 2011. Het ligt in de verwachting dat bij de onderhandelingen rond dit akkoord met het rijk door het Rijk wordt aangestuurd op een Green Deal. Bovendien zal door het Rijk mogelijk een koppeling worden voorgesteld met het CCS dossier.

P-5.2 Bodem

Ontwikkelingen jaarstukken.

Bodemsanering

Met de gemeenten is een richtlijn overeen gekomen over de financiering van 'vangnetgevallen'.

Ontwikkelingen ondergrond:

Voor de door het rijk aangewezen voorkeurslocaties voor opslag van CO₂ wordt een plan-MER opgesteld door het rijk, waaronder het gasveld Eleveld ten zuiden van Assen. Deze locatie spoort met het beleid in de ontwerp structuurvisie ondergrond. Het in noordelijk verband opgestarte communicatietraject met burgers over opslag van CO₂ is gestopt. Het rijk zorgt voor de dialoog.

Mogelijk komt er een Europese verplichting voor ‘geologische eindberging’ van nationaal radioactief afval. Beleidsbeïnvloeding zal de nodige aandacht vragen. We zijn in dit dossier leidend in IPO-verband. Opslag is strijdig met het beleid in de ontwerp structuurvisie ondergrond.

P-5.4 Handhaving

Ontwikkelingen jaarstukken.

De provincie Drenthe heeft een kortingspercentage van 10% op alle verbonden en niet verbonden partijen opgelegd. Deze korting is ook opgelegd aan de verbonden partij Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA). Dit LMA voorziet in een essentiële informatie behoefte bij de provinciale handhavers. Dit laat onverlet dat ook bij deze partij kritisch gekeken kan worden naar de besteding van de financiële middelen. Inmiddels is de Drentse vraag overgenomen door de andere provincies en zal het LMA een concreet bezuinigingsvoorstel voorleggen aan de Raad van Toezicht.

P-5.5 Natuur en Landschap

Ontwikkelingen jaarstukken.

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het kabinet minder geld beschikbaar stelt voor de EHS. Staatssecretaris Bleker heeft de provincies in december 2010 gevraagd om de EHS te herijken. Wij zijn dit proces gestart met als uitgangspunt onze ambitie uit het OGB.

P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)

Ontwikkelingen jaarstukken.

De bestuursovereenkomst met het rijk eindigt 31 december 2013. Door het nieuwe kabinet komt het afsluiten van een nieuwe bestuursovereenkomst voor de periode 2014-2018 in een ander daglicht te staan.

Al bij het verschijnen van het regeerakkoord bleek dat op Vitaal platteland en natuur bezuinigd zou worden.

Alle provincies hebben op 20 oktober 2010 een brief ontvangen van de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Uit de brief blijkt dat alle nieuwe verplichtingen die we willen aangaan, of het nu gaat om grondverwerving, inrichting, verdroging, vermessing en verzuring, landbouwstructuurversterking, water, landschap, recreatie en toerisme, synergieprojecten, sociaal-economische vitalisering en bodem, vanaf 20 oktober 2010 financieel gezien voor eigen risico komen.

Het nieuwe regeerakkoord en de brief van de staatssecretaris van EL&I waren voor ons aanleiding de uitvoering van het pMJP te gaan temporiseren. Naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris hebben wij een scan laten uitvoeren. Alle projecten zijn doorgelopen op de stand van zaken van de verplichtingen. Vervolgens hebben we op basis van deze scan als GS een besluit genomen. We hebben daarbij een onderscheid gemaakt tussen projecten die zonder meer tot uitvoering komen (de zgn. categorie 1 projecten), projecten waarbij we doorgaan met de planvoorbereiding maar waarbij het daadwerkelijk moment van uitvoering (het go - no go moment) pas medio 2011 aan de orde is (de zgn. categorie 2 projecten) en projecten waarbij we

ook de planvoorbereiding hebben getemporiseerd (de zgn. categorie 3 projecten). De risico's zijn transparant gemaakt. Voor opvang van de risico's is gezorgd. Provinciale Staten zijn eerst per brief en later via een presentatie voor de Statencommissie Omgevingsbeleid hierover geïnformeerd.

In het kader van het bestuursakkoord en van het deelakkoord ILG zijn inmiddels onderhandelingen gestart met het Rijk over een nieuw perspectief tot en met 2018. In dit kader vindt ook een herijking van de Ecologische Hoofdstructuur plaats. Vast staat dat het lange termijn perspectief financieel gezien somber is.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-5.0 Waterhuishouding

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.1 Realisatie wateropgave

Klimaatverandering zal resulteren in een lagere waterbeschikbaarheid in de zomer en grotere kansen op incidentele wateroverlast. Het provinciaal beleid is gericht op de realisatie van robuuste watersystemen die in staat zijn om de effecten van klimaatverandering te ondervangen. De wateropgave bestaat uit een kwalitatief (KRW) en een kwantitatief (WB21) deel. De wateropgave ligt op hoofdlijnen vast in de KRW gebiedsdossiers en het (ontwerp) provinciaal omgevingsplan. De opgave vraagt nu om een gebiedsgerichte uitwerking in concrete maatregelen/projecten.

De wateropgave wordt gerealiseerd door het vasthouden van water op de hogere gronden, ruimte voor water in de beekdalen en waterbergingsgebieden aan de rand van het Drents plateau. In de beekdalen wordt de wateropgave gecombineerd met de huidige functie in het gebied zoals natuur en landbouw.

De provincie wil met een stimuleringsbudget de gemeenten, waterschappen en andere belanghebbenden, stimuleren tot het ontwikkelen en uitvoeren van projecten gericht op de wateropgave in zowel stedelijk als landelijk gebied. We sluiten aan bij de in het programma Klimaat en Energie ontwikkelde Klimaat Uitvoerings Subsidie (KUS2-klimaatadaptatie). Ter voorkoming van versnippering zetten we zowel de middelen in vanuit het programma Klimaat en Energie als de middelen die beschikbaar zijn om de wateropgave te realiseren.

De groen-blauwe diensten uit het collegeprogramma zijn ondergebracht in bovenstaande aanpak.

5.3 Vergroten waterbewustzijn

Waterbewustzijn is het besef van kansen of bedreigingen die hebben te maken met water. Evenals elders in Nederland is dit bewustzijn ook in Drenthe beperkt. Ons oppervlaktewater, de kwaliteit ervan en het ontbreken van watertekort of overlast worden beschouwd als een vanzelfsprekendheid.

Drenthe beschikt, behalve over een grote voorraad kwalitatief hoogwaardig grondwater, ook over een wijd vertakt oppervlaktewatersysteem dat onder meer wordt gevormd door een zeer waardevol bekenstelsel. De gemeenten, waterschappen, waterbedrijven en de provincie maken hoge kosten om dit hoogwaardige systeem in stand te houden en te verbeteren.

Drenthe gaat in 2010 door met activiteiten gericht op het vergroten van het waterbewustzijn. Onder meer via de regionale invulling van de landelijke campagne 'Nederland leeft met water', het Drentse project Beeldschoonwater.nl en het stimuleren van het programma 'Scholen voor duurzaamheid' dat onder meer is gericht op watereducatie in het middelbaar onderwijs.

Het doel van de activiteiten is het vergroten van de kennis over de activiteiten van de waterbeheerders, het vergroten van de belevingswaarde van water en het beter onderkennen van de beperkingen van de onderlegger water.

5.4 Uitvoering innovatieve grondwatervisie

In 2009 hebben we een innovatieve grondwatervisie opgesteld. De grondwatervisie geeft samen met het beleidsplan voor diepe ondergrond invulling aan de 3d benadering in het omgevingsbeleid.

Prioriteiten uit Begroting 2010

De voorliggende grondwatervisie is, al is het maar vanwege haar innovatieve karakter, bepaald nog geen eindproduct. Al werkende zullen we deze visie nog verder moeten concretiseren en verbijzonderen en – op basis van praktijkervaringen en nieuwe ontwikkelingen – verbeteren. Ook dat willen we doen samen met alle partijen die belang hebben bij een duurzaam grondwatersysteem, en die een bijdrage willen leveren aan het versterken van Drenthe's kernkwaliteiten en het realiseren van de provinciale ambities.

5.5 Faciliteren en stimuleren van samenwerking in de waterketen

De provincie stimuleert en faciliteert ook in 2010 de samenwerking in de waterketen. Drenthe acht zich gebonden aan het nationaal bestuursakkoord waterketensamenwerking. Daarbij is Drenthe betrokken bij het gemeentelijk rioleringsbeheer, heeft het toezicht op de waterschappen en is aandeelhouder van de WMD.

De in 2008 in werking getreden Wet gemeentelijke watertaken regelt onder meer de gemeentelijke zorgplichten voor het grond- en afvalwater, maar onderstreept ook de provinciale positie jegens de gemeenten nog eens. De nieuwe Waterwet bevat een aantal instrumenten die de doorzettingsmacht binnen het waterbeleid zullen versterken. Ook het waterakkoord nieuwe stijl zal daarbij een nuttige functie vervullen, omdat het waterschap, de gemeente en de provincie daarin bestuurlijke afspraken kunnen maken over het oplossen van waterproblemen in zowel keten als systeem.

De samenwerking binnen de Drentse waterketen verloopt volgens plan. Zeven gemeenten voeren in 2010 fase II uit van het project Meetplan Drenthe. Vijf gemeenten in het beheersgebied van waterschap Reest en Wieden gingen hen voor. De deelnemers gaan verder met het toepassen van brongescheiden sanitatie. Daarbij ligt in 2010 de nadruk op het bevorderen van brongescheiden sanitatie in de zorgsector en het vergroten van de verwerkings- en zuiveringscapaciteit voor urine. De waterschappen hebben het voortouw.

De betrokkenen voeren de aanbevelingen uit het koepelrapport benchmark rioleringszorg uit via de nieuw ingestelde VDG werkgroep riolering.

Ook werken de deelnemers verder aan verschillende projecten gericht op het vergroten van het waterbewustzijn. Daarbij sluit Drenthe aan bij de landelijke campagne 'Nederland leeft met water'.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.1. Realisatie wateropgave	Implementatie Nationaal Bestuursakkoord Water	<ul style="list-style-type: none">- Uitvoeren convenant Meppelerdiep en Tusschenwater- Deelname aan project Watersense gericht op inzet sensortechnologie.- Opzetten en uitvoeren project Aquarius gericht op analyse en treffen van klimaatbestendige beheersmaatregelen (samenwerking met HOTSPOT Klimaat en Landbouw).- Stimuleren klimaatbestendig stedelijk waterbeheer.- Ontwikkelen lange termijn visie beekdalen.- Ontwikkelen en stimuleren inzet blauwe diensten.
5.3 Vergroten waterbewustzijn	Grotere belevingswaarde van water als basis voor het omgevingsbeleid.	<ul style="list-style-type: none">- De regionale invulling van de landelijke campagne 'Nederland leeft met water'- Uitvoering van het Drentse project Beeldschoonwater.nl en het stimuleren van het programma 'Scholen voor duurzaamheid' dat onder meer is gericht op watereducatie in het middelbaar onderwijs.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.4. Opstellen Innovatieve visie grondwater	Bestaande grondwatervoorraad zeker stellen	<ul style="list-style-type: none"> - Nader kwantificeren hoeveel extra water beschikbaar komt door de inrichting van inzigtgebieden en waar dit water gewonnen kan worden. - Het ontwikkelen van pilot waterbeheer in stedelijk gebied gericht op versterking van de economische ontwikkeling - De mogelijkheden onderzoeken van het instellen van kenniscentrum grondwater
5.5. Versterken proces samenwerking alle partijen binnen waterketen	De waterketenpartners realiseren ieder jaar twee procent efficiencywinst.	<ul style="list-style-type: none"> - Zeven gemeenten voeren in 2010 fase II uit van het project Meetplan Drenthe. - Bevorderen van brongescheiden sanitatie in de zorgsector en het vergroten van de verwerkings- en zuiveringscapaciteit voor urine. - Uitvoering aanbevelingen uit het koepelrapport benchmark rioleringszorg uit via de nieuw ingestelde VDG werkgroep riolering.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.1. Realisatie wateropgave	<p>Status: groen</p> <p>De provincie ligt op schema bij de uitvoering van de afspraken uit het bestuursakkoord water. De provincie heeft de normen voor de regionale wateroverlast vastgelegd in de POV, waterbergingsgebieden aangewezen en kaders opgesteld voor de GGOR in het Omgevingsplan.</p>	<p>De activiteiten in 2010 hebben zich gericht op het faciliteren van de uitvoering van het bestuursakkoord water vanuit onze regio's</p> <p>De beleidsopgave is vastgelegd in het regionaal waterplan als onderdeel van de Omgevingsvisie. Uitwerking op onderdelen is inmiddels gestart zoals de hotspot Oude Vaart Reestdal dat meer inzicht moet geven in de gebruiksmogelijkheden van de beekdalen bij wijziging van het klimaat.</p> <p>In het kader van de uitvoering van het convenant Meppel-diep en de nieuwe Omgevingsvisie is gestart met een verkenning van de mogelijkheden voor een gebiedsontwikkeling Ruinen-Uffelte. Alle betrokken partijen doen hier aan mee.</p> <p>De Europese projecten Watersense en Aquarius zijn gericht op inzet sensortechnologie. Hiermee wordt een beslissingsondersteunend model gerealiseerd voor waterbeheer op bedrijfs- en regionaal niveau met gebruik van sensortechnologie.</p> <p>Voor groen-blauwe diensten wordt geen aparte regeling gemaakt, maar combineren wij de middelen met het SNL akkervogelbeheer. Hiermee worden in de bestaande maatregelpakketten meerdere doelstellingen, biodiversiteit en waterkwaliteit gerealiseerd. De begrenzingen van de akkervogelkerngebieden worden dusdanig gekozen (richting de beekdalen) dat met de pakketten aan de biodiversiteits- en waterkwaliteitsdoelstellingen kan worden voldaan.</p>

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.3. Vergroten waterbewustzijn.	Status: groen Het effect van de campagne 'Nederland leeft met water' laat zich moeilijk meten maar water staat in Drenthe goed op de kaart. Dit blijkt uit de toenemende aandacht voor water als drager voor ruimtelijk economische ontwikkeling.	De campagne 'Nederland leeft met water' heeft ook in Drenthe in 2010 een vervolg gekregen. De Milieufederatie Drenthe onderhoudt een website www.beeldschoonwater.nl Verder heeft de provincie bijgedragen aan enorme afbeeldingen van het Drentse onderwaterleven onder vier Drentse ophaalbruggen. Deze afbeeldingen geven een fascinerende kijk onder de Drentse waterspiegel. Zo vragen we, samen met onze partners, meer aandacht voor het belang van een goede waterkwaliteit.
5.4. Opstellen Innovatieve visie grondwater	Status: groen De visie is opgenomen in de Omgevingsvisie van de provincie	In de tweede helft van 2010 is een start gemaakt met de uitwerking. De basis van de verdere uitwerking van de grondwatervisie is gelegen in een goede actuele kwantificering van het grondwatersysteem in de vorm van een waterbalans. Met de waterbalans kunnen wij nut en noodzaak van de uitwerking verder onderbouwen. Bovendien dient de waterbalans informatie aan te reiken om te kunnen beoordelen of verdere uitwerking van de eerder genoemde thema's zinvol is.
5.5. Versterken proces samenwerking alle partijen binnen waterketen	Status: groen Op basis van de uitgevoerde projecten in met name de rioleringzorg gaan we er vanuit dat de efficiencywinst van 2% wordt gehaald.	De samenwerking leidt tot grotere doelmatigheid en transparantie in de waterketen tussen waterbedrijf, waterschap en gemeente en een verantwoorde kostenbeheersing voor de burger. De beoogde samenwerking verloopt goed. De verschillende partijen hebben in september 2008 vier projecten geformuleerd. Daarvan zijn inmiddels de Benchmark Rioleringszorg en het onderzoek naar het toepassen van zogeheten brongescheiden sanitatie in de zorgsector uitgevoerd. Zeven gemeenten voerden in 2010 fase 2 uit van het project Meetplan Drenthe. De waterketenpartners realiseren elk jaar twee procent efficiëntiewinst. We stimuleerden gemeenten de klimaatadaptatiescan uit te voeren.

P-5.1 Milieubeleid

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.12 Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving

Bij provinciale besluitvorming wordt gestreefd naar een (optimale) duurzame ontwikkeling van Drenthe. Dit betekent dat wordt gezocht naar een situatie waarin een goed evenwicht bestaat tussen ecologische, economische en sociale aspecten. Door methodieken zoals milieu-effectrapportages en duurzaamheidseffectrapportages in te zetten worden bij majeure (met name ruimtelijke) ontwikkelingen de effecten (ecologisch, economisch of sociaal-cultureel) in kaart gebracht. De uitkomsten worden meegewogen in de besluitvorming. Dit leidt tot besluiten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling en daarmee aan een duurzame kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast wordt een duurzame ontwikkeling ingebracht in majeure ontwikkelingen als het RSP en de convenanten met Hoogeveen en Meppel.

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.13 Uitwerking klimaat en energiebeleid

Het klimaat- en energievraagstuk heeft een uitermate strategisch, multidisciplinair en complex karakter. Wij richten een stevige programmastructuur in om de doelen in het kader van Klimaat en Energie te realiseren. Met behulp van vijf deelprogramma's wordt focus aangebracht in de uitvoering van dit programma. In de jaarlijkse actieplannen komen de deelprogramma's terug. Cruciaal voor succes is een goede samenwerking met gemeenten, corporaties, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Strategische allianties, mede als onderdeel van Energy Valley, en gebiedsgerichte aanpak hebben de voorkeur.

Wij zien grote kansen voor een integrale aanpak van de sociaal-economische crisis en de klimaatcrisis. Dat wil zeggen dat passend bij de couleur locale van de regionale opgaven in Drenthe investeringen worden gekoppeld aan bijvoorbeeld de stedelijke ontwikkeling van Emmen/Coevorden. Met Emmen/Coevorden worden afspraken gemaakt over te behalen prestaties die bijdragen leveren aan de beleidsdoelstellingen van het programma Klimaat en Energie. Dergelijke afspraken over prestaties worden gemaakt met Assen, Hoogeveen en Meppel.

Intensiveren (Voorjaarsnota 2009)

In het Actieplan 2009 van het programma Klimaat- en energie zitten beleidsonderdelen waarmee een verbinding kan worden gelegd met het ruimtelijk economisch domein. Het gaat hierbij om:

- Gebouwde omgeving (100.000 woningenplan)
- Kennis economie (Energie Transitie Parken, Groen Gas)
- Ondergrond (geothermie, WKO, CCS/ZO Drenthe)
- Klimaatlandschappen (adaptatiestrategieën)

Om deze activiteiten ook daadwerkelijk te realiseren moet er worden geïnvesteerd in de ontwikkelkracht van de organisatie. De dekking vindt plaats binnen de bestaande budgetten.

De doelstellingen zoals die zijn geformuleerd in het programma Klimaat en Energie kennen een planhorizon die loopt tot 2020. Dat is ook logisch omdat deze aanhaken bij de Europese-, nationale- en noordelijke doelstellingen. Het proces om deze doelen te realiseren is reeds in uitvoering, maar om de gewenste langjarige ontwikkeling te kunnen verwezenlijken is ook een geloofwaardige en betrouwbare overheid gewenst. Teneinde continuïteit van beleid te kunnen garanderen is het langjarig zekerstellen van de bijbehorende financiën van essentieel belang. Dit houdt in dat ook na 2011 een bedrag van € 7 miljoen per jaar nodig is om uitvoering te geven aan het klimaat en energiebeleid.

5.14 Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit en geluidhinder

Het Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit Drenthe 2009-2012 is in nauwe samenwerking met veel externe partijen tot stand gekomen. De uitvoering van het programma is voorzien tot en met 2010. Eind 2010 vindt een evaluatie plaats met het oog op een eventueel vervolg na 2010.

Halverwege 2007 hebben wij de EU-geluidbelastingkaart voor wegen met meer dan 16.000 motorvoertuigen per dag vastgesteld. Dit was vervolgens de basis voor een actieplan met maatregelen om de ergste problemen op het gebied van geluidhinder langs deze wegen op te lossen. De te kiezen maatregelen zijn mede afhankelijk van het te kiezen ambitieniveau. Om dit goed te kunnen vaststellen is, vooruitlopend op de EU-verplichting om ook de wegen met meer dan 8.000 motorvoertuigen per dag in kaart te brengen, onderzoek gedaan naar alle provinciale wegen in Drenthe. De acties zoals geformuleerd in het actieplan voor wegen met meer dan 16.000 motorvoertuigen per dag zullen in 2010 worden uitgevoerd.

Het onderzoek naar alle provinciale wegen in Drenthe maakt het mogelijk te anticiperen op de volgende tranche (2012), waarbij de EU verlangt om ook de wegen met meer dan 8.000 motorvoertuigen per dag in beeld te brengen en te voorzien van een actieplan. In 2010 (Versnellingsagenda) zal daarom bij onderhoud aan de in aanmerking komende wegen rekening worden gehouden met te verwachten actie op basis van 2012-tranche. Het zal hier voornamelijk gaan om het toepassen van geluidsreducerend asfalt.

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.15 Uitvoeringsprogramma externe veiligheid

Het komende jaar is het laatste jaar voor het provinciaal uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid. Een belangrijke opgave voor 2010 is de vormgeving van de samenwerking vanaf 2011. Nu al is duidelijk dat de rijksmiddelen ook na 2010 via het provinciefonds worden uitgekeerd. De provincie maakt prestatieafspraken met gemeenten over de professionalisering en de versterking van de externe veiligheidstaken en het oppakken van nieuwe taken zoals is vastgelegd in relevante externe veiligheidsbesluiten. Conform het akkoord stellen de provincies capaciteit en/of middelen beschikbaar aan gemeenten. Rekening houdend met het Bestuursakkoord IPO-rijk (Lodders) en rijk-gemeenten (de Hond) wordt gezamenlijk met gemeenten en de veiligheidsregio Drenthe onderzocht op welke wijze de samenwerking na 2010 ingevuld kan worden. Belangrijk daarbij is de ontwikkeling naar een regionale uitvoeringsorganisatie.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.12. Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving.	<p>Sterkere inbreng vanuit duurzaamheid in provinciale besluiten en een vorming.</p> <p>Uitvoering van RSP, convenanten en Regiovisie Groningen-Assen, waarin nadrukkelijk rekening is gehouden met een duurzame ontwikkelingsterker georiënteerd op duurzaamheid</p>	<p>Inzet instrumenten milieu effect rapportage (mer) en duurzaamheids effect rapportage (der).</p> <p>Organiseren kennisoverdracht, workshops en pilots over duurzame ontwikkeling voor Inbreng duurzame ontwikkeling in RSP, convenanten Meppel en Hoogeveen en in Regiovisie Groningen-Assen, alsmede en instrumentontwikkeling.</p>
5.13. Uitwerking klimaat en energiebeleid	<p>Verdergaande stappen naar de realisatie van de collegedoelstellingen en de afspraken die in Noordelijk en IPO verband zijn gemaakt over klimaat en energie.</p> <p>De resultaten worden gegroepeerd rond de volgende thema's.</p> <p>1. Diep onder Drenthe Duidelijk en zichtbaar beleid in uitvoering voor benutting ondergrond in duurzame energie in huishouding</p> <p>2. Klimaatlandschappen Ruimtelijke planontwikkeling is klimaatbestendig</p> <p>3. Water Kennis over klimaatbestendige waterhuishouding. Uitvoeren concrete maatregelen gericht op bergen en vasthouden van water.</p>	<p>Centraal staat de uitvoering van het Programma Klimaat en Energie, aan de hand van jaarlijkse actieplannen. De activiteiten zijn divers en betreffen beleidsontwikkeling, regelgeving, financiële stimulering, kennisoverdracht en projectontwikkeling. Voor de onderscheiden thema's ligt de focus op:</p> <p>Geothermie CCS Seizoensgebonden WKO</p> <p>Focus op: Natuur Landbouw Recreatie&Toerisme Klimaat en energie in landschap</p> <p>Focus op: Klimaatbestendig waterbeheer Vasthouden, bergen en schoonhouden van water</p>

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
	<p>4. Bouwen Aantoonbare CO2-reductie in gebouwde omgeving (incl. openbare verlichting)</p> <p>5. Kenniseconomie Economische ontwikkeling aantoonbaar gekoppeld aan klimaat en energiebeleid.</p> <p>Actieplan 2011</p>	<p>Focus op: Actieplan gebouwde omgeving (AGO) Openbare verlichting Uitvoering klimaat en energie in stedelijk gebied</p> <p>Focus op: Energieproductie Groen Gas Mobiliteit Bedrijventerreinen en Energietransitieparken Opstellen Actieplan 2011</p>
5.14. Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit en geluidhinder	<p>Relatief goede luchtkwaliteit in Drenthe. Evaluatieverslag Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit 2009-2012.</p> <p>Een lagere geluidbelasting langs provinciale wegen waar Uitvoeren geluidmaatregelen in combinatie met werk en/of onderhoud aan provinciale wegen is uitgevoerd..</p>	<p>Uitvoeren en evalueren Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit Drenthe 2009-2012.</p> <p>Uitvoeren Actieplan geluid op basis EU-geluidbelastingkaart, primair in combinatie met werken/onderhoud aan provinciale wegen..</p>
5.15. Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	<p>Convenant samenwerking E.Ve.v. na 2011.</p> <p>Een provincie met aanvaardbare veiligheidsrisico's.</p>	<p>Afronding provinciaal uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006-2010</p> <p>Vorbereiden nieuwe invulling 2011-2014</p>

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.12. Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving.	Status: groen Duurzame ontwikkeling is in 2010 steeds meer een geïntegreerd onderdeel van provinciale besluiten, bijvoorbeeld rond RSP en de Regiovisie Assen-Groningen	Driedaagse Duurzaamheidstour door Drenthe
5.13. Uitwerking klimaat en energiebeleid	Status: groen Collegedoelstellingen rond klimaat en energie zijn in het een na laatste jaar van het huidige programma duidelijk dichterbij de gewenste realisatie gekomen.	Ontwikkeling CODE concept RSP Emmen: PvE Duurzaam Bouwen, LOI (Letter of Intent) Warmtenet Coevorden Vorbereiding Interreg-aanvraag Agrobiopolymeren (biobased economy) , start Energiebureau Zuidoost Drenthe, Klimaatcontracten Drentse gemeenten, Ontwikkeling Drentse Energie Onderneming (DEO.)
5.14. Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit	Status: groen De provinciale inzet op een goede luchtkwaliteit in Drenthe kwam naar voren in het evaluatieverslag Luchtkwaliteit 2009-2012. Het actieplan geluid is uitgewerkt in diverse acties	Het uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit is uitgewerkt in een actieplan waarmee eventuele knelpunten in de toekomst worden voorkomen. De acties zijn conform het programma uitgevoerd en een provinciaal netwerk rond luchtkwaliteit wordt opgezet. Speciale aandacht was er voor de geluidsbelasting op de Drentse wegen, dit in samenwerking met de afdeling Wegen en Kanalen.
5.15. Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	Status: groen: Afronding programma 2006-2010 en vervolg met 2011-2014. Nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma 2011-2014 opgesteld evenals nieuwe samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en Hulpverleningsdienst Drenthe	Speciale acties zijn geweest rond de opslag van gevaarlijke stoffen (PGS 15), de correcte vermelding van propaantanks groter dan 3 m3 op de risicokaart van Drenthe en het up to date houden van deze kaart in samenwerking met de Drentse gemeenten.

P-5.2 Bodem

Prioriteiten uit Begroting 2010.

5.6 Opstellen integraal beleidsplan ondergrond

VROM heeft een landelijke verkenning uitgevoerd voor de ondergrond en gaat op basis van het bodemconvenant een rijksvisie opstellen. Een plan van aanpak wordt in overleg met de provincies opgesteld om de conclusies van de beleidsverkenning uit te werken. De provincies willen bevoegd gezag worden voor omgevingsvergunningen en mijnbouwwerken, gezien hun rol en het regionale strategisch belang bij de ondergrond.

Drenthe heeft VROM voorgesteld om als pilot-provincie deel te nemen aan de beleidsuitwerking.

Er wordt op interactieve wijze een integraal beleidskader (en uitvoeringsprogramma) voor de Drentse ondergrond ontwikkeld. Op basis van een provinciale beleidsverkenning en nader onderzoek is een beleidsnotitie voor de ondergrond opgesteld. Die resultaten worden integraal meegenomen in het nieuwe omgevingsbeleid. Tegelijk stellen we een Structuurvisie voor de ondergrond op als detaillering daarvan. Zo ontstaat een driedimensionale visie op de ondergrondse activiteiten, en de gevolgen hiervan voor de bovengrondse ruimtelijke ontwikkeling. De Structuurvisie gaat over diverse functies van de ondergrond voor klimaat en energie, zoals opslag van CO₂ en het winnen van aardwarmte. Voor de beleidskeuzes in de Structuurvisie voor de ondergrond volgen we een aparte plan-m.e.r. procedure. Het uitvoeringsprogramma voor de ondergrond maakt deel uit van het programma Klimaat en energie.

Aardkundige waarden

Voor de actualisatie van de kennis over aardkundige waarden en selectie van aardkundig waardevolle gebieden is het nodig de geomorfologische kaart van Drenthe te actualiseren. Verder zetten we concreet in op een voorlichtings-traject naar terreinbeherende organisaties en inrichters en willen we in 2010 het tweede aardkundige monument van Drenthe onthullen.

Voor het ontwikkelen van een European Geopark in Drenthe is een haalbaarheidsstudie gestart en worden contacten gelegd en onderhouden voor de ontwikkeling van grensoverschrijdend geotoerisme.

Er wordt flink ingezet op: draagvlak creëren, behoud en bescherming Aardkundige waarden. Dit gaan wij bereiken door vaststelling van beleid met betrekking tot de aardkundig waardevolle gebieden, onder meer ten behoeve van het nieuwe omgevingsbeleid. Hiervoor wordt een beleidsnotitie vastgesteld.

5.7 Actualisering bodemkaart

De beschikbare informatie over de bodemopbouw van onze provincie varieert in ouderdom. De oudste gegevens van de Bodemkaart van Nederland dateren van voor 1972 en de meest recente gegevens zijn van 1988. In 2008 en 2009 is de bodemkaart deels geactualiseerd m.b.t. de veengronden, voor een deel gefinancierd door derden. Hierdoor is meer inzicht verkregen over de resterende veendikte en hoeveel CO₂ er door veenoxidatie is verdwenen en er in de toekomst mogelijk nog in de atmosfeer terecht komt. De actualisatie wordt verder per beleidsonderwerp ingevuld. Naast actualisatie van de veenbodems zijn ook andere thema's ingepland, zoals bijv. fosfaatverzadiging van de bodem. In 2009 is hiervoor de prioriteit bepaald en in 2010 zal het betreffende bodemonderzoek worden uitgevoerd.

Doorwerking nieuwe bodemkaart (EHS):

Op basis van de geactualiseerde bodemkaart m.b.t. de veenoxidatie en fosfaatverzadiging kan vanaf 2010 meer gericht worden gekeken waar de kansen liggen voor de diverse functies, zoals landbouw (verplaatsing, uitbreiding en verbreding) en natuur (ontwikkeling EHS en typen natuurdoelen). Vanaf 2010 moet rekening worden gehouden met eventueel aanvullend budget voor extra beheersmaatregelen. Gelet op het feit dat het hier gaat om een bovenprovinciaal belang, zal hierom ook met het rijk overleg gestart worden.

5.8 Samenwerking met Drentse steden en bevorderen schone en sociaal veilige omgeving

Herontwikkeling in binnenstedelijke gebieden wordt regelmatig geblokkeerd door de aanwezigheid van bodemvervuiling. In het kader van het convenant Bodem worden afspraken gemaakt om stagnatie in de toekomst te voorkomen.

Door het vroegtijdig inventariseren van mogelijke verontreinigingen (spoedlocaties) binnen herontwikkelingsgebieden en het maken van afspraken met gemeenten in het kader van ISV3 wordt inzicht in de problematiek verkregen en kan stagnatie worden voorkomen. Daarnaast is het faciliteren van de aanpak (financieel en personeel) door de provincie noodzakelijk om de gewenste voortgang te kunnen boeken.

Prioriteiten uit Begroting 2010.

5.10 Terugdringen milieudruk bestrijdingsmiddelen in grondwater

De provincie zet het al in gang gezette stimuleringsbeleid voort en ondersteunt gebiedsgerichte pilots gericht op aanvullende maatregelen en het reduceren van diffuse belasting in zowel grond- als oppervlaktewater. Dit doet zij in aanvulling op het nationale beleid.

5.11 Gebiedsgerichte grondwaterbescherming (gewijzigde prioriteit: in Voorjaarsnota 2009 is aangegeven dat taakstelling waterbedrijven niet meer van toepassing is)

Bij het beschermen van de drinkwaterwinningen gaat de provincie meer uit van een risicogerichte benadering. Dit betekent dat de kwetsbaarheid van het gebied en de aard en omvang van de activiteiten en functies bepalend zijn bij het invullen van het beschermingsniveau. Uit een risicoinventarisatie in de Drentse grondwaterbeschermingsgebieden is gebleken dat het goed mogelijk is om per gebied een inschatting te maken van de feitelijke risico's. Deze risico-analyse kan vervolgens als basis dienen om per gebied de risico's te verminderen. Dit leidt tot maatwerk per gebied, waarbij wordt ingezet op het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en financiële deelname van alle waterbedrijven in Drenthe in risicoreducerende maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.6. Opstellen integraal beleidsplan ondergrond	Structuurvisie ondergrond	Opstellen Plan-MER en opstellen structuurvisie
5.7. Actualiseren bodemkaart	Bodemkaart m.b.t. fosfaat	Actualisatie bodemkaart
5.8. Samenwerking met Drentse steden en bevorderen schone en sociaal veilige leefomgeving	Uitwerking bodemconvenant	-inventarisatie en aanpak spoedlocaties -gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging
5.10 Terugdringen milieudruk bestrijdingsmiddelen in grondwater	KRW doelen terugdringen milieudruk	Certificering gemeente voor het duurzaam omgaan met het gebruik van bestrijdingsmiddelen Stimuleren gebiedsgerichte innovatieve pilots verminderen diffuse belasting Opstellen rapportage kwaliteit grondwater
5.11 Gebiedsgerichte grondwaterbescherming	KRW doelen m.b.t. de bescherming van drinkwaterwinning	Stimuleren uitvoeren van maatregelen op basis van de gebiedsdossiers.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.6. Opstellen integraal beleidsplan ondergrond	Status: groen Plan-MER Ontwerp structuurvisie	Plan-MER gereed, ontwerp structuurvisie vastgesteld en ter inzage gelegd, definitief plan vastgesteld
5.7. Actualiseren bodemkaart	Status: groen Geactualiseerde bodemkaart	Bodemkaart is geactualiseerd naar aanleiding van onderzoeksgegevens uit diverse deelonderzoeken. Met geactualiseerde kaart inzetten op beleidsbeïnvloeding.
5.8. Samenwerking met Drentse steden en bevorderen schone en sociaal veilige leefomgeving	Status: groen MJP 2010-2014 Plan van aanpak spoedlocaties in uitvoering. Overzicht locaties met risico's voor de mens.	- het MJP 2010-2014 is vastgesteld - plan van aanpak spoedlocaties in uitvoering gebracht - opstellen en vaststellen overzicht locaties met risico's voor de mens;

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.10. Terugdringen milieudruk bestrijdingsmiddelen in grondwater	Status: groen Monitoring bestrijdingsmiddelen. Voorlichting over bestrijdingsmiddelen. Stimuleringsbeleid en gebiedsgerichte projecten om de milieudruk terug te dringen.	De Kaderrichtlijn Water verplicht ons te rapporteren over de kwaliteit van het grondwater, en over de maatregelen om risico's weg te nemen en het kwaliteitsdoel te bereiken. We verrichten onderzoek, monitoren op de indicator bestrijdingsmiddelen en zorgen voor voorlichting. We hebben het stimuleringsbeleid voortgezet en ondersteunden gebiedsgerichte proefprojecten om de diffuse milieubelasting van grondwater en oppervlaktewater terug te dringen. Verder zijn alle Drentse gemeenten, waterschappen en waterbedrijven benaderd voor een verduurzaming van het terreinbeheer en de certificatie daarvan. Het biedt veel voordelen om als Drentse overheden gezamenlijk op te trekken. Inmiddels hebben 9 organisaties aangegeven dat ze mee willen doen aan het certificeren van het terreinbeheer; 4 hebben aangegeven misschien te willen meedoen. De provincie Drenthe gaat voor het certificaat 'goud' in 2011.
5.11. Gebiedsgerichte grondwaterbescherming	Status: groen Gebiedsdossiers voor de grondwaterbeschermingsgebieden.	Voor de grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe zijn gebiedsdossiers opgesteld. In de gebiedsdossiers gaat de provincie meer uit van een risicogerichte benadering. Dit betekent dat de kwetsbaarheid van het gebied en de aard en omvang van de activiteiten en functies bepalend zijn bij het invullen van het beschermingsniveau. Dit leidt tot maatwerk per gebied, waarbij wordt ingezet op het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en financiële deelname van alle waterbedrijven in Drenthe in risicoreducerende maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden.

P-5.3 Vergunningverlening

Prioriteit uit Begroting 2010

5.16 Inpassing veranderende EU- en nationale wetgeving

Verminderen belasting kwaliteit leefomgeving

Het Collegeprogramma kent als sleutelbegrip een goede kwaliteit van de leefomgeving. Om dit doel te realiseren is een minimale belasting door de bedrijven van de omgeving nodig. Inzet is intensiveren van de actualisering van de milieuvergunningen van met name de zogenaamde IPPC-inrichtingen. De ontwikkelingen op het gebied van de Europese en nationale wet- en regelgeving bieden mogelijkheden de belasting door bedrijven verder te verminderen. Bij de actualisering van milieuvergunningen wordt aandacht besteed aan:

- energie-efficiency uit oogpunt van CO2-doelstellingen;
- emissies uit oogpunt van luchtkwaliteit en nationale emissieplafonds (NEC-doelstellingen EU);
- verruimde reikwijdte Wet milieubeheer (afvalpreventie, vervoersmanagement) uit oogpunt van duurzaamheid.

Wijziging Wet luchtvaart

Prioriteit uit Begroting 2010

Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel 'Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens' betreffen de provinciale bevoegdheden in hoofdzaak de vaststelling van de milieuruimte voor luchthavens (onder andere groeitaakstelling), de vaststelling van het fysieke ruimtegebruik rond luchthavens (ruimtelijk beleid), de handhaving van de vastgestelde kaders en het instellen van Commissies Regionaal Overleg voor de Luchthavens Groningen Airport Eelde en Hoogeveen. De decentralisatie van de luchtvaarttaken leidt tot een jaarlijkse – zij het beperkte – structurele ophoging van het Provinciefonds.

Intensiveren (Voorjaarsnota 2009)

Vergunningverlening en handhaving zijn instrumenten die aan de achterkant van het beleidsproces worden ingezet. Het oplossen van knelpunten kan met deze instrumenten slechts beperkt plaatsvinden. Vaak heeft het langdurige juridische procedures tot gevolg. Bij complexe dossiers is het dan ook van belang om vanuit de rol van gebiedsregisseur aan de voorkant van het beleidsproces te sturen. Met sturen wordt bedoeld: samen met andere betrokken overheden een ruimtelijk perspectief ontwikkelen. Om die reden is onlangs het gebiedsgerichte Project TT-circuit opgestart. Het project is op te vatten als een verdieping binnen het RSP-project FlorijnAs.

Project TT-circuit

Het TT-circuit is een gebied met veel potentie. Het is uit economisch en recreatief oogpunt van groot belang voor Assen en voor Drenthe. De uitdaging is dit terrein verder te ontwikkelen in overeenstemming met de omliggende natuurwaarden en met inachtneming van de wettelijke vereisten die vooral uit de milieuwetgeving (met name op het gebied van de geluidhinder) worden gesteld.

Het TT-circuit kan met een 'smalle' of een 'brede' benadering bekeken worden. De 'smalle' benadering houdt in dat het gebruik via een juridisch instrumentarium gereguleerd wordt. De 'brede' benadering wil de ontwikkeling voor de komende tien tot vijftien jaar in een beleidsdocument vastleggen. Om dit beleid te verankeren moet de visie vervolgens in uitvoeringsprogramma's omgezet worden.

We hebben onlangs voor de 'brede' benadering gekozen. Voor de ontwikkeling van de visie zal nauwe aansluiting worden gezocht bij de ontwikkelingen rondom de FlorijnAs. De kosten hiervan bedragen € 350.000,- in 2010.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.16. Inpassen veranderende EU- en nationale wetgeving	Implementatie wettelijk kader voor vergunningverlening om de belasting van het kwaliteit van de leefomgeving te verminderen. Terugdringing emissies CO2, SO2, Nox, fijn stof en vluchtige stoffen.	Opstellen visie voor het TT circuit voor de komende 10 tot 15 jaar met bijbehorende uitvoerings-programma's. Opstellen van uitvoeringsprogramma's en het tot uitvoer brengen van deze programma's. Verlenen ontheffingen, opstellen besluiten, vaststellen beleidsregels en verordening

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.16. Inpassen veranderende EU- en nationale wetgeving	<p>Status: Groen</p> <p>Wettelijk kader voor implementatie wettelijk kader voor vergunningverlening om de belasting van de kwaliteit van de leefomgeving te verminderen.</p> <p>Emissies CO₂, SO₂, NO_x, fijn stof en vluchtige stoffen zijn teruggedrongen</p>	<p>Concept toekomstvisie is in 2010 dermate gevorderd en met de visiepartners besproken dat deze begin 2011 kan worden vastgesteld. Daarnaast is een convenant opgesteld met betrekking tot de uitgangspunten voor de vergunningverlening en een uitvoeringsprogramma voor geluidsreducerende maatregelen in de omgeving. Het streven is er opgericht dat de betrokken partijen het convenant begin 2011 ondertekenen.</p> <p>In 2010 zijn er relatief veel wettelijke procedures doorlopen. De afwikkeling heeft conform wet- en regelgeving plaatsgevonden</p> <p>Milieubelastende emissies zijn met behulp van het Europees en nationaal wettelijk instrumentarium voorkomen dan wel zo veel als mogelijk beperkt.</p>

P-5.4 Handhaving

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.17. Adequaat uitoefenen van toezicht naleving regelgeving en vergunningen	<ul style="list-style-type: none"> - Actuele naleving regelgeving en vergunningen. - Uitvoering Wabo - Toetsen kwaliteit handhaving gemeenten, waterschappen en provincie aan wettelijke kwaliteitscriteria - Bijdrage aan en voorbereiding op vorming Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren van toezicht en bevorderen van de naleving van provinciale regels en vergunningen. 2. Inventarisatie van relevante ketens, daarin actief zijnde actoren, van toepassing zijnde wet- en regelgeving en verdeling bevoegdheden (ketentoezicht). 3. Vaststelling uitvoeringsstrategie. 4. Gerichte handhavingacties. 5. Bewustwordingscampagne nakomen milieuregels richting burgers en bedrijven. 6. vorming Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) 7. versterken provinciale interbestuurlijke toezichtstaak handhaving:

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.17. Adequaate oefenen van toezicht naleving regelgeving en vergunningen	<p>Status: Groen</p> <p>Regelgeving en vergunningen zijn nageleefd.</p> <p>WABO is uitgevoerd</p> <p>Kwaliteit handhaving gemeenten, waterschappen en provincie is aan wettelijke kwaliteitscriteria getoetst.</p> <p>Bijdrage geleverd aan en voorbereid op de vorming van een (RUD).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gerealiseerd conform planning 2. Gerealiseerd, gericht op de ketens grondstromen en asbest. 3. Vaststellen uitvoeringstrategie is in uitvoering (lees: handhavingstrategie een en ander naar aanleiding van introductie WABO. Oplevering medio 2011). 4. Gerichte handhavingsacties op off the road overlast. 5. Bewustwordingscampagne gericht op nakomen milieuregels is gericht op vervolgactie naar aanleiding van Klant Tevredenheids Actie 2010 (gericht op bedrijven wet Milieubeheer, zwembaden, grondwater en bodemsanering) 6. Vorming (RUD) wordt sterk belemmerd door externe partijen, onvoldoende voortgang. Landelijke voortgang is overeenkomstig. 7. In 2010 is de samenwerking op het gebied van IBT in de drie noordelijke provincies verder vorm gegeven.

P-5.5 Natuur en Landschap

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.18.A Uitwerken aanbevelingen symposium Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe

De afgelopen twee jaar is gewerkt aan de uitwerking van de aanbevelingen van het symposium dat in 2007 plaatsvond. Dit stond in het kader van biodiversiteit en wordt in 2010 afgerond met een presentatie van de noodzakelijke actuele natuurinformatie 'Natuur in Drenthe 2' op de website van de provincie en in een samenvattende rapportage in boekvorm. De nieuwe inzichten over natuurbeheer worden opgenomen in het nieuwe omgevingsbeleid en vormen de basis voor het uitvoeren van gebiedsgerichte projecten en voor integrale planning. Ook wordt gestart om – in het kader van de nieuwe WRO – samen met gemeenten kaarten op te stellen, waarbij het belang van landschappelijke kwaliteiten voor biodiversiteit in beeld wordt gebracht.

5.18 B Kennisuitwisseling BoerenNatuur: ondergebracht bij 'wat doen we nog meer'.

5.18.C Voorfinanciering Beheerplannen Natura 2000-gebieden

De concept beheerplannen voor de acht Natura 2000-gebieden waarvoor de provincie Drenthe trekker is, zijn vóór 1 september 2009 gereed gekomen. Nadat de minister de ontwerp-aanwijzingsbesluiten voor de acht Drentse gebieden in 2010 definitief heeft gemaakt, worden de beheerplannen als ontwerp in procedure gebracht.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.18.A Uitwerken aanbevelingen symposium Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe (2007).	<p>Nauwere samenwerking op gebied van natuur.</p> <p>Behoud en vergroting biodiversiteit en meer zicht op effectiviteit van specifiek natuurbeleid in Drenthe.</p> <p>Drenthe profileren door unieke natuurkwaliteit te realiseren in gebieden waar natuurlijke processen leidend zijn.</p>	<p>Publiceren actueel overzicht van informatie over natuur in Drenthe.</p> <p>Operationaliseren natuurinformatiesysteem.</p> <p>Met gemeenten uitwerken kaarten natuurwaarden buiten de EHS.</p> <p>In het kader van het nieuwe omgevingsbeleid verder uitwerken van gebieden waar natuurlijk processen leidend zijn,</p>

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.18.C Voorfinanciering beheerplannen Natura 2000.	Doorlopen van een goede procedure voor de inspraak op de 8 ontwerpbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is	Publiceren van de 8 ontwerpbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is. Opstellen van een nota van antwoord op de ingediende zienswijzen.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.18A. Uitwerken aanbevelingen symposium 'Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe'	- Status: groen - Aanbevelingen symposium zijn nader uitgewerkt.	- In het kader van de uitwerking symposium 'samen werken aan natuur en landschap in Drenthe', is het boek Natuur in Drenthe, zicht op biodiversiteit uitgebracht. Hieruit blijkt welke unieke natuur kwaliteit de provincie herbergt.
5.18C. Voorfinanciering beheerplannen Natura 2000-gebieden	Status: oranje Voor 4 gebieden opgestelde achtergronddocumenten waterhuishouding en opgenomen in concept ontwerpbeheerplannen.	In 2010 zijn in opdracht van de waterschappen voor de gebieden Norgerholt, Drouwenerzand, Mantingerbos en Mantingerzand de achtergronddocumenten waterhuishouding opgesteld, waarvan de conclusies in de concept ontwerpbeheerplannen zijn opgenomen. De plannen zijn nog niet gepubliceerd, omdat de stikstofparagraaf nog niet kan worden opgesteld. Hiervoor zijn wij afhankelijk van voortgang in de (landelijke) Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De definitieve PAS zal volgens planning van min. EL&I in november 2011 gereed zijn. Van de 8 Natura 2000 gebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is voor het opstellen van beheerplannen, heeft de minister inmiddels 2 gebieden definitief aangewezen. Bij de andere gebieden speelt de ammoniakdepositie een belangrijke rol en hierover moet eerst landelijk meer duidelijkheid over komen.

P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)

Prioriteiten uit Begroting 2010
<p>5.2 Bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit</p> <p>Aan de hand van de in 2008 ontwikkelde plannen van aanpak voor de meest verdroogde gebieden, de zogenaamde TOP-gebieden (8), zijn de projecten in voorbereiding en uitvoering. De provincie stelt extra middelen beschikbaar om de bestrijding van de verdroging te stimuleren. Deze middelen worden toegevoegd aan de ILG middelen.</p>
<p>5.9 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS</p> <p>Onderzoek van Alterra (2007 en 2009) heeft aangetoond dat in Drenthe 27% van de totale belasting afkomstig is vanuit de Drentse landbouw. Binnen deze sector levert de melkveehouderij de grootste bijdrage. De overige 73% is afkomstig van landbouwbronnen buiten Drenthe en niet-landbouwbronnen binnen en buiten Drenthe.</p> <p>Alterra heeft eveneens in kaart gebracht waar de effectiviteit en het rendement van Drents beleid en projecten het grootst is.</p>

Prioriteiten uit Begroting 2010

Eind 2008 is gestart met het 4-jarige project Duurzaam Boer Blijven In Drenthe, dat is gebaseerd op de kringloopgedachte en zich richt op het sluiten van met name de stikstofkringloop. In eerdere projecten (Bedreven Bedrijven Drenthe) is aangetoond dat de werkwijze op zeer positieve wijze bijdraagt aan afname van de ammoniak- en stikstofproblematiek. Binnen het project zullen 100 boeren in studieclubverband met elkaar de kringloopgedachte binnen hun bedrijven in praktijk brengen. Ook worden voor alle andere geïnteresseerden studiebijeenkomsten, demodagen en cursussen georganiseerd. Ook wordt geprobeerd te komen tot een certificering van de werkwijze, zodat meer voordeel kan worden behaald voor deelnemers aan het project. Verdere opschaling van het project, specifiek gericht op bedrijven binnen de invloedssfeer van N2000-gebieden behoort tot de opties. Deze aanpak kan generiek in Drenthe worden ingezet, en heeft het hoogste rendement.

Verplaatsing van piekbelasters, dan wel het plaatsen van luchtwassers (bij intensieve veehouderijen) en het aanpassen dan wel vervangen van verouderde en vervuilende dierenverblijven zal ook punt van aandacht blijven vormen. Deze mogelijkheden zullen bij voorkeur meer locatiespecifiek ingezet worden.

5.19 Versnelde aankoop en inrichting van EHS

De aankoopmogelijkheden van gronden voor de realisatie van de EHS zijn in Drenthe groter dan het door het Ministerie van LNV gefaseerd beschikbaar gestelde budget. Voor het op tempo houden van de realisatie van de EHS is € 112.500,- per jaar opgenomen voor voorfinanciering van aankopen. Daarnaast proberen wij voor 2010 andere budgetten te benutten. Bij de realisatie van de EHS streven wij naar het robuuster maken van grote natuurgebieden en het opheffen van verspreid liggende relatief kleine taakstellingen. Hierbij vindt goede afstemming plaats met de provinciale klimaat- en waterdoelen. Provinciebreed draagt dit bij aan minder externe werking (hinder) voor agrarische bedrijven.

5.20 Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid

Bosuitbreiding draagt bij aan een duurzame ontwikkeling en sterkere kernwaarden van Drenthe. Het leidt tot versterking van de EHS, het landschap, recreatieve structuren, een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en verbetering van het klimaat door vastlegging van CO₂. In het POP-2 is als ambitie geformuleerd dat in de periode 2004-2014 in milieubeschermingsgebieden en grenzend aan bestaande bos-, natuur- en recreatiegebieden en woonkernen 1.500 ha bosuitbreiding wordt gerealiseerd. Hiervan is ca. 1.000 ha gerealiseerd of in voorbereiding. Onze jaarlijkse bijdrage is bedoeld voor medefinanciering van 50% van de waardevermindering van de resterende ha's. De overige 50% komt ten laste van het EU-budget. Het pMJP voorziet in een bijdrage in de aanlegkosten van bos en de inkomstenderving. Vanuit het programma Klimaat en Energie is er een extra financiële stimulans voor het beheer.

5.24 Uitvoering Gebiedsprogramma Agenda voor de Veenkoloniën

Het huidige Gebiedsprogramma loopt van 2008 tot 2012. Publieke samenwerking is uitgangspunt van dit programma met als doel een structurele verbetering van het toekomstperspectief van het gebied. Belangrijke ontwikkelopgaven zijn: het creëren van aantrekkelijke woonmilieus (bijvoorbeeld in samenhang met vaarverbindingen), agribusiness (diversificatie, kennis, biomassa), informatie- en communicatietechnologie (ICT/LOFAR), toerisme (onder andere ontwikkeling spin-off van vaarverbindingen), het wegwerken van de achterstand in onderwijs en werkgelegenheid, innovatie en infrastructuur. Voor de bemensing van het projectbureau en bijbehorende proceskosten stellen de partners jaarlijks een bedrag beschikbaar.

Intensiveren (Voorjaarsnota 2009)

5.25 Versnellingsagenda: realisatie project Tussenwater (EHS)

Tussenwater is van oorsprong het deltagebied van de Hunze voor het Zuidlaardermeer. De Hunze is gekanaliseerd, het gebied is sterk ontwaterd en het Waterbedrijf Groningen haalt er ongeveer 10 miljoen kubieke meter water uit de grond. Uit onderzoek blijkt dat het 500 hectare grote gebied goed kan worden ingericht om de functies natuurontwikkeling, waterberging en drinkwaterwinning samen te laten gaan. Voor realisatie is een MER-procedure noodzakelijk. Daarna kan worden gestart met de uitvoering van de eerste fase, zijnde 180 hectare, waarvan de kosten op 11,4 miljoen euro geschat worden.

Prioriteiten uit Begroting 2010

5.26 Ontsnippering

Om de EHS te realiseren moet een aantal knelpunten bij kruising van infrastructuur worden opgelost. De ambitie is dat in 2018 de EHS is gerealiseerd en dan dus ook de belangrijkste knelpunten zijn opgelost. De prioriteit ontsnippering bestaat uit drie onderdelen:

(1) Gebiedsgerichte Aanpak Ecoduct A28

Het ecoduct Dwingelderveld vormt straks een essentiële schakel tussen de Sallandse Heuvelrug, het Dwingelderveld en natuurterreinen op het Drents Plateau.

(2) en (3) Knelpunten EHS bij provinciale en gemeentelijk wegen

EHS-knelpunten bij provinciale en gemeentelijke infrastructuur worden opgelost door dit mee te nemen bij regulier wegonderhoud. Dit vraagt om voorlichting richting gemeenten en aanvullende financiering voor de extra te treffen voorzieningen.

5.27 Realisatie Integraal Plan Natuurgebied Havelte-Oost

Het plan omvat in de eerste fase twee projecten: een dagrecreatieproject op de Havelterberg en de nieuwbouw van een educatieruimte/schaapskooi. Beide projecten passen binnen de visie die in 2008 voor het gebied is opgesteld door gemeente en provincie in samenwerking met belanghebbenden en omwonenden. De totale kosten van de twee projecten (€ 3,1 miljoen) worden gedeeld tussen gemeente Westerveld en de provincie (via het Provinciaal Meerjarenprogramma).

5.28 Uitvoeringsprogramma Runde

Met de in het Uitvoeringsprogramma Runde opgenomen maatregelen wordt gekomen tot een samenhangend stelsel van voorzieningen rondom de Runde. Er zijn verschillende doelen in het plan opgenomen, namelijk natuur, landschap, cultuurhistorie, recreatie, water, en sociaal economische vitalisering. De provincies Drenthe en Groningen zijn gezamenlijk opdrachtgever van het project; de uitvoering wordt voornamelijk gecoördineerd door de Dienst Landelijk Gebied (DLG).

5.29 Buffering Bargerveen

Het Bargerveen is een hooggelegen restant van het voormalige Bourtangerveen. Het gebied wordt beschermd en er wordt hoogveen ontwikkeld. Het is een Natura 2000-gebied met een 'sense of urgency' en het staat op de TOP-lijst verdroogde gebieden. Het proces van GGOR is gebruikt om samen met de partners te zoeken naar de oplossingen voor de beleidsdoelen vanuit Natura 2000, KRW, POP-II Drenthe, Waterbeheerplan Velt en Vecht en het inrichtingsplan Schoonebeek (herverkaveling). De totale uitvoering kost circa € 21 miljoen en is gereed in 2013.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.2. Bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit	De verdroging aanpakken binnen 8 TOP-gebieden. De hiervoor in het pMJP geformuleerde doelstellingen uiterlijk in 2013 realiseren.	- Realiseren via EHS, stimuleren van projectontwikkeling door het inzetten van grotere provinciale bijdragen. - Monitoring aanpak verdroging in de 8 top-gebieden - Opstellen rapportage voor mid-term-review
5.9 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS	Verlaging van de ammoniakuitstoot in Drenthe.	Honderd rundveehouderijen worden gestimuleerd hun bedrijfsvoering aan te passen.
5.19. Versnelde aankoop en inrichting van EHS	Realisatie EHS Drenthe in 2015 en realisatie instandhoudings-doelstellingen Natura 2000.	EHS-gronden aankopen, inrichten en bufferen.
5.20. Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid	Realisatie van 1500 ha bosuitbreiding in 2014.	Overeenkomst sluiten met Groenfonds voor stimuleringsregeling voor beheer klimaatsbossen. Aanleg 75 ha bos

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er voor doen?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.24 Gebiedsprogramma Agenda voor de Veenkoloniën.	Structurele verbetering ruimtelijke en sociaal-economische structuur door verbidings- en innovatieprojecten, die zich op 7 thema's richten: agribusiness, landschap, infrastructuur, toerisme, wonen, sociaaleconomische vernieuwing en regio's verbinden.	Uitvoeren Gebiedsprogramma 2008-2012. Faciliteren projectbureau en stuurgroep.
5.25 Realisatie Tusschenwater	Duurzaam samengaan functies natuurontwikkeling, waterberging en drinkwaterwinning, bieden van kansen voor recreatie en verbeteren waterkwaliteit Zuidlaardermeer.	Starten en afronden MER-procedure. Afronden onderzoek andere (Europese) financieringsmogelijkheden. Realisatie eerste fase project (180 ha).
5.26 Ontsnippering	(1) Samenhangende inrichting EHS en knelpunten bij A28, spoor en overige wegen en maximale benutting beschikbare rijks gelden uit het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO). (2) Jaarlijks oplossen van 5 -10 knelpunten EHS bij provinciale wegen, met zicht op grotendeels opgeloste knelpunten EHS in 2018. (3) Oplossen knelpunten EHS bij gemeentelijke wegen, met zicht op grotendeels opgeloste knelpunten EHS in 2018.	(1) Samen met alle betrokkenen opstellen van een realisatieplan voor gebiedsgerichte ontwikkeling rond knelpunt EHS A28. (2) Oplossen van 5 -10 knelpunten EHS bij provinciale wegen, in samenhang met wegwerkzaamheden (PUP) (3) Gemeenten voorlichten over bestaande knelpunten en mogelijke oplossingen (in kader van bestaande overleggen rond PUP 2010 en de convenanten/ samenwerkings-overeenkomsten verkeer en vervoer) en financiële bijdrage leveren voor extra kosten van ontsnipperingsmaatregelen.
5.27 Havelte-Oost	Realisatie van de eerste fase van het Integraal Plan Natuurgebied Havelte-Oost.	Realiseren van een dagrecreatievoorziening op de Havelterberg en een educatiecentrum/ schaapskooi.
5.28 Runde	Realisatie van de eerste fase van het Uitvoeringsprogramma Runde	Realiseren van het fietspad langs de Runde (afronding), de kruising Runde met Emmer-Compasuum, de ecologische verbindingzone en de brug in de N379.
5.29 Bargerveen	Realisatie van de eerste fase van de buffering Bargerveen.	Realiseren van grondaankopen en -ruilingen en boerderijverplaatsingen. Planvorming voor de tweede fase.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.2. Bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit	Status: groen De verdroging is met voorrang aangepakt in de TOP gebieden. In totaal is op dit moment een prestatie verplicht van 4936 ha, dat is 45% van de totale opgave voor 2015.	Op basis van het advies van de landelijke Taskforce verdroging moet de verdroging in zogeheten TOP-gebieden in 2015 zijn opgelost. In Drenthe liggen er acht en daarin is ruim 10.000 ha verdroogd. Voor de Natura 2000 gebieden hebben we de waterschappen aangespoord om de waterinbreng in de vorm van een 'achtergronddocument water' op te pakken. Dit heeft geresulteerd in een eerste document voor het Mantingerzand. Deze aanpak is gepresenteerd in een symposium en scoorde veel waardering.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.9 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS	Status: groen Deelnemende veehouders aan het project Duurzaam boer stoten gemiddeld zo'n 20% minder ammoniak uit door een aangepaste, op de nutriëntenkringloop gerichte aanpak. Ook is aangetoond dat het gehalte aan nitraat in het grondwater op graslanden significant lager is bij deelnemers aan het project dan bij niet deelnemers. Deelnemers aan het project weten de norm (50 mg/l) uit de Kaderrichtlijn Water te behalen.	In 2010 is het project Duurzaam boer blijven in Drenthe verder uitgerold. Het project werkt met groepen boeren in studieclubs, waardoor ze veel van elkaar kunnen leren. Via publicaties, opendagen e.d. wordt de verkregen kennis verspreid onder de andere veehouders in Drenthe, in de hoop dat zij het ook zullen toepassen. Er is een prijs voor de meest duurzame Drentse veehouder is uitgereikt en zijn er diverse bijeenkomsten geweest. Inmiddels doen ruim 120 deelnemers aan het project mee. Ook is een onderzoeksrapport opgeleverd naar de mogelijkheden tot certificering van de werkwijze in het project: dat lijkt goed haalbaar.
5.19. Versnelde aankoop en inrichting van EHS	Status: groen In 2010 is sprake van een omvangrijke verwerving van EHS en zijn inrichtingsplannen voorbereid.	Het bedrag is gevoegd bij het instrument Drentse Maat. Met dit instrument wordt de EHS mede gerealiseerd.
5.20. Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid	Status: oranje De bosuitbreiding blijft achter bij onze ambities.	Er is voor 100 ha. Subsidie aangevraagd en ongeveer 20 ha. is aangelegd.
5.24 Gebiedsprogramma Agenda voor de Veenkoloniën.	Status: groen Project loopt volgens planning. Inmiddels is gestart met een tussentijdse evaluatie met de bedoeling focus aan te brengen op de thema's.	In 2010 is gewerkt aan een aantal projecten, waarvoor door de provincie Drenthe de nodige menskracht en middelen zijn geleverd.
5.25 Realisatie Tusschenwater	Status: groen Het project is in voorbereiding. Inmiddels zijn een aantal gronden aangekocht.	Gewerkt aan de MER-rapportage en de aankoop van de nog ontbrekende gronden in het gebied. Dit heeft geresulteerd in het verwerven van het ontbrekende deel (35 ha), een bedrijfsverplaatsing en een kavelruil van totaal 116 ha. De beschikbare middelen van de Versnellingsagenda zijn hiermee besteed. Het MER-rapport wordt in februari 2011 afgerond.
5.26 Ontsnippering	Status: groen Met het oplossen van het knelpunt over de A28 is een aanvang gemaakt door het starten van de aanbestedingsprocedure. Voorts zijn er beschikkingen afgegeven voor faunavoorzieningen bij gemeentelijke wegen.	Provinciale Staten hebben in de Voorjaarsnota 2009 geld vastgelegd voor 'ontsnippering': het oplossen van knelpunten voor de ecologische Hoofdstructuur (EHS) bij wegen (aanleg faunapassages). Er zijn beschikkingen afgegeven voor 3 aanvragen voor de aanleg van 6 faunavoorzieningen, voor een totaal bedrag van € 190.000,-- (waarvan 5 in de Gemeente Westerveld, omgeving Diever en 1 Omgelegde Eelderdiep, gemeente Tynaarlo). Daarnaast was in 2010 een bedrag van € 80.000,-- beschikbaar voor een gebiedsgerichte aanpak van het ecoduct Dwingelderveld. Op 16 december 2010 hebben wij een overeenkomst ondertekend met Rijkswaterstaat voor de bouw van een ecoduct over de A28 tussen het NP Dwingelderveld en het Terhorster Zand. De benodigde financiële middelen voor de bouw (€ 6,5 mln) stelt het Rijk beschikbaar. De uitvoering is in handen van de provincie en zal in 2011 starten.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
5.27 Havelte-Oost	Status: groen Definitieve gunning voor poort en kooi is 27 december 2010 verstrekt; realisatie in 2011.	Opstellen beide subsidieaanvragen gecoördineerd en zorggedragen voor definitieve subsidie-verstrekking door Dienst landelijk Gebied (DLG).
5.28 Runde	Status: groen Er is gewerkt aan het realiseren van het fietspad langs De Runde en besteksgereed maken van de uitvoering 1e deel van het landschapselement nabij Emmer Compasuum en aan grondverwerving 2e deel. Daarnaast is getracht grond te verwerven voor cluster 6 (evz).	Het fietspad is op enkele onderdelen na gereed en deze onderdelen worden in 2011 en 2012 opgenomen in uitvoering landschapselementen. Het eerste deel wordt aanbesteed op 22 maart 2011. In 2010 is het voorbereid en is de beschikking afgegeven. Grondverwerving deel 2, lijkt in gang te komen. Cluster 6 blijft moeilijk omdat eigenaar alleen wil verkopen met de nodige extra's.
5.29 Bargerveen	Status: groen De eerste fase van de buffering Bargerveen loopt.	DLG heeft ons ondersteund om het project zodanig vorm te geven dat er sprake kan zijn van invulling met particulier beheer. Dit project is uitgevoerd. De grondverwerving is niet afgerond, er is 1 bedrijf gekocht en bij 2 bedrijven is een bod gedaan. Wachten is nu op uitspraken Raad van State en Rechtbank. Opstellen inrichtingsplan vordert.

Financieel overzicht prioriteiten

Programma 5. Leefomgeving	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P2.05 Kansen voor '7 tot 7'diensten- en voorzieningen- programma in Drentse gemeenten	0	0	0	0	0
P3.02 Tegengaan (verdere) verrommeling landschap	0	0	0	0	0
P5.01 Opgaven voor wateroverlast en watertekort, realisatie waterwinbergingsgebieden en combineren '	48.322	750.000	10.500	15.500	-5.000
P5.02 Grote stap zetten in bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit	300.000	465.000	465.000	126.450	338.550
P5.07 Actualisering bodemkaart	132.470	0	0	0	0
P5.09 Terugdringen uitstoot ammoniak bij EHS	0	69.000	69.000	55.859	13.141
P5.12 Impuls voor duurzame kwaliteit leefomgeving	182.361	430.000	355.000	357.559	-2.559
P5.13 Uitwerking klimaat en energiebeleid	6.900.014	13.850.000	5.700.731	5.886.443	-185.712
P5.14 Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit	34.082	75.000	75.000	55.571	19.430
P5.15 Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	157.501	150.000	150.000	118.826	31.174
P5.16 Inpassing veranderende EU- en nationale wetgeving	152.569	0	0	0	0
P5.17 Adequaatt uitvoeren van toezicht naleving regelgeving en vergunningen	151.596	238.750	170.000	132.003	37.997
P5.18 Uitwerken aanbevelingen symposium 'Samen werken aan natuur en landschap in Drenthe'	182.046	0	0	16.050	-16.050
P5.19 Versnelde aankoop en inrichting van Ecologische Hoofdstructuur	2.112.500	112.500	112.500	112.500	0
P5.20 Koppeling realisatie EHS en maatregelen klimaatbeleid	350.000	350.000	350.000	350.000	0

Programma 5. Leefomgeving	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P5.22 Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen	600.000	0	0	0	0
P5.23 Vitaal Platteland	631.251	1.025.000	250.000	404.373	-154.373
P5.24 Herijking ontwikkelingsperspectief Veenkoloniën	200.990	200.000	200.000	175.000	25.000
P5.25 Realisatie Tussenwater	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0
P5.26 Ontsnippering	0	270.000	270.000	293.726	-23.726
P5.27 Havelte Oost	0	700.000	700.000	899.986	-199.986
P5.28 Runde	0	275.000	275.000	0	275.000
P5.29 Bargerveen	0	1.150.000	0	0	0
Totaal prioriteiten	12.135.702	21.110.250	10.152.731	9.999.843	152.888

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijking jaarstukken

P5.02 Grote stap zetten in bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit

In het kader van het nieuwe rijksbeleid is van totale budget van € 465.000,-- een bedrag van € 339.000,-- aangehouden voor verdrogingsprojecten. Deze projecten zijn voorlopig op de wachtlijst geplaatst. De oorzaak was extern. Voordeel € 339.000,--

P5.13 uitwerking Klimaat en Energiebeleid

De beschikbare middelen voor de prioriteit Uitwerking klimaat en energie zijn met € 185.000,-- overschreden; De belangrijkste oorzaak is dat de uitgaven voor Grounds voor Change netto zijn geraamd, dat wil zeggen dat de omvang van de uitgaven op voorhand is verrekend met te ontvangen bijdragen van derden. In de jaarrekening is echter bruto verantwoord, dat wil zeggen dat de inkomsten ten behoeve van Grounds voor Change apart zijn verantwoord. Zie hiervoor de niet geraamde inkomst van € 165.000,--.

De overschrijding wordt verder veroorzaakt door het saldo van een aantal geringe over- en onderschrijdingen van de overige projecten.

P5.23 Vitaal Platteland

De uitputting van de middelen voor de impuls vitaal platteland bedroeg € 404.000,--. Het budget na bezuiniging bedroeg 250.000,--, dit resulteert in een onderbesteding van € 154.000,--. In onze brief met betrekking tot de uitvoering motie M2010-28 Sociaal economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied stelden we u voor de bezuinigingen van € 250.000,-- en € 75.000,-- terug te draaien en te verrekenen via de bestemming van het rekeningsresultaat en de Reserve provinciaal aandeel ILG. Rekening houdende met deze budgetaanvulling en het oorspronkelijke budget van € 575.000,-- bedraagt de onderbesteding dan € 175.000,--.

P5.27 Havelte Oost

De overschrijding op Havelte Oost wordt veroorzaakt door een grondverwerving die in 2011 nog moet worden vereffend met het ILG budget. Nadeel € 200.000,--.

P5.28 Runde

Een aantal werken in de Runde is in 2010 niet gerealiseerd vanwege diverse externe oorzaken, waaronder vertraging in de afgifte van subsidies voor synergie en waddenfondsmiddelen.

De uitvoering vindt nu in 2011 plaats en de aanbesteding is 22 maart 2011 gepland. Voordeel € 275.000,--.

In alle gevallen (uitgezonderd P5.13) gaat het afwijkingen door een externe oorzaak (behalve de provinciale bezuiniging die volgden op de crisis en landelijke bezuinigingen). Voor de desbetreffende afwijkingen gaat het om projecten die tot en met 2013 kunnen worden uitgevoerd, vandaar dat de status in de eerdere tabellen op groen is gezet.

Wat doen we nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Waterhuishouding	Beleidskader waterhuishouding	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststelling regionaal waterplan (onderdeel omgevingsplan) - Aanpassen regelgeving waterbeheer
	Klimaatbestendig waterbeheer	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren Waterschapswet en ontwikkelen sturingsfilosofie - Beoordelen en goedkeuren beheersplannen waterschappen en beoordelen plannen met aanzienlijke gevolgen voor de waterhuishouding - Ontwikkelen sturingsfilosofie waterschappen - Vaststellen grenzen waterschappen, grenswijzigingen door middel van aanpassen reglementen
	Beperken wateroverlast tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering waterberging Zuid-Drenthe (regie op ruimtelijke inbedding) - Uitwerking Richtlijn overstromingsrisico à beleidsplan opstellen (onderzoek / berekenen) - Voorbereiden opstellen overstromingsrisicobeheerplannen (EU richtlijn overstromingsrisico's)
Grondwaterbeheer	Kwaliteit van het grondwater voldoet aan de normen	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren huidige grondwaterbeschermingsbeleid: - beoordelen plannen (zoals bestemmingsplannen) - beoordeling (gesloten) systemen Koude Warmte Opslag - uitvoeren onderzoek naar kwaliteit rioleringen
	Een goede verdeling van de beschikbare hoeveelheid grondwater	<ul style="list-style-type: none"> - Vergunningen verlenen krachtens de Grondwaterwet, - Vastgesteld openbaar register - Vastgesteld jaarprogramma besteding grondwaterfonds - Beheer grondwaterkwantiteitsnet
	Kennis ontwikkelen en beheren van het grondwatersysteem	<ul style="list-style-type: none"> - Optimalisatie primair meetnet - Uitvoeren meetprogramma - Onderhoud van het primair grondwatermeetnet. - Meten grondwaterkwaliteit - Beheer en onderhoud grondwaterkwaliteitmeetnet - Opzetten en uitvoeren van een experiment met nieuwe meetmethoden voor grondwaterkwaliteit - Beoordelen en begeleiden van hydrologisch onderzoek - Gegevensbeheer
	Behoud grondwatervoorraad	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleringsbijdragen toekennen aan bedrijven en mede-overheden die maatregelen nemen gericht op het verminderen van laagwaardig grondwatergebruik met 300.000 m³ kubieke meter

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Bodemsanering	Veilig en schoon leefklimaat	<p>Opstellen overzicht bodemverontreiniginglocaties met gezondheidsrisico's inclusief genomen en voorgenomen maatregelen</p> <p>Uitvoeren onderzoeken om in 2010 de speedlocaties in beeld te hebben.</p> <p>Uitvoeren programmatische aanpak gasfabrieksterreinen</p> <p>Toetsen en beoordelen (water)bodemonderzoeken, (deel)saneringsplannen, BUS, wijzigingen op saneringsplannen, evaluatieverslagen en nazorg-plannen van derden, beschikkingen opstellen, kadastrale registratie, ontheffing verlenen, afhandeling/advisering ongewone voorvallen.</p> <p>Vorbereiden en uitvoeren overheidssaneringen (Evenblij, Van Wijk en Boerma, Holwert, Cluster Fabrieksweg e.o)</p> <p>Subsidieverlening bedrijvenregeling</p> <p>Uitvoeren onderzoeken bij kans op verspreiding binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden</p> <p>Informereren en stimuleren van gemeenten, bedrijven en particulieren om over te gaan tot sanering</p> <p>Uitvoeren van saneringen waar geen derden aansprakelijk voor te stellen zijn.</p>
Bodembescherming	Veilig en schoon leefklimaat	Monitoren en evalueren bodemkwaliteit; meetnet verzuring.
Grondwaterbescherming	Schone bodem en grondwatersituatie	<p>Opstellen provinciaal beleidskader voor een gebiedsgerichte aanpak van bodemverontreiniging met grootschalige grondwaterverontreiniging.</p> <p>Monitoren en evalueren grondwaterkwaliteit</p>

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Milieubeleid	Overzicht en inzicht CO2-uitstoot	Monitoren CO2-uitstoot
	Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling	Opzet nieuw programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Vergunningverlening	<p>Eenduidig zonebeheer</p> <p>Optimalisering vergunning-verlening-proces (onder andere ISO 9001:2000).</p> <p>Realisatie milieuprestaties van bedrijven.</p> <p>Een integrale visie op complexe dossiers (MERA-terrein, EMMTEC, Europark)</p>	<p>Coördinatie zonebewaking industrieterreinen.</p> <p>Actualiseren kwaliteitshandboek</p> <p>Beoordelen van de bedrijfsenergie- en/of milieuplannen industrie.</p> <p>Samenwerken met in- en externe partners (gemeenten, waterschappen, bedrijven etc)</p>

Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2010
Natuur en landschap		
Ontgrondingen	Een goede grondstoffenvoorziening in Drenthe en op een verantwoorde wijze voldoen aan de behoefte aan oppervlaktedelfstoffen	Alle voorkomende werkzaamheden waarvoor provincie Drenthe bevoegd gezag is in kader van uitvoering Ontgrondingenwet, o.a. in- en extern advies, vergunningverlening, bezwaar en beroep.
Informatiesysteem landelijk gebied	Een operationeel actueel databestand met alle natuurgegevens in Drenthe. Inzicht in de biodiversiteit en ontwikkelingen daarin ten behoeve van beleidsvoorbereiding, gebiedsgerichte uitwerking en uitvoering Programma Beheer/SNL	Monitoren ontwikkelingen bestaande en nieuw natuur (o.a. verplicht voor Programma Beheer) Periodiek actualiseren gegevens in het natuurinformatiesysteem door opzetten van een karteringsprogramma en uitwisseling van gegevens met andere overheden en terreinbeherende instanties, instellingen en werkgroepen. Beter toegankelijk maken van het natuurinformatiesysteem.
Groene wetgeving	Bescherming van bossen, natuurgebieden, planten en dieren door het adequaat uitvoeren van wettelijke taken (Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet).	Alle voorkomende werkzaamheden waarvoor provincie Drenthe bevoegd gezag is in kader van uitvoering Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet, o.a. in- en extern advies, vergunningverlening, bezwaar en beroep.
Groene instellingen	Invulling geven aan onze natuur- en landschapsdoelstellingen door de inzet van preferente instellingen en vrijwilligersorganisaties op het gebied van natuurbeheer en natuur- en milieueducatie	Alle voorkomende werkzaamheden in het kader van het subsidiëren van de preferente instellingen (Landschapsbeheer Drenthe, IVN, Het Drents Landschap, BoerenNatuur) en ondersteunen van vrijwilligersorganisaties met een waarderingssubsidie. Prioriteit 5.18 B BoerenNatuur is hierin opgenomen
Europese subsidies	Uitvoering van Europees en provinciaal beleid – waaronder natuur en landschapsbeleid – door een gecoördineerde inzet voor het verkrijgen van Europese subsidies	Inzet voor het verkrijgen en benutten van Europese subsidies op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling, zoals (*) INTERREG IV-B project North Sea-Sustainable energy planning Vries-Tynaarlo; (*) INTERREG IV A: projecten zeehavenontwikkeling Meppel, logistiek ondernemerschap Drenthe- Groningen, duurzame vliegvelden (Groningen airport Eelde). Ondersteuning bieden aan onder andere gemeenten en waterschappen bij het verkrijgen van Europese subsidies voor het realiseren van provinciaal beleid
Natuur, bos en landschap	Op diverse manieren werken wij aan herstel en ontwikkeling van landschap en het tegengaan van verrommeling. Jaarlijks actualiseren wij het natuurbeheerplan, op basis waarvan natuur- en landschapsbeheer subsidiëren.	Wij starten met de uitvoering van een aantal landschaps- en natuurontwikkelingsprojecten in het Reestdal, omgeving Hoogeveen en Meppel. Deze worden gefinancierd met geld dat door Tennet beschikbaar is gesteld als compensatie voor het handhaven van de hoogspanningsleiding door het Reestdal. Er wordt daarnaast actief gestuurd op de realisatie van tenminste tien locaties waar verrommeling in het landschap wordt opgeheven

Deelproduct	Resultaten	Activiteiten 2010
	<p>Naast de realisatie van bos (zie prioriteit 5.20) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van 1- 2 nieuwe landgoederen per jaar.</p> <p>(zie verder pMJP)_</p>	<p>Binnen de lopende landinrichtingsprojecten en gebiedsgerichte projecten wordt actief gestuurd op de versnelde natuurinrichting, landschapbehoud, herstel en ontwikkeling.</p> <p>Met de gemeenten worden in het kader van het omgevingsbeleid strakkere afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheidsverdeling voor natuur en landschap in het landelijk gebied.</p> <p>Naast de Jaarlijkse actualisatie van het natuurbeheerplan en de subsidiëring van natuur- en landschapsbeheer zijn er in 2010 diverse werkzaamheden voor de uitvoering en implementatie van het nieuwe Subsidiestelsel voor Natuur- en Landschapsbeheer, zoals aansturing van DLG en Dienst Regelingen.</p> <p>De realisatie van bos gaat gedeeltelijk in samenhang met de ontwikkeling van twee nieuwe landgoederen,. (zie verder pMJP)</p>
pMJP	<p>Het resultaat is beschreven in onderstaande tabel.</p> <p>NB. De prioriteiten 'Kunstobjecten bij pMJP-projecten in het landelijk gebied' en 'Vitaal Platteland' zijn opgenomen in het pMJP.</p>	<p>De programmering pMJP voor 2010 is beschreven in onderstaande tabel.</p> <p>Het landelijk gebied vormt een van de pijlers van het Programma klimaat en energie. De desbetreffende doelen, middelen en instrumenten worden verbonden met het pMJP. Voorts wordt bezien of de gebiedsorganisatie van het pMJP, de eigen pMJP organisatie en DLG kan worden benut voor de klimaat- en energiedoelen.</p> <p>Met de terreinbeherende instanties worden concrete afspraken gemaakt over een actieve inrichting van nieuwe natuur op gronden die zijn doorgeleverd</p>

pMJP

De pMJP-doelen en prestatie-indicatoren 2007-2013 zijn in navolgende tabel aangegeven. Daarnaast is aangegeven wat in 2007, 2008. Daarnaast is de planning voor 2010-2013 en de jaarplanning voor 2010 opgenomen.

Doel	2007-2013	2007 t/m 2008	2010
NATUUR			
Realisatie natuur in EHS			
- Nieuwe EHS, verwerven	1.638 ha	515 ha	200 ha
- Inrichting EHS	2.948 ha	300 ha	70 ha
- Opheffen aantal knelpunten rijksinfrastructuur	3		2
Soortenbeleid			
Uitvoeren aantal jaarplannen soortenbescherming*	7	5	5
Behoud en beheer Nationale Parken	3	3	3
Milieukwaliteit EHS/Natura 2000			
- Vermindering verdroging	10.168 ha		.
- Maatregelen tegen verzuring en vermessing	3.130 ha		.
Beheersovereenkomsten (Programma Beheer, PB)			
- pSN	12.822 ha	20.314 ha	20.314 ha
- pSN-f	3.564 ha	1.156 ha	1.156 ha
- pSAN	4.680 ha	3.465 ha	3.465 ha

Doel	2007-2013	2007 t/m 2008	2010
Natuurbeheer buiten de EHS			
- Natuurlijk Platteland Nederland	1	1	1
- Besluit Natuurbeheer schaapskuddes **	6	7	7
LANDBOUW			
Grondgebonden landbouw			
- Inrichting ruimtelijke structuur (taskforce)	1	1	1
- Landinrichtingsafspraken met minister LNV	13.004 ha	842 ha	370 ha
Duurzaam ondernemen			
- Aantal projecten agrobiodiversiteit	1	1	2
- Aantal kennis en samenwerkingsprojecten innovatie agrocluster	5	.	2
RECREATIE EN TOERISME			
- Oplossen knelpunten landelijke wandelroutes	1	.	.
- Oplossen knelpunten landelijke fietsroutes	5	.	.
- Vaarroutes knelpuntvrij (Erica-Ter Apel 23 km + Assen 2 km)	292 km 10	.	.
- Aantal toeristische voorzieningen, aanleg ontbrekende schakels in (provinciale) routes, bewegwijzering en productontwikkeling		.	2
LANDSCHAP			
- Ondersteuning Stichting Landschapsbeheer Drenthe Nationaal landschap	1	1	1
- Realiseren van uitvoeringsprogramma Drentsche Aa	1	1	1
Aantal Belvédèreprojecten	5	0	2
Aantal SOL-beschikkingen (onderhoud landschap)	484	.	400
Bosaanleg en landgoederen	5	1	1
BODEM			
Duurzaam gebruik bodem			
- Opstellen bodemvisie	1	1	1
- Aantal projecten duurzaam bodemgebruik	4	.	2
SOCIAALECONOMISCHE VITALISERING			
Stimulering en verbreding van de plattelandseconomie	25	.	5
Verbetering van de leefbaarheid in plattelandsgebieden			
Impuls sociaaleconomische vitalisering	50	.	15

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Waterhuishouding	Vastgesteld beleidskader waterhuishouding Relatiebeheer waterschappen ontwikkeld Wateroverlast tot maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe POV afgestemd op Regionaal waterplan - Goedkeuring 4 Waterbeheerplannen van de waterschappen - Opzet gerealiseerd voor de bestuursrapportage waterschappen. - Deelgenomen aan de pilot financieel toezicht waterschappen van de provincie Overijssel - De uitvoering van het waterbergingsgebied Peize (DE Onlanden) loopt voorspoedig. Voor het waterbergingsgebied Tussenwater is een MER opgesteld. <p>De waterschappen zijn gestart met de voorbereiding van de inrichting van waterbergingsgebieden in Zuid-Drenthe. Tot op heden loopt dit proces met name in het gebied van het waterschap Velt en Vecht zeer stroef. Van het aanbod van de provincie om een stuk regie te voeren is vooralsnog geen gebruik gemaakt.</p>
Grondwaterbeheer	Kennis van het grondwatersysteem ontwikkeld en het systeem beheerd	<ul style="list-style-type: none"> - In 2010 is ons grondwatermeetnet geautomatiseerd - In 2009 en 2010 een start gemaakt met het uitbreiden van het primaire meetnet met meetpunten om verdrogingsbestrijding te kunnen monitoren. In 2011 en 2012 worden deze meetnetten verdrogingbestrijding compleet gemaakt. - Het meetnet verdroging in de Natura 2000-gebieden is afgestemd op het volgen van veranderingen van de vegetatie. In 2010 zijn er voor het eerst metingen verricht bij deze meetpunten bodemkwaliteit en vegetatie. Zowel bij het opzetten van het meetnet verdrogingsbestrijding, als in de evaluatie en analyse van meetgegevens wordt nauw samengewerkt met de oppervlaktewaterbeheerders en terreinbeheerders.
Bodemsanering		
Bodembescherming	<ul style="list-style-type: none"> - Door PS vastgestelde kaart Wav - Duurzaam boer blijven in Drenthe gestimuleerd 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe kaart Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is door PS vastgesteld en zal begin 2011 van kracht worden na publicatie. - Binnen het melkveehouderproject Duurzaam boer blijven in Drenthe hebben veel activiteiten plaatsgevonden. De meest in het oog springende activiteit was de uitverkiezing van de meest duurzame melkveehouder in Drenthe. Dit wordt een jaarlijks terugkerend element.
Grondwaterbescherming		
Milieubeleid	Overzicht en inzicht CO2-uitstoot	<ul style="list-style-type: none"> - CO2-emissiereductie van energieprojecten ten behoeve van het Energieakkoord Noord-Nederland gemonitord. - Samengewerkt met Drentse gemeenten en een workshop georganiseerd om monitoringsgegevens inzichtelijk te maken. - Een database (CO2-monitor) voor een provinciaal totaaloverzicht van energieprojecten gevuld.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
	Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Twee uitvoeringsprogramma's opgesteld met projecten die in noordelijk verband worden uitgevoerd. - Opdracht geïnitieerd en verleend voor specifiek Drentse projecten met het accent op klimaat en energie.
	Klimaat Uitvoeringssubsidie (KUS-regeling)	Begeleiding energieprojecten die een klimaatuitvoeringssubsidie hebben ontvangen.
	Windenergie	Sinds de vaststelling van de omgevingsvisie door provinciale Staten wordt gewerkt aan de realisatie van windenergie in Drenthe. Op 8 december 2010 is daarvoor de stuurgroep windenergie opgericht.
Vergunningverlening		
Toezicht en Handhaving	Zorgdragen voor naleving beleidsdoelen die vertaald zijn in vergunningsvoorschriften, door burgers en bedrijven.	Adequaat toezicht en (indien noodzakelijk) adequaat handhavend optreden om doelstelling te bereiken.
Natuur en landschap		
Ontgrondingen	Afgegeven vergunningen. Interne adviezen Ontgrondingenwet, o.a. OGB.	Beoordelen en afhandelen vergunningaanvragen. Intern adviseren i.k.v. Ontgrondingenwet.
Informatiesysteem landelijk gebied	Beschikking over een actueel databestand waarvan het systeem centraal wordt beheerd door de Gegevens Autoriteit Natuur.	Eind 2010 heeft de provincie een 3 jarig abonnement afgesloten bij de Gegevens autoriteit Natuur. Een belangrijk deel van de natuurdata wordt aangeleverd door de provincie.
Groene wetgeving	Eindconcept beleidskader ammoniak (niet bestuurlijk vastgesteld vanwege de (landelijke) Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)). Beroepsprocedure ontheffingen Flora- en faunawet. Adviezen Nb-wet en Flora- en faunawet.	<ul style="list-style-type: none"> - Opgesteld eindconcept beleidskader ammoniak Drenthe - Deelname werkgroepen PAS (min. EL&I). - Bijgedragen aan Wabo Nb-wet. - Opgestelde pleitnota's i.k.v. ontheffingen Flora- en faunawet. - Beoordeelde en afgehandelde aanvragen vergunningen Nb-wet. - In- en extern geadviseerd i.k.v. Nb-wet en Flora- en faunawet.
Groene instellingen	Concept evaluatierapport beleid groene instellingen	Inhoudelijke beleidsevaluatie groene instellingen. Collectieve beheer weidevogels en akkerranden.
Europese subsidies	Verworven EU-subsidie voor de volgende INTERREG IV A- projecten: zeehavenontwikkeling Meppel, logistiek ondernemerschap Drenthe- Groningen, duurzame vliegvelden (Groningen airport Eelde).	Opgestelde en ingediende 3 INTERREG IV A- projectvoorstellen (zie hiernaast), samen met binnen- en buitenlandse partners. In 3e kwartaal start van de uitvoering van deze projecten. Deelnemen in uitvoering van o.m. INTERREG IV-B North Sea project Sustainable energy planning Vries-Tynaarlo.
Natuur, bos en landschap	Breed gedragen beleidskader EPR.	Samen met andere overheden en terreinbeheerders opgesteld beleidskader Eikenprocessierups (EPR). In het kader van het tegengaan van verrommeling zijn in 2009 een groot aantal projecten geëntameerd waarvan een deel gerealiseerd is in 2010.
pMJP	Zie hierna in de tabel.	

pMJP

De pMJP-doelen en prestatie-indicatoren 2007-2013 en 2010 zijn in navolgende tabel aangegeven. Daarnaast is aangegeven wat in 2010 en cumulatief tot en met 2010 is gerealiseerd.. Tenslotte is de onderhandenwerk positie per 31-12-2010 aangegeven.

Doel	2007-2013 Planning	2007-2010 Realisatie	2010 Planning	2010 Realisatie	31-12-10 Onderhanden
NATUUR					
Realisatie natuur in EHS					
- Nieuwe EHS, verwerven	1.638 ha	1.292 ha	200 ha	272	27
- Inrichting EHS	2.948 ha	272 ha	70 ha	220	2.554
- Opheffen aantal knelpunten rijksinfrastructuur	3		2	0	1
Soortenbeleid					
Uitvoeren aantal jaarplannen soortenbescherming*	7	13	5	4	7
Behoud en beheer Nationale Parken	3	3	3	3	
Milieukwaliteit EHS/Natura 2000					
- Vermindering verdroging	10.168 ha	8	0	0	4.706
- Maatregelen tegen verzuring en vermessing	3.130 ha	0	0	0	1.183
Beheersovereenkomsten (Programma Beheer, PB)					
- pSN	12.822 ha	Pm.	20.314 ha	19.500	
- pSN-f	3.564 ha	Pm.	1.156 ha	1.264	
- pSAN	4.680 ha	Pm.	3.465 ha	-	
Natuurbeheer buiten de EHS					
- Natuurlijk Platteland Nederland	1	1	1	1	
- Besluit Natuurbeheer schaapskuddes **	6	8	7	8	
LANDBOUW					
Grondgebonden landbouw					
- Inrichting ruimtelijke structuur (taskforce)	1	1	1	1	
- Landinrichtingsafspraken met minister LNV	13.004 ha	8.295 ha	370 ha	1.469	6.025
Duurzaam ondernemen					
- Aantal projecten agrobiodiversiteit	1	2	2	2	12
- Aantal kennis en samenwerkingsprojecten innovatie agrocluster	5	.	2		
RECREATIE EN TOERISME					
- Oplossen knelpunten landelijke wandelroutes	1	0	0	0	
- Oplossen knelpunten landelijke fietsroutes	5	0	0	0	
- Vaarroutes knelpuntvrij (Erica-Ter Apel 23 km + Assen 2 km)	292 km	0	0	0	6
- Aantal toeristische voorzieningen, aanleg ontbrekende schakels in (provinciale) routes, bewegwijzering en productontwikkeling	10	2	2	2	25
LANDSCHAP					
- Ondersteuning Stichting Landschapsbeheer Drenthe	1	1	1	1	
Nationaal landschap					
- Realiseren van uitvoeringsprogramma Drentsche Aa	1	1	1	1	
Aantal Belvédèreprojecten	5	5	2	4	
Aantal SOL-beschikkingen (onderhoud landschap)	484	316	400	216	
Bosaanleg en landgoederen	5	6	1	1	

Doel	2007-2013	2007-2010	2010	2010	31-12-10
	Planning	Realisatie	Planning	Realisatie	Onderhanden
BODEM					
Duurzaam gebruik bodem					
- Opstellen bodemvisie	1	0	1	0	
- Aantal projecten duurzaam bodemgebruik	4	1	2	1	
SOCIAALECONOMISCHE VITALISERING					
Stimulering en verbreding van de plattelandseconomie alsmede verbetering van de leefbaarheid op het platteland	25	93	5	29	49
Impuls sociaal economische vitalisering	50	125	15	35	

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Resultaten Mid Term review pMJP, landelijk en provinciaal	September 2010	
Jaarverslag regietaak	September 2010	
Gebiedsdossiers	December 2010	
Structuurvisie ondergrond	December 2010	

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Lasten	Prioriteiten	12.135.702	21.110.250	10.152.731	9.999.843	152.888
	P-5.0 Waterhuishouding	1.916.739	1.720.094	2.271.794	2.448.481	-176.687
	P-5.1 Milieubeleid	623.917	1.049.941	699.167	588.293	110.874
	P-5.2 Bodem	6.238.689	4.666.673	5.745.286	5.027.135	718.151
	P-5.3 Vergunningverlening	550.674	380.540	785.678	770.392	15.286
	P-5.4 Handhaving	119.976	184.380	258.508	261.846	-3.338
	P-5.5 Natuur en Landschap	3.515.240	2.958.911	3.307.692	2.777.007	530.685
	P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	28.449.258	70.590.816	80.946.821	52.091.251	28.855.570
	Apparaatskosten	0	0	0	0	0
	Totaal	53.550.195	102.661.605	104.167.677	73.964.247	30.203.430
Baten	Prioriteiten	0	0	0	0	0
	P-5.0 Waterhuishouding	741.313	730.000	755.000	775.279	-20.279
	P-5.1 Milieubeleid	550.199	0	292.226	493.366	-201.140
	P-5.2 Bodem	5.107.101	3.723.177	3.817.657	3.230.773	586.884
	P-5.3 Vergunningverlening	495.297	313.000	373.722	517.952	-144.230
	P-5.4 Handhaving	62.594	0	15.416	26.935	-11.519
	P-5.5 Natuur en Landschap	418.339	246.595	127.976	220.590	-92.614
	P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	25.337.212	64.667.235	69.818.821	49.421.935	20.396.886
	Totaal	32.712.055	69.680.007	75.200.818	54.686.829	20.513.989
Saldo		20.838.140	32.981.598	28.966.859	19.277.419	9.689.440

Toelichting

Saldo Programma	9.689.440
Bestemming resultaat reserves bij programma	
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	-8.732.291
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	335
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	139.467
Totaal verrekend met reserves	-8.592.489
Resultaat programma na bestemming reserves	1.096.951

Toelichting op verschillen begroting en rekening

LASTEN

P-5.0 Waterhuishouding

Dit product kent een overschrijding van € 177.000,--. Dat wordt vooral veroorzaakt door hogere kosten voor uitvoering van de grondwaterwet. Daarvoor is € 164.000,-- meer uitgegeven dan geraamd. Substantieel onderdeel van de gerealiseerde uitgaven is een bijdrage van € 403.785,-- aan het project SAWA sensors en water. De overige uitgaven zijn besteed aan reguliere werkzaamheden. De overschrijding wordt gedekt door een bijdrage uit het de Reserve Grondwaterheffing, die daarmee de nagestreefde bufferomvang van € 150.000,-- nadert.

P-5.1 Milieubeleid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.2 Bodem

Op dit product is een onderschrijding van € 718.000,--.
Een tweetal oorzaken is daarvoor aan te wijzen.

1. De kosten van uitvoering van bodemsaneringprojecten zijn met ruim € 456.000,-- onderschreden. Dat wordt veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van onder andere de volgende projecten: De Wijken In Nieuw Buinen, Evenblij in Hoogeveen, Fabrieksweg in Hoogeveen en van Wijk en Boerma in Tynaarlo;
2. Er zijn geen subsidies verstrekt op basis van de Bedrijvenregeling, waardoor een voordeel ontstaat van € 200.000,--.

P-5.3 Vergunningverlening

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.4 Handhaving

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.5 Natuur en Landschap

Op dit product is een overschrijding van ruim € 530.000,--. Dit wordt vooral veroorzaakt door het voordeel op de uitvoeringskosten van het pMJP. Dit als gevolg van een in het najaar uitgevoerde opschoningsactie in de lopende verplichtingen. Gebleken is dat voor ruim 20 lopende verplichtingen de restant saldi konden vervallen.

P-5.6 pMJP

Op dit product is een overschrijding op de lasten van ruim € 28,8 miljoen en zijn de baten € 20,4 miljoen lager dan begroot. Per saldo een verschil van ruim € 8,4 miljoen voordeel. Baten en lasten hangen direct met elkaar samen. Een deel van het saldo is al toegelicht onder de prioriteiten. Andere oorzaken worden hier toegelicht. Allereerst de afwijkingen op de provinciale doelen binnen het PMJP. Het saldo voordeel hierop is € 925.000,-- voordelig. We stellen voor, gelet op de risico's bij het ILG deze middelen te reserveren in de ILG reserve.

Provinciale doelen

Voor Tennet was het volledige restant budget geraamd op € 5,5 miljoen in 2010.

In 2010 is voor € 0,7 miljoen betaald en gedekt uit Tennet middelen. Inhoudelijk is afgesproken dat eind 2011 alle Tennet projecten uitgevoerd moeten zijn. De eindafrekening mag nog in het eerste kwartaal van 2012 plaatsvinden. De restant uitgaven (en restant inkomsten) moeten worden gedaan in 2011.

Op de diverse regelingen voor landschap en bebossing landbouwgeronden zijn weinig aanvragen binnengekomen en beschikt waardoor zich per saldo een voordeel voordoet van € 0,8 miljoen. Met betrekking tot de SOL zijn er veel nagekomen betalingen over voorgaande jaren geweest (Nadeel: € 170.000,--).

Op de subsidieregelingen toeristische voorzieningen heeft een overschrijding plaatsgevonden van per saldo € 0,2 miljoen. Voorbeelden van in 2010 gestarte projecten onder deze noemer zijn Toegangspoort De Pampert (€ 181.000,--) en Toeristisch Knooppunt Dieverbrug (€ 700.000,--). Voor andere projecten zijn al wel uitgaven gedaan maar nog geen inkomsten ontvangen zoals Herinrichting gebied tussen Huttenheugte/Dalen, Dorpsgezichten, Ontwikkeling Centrum Jans Brands en Vitaal Veenhuizen.

Op basis van de regeling sociaal economische vitalisering, stimulering plattelandseconomie en leefbaarheid (hoofdstuk 8 pMJP) is in totaal € 1,3 miljoen minder toegezegd en € 2 miljoen minder binnen gekomen. Dit houdt enerzijds verband met de situatie rondom de POP gelden in 2010. Vanaf april hebben we namelijk een subsidiestop gehad op aanvragen voor as-3 van het POP. Dit heeft rechtstreeks invloed gehad op de projecten vallend onder dit onderdeel doordat hier ook geen provinciale middelen voor beschikbaar zijn. Anderzijds hebben de aanvragen vallend onder de provinciale doelen Landbouw, Recreatie en Toerisme, Landschap en Sociaal Economische Vitalisering een duidelijke overlap omdat het vaak integrale projecten betreft. Het is vaak arbitrair onder welk doel het uiteindelijk komt te vallen. Dit past in de filosofie van het pMJP: het is niet direct interessant onder welk onderdeel van het provinciale beleid een aanvraag valt, als het maar past binnen het integrale provinciale beleid.

Vanuit klimaat en energie is € 700.000,-- budget ingebracht in het pMJP onderdeel regionale waterberging. Daarmee is de verdrogingsaanpak Dwingelderveld voor € 540.000,-- verplicht.

Daarnaast is nog een aanvullende verplichting met betrekking tot de gestuurde waterberging ZW Drenthe Traandijk (oshaar) ad € 300.000,-- vastgelegd, waardoor nu sprake is van een overschrijding van € 140.000,--.

Een aantal werken in het uitvoeringsprogramma Runderen zijn in 2010 niet gerealiseerd vanwege diverse oorzaken, waaronder de vertraging in afgifte van subsidies. Dit geldt hier voor synergie en Waddenfondsmiddelen. De uitvoering vindt in 2011 plaats, aanbesteding is 22 maart 2011 gepland.

Rijksmiddelen

Het voordelig saldo met betrekking tot de uitvoering van de rijksdoelen uit het pMJP zoals overeengekomen in de bestuursovereenkomst bedroeg € 7,8 miljoen. Ook dit saldo wordt verrekend met de reserve ILG. Deze reserve dient om nog niet doorbetaalde middelen van derden en provinciale middelen te reserveren in verband met inmiddels aangegane verplichtingen. De realisatie van de rijksdoelen gebeurt via de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Dienst Regelingen (DR). Op basis van de systematiek van de provinciale begroting ramen wij de geldstromen van en naar deze rijksdiensten. Deze ramingen worden bij de bestuursrapportages geactualiseerd. Het kassaldo 2010 geeft echter geen goed inzicht in de stand van zaken van het ILG. Immers het ILG is een meerjarenprogramma, waarin afspraken zijn gemaakt over de rijks en provinciale inzet over de periode 2007 tot en met 2013. Het is dan ook beter om te kijken naar de stand van de inmiddels aangegane verplichtingen ten opzichte van de overeengekomen programmabudgetten. Een dergelijk overzicht voegen wij dit jaar toe als verbeterde toelichting op de stand van zaken van de uitvoering ILG.

De grootste (kas) verschillen doen zich voor bij:

- Rente groenfonds € 0,2 miljoen (rente was niet begroot)
- Synergie projecten € 1,9 miljoen voordelig (vooruit ontvangen rijksbijdrage)
- Milieukwaliteit € 4,5 miljoen nadelig (betreft oa. Modules peize waarvan rijksdekking bij Realisatie EHS)
- Nationale Parken € 0,4 miljoen (Voordeel)
- Realisatie EHS € 8,3 miljoen (oa transitorische boekingen 4,3 miljoen)
- Landbouw € 1,5 miljoen (Voordeel).

Ter realisatie van rijksdoelen heeft de provincie Drenthe met het rijk een Bestuursovereenkomst afgesloten voor de periode 2007-2013. Deze bestuursovereenkomst bevat prestaties ten aanzien van de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), milieukwaliteit (verdroging en verzuring en vermessing), nationale parken, soortenbescherming, natuur buiten EHS, landbouw, recreatie, landschap, bodem, water en sociaal-economische vitaliteit. Financieel gezien zijn de realisatie van de EHS en milieukwaliteit de majeure onderwerpen uit de Bestuursovereenkomst. Bij de realisatie van de EHS gaat het om grondverwerving, inrichting en beheer.

Om tot inrichting en beheer en tot verbetering van de milieukwaliteit over te kunnen gaan, is het veelal nodig, dat eerst de noodzakelijke gronden zijn verworven. Vandaar dat de afgelopen jaren stevig is ingezet op grondverwerving. Uitgangspunt daarbij is geweest de met het rijk overeengekomen prestatieafspraken. Deze afspraak houdt in, dat de provincie Drenthe over de periode 2007-2013 1638 ha aan nieuwe EHS gaat verwerven. Hiervoor stelt het rijk een budget ter beschikking op basis van normkosten per hectare. Afsgesproken was ook, dat het rijk de normkosten en daarmee het budget jaarlijks zou bijstellen op basis van de grondprijnmonitor. Ten tijde van de Mid Term Review in 2010 bleek, dat het rijk deze afspraak niet wilde nakomen. Ook in Drenthe zijn de grondprijzen de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Het budget dat het rijk ter beschikking heeft gesteld, werd daarmee ontoereikend om de afsgesproken prestatie van 1638 ha te halen.

PMJP 2007 t/m 2010 (excl. Beheer EHS) Bestedingen t/m 2010		
Info Dienst Regelingen nog niet verstrekt.		
PMJP-thema	PMJP-OD	PMJP-prestatie
PMJP-Natuur	Milieu kwaliteit EHS/VHR/ NB-gebieden	Vermindering verdroging (2.4c)
		Milieu kwaliteit verzuring en vermessing (2.4b)
		Totaal Milieu kwaliteit EHS/VHR/NB-gebieden
		Nationale Parken
	Beheer nieuwe en bestaande EHS	Beheer binnen EHS (DR) Incl. beheer buiten
		Totaal Beheer nieuwe en bestaande EHS
	Realisatie natuur binnen de EHS	Verwerving EHS (2.1a)
		Inrichten EHS (2.1d)
		Knelpunten robuuste verbindingen (2.1f)
		Totaal Realisatie natuur binnen de EHS
		Soortenbescherming
	Overige natuur	
Totaal PMJP-Natuur		
PMJP-Landbouw	Duurzaam ondernemen	
	Grondgebonden landbouw	
	Grondvoorraad	
Totaal PMJP-Landbouw		
PMJP-Landschap		
PMJP-Recreatie en Toerisme		
PMJP-Bodem		
PMJP-Water		
PMJP-Sociaal-econ-omische vitalisering		
Reconstructie zandgebieden		
Provinciale bezuinigingstaakstelling		
Eindtotaal		

Toen dat duidelijk werd, is niet meer gestuurd om de afgesproken hectares te halen, maar is gestuurd vanuit het beschikbare budget. Omdat al fors was ingezet op grondverwerving en het budget al was overschreden, zijn vanaf dat moment geen nieuwe verplichtingen meer aangegaan. Verder heeft het rijk op ons verzoek de aankoopplicht opgeschort.

Als Drenthe weten we zeker op terreinen als inrichting en verbetering van de milieukwaliteit behoorlijk binnen de budgetten te blijven die het rijk voor deze onderdelen ter beschikking stelt. Dat komt vooral, omdat Drenthe door stapeling van prestaties en budgetten waaronder budgetten van derden, in staat is aanzienlijke synergievoordelen te bereiken. De idee was, dat we conform de ILG filosofie op deze wijze gelden zouden vrijspelen die we zouden aanwenden voor het wegwerken van het tekort op het grondverwervingsbudget.

Op 20 oktober 2010 liet de staatssecretaris van Economie, Landbouw & Innovatie ons per brief echter weten, dat het rijk de financiering van nieuwe verplichtingen vanaf 20 oktober 2010 niet langer garandeert. Een in IPO-verband uitgevoerde juridische analyse laat zien, dat deze brief in strijd is met de gemaakte afspraken zoals vastgelegd in de Bestuursovereenkomsten en waarschijnlijk juridisch niet houdbaar is. Teneinde de risico's beperkt te houden, hebben we als Drenthe – evenals de meeste andere provincies – desondanks besloten fors te gaan remmen en in de uitvoering te gaan temporiseren. Alleen die zaken die op 20 oktober 2010 juridisch afdwing-

	Rijk		Provincie			Derden	
	Gegevens						
	Budget PMJP- rijk	Verplicht aandeel Rijk t/m peildatum	Budget PMJP- provincie	Verplicht aandeel Provincie t/m peildatum	Verplicht aandeel Provincie Autonoom t/m peildatum	Budget PMJP- derden (incl EU)	Verplicht Derden en EU t/m peildatum
	19.190.000	4.378.005	5.330.000	772.914	0	13.860.000	6.441.705
	11.780.000	1.883.326	2.520.000	154.991	300.871	9.260.000	497.527
	30.970.000	6.261.331	7.850.000	927.905	300.871	23.120.000	6.939.232
	5.158.000	3.603.319	0	0	0	0	0
			0			0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	31.044.000	43.468.983	3.260.000	924.554	961.264	0	573.741
	31.610.000	28.769.020	0	0	286.408	0	19.082.581
	9.070.000	5.619.187	0	0	0	0	1.053.847
	71.724.000	77.857.190	3.260.000	924.554	1.247.671	0	20.710.169
	1.389.000	238.184	670.000	238.184	9.500	0	661.027
	800.000	624.000	0	324.117	0	0	1.191.020
	110.041.000	88.584.024	11.780.000	2.414.760	1.558.042	23.120.000	29.501.447
	830.000	805.641	330.000	103.088	0	500.000	1.519.458
	3.630.000	4.152.733	3.630.000	3.165.305	283.234	8.870.000	5.602.987
	6.170.000	6.177.946	0			0	0
	10.630.000	11.136.321	3.960.000	3.268.393	283.234	9.370.000	7.122.446
	4.796.000	4.921.103	3.823.000	360.081	636.783	800.000	2.600.207
	5.340.000	5.284.781	5.220.000	404.193	10.496.250	39.510.000	5.573.000
	450.000	95.046	950.000	0	63.364	0	0
	11.095.000	3.220.359	0	118.680	0	12.014.000	3.820.986
	830.000		0			0	0
		50.000		0	0		0
			-4.000.000				
	143.182.000	113.291.634	21.733.000	6.566.108	13.037.673	84.814.000	48.618.085

baar dan wel juridisch hard waren, worden gewoon uitgevoerd. Overige projecten hebben we getemporiseerd.

Dit heeft voorlopig wel tot gevolg dat we minder gelden kunnen vrijspelen om het tekort op het grondverwervingsbudget weg te werken.

Het tekort op het grondverwervingsbudget bedraagt momenteel maximaal ruim € 9,6 miljoen. Voor dit bedrag lopen we een zeker risico. Dit risico vangen we in eerste instantie op binnen de bestaande pMJP-budgetten, vervolgens binnen de pMJP/ILG reserve en uiteindelijk als die twee mogelijkheden onvoldoende soelaas bieden uit de Risicoreserve (€ 19.000.000,--).

Het tekort op het grondverwervingsbudget kan als volgt worden toegelicht.

Het totale budget voor grondverwerving bedraagt € 39,9 miljoen. Dit bestaat voor € 34,3 miljoen uit de bestuursovereenkomst onderdeel verwerven EHS (rijk en provincie deel), voor € 3,6 miljoen uit verwervingen Bargerveen (onderdeel van de prestatie vermindering verdroging) en voor € 2 miljoen uit de provinciale begroting voor het project Tusschenwater. Inmiddels is per saldo (aan en verkopen) voor € 45,3 miljoen aangekocht. Dit overschrijdt het afgesproken budget met € 5,4 miljoen. De lopende biedingen uit ingezette biedprocessen (aan

en verkopen) bedragen per saldo maximaal nog € 9,9 miljoen. Daarbij wordt van het scenario uitgegaan, dat alle uitstaande biedingen worden gehonoreerd. Aan uitgaven wordt verder nog een bedrag verwacht ad € 8,3 miljoen aan overdrachten uit de PNB-regeling en aan toedeling op basis van de Landinrichting. Aan opbrengsten wordt vanaf 2012 door verkoop van bezit een bedrag verwacht ad € 14 miljoen. Dit brengt het tekort op het hierboven genoemde bedrag van € 9,6 miljoen.

De brief van de staatssecretaris van E, I & I van 20 oktober 2010 heeft geleid tot een forse temporisering in de uitvoering. Alleen die projecten die wij juridisch hard / juridisch afdwingbaar achten, zijn tot uitvoering gebracht. Hoe klein ook, de kans is aanwezig, dat het rijk een andere interpretatie is toegedaan. Over de risico's daarvan hebben we de Commissie Omgevingsbeleid op 12 januari 2011 door middel van een presentatie geïnformeerd.

Als gezegd hebben we naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van 20 oktober j.l. getemporeerd in de uitvoering, Om die reden laten de thema's milieukwaliteit en inrichten EHS een aanzienlijk positief verschil zien tussen het beschikbare budget en de realisatie.

In het verstrekte overzicht wordt uitgegaan van de cijfers van de bestuursovereenkomst 2007-2013. Deels met ingang van 2011 en vooral met ingang van 2012 wil het rijk bezuinigen doorvoeren op de middelen voor het landelijk gebied. Onderhandelingen over een nieuw kader zijn nu aan de gang. Op dit moment valt nog niet goed te voorspellen hoe de nieuwe afspraken er uit gaan zien, Het financieel perspectief is somber. Door te temporiseren in de uitvoering hebben we de risico's zoveel mogelijk willen beperken.

BATEN

P-5.0 Waterhuishouding

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.1 Milieubeleid

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.2 Bodem

De gerealiseerde baten ten behoeve van dit product blijven € 587.000,-- achter bij de raming. Dat wordt veroorzaakt door lagere bijdragen van derden in de kosten van bodemsaneringsprojecten ad € 385.000,--. Het resterende verschil in gerealiseerde baten heeft te maken met de hiervoor bij de lasten genoemde redenen. Omdat er geen gebruik is gemaakt van de Bedrijvenregeling blijft de ook de geraamde bijdrage van € 200.000,-- achterwege.

P-5.3 Vergunningverlening

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.4 Handhaving

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.5 Natuur en Landschap

Gezien de beperkte afwijking is een toelichting niet van toepassing.

P-5.6 pMJP

Zie de toelichting bij de lasten.

Programma 6

Middelen

Missie

De provincie Drenthe is een solide partner en zal dat in de toekomst blijven. De organisatie is 'in control'. De provincie is een aantrekkelijke werkgever waar mensen in een prettige en gezonde werkomgeving op een interactieve, doelgerichte en toekomstgerichte wijze samenwerken. De organisatie voorziet op een professionele wijze in de behoeften van bestuur, management en medewerkers aan advies en ondersteuning op het gebied van personeel, informatietechnologie, financiën en overige voorzieningen.

Belangrijkste resultaten 2010

- Oplevering Nieuwe Digitale Werkplek, inclusief achterliggende infrastructuur, voorwaardelijk voor revitalisering en invoering Digitalisering voor fase 1 en 2. Doorontwikkeling en uitlevering ten behoeve van fase 3 hebben we gepland voor mei 2011.
- Volgens planning is op 9 april de eerste van drie bouwfases van de revitalisering van het provinciehuis opgeleverd. De revitalisering maakt deel uit van het programma Provinciehuis van Morgen. Zo'n 250 medewerkers hebben de weken daarop hun intrek genomen in het vernieuwde gebouwdeel, waarin zij volgens het nieuwe flexibele, activiteitsgerelateerde kantoorconcept werken. De tweede fase is opgeleverd in oktober 2010 en in mei 2011 vindt de eindoplevering plaats.
- In de directiebrief Slim, slank en soepel zijn de plannen geschetst rondom de organisatie en de bijbehorende omvang van de organisatie van de toekomst. Slim, slank en soepel is het motto voor de eerstkomende tijd. De geschetste plannen zijn uitgewerkt in beleid op het gebied van versterking van mobiliteit en competentie management.
- De formatie van de ondersteunende eenheden is teruggebracht naar 37%; de beoogde 35% wordt in 2011 behaald.
- Het ingezette beleid rondom hoogte van de formatie heeft in 2010 geleid tot een lagere bezetting met daardoor lagere personeelskosten.
- Alle complexe personeelsdossiers zijn nagenoeg opgelost.
- IGM beleid is ingevoerd, na aanvankelijk een oplopend ziekteverzuim is het verzuim in 2010 gedaald.
- Samen met de provincies Groningen en Friesland hebben wij in het kader van mogelijke Shared Services voor zes onderwerpen een globale business case ontwikkeld. Tevens heeft in noordelijk verband een functionele audit plaatsgevonden naar de financiële- en personeelsadministratie. De uitkomsten laten zien dat er mogelijkheden zijn om samen te werken. Een vervolg project wordt gestart waarin gedetailleerde business cases worden opgesteld.
- In 2010 hebben wij aan provinciale staten een actualisatie van de kaderstelling van de reserves en voorzieningen gepresenteerd.
- Door de verkoop van Essent kreeg de provincie fors meer liquide middelen. Op basis van het integrale beeld van de overtollige middelen is door ons in 2010 een streefportefeuille uitzettingen en beleggingen samengesteld.
- Het nieuwe cateringcontract is via de aanbestedingsprocedure gegund aan het cateringbedrijf Albron. Medio oktober is het nieuwe cateringcontract ondertekend.

Doel (wat hebben we gerealiseerd?)

P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Doelen vanuit de begroting 2010 (per product/deelproduct).
Planning en control
Een financieel gezonde organisatie, blijkend uit toepassing van repressief toezicht door de toezichthouder en een goedkeurende verklaring van de accountant, ook op het gebied van de rechtmatigheid.
Personeel en organisatie
Een lerende organisatie met een attractief HRM-beleid en arbeidsvoorwaardenpakket met een strategische personeelsbezetting waarbij:
- een slagvaardige, compacte en flexibele organisatie(structuur) gericht is op de primaire taakstelling van de provincie Drenthe;
- tijdig jonge medewerkers instromen, de flexibele inzet wordt vergroot en de door- en uitstroom in meerjarenperspectief in evenwicht is: 'De juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment';
- maximaal 35% van de totale formatie overhead is.
Facilitaire voorzieningen
Voor alle facilitaire voorzieningen, waaronder huishoudelijke diensten, gebouwbeheer, telefonie, bewaking, documentaire informatievoorziening, inkomende en uitgaande post, opmaak, print, secretariële ondersteuning, en bestuurs-service, geldt:
- Het organiseren van ontwikkel- en innovatiekracht binnen de afdeling. Hierdoor wordt een meer strategische dimensie toegevoegd aan het facilitair beleid en is het beter voorbereid op toekomstige ontwikkelingen
- Een goede beheersomgeving wordt bereikt door op een constructieve manier kennis en deskundigheid in te brengen in het programma Provinciehuis van Morgen, zodat na het revitaliseringsproces een adequaat en kostentechnisch verantwoord te beheren gebouw ontstaan is. Dit geldt voor alle facetten van huisvestingsmanagement, zoals stoffering en inrichting, technische installaties, ICT, telefonie, logistiek, veiligheid en digitalisering.
- De facilitaire organisatie zal invulling geven aan het begrip klantgerichtheid, door zich te ontwikkelen vanuit haar deskundigheid, tot een vraaggericht, klantvriendelijke en pro-actieve organisatie
- Een gezonde verzakelijking doorvoeren binnen de bedrijfsvoering. De verzakelijking mag niet leiden tot inflexibiliteit en interne bureaucratie, maar open en eerlijk omgaan met grenzen en kaders van de dienstverlening; het efficiënt en effectief organiseren van de bedrijfsprocessen.
- Het optimaal aansluiten op het organisatiebrede HR-beleid en vanuit eigen perspectief als dienstverlenende organisatie daaraan een bijdrage leveren.

Planning en Control

Bij de Voorjaarsnota 2010 hebben wij besloten tot een bezuiniging van structureel circa € 25.000.000,- vanaf 2012. Hiermee is de provincie weer structureel duurzaam in evenwicht. Het resultaat van de bezuinigingen is zodanig positief dat er met ingang van 2012 geld toegevoegd kan worden aan de Reserve voor algemene doeleinden. In 2010 is een bezuiniging van € 7.700.000,- gerealiseerd.

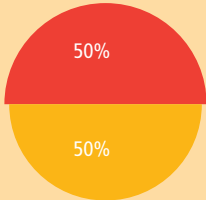
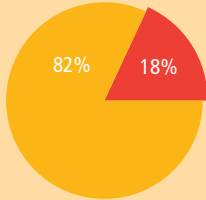
Personeel en Organisatie

De provincie Drenthe heeft op HRM-gebied een grote opgave. Met de ontwikkelingen naar Provincie Nieuwe Stijl (PNS) is de behoefte aan een ander soort organisatie (meer flexibiliteit) en is er een sterkere behoefte aan medewerkers met bepaalde competenties. Tegelijkertijd heeft de provincie de komende jaren een grote uitstroom waarbij voorkomen moet worden dat kostbare kennis en kunde verloren gaat. In de directiebrief Slimmer en Slanker zijn de plannen geschetst rondom de organisatie en de bijbehorende omvang van de organisatie. Het ingezette beleid rondom de hoogte van de formatie heeft in 2010 geleid tot een lagere bezetting. Er is begonnen met de realisatie van de plannen uit de Directiebrief in combinatie met Provincie

Nieuwe Stijl door beleid voor te bereiden en deels uit te voeren op het gebied van mobiliteit, flexibiliteit en competentie management. Daarnaast is beleid geïmplementeerd dat ontwikkeld is in 2009. Onder andere het integraal gezondheidsmanagement (IGM) beleid is ingevoerd. Dit heeft geresulteerd in een lager ziekteverzuim. Ook is er veel aandacht geweest voor Management Development en is de overhead teruggebracht naar 37%. Verder is eind 2010 een nieuw traject voor Drentalente gestart. Vijf talentvolle pas afgestudeerden gaan tijdelijk aan de slag. Drentalente is voor de provincie Drenthe een beproefde formule voor het binnenhalen van vers bloed.

Niet van toepassing.

Baten en lasten programma

	Lasten	Baten
Programma 6. Middelen	54.292.153 	139.810.561
Overige programma's	296.008.551	280.900.616

(exclusief reserve verrekeningen)

Programma 6. Middelen	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Totaal lasten	248.504.663	14.229.909	194.190.444	193.760.725	429.719
Apparaatskosten	47.345.175	50.414.592	48.603.799	47.598.235	1.005.564
Totaal baten	204.484.950	181.758.340	356.475.706	345.341.060	11.134.646
Saldo	91.364.888	-117.113.839	-113.681.463	-103.982.100	-9.699.363

Ontwikkelingen

P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Ontwikkelingen jaarstukken.

Financiële ontwikkelingen

De financiële ontwikkelingen zijn de afgelopen collegeperiode uiteindelijk in het teken komen te staan van enerzijds de noodzaak tot bezuinigen en anderzijds de noodzaak tot het borgen van gewenste en noodzakelijke investeringen in de Drentse samenleving.

Het kabinetsbesluit om de Algemene uitkering uit het Provinciefonds vanaf 2011 structureel te korten met € 300 miljoen per jaar is een gegeven. In 2011 gaat het om € 290 miljoen, in 2012 om € 310 miljoen. In het kader van de uitvoering van het Bestuursakkoord met het vorige kabinet heeft Drenthe in het kader van het inlopen van vermogensoverschotten van de provincies gedurende de jaren 2008-2011 jaarlijks een bijdrage van € 5 miljoen geleverd.

De financiële ontwikkelingen hebben ons genoodzaakt, een omvangrijke bezuinigingsoperatie door te voeren ter grootte van een totaalbedrag van € 26,5 miljoen structureel. Daarvoor zijn in 2010 een aantal maatregelen genomen, die in 2011 en latere jaren zullen leiden tot een hernieuwd duurzaam financieel evenwicht voor de provincie.

Ontwikkelingen waarover de afgelopen collegeperiode nader duidelijkheid is verkregen zijn het nieuwe verdeelmodel voor de algemene uitkering van het provinciefonds en de invoering van het rekeningrijden. Dat laatste wordt voorlopig niet ingevoerd. Naar een nieuw verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het provinciefonds zijn diverse onderzoeken verricht door onder meer de Raad voor de financiële verhoudingen, de Commissie Boorsma en de Commissie Stuiveling, maar een definitieve keuze is nog niet gemaakt. Nu de provincies onderling niet tot een eensluidend advies konden komen, ligt het initiatief bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden.

Personeelslasten

In 2010 is het beleid voortgezet om te sturen op budgetten per afdeling. Het management heeft daarmee maximale flexibiliteit om adequaat in te kunnen spelen op de vele ontwikkelingen die momenteel gaande zijn. Het plan vanuit de Voorjaarsnota 2009 om € 1,6 miljoen per jaar beschikbaar te stellen voor een kwaliteitsimpuls is gezien de budgettaire en formatieve ontwikkelingen van de baan. Met creatieve oplossingen wordt getracht niet aan kwaliteit in te boeten.

Motorrijtuigenbelasting

In het verleden zijn soms fouten gemaakt door de belastingdienst bij de afdracht van de opbrengsten uit de motorrijtuigenbelasting aan de provincies. Ondanks correcties bleven vragen bestaan over de juistheid van de gegevens motorrijtuigenbelasting en de berekeningsmethode van de belastingdienst. Dat heeft geleid tot een meer gestructureerde werkrelatie en het vastleggen van basisafspraken in een convenant. In de periode 2006-2008 zijn besprekingen gevoerd over de opstelling van het convenant, met als hoofdbestanddelen de berekeningsmethode, de informatievoorziening, de accountantscontrole en de overlegstructuur tussen belastingdienst en provincies. Dat heeft geleid tot een door alle betrokken partijen gedragen convenant 'Motorrijtuigenbelasting'. De afwikkeling van het convenant heeft stil gelegen als gevolg van de discussie over de kilometerheffing. Nu die heffing van de baan is, is er aanleiding om het convenant alsnog in 2011 af te sluiten.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Prioriteiten uit Begroting 2010

6.01 Organisatieontwikkeling

Algemeen

Ingezet wordt op een adequate invulling van de nieuwe organisatiestructuur, op een zoveel mogelijk budgettair neutrale wijze. Daarbij willen wij bereiken dat de organisatie zich vooral op de primaire processen – wat bereiken we in de Drentse samenleving – richt. Intern is daarbij de inzet, de overhead te beperken tot een aanvaardbare maximale omvang van 35% van de totale formatie. Voor 2009 zetten wij in op het terugbrengen van de overhead naar 35%.

Samen Sterker in Actie!

Om de ambities van het college waar te maken hebben we een organisatie nodig die daarbij past. In de organisatieontwikkeling speelt het programma Samen Sterker in Actie! een belangrijke rol. Het programma richt zich op een stimulerender werkklimaat in de organisatie. Het heeft als doelen een effectievere samenwerking in teams, meer inspirerend en teamgericht leiderschap, grotere externe gerichtheid en professionaliteit van de medewerkers. We willen methodischer werken in programma's en projecten en voeren een strategisch personeelsbeleid, met meer de juiste medewerker op de juiste plek, verbeterde arbeidsmarktcommunicatie en een vitale organisatie met vitale medewerkers. Vernieuwingen in de organisatie om ons aan de veranderende eisen van de maatschappij te kunnen laten voldoen, zitten in houding en gedrag van de leiders en de medewerkers, in professionaliteit en vertrouwen, competenties, contacten, omgangsvormen, samenwerkingsverbanden en werkwijzen. En bovenal in het lerend vermogen van de organisatie. Wij willen dat wij ons ontwikkelen tot een organisatie die de ambities van het bestuur steeds slimmer, integraler en professioneler waarmaakt. Het programma Samen Sterker in Actie! richt en faciliteert hiertoe tot het voorjaar van 2011 de ontwikkeling van de cultuuraspecten van onze organisatie. Voor meer informatie over het programma Samen Sterker in Actie! verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 2.5).

Strategische Personeelsplanning als kwaliteitsimpuls organisatie

De provincie ontwikkelt zich van een regulerend bestuursorgaan naar een strategievormende, regisserende organisatie. Tegelijkertijd vergroot de provincie haar realisatiekracht: van denken naar doen. Dit stelt hoge, deels ook nieuwe eisen aan de medewerkers. Het vraagt om extra inzet op het gebied van ontwikkeling, scholing en opleiding. Om zicht te krijgen op aanwezige en gewenste competenties en kwaliteiten wordt de komende jaren fors ingezet op de organisatiebrede Strategische Personeelsplanning. Hieruit destilleren we niet slechts de gewenste en beschikbare fte's, maar vooral ook inhoudelijk de noodzakelijke ontwikkeling die we van onze medewerkers verwachten. Daar komt bij dat bij de provincie de komende jaren een groot aantal zeer ervaren medewerkers zal uitstromen. Ruim 10% van de medewerkers bij de provincie is 60 jaar of ouder. Over drie jaar is dit het geval voor bijna 20% van de medewerkers. Minstens zo interessant als de vraag wanneer medewerkers uit dienst gaan, is de vraag hoe de medewerkers de verschillende fasen van hun loopbaan vormgeven. Het gaat om met respect toewerken naar een goede overdracht van kennis en ervaring en boeien en binden van de jongere generatie. Het gaat hierbij om het waarborgen van de continuïteit van het collectief geheugen. We gaan deze opgaven realiseren door fors in te zetten op competentie-management en generatiemanagement. Om de grote uitstroom van zeer ervaren medewerkers goed en tijdig op te kunnen vangen gaan we werken onder andere met zogeheten meester-gezelconstructies (ervaren medewerkers dragen kennis en kunde over op minder ervaren collega's). Op die manier blijft kostbare kennis en ervaring voor de organisatie behouden. Zoals we al aangegeven hebben in de Voorjaarsnota 2009, stellen wij voor om op een aantal gebieden de formatie met in totaal 16 fte's uit te breiden. De voorinvestering in personeel die wij nu voorstellen, zullen we de komende jaren compenseren met het niet meer aanvullen van een deel van de uitstroom. Het betreft hier in totaal 31 fte's.

Het betreft hier een voorinvestering die noodzakelijk is omdat:

Prioriteiten uit Begroting 2010

- De provincie anders onvoldoende invulling kan geven aan de rol van de provincie Drenthe als PNS: een strategievormende, regisserende organisatie met de noodzakelijke realisatiekracht. Dit vergt een ander type medewerkers. Deels kunnen zittende medewerkers door middel van ontwikkeling, scholing en opleiding invulling geven aan de nieuwe rol van de provincie, deels is echter ook een kwaliteitsimpuls noodzakelijk.
- De provincie voor het realiseren van de grote ambities die het heeft op het gebied van economie, ruimtelijke ontwikkeling en duurzaamheid ook nu een kwaliteitsimpuls nodig heeft.
- De provincie de komende jaren een grote uitstroom zal hebben als gevolg van de vergrijzing (fpu, pensioen). Door deze grote uitstroom dreigt veel kennis en ervaring verloren te gaan. Daarom is het van groot belang dat in dit kader met zogenaamde meester-gezelconstructies zal worden gewerkt.

De formatie zal structureel met 16 fte's worden uitgebreid per 2010 (kosten: € 1,6 miljoen per jaar). Deze uitbreiding zal worden ingezet op het gebied van economie (projectverwerwers), ruimtelijke ontwikkeling (projectleiders en projectontwikkelaars) en duurzaamheid (milieuplanologen en energieconsulenten). De formatie zal structureel met 31 fte's worden ingekrompen vanaf 2010 (uiteindelijke opbrengsten per jaar vanaf 2013: € 2,5 miljoen).

6.02 Digitalisering

Zie prioriteit 1.5.

6.03 Stimuleringsfonds Drentse projecten

Het Stimuleringsfonds Drentse projecten is bij het vaststellen van de Voorjaarsnota 2007 PLUS door uw Staten ingesteld. Het Stimuleringsfonds is ingesteld als dekking voor gebiedsgerichte cofinanciering voor relatief grote projecten. Gezien het huidige financiële beeld is de verwachting dat toekomstige rekeningresultaten en incidentele meevallers, zich niet of slechts in beperkte mate zullen voordoen. De verwachting is dat als gevolg hiervan het Stimuleringsfonds dan niet meer gevoed zal worden. Uw Staten hebben ermee ingestemd, het Stimuleringsfonds in stand te houden totdat de reeds door uw Staten geautoriseerde projecten financieel zijn afgerond. Dit geldt eveneens voor de projecten in het kader van de versnellingsagenda en het project aangaande de uitvoering van de motie omtrent het onderwijskansenbeleid en de OV-kaart voor MBO-scholieren. Voorgesteld wordt het Stimuleringsfonds in de tussentijd niet meer te voeden en na afloop het Stimuleringsfonds Drentse projecten op te heffen.

Wat zijn de prioriteiten en wat gaan we er aan doen?

Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
6.01 Organisatieontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">- Een slagvaardige, compacte en flexibele organisatie, gericht op de primaire taakstelling van de provincie.- Op termijn inverdien-effecten vanwege minder managementfuncties.- Focus op de primaire processen.	<ul style="list-style-type: none">- Uitrol programma Samen Sterker in Actie!.- Verder implementeren reorganisatie.- Terugbrengen formatie ondersteunende eenheden tot 35% van totale formatie.- Investeren in en versnellen van strategische personeelsplanning.- Instroom-, doorstroom- en uitstroomactiviteiten ten behoeve van personeelsplanning.- Uitvoeren van operatie '16 voor 31'.
6.02 Digitalisering		Zie prioriteit 1.5.
6.03 Stimuleringsfonds Drentse projecten	Vanuit een gebiedsgerichte aanpak worden meer omvangrijke en grootschalige projecten van de grond getrokken.	Afronden van nog lopende projecten in het kader van het Stimuleringsfonds Drentse projecten.

Wat is er aan de prioriteiten van 2010 gedaan en wat is er bereikt?		
Prioriteiten	Resultaten	Activiteiten 2010
6.01 Organisatieontwikkeling	Status: groen Overheadpercentage is terug gebracht tot 37% Een slagvaardige, compacte en flexibele organisatie, gericht op de primaire taakstelling van de provincie.	Lange termijn visie op de organisatie is gevormd (Voorjaarsnota 2010 en Directiebrief) Herijking strategisch HRM beleid De formatie ten behoeve van ondersteuning is verder ingekrompen. Alle complexe personeelsdossiers zijn nagenoeg opgelost Traject Drentalenten gestart Beleid voorbereid voor mobiliteit, flexibiliteit en competentie management Campagne rondom kernwaarden, in samenhang met integriteit is gestart Onderzoek naar shared services noordelijke provincies middels globale businesscases is uitgevoerd Het instrument strategische personeelsplanning is ingezet. Het management development traject is verder uitgevoerd.
6.02 Digitalisering	Status: groen	Zie programma 1; prioriteit 1.5.
6.03 Stimuleringsfonds Drentse projecten	Status: groen De omvang van de reserve is gehalveerd in 2010.	Een bedrag van ruim € 10 miljoen is besteed aan projecten, De reserve wordt in stand gehouden totdat de door provinciale staten geautoriseerde projecten financieel zijn afgerond.

Financieel overzicht prioriteiten

Programma 6. Middelen	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
P6.01 Organisatieontwikkeling	1.431.971	569.750	429.750	461.986	-32.236
P6.02 Digitalisering	601.543	902.800	902.800	887.394	15.406
P6.04 Proceskosten	544.139	315.000	346.361	336.595	9.766
Totaal prioriteiten	2.577.653	1.787.550	1.678.911	1.685.975	-7.064

Financiële toelichting op prioriteiten

Toelichting afwijking jaarstukken

Er zijn geen verschillen groter dan € 50.000,-- opgetreden. Daarmee is een toelichting niet van toepassing.

Wat doen we nog meer?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Planning en control (zie ook de ontwikkellijnen Slimmere productie en Zaken op orde van de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 2.5))	<p>De provincie valt financieel gezien onder repressief toezicht.</p> <p>Voor haar bedrijfsvoering ontvangt de provincie van de controlerend accountant een goedkeurende verklaring.</p> <p>De provincie kent een duurzaam begrotings-evenwicht</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan P&C-cyclus (Voorjaarsnota, begroting, rapportages, jaarverslag). - Verbetering P&C-cyclus: tegengaan onderbesteding, SMART maken doelen, ontwikkelen indicatoren. - Doorontwikkelen P&C-portal. - Verder uitbouwen treasuryfunctie (waaronder liquiditeitsbegroting), aanpassing financieringsstatuut). - Uitvoeren verdere SISA-regelingen. - Uitvoeren Controleplan. - Het actueel houden van de financiële administratie. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Verstrekken financiële adviezen aan directie en management. - Uitzetten en aantrekken van geldmiddelen. - Kaderstelling bedrijfsvoering.
Personeel en organisatie	De provincie beschikt over een modern HRM-beleid.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan HRM-cyclus (planning, voortgang, beoordeling). - Verstrekken HRM-adviezen aan directie en management. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Kaderstelling bedrijfsvoering. - Implementeren van het herijkte strategische HRM-beleid. - Versterken van resultaat- en prestatiegericht werken en daaraan gerelateerde personeelsbeoordeling.
Informatievoorziening en automatisering	De provincie beschikt over een ICT-infrastructuur die up to date is en geen belemmering vormt voor een gezonde bedrijfsvoering.	<ul style="list-style-type: none"> - Binnen dit programma worden ook activiteiten ontwikkeld in het kader van de verbetering van de informatiebeveiliging (op basis van de landelijke Code voor Informatiebeveiliging), opleidingen en financiering van de deelname in het programma e-provincies (IPO). Verder lopen er diverse migratieprojecten. - Uitrol van 500 nieuwe werkplekken. - Aanbesteding en vervanging van netwerkbekabeling (in relatie met renovatie). - Realisatie van een externe computerlocatie voor opslag, remote back-up en uitwijk. - Vervanging van centrale server systemen, inclusief sanering van besturingssystemen.
Digitalisering van de bedrijfsvoering	Als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Welkom in digitaal Drenthe 2007-2008 wordt erop ingezet dat www.drenthe.nl qua dienstverlening voldoet aan de normen van advies.overheid.nl (staat op minimaal de vierde plaats in de provincie-monitor).	<ul style="list-style-type: none"> - Ingevoerd een documentsysteem en een beschikbaar dynamische digitaal archief. - Digitalisering van personeelsdossiers. - Invoeren van een kennissysteem op Huisnet. - Bouw van basisregistraties om aan te sluiten op landelijke voorzieningen (als DigiD).

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Communicatie		<p>Communicatieadvisering in alle fasen van het beleidsproces. Communicatieadvisering GS.</p> <p>Interne communicatie: advisering directie en afdelingshoofden; daarnaast uitvoeringsactiviteiten: onder andere berichtgeving Huisnet en samenstelling/eindredactie personeelsblad.</p> <p>Nieuwe media: verantwoordelijk voor actualisatie en eindredactie website.</p> <p>Relatiemanagement: activiteiten representatie en evenementen.</p>
Facilitaire voorzieningen gebouwen secretariaten bestuurservice documenten	De provincie is in staat zich te houden aan het eigen kwaliteitshandvest.	De afdeling Facilitaire Ondersteuning verzorgt producten en diensten op het gebied van huishoudelijke diensten, gebouwbeheer, energie/- en milieumanagement, telefonie, bewaking, receptie, documentaire informatievoorziening, inkomende interne en uitgaande post, goederenontvangst, GIS/cartografie, chauffeurs, secretariële ondersteuning, opmaak, print en afwerkfaciliteiten c/q/ regie op uitbesteding daarvan.

Wat hebben we nog meer gedaan en wat is er bereikt?

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Planning & Control	<p>De provincie valt onder repressief toezicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.</p> <p>De in 2009 ingezette ombuigingsoperatie is afgerond.</p> <p>We hebben een goedkeurende verklaring van de accountant over de jaarrekening 2009.</p> <p>De begroting is op termijn weer in duurzaam evenwicht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering gegeven aan Planning & Control-cyclus (voorjaarsnota, begroting, rapportages, jaarstukken). - Verbetering Planning & Control-cyclus: tegengaan onderbesteding, het specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden maken van doelen en het ontwikkelen van indicatoren. - Het afronden van de ombuigingsoperatie. - Verder uitbouwen treasuryfunctie (waaronder liquiditeitsbegroting), aanpassing financieringsstatuut). - Uitvoeren verdere Single Information and Single Audit-regelingen. - Uitvoeren Controleplan. - Het actueel houden van de financiële administratie. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Verstrekken financiële adviezen aan directie en management. - Uitzetten en aantrekken van geldmiddelen. - Kaderstelling bedrijfsvoering.

Product	Resultaten	Activiteiten 2010
Personeel en organisatie	De provincie beschikt over een modern Human Resources Management-beleid.	<p>Uitvoering gegeven aan HRM-cyclus (planning, voortgang, beoordeling).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verstrekken HRM-adviezen aan directie en management. - Applicatiebeheer van het bedrijfsvoeringssysteem. - Kaderstelling bedrijfsvoering. - Implementeren van het herijkte strategische HRM-beleid. - Versterken van resultaat- en prestatiegericht werken en daaraan gerelateerde personeelsbeoordeling. - Doorontwikkeling van de concernopleidingen - Uitvoering van verschillend HR-beleid, waaronder arbeidsmarktcommunicatie, stage- en BBL-beleid en beoordelen en belonen - Inzet op externe netwerken - Start digitalisering personeelsdossiers en HR-processen
Informatievoorziening en automatisering	<p>De interprovinciale basislijn voor de informatiebeveiliging is opgeleverd.</p> <p>In 2011 beschikt de provincie over een complete ICT-infrastructuur die up to date is en geen belemmering vormt voor een gezonde bedrijfsvoering.</p>	<p>In IPO-verband hebben we in het kader van de verbetering van de informatiebeveiliging overleg gehad over het invoeren van een landelijke code.</p> <p>Uitrol van 500 nieuwe werkplekken, aanbesteding en vervanging van de netwerkbekabeling en vervanging van centrale server systemen, inclusief sanering van besturingsystemen vindt gefaseerd plaats en wordt afgerond in mei 2011.</p> <p>Er heeft een aanbesteding plaats gevonden voor het realiseren van een externe computerlocatie voor opslag, remote back-up en uitwijk.</p>
Digitalisering van de bedrijfsvoering	<p>Vier digitale processen zijn door de proceseigenaren geaccepteerd en in productie genomen.</p> <p>Het beheer van de digitale processen is overgedragen aan de lijn.</p>	<p>Voor het beheer van de digitale processen wordt gewerkt aan de opbouw van een beheerorganisatie.</p> <p>Er is gestart met het schonen en vervolgens digitaliseren en ontsluiten van alle lopende personeelsdossiers.</p> <p>Er is gestart met het invoeren van een documentsysteem en een beschikbaar dynamisch digitaal archief.</p> <p>In 2011 starten we met het invoeren van een kennissysteem op intranet (Huisnet)</p> <p>Wij zijn gestart met de bouw van basisregistraties om aan te sluiten op landelijke voorzieningen (als DigiD).</p> <p>Voor de e-dienstverlening zijn de technische voorzieningen gerealiseerd. Zowel de technische aansluiting op de Gemeenschappelijke Basis Registratie Personen en DigiD.</p>
Communicatie	De interne communicatie is verbeterd.	Er is gewerkt aan verbetering van de interne communicatie: advisering directie en afdelingshoofden en communicatie richting medewerkers via intranet.
<p>Facilitaire voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebouwen - secretariaten - bestuurservice - documenten 	Het kwaliteitshandvest is nog steeds de norm. Door de vele ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en de verbouwing van het provinciehuis is de norm niet altijd haalbaar gebleken.	<ul style="list-style-type: none"> - De afdeling Facilitaire Ondersteuning verzorgt producten en diensten op het gebied van - huishoudelijke diensten, gebouwbeheer, energie/- en milieumanagement, telefonie, bewaking, receptie, documentaire informatievoorziening, inkomende, interne en uitgaande post, goederenontvangst, GIS/cartografie, chauffeurs, secretariële ondersteuning, opmaak, print en afwerkfaciliteiten en regie op uitbesteding daarvan.

Agenda

Onderwerp	Wanneer	Gerealiseerd
Jaarstukken 2009	Juni 2010	Juni 2010
Voorjaarsnota 2010	Juli 2010	Juli 2010
1e Bestuursrapportage 2010	Juli 2010	Juli 2010
2e Bestuursrapportage 2010	November 2010	November 2010
Begroting 2011	November 2010	November 2010

Wat heeft het gekost?

	Product/prioriteit	1 Realisatie 2009	2 Primitieve begroting 2010	3 Begroting 2010 na wijziging	4 Realisatie 2010	(3-4) Verschil
Lasten	Prioriteiten	2.577.653	1.787.550	1.678.911	1.685.975	-7.064
	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	5.182.196	5.567.936	5.149.936	5.007.943	141.993
	P-6.1 Reserve mutaties	240.744.813	6.874.423	187.361.597	187.066.808	294.789
	Apparaatskosten	47.345.175	50.414.592	48.603.799	47.598.235	1.005.564
	Totaal	295.849.838	64.644.501	242.794.243	241.358.960	1.435.283
Baten	Prioriteiten	0	0	0	0	0
	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	131.217.851	135.189.832	141.205.096	139.810.561	1.394.535
	P-6.1 Reserve mutaties	73.267.099	46.568.508	215.270.610	205.530.500	9.740.110
	Totaal	204.484.950	181.758.340	356.475.706	345.341.060	11.134.646
Saldo		91.364.888	-117.113.839	-113.681.463	-103.982.100	-9.699.363

Toelichting op verschillen begroting en rekening

Lasten

P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Op de toegerekende apparaatskosten is een voordeel gerealiseerd van € 1.005.564,--.
De belangrijkste oorzaken zijn:

Personele budgetten

Als gevolg van de selectieve vacaturestop en het niet verlengen van tijdelijke contracten is in 2010 op het loonkostenbudget van 37,5 miljoen een bedrag van € 430.000,-- overgebleven. Het budget voor inhuur personeel van 5,7 miljoen is met € 329.000,-- overschreden. Daarentegen zijn de inkomsten op personeel veel hoger uitgevallen dan begroot. Op de inkomsten is een positief saldo van € 507.000,-- ontstaan. De extra inkomsten betreffen voornamelijk doorboekingen naar projectbudgetten en daarnaast inkomsten van het UWV voor zwangerschapsverlof.

De niet begrote uitgaven voor WW-uitkeringen van ex-werknemers komen in 2010 uit op € 135.000,--. Verrekend met de afvlakkingskosten van € 300.000,-- komt het saldo over 2010 op alle personele budgetten tezamen (zowel uitgaven als inkomsten) uit op € 173.000,--.

Overige goederen en diensten

De budgetten voor overige goederen en diensten van alle afdelingen tesamen leveren een voordeel op van ruim € 111.000,--.

Afwikking voorgaand boekjaar

De vrijval van verplichtingen uit voorgaande boekjaren levert een voordeel van ruim € 100.000,-- op.

Huisvesting

Het gehele jaar 2010 is door de verbouwing steeds een derde deel van het provinciehuis gesloten geweest. Mede hierdoor zijn de uitgaven voor energie lager uitgevallen. Voordeel € 63.000,--.

Arbeidsvoorwaarden

Op het budget voor arbeidsvoorwaarden is een bedrag van € 83.000,-- overgebleven. Dat wordt met name veroorzaakt doordat er minder beroep is gedaan op de bestaande regelingen.

ICT-beheer en Informatiebeleid

Op de budgetten voor ICT- beheer en informatiebeleid is ruim € 120.000,-- overgebleven.

Overig

Het resterende voordeel is het saldo van een aantal onder- en overschrijdingen van geringere omvang.

P-6.1 Reserve mutaties

Het betreft in totaal een overschrijding van € 294.798,-- door toevoegingen aan de onderstaande reserves. Zie voor toelichtingen de afzonderlijke programma's dan wel bij de toelichtingen op de stand en verloop van reserves bij het onderdeel III.1 Overige gegevens.

mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/ Nadeel	Verschil	
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	988.603	1.534.593	N	-545.990	t.g.v. lagere kosten binnen programma 3
Bijdrage aan RSP reserve	66.322.701	65.481.922	V	840.779	t.g.v. per saldo hogere lasten binnen programma 3
totaal	67.311.304	67.016.515		294.789	

Baten

P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

De totale afwijking betreft een nadeel van € 1.395.000,--. De voornaamste afwijkingen betreffen:

Motorrijtuigenbelasting

In 2010 is € 166.000,-- minder aan opcenten motorrijtuigenbelasting ontvangen dan was geraamd. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een lager tarief of vrijstelling voor minder milieubelastende auto's.

Rente gelduitzettingen:

In 2010 is € 453.000,-- minder aan rente gerealiseerd dan begroot. De rente op de spaarrekeningen is in het laatste kwartaal tegen verwachting in naar beneden bijgesteld. Daarnaast is een aantal vrijgevallen deposito's tegen minder gunstige tarieven opnieuw uitgezet. Dit heeft geleid tot een lager gerealiseerd dan begroot rendement.

Kostenplaats Kapitaallasten

Administratieve doorbelasting naar programma's wegens kapitaallasten rente geven een negatief saldo van € 815.000,--.

P-6.1 Reserve mutaties

Het betreft in totaal een onderschrijving van € 9.740.110,-- door onttrekkingen aan de onderstaande reserves. De grootste afwijking betreft de Reserve provinciaal aandeel ILG, waarbij een bijdrage van de reserve werd begroot, maar uiteindelijk ruim € 6 miljoen aan de reserve is toegevoegd. Zie voor toelichtingen de afzonderlijke programma's dan wel bij de toelichtingen op de stand en verloop van reserves bij het onderdeel III.1 Overige gegevens.

mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/ Nadeel	Vershil	
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	3.000.000	1.149.164	N	-1.850.836	t.g.v. onderbesteding programma 4
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	3.313.719	-6.368.572	N	-9.682.291	t.g.v. onderbesteding programma 5
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel	41.667	569.036	V	527.369	t.g.v. overbesteding programma 3
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	300.000	439.467	V	139.467	t.g.v. overbesteding programma 3
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	66.190	66.525	V	335	t.g.v. overbesteding programma 5
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	2.012.000	3.137.846	V	1.125.846	t.g.v. overbesteding programma 3
totaal	8.733.576	-1.006.534		-9.740.110	

I.2

Paragrafen

I.2.1

Lokale heffingen

In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen van de provincie Drenthe. Wij geven per heffing weer wat de gerealiseerde opbrengsten zijn in relatie tot het geformuleerde beleid.

1 Grondwaterheffing

Voor de aan het grondwaterbeheer verbonden kosten is een grondwaterheffing ingesteld. De heffing wordt opgebracht door de houders van vergunningplichtige pompinstallaties, zoals waterbedrijven, zuivelbedrijven, zwembaden en dergelijke. De heffing mag alleen worden ingezet voor in de wettelijke nader omschreven werkzaamheden, gericht op het beheer van het grondwater.

Vanaf 2009 is de registratie van meldingen van grondwateronttrekkingen en de behandeling van vergunningaanvragen voor industriële onttrekkingen tot 150.000 m³ de taak van de waterschappen.

Elk kwartaal worden aan vergunningplichtige pomphouders aangiftebiljetten grondwaterbelasting uitgereikt. In 2010 waren 24 houders van pompinstallaties vergunningplichtig. Een voorlopige schatting is dat er rond de 70 miljoen m³ grondwater is onttrokken is en circa 1 miljoen m³ grondwater werd geïnfiltreerd.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Het tarief per 100 m³ onttrokken grondwater bedroeg in 2010 € 1,062. Begroot was een bedrag van € 720.000,--. De opbrengst van de aangifte grondwaterheffing is € 744.901,--.

2 Heffing ontgronding

Op grond van artikel 21f van de Ontgrondingenwet hebben Provinciale Staten een provinciale belasting ingesteld ter bestrijding van kosten met betrekking tot schadevergoedingen ingevolge artikel 26 van de Ontgrondingenwet. Deze belasting is opgenomen in de Heffingenverordening ontgrondingen 2000. De heffing is verschuldigd vanaf een totale – in de vergunning opgenomen – te winnen hoeveelheid bodemmateriaal van 10.000 m³. De hoogte van de heffing bedraagt € 0,45 per 100 m³ bodemmateriaal

Het ontgrondingenbeleid is vastgelegd in Omgevingsvisie Drenthe. Bij het indienen van de vergunningsaanvraag zijn leges verschuldigd. De heffing is gekoppeld aan het tijdstip waarop de vergunning of machtiging is verleend.

In 2010 is via de ontgrondingsheffing in totaal € 4.808,17 aan inkomsten gerealiseerd.

3 Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven terzake van het genot van de door of vanwege het provinciaal bestuur verstrekte diensten. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend is het legestartief verschuldigd.

In de provinciale Legesverordening zijn de tarieven opgenomen die verschuldigd zijn voor het in behandeling nemen van een te verstrekken dienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Voor 2010 waren de leges begroot op € 63.500,-- en is € 35.164,-- gerealiseerd.

De gemiddelde legesopbrengsten over de laatste 4 jaar waren € 97.581,--.

De begrote leges vormen slechts een indicatie. De realisatie is afhankelijk van de werkelijke aanvragen. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door de bij product 5.3 begrote opbrengst van € 30.000,--. Dit bedrag is bij de 2e bestuursrapportage geraamd, in verband met verwachte aanvragen na invoering van de wet WABO, maar op deze post is in 2010 geen ontvangst gerealiseerd. Het resultaat van product 4.0 is fors lager dan in 2009 door de gedeeltelijke creditering van een in dat jaar verzonden legesfactuur.

Product	Hoofdfunctie/doelstelling	Begroot 2010	Resultaat 2010	Resultaat 2009	Resultaat 2008	Resultaat 2007	Gemiddelde laatste 4 jaar
2.1	Sociale agenda (Mijn omgeving)	0	65	0	0	0	16
3.0	Verkeer en vervoer (verkeer)	17.500	23.260	20.232	17.095	12.925	18.378
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer)	5.000	5.368	8.731	5.105	5.867	6.268
3.1	Verkeer en vervoer (Vaarweg Meppel-De Punt)	500	150	933	425	485	498
3.1	Verkeer en vervoer (Zuidoost-Drentse vaarwegen)	500	161	290	1.137	442	508
4.0	Waterhuishouding (Grondwaterwet)	5.000	377	9.976	2.440	5.742	4.634
5.3	Leefomgeving (Vergunningverlening Wet Milieubeheer)	30.000	0	0	0	0	0
6.0	Landelijk Gebied (ontgrondingen)	5.000	5.783	56.896	89.857	116.582	67.280
		63.500	35.164	97.058	116.059	142.043	97.581

De Wet WABO is op 1 oktober 2010 van kracht geworden.

4 Nazorgheffing stortplaatsen

Wettelijk is de provincie verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen. De Provincie Drenthe draagt deze verantwoordelijkheid voor twee stortplaatsen. Dit zijn de Stortplaats Meisner te Ubbena en Attero te Wijster. De nazorgheffing, die de provincie op grond van artikel 15.44 van de Wet milieubeheer heeft ingesteld, is ter bestrijding van de in de wet limitatief opgenomen kosten om deze taak uit te voeren.

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe stelt een eigen begroting en jaarverslag op, die ter informatie aan de leden van PS worden gestuurd. In het jaarverslag wordt onder meer verantwoording afgelegd over het gerealiseerde rendement op het belegde vermogen en over de gemaakte kosten.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De nazorgheffing wordt geheven per stortplaats. De hoogte van de jaarlijkse heffing is afgeleid van het doelvermogen per stortplaats. In 2010 is aan Meisner te Ubbena een heffing begroot en gerealiseerd van € 201.577,-. De heffing aan Attero te Wijster is nog steeds opgeschort.

5 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet worden provinciale opcenten geheven. De opcenten zijn een opslag op een andere belasting, namelijk de motorrijtuigenbelasting (mrb). Deze belasting wordt geïnd door de Rijksbelastingdienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting is qua opbrengst de belangrijkste provinciale heffing. Deze belasting is voor de provincies een algemeen dekkingsmiddel. Het tarief wordt gebaseerd op het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie en gaat steeds in op 1 april van ieder jaar. PS stellen het opcententarief jaarlijks vast en hebben het per 1 april 2010 vastgesteld op 82,3.

In 2010 is er ten opzichte van de raming € 165.787,- minder aan opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gerealiseerd dan geraamd. In het navolgende zijn raming en realisatie tegenover elkaar gezet.

Raming 2010	46.445.000
Realisatie 2010	46.279.213
Verschil	165.787

Het totaal van het wagenpark dat deel uitmaakt van de grondslag voor de berekening van de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting(mrb) bedroeg op 31 december 2009 224.131. Voor de berekening van de opbrengst voor 2010 is uitgegaan van een groei van 0,5 % als gevolg van de groei van het wagenpark en een verschuiving naar zwaardere gewichtsklassen. Met name een sterkere groei van de milieuvriendelijke auto's waarvoor geen of minder mrb verschuldigd is, heeft echter geleid tot de lagere opbrengst in 2010.

1.2.2

Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf wordt het weerstandvermogen van de provincie Drenthe weergegeven. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De weerstandscapaciteit omvat de middelen en mogelijkheden waarover de provincie kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Voor het kunnen beoordelen van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk de aanwezige weerstandscapaciteit te analyseren in samenhang met de omvang en de achtergronden van de risico's. In deze paragraaf komen aan bod:

- Provinciaal beleid;
- Weerstandscapaciteit:
 - Incidentele weerstandscapaciteit;
 - Structurele weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de aanwezige risico's.

Provinciaal beleid

Om de vele ambities van de provincie Drenthe te realiseren is het van belang dat de provinciale middelen zo scherp mogelijk ingezet worden. Hier past een wat minder behoudende financiële koers bij. Het is niet de bedoeling dat er geld blijft liggen. Deze koers houdt ook in dat er meer dan voorheen risico's genomen worden. Deze risicovollere koers kan gevolgd worden indien er sprake is van voldoende weerstandscapaciteit, zodat de eventuele financiële tegenvallers opgevangen kunnen worden.

Hieronder gaan wij in op het beleid met betrekking tot weerstandscapaciteit en de risico's. Op basis van de conclusie uit het rapport over weerstandsvermogen van onze huisaccountant uit 2005 werd een noodzakelijke weerstandscapaciteit geacht ongeveer € 25 miljoen te zijn.

De weerstandscapaciteit als percentage van de totale lasten (10%) is eveneens een goed meetpunt. Immers, naarmate de lasten toenemen, zijn de risico's vaak ook groter. De totale werkelijk lasten 2010 bedragen € 296 miljoen, 10% hiervan is € 29,6 miljoen.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten te dekken. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Vanwege de nieuwe koers die het college voorstaat en die door middel van de Voorjaarsnota 2007 PLUS door de staten is bekrachtigd, wordt er ten aanzien van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit een ander uitgangspunt gehanteerd. Niet alle vrije reserves worden gerekend tot de weerstandscapaciteit. Immers, de intentie is uitgesproken concrete en uitgewerkte plannen aan de staten voor te leggen ten laste van reserves. Dit uit zich met name in de (vrij aanwendbare) reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten. Binnen de definitie van de BBV valt een dergelijke reserve te rekenen tot de weerstandscapaciteit. Omdat de komende collegeperiode een aantal projecten uit deze reserve gefinancierd gaan worden is het niet reëel

om deze reserve mee te tellen voor de weerstandscapaciteit. Dit geldt gedeeltelijk ook voor de reserve voor algemene doeleinden.

Om scherper het onderscheid te krijgen tussen een reserve die nodig is om te voldoen aan de weerstandscapaciteit en de vrij aanwendbare reserves is een risicoreserve ingesteld.

Deze risicoreserve wordt gevormd ten laste van de reserve voor algemene doeleinden en de saldireserve. Na deze mutatie in 2008 is er, naast een vrij besteedbare reserve voor algemene doeleinden, een risicoreserve als buffer ten behoeve van de weerstandscapaciteit. De saldireserve wordt niet in zijn geheel naar de reserve voor algemene doeleinden gebracht vanwege uitgaven die nog gemaakt worden voor zaken uit het collegeprogramma 2003-2007. Uiteindelijk zal de saldireserve in 2014 op € 0 uitkomen. Daarmee vormt de reserve voor algemene doeleinden de incidenteel vrij besteedbare ruimte.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. Hiervoor wordt een risicoreserve gebruikt ter grootte van € 19 miljoen.

De daarmee ingestelde reserves hebben de volgende functie

Risicoreserve

Deze reserve wordt ingesteld om incidentele tegenvallers op te vangen, die niet door een specifieke voorziening worden afgedekt. Voorgesteld wordt deze reserve de komende jaren € 19 miljoen groot te laten zijn. Jaarlijks zal aan de hand van een risico-inventarisatie worden bekeken in hoeverre het weerstandsvermogen in de toekomst dient te worden bijgesteld.

Saldireserve

Deze reserve wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel voor overlopende budgetten naar volgende jaren. Met het overhevelen van een groot gedeelte van het saldo komt de reserve naar verwachting in 2014 op € 0 uit.

De samenstelling en ontwikkeling van de algemene reserves ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000) per 31 december	2007	2008	2009	2010
Reserve voor Algemene doeleinden	42.725	33.834	36.846	24.232
Saldireserve	16.293	6.231	1.579	4.073
Reserve voor Flexibel beleid	160	0	0	0
Reserve Uitvoering Collegeprogramma 2003-2007	1.575	0	0	0
Risicoreserve	0	19.000	19.000	19.000
Totaal Algemene reserves *)	60.753	59.065	57.425	47.305

* Stelselwijziging 2010: Reserve Stimuleringsfonds Drentse Projecten van Algemene naar Bestemmingsreserves omgezet en de Reserve t.b.v. in te stellen voorziening pensioenen is omgezet naar Voorziening algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.

De algemene reserves zijn met € 10,1 miljoen afgenomen. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt door de forse onttrekking aan de Reserve voor Algemene doeleinden.

Resultaat boekjaar 2010

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2010 bedraagt € 12,8 miljoen voor bestemming van de reserves. Het saldo is per 31 december 2010 in afwachting van de definitieve bestemming onder de algemene reserves geplaatst. Als bestemming voor verrekening met reserves wordt een bedrag van € 9,4 miljoen voorgesteld. Van het resultaat van € 3,4 miljoen dat dan overblijft,

is een aantal projecten nog niet (volledig) gerealiseerd in 2010, waardoor gelden zijn overgehouden in 2010. Bij de vaststelling van de jaarstukken stellen we een bedrag van € 2,5 miljoen voor. Het restant van € 0,9 miljoen heeft nog geen bestemmingsvoorstel gekregen en kan daarom (voorlopig) tot de weerstandscapaciteit worden gerekend.

Conclusie algemene reserves:

Het resultaat boekjaar 2010 dat nog geen bestemming heeft gekregen (€ 0,9 miljoen) kan (voorlopig) gerekend worden tot de incidentele weerstandscapaciteit. Dit verandert pas als PS tot een definitieve bestemming heeft besloten die niet de algemene reserves betreffen.

Bestemmingsreserves

Alle bestemmingsreserves zijn door PS bestemd voor een bepaald doel. Alleen voor het afgesproken doel mogen bestedingen plaatsvinden. Alle uitgaven en inkomsten van de bestemmingsreserves lopen via de exploitatierekening. Bij de begroting worden toevoegingen aan en bijdragen van reserves opgenomen. Dit kunnen afgesproken algemene mutaties zijn, maar ook bijdragen van reserves die dienen voor het opvoeren van jaarbudgetten in de begroting. Dit is een verwachte besteding van de reserve in het boekjaar. Wanneer er meer of minder wordt besteed dan is begroot, moet PS toestemming geven voor een extra toevoeging of onttrekking aan de reserve. Volgens de BBV-voorschriften worden alle mutaties op de reserves vermeld bij het programma 6 Middelen. Dit maken wij expliciet zichtbaar door een resultaat voor bestemming en een resultaat na bestemming van reserves te presenteren. Het resultaat in de exploitatie van de bestemmingsreserves bedraagt € 9,4 miljoen.

Vanwege het feit dat bestemmingsreserves zijn bedoeld voor een specifiek doel, worden deze niet meegenomen bij de bepaling van de incidentele weerstandscapaciteit.

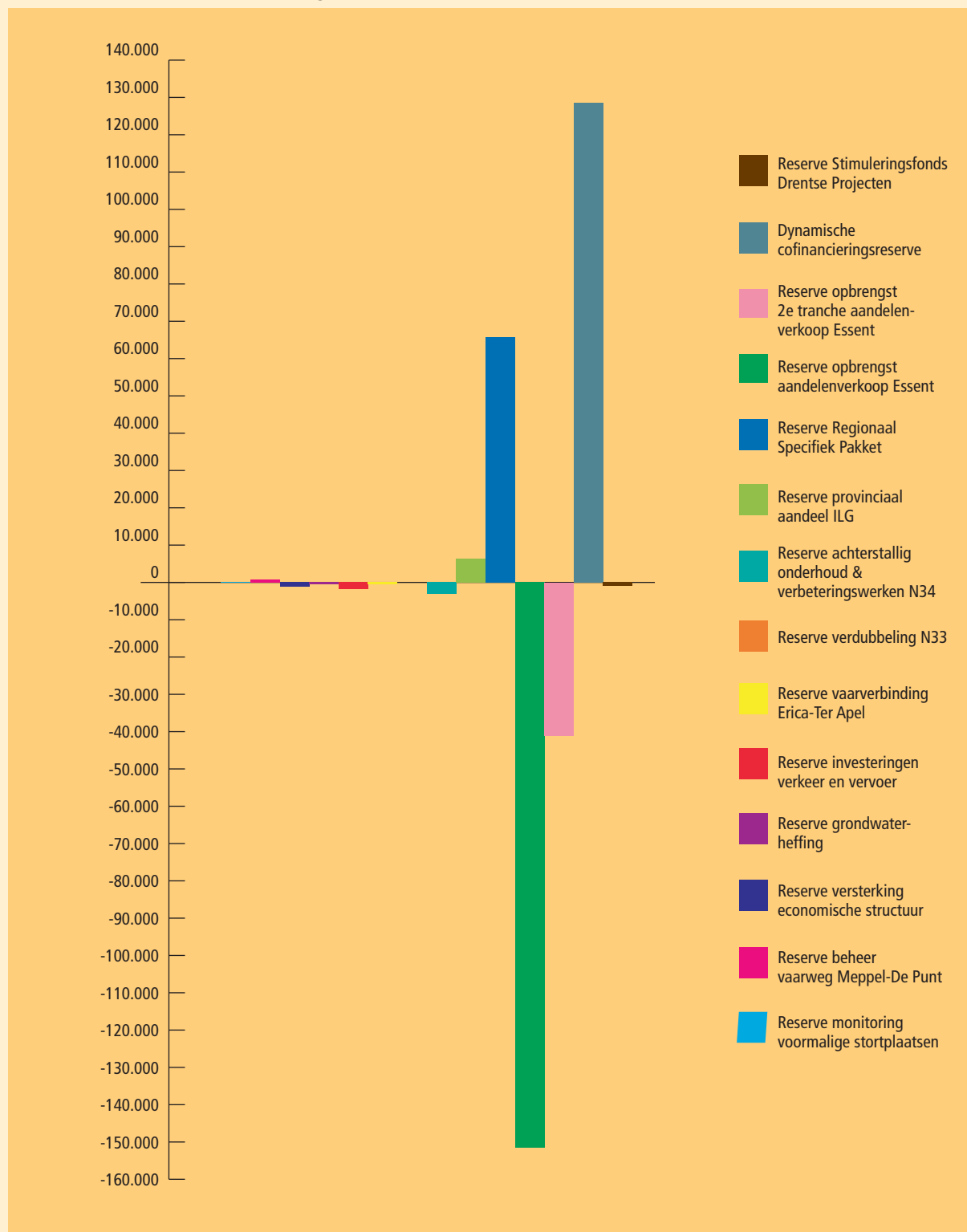
De samenstelling en ontwikkeling van de bestemmingsreserves (voor bestemming resultaat reserves 2010) ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000) per 31 december	2007	2008	2009	2010
Bestemmingsreserves *)	105.357	102.715	321.796	304.008

* Stelselwijziging 2010: Reserve Stimuleringsfonds Drentse Projecten van Algemene naar Bestemmingsreserves omgezet en de Reserve t.b.v. in te stellen voorziening pensioenen is omgezet naar Voorziening algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.

Het totale saldo van de bestemmingsreserves is, op basis van de goedgekeurde begrotingsbedragen, in 2010 gedaald met € 17,8 miljoen. Als de voorgestelde bestemming van reserves van € 9,4 miljoen ook goedgekeurd wordt, is het saldo van de bestemmingsreserves in 2010 gedaald met € 8,3 miljoen. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn de volgende:

Grafiek Mutaties in de bestemmingsreserves

De mutaties zijn toegelicht bij de overige gegevens, in hoofdstuk III.1.2 van de Jaarrekening.

Conclusie bestemmingsreserves:

In de nota Reserves en Voorzieningen 2010 zijn alle reserves en voorzieningen gescreend en zijn voor de komende periode voorstellen gedaan hoe met reserves wordt omgegaan. Uitgangspunt hierbij is het verbeteren van de transparantie en het jaarlijks integraal afwegen van middelen.

Stille reserves

De stille reserves zijn de reserves die niet op de balans zijn opgenomen. Stille reserves ontstaan wanneer bezittingen niet worden geactiveerd of wanneer de reële waarde afwijkt van de waarde die in de boeken staat. Een provincie kan echter dit verborgen vermogen niet zo maar te gelde maken. Bij de toelichting op de balans is dit jaar wel de geschatte stille reserves van de deelnemingen aangegeven. Dit is in totaal € 120,1 miljoen. Ook is het voor stille reserves die zijn ‘opgesloten’ in andere activa niet zinvol om deze mee te nemen in de weerstandscapaciteit. De meerwaarde van deze activa kan immers alleen dan verzilverd worden als er geen vervanging voor terug hoeft te komen. De activa die bij de provincie Drenthe op de balans staan worden voornamelijk gebruikt voor de normale bedrijfsvoering.

Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Dit betreft in beginsel de optelsom van de ruimte op de begroting en de onbenutte belastingcapaciteit.

Ruimte op de begroting

De post Onvoorzien uitgaven binnen het begrotingsprogramma Financiering en algemene dekkingsmiddelen, ten bedrage van structureel € 50.000,-- , kan worden aangemerkt als onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit. De post was tot vorig jaar vastgesteld op € 450.000,-- , maar is in het kader van de bezuinigingen met € 400.000,-- teruggebracht.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit van de provincie Drenthe bestaat uit het verschil tussen de opbrengst bij het maximaal aantal te heffen opcenten motorrijtuigenbelasting en de opbrengst bij het werkelijk tarief. Het tarief dat is voorgesteld aan PS bij de begroting 2010 bedraagt 82,3. Het maximum tarief dat door het Ministerie van Financiën is vastgesteld bedraagt per 1 april 2010 116,7 en per 1 april 2011 119,4. Op grond van deze uitgangspunten is de onbenutte belastingcapaciteit als volgt (x € 1.000,--):

	2010	2011	2012	2013
Opbrengst	46.279	46.848	48.883	50.149
Maximaal tarief	59.285	62.183	69.839	71.649
Onbenutte belastingcapaciteit	13.006	15.335	20.956	21.500

De weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe

Uit het vorenstaande blijkt dat de weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe als volgt meerjarig kan worden weergegeven (afgerond, x € 1.000,--).

Omschrijving	2010		2011		2012		2013	
	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.
Risicoreserve	19.000		19.000		19.000		19.000	
Ruimte binnen begroting		50		50		50		50
Onbenutte belastingcapaciteit		13.006		15.335		20.956		21.500
Totaal (inc. + struct)		32.056		34.385		40.006		40.550

De algemene reserves en het nog niet bestemde rekeningresultaat 2010 zijn niet meer meegeteld in deze optelling, omdat met de nieuwe systematiek alleen de risicoreserve tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend. Deze risicoreserve is niet vrij aanwendbaar voor PS, omdat anders de

mogelijke tegenvallers niet meer opgevangen kunnen worden. De rest van de algemene reserves zijn wel vrij aanwendbaar. Zolang PS deze reserves niet inzet voor specifieke doelen, kunnen deze reserves volgens het BBV feitelijk ook nog tot de weerstandscapaciteit gerekend worden. Voor 2010 is dit de algemene reserve van € 24,2 miljoen en het niet bestemde rekeningresultaat 2010 van € 12,8 miljoen (overigens stellen we voor van dit bedrag 9,4 miljoen aan bestemmingsreserves toe te voegen en is daarmee dus eigenlijk niet meer vrij besteedbaar).

De weerstandscapaciteit ziet er dan feitelijk als volgt uit:

Omschrijving	2010	
	Inc.	Struct.
Risicoreserve	19.000	
Reserve voor algemene doeleinden	24.232	
Rekeningresultaat 2010 (nog niet bestemd)	12.801	
Onbenutte belastingcapaciteit		13.006
Totaal (inc. + struct.)		69.039

De ruimte binnen de begroting wordt in de opstelling van 2010 weggelaten, omdat dit bedrag is afgeaamd bij de 2e bestuursrapportage 2010.

Vanzelfsprekend geldt dat de componenten van de weerstandscapaciteit verschillen in hun mate van inzetbaarheid. Zo is de risicoreserve direct aanwendbaar tot het maximum. Het verhogen van het opcententariaf in het kader van het opvangen van risico's zal daarentegen niet lichtvaardig worden besloten.

Inventarisatie van de aanwezige risico's

Aanduiding	Omschrijving
Renterisico vreemd vermogen	Het vreemd vermogen bedraagt 26,6 % van het totale vermogen.
Renterisico ILG	De uitvoering van het ILG wordt voor een belangrijk deel gefinancierd met rijksbudgetten. In dit kader stort het Rijk in gelijke delen over de periode 2007-2013 elk kwartaal middelen bij het Groenfonds die de provincie vervolgens kan gebruiken voor de uitvoering. De uitvoering van het ILG heeft een aanloopperiode gekend. In de eerste jaren waren de uitgaven voor de uitvoering van het ILG lager dan de gestorte rijksbijdragen. Bij het Groenfonds is nu nog sprake van een batig saldo. Op deze manier geniet de provincie een rentevoordeel. Er is echter sprake van een omslagpunt. De uitvoering krijgt steeds meer vorm. Het valt niet uit te sluiten, dat volgend jaar het saldo bij het Groenfonds ontoereikend zal zijn om alle betalingen te kunnen verrichten. Dat betekent, dat de provincie dan gebruik zal moeten maken van de leenfaciliteit bij het Groenfonds met de bijbehorende kosten.
Financiële risico's projecten pMJP/ILG	Het ILG wordt voor een belangrijk deel uitgevoerd door majeure, integrale en complexe projecten. Deze projecten hebben aanzienlijke projectbudgetten variërend van enkele miljoenen tot zelfs enkele tientallen miljoenen. Complexe projecten als hier bedoeld, kunnen te maken krijgen met mee- en tegenvallers.
Overige risico's ILG	Met ingang van 2007 voert de provincie de regie betreffende het ILG. In dit kader is tussen de provincie Drenthe en het Rijk een Bestuursovereenkomst afgesloten voor de periode 2007-2013. Onzeker is nu, of deze Bestuursovereenkomst met de bijbehorende rijksbudgetten zal worden verlengd. In de Bestuursovereenkomst is bepaald, dat de afgesproken prestaties uiterlijk eind 2013 volledig moeten zijn gerealiseerd. De administratieve en financiële afwikkeling kan dan in 2014 plaatsvinden. ILG-projecten hebben vaak een langjarig karakter. Mochten lopende ILG-projecten eind 2013 niet volledig zijn afgerond, dan loopt de provincie Drenthe het risico, dat de afgesproken rijksbijdragen niet volledig aan de provincie Drenthe worden uitgekeerd.
Grondverwerving ILG	De bestuursovereenkomst ILG wordt als gevolg van de kabinetsbezuinigingen waarschijnlijk opengebroken. Het totale budget voor grondverwerving is op dit moment overschreden. Dit zou moeten worden gecompenseerd door efficiënter te werken op andere doelstellingen. Of dit gelet op de brief 'Bleker' nog mogelijk is mag sterk worden betwijfeld.
Rijkskortingen ILG met in achtname van de verplichtingen.	De brief van de staatssecretaris van E, I & I van 20 oktober 2010 heeft geleid tot een forse temporisering in de uitvoering. Alleen die projecten die wij juridisch hard / juridisch afdwingbaar achten, zijn tot uitvoering gebracht. Hoe klein ook, de kans is aanwezig, dat het rijk een andere interpretatie is toegedaan. Over de risico's daarvan hebben we de Commissie Omgevingsbeleid op 12 januari 2011 door middel van een presentatie geïnformeerd.

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
De risico's bij de rente-ontwikkeling van het vreemd vermogen zijn beperkt, omdat het hier vooral om overlopende passiva gaat dus kortlopende schulden met een rentelooptijd korter dan 1 jaar met een vast laag rentepercentage	Spreiding in looptijd op basis van een rentevisie.	n.v.t.
De hoogte van het risico is afhankelijk van de snelheid in de uitvoering van het pMJP Drenthe en van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Het risico valt op dit moment nog niet nauwkeurig te kwantificeren. Gezien de huidige rentestand en gelet op de te verwachten ontwikkelingen, wordt dit risico qua omvang niet al te hoog geschat.	De meest effectieve beheersmaatregel is temporisering van de uitvoering. En dat ligt niet voor de hand. Een adequate beheersmaatregel is om de in het verleden ontstane rentebaten waar nodig te gebruiken voor eventuele rentekosten.	n.v.t.
Het financiële risico valt op dit moment nog lastig te kwantificeren.	Versterken van de sturing op deze majeure projecten. Tijdig onderkennen wanneer er mee- en tegenvallers zijn. Meevallers inzetten voor projecten waar tegenvallers zijn.	n.v.t.
Het financiële risico valt op dit moment nog lastig te kwantificeren.	Versterken van de sturing op deze projecten. Scherp bewaken van het tempo in uitvoering. Lopende projecten regelmatig monitoren op de vraag, of ze eind 2013 zijn afgerond en daarover rapporteren.	n.v.t.
Het risico is gelijk aan het maximale tekort op grondverwerving.	Er is een stop op nieuwe biedingen/aankoopprocessen afgekondigd.	n.v.t.
De kans van optreden achten wij echter erg klein omdat het gaat om bestaande verplichtingen met een hard karakter.	Er is een uitgebreide beoordeling uitgevoerd naar de stand van zaken per project en de mate van juridische hardheid.	n.v.t.

Aanduiding	Omschrijving
Kredietrisico	<p>Over de verstrekte leningen loopt de provincie een kredietrisico. Voor het merendeel van de verstrekte geldleningen is echter sprake van hypothecaire zekerheidstelling. Er is een lening verstrekt aan RTV Drenthe (per 31 december 2009 nog eenuitstaande schuld € 3,7 miljoen).</p> <p>Daarnaast is er aan het Drentse Participatie Maatschappij voorlopig een lening verstrekt van € 1 miljoen, die kan worden uitgebreid tot een maximum van € 4 miljoen</p> <p>Verder heeft de provincie aan het Nationaal Restauratiefonds een lening verstrekt van € 2,9 miljoen. Dit is een zogenaamd revolving fund, waarbij laagrentende hypotheekleningen worden verstrekt aan beschermde provinciale monumenten en de aflossingen weer terugvloeien in het Drentse Monumentenfonds.</p> <p>Een soortgelijke constructie is toegepast bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten, waarbij een bijdrage is verstrekt van € 0,7 miljoen. Verder is er in het verleden nog een oneindig lopende lening aan Enexis/Essent verstrekt van 4, 2 miljoen met een hoge rentevergoeding. Over al deze leningen loopt de provincie een kredietrisico.</p> <p>Ten slotte heeft de provincie een grote hypotheekleningen portefeuille open staan van leningen die in het verleden zijn verstrekt aan werknemer. Ook hierover loopt de provincie risico door vertraging of geen aflossing</p>
Begrotingsrisico's	<p>Aan veel ramingen in de Begroting zijn onzekerheden verbonden. Bovendien zijn de te realiseren baten en lasten soms niet goed te beïnvloeden.</p>
Risico's op gegarandeerde geldleningen	<p>De gewaarborgde geldleningen betreffen geldleningen verstrekt ten behoeve van instellingen in voornamelijk de gezondheidszorg. Het totaal van de gegarandeerde geldleningen bedraagt per 31 december 2010 € 5,6 miljoen (2009: € 6,3 miljoen).</p>
Kosten bestuursdwang	<p>Bij de geïntensiveerde handhavingactiviteiten kan het noodzakelijk zijn dat de provincie bestuursdwang moet toepassen. Het is niet altijd zeker dat verhaal van de kosten hiervan mogelijk is.</p>
Claims van derden	<p>Hierbij gaat het om de aansprakelijkheid van de provincie bij (vermeend) onrechtmatig handelen. In de afgelopen jaren is 'de lagere overheid' met enige regelmaat geconfronteerd met gebeurtenissen die haar imago geen goed hebben gedaan. Deze gebeurtenissen hebben geleid tot een kritischer houding van burgers en bedrijven ten opzichte van de lagere overheid. Deze kritische houding leidt ertoe dat de lagere overheid vaker wordt aangesproken op de kwaliteit van de door haar geleverde prestaties. Hoewel zich in de afgelopen jaren bij de provincie Drenthe geen claims van belang hebben voorgedaan die het noodzakelijk maakten de hiertoe aangehouden buffer in het weerstandsvermogen aan te spreken, achten wij het, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen ter zake, toch blijvend nodig hiervoor een risicoreserve binnen het eigen vermogen aan te houden. De accountant heeft daarom aanbevolen een risicobandbreedte aan te houden van minimaal € 1,5 miljoen tot maximaal € 2,5 miljoen. Deze inschatting is gemaakt door uit te gaan van vijf tot tien gebeurtenissen, waarbij claimrisico's zouden kunnen ontstaan en een maximaal risico per gebeurtenis van circa € 250.000,-. Wij zien geen reden om deze bandbreedte uit te breiden.</p>
Decentralisatie van rijks-taken	<p>Naast de overdracht van bevoegdheden en middelen vindt ook overdracht van risico's plaats waarbij geen compensatie in geld plaatsvindt. Ook herverdeelde effecten dragen in geval van overdracht van rijks-taken naar de lagere overheden bij tot een verhoging van de risico's. De verwachting is dat het risico toeneemt door de verdergaande bezuinigingen en ombuigingen van het Rijk. De vraag is, wat een nieuw bestuursakkoord (met decentralisatieafspraken) kan betekenen in termen van zekerheid.</p>

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
<p>Bij liquiditeitsproblemen van de instellingen of ambtenaren waaraan de leningen zijn verstrekt, kan de aflossing van de totale openstaande lening in gevaar komen of vertraagd worden. Voor de revolving funds geldt dat de provincie risicodragend is als de hypotheeknemers niet aan hun aflossing kunnen voldoen. Omdat meerdere hypotheekleningen worden verstrekt is het risico groter, de impact is alleen kleiner omdat het om een deel van de totale verstrekte lening gaat.</p>	<p>Voor de leningen aan RTV Drenthe en Essent geldt een hypothecaire zekerheidstelling. De provincie Drenthe geeft toekenningsbeschikkingen af voor het vertrekken van hypotheekleningen uit het Nationaal Restauratie Fonds. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Ook voert het Nationaal Restauratie Fonds een kredietbeoordeling uit. Hypotheekleningen worden verstrekt aan ambtenaren hebben ook een onderpand. Provincie Drenthe is altijd 1e schuldeiser.</p>	<p>n.v.t.</p>
		<p>n.v.t.</p>
<p>Indien een instelling in gebreke blijft bij het aflossen van de lening, dan staat de provincie borg voor aflossing aan de bank voor de omvang van het bedrag waar zij garant voor staat.</p>	<p>In deze sector worden geen nieuwe garanties afgegeven.</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>De financiële impact kan erg fluctueren, denk hierbij aan bedragen van € 10.000,- tot > € 500.000,- voor individuele gevallen.</p> <p>Als de procedure op juiste wijze wordt gevolgd valt dit wel onder de dekking van de WA-verzekering, echter met een eigen risico van € 12.500,- per schadegeval.</p>	<p>Extra inzet op adequaat toezicht en handhaving zal de risico's op het opleggen van bestuursdwang beperken. Waar mogelijk of wenselijk zal in plaats van bestuursdwang worden gekozen voor het opleggen van een last onder dwangsom. Deze financiële middelen kunnen vervolgens gehanteerd worden ter beheersing van de kosten bestuursdwang via risicoreserve.</p>	<p>n.v.t.</p>
<p>De claims vallen (deels) onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering. Per gebeurtenis geldt hier een eigen risico van € 12.500,-.</p>	<p>Zorgdragen voor adequate en zorgvuldige procedures /handhaving waardoor onterechte claims zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Afdekken door middel van aansprakelijkheidsverzekering en aanvullend de risicoreserve.</p>	<p>Er loopt een aansprakelijkheidsverzekering van een ongeval uit 2000 bij de Hoge Raad (N391).</p>
<p>Omdat decentralisatie-afspraken worden gekoppeld aan financiële afspraken vallen de financiële risico's mee. Risico's in termen van een uitgekleeft middenbestuur (omdat nieuwe decentralisatieafspraken niet worden nagekomen) zijn echter reëel. Er is in dit verband dus ook sprake van een meer bestuurlijk risico dan een financieel risico.</p>	<p>Omdat reëel is dat nieuwe afspraken in IPO-verband worden gemaakt moet in IPO-verband tijdens het gesprek worden gestart hoe dit risico zoveel mogelijk kan worden beperkt.</p>	<p>n.v.t.</p>

Aanduiding	Omschrijving
Voorfinanciering Meerjaren-uitvoeringsprogramma Bodemsanering 2010-2014	Uit Meerjarenuitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 blijkt dat de uitvoeringskosten zijn geraamd op € 12,22 miljoen. Binnen het Provinciefonds is een decentralisatieuitkering Bodem voor de periode 2010-2014 opgenomen, ter hoogte van € 6,38 miljoen. Dit leidt tot een tekort van € 5,84 miljoen over de gehele programmaperiode. Daarnaast is sprake van verschil in kasritme tussen geraamde uitgaven en de ontvangsten (DU bodem en ISV3 bodem). Om uitvoering te geven aan het meerjarenprogramma wordt dit bedrag door de provincie voorgefinancierd. We schatten in dat deze middelen op termijn worden terug ontvangen via een aanvulling van het budget met knelpuntmiddelen (VROM) en ISV3 bodemgelden.
Bodemsanering en -bescherming, locatie-specifiek	Provincie heeft jarenlang veel onderzoek gedaan naar de verontreinigings situatie op en nabij de locatie Van Wijk en Boerma te Tynaarlo. Tevens wordt nu gewerkt, samen met andere partijen waar onder de gemeente, NS vastgoed etc. om een bestemming voor deze locatie te ontwikkelen. De kosten voor deze sanering, geschat op een bedrag van € 10 miljoen, zijn dermate hoog dat het beschikbaar gestelde budget van VROM lang niet toereikend is om de saneringskosten te kunnen financieren.
Boringen naar aardwarmte	Er zijn risico's verbonden bij de boringen naar aardwarmte. Het mogelijke risico kan zijn dat bijvoorbeeld de geologie ter plaatse toch anders is dan op basis van bestaande boorgegevens en seismisch onderzoek is bepaald. Ook kan blijken dat door verschillen in de ondergrond de doorlatendheid in de praktijk geringer is dan verwacht. Technisch risico is dat geen of water met een te geringe toestroom aangeboord wordt. Het risico ligt voor de boringen in Zuidoost-Drenthe beneden de 10%. In Zuidoost-Drenthe worden naar verwachting in het najaar van 2010 de opsporingsvergunningen verstrekt en vindt de voorbereiding plaats voor het zetten van tenminste één boring.
Onderhoud wegen en kanalen, algemeen	De provincie loopt het risico dat door derden veroorzaakte schades niet of niet geheel verhaald kunnen worden. Vooral schade aan wegen, anders dan door een ongeval veroorzaakt, zijn veelal niet op de veroorzaker te verhalen. De provincie wordt verder met enige regelmaat aansprakelijk gesteld voor ongevallen die (vaar) weggebruikers overkomen. Dit zal toenemen bij een lager onderhoudsniveau. Daarnaast kunnen ook natuurlijke calamiteiten als extreme regen- of sneeuwval of aardbevingen aanzienlijke schades tot gevolg hebben. De risico's blijven structureel aanwezig.
Onderhoud wegen en kanalen, Marktsituatie bij aanbestedingen	De (aanbestedings)marktsituatie kenmerkt zich door verlaagde aanneemsommen, mede door de lagere omzetvolume bij opdrachtgevers. Deze gunstige marktsituatie heeft geleid tot kortingen in de aanneemsommen. Door de huidige kredietcrisis en het gebrek aan werk blijven de aanneemsommen laag. Bij het aantrekken van de economie kan dit veranderen. Er is een ontwikkeling dat aannemers bij aanbestedingsprocedures op vermeende onduidelijkheden juridische middelen hanteren. Sinds 2010 is een trend waarneembaar dat meer aannemers failliet gaan als gevolg van de economische crisis.
Financiële risico's ten aanzien van Landinrichting op Drentse maat (LODM), Hunzemaat, Verplaatsingsregeling Drentse bedrijven (VDB) en Verplaatsingsregeling agrarische bedrijven (VAB)	De provincie heeft een viertal fondsen opgericht bij het Nationaal Groenfonds ten behoeve van de vier vorengenoemde regelingen. Daarnaast wordt geld geleend bij het Nationaal Groenfonds ten behoeve van de aankoop dan grond door DLG ter realisatie van de doelen waarvoor deze fondsen zijn opgericht. Wanneer de doelen bereikt zijn, worden deze gronden weer vervreemd. Vanuit de fondsen worden de kosten die het Nationaal Groenfonds hiervoor maakt betaald en komen de pachtinkomsten binnen. Aangezien een deel van de gronden meerjarig in eigendom is van DLG, hebben fluctuaties in de prijsontwikkeling van gronden invloed hebben op de het vermogen in de fondsen.

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
Voor 2011 is het voor te financieren bedrag begroot op € 2 miljoen.	Strakke controle op de verplichtingen/ uitgaven, tegenvallers worden gecompenseerd, meevallers worden gebruikt om het tekort te dekken. In 2011/2012 wordt (landelijk) een de tussenstand bepaald; dan wordt besloten over het vervolg traject.	n.v.t.
De steeds verder gaande verspreiding van verontreinigd grondwater kan op termijn een risico gaan vormen voor het gebied van de Drentse Aa, waar ook drinkwater wordt gewonnen door de Waterleidingmaatschappij Groningen.	Inzetten op bemiddeling gemeente-NS, zodat er scenario tot stand kan komen waarbinnen extra inkomsten kunnen worden gegenereerd. Verder beoordelen in hoeverre binnen meerjarenprogramma ruimte kan worden gevonden.	n.v.t.
Het betreft een statistisch risico voor het technische aspect van de boring en risico dat na boring alsnog besloten wordt geen geothermie toe te passen. Het betreft resterend risico waarin niet wordt voorzien in de dekking middels de landelijke regeling.	Indien de boringen leiden tot financiële tegenvallers zal een beroep worden gedaan op de provinciale risicoreserve (max. € 1 miljoen). Er wordt provinciale regeling opgesteld, aanvullend op de landelijke regeling. De gewijzigde landelijke regeling zal naar verwachting van kracht worden per 1 oktober 2010. Zodra de definitieve regeling bekend is, kan de aanvullende provinciale regeling worden opgesteld.	n.v.t.
Ondanks dat de provincie hiervoor verzekerd is vraagt de afhandeling schades en claims vaak veel inzet en komen niet gedekte kosten ten laste van de reguliere onderhoudsbudgetten. Daarnaast bestaat het risico op negatieve beeldvorming in de media.	De provincie is verzekerd voor gevallen waarin de provincie aansprakelijk gesteld wordt voor ongevallen die (vaar)weggebruikers overkomen. Regelmatig inspecteren de kantoniers onze wegen op onrechtmatigheden.	n.v.t.
Door de verlaagde aanneemsommen is er soms meer toezicht van de opdrachtgever nodig. Naast vertraging van de gunning van de werken ontstaan veel procedures en daaraan verbonden kosten voor juridische bijstand etc. Dit kan gevolgen hebben voor zowel de voortgang van de realisatie van een project als de garantstelling voor de kwaliteit van een project tijdens de onderhoudsperiode.	Eisen en voorwaarden in de bestekken zo nauwkeurig mogelijk en volgens de nieuwste richtlijnen opnemen.	Er loopt een schadeclaim over kosten werkzaamheden N34. Deze wordt ter arbitrage voorgelegd aan RvA. Als gevolg van het digitaal aanbesteden vindt over de wijze van inschrijving een kort geding plaats. Er loopt een bodemprocedure tegen de gunning van een aanbesteding binnen het project Erica Ter Apel.
De langjarige ontwikkeling is dat de grondprijzen stijgen. De kortetermijnhandel laat wel eens fluctuaties zien, waardoor de laatste jaren zowel gronden met winst als met verlies verhandeld zijn.	De fondsen worden zodanig beheerd dat er een ruime buffer is om dergelijke fluctuaties op te vangen.	n.v.t.

Aanduiding	Omschrijving
EU-programma doelstelling 2 1997-1999	In 2004 en 2005 is het EU-programma doelstelling 2 1997-1999 (samen met de provincie Groningen) door de Europese Commissie gecontroleerd. In oktober 2007 heeft hierover een hoorzitting plaatsgevonden in Brussel. In de hoorzitting heeft de beheersautoriteit meer dan de helft van deze terugvordering bestreden. De commissie zal nu een definitief standpunt opstellen. Dit standpunt zal zeer waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2008 worden ingenomen. De beheersautoriteit kan dit standpunt vervolgens accepteren of in beroep gaan bij het Europese Hof.
Risico's in het kader van de ruimtelijk-economische SNN programma's en Interreg	De provincie Drenthe is bij de Gemeenschappelijke regeling SNN mede risicodragend voor de risico's bij de uitvoering van het de ruimtelijk-economische programma's, zoals onrechtmatigheden bij de uitvoering van projecten, interpretatieverschillen en verandering van regelgeving. Voor oude en huidige programma's en regelingen is geraamd hoe groot de risico's zijn. De risico's zijn vervolgens afgezet tegen de beschikbare reserves. Naast de in het SNN uitgevoerde Europese programma's is de provincie Drenthe betrokken bij de projecten Hanze Passage, Innovatieve Actieprogramma, Sensor City, Farmers for Nature, Waterline Economy, Watercost en Sparc. Ook bij deze projecten is sprake van risico's ten aanzien van de eindafrekening.
Dividend Enexis, Attero en Publiek Belang	De dividendopbrengsten van deelnemingen zijn per definitie onzeker. Door Enexis wordt de komende jaren een positieve ontwikkeling van het bedrijfsresultaat verwacht en groeiende mogelijkheden voor een dividenduitkering. Door Attero wordt op de korte termijn uitgegaan van een garantiebepaald bedrag van € 7,5 miljoen voor dividenduitkeringen aan alle aandeelhouders. Bij Publiek Belang is de ontwikkeling van het bedrijfsresultaat onzeker.
Nazorg stortplaatsen	Op grond van de wettelijke nazorgregeling in de Wet milieubeheer wordt de provincie, na overdracht van de nu operationele stortplaatsen, verantwoordelijk voor de bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten van de nazorg van deze stortplaatsen. De benodigde voorzieningen hiervoor worden opgebouwd in het Nazorgfonds (algemeen bestuur is GS). Er worden in dit kader risico's gelopen, vooral als het doelvermogen niet wordt bereikt als gevolg van tegenvallende rendementen, een faillissement, een snellere sluiting van de stortplaats dan voorzien of door wanbetaling, evenals door niet-voorzien omstandigheden nadat overdracht van de stortplaatsen aan de provincie heeft plaatsgevonden.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, planschade	Met name bij de grotere nieuwbouwprojecten (zoals de aanleg van rondwegen) kan het risico van planschade ex artikel 6.4 van de Wro niet geheel worden uitgesloten.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, draagvlak planontwikkeling	Kenmerk voor het huidige provinciale beleid is het streven naar een verkeers- en vervoersvisie per corridor of gebied en een daarop gericht integraal maatregelenpakket. Met name het draagvlak voor de conclusies en aanbevelingen van de verschillende corridorstudies bepaalt de haalbaarheid van meerjarenuitvoeringsconvenanten. In financiële zin kunnen deze risico's positief en negatief zijn.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, onteigening	Veelal worden de gronden langs minnelijke weg verworven. In een aantal situaties is echter een onteigeningsprocedure nodig. Deze procedures zijn tijdrovend, dus vertragend en kostenverhogend.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, bodemsaneringen	In incidentele gevallen zal tijdens de uitvoering van het werk verontreiniging van het grondwater of van de bodem worden aangetroffen. Bij wegconstructies moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van het moeten afvoeren en verwerken van teerhoudend asfalt.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, geluidhinder	Sinds een aantal jaren moet bij reconstructies een akoestisch geluidsonderzoek worden uitgevoerd naar de effecten van de maatregelen op de omgeving (bijvoorbeeld de woningen langs een weg). Voor het geval de berekende geluidbelasting 1,5 dB hoger is dan de waarde in de oude situatie, moet de overheid maatregelen treffen. Daarbij kan gedacht worden aan maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld geluidsreducerend asfalt) dan wel aan maatregelen op de plaats waar het effect optreedt (bijvoorbeeld maatregelen aan de woningen).
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, kabels en leidingen	Het moeten verleggen van kabels en leidingen kan in sommige gevallen aanzienlijk kostenverhogend werken en in de tijd gezien vertragingen opleveren.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, aanbestedingen	De op het moment van aanbesteden heersende marktsituatie kan een risico vormen. Een mee- of tegenvallende aanbesteding kan wel 30% verschil maken.
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, water-, archeologie-, flora- en faunatoets	Voordat een bestemmingsplan gewijzigd kan worden moet de water-, archeologie-, flora en faunatoets met een positief resultaat worden doorlopen.

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
De controle heeft geleid tot een voorlopige terugvordering van € 4,4 miljoen.	Het risico is voor het grootste deel afgedekt door rentebaten op het programma (ruim € 3,5 miljoen).	n.v.t.
	Voor de oude programma's en regelingen is er binnen SNN ruim voldoende weerstandsvermogen om de resterende risico's op te vangen. De omvang van de reserves bij de huidige programma's en regelingen is voldoende om inhoudelijke en budgettaire risico's op te vangen.	n.v.t.
Het risico kan zowel positief als negatief zijn.	Dividenden worden voorzichtig geraamd op basis van informatie van de betreffende bedrijven.	n.v.t.
Nadat de stortplaatsen zijn gesloten of bij een faillissement, kan geen verrekening met de exploitant meer plaatsvinden waardoor mogelijk onvoldoende middelen in het nazorgfonds aanwezig zijn voor de eeuwigdurende nazorg.	Tegenvallende rendementen en vroegtijdige sluiting kunnen worden gecompenseerd door het verhogen van de heffing of een eenmalige eindheffing. Met behulp van een protocol sluitingsverklaring en een risicomodel wordt het risico beperkt.	n.v.t.
Vertraging plan-procedures als gevolg van de advies- en beroepsprocedures bij het voldoen aan planologische regelingen en/of diverse vergunningen.	Van belang is dat dit risico al tijdens de bestemmingsplan-procedure wordt geïnventariseerd.	Er loopt een schadeclaim over kosten werkzaamheden N34. Deze wordt ter arbitrage voorgelegd aan RvA.
		Geen kosten. Wel is de planvorming van de Norgerbrug zo zodanig complex dat uitvoering niet eerder dan 2012 zal zijn.
		Geen
Bodemsaneringen kunnen aanzienlijk kostenverhogend werken en zullen vaak tot grote vertragingen van het project leiden.		Geen
Indien er maatregelen moeten worden getroffen, zijn deze van invloed op de kosten van het project.		Geen
		Geen
		Geen
Bij negatief resultaat kan het leiden tot een wijziging dan wel vertraging van het project.		Geen

Aanduiding	Omschrijving
Uitvoering PUP verkeer en vervoer, financiële dekkingsplannen	De uitwerking van het provinciale beleid wordt in nauwe samenwerking met derden (onder andere Rijk en gemeenten) in een Meerjarig regionaal investeringsprogramma opgenomen. Per project wordt aangegeven welke overheden en instanties als financieel medeverantwoordelijke partner worden gezien. De afspraken daarover worden sinds 2005 jaarlijks in het PUP vastgelegd. Het dekkingsplan moet als een risico worden gezien in geval over de financieringsopzet nog geen overeenstemming is bereikt. In die gevallen waar een project in eerste aanleg een provinciale verantwoordelijkheid betreft, zal de provincie zelf moeten zorg dragen voor een financieel vangnet voor het eventueel (gedeeltelijk) mislukken van de nagestreefde financieringsopzet. Dat vangnet zal in beginsel worden gevonden binnen de provinciale budgetten.
Computeruitval	
Risico's RSP: (Alg.1.) Bijdragen van andere overheden	(Algemene) Begrotingen staan onder druk. (NB: het Regeerakkoord legt het RSP geen korting op).
Risico's RSP: (Alg.2.) Werkelijke prijsstijgingen groter dan de toegewezen Index bruto Overheidsinvesteringen (IBOI) (RSP-specifiek)	Rijk wijst index toe. Werkelijke inflatie kan hoger zijn dan de door Rijk toegewezen IBOI. Index.
Risico's RSP: (Alg.3.) Aanbestedingsresultaten	Piekaanbod vanuit het grote RSP-programma, m.n. richting GWW-markt (Grond-, Weg- en Waterbouw) kan leiden tot tegenvallende aanbestedingen. Het RSP is omvangrijk t.o.v. de reguliere Noordelijke aanbestedingsmarkt.
Risico's RSP: (Alg.4.) Kostenraming nieuwe spoorweginfrastructuur	Mogelijk te krap op- of bijgestelde ramingen. Ramingen voor spoorinfra kennen grotere onzekerheidsmarges dan wegen. Spoorinfra is voor de provincie en gemeenten geen regulier werk, daardoor moeilijker voor ons in te schatten.
Risico's RSP: (Coev.1.) Bodemvervuiling Rangeerterrein Coevorden	Eventuele bodemvervuiling, m.n. door vroegere stoomlocs of bedrijven.
Risico's RSP: (Emmen-1.) Kostenraming Atalanta	De integrale gebiedsontwikkeling Atalanta is nog in ontwikkeling (verkeert nog in de voorbereidingsfase), en is deels nog niet gedekt. Bodemsanering kan ook oorzaak van overschrijding zijn.

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
		Geen
Naarmate het project Digitalisering vordert groeit de afhankelijkheid van ICT in de primaire werkprocessen en daarmee neemt de impact toe.		In 2010 is door Europese aanbesteding een nieuw gegevensopslagsysteem (SAN) aangeschaft dat in de loop van 2011 op 2 afzonderlijke en fysiek gescheiden locaties wordt geïmplementeerd.
Drentse RSP-budget kan onder druk komen. Dit kan gevolgen hebben voor onze ambities.	Overleg met de betreffende overheden (o.a. via Bestuurlijk Overleg MIRT met de minister van I&M, of via de stuurgroepen). Plus zonodig versoberen of herprioriteren.	n.v.t.
Drentse RSP-budget kan onder druk komen. Dit kan gevolgen hebben voor onze ambities.	Via Bestuurlijk Overleg MIRT met de minister van I&M in gesprek blijven. Plus zonodig versoberen of herprioriteren.	n.v.t.
Drentse RSP-budget kan onder druk komen. Kan gevolgen hebben voor onze ambities. (NB: de meeste aanbestedingen van wegenprojecten vallen de laatste jaren mee).	Via het doseren van aanbestedingen via NPT, eventueel versoberen of herprioriteren via de RSP-stuurgroepen. Programma's van eisen kritisch opstellen. Eventueel niet gunnen = 'no go'.	n.v.t.
Drentse RSP-budget kan onder druk komen. Deels zijn de gemeenten risicodragers. Dit kan leiden tot versoberingen in de onderdelen 'aan 't eind van 't proces', of gevolgen hebben voor onze ambities.	Via Bestuurlijk Overleg MIRT met de minister in gesprek blijven (die verantwoordelijk is voor Prorail), en met de andere betrokken overheden. Ramingen bevatten risicotoeslag. Eventueel versoberen in spoorpakket of herprioriteren in RSP-Drenthe.	n.v.t.
Saneringskosten. (NB: Er is een Stichting Bodemsanering NS (SBNS) die budget heeft voor sanering van NS-terreinen). (Is geen risico voor de provincie).	Onderzoek bodem tijdens planvorming op vervuiling. Functioneel bodemsaneringsplan opstellen. Dan kan evt. aanpassing plaatsvinden in de toekomstige functie (iteratie), versoberen, etc. Bij de grondverwerving afspraken maken over verantwoordelijkheid en kosten van bodemsanering.	n.v.t.
Atalanta is 'één geheel', dat geheel komt in gevaar. De gemeente is risicodragers. Gevolg kan zijn een verzoek om extra bijdrage. Of ambities bijstellen.	Plafondbedragen overeengekomen. Overleg in Stuurgroep Atalanta: scherp zijn op de budgetmarges, aanpassing ambities, mogelijke alternatieven en alternatieve geldbronnen.	n.v.t.

Aanduiding	Omschrijving
Risico's RSP: (Assen-1.) (Deels) Niet realiseren taakstellende bezuiniging RSP-FlorijsAs (de € 20 miljoen, 'het inverdiene'; RSP-specifiek)	Diverse, zie risico's 1 t/m 4. NB: In het rijksconvenant is een 'garantieartikel' opgenomen: een voorziening als de bezuiniging niet gehaald wordt, als verplichting van de regio. Provincie medeverantwoordelijk o.g.v. art. 6 v/d overeenkomst van 2010.
Risico's RSP: (Assen-3) Projectinherente risico's in de 2 door de provincie in uitvoering over te nemen FlorijsAs-projecten	Diverse, zie risicoparagraaf van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma-VV (PUP). Provincie draagt dit risico o.g.v. de overeenkomst (2010). Dit soort risico's is voor ons 'business as usual'.
Risico's RSP: (Assen-4.) Extra Spoorinfrastructuur bij station Assen-Zuid (RSP-specifiek)	Op dit moment planvorming nog niet voldoende vergevorderd. Prorail maakt plan o.g.v. analyse. Zit niet in de FlorijsAs c.q. het -budget. In art. 13 van de overeenkomst van 2010 staat dat Assen & de provincie zich inspannen voor realisatie v/h station en zoeken naar dekking.
Risico's RSP: (REP-1) Niet (volledig) realiseren bijdrage marktpartijen & kennisinstellingen in het REP (RSP-specifiek)	Te weinig (belangstelling bij) marktpartijen en kennisinstellingen, o.a. vanwege de Economische Crisis.
Risico's RSP: (Alg.5) Realisatietermijn van nieuwe infrastructuur	Het RSP heeft een contractuele deadline: realisatie moet vóór eind 2020 gestart zijn. In planologische procedures en grondaankoop treden soms forse vertragingen op.
Risico's RSP: (Emmen.2.) Uitstel DPE-Next (Verplaatste Dierenpark Emmen) (RSP-specifiek)	Nu nog geen definitieve besluitvorming over DPE-Next/verplaatsing van 't dierenpark Emmen. Gemeente besluit sept. 2011 of aan haar voorwaarden is voldaan en al dan niet uitvoering wordt gegeven aan het raadsbesluit van dec. 2010.
Risico's RSP: (Emmen.3) Niet (volledig) realiseren provinciale doelen in Atalanta, op projectniveau	Atalanta koerst primair aan op realisatie van de onderdelen (de gebiedsontwikkelingen) en de provinciale doelen zijn op hoog aggregatieniveau en nog globaal beschreven (bijv. CO2-reductie). Provinciale cofinanciering is deels gekoppeld aan budget van andere programma's. Dat is inherent aan gebiedsontwikkelingen.

Impact	Toegepaste beheersmaatregelen	Opgetreden schade
FlorijnAs(budget) kan onder druk komen. Provincie heeft via berekeningen voor fase 2 v/d Blauwe As plausibel gemaakt dat de inverdien-opgave reëel is.	Art. 6 noemt: gezamenlijk zoeken naar oplossingen: overleg in Stuurgr FlorijnAs: eventueel versoberen, alternatieve geldbronnen en BTW-compensatie als risicovoorziening.	n.v.t.
Provinciaal deelbudget voor deze twee deelprojecten kan onder druk komen.	Een goed programma van eisen overeenkomen. Goed projectmanagement. BTW-compensatie als risicovoorziening.	n.v.t.
Dekkingsprobleem gemeente Assen en provincie.	Overleg in Stuurgr FlorijnAs of RGA of NPT/DBSNN: versoberen, herallocatie van middelen, alternatieve geldbronnen/dekking vinden.	n.v.t.
Minder budget voor REP (minder rijksbijdrage); ook risico in doelrealisatie.	Overleg met marktpartijen en kennisinstellingen; op SNN schaal is verevening mogelijk.	n.v.t.
Infrastructurele RSP-onderdelen kunnen te laat in de realisatiefase komen. Kan gevolgen hebben voor de rijksbijdrage, of voor onze ambities.	Goed procesmanagement, overleg BO-MIRT en in stuurgroepen, alternatieven zoeken.	n.v.t.
Kern van Atalanta valt wellicht weg, is provinciaal beleidsdoel. Mogelijk ander perspectief voor de gebiedsontwikkeling	Overleg in Stuurgroep Atalanta: scherp zijn op aanpassen ambities, versoberen, mogelijke alternatieven, alternatieve geldbronnen.	n.v.t.
Provincie koppelt haar bijdragen aan doelrealisatie van programma's (als Klimaat & Energie), kan bij niet-realiseren niet uitbetalen. Gemeente Emmen onderkent dit risico.	Sturing via Stuurgroep Atalanta en werkgroepen in de projectontwikkeling. Aanwezige kennis benutten. Eventueel 'no go' voor bepaalde projecten.	n.v.t.

I.2.3

Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. In de paragraaf die hieraan wordt gewijd, worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten daarvan weergegeven. In deze verantwoording doen wij verslag over de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen verstaan we alle in eigendom van de provincie zijnde goederen met een meerjarig nut. Deze kapitaalgoederen hebben wij als volgt gerubriceerd:

- Wegen
- Vaarwegen
- Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)
- Groen
- Verlichting
- Gebouwen

Met betrekking tot achterstallig onderhoud kan gemeld worden, dat er op dit moment van achterstallig onderhoud geen sprake kan zijn bij alle kapitaalgoederen, omdat juist op dit moment in de betreffende kapitaalgoederen vernieuwingsinvesteringen worden gepleegd. Wij wijzen wij erop dat er bij het onderhoud van onze (vaar)wegen momenteel geen sprake is van achterstallig onderhoud. Bij de overdracht van de N34 aan de provincie is de afkoopsom in een reserve gestort. De stand van de reserve is voldoende voor het uitvoeren van het achterstallig onderhoud aan deze weg. Dit onderhoud wordt bovendien gecombineerd met investeringswerken. Zowel in het provinciehuis als in het Drents Museum vinden ingrijpende verbouwingen plaats, waarbij ook de in die gebouwen aanwezige technische installaties worden vernieuwd en aangepast. Dat er geen aandacht wordt besteed aan eventueel achterstallig onderhoud komt dus voort uit het feit, dat er geen achterstallig onderhoud is.

Wegen

Kengetallen

De provincie Drenthe beschikt over ongeveer 467 km wegen, 13 km parallelwegen, 256 km fiets-paden, 26 km op- en afritten, 9 km dubbele rijbanen en 3 km voetpaden. Hierin bevinden zich 330 kruispunten/T-aansluitingen, 73 rotondes, 6 verkeersregelininstallaties en een groot aantal (circa 80) bushokjes.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud in de provinciale begroting wordt berekend op basis van een normbedrag.

De kosten van onderhoud van de wegen, zoals opgenomen in de begroting 2010, en de werkelijke kosten zijn als volgt:

Verantwoording 2010

Lasten	Begroot 2010	Realisatie 2010
Programma Beheer en onderhoud	12.024.844	13.079.700

Wij zijn gestart met het maken van een beleidsplan beheer en onderhoud. Hiermee wordt beleid voor de langere termijn opgesteld, waarmee ook inzicht komt in de kosten, en daarmee

de benodigde middelen, voor het beheer en onderhoud. De hoofdlijnen uit het beleidsplan zijn onderdeel van de totale provinciale meerjarenplanning en kaderstellend voor het uitvoeringsprogramma voor het daaropvolgende jaar.

Het cyclische beheer en onderhoud is in 2010 volgens planning verlopen. Net als in 2009 is de winter al vroeg ingetreden met veel sneeuwval. Dit leidde eind december 2010 al tot een zoutkrapte. Om de wegen begaanbaar te houden is veel menskracht en materieel – om sneeuw te ruimen voordat overgegaan kon worden tot zoutstrooien – ingezet. In het eerste kwartaal zijn 73 strooibeurten en in november en december zijn 60 strooibeurten uitgevoerd. Ter dekking van de extra kosten die gemaakt zijn voor de gladheidbestrijding in het eerste gedeelte van het jaar hebt u € 1,2 miljoen extra toegezegd. De kosten voor de maanden november en december laten een budgetoverschrijding zien van circa 1,3 miljoen.

Inmiddels is de zoutvoorraad weer aangevuld. Er wordt een evaluatie gemaakt van de gladheidbestrijding, met als mogelijke consequentie de bouw, samen met Rijkswaterstaat, van een nieuwe zoutloods, met een capaciteit tot 3000 ton. Een uitgebreide evaluatie zal in het eerste kwartaal aan uw staten worden aangeboden.

In de provincie zijn de provinciale wegen getoetst aan de Europese Richtlijn Omgevingslawaaï. Twee wegen, de N372 en de N851, vallen binnen de categorie waarvoor nader onderzoek wordt uitgevoerd naar mogelijke maatregelen. Voor de overige wegen moeten grenswaarden worden vastgesteld. Bij overschrijding hiervan moeten er actieplannen worden opgesteld om omgevingslawaaï te voorkomen of te reduceren. Bij reconstructies en onderhoudswerkzaamheden moet in de toekomst rekening worden gehouden met de eisen genoemd in de Wet Geluidhinder.

Vaarwegen

Kengetallen

De provincie beheert circa 154 km vaarwegen, met daarnaast 21.200 are bermen en taluds en 24.900 meter watergangen. Het water in de vaarwegen wordt op peil gehouden door middel van 17 sluizen en 13 gemalen. Vaarweg Meppel-De Punt

Kengetallen

Totale lengte is 64 km vaarweg: het Noord-Willemskanaal, de Drentsche Hoofdvaart en het Meppelerdiep. Over de vaarweg liggen 26 bruggen en het water wordt op peil gehouden door middel van 9 sluizen en 6 pompgemalen/aflaten.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud bestaat, naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag, voornamelijk uit bijdragen van derden (rijk en waterschappen). Opmerking hierbij is dat de vergoeding van het Rijk voor groot onderhoud met ingang van 2024 komt te vervallen.

Verantwoording 2010

Lasten	Begroot 2010	Realisatie 2010
Programma Beheer en onderhoud	1.830.615	1.673.303
	Stand per 1 januari 2010	Stand 31 december 2010
Saldo reserve Beheer vaarweg MDP	4.587.812 (begrote onttrekking 1.795.955)	5.271.178

De geplande projecten zijn gerealiseerd, met uitzondering van de aanleg van de passantenhaven Dieverbrug. Deze is niet gerealiseerd in verband met bezwaren op de bestemmingsplanwijziging.

Zuidoost-Drentse vaarwegen

Kengetallen

De totale lengte is 91 km, waarin zijn opgenomen alle vaarwegen die in het beheer en onderhoud zijn van de provincie Drenthe en die niet vallen onder de vaarweg Meppel-De Punt. Over deze vaarwegen liggen 20 bruggen en wordt het water op peil gehouden door middel van 8 sluizen en 5 gemalen met aflatwerken.

Budget voor onderhoud

Het voor het onderhoud beschikbare budget bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag uit bijdragen die van derden (met name waterschappen) worden ontvangen.

Verantwoording 2010

Lasten	Begroot 2010	Realisatie 2010
Programma Beheer en onderhoud	3.125.034	3.171.531

Het dagelijks beheer en onderhoud van de vaarwegen is volgens de planning uitgevoerd.

Vaarverbinding Erica-Ter Apel

In 2010 zijn de fase I werken waaronder de laatste werkzaamheden aan de bruggen, de oeverconstructies en het baggeren afgerond en is fase I opengesteld.

In 2010 zijn de bestekken 1469 Vervangen van een oeverconstructie en baggeren in de vaarverbinding, 1470 aanleggen van een nieuw kanaal en kunstwerk met bijbehorende werkzaamheden, 1472 Nieuw te maken bruggen (1 ophaal/trambrug en 1 vaste fietsbrug) en 1475 Spaarsluis aanbesteed. De bestekken 1471 Klazinaveen-Noord en 1473 het hondsrugtraject zijn in voorbereiding. De grondaankoop vormt een probleem, naast de onteigeningsprocedure blijven onderhandelingen gaande om dit via minnelijke weg te regelen. Het project loopt hierdoor enige vertraging op.

Kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

Kengetallen

De provincie beheert een groot aantal kunstwerken: 450 duikers, 50 vaste bruggen, 11 houten bruggen, 46 beweegbare bruggen, 35 viaducten, 30 onderdoorgangen, 17 sluizen en 13 gemalen.

De kosten van exploitatie en onderhoud van de kunstwerken zijn in de Begroting verdisconteerd in het Programma beheer en onderhoud (zowel voor de wegen als de vaarwegen)

Groen

Kengetallen

Drenthe beheert 66.200 are bermen met 32.222 bomen. De ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied is een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de infrastructuur.

In 2010 hebben wij ongeveer 4 km wegareaal landschappelijk ingepast. Ook wordt in de onderhoudsprojecten van vaarwegen de inpassing in het landschap meegenomen.

De kosten van onderhoud van groen zijn in de Begroting verdisconteerd in het Programma beheer en onderhoud (zowel voor de wegen als vaarwegen).

Verlichting (openbare verlichting)

Kengetallen

De provincie beheert circa 3.000 lichtmasten. De exploitatie en het onderhoud van de openbare verlichting zijn grotendeels uitbesteed aan Essent.

In het Beleidsplan verlichting is opgenomen de openbare verlichting tot een minimum te beperken. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens om energie te besparen en de licht-overlast terug te dringen zonder dat de verkeersveiligheid in het gedrang komt. In 2009 en 2010 zijn er saneringswerkzaamheden uitgevoerd. Deels binnen de reguliere wegenprojecten en deels in specifieke saneringsprojecten. Hierbij zijn van de circa 3.000 lichtmasten, het oorspronkelijke aantal, circa 600 lichtmasten verwijderd. De afrondende werkzaamheden zullen uitgevoerd in 2011, met de bedoeling dat er uiteindelijk nog circa 1.500 lichtmasten over/werkzaam zijn. Het verlichtingsplan voor het aanbrengen van een dynamisch verlichtingssysteem op het traject Zuidlaren- De Groeve is eind 2010 in uitvoering gebracht. Het gehele project zal in het voorjaar van 2011 gereed zijn.

Het verlichtingsplan voor het toepassen van LED markering ter plaatse van de rotonde nabij Bunne is in uitvoering en gereed in februari 2011.

Gebouwen

Naast de steunpunten en dienstwoningen op het werkterrein van wegen en kanalen kent de provincie Drenthe nog een tweetal gebouwen waarvan zij het onderhoud heeft. Dit betreft:

- het provinciehuis
- het Drents Museum

Het provinciehuis

Om op een zo planmatige wijze het onderhoud aan het provinciehuis uit te voeren en de financiële middelen daarvoor beschikbaar te hebben, is door een gespecialiseerd bureau in 2000 een onderhoudsplan opgesteld voor de periode 2000-2010. Daarbij is gebruikgemaakt van standaard geaccepteerde prijs- en kwaliteitsnormen die gelden in de bouw. De meerjarenonderhoudsplan-ning dient nu geactualiseerd te worden op basis van het gerevitaliseerde provinciehuis en in welke staat het provinciehuis zich bevindt op 1 juli 2011. De nieuwe onderhoudsplanning op basis van het vernieuwde gebouwcomplex wordt dan gemaakt voor de jaren 2012-2022. Vanwege de revitalisering van het provinciehuis is in 2010 alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd en het planmatige onderhoud dat is opgenomen binnen het Programma Provinciehuis van Morgen. In 2011 zal een groot deel planmatig onderhoud worden uitgevoerd welke de afgelopen jaren is uitgesteld en zal ook het planmatige onderhoud dat binnen het programma Provinciehuis van Morgen is opgenomen uitgevoerd zijn. Doel is de (achterstallige) werkzaamheden opgeleverd te hebben gelijktijdig met de huidige verbouwingswerkzaamheden. Voor de uitvoering van het onderhoudsplan is in de Meerjarenbegroting 2011 en volgende jaren rekening gehouden met een uitgaaf van € 1.706.671,-- in 2011. Van dit bedrag wordt jaarlijks € 351.930,-- gestort in de Voorziening groot onderhoud provinciehuis.

2009 2010 2011

	2010	2011	2012	2013
Provinciehuis	987.000	493.500	300.000	300.000

Het saldo van de Voorziening groot onderhoud provinciehuis bedraagt per 31 december 2010 € 1.346.921,--.

Drents Museum

In 2001 heeft een daartoe gespecialiseerd bureau een rapport uitgebracht over het onderhoud van het Drents Museum. Evenals bij het provinciehuis wordt bij het Drents Museum sinds 2002 gewerkt met een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Drents Museum. De planning beslaat een periode van 10 jaar. Gelet op de uitbreiding het Drents Museum alsmede de herinrichting/verbouw van de oudbouw is een nieuwe meerjarenonderhoudsplan nodig. Momenteel worden alleen noodzakelijke dagelijkse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Voor zolang nog geen nieuwe planning voorhanden is wordt uitgegaan van een jaarlijkse toevoeging en onttrekking van € 121.899,--, na 2012 is dit bedrag in het kader van de bezuinigingen op € 100.000,-- vastgesteld. De voorziening is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.

Uit de planning zal moeten blijken wanneer en voor hoeveel er aan onderhoud de komende jaren benodigd is. Voor het gereed komen van de nieuwbouw zal ook het grootonderhoud aan de oudbouw worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat dit in 2011 zal worden uitgevoerd. De geprognoseerde onttrekking is daarom doorgeschoven van 2010 naar 2011. De meerjarenonderhoudsplan dient geactualiseerd te worden op het moment dat binnen de uit te voeren uitbreiding van het Museum duidelijkheid is in welke staat het Drents Museum zich bevindt en welke veranderingen er zijn gerealiseerd op 1 januari 2012. De nieuwe onderhoudsplaning op basis van het vernieuwde gebouwcomplex wordt gemaakt voor de jaren 2012-2022.

Op grond van de uitkomsten van het daarbij behorende tienjarig onderhoudsplan en een uitgewerkte heldere taakafbakening van verantwoordelijkheden tussen huurder en verhuurder is het budget vastgesteld dat nodig is om de kwaliteit van het onderhoud van de gebouwen op een goed niveau te houden.

Omdat het huidige onderhoudsplan in 2001 is opgesteld en het Drents Museum uitgebreid word, wordt het onderhoudsplan geactualiseerd. Dit ook weer voor een periode van tien jaar. Na de afronding van de verbouwing en nieuwbouw zal dan duidelijk worden wat voor onderhoud jaarlijks nodig is. Daarom is de afgelopen periode gereserveerd omgegaan met uitvoering van planmatig onderhoud. Het uitgestelde onderhoud vindt tijdens de verbouwing plaats. Voor de uitvoering van het onderhoudsplan is in de Meerjarenbegroting 2010 rekening gehouden met een uitgaaf van € 230.000,--. Van dit bedrag wordt jaarlijks € 121.899,-- gestort in de Voorziening groot onderhoud Drents Museum.

Voor het dagelijks onderhoud is jaarlijks een exploitatiebudget in de Begroting opgenomen ter hoogte van het verschil tussen de structurele uitgaaf en de storting in de voorziening.

	2010	2011	2012	2013
Drents Museum	121.899	758.101	100.000	100.000

Het saldo van de Voorziening groot onderhoud Drents Museum bedraagt per 31 december 2010 € 675.632,--.

I.2.4

Financiering

In deze paragraaf is informatie over de financiële positie van de provincie opgenomen, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (2004). Met deze paragraaf én het treasurystatuut wordt vorm gegeven aan het open en transparant maken van de treasuryfunctie. In deze paragraaf komen aan de orde: financieringspositie, interne ontwikkelingen, ontwikkeling rentetarieven, risicobeheer, uitzettingen en de leningenportefeuille.

Financieringspositie

Hierna staat een overzicht van de investeringen en de financiering, evenals het financieringsaldo per ultimo boekjaar.

(x € 1.000,--)	31-12-2009	31-12-2010
Vaste activa		
Materiële vaste activa	71.649	91.180
Financiële vaste activa	78.706	78.601
Subtotaal	150.354	169.781
Financiering		
Eigen vermogen	386.513	364.114
Voorzieningen	23.215	29.845
Opgenomen geldleningen	989	840
Subtotaal	410.717	394.799
Financieringssaldo	260.363	225.018

In 2010 is het financieringsoverschot afgenomen tot € 225 miljoen.

Interne ontwikkelingen

In 2010 is regelmatig verantwoording afgelegd in de treasurycommissie over het uitgevoerde treasury-beleid. In april 2010 is de streefportefeuille van de tijdelijk overtollige liquide middelen vastgesteld. Afhankelijk van ontwikkelingen op de markt wordt de portefeuille stapsgewijs ingericht. Verder is een eerste stap gezet in het professionaliseren van de liquiditeitsprognose. Een grote onzekerheid in de prognose is de planning van uitgaven uit de reserve 'dynamische cofinanciering'. Momenteel vindt een inventarisatie naar projecten plaats die mogelijk uit deze reserve gefinancierd gaan worden. Dit leidt tot een betere liquiditeitsprognose.

Ontwikkeling rentetarieven

De Europese schulden crisis speelde het afgelopen jaar een grote rol op de financiële markten. Net zoals in 2009 stelde de Europese Centrale Bank (ECB) de banken in staat om onbeperkt bij hun te kunnen lenen. De zogenaamde refi-rente¹ is in 2010 op 1% blijven staan. Halverwege het

1 Rente die banken aan de ECB betalen om geld te lenen.

jaar leidde wantrouwen ertoe dat Europees staatspapier niet of nauwelijks verhandelbaar was. In mei 2010 is de ECB daarom begonnen met het opkopen van Europees staatspapier. De actie was noodzakelijk om te zorgen dat landen hun tekorten konden blijven dekken, waardoor liquiditeitsproblemen voorkomen werden. In de loop van het jaar herstelde de markt zich redelijk. Inmiddels heeft de ECB het opkopen van staatsobligaties verminderd, maar nog niet beëindigd. Daarnaast lieten de marktindicatoren eind 2010 een verbetering van de wereldeconomie zien. De angst voor een zogenaamde ‘double dip’, waarbij de groei na een kort herstel weer daalt, nam af. De inflatie is in december opgelopen met als gevolg een opwaarts effect op de rente.

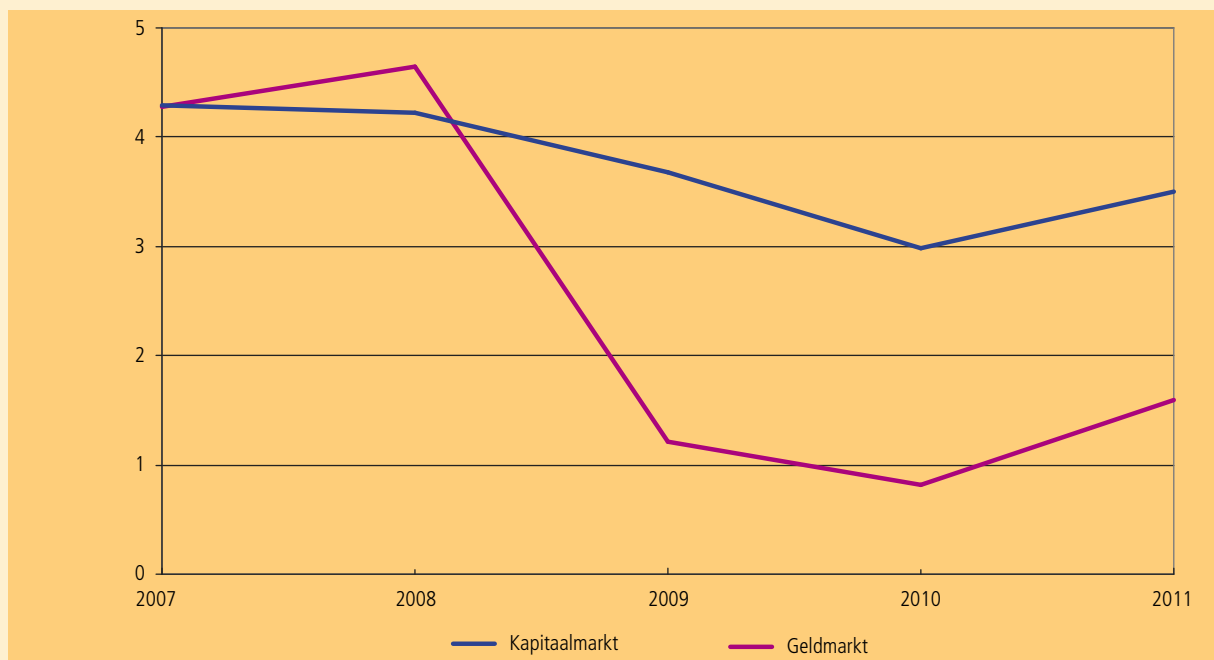
Geldmarkt (kortetermijnrente)

De geldmarktrentes, goed zichtbaar in de 3-maands Euribor (zie grafiek), hebben in het derde kwartaal een licht stijgende lijn ingezet. Sinds begin november is de vaart uit de stijging van de 3-maands Euribor geraakt vanwege het aanhouden van financiële problemen van enkele EU lidstaten. Dit zorgt namelijk voor wantrouwen, waardoor banken minder geneigd zijn elkaar geld te lenen. In 2010 bood de Europese Centrale Bank dan ook onverminderd haar leenfaciliteit aan. De geldmarktrente² had in januari een waarde van 0,7%. In de daaropvolgende maanden is de Euribor verder gestegen om in december te eindigen op 1%. De gemiddelde geldmarktrente was 0,81% in 2010.

Kapitaalmarkt (langetermijnrente)

De kapitaalmarktrente had begin 2010 een waarde van circa 3,4%³. Vervolgens is de rente gaan schommelen om uiteindelijk uit te komen op een waarde van circa 2,85% eind 2010. De gemiddelde kapitaalmarktrente was 2,99% in 2010. De kapitaalmarktrente wordt sterk gestuurd door macro economische ontwikkelingen. Zodra de inflatie stijgt dan stijgt de kapitaalmarktrente in de regel mee. In 2010 bedroeg de inflatie 1,3%⁴ in Nederland. In onderstaande grafiek zijn de renteontwikkelingen over de afgelopen jaren weergegeven.

Grafiek Ontwikkeling geld- en kapitaalmarkt

2 3 maands Euribor

3 10 jaars-Nederlandse staatslening

4 CBS

Risicobeheer

In het treasurystatuut zijn de risico's opgenomen die intern beheerst moeten worden. In deze paragraaf wordt een analyse gemaakt van de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het krediet-, koers-, en valutarisico op de tijdelijk uitgezette liquide middelen.

Kasgeldlimiet

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) geeft aan dat de netto vlottende schuld niet hoger mag zijn dan de kasgeldlimiet. Dit is bedoeld om de hoeveelheid kort aangetrokken leningen te begrenzen. Vooral bij korte financieringen kan het renterisico aanzienlijk zijn. In 2010 was de kasgeldlimiet ruim € 22 miljoen, terwijl slechts € 840.000,- aan kort opgenomen geldleningen uitstond. Hiermee is in 2010 voldaan aan de toegestane limiet van 7%.

Rente-risiconorm

Het doel van de rente risiconorm is, net als bij de kasgeldlimiet, het inkaderen van grote fluctuaties in de rentelasten. Als grondslag wordt aangehouden dat de provincie niet meer dan 20% van haar begrotingstotaal in aanmerking mag laten komen voor herfinanciering. In 2010 zijn geen langlopende leningen geherfinancierd. Derhalve was de rente risiconorm niet van toepassing.

Kredietrisico

Het kredietrisico geeft de mate aan waarin de provincie een risico loopt over haar uitgezette gelden bij de diverse financiële ondernemingen. De diverse tegenpartijen zijn onderverdeeld in risicogroepen naar financiële zekerheid en variëren van extreem kredietwaardig tot twijfelachtig. In 2010 is bij kredietwaardige financiële ondernemingen geld uitgezet om zo te streven naar minimale blootstelling aan risico's. In 2010 hebben zich geen risico's voorgedaan.

Koersrisico

Koersrisico wordt gelopen bij uitzettingen in de vorm van vastrentende waarden zoals bij obligaties en onderhandse leningen, waarbij voor het einde van de looptijd tot verkoop wordt overgegaan. Dit risico is aan de orde bij een drietal obligatiefondsen waarin wordt deelgenomen: APG rentefonds 1-3, APG rentefonds 4-7 en BNG Fido Geldmarktselectfonds. Deze fondsen worden beheerd door APG en BNG vermogensbeheer. Doel van deze fondsen is om met een aantal investeerders tot een collectieve belegging van vermogen te komen. De waarde van de fondsen kan fluctueren waardoor sprake is van een koersrisico. De onrust op de financiële markten heeft in 2010 negatief op de marktwaarde van de fondsen gedrukt. In 2010 is de belegging in de APG 1-3 en 4-7 fondsen met 4% (ruim € 600.000,-) afgewaardeerd tot de marktwaarde. Bij een eventuele toekomstige stijging wordt de boekwaarde van de APG beleggingsfondsen weer naar boven bijgesteld.

Valutarisico

De provincie kende in 2010 geen valutarisico, omdat het sluiten van transacties en het verlenen van garanties conform wet- en regelgeving uitsluitend in euro's plaatsvindt.

Uitzettingen

De tijdelijk overtollige liquide middelen zijn kort uitgezet op deposito's, spaarrekeningen en in obligatiefondsen bij financiële ondernemingen in Nederland. Alle in 2010 uitgezette gelden voldeden op het moment van uitzetting aan de wet- en regelgeving. De beleggingshorizon van

de uitzettingen is gebaseerd op de meerjarige liquiditeitsprognose en de rentevisie van analisten. Op de korte gelduitzettingen was in de primaire begroting 2010 rekening gehouden met 1,5% rendement. Op de lange gelduitzettingen was rekening gehouden met 4% rendement. Vanwege de ongunstige marktsituatie zijn geen lange uitzettingen geplaatst. Hierdoor bleven de uitzettingen tegen de verwachting in kort uitgezet. In 2010 is gemiddeld 1,45% (bijna € 3.300.000,--) aan rente gerealiseerd over de tijdelijke uitzettingen. De benchmark (3-maands Euribor) van kort uitgezet geld had in 2010 een gemiddelde waarde van 0,81%. Hierna een overzicht van de uitgezette gelden per 31 december 2010 te zien.

(x 1000)	Einddatum	Rente (%)	Looptijd (dagen)	Uitgezet bedrag
Deposito's				
ING	10-2-2011	2,5	553	2.300
ING	17-2-2011	2,5	553	1.700
Rabobank	3-2-2011	0,895	188	17.100
Rabobank	28-4-2011	1,015	182	4.400
Rabobank	30-6-2011	1,056	364	10.000
Rabobank	4-8-2011	1,169	370	7.115
Rabobank	18-8-2011	1,171	364	1.300
Rabobank	27-9-2012	1,367	727	20.000
				63.915
Obligatiefondsen				
APG Europa 4-7				10.027
APG Europa 1-3				5.813
BNG Fido Geldmarkt 12-mnd	31-5-2011	1,958	365	5.368
BNG Fido Geldmarkt 14-mnd	6-1-2011	1,757	462	10.000
				31.209
Spaarrekeningen				
ABN AMRO Top Deposito				5.000
ABN AMRO Ondernemers Top Deposito Plus				10.000
ABN AMRO Ondernemers Loyaal Deposito				10.360
ABN AMRO Ondernemers Deposito				5.000
ABN AMRO Ondernemers Top Deposito				5.000
ABN AMRO Ondernemers Deposito				5.000
ABN AMRO Parkeerrekening				41.000
ING In bedrijf spaarrekening				10.000
ING Extra Bonus Zakenrekening				10.000
ING Extra Bonus Zakenrekening				10.000
ING Liquidity Management Account				20.000
ING Liquidity Management Account				20.000
Rabobank bedrijfstelerekening				2.500
Rabobank bedrijfsdeposito				2.500
Rabobank bonusspaarrekening				5.000
Rabobank bedrijfsplusrekening				1.500
				162.860
Totaal				257.984

Leningenportefeuille

De leningenportefeuille bestaat in 2010 uit verstrekte langlopende geldleningen, opgenomen langlopende geldleningen en gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte langlopende geldleningen

De leningportefeuille heeft per 31 december 2010 een omvang van € 74.500.000,- aan verstrekte leningen (2009: € 74.900.000,-). Dit bestaat voor ongeveer 33% uit verstrekte hypotheekleningen aan het personeel. Sinds 2007 worden geen nieuwe hypotheekleningen meer aan personeel verstrekt. De overige 66% zijn geldleningen die vanuit de publieke taak verstrekt zijn. In 2010 is een nieuwe lening verstrekt aan de Drentse Participatie Maatschappij om investerende bedrijven te helpen die thans onvoldoende kredietfaciliteiten krijgen bij reguliere banken. De looptijd van de lening is vijf jaar tegen een rentepercentage van 4%. De bruglening aan Enexis is opgedeeld in een viertal tranches met verschillende looptijden (variërend van 3 tot 10 jaar) en rentepercentages. De lening wordt aan het einde van de looptijd afgelost.

(x 1.000,-)	Stand 1-jan-10	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31-dec-10
NV Edon (achtergesteld)	4.248			4.248
RTV Drenthe	3.679	11	182	3.508
Hypotheekleningen	25.945		1.219	24.726
Drentse Participatie Maatschappij	0	1.000		1.000
Deelneming Enexis	41.059			41.059
	74.931	1.011	1.401	74.541

Opgenomen langlopende geldleningen

In 2010 lopen bij het groenfonds nog drie langlopende geldleningen. De leningen bij het groenfonds dienen de kavelruil van boeren te financieren. Aan het einde van de looptijd wordt afgelost. Eén van de leningen loopt tot 2013 en de laatste twee lopen tot 2017.

Opgenomen geldleningen	1-jan-10	Aflossingen	31-dec-10
Nationaal Groenfonds à 3,5%	735.744	149.124	586.620
Nationaal Groenfonds à 4,3%	100.000		100.000
Nationaal Groenfonds à 4,3%	153.258		153.258
Totaal	989.002	149.124	839.878

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen betreffen geldleningen verstrekt ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg. In deze sector worden geen nieuwe garanties afgegeven. Het totaal van de gewaarborgde geldleningen zal in de toekomst verder afnemen.

	Saldo per 1-jan-10	Saldo per 31-dec-10
Bedrag gewaarborgde leningen (x 1.000,-)	6.168	5.582

I.2.5

Bedrijfsvoering

Missie

De provincie Drenthe is een solide partner en zal dat in de toekomst blijven. De organisatie is 'in control'. De provincie is een aantrekkelijke werkgever waar mensen in een prettige en gezonde werkomgeving op een interactieve, doelgerichte en toekomstgerichte wijze samenwerken. De organisatie voorziet op een professionele wijze in de behoeften van bestuur, management en medewerkers aan advies en ondersteuning op het gebied van personeel, informatietechnologie, financiën en overige voorzieningen.

Vijf ontwikkellijnen

De economische crisis en de kredietcrisis, gevolgd door overheidsbezuinigingen, de landelijke verkiezingen, een veranderend bestuurlijk landschap. Allemaal ontwikkelingen die in 2010 van invloed zijn geweest – en ook de komende jaren nog zullen doorwerken – op ons beleid en op de ambtelijke organisatie. En daarmee ook op onze bedrijfsvoering. De visie op bedrijfsvoering is binnen de door ons gestelde kaders ambtelijk vormgeven door de directie. In de bedrijfsvoeringparagraaf wordt ingegaan op de planning en realisatie in het betreffende begrotingsjaar.

Eerste Directiebrief: Concernplan 2008-2011

Het Concernplan 2008-2011, 'Sámen Sterker in de Slimme provincie', geeft inzicht in wat onze organisatie wil bereiken op het gebied van bedrijfsvoering. Wij verstaan hieronder de sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen die nodig zijn om de provinciale beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Het gaat om sturing en beheersing van zowel de primaire processen als van de processen die hiervoor faciliterend zijn. Het Concernplan bestaat uit verschillende fasen. Na de structuuradaptaties uit 2007/2008 en de cultuurveranderingen en start van de renovatie van ons provinciehuis in 2009 stond in 2010 de fase van 'innoveren' centraal. In het afgelopen jaar zijn al steeds meer medewerkers in de nieuwe werkomgeving gekomen en gestart met het werken via nieuwe (digitale) werkprocessen. Hiermee hebben wij verder gebouwd aan een slimme organisatie met een uitdagend arbeidsklimaat. Een organisatie die de ambities van bestuurlijk Drenthe waarmaakt en maximaal presteert tegen minimale kosten.

Tweede Directiebrief: visie op organisatie en realisatie van de financiële en personele taakstelling

Gezien alle ontwikkelingen zijn wij in de Voorjaarsnota 2010 specifiek ingegaan op onze visie op de organisatie en de financiële taakstelling voor de organisatie. Als toelichting hierop en uitwerking hiervan hebben wij daarbij toen een Directiebrief meegezonden. In deze ambtelijke brief, met als titel 'Slimmer en Slanker; op weg naar de organisatie van 2018', is het streven beschreven om te komen tot een kleinere, flexibele en meer effectieve organisatie en de wijze waarop dat streven kan worden gerealiseerd. Bij dit streven geldt het gedachtegoed van de Provincie Nieuwe Stijl (PNS) als randvoorwaarde.

Indeling paragraaf Bedrijfsvoering

In het Concernplan zijn ondermeer de doelen rond bedrijfsvoering, de inspanningen en resultaten geordend in een vijftal ontwikkellijnen. Deze ontwikkellijnen vormen de kapstok van deze paragraaf.

De vijf ontwikkellijnen uit het Concernplan 2008-2011 zijn de volgende.

- I. Slimmere productie: verbeteren van primaire processen en programmering
- II. Programma Drenthe dóet ertoel: Provincie Nieuwe Stijl
- III. Provincie Nieuwe Stijl, de Human Resources-opgave (voorheen genoemd Samen Sterker in Actie!)
- IV. Programma Provinciehuis van Morgen: renoveren en digitaliseren
- V. Zaken op orde: verbeteren van de bedrijfsvoering

I Slimmere productie

Met de ontwikkellijn Slimmere productie richten wij ons op het slimmer realiseren van het programmaplan, de uitvoering van het Collegeprogramma en het oppakken van ‘oud voor nieuw’-beleid. Ofwel het vrijmaken van middelen voor prioriteiten uit het Collegeprogramma en alle activiteiten en projecten binnen de lijn, zoals het inpassen van nieuwe ontwikkelingen en wet- en regelgeving in onze werkprocessen. De ontwikkellijn is gesplitst in strategische projecten/programma’s en in procesverbetering. Voor het jaar 2010 stond de ontwikkellijn Slimmere productie in het teken van het uitvoeren van de ingezette koers onder het motto ‘van denken naar doen’.

Bestuurlijke strategievorming en ombuigingen

Wij hebben verder gewerkt aan de realisatie van de Provincie Nieuwe Stijl (PNS) door de visie hierop te implementeren en vervlechten in de werkprocessen, het organisatie en HR-beleid en in de competentieontwikkeling van de medewerkers. In 2010 is ook een bezuinigingsoperatie voorbereid via een drietal lijnen (scherper begroten, versobering taken, efficiëntere organisatie) waarbij voor 2011 bezuinigingen ter hoogte van € 20.000.000,- zijn vastgesteld. Deze bezuinigingen zullen de komende jaren structureel verder oplopen. Op basis van weloverwogen beleidskeuzes is een duurzaam financieel evenwicht voor de komende periode bereikt. Bij wijze van eindverslag over de afgelopen collegeperiode hebben wij de ‘End Term Review 2007-2011’ en de daarbij horende ‘Terugblik 2007-2011’ gepubliceerd.

Kwaliteitsimpuls organisatie

De provincie Drenthe ontwikkelt zich van een regulerend bestuursorgaan naar een strategievormende, regisserende organisatie. Tegelijkertijd vergroten wij onze realisatiekracht. Dit stelt hoge, deels ook nieuwe eisen aan de medewerkers. Het vraagt om extra inzet op het gebied van ontwikkeling, scholing en opleiding. In 2010 is het opleidingsplan dat door het concern wordt aangeboden doorontwikkeld evenals de Strategische Personeelsplanning. Het project ‘16 voor 31’ is niet doorgestaan in verband met de noodzakelijke bezuinigingen. Het ging hierbij om een voorgenomen project om de organisatie een kwaliteitsimpuls te geven. Door op een aantal specifieke gebieden de formatie met 16 full time eenheden (fte) uit te breiden als voorinvestering op de later verder niet meer op te vullen uitstroom (31 fte) van ervaren medewerkers. In plaats daarvan wordt meer ingezet op interne mobiliteit en flexibilisering. In 2010 is dat verder uitgewerkt in de Directiebrief ‘Slimmer en Slanker’.

Slimmere processen: introductie van de businesscase

Het instrument 'businesscase' is opgenomen in onze standaard voor projectmatig werken, de WerkWIJzer. Het doel hiervan is meer weloverwogen afwegingen te maken bij het al dan niet starten van voorgenomen programma's en projecten. Het opleidingsprogramma rondom het gebruik van de businesscase is van start gegaan en loopt.

Geïntegreerde informatievoorziening

In 2010 hebben wij met het project 'Kwaliteit van beleid' sterk ingezet op een versterkte koppeling tussen bestuurlijke ambities, beleidscycli, interne managementcycli, administraties en gegevensverzamelingen. Er is een tweetal pilots rondom informatievoorziening opgestart. Deze pilots worden begin 2011 afgerond en geëvalueerd. We hebben in sterke mate ingezet op verbetering van de resultaatgerichtheid door de introductie van een concernbreed Uitvoeringsprogramma (gebaseerd op de begroting 2010) dat per kwartaal wordt geactualiseerd en besproken in de managementcyclus. Hierdoor is de sturing op output en opleverdata in de organisatie merkbaar versterkt.

De uitkomsten van het project 'Kwaliteit van beleid' worden onder meer meegenomen in de voorgenomen vernieuwde begrotingsopzet en een vergaande integratie van de diverse cycli. Voor de professionalisering van beleidsevaluaties en de ontwikkeling van minder versnipperde monitoring naar een 'Staat van Drenthe') is een plan van aanpak gemaakt. In 2011 wordt dit plan in uitvoering genomen

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
I. Slimmere productie	Een uitgewerkte provinciale strategie. Weloverwogen afweging start programma's en projecten. Eenduidige en concernbrede set van doelstellingen en indicatoren.	- 'End Term Review' en 'Terugblik 2007-2011' gepubliceerd. - Bezuinigingsoperatie is voorbereid en uitgevoerd. - Implementatie visie Provincie Nieuwe Stijl is concreet vertaald in acties. - Opleidingsplan is uitgevoerd, nieuw plan is doorontwikkeld (PNS). - Strategische Personeelsplanning is doorontwikkeld. - Visie op de organisatie voor de langere termijn is gepresenteerd in de vorm van een 2e Directiebrief. - Businesscase is als instrument verplicht bij opstarten projecten geïntroduceerd en geïmplementeerd. - Pilots zijn opgestart in het kader van het project 'Kwaliteit van beleid', monitoring en evaluatie van beleid. - Output gericht Uitvoeringsprogramma ingevoerd als sturingsinstrument

II Programma Drenthe dóet ertoe!: Provincie Nieuwe Stijl

Het programma 'Drenthe dóet ertoe!' bestaat uit vijf nauw met elkaar verbonden pijlers. Daarnaast liggen er belangrijke verbindingen met de andere ontwikkellijnen en programma's. Het programma richt zich in de eerste plaats op de uitvoering van het Bestuursakkoord, en daarmee op het uitwerken van de visie op de Provincie Nieuwe Stijl (PNS). Dit vormt het uitgangspunt voor de andere pijlers:

- Bestuurlijk samenwerken en het via bestuurskrachtmetingen komen tot krachtige Drentse overheden die elkaar aanvullen;
- Verrijken van beleid en beleidsprocessen door interactief werken;
- Communiceren, gericht op transparantie en verantwoording;
- Verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening.

Uitwerking Provincie Nieuwe Stijl (PNS)

In februari 2010 hebben provinciale staten de visie op PNS vastgesteld met als aanvulling het continueren van de provinciale rol in het sociale domein. Op basis van deze visie hebben we in 2010 een programmaplan opgesteld met concrete doelstellingen en interventies om die doelstellingen te bereiken. De doelstellingen richten zich op de transitie van de provinciale organisatie naar een meer gebiedsgerichte benadering van opgaven, de ontwikkeling en versterking van de provincie als netwerkorganisatie en de focus op de kerntaken van de provincie, onder andere door het meer op afstand plaatsen van uitvoerende taken.

In 2010 is de Omgevingsvisie vastgesteld. De realisatiestrategie van het omgevingsbeleid is uitgangspunt voor de invulling van het gebiedsgericht werken. In 2010 zijn we gestart met de uitwerking van het gebiedsgericht werken en het in beeld brengen van de betekenis hiervan voor de aansturing, rol en werkwijze van de organisatie. In het eerste kwartaal 2011 is deze opzet gereed. De verdere doorvertaling van deze opzet heeft consequenties voor de werkwijze van medewerkers, voor het ontwikkelen en gebruiken van ons netwerk, het managen van kennis en de invulling van het leiderschap in de organisatie. De ontwikkelslag richting PNS betreft daarom voor een aanzienlijk deel een meerjarige Human Resources (HR)-opgave. De organisatieontwikkeling en de realisatie van PNS zijn nauw met elkaar verbonden.

Aan het op afstand plaatsen van uitvoerende taken wordt op dit moment gestalte gegeven door de interne samenwerking van taken rondom handhaving en vergunningverlening te versterken. Deze samenwerking is in 2010 gestart. Op deze manier wordt inhoudelijk voorgesorteerd zonder dat hiermee al vroegtijdig een structuurwijziging nodig is. Het is ons voornemen genoemde taken op termijn over te laten gaan naar een nog te vormen Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Daarnaast voert de provincie Drenthe momenteel verkennende gesprekken met de provincies Fryslân en Groningen over het gezamenlijk en efficiënter uitvoeren van meer algemene bedrijfsvoeringstaken. In 2010 is onderzoek gedaan naar kansrijke taken, Deze worden in 2011 uitgewerkt in businesscases. Daarna volgt een voorstel.

Beter(e) beleid(s)processen)

Het ontwikkelen en realiseren van beleid samen met onze partners is bij uitstek de invulling van onze provinciale rol als gebiedsregisseur. In 2010 hebben we een aantal facetten van deze rol nader belicht door themasessies te organiseren over partnerschap, mediation, netwerken en alliantie management. Het verder integreren van deze onderwerpen in onze manier van werken en acteren in en met de buitenwereld is onderdeel van de realisatie van PNS.

Communicatie gericht op transparantie en verantwoording

In de transitie naar de Provincie Nieuwe Stijl is het nog belangrijker om duidelijk te maken waar de provincie voor staat. Welke taken en verantwoordelijkheden horen bij de provincie en welke rol spelen gemeenten en rijk ten opzichte van de provincie? Vanuit de uitgangspunten van PNS hebben wij in 2010 ingezet op extern gericht werken, belangenbehartiging en het beter afleggen van verantwoording over de dingen die we doen, waarbij zichtbaarheid, transparantie en verantwoording sleutelbegrippen zijn. We hebben ons sterker dan voorheen gericht op belangenbehartiging van Drenthe richting Europa en het Interprovinciaal Overleg (IPO). Daarnaast zijn we ook in 2010 blijven werken aan het helder en transparant maken van de rol van de provincie richting gemeenten, organisaties en Drentse inwoners. Daarvoor hebben we meer gebruik gemaakt van zogenoemde 'social media', naast de bestaande instrumenten als het persloket, inclusief database voor registratie van alle mediacontacten, het Drentheportal, ons relatiemanagement en het advertentiebeleid.

Verbeteren kwaliteit van dienstverlening

Het werken volgens ons Kwaliteitshandvest dienstverlening en de verbeterlagen die we maken in (e-) dienstverlening vormen belangrijke onderdelen van de kwaliteit van onze dienstverlening. In het Kwaliteitshandvest staan de servicenormen voor onze dienstverlening. Bijvoorbeeld normen voor de afhandeling van aanvragen via mail, telefoon of brief. In 2010 hebben wij een visie ontwikkeld over de dienstverlening en de wijze waarop we het handvest borgen. Dit dienstverleningsconcept Drenthe willen we realiseren door een deelprogramma Dienstverlening uit te voeren. In 2011 geven we hieraan een vervolg. Het leggen van dwarsverbanden en het uitwerken daarvan in op elkaar afgestemde ontwikkelprocessen zijn de belangrijkste opgaven om uiteindelijk tot het gewenste dienstverleningsniveau te komen. Om dit te regisseren en af ook te stemmen op de ontwikkeling van de organisatie, is het deelprogramma dienstverlening opgenomen in het programma PNS.

We hebben een organisatiebreed klanttevredenheidsonderzoek (KTO) laten uitvoeren. Dit onderzoek was gebaseerd op een in interprovinciaal verband gemaakte opzet, inclusief benchmark tussen zeven provincies. Ook hebben we een onderzoek naar onze telefonische bereikbaarheid laten verrichten. We willen onze dienstverlening periodiek blijven meten, zowel kwalitatief als kwantitatief. Ook willen we de organisatie (nog) meer bewust maken van het belang van een kwalitatief goede dienstverlening.

ICT vormt een randvoorwaarde voor het 'Nieuwe Werken' en de bijbehorende werkplekken. Om hieraan te voldoen, is een nieuwe ICT infrastructuurstructuur ontworpen en deels ingevoerd. De verdere ontwikkeling realiseren we door uitvoering te geven aan het in 2010 vastgestelde vierjaren informatieplan (ICT Nieuwe Stijl). Hiermee zorgen we voor een moderne ondersteuning van onze processen en diensten, zodat we de door ons gewenste snelheid en kwaliteit van dienstverlening kunnen leveren. We sluiten daarbij aan bij het Nationaal Uitvoerings Programma (NUP).

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
II. Drenthe dóet ertoe! Provincie Nieuwe Stijl	<ul style="list-style-type: none"> - Organisatie die 'PNS-proof' is. - Beter organiserend vermogen. - Verrijkte beleidsprocessen door een toegeruste organisatie. - Communicatie gericht op extern gericht werken, belangenbehartiging en afleggen van verantwoording. - Regie op ontwikkelingen binnen ICT (digitalisering, e-dienstverlening, Nationaal Uitvoerings Programma (NUP)) 	<ul style="list-style-type: none"> - Visie op de Provincie Nieuwe Stijl (PNS; op basis van uitkomsten kerntakendiscussie) verder geïmplementeerd. - Consequenties op het gebied van financiën, fte's en structuur uitgewerkt. - Interne samenwerkingsvariant in provinciale organisatie gestart, als voorloper van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). - Leergang en themasessies rondom werkwijze van PNS georganiseerd en afgerond. - Verkenning uitgevoerd naar kansrijke samenwerkingsverbanden met de noordelijke provincies qua bedrijfsvoering - Start van businesscases - Communicatieactiviteiten herijkt en ingericht op juiste boodschap en doelgroepen. - Nieuw informatieplan vastgesteld - Nieuwe infrastructuur ingericht.

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
	<ul style="list-style-type: none"> - Beeld klanttevredenheid provinciebrede dienstverlening. - Besturingsfilosofie en uitwerking in verbeterstappen kwaliteit van dienstverlening. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dienstverleningsconcept opgesteld, inclusief Programma van Dienstverlening. - Organisatiebreed klanttevredenheidsonderzoek is uitgevoerd, inclusief benchmark tussen zeven provincies. - Onderzoek telefonische bereikbaarheid is uitgevoerd.

III Provincie Nieuwe Stijl, de HR-opgave (voorheen Samen Sterker in Actie!)

Begin 2010 is het programma Samen Sterker in Actie! (SIA) voor een deel overgedragen aan de lijnorganisatie en voor een deel aan het programma Provincie Nieuwe Stijl (PNS). De doelstellingen die in het programma SIA nagestreefd werden, sluiten nog steeds volledig aan op de ambities en de organisatieontwikkeling richting PNS. We gaan toe naar een stimulerender werkklimaat in de organisatie. Dat uit zich in een effectievere samenwerking in teams, meer inspirerend en teamgericht leiderschap, grotere externe gerichtheid en professionaliteit van de medewerkers, methodischer werken in programma's en projecten en strategisch personeelsbeleid: de juiste medewerker op de juiste plek, verbeterde arbeidsmarktcommunicatie en een vitale organisatie met vitale medewerkers. Het waarmaken van de veranderende eisen van de maatschappij stelt niet alleen forse nieuwe eisen aan onze bestuurlijke strategie, maar ook aan houding en gedrag van leidinggevend en medewerkers in onze ambtelijke organisatie. Daarbij gaat het om professionaliteit en vertrouwen, competenties, contacten, omgangsvormen, samenwerkingsverbanden en werkwijzen. En bovenal om het lerend vermogen van de organisatie. Wij willen dat onze organisatie zich zodanig ontwikkelt dat de ambities van ons provinciaal bestuur steeds slimmer, integraler en professioneler worden waargemaakt.

Cultuurontwikkeling

Door inhoudelijk de richting te bepalen en duidelijke keuzes te maken voor de ontwikkelrichting van de organisatie, zoals dat in PNS gebeurt, komen organisatie en de medewerkers in beweging. En wordt gaandeweg een nieuwe, gewenste cultuur gecreëerd. Het blijvend agenderen en aanjagen van de gewenste cultuurontwikkeling was in 2010 een belangrijk onderwerp binnen PNS. Dit zal ook in de toekomst zo blijven. Belangrijke drager van de cultuurontwikkeling is het verder uitrollen van programmatisch en projectmatig werken binnen de organisatie, het uitwerken van kennismanagement en het inzetten van innovatieve en in 2010 succesvolle werkwijzen zoals de Vliegende Team Brigade (VTB) en Xplorelab.

Vliegende Team Brigade

In 2009 is de Vliegende Team Brigade ingesteld. Vanuit de VTB begeleiden enkele specifiek daarvoor opgeleide medewerkers (project)teams bij het opstarten, goed definiëren en professioneel aanpakken van opdrachten. In 2010 zijn circa 50 trajecten begeleid. Dit heeft een positieve invloed gehad op de teamprestaties. Projecten zijn methodischer aangepakt en teams zijn breder en bewuster samengesteld. Er is ca. € 50.000,- bespaard op de inhuur van externe procesbegeleiders. De VTB sleepte in 2010 een nominatie voor de prestigieuze Noorderlink Award binnen en kreeg een eervolle vermelding in de Grote HRM prijs in IPO-verband. Na een evaluatie is in 2010 besloten de inzet van de VTB voort te zetten.

Xplorelab

Xplorelab is een pool van goedopgeleide medewerkers, uitgerust met een 'toolbox' van nieuwe werkvormen. De betrokken medewerkers kunnen flexibel worden ingezet voor kortlopende opdrachten. Xplorelab is ingezet voor het innovatief, breed en met externe kennisdragers

opstarten van diverse projecten in de organisatie Ook in 2010 is hier weer, ook in samenwerking met VTB, gebruik van gemaakt.

Leiderschap

In 2010 zijn zes sessies met het totale management georganiseerd. Daarbij zijn diverse thema's behandeld die passen bij de sturing en coaching van teams en medewerkers richting de PNS uitgangspunten.

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
III. Provincie Nieuwe Stijl, de HR-opgave (voorheen Samen Sterker in Actie!)	<ul style="list-style-type: none"> - Flexibele, professionele, adaptieve organisatie. - Stimulerender werkklimaat. - Effectievere samenwerking in teams. - Inspirerender en teamgericht leiderschap. - Meer externe gerichtheid en professionaliteit van de medewerkers. 	<ul style="list-style-type: none"> - Invulling en concretisering van PNS in teams en afdelingen en eenheden ondersteund. - Resultaten Vliegende Team Brigade geëvalueerd; besloten tot voortzetting concept. - Nominatie Noordelink award VTB - Xplorelab ingezet voor het innovatief, breed en met externe kennisdragers opstarten van projecten. - Management Development (MD)-traject gericht op leiderschap, passend bij PNS, ingevuld.

IV Programma Provinciehuis van Morgen

Met het programma Provinciehuis van Morgen zetten wij ons in voor een meer toekomstgericht, duurzamer en milieuvriendelijker provinciehuis, waarbij efficiënter gebruik wordt gemaakt van de ruimte en een betere (interne) digitale informatievoorziening. De werkomgeving zal flexibel zijn, passend bij de nieuwe organisatiecultuur. De nieuwe fysieke en digitale werkomgeving draagt zo bij aan de gewenste nieuwe manier van werken. Het programma omvat drie projecten om deze doelen te bereiken: Revitalisering, Drenthe Digitaal en Tijdelijke huisvesting. Daarnaast hebben wij, vooruitlopend op het duurzame Provinciehuis van Morgen, aandacht voor energie- en milieumanagement.

Revitalisering

Het project Revitalisering houdt de verbouwing van het provinciehuis in. Binnen de contouren van het huidige gebouw ontwikkelen wij een nieuwe werkomgeving: een flexibele, activiteitsgerelateerde werkomgeving. Dit betekent dat een goede balans wordt aangeboden tussen plekken om te concentreren en te communiceren. De nieuwe werkomgeving is prettig om in te werken en nodigt uit tot ontmoeten en samenwerken.

De verbouwing van het provinciehuis is in 2010 grotendeels volgens planning gelopen. In mei 2010 hebben de eerste medewerkers hun intrek genomen in de vernieuwde vleugel. In oktober 2010 zijn de volgende twee bouwdelen opgeleverd en in gebruik genomen. De eindoplevering van de laatste twee van de zes bouwdelen is gepland in mei 2011. Een tegenvaller was de vondst van (meer onvoorzien) asbest in de staten- en ontvangstzaal in de zomer van 2010. Dit heeft geleid tot extra kosten en vertraging in de verbouw van deze ruimten. Er is geen gevaar geweest voor de gezondheid. De asbestsanering is in december 2010 afgerond. Hierna is gestart met de opbouw van de staten- en ontvangstzaal. Voor de statenzaal is door de architect een geheel nieuw ontwerp gemaakt. De aanvullende wensen vanuit de staten met betrekking tot akoestiek, geluid en licht zijn hierin meegenomen. De oplevering van de statenzaal is voorzien eind mei 2011. De meerkosten van de asbestsanering en het opnieuw inrichten van de statenzaal konden worden bekostigd uit het beschikbare budget. De gunstige aanbesteding van bouwkundige

werken en installaties en scherpe onderhandeling over meer- en minderwerk hebben geleid tot een voordeel. Uit dit restantbudget zijn tevens de optielijst en aanvullende wensen uit statenstuk 2009-370 grotendeels gerealiseerd.

In december 2010 is de intentieverklaring tussen de provincie en het waterschap Hunze en Aa's over brongescheiden sanitatie ondertekend. Het gescheiden sanitatiesysteem in ons gerevitaliseerde provinciehuis is één van de maatregelen om een duurzaam gebouw te realiseren. De urine wordt apart opgevangen met speciale scheidingstoiletten en opgeslagen in aparte opslagtanks. Urinescheiding biedt de kans om ons afvalwater duurzamer en efficiënter te zuiveren. Het waterschap leegt de tanks geregeld en verwerkt vervolgens de urine effectief.

Bij statenstuk 2009-370 is in het kader van klimaat- en energiemaatregelen geld vrijgemaakt voor de aanschaf van kleine windmolens op het dak van het provinciehuis. Gelet op rendement, terugverdientijd, ruimtelijke uitstraling en architectonische waarde bleek één type windmolen passend. Recentelijk is echter de prijs van dit type windmolen gestegen en daardoor lijkt het rendement minder goed te zijn dan uit eerder onderzoek is gebleken. De terugverdientijd is daarmee uitgekomen op een periode van 20 tot 25 jaar, terwijl de levensduur van de windmolen 15 tot 20 jaar is. Het belang van de voorbeeldfunctie is hiermee beperkt geworden. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat er op dit moment geen kleine windmolens zijn die in onze situatie als alternatief kunnen dienen. Gelet hierop hebben wij besloten voor dit moment af te zien van de plaatsing van kleine windmolens op het dak van het provinciehuis.

Op de Westerbrink zal een kunstwerk worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om een eigentijdse vorm van landschapskunst en sensortechnologie. Een kunstcommissie bestaande uit een vertegenwoordiging van de provincie, het Drents Museum en het Centrum voor Beeldende Kunst Drenthe begeleidt de kunstopdracht. In december 2010 heeft de kunstcommissie uit een brede selectie van kunstenaars één kunstenaar geselecteerd aan wie de kunstopdracht is gegund. In april 2011 zal het ontwerp voor het kunstwerk worden beoordeeld. De productietijd van het kunstwerk is ongeveer één jaar.

Drenthe Digitaal

Randvoorwaarde voor de flexibele, activiteitsgerelateerde werkomgeving is een goede digitale ondersteuning: informatie moet altijd en overal voor de organisatie beschikbaar zijn. Het project Digitalisering voorziet in het volledig digitaliseren van de informatievoorziening van bestuur, management en medewerkers: van de inkomende post, de tussenliggende primaire en ondersteunende werkprocessen tot en met de archivering. Voordat de werkprocessen worden gedigitaliseerd, worden deze kritisch bekeken en 'slanker en slimmer' gemaakt.

In 2010 zijn de werkprocessen heringedeeld tot tien in plaats van de eerder geïdentificeerde 23 werkprocessen. In 2010 zijn vier processen geïmplementeerd en twee voor productie gereedgekomen. Voorafgaand aan de ingebruikname van een proces zijn de medewerkers die hiermee werken opgeleid. De laatste drie processen zijn in het najaar van 2010 gestart en deze komen in de eerste helft van 2011 gereed. Het proces Vergunningverlening en handhaving is later, namelijk in november 2010, opgepakt in verband met de invoering van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht (Wabo) en de ontwikkeling rondom de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). De afronding van de digitalisering van dit proces wordt meegenomen in een afrondingsproject digitalisering dat aansluitend op het einde van het programma in mei 2011 start. Deze vertraging heeft geen gevolgen voor het 'cleandesk'-concept. In mei 2011 kan circa 90% van het werk digitaal gedaan worden.

Tijdelijke huisvesting

230 medewerkers zijn voor de duur van de verbouwing gehuisvest in het gebouw Lauwers 1 in Assen. De overige medewerkers zijn in het provinciehuis gebleven. In 2010 hebben in het provinciehuis twee keer interne verhuisbewegingen plaatsgevonden om gebouwdelen vrij te maken voor verbouwing. Als gevolg van de vertraging in de verbouw van de staten- en ontvangstaal is vervangende vergaderruimte geregeld. De staten hebben in de tweede helft van 2010 op verschillende locaties in de provincie vergaderd.

Energie- en milieumanagement

Het budget voor een energie- en milieumanagementsysteem en voor een aantal van de daarbij behorende taken is in de begrotingswijziging van 2010 geschrapt. Het resterende deel van de eerder geplande taken op dit gebied is regulier ondergebracht in de lijnorganisatie.

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
IV. Programma Provinciehuis van morgen	<ul style="list-style-type: none">- Meer toekomstgericht, duurzamer en milieuvriendelijker provinciehuis.- Efficiënter gebruik van de ruimte.- Betere (interne) digitale informatievoorziening.- Bijdrage aan gewenste nieuwe manier van werken.	<ul style="list-style-type: none">- Onderdelen projecten Revitalisering, Drenthe Digitaal en Tijdelijke huisvesting, zoals gepland voor 2010, uitgevoerd.
Project Revitalisering	<ul style="list-style-type: none">- Een nieuwe werkomgeving: flexibel, activiteitsgerelateerd.- Voorbeeldfunctie: energiezuinig, met CO2-beperking, met innovatieve toepassingen op gebied van klimaat en energie.- Positieve effecten op binnenklimaat en daardoor op gezondheid en productiviteit van de medewerkers.	<ul style="list-style-type: none">- Onderdelen verbouwing en inrichting van het provinciehuis, zoals gepland voor 2010, uitgevoerd.- Vier van de zes bouwdelen van het provinciehuis opgeleverd.- Sloopwerkzaamheden bouwphase 3 verricht.- Asbestsanering staten- en ontvangstaal opgepakt.- Tankpark voor gescheiden sanitatie geïnstalleerd.- Kunstenaar geselecteerd voor 'Landart'- project op de Westerbrink en opdracht gegund.
Project Drenthe Digitaal	<ul style="list-style-type: none">- Informatie altijd en overal voor de organisatie beschikbaar: volledig digitale informatievoorziening van bestuur, management en medewerkers.	<ul style="list-style-type: none">- Opleidingen digitalisering gegeven.- Vier processen geïmplementeerd.- Twee processen voor productie gereedgemaakt.- Met het stroomlijnen en digitaliseren van de resterende vier van de tien werkprocessen gestart.
Project Tijdelijke Huisvesting	<ul style="list-style-type: none">- Tijdelijke huisvesting medewerkers tijdens verbouwing om verbouwing mogelijk te maken.- Interne verhuisbewegingen om verbouwing mogelijk te maken.	<ul style="list-style-type: none">- Pand Lauwers 1 in Assen, waar 230 medewerkers tijdelijk gehuisvest zijn, in gebruik gehouden.- Vleugel van het provinciehuis vrijgespeeld voor revitalisering.- Interne verhuizingen van medewerkers gerealiseerd.- Alternatieve vergaderlocaties voor staten(commissie) vergaderingen geregeld.

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
Energie- en milieumanagement	- Verbetering energie- en milieuaspecten van eigen handelen.	- Resterende deel eerder geplande taken energie- en milieumanagement regulier in de lijnorganisatie ondergebracht. Voor beheersen, besturen en verbeteren van energie- en milieuaspecten binnen werkprocessen provincie en opstellen procedures en werkinstructies hiertoe. - Projecten uitgevoerd op het gebied van duurzaam inkopen en maatregelen uitgevoerd voor duurzame revitalisering provinciehuis.

V Zaken op orde

Wij willen een organisatie zijn die in beweging is en flexibel is. Maar wij willen ook onze zaken goed voor elkaar hebben. Betrouwbaar, integer, transparant, ofwel ‘in control’. Niet alleen financieel, maar ook als het gaat om het bereiken van doelen van het provinciaal beleid. De ontwikkellijn Zaken op orde richt zich hiertoe op een betere bedrijfsvoering. Onze doelen met deze ontwikkellijn zijn daarbij: betere sturing, minder bureaucratie, een slanke staf en betere en uniforme werkprocessen.

Organisatie

Er zijn in 2010 veel, in de tijd nog doorlopende, ontwikkelingen op de organisatie afgekomen. Daarom is in juni 2010 de ambtelijke Directiebrief ‘Slimmer en Slanker; Op weg naar de organisatie van 2018’ uitgebracht. Ten opzichte van 2010 zal in de periode tot 2014 de formatieomvang teruggaan met 60 fte, op basis van natuurlijk verloop. Vooralsnog is de intentie om geen ingrijpende reorganisatie door te voeren, maar binnen het Organisatiebesluit de ontwikkelingen flexibel op te vangen. Ook om te voorkomen dat er energie weglekt naar reorganisatieprocessen. De Directiebrief beschrijft het streven en de wijze waarop te komen tot een kleinere en meer effectieve organisatie. Met een kern van vaste medewerkers die de kerntaken uitvoert en een adaptieve schil van tijdelijke medewerkers die eenmalige en/of specifiek uit te besteden taken uitvoert.. Om de organisatie en de medewerkers toe te rusten voor deze vernieuwde rol, spelen opleiding en (gestuurde) mobiliteit de komende jaren een belangrijke rol. Wij gebruiken intensief het al beschikbare systeem voor Strategische Personeelsplanning, dat wij nog verder aanpassen en verbeteren, gelet op de voorziene uitstroom. Eind 2010 hebben we de personele taakstelling en de taakstelling op externe inhuur op afdelingsniveau uitgewerkt.

De overhead was begin 2009 41%. Voor 2010 was als streefcijfer voor het terugdringen van de overhead ingezet op 35%. Einde 2010 is uiteindelijk een percentage van 37% gehaald; in de formatie van 2011 gaat dit naar 35%. Uit een benchmark, in opdracht van het Interprovinciaal Overleg (IPO), blijkt dat Drenthe vergeleken met andere provincies lage overheadkosten heeft, namelijk 5% onder het gemiddelde. Vooral de ondersteunende afdelingen en eenheden zijn ingekrompen, maar ook de span of control voor het management is opgetrokken.

In 2010 is er één interne Servicedesk gekomen. Deze is zowel beschikbaar als fysieke desk en als intern netwerk (‘zelfbediening’). De verhouding management:medewerkers is teruggebracht van 1:16 in 2009 naar 1: 18 in 2010.

In 2010 is ook onderzoek gedaan naar mogelijkheden tot beheerste uitbesteding aan private partners (regiemodel) en vormen van samenwerking met publieke partners als de Noordelijke

provincies (shared services en uitvoeringsdiensten), zoals ook al aangeduid bij de ontwikkelingen hiervoor. De resultaten hiervan zullen nog leiden tot voorstellen.

Planning en Control

Op basis van het in 2007 vastgestelde Besturings- en managementconcept 'Meer Samen, nóg sterker!' (een overkoepelende visie op de werkwijze in onze bestuurlijke organisatie) en het in 2008 vastgestelde Organisatiebesluit is het instrumentarium voor onze bedrijfsvoering aangepast. Nieuwe instrumenten voor de managementcyclus (als een resultaatgericht Uitvoeringsprogramma) zijn geïmplementeerd, waardoor een betere sturing door directie en management mogelijk is gemaakt. Nu wordt gewerkt aan een integratie van de informatievoorziening tussen de begrotingscyclus en de managementcyclus, ter verlichting van de verantwoordingsdruk. In dat verband is ook vermeldenswaard dat in een onderzoek naar de ondersteuning van het management gebleken is dat versterking van de controlrol op afdelingsniveau sterk zal bijdragen aan de beheersing van output en planning. Ook is onderzoek gedaan naar de professionalisering van de beleidsevaluaties en monitoring. Door deze taken minder te versnipperen is het mogelijk de control op beleidsrealisatie te versterken. Het ontwikkelen van de 'Staat van Drenthe' als monitoringconcept staat op de agenda van 2011.

ICT en informatiebeveiliging

Volgend aan het Programma Provinciehuis van Morgen, ontwikkellijn IV, zijn sinds 2010 de eerste nieuwe ICT-werkplekken met gemoderniseerd netwerk operationeel. Ook zijn in 2010 meerdere werkprocessen geoptimaliseerd, gedigitaliseerd en ingevoerd. In 2010 hebben wij de maatregelen rondom de uitvoering van het nieuwe beleidskader Informatiebeveiliging uit 2009 voor een groot deel afgerond. Wat betreft ICT is 85% van de risicobeheersmaatregelen in het kader van informatiebeveiliging genomen. Daarmee voldoen wij op het merendeel van de punten al aan de basisnormen en de Code voor Informatiebeveiliging. Punt van zorg blijft de realisatie van een bedrijfseconomisch realistische uitwijkvoorziening bij calamiteiten.

Ontwikkellijn	Resultaten	Activiteiten 2010
V. Zaken op orde	<ul style="list-style-type: none"> - Een betrouwbare, integere, transparante, goed werkende interne organisatie die 'in control' is. - Met een betere bedrijfsvoering: meer sturing, minder bureaucratie, een slanke staf en goed lopende en uniforme werkprocessen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interne Servicedesk operationeel gemaakt. - Formatieplannen 2011 uitgewerkt tot op afdelingsniveau (incl. taakstelling) - Formatie overhead teruggebracht tot 37% van totale formatie. - Verhouding management:medewerkers naar 1:18 teruggebracht. - Werkwijze kwartaalverantwoording directie en management geëvalueerd (van voldoende naar goed). - Informatievoorziening van bestaande personele en (financiële) bedrijfsvoeringssystemen geoptimaliseerd. - Verbeterplannen opgeleverd voor ondersteuning managers en control op beleidsprestaties en -evaluaties inclusief monitoring - Nieuw werkplekconcept gerealiseerd in nieuwe bouwdelen - 85% van de risicobeheersmaatregelen in het kader van informatiebeveiliging operationeel.

I.2.6

Verbonden partijen

Algemeen

Deze paragraaf schenkt aandacht aan de verbonden partijen van de provincie Drenthe, conform het BBV. In het BBV wordt onder ‘verbonden partijen’ verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Voor wat betreft het financieel belang wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Een bestuurlijk belang betekent dat de provincie op enigerlei wijze zeggenschap heeft, hetzij omdat de provincie een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze mee kan stemmen. Een financieel belang houdt in dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement. Voorts heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

Het begrip ‘verbonden partijen’ houdt in dat participaties in NV’s, BV’s, v.o.f.’s, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen hieronder vallen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de provincie een zetel in het bestuur heeft en financiële risico’s loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen kan het wel verstandig maken de stichting of vereniging in de paragraaf Weerstandsvermogen op te nemen. Indien de provincie een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang heeft, kan dit belang in het desbetreffende programma genoemd worden. Naast de hiervoor genoemde participaties maken ook deelnemingen, waarbij de provincie aandelen heeft in een NV of BV, deel uit van de verbonden partijen.

In het BBV wordt over de verbonden partijen voorgeschreven dat in de Begroting in een aparte paragraaf tenminste aandacht moet worden geschonken aan:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma’s die zijn opgenomen in de Begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen.

Met andere woorden: Wat willen wij met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen onze provinciale programma’s? Hoe dragen zij bij aan het uitvoeren van het door de provincie gewenste beleid?

Nota bestuursfuncties

In oktober 2001 is de Nota bestuursfuncties uit 1992 herijkt. In de nota wordt vooral ingegaan op de bestuurlijke functies die door GS of leden van PS (of in hun opdracht door provinciale ambtenaren of op hun verzoek of aanbeveling door derden) kunnen worden vervuld bij de verschillende rechtsvormen, zoals vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Voor wat de vervulling van deze bestuursfuncties in navolgende organisaties betreft wordt verwezen naar deze nota.

Verbonden partijen

I Opsomming van de verbonden partijen in onze provincie ingedeeld naar rechtsvorm

Deelnemingen

- N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM)
- N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
- Groningen Airport Eelde N.V. (GAE)
- Enexis N.V.
- Attero N.V.
- PBE (Publiek Belang Electriciteitsproductie).
- Verkoop Vennootschap
- CBL (Cross Border Leases) Vennootschap
- Vordering op Enexis Vennootschap
- Claim Staat Vennootschap Enexis N.V.

Gemeenschappelijke regelingen

- Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)
- Openbaar Vervoerbureau Groningen-Drenthe (OV-bureau)
- De Noordelijke Rekenkamer

Stichtingen/privaatrechtelijke rechtspersonen

- Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie
- Stichting Drentse Bedrijvenlocaties (DBL)
- Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)
- Stichting Drents Plateau
- Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging (SLB) en Stichting Bodembeheer Schoonebeek

Bestuursrechtelijke rechtspersonen

- Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

II Verbonden partijen ingedeeld op basis van het collegeprogramma en rechtsvorm

a Programma 1. De provincie dóet ertoe

Privaatrechtelijke rechtspersoon

Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)

De twaalf provincies werken samen in het IPO. Die samenwerking beoogt de condities waaronder de provincies werken te optimaliseren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies. Het IPO is in 2003 omgezet van een gemeenschappelijke regeling naar een vereniging.

Het IPO heeft als doelen:

- het behartigen van de belangen van provincies
- het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring
- het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies

Iedere provincie heeft het recht voor een zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen. De voordracht wordt gemaakt door het college van GS. Daarnaast zijn twee Drentse staten-leden lid van de algemene vergadering. Naast het bestuur en de algemene vergadering zijn er 10 adviescommissies en het Bestuurlijk Platform Europa. De adviescommissies en het Bestuurlijk Platform Europa bestaan in beginsel uit twaalf leden. Ieder college van GS benoemt uit zijn midden een lid.

De provincie Drenthe bevordert de goede positionering van de provincie via deze interprovinciale samenwerking. Slagvaardigheid wordt bewerkstelligd door het actief volgen van ontwikkelingen en tijdig inspelen hierop.

Vanwege het IPO is de uitvoering van het bestuursakkoord rijk-provincies (extern) geëvalueerd. De provincies zijn in IPO-verband niet tot een gezamenlijk voorstel gekomen voor een nieuw verdeelmodel voor het provinciefonds. Voor 2011 hebben de provincies ingestemd met een tijdelijke verdeling van € 290 miljoen korting op het provinciefonds en een incidentele verhoging van de taakstelling in 2012 met € 10 miljoen.

Op grond van een evaluatie van het IPO heeft het IPO-bestuur besloten tot de instelling van een commissie 'Transitie IPO' die op grond van de uitkomsten van de evaluatie van het IPO vorm moet geven aan het IPO Nieuwe Stijl. Inzet daarbij is onder meer om de kerntaken van het IPO sterker te definiëren en de contacten tussen het IPO en de provincies te intensiveren, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau.

De provinciale bijdrage aan het IPO bedroeg in 2010 € 733.107,--

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)

De provincies Groningen, Fryslân en Drenthe hebben hun bestuurlijke krachten sinds 1992 gebundeld in het SNN. In SNN-verband ontwikkelt het Noorden gezamenlijk beleid en onderhandelt met het Kabinet over zaken die het hele Noorden aangaan. Kerntaak is het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Noord-Nederland. De hoofddoelstelling van het samenwerkingsverband is de samenwerking en het overleg tussen de deelnemende provinciale besturen te verbreden en te intensiveren. Verdere doelstellingen zijn coördinatie van beleid en het opstellen van gezamenlijke standpunten in de richting van rijksoverheid en Europese Unie en het gemeenschappelijk optreden daarbij.

De gezamenlijke visie op de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Noord-Nederland is omschreven in 'Strategische Agenda voor Noord-Nederland 2007-2013'. Deze visie met als motto 'Noord-Nederland zet in op een dynamische kenniseconomie, sterke steden en een vitaal platteland' ligt ten grondslag gelegen aan een tweetal uitvoeringsprogramma's, te weten 'Koers Noord: op weg naar de pieken' (een programma van het Ministerie van Economische Zaken en het SNN gezamenlijk voor de periode 2007-2010) en het Operationeel Programma EFRO (een programma van het SNN voor de periode 2007-2013).

De bestuurlijke organisatie is opgebouwd uit een algemeen bestuur (AB-SNN), een dagelijks bestuur (DB-SNN) en bestuurscommissies.

Het AB-SNN bestaat uit de drie commissarissen en twee gedeputeerden per deelnemende provincie, alsmede drie statenleden per deelnemende provincie.

Naast de Commissaris van de Koningin J. Tichelaar maken de gedeputeerden S.B. Swierstra en mevrouw J.G. Vlietstra deel uit van het DB-SNN namens de provincie Drenthe.

Ingaande juli 2007 zijn aan het DB-SNN de vier noordelijke grote gemeenten (NG4) als adviseur toegevoegd. Voor de provincie Drenthe betekent dat de deelname van de gemeenten Emmen en Assen.

Met ingang van 1 juli 2009 functioneren er drie bestuurscommissies, te weten Economische Zaken (Bcie EZ), Stedelijke Ontwikkeling en Mobiliteit (Bcie SOM) en Europa (Bcie Europa). De NG4 nemen deel aan alle bestuurscommissies. De provincie Drenthe is voorzitter van de Bcie Europa (gedeputeerde S.B. Swierstra).

De provincie Groningen is vanaf 1 juli 2009 voorzitter van het SNN. Op 1 juli 2011 zal de provincie Drenthe dit overnemen.

De provinciale bijdrage in de uitvoeringskosten aan het SNN bedroeg in 2010 € 582.333,--

Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)

De gemeenschappelijke regeling had, voordat deze is aangepast, tot doel de behartiging van het bestuursdienstonderwijs in Noord-Nederland. Het bestuursonderwijs is geprivatiseerd. De gemeenschappelijke regeling is in stand gebleven om de eventuele verplichtingen ten opzichte van voormalig personeel na te kunnen komen. Drenthe is niet vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van de BANN.

In 2010 is aan de BANN geen financiële bijdrage meer verstrekt.

De Noordelijke Rekenkamer

De Provinciewet verplicht elke provincie tot het instellen van een Rekenkamer of het organiseren van een rekenkamerfunctie. Ook bestaat de mogelijkheid tot een gemeenschappelijke Rekenkamer, waar alle provincies, met uitzondering van Zeeland, voor gekozen hebben. Drenthe, Fryslan en Groningen hebben de Gemeenschappelijke regeling Noordelijke Rekenkamer ingesteld. In de Gemeenschappelijke regeling is de concrete feitelijke situatie geregeld. Tevens is daarin ook een aantal voorzieningen getroffen waardoor de Rekenkamer haar taken in een onafhankelijke positie kan uitoefenen.

Het doel van de Rekenkamer is om vanuit een onafhankelijke positie PS te ondersteunen in de kaderstellende en controlerende rol. Dit gebeurt door onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur waarbij de vraag naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid centraal staat. De provinciale bijdrage aan de Noordelijke Rekenkamer bedroeg in 2010 € 265.333,33.

b Programma 2. Samenleving met samenhang

Privaatrechtelijke rechtspersoon

Stichting Drents Plateau

De Stichting Drents Plateau (voorheen Erfgoedhuis van Drenthe) is in 2001 opgericht om (deels wettelijke) taken en doelstellingen op het terrein van het Drents cultureel erfgoed uit te voeren voor provincie en gemeenten. Deze taken en doelstellingen zijn gericht op behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden, landschaps-, dorps- en stadsschoon, monumenten, archeologie, musea, regionale geschiedenis, erfgoededucatie, cultuurtoerisme en (moderne) architectuur. De provincie Drenthe is naast de Vereniging van Drentse Gemeenten en de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht medeoprichter van de stichting.

De organen van de stichting zijn de Raad van Bestuur (de directie), de RvT en de Raad van Advies. De directie (statutair bestaande uit een of meerdere personen) bestuurt de stichting. Drents Plateau heeft de B3-status, dat wil zeggen dat de stichting de rechtspositie van de provincie volgt.

De RvT heeft als taak het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. Alle leden van de RvT worden benoemd en ontslagen door GS. Drents Plateau wordt door de provincie ingeschakeld voor het uitvoeren van erfgoedbeleid (steunfunctietaken) en om te adviseren over de cultuurhistorische, archeologische en architectonische waarden in het ruimtelijke ordeningsbeleid en het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Dit gebeurt in het kader van advisering en vooroverleg over ruimtelijke plannen (nWro), het benoemen van het provinciaal belang op het gebied van cultuurhistorie en archeologie en het ontwikkelen van nieuw provinciaal omgevingsbeleid. Drents Plateau voert de provinciale wettelijke taken uit op het gebied van archeologie (voorheen Malta-taken) zoals die sinds 2008 vastliggen in de Gewijzigde Monumentenwet 1988.

In de ontwikkeling van de cultuurhistorische waardenkaart, bouwsteen voor omgevingsbeleid, levert Drents Plateau een belangrijk aandeel aan zowel de hoofdstructuurkaart, de beleidsvisie als de achterliggende databank.

Een andere taak is de ontwikkeling van de provinciale monumentenlijst en het verzorgen van hieraan verbonden uitvoeringszaken. Daarnaast vraagt de provincie op grond van de Monumentenwet Drents Plateau om adviezen. Correspondentie met het Rijk gebeurt rechtstreeks door de provincie.

De afspraken tussen provincie en Drents Plateau worden jaarlijks vastgelegd. Het subsidie aan de Stichting Drents Plateau bedroeg in 2010 € 816.199,--.

SLB en Stichting Bodembeheer Schoonebeek

De stichtingen hebben als doel het versterken van de milieuhygiënische kwaliteit in relatie met landinrichting met het doel grondruil mogelijk te maken. De stichting stemmen de uitvoering van de uitvoerende maatregelen af met de uitvoering van het landinrichtingsplannen. De stichtingen wordt bestuurd door een directeur onder toezicht van een Raad van Toezicht (RvT). In de RvT hebben onder meer leden zitting die zijn benoemd door GS, het bestuur van het waterschap Velt en Vecht en burgemeester en wethouders van Emmen. GS hebben mevrouw T. Klip-Martin benoemd in de RvT van de stichtingen.

c **Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid**

Gemeenschappelijke regeling

OV-bureau Groningen-Drenthe

Het OV-bureau verricht de overheidstaken voor het openbaar vervoer (OV) die de drie bestuursorganen (provincies Groningen en Drenthe en gemeente Groningen) voorheen elk afzonderlijk verrichten. Het OV-bureau is als volgt georganiseerd: het bestaat uit een algemeen bestuur (AB), een dagelijks bestuur (DB) en een uitvoerende organisatie. De deelnemende bestuursorganen wijzen vanuit hun midden de leden aan van het AB en DB OV-bureau Groningen-Drenthe. Het AB bestaat uit de portefeuillehouders verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en financiën. Het DB wordt gevormd door de portefeuillehouders verkeer en vervoer en de directeur van het OV-bureau.

Het OV-bureau heeft de volgende verantwoordelijkheden:

1. zorgen voor en bevorderen van openbaar vervoer per auto en per bus en andere vormen van vervoer ter uitvoering van artikel 20 van de Wet personenvervoer;
2. zorgen voor een juiste naleving en uitvoering van de concessievoorschriften;
3. zorgen voor de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe concessies.

Dit openbaar vervoer betreft alle streek- en stadsvervoer per bus, het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) en de treintaxi. In principe behoort het regionale spoorvervoer onder

de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat de deelnemende bestuursorganen een definitief besluit hierover nemen nadat de financiële en personele consequenties in kaart zijn gebracht.

De algemene taken die het Openbaar Lichaam OV-bureau heeft uit te voeren zijn:

1. het beheer van het openbaar vervoer (concessieverlening en aanbesteding) en ontwikkeling van openbaar vervoer (planvorming en coördinatie van de OV-aspecten);
2. de bundeling van de OV-taken en -verantwoordelijkheden van de drie overheden;
3. de advisering van de provincies en gemeenten in het OV-beleid in relatie tot het algemene beleidsproces van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer.

De werkzaamheden zoals die door het OV-bureau uitgeoefend worden, liggen op het terrein van de uitvoering van de Wet personenvervoer 2000 en behoren daarmee tot de competentie van de colleges van gedeputeerde staten. Provinciale staten van Drenthe en Groningen stellen in het kader van de totale provinciale en gemeentelijke begroting het budget voor het openbaar vervoer vast. Daarnaast hebben provinciale staten hun kaderstellende en controlerende bevoegdheid.

De verdeling van de kosten van het Openbaar Lichaam OV-bureau vindt plaats op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het totale stad- en streekvervoerbudget (omzet).

De verdeelsleutel van de inzet per overheid is analoog aan de hoogte van de exploitatiesubsidie: 44% voor de provincie Groningen, 35% voor de provincie Drenthe en 21% voor de gemeente Groningen.

Wanneer het takenpakket van het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt uitgebreid met andere vormen van openbaar vervoer dan die hiervoor genoemd, dient de verhouding te worden herberekend naar rato van het dan ingebrachte OV-budget. Dit zal in elk geval geschieden wanneer definitief wordt besloten het regionale spoorvervoer onder het OV-bureau te brengen.

Uiteraard zal de verdeelsleutel ook worden gewijzigd indien er sprake is van een uitbreiding van de deelnemende bestuursorganen aan deze gemeenschappelijke regeling.

De dekking van de kosten voor het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt bereikt door de inzet van de Drentse exploitatiesubsidie en personele gelden naar rato van deze exploitatiesubsidie.

De bijdrage over 2010 van de provincie Drenthe aan het OV-bureau bedroeg € 259.000,-- voor een bijdrage in de apparaatskosten van het OV-bureau en € 20.012.558,-- voor het openbaar vervoer zelf.

d Programma 4. Kennis werkt

Privaatrechtelijke rechtspersonen

NOM

De vennootschap heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de verbetering van de sociaaleconomische structuur en de werkgelegenheid in de provincies Groningen, Fryslan en Drenthe. Dit wordt gestalte gegeven door acquisitie, financiering van bedrijven door middel van het verwerven van aandelen en het verstrekken van achtergestelde leningen. Dit gebeurt bij zowel nieuwe bedrijven als bestaande bedrijven. De provincie Drenthe is, evenals de provincies Groningen en Fryslan, voor 0,01% aandeelhouder van de NV NOM. Voor de overige 99,97% is de Staat aandeelhouder.

Elk van de colleges van GS van de provincies Groningen, Fryslan en Drenthe heeft het recht tot het doen van een aanbeveling van een lid van de Raad van Commissarissen (RvC). De commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). Oud-gedeputeerde H. Weggemans is lid van de RvC.

De bijdrage aan de NOM is geïndexeerd. In 2010 bedroeg deze € 167.000,--.

Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie

Een van de doelen van de Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie is het vergroten van de aandacht voor de economische problematiek van Noord-Nederland. Door het verrichten van voor Noord-Nederland belangrijke onderzoeken, de organisatie van symposia en de samenwerking met provinciale Afdelingen Economie geeft zij invulling hieraan. Er is sprake van de behartiging van een publiek belang. In de statuten is aangegeven dat het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste vier leden. De benoeming van de bestuursleden geschiedt als volgt. Drie bestuursleden worden benoemd door de colleges van GS van Drenthe, Fryslân en Groningen, te weten door iedere provincie een bestuurslid. Een bestuurslid wordt benoemd door het bestuur van de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. In 2010 was gedeputeerde J.G. Vlietstra voorzitter van de stichting.

DBL

De stichting heeft tot doel het stimuleren van de economische activiteiten, werkgelegenheid en bedrijvigheid in de provincie Drenthe. De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting is dus opgericht ter behartiging van een openbaar belang. Op grond van de statuten heeft de provincie het recht een bestuurslid te benoemen. Het bestuurslidmaatschap eindigt onder meer door verlies van de kwaliteit of de hoedanigheid waarop het werd benoemd. Het lid van het college is uit hoofde van het ambt voorzitter van de stichting. In 2010 was gedeputeerde J.G. Vlietstra voorzitter van de Stichting DBL. Daarnaast draagt de provincie bij in de kosten van de stichting. In 2010 ging het daarbij om een bedrag van € 60.769,91.

Enexis N.V.

Enexis is een netwerkbedrijf dat ingevolge de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON), ook wel splitsingswet genoemd, alle netwerkactiviteiten van het voormalige Essent bezit en beheert. Wel zijn de 150 kV-netten inmiddels verkocht aan TenneT. De Provincie bezit 2,28 % van de aandelen in Enexis. Gezien de wettelijke basis/status zijn de risico's voor de Provincie uitermate gering. In de vergadering van aandeelhouders is Drenthe in 2010 vertegenwoordigd door gedeputeerde Vlietstra.

Attero N.V.

De provincie Drenthe heeft een aandeel van 2,28 % in Attero N.V., het voormalige Essent Milieu. Een groot belang van de provincie is gelegen in de aanwezigheid van de vuilverbrander en de stortplaats bij Wijster. Financiële risico's zitten in mogelijk slecht presteren van het bedrijf en een instortende afvalmarkt. De beoogde sluiting van de stortplaats is voorzien in het jaar 2075. In de vergadering van aandeelhouders is Drenthe in 2010 vertegenwoordigd door gedeputeerde Vlietstra.

Overige deelnemingen in de 'nalatenschap' van Essent N.V.

Uit de verkoop van de het provinciale belang in Essent N.V. is naast Enexis N.V. en Attero N.V. een aantal andere rechtspersonen overgebleven, waarin de provincie een aandeel van 2.28% houdt; in geen van de rechtspersonen heeft de provincie een bestuursfunctie.

PBE (Publiek Belang Elektriciteitsproductie)

Vanwege de voorlopige uitkomst van een juridische procedure terzake, is in september 2009 besloten tot een afsplitsing van het 50%-belang van Essent in het Zeeuwse elektriciteitsproductiebedrijf EPZ. Na onderbrenging van dat belang in de daartoe opgerichte, afzonderlijke houdstermaatschappij EPZ, is deze eveneens overgedragen aan de voormalige aandeelhouders van Essent.

Verkoop Vennootschap

De Special Purpose Vehicle (SPV) Verkoop Vennootschap is o.a. belast met het beheer van en de afwikkeling van mogelijke claims op het gevormde risicofonds van € 800 miljoen, dat vanuit de betreffende verkoopopbrengst is gevormd ter dekking van eventuele aansprakelijkheden van de verkopende aandeelhouders in verband met de vervreemding van het productie- en leveringsbedrijf van Essent.

CBL (Cross Border Leases) Vennootschap

De SPV CBL Vennootschap is belast met het beheer van en de afwikkeling van mogelijke claims op het gevormde escrowfonds, dat is gevormd ter dekking van eventuele aansprakelijkheden van de verkopende aandeelhouders in verband met de eerder door Essent afgesloten cross border leases op centrales en netten en de kosten van een mogelijke vrijwillige beëindiging van de thans nog resterende leases.

Vordering op Enexis

De SPV Vordering op Enexis is belast met de uitvoering van alle taken die verband houden met het beheer van de aan de aandeelhouders overgedragen bruglening, die eerder door de holding Essent was verstrekt aan haar voormalige netwerkbedrijf.

Claim Staat

De SPV Claim Staat is verantwoordelijk voor het vervolg van de lopende juridische procedure tegen de Staat, die eerder door Essent was opgestart in verband met de van rijkswege opgelegde verplichting tot afsplitsing van haar netwerkbedrijf en de daardoor door Essent geleden schade.

Stichting Duurzaamheid

Op 30 november 2010 heeft het College van GS besloten deel te nemen in de Stichting Essent Sustainability Development, ook wel aangeduid als Stichting Duurzaamheid. Deze stichting houdt toezicht op de nakoming van de afspraken die in het kader van de duurzaamheidsovereenkomst zijn gemaakt met RWE. In dit verband zal voor de provincie Drenthe de portefeuillehouder voor duurzaamheid deelnemen aan de vergaderingen van de Vendors Council (Verkopersraad) van de Stichting Duurzaamheid.

WMD

Het betreft hier een vennootschap die tot doel heeft de zorg voor en de instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied. Alleen de provincie Drenthe en de gemeenten in deze provincie kunnen aandeelhouder zijn. Statutair hebben de gezamenlijke Gemeenten en de Provincie elk 50 % van de aandelen. Het aantal aandelen is afhankelijk van het aantal aansluitingen in de gemeente en eens per drie jaar wordt het aantal uitstaande aandelen bijgesteld.

De WMD is een structuurvennootschap waarbij een commissaris wordt benoemd door GS; drie door de gemeenten en de overige door de RvC. Er zijn dus vier commissarissen van overheidswege. Schorsing en ontslag geschieden volgens de wet door degene die met de benoeming is belast. De commissaris van overheidswege die door GS is benoemd, wordt dus ook door GS geschorst en ontslagen. De door GS benoemde commissaris is statutair tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen; momenteel is dat gedeputeerde mevrouw T. Klip-Martin.

De WMD is een vennootschap die vooral een publiek belang moet dienen. Evenals met andere nutsbedrijven het geval is geweest, ontwikkelt ook de WMD zich meer in de richting van een bedrijf dat, ook marktgerichte dochterondernemingen heeft. Over deze ontwikkeling is al enige tijd een discussie aan de gang die mogelijk in 2010 en anders in 2011 moet leiden tot een ontvlechting van de productie en levering van drinkwateractiviteiten en de overige al dan niet commerciële activiteiten.

GAE

Het doel van de vennootschap is de uitoefening van het luchthavenbedrijf, waaronder met name de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en de exploitatie van het luchthaventerrein. Op dit moment zijn er geen private aandeelhouders. De statuten sluiten de mogelijkheid daartoe echter niet uit.

Bij GAE is minder sprake van een openbaar taak karakter. Het in stand houden van de luchthaven is van grote betekenis voor de infrastructuur. Uit het doel van de vennootschap, zoals in de statuten omschreven, komt dit aspect niet of nauwelijks naar voren.

De provincie heeft een aanmerkelijk financieel belang in GAE. De uitoefening van de rechten als aandeelhouder en verstrekker van financiële middelen kan voldoende mogelijkheden bieden voor beïnvloeding en toezicht. Het commissariaat wordt vervuld door een derde.

Tot 2002 droegen de regionale aandeelhouders bij in het exploitatietekort voor in totaal 60%.

Met ingang van 2003 tot en met 2012 verstrekken de regionale aandeelhouders jaarlijks een vaste kapitaalbijdrage van totaal € 1.021.005,--. Deze kapitaalstortingen worden jaarlijks toegevoegd aan de agioreserve van GAE.

Aandelenverdeling

Provincie Drenthe	30%
Provincie Groningen	30%
Gemeente Groningen	26%
Gemeente Assen	10%
Gemeente Tynaarlo	4%

e Programma 5. Leefomgeving

Privaatrechtelijke rechtspersoon

LMA

Het doel van de Stichting LMA is om alle relevante meldingen te registreren van binnenlandse transporten van gevaarlijk afval, bedrijfsafval en scheepsafval. De Stichting LMA stelt deze gegevens beschikbaar aan de overheid ten behoeve van de handhaving, beleid en vergunningverlening. Deze taken worden ten behoeve van de provincies en het Rijk (Ministerie van VROM) uitgevoerd. Een deel van deze taken geschiedt op grond van het bepaalde in de WM. Het doel en de taken van de stichting betreffen een stuk verlengd rijks- en provinciaal bestuur.

De heer H. Baas zit als gedeputeerde van Drenthe in de RvT.

Vereniging Internationaler Naturpark Bourtanger Moor-Bargerveen

Op 1 juni 2006 werd de Vereniging 'Internationaler Naturpark Bourtanger Moor-Bargerveen' opgericht. In deze vereniging werken de provincie Drenthe en de gemeente Emmen met de Landkreis Emsland, de Landkreis Grafschaft Bentheim en een aantal Duitse gemeenten, samen om in het Duits-Nederlandse grensgebied natuur en landschap van het Bourtanger Moor met zijn karakteristieke kenmerken te behouden, te ontwikkelen en te beheren en om de samenwerking tussen Duitsland en Nederland te versterken. De provincie Drenthe en de gemeente Emmen hebben de deelname aan de Vereniging

Internationaler Naturpark Bourtanger Moor-Bargerveen geëvalueerd. De provincie en de gemeente achten het van openbaar belang om voor natuur- en landschapsonwikkeling en bevordering van recreatie en toerisme in het grensgebied van Zuidoost Drenthe nauw samen te werken met bestuurlijke partners in Duitsland.

De conclusie na evaluatie is dat de vereniging een duidelijke meerwaarde heeft voor de ontwikkeling van het grensgebied en dat de voortzetting van het lidmaatschap zinvol is.

De heer Munniksma maakt als gedeputeerde deel uit van het bestuur van de vereniging.

Bestuursrechtelijke rechtspersoon

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe

Het fonds heeft tot doel de werkzaamheden en taken te vervullen die de WM in artikel 15.47 voorschrijft of mogelijk maakt. Het fonds beheert de uit de opbrengsten van de nazorgheffing verkregen middelen, dat nodig is om de eeuwigdurende nazorg van de onder de wet vallende gesloten stortplaatsen te waarborgen.

I.2.7

Grondbeleid

Op grond van artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de begroting een uiteenzetting te bevatten over het grondbeleid. De provincie Drenthe ziet vooraansnog geen noodzaak voor het voeren van een substantieel (actief) grondbeleid.

Op kleinere schaal worden naar behoefte, in verband met de realisatie van de infrastructurele werken, soms stukjes grond aangekocht.

De grondaankopen ten behoeve van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) worden vanaf 1 januari 2007 gefinancierd uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Vanaf die datum is de aansturing van grondaankopen door de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) verschoven van het Rijk naar provincie. De provincie is hoofdpdrachtgever voor de grondverwerving door BBL en heeft de beschikking over de budgetten voor grondverwerving (EHS) via het ILG. Hiervoor hebben wij een handelingskader grondverwerving vastgesteld. Hierin is onder andere opgenomen het grondprijnsbeleid en de spelregels daarvan, afspraken over aan- en verkopen, inzet van instrumentarium. Het handelingskader is een uitwerking van het aansturingsprotocol DLG/BBL. Dit regelt de aansturing van DLG/BBL. Staatssecretaris Bleeker geeft in zijn brief van 20 oktober 2010 aan dat alle verplichtingen na 20 oktober 2010 niet automatisch voor rekening van de rijksoverheid komen. In deze brief kondigt hij een verplichtingenstop af tot nader order.

Voorts merken wij op dat de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het eerder afgesloten convenant IPO-LNV voor de realisering van de EHS van voor de brief van staatssecretaris Bleeker (20 oktober 2010), voortduren. Het betreft financieringsafspraken met het Groenfonds; de benodigde middelen maken, gelabeld, onderdeel uit van het Provinciefonds.

Op basis van de nieuwe rol van de provincie is onderzocht in hoeverre aanvullend op het bestaande instrumentarium, zoals de nieuwe wet ruimtelijke ordening (nWRO), de Wet investeringsbudget landelijk gebied (WILG) etcetera, actief grondbeleid noodzakelijk is. Wij nemen hierover begin 2011 een besluit en zullen u een beleidskader voorleggen.

II

Jaarrekening

II.1 Programmarekening 2010

Lasten (* 1.000,--)

Programma	Realisatie 2009	Primitieve begroting 2010	Begroting 2010 na wijziging	Realisatie 2010	Verschil	Voordeel/ nadeel
Programma 1. De provincie doét er toe!	4.279	5.063	5.122	4.865	257	V
Programma 2. Samenleving met samenhang	70.000	65.675	71.279	70.371	908	V
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	76.594	79.796	80.807	80.097	710	V
Programma 4 Kennis wérkt	17.638	11.410	14.425	12.418	2.007	V
Programma 5. Leefomgeving	53.550	102.662	104.168	73.964	30.203	V
Programma 6. Middelen	55.105	57.770	55.433	54.292	1.140	V
Totaal lasten	277.166	322.376	331.234	296.009	35.225	V

Baten (*1.000,--)

Programma	Realisatie 2009	Primitieve begroting 2010	Begroting 2010 na wijziging	Realisatie 2010	Verschil	Voordeel/ nadeel
Programma 1. De provincie doét er toe!	30	12	12	10	2	N
Programma 2. Samenleving met samenhang	35.691	31.400	36.605	36.471	134	N
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	42.129	45.768	48.206	47.273	932	N
Programma 4 Kennis wérkt	204.198	633	2.096	2.649	-553	V
Programma 5. Leefomgeving	32.712	69.680	75.201	54.687	20.514	N
Programma 6. Middelen	131.218	135.190	141.205	139.811	1.395	N
Totaal baten	445.978	282.682	303.325	280.901	22.424	N

Recapitulatie (* 1.000,--)

Totaal lasten (1)	277.166	322.376	331.234	296.009	35.225	V
Totaal baten (2)	445.978	282.682	303.325	280.901	22.424	N
Resultaat voor mutaties in reserves (3=1-2)	-168.812	39.694	27.909	15.108	12.801	V
Begrote stortingen in reserves (4)	194.641	6.874	187.362	187.362	0	-
Begrote onttrekkingen aan reserves (5)	70.435	46.570	215.271	215.271	0	-
Per saldo mutaties bestemmingsreserves begroot (6=4-5)	124.206	-39.696	-27.909	-27.909	0	-
Resultaat na begrote mutaties in reserves (7=3+6)	44.606	-2	0	-12.801	12.801	V
Stortingen in reserves niet begroot (8)	45.610	0	0	-295	295	V
Onttrekkingen aan reserves niet begroot (9)	2.338	0	0	-9.740	9.740	V
Per saldo mutaties bestemmingsreserves niet begroot (10=8-9)	43.272	0	0	9.445	-9.445	N
Per saldo mutaties bestemmingsreserves (11=6+10)	167.478	-39.694	-27.909	-18.464	-9.445	N
Resultaat na verrekening met reserves (12=3+11)	1.334	0	0	-3.356	3.356	V

II.2 Toelichting op de saldi van de Programmarekening 2010

Programma Saldi (* 1.000,--)	Realisatie 2009	Primitieve begroting 2010	Begroting 2010 na wijziging	Realisatie 2010	Vershil	Voordeel/ Nadeel
Programma 1. De provincie doét er toe!	4.249	5.051	5.110	4.855	255	V
Programma 2. Samenleving met samenhang	34.309	34.275	34.674	33.900	773	V
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	34.465	34.028	32.601	32.824	-223	N
Programma 4 Kennis wérkt	-186.560	10.778	12.329	9.769	2.560	V
Programma 5. Leefomgeving	20.838	32.982	28.967	19.277	9.689	V
Programma 6. Middelen	-76.113	-77.420	-85.772	-85.518	-254	N
Totaal saldi	-168.812	39.694	27.909	15.108	12.801	V

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2010 bedraagt € 12.801.000,--. Dit rekeningsaldo is samengesteld de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Hierin is bepaald dat het saldo van baten en lasten, ten opzichte van de begroting, na verrekening met begrote mutaties met bestemmingsreserves gepresenteerd dient te worden. Het betreft dan het saldo waarin de begroting inclusief begrotingswijzigingen heeft voorzien. Vorig jaar bedroeg het rekeningsaldo op dezelfde wijze berekend € 44.606.000,-- (voor groot deel toen veroorzaakt door niet begrote opbrengst 2e tranche aandelenverkoop Essent € 41.896.000,--).

Het saldo van verrekeningen van budgetten die relaties hebben met bestemmingsreserves bedraagt vanuit 2010 € 9.445.000,-- (in 2009 was dit € 43.272.000,--). Het rekeningsaldo na verrekening met bestemmingsreserves bedraagt dan per saldo € 3.356.000,-- tegen een bedrag van € 1.334.000,-- in 2009, € 7.627.000,-- in 2008, € 16.364.000,-- in 2007 en € 17.383.000,-- in 2006.

De totale lasten waren € 35.225.000,-- lager dan begroot en de baten waren € 22.424.000,-- lager dan begroot. Het resultaat voor verrekening met reserves bedroeg daardoor per saldo € 12.801.000,--.

De begrote stortingen in reserves bedragen € 187.362.000,-- en de begrote onttrekkingen zijn € 215.271.000,--. De beoogde stortingen zijn € 295.000,-- lager dan begroot en de onttrekkingen zijn € 9.740.000,-- hoger dan begroot. Samen een bedrag van € 9.445.000,--. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Mutaties reserves	Begroting	Realisatie	Voordeel/ Nadeel	Vershil
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	989.000	1.535.000	N	-546.000
Bijdrage aan RSP reserve	66.323.000	65.482.000	V	841.000
Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	3.000.000	1.149.000	N	-1.851.000
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	3.314.000	-6.368.000	N	-9.682.000
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	42.000	569.000	V	527.000
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	300.000	440.000	V	140.000
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	66.000	66.000	V	0
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	2.012.000	3.138.000	V	1.126.000
				-9.445.000

Het resultaat na verrekening met de reserves bedraagt € 3.356.000,--. Van dit bedrag is € 1.393.587,-- gereserveerd voor budgetoverheveling naar 2011. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	
Cofinanciering Pieken in de Delta projecten 'Smart Dairy Farming (SDF)'	298.427
Voortzetting Ontwikkelingsbureau Veenhuizen	75.000
Stimuleringsmaatregelen Drentse woningmarkt	1.020.160
Totaal	1.393.587

Daarnaast willen we vanuit het rekeningsaldo voor twee zaken gelden bestemmen. Het betreft de uitvoering van Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied en ontvangen rijksmiddelen voor regionale uitvoeringsorganisatie.

Conform uitvoering Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied, willen we de bezuinigingen op de middelen voor socialeconomische vitalisering en recreatie van het pMJP en impuls gelden Vitaal Platteland voor in totaal € 325.000,-- terugdraaien en dit te dekken door dit bedrag van het rekeningssaldo aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toe te voegen.

Zoals aangegeven in de 2e bestuursrapportage is door het rijk een bedrag van € 750.000,-- aan het provinciefonds toegevoegd wegens de compensatie van uitvoeringskosten die gemoeid zijn met de Wabo. Deze gelden zijn nodig in 2011 (€ 200.000,--) en 2012 (€ 550.000,--) voor het kunnen oprichten van een regionale uitvoeringsorganisatie (RUD). Wij willen dan ook voorstellen om vanuit het rekeningsaldo deze bedragen beschikbaar te stellen voor de betreffende jaren.

Het voordelig resultaat dat dan nog resteert ad € 887.000,-- is nog vrij te bestemmen.

Voorgesteld zal worden dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden. Om de begroting 2010 sluitend te maken was begroot om de Reserve voor algemene doeleinden aan te spreken voor de bedrag van € 12.614.000,--. In feite werd dan ook uitgaan van een begroot nadeel over 2010. Bij het opstellen van de Jaarrekening blijkt dat dit nadeel van € 12.614.000,-- bijgesteld kan worden op een nadeel van € 11.727.000,--.

In de recapitulatie die u hierna aantreft worden per programma verschillen gespecificeerd. Het betreft verschillen groter dan € 50.000,-- tussen de begrote saldi (na verwerking begrotingswijzigingen) versus de gerealiseerde saldi van diverse kostensoort binnen de programma's en producten. Verschillende saldi worden verrekend met reserves. In de meest rechtse kolom treft u de saldi aan per programma na de voorgestelde verrekening met reserves. Conform motie 14 in de vergadering van provinciale Staten van 25/26 juni 2008 en de uitwerking daarvan worden afwijkingen ten opzichte van de begroting nog beperkt toegelicht. Alleen afwijkingen groter dan € 50.000, -- wat betreft de prioriteiten en € 500.000,-- wat betreft saldi op productniveau worden nog toegelicht bij de onderdelen "Prioriteiten" en "Wat heeft het gekost?" in de programma verantwoording.

Specificatie van verschillen (groter dan € 50.000,-) tussen begrote (na wijziging) en gerealiseerde saldi per programma en product

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Programma 1. De provincie doét er toe!				
P-1.0 Provinciale staten				
Overige	N	-37.408		
Totaal P-1.0 Provinciale staten	N	-37.408		
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden				
Kosten Gedeputeerde Staten	V	52.478		
Overige	V	154.995		
Totaal P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	V	207.472		
P-1.2 Interprovinciale samenwerking				
Overige	V	56.960		
Totaal P-1.2 Interprovinciale samenwerking	V	56.960		
P-1.3 Openbare orde en veiligheid				
Overige	V	27.678		
Totaal P-1.3 Openbare orde en veiligheid	V	27.678		
Totaal Programma 1. De provincie doét er toe!	V	254.702		
Verrekeningen reserves			0	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	254.702

Programma 2. Samenleving met samenhang				
P-2.0 Ontwikkeling beleid				
Overige	V	77.376		
Totaal P-2.0 Ontwikkeling beleid	V	77.376		
P-2.1 Sociale agenda				
P2.05 Kansen voor "7 tot 7" diensten- en voorzieningen- programma in Drentse gemeenten	V	72.000		
Flexgelden	V	122.648		
Afwikkeling (subsidie) vorig boekjaar	N	-253.767		
Uitkering Wet op de Jeugdzorg	N	-112.536		
Overige	V	212.161		
Totaal P-2.1 Sociale agenda	V	40.506		
Behoud en ontwikkelen cultureel erfgoed	V	51.986		
Kapitaallasten m.b.t. Drents Museum	V	484.744		
Professionele Podiumkunsten	V	75.389		
Bibliotheekvernieuwing; vernieuwingsimpuls	V	85.500		
Overige	N	-42.056		
Totaal P-2.5 Culturele en Museale agenda	V	655.563		
Totaal Programma 2. Samenleving met samenhang	V	773.445		
Verrekeningen reserves			0	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	773.445

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid				
P-3.0 Verkeer				
Bijdrage inzake RSP projecten	V	2.655.622		
Kosten bevordering mobiliteit	V	94.551		
Onderhoud en verbeteringswerken N34	N	-1.125.846		
Overige	V	32.845		
Totaal P-3.0 Verkeer	N	-1.839.229		
P-3.1 Beheer en onderhoud wegen				
Onderhoud 406 km weg (totaal) beheren, plus 16 km parallelweg, 261 km fietspad en 28 fauna	N	-1.186.504		
Overige	V	196.304		
Totaal P-3.1 Beheer en onderhoud wegen	N	-990.199		
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen				
Vaarweg Meppel-De Punt	V	545.991		
Onderhoud 91 km vaarweg (totaal) beheren, inclusief bijbehorende projecten	V	149.363		
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen	V	307.865		
Kosten vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	N	-527.369		
Overige	V	108.378		
Totaal P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	V	584.229		
P-3.3 Vervoer				
Overige	N	-200		
Totaal P-3.3 Vervoer	N	-200		
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Stimulering Drentse woningmarkt	V	1.020.160		
Kosten actualisatie regiovisie Groningen-Assen	V	950.000		
Overige	V	40.429		
Totaal P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	V	2.010.589		
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling				
Overige	V	12.021		
Totaal P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	V	12.021		
Totaal Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	N	-222.790		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34			1.125.846	
Bijdrage van Reserve RSP			840.779	
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel			527.369	
Bijdrage aan de reserve provinciaal aandeel ILG			-950.000	
Bijdrage aan reserve beheer vaarweg Meppel - De Punt			-545.990	
Totaal			998.004	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	775.214

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
Programma 4 Kennis wérkt				
P-4.0 Economie				
Bijdragen in projecten versterking economische structuur	V	1.850.836		
Electriciteitsvoorziening dividenden en winst (Enexis)	V	123.805		
Dividend CBL Vennootschap b.v.	V	399.795		
Overige	V	19.353		
Totaal P-4.0 Economie	V	2.393.789		
P-4.1 Toerisme en recreatie				
P4.04 Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme	V	63.787		
Overige	N	-1.513		
Totaal P-4.1 Toerisme en recreatie	V	62.274		
P-4.2 Landbouw				
Landbouw structuur versterking	V	104.259		
Overige	V	0		
Totaal P-4.2 Landbouw	V	104.259		
Totaal Programma 4 Kennis wérkt	V	2.560.322		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur			-1.850.836	
Totaal			-1.850.836	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	709.486
Programma 5. Leefomgeving				
P-5.0 Waterhuishouding				
Kosten uitvoering Grondwaterwet	N	-139.467		
Overige	N	-21.942		
Totaal P-5.0 Waterhuishouding	N	-161.408		
P-5.1 Milieubeleid				
P5.13 Uitwerking klimaat en energiebeleid	N	-185.712		
Afwikkeling diverse verplichtingen Klimaat en Energie	V	147.176		
Niet begrote bijdragen voor project Ground for change	V	165.326		
Overige	V	144.128		
Totaal P-5.1 Milieubeleid	V	123.743		
P-5.2 Bodem				
Kosten vrijwillige bodemsaneringen		54.556		
Overige	V	76.711		
Totaal P-5.2 Bodem	V	131.267		
P-5.3 Vergunningverlening				
Uitvoeringsprogramma externe veiligheid		121.032		
Overige	V	89.088		
Totaal P-5.3 Vergunningverlening	V	210.120		
P-5.4 Handhaving				
Overige	V	46.179		
Totaal P-5.4 Handhaving	V	46.179		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
P-5.5 Natuur en Landschap				
Uitvoeringskosten pMJP	V	319.877		
Kapitaallasten m.b.t. relatienotagebieden	V	225.352		
Overige	V	62.019		
Totaal P-5.5 Natuur en Landschap	V	607.248		
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)				
P5.02 Grote stap zetten in bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit	V	338.550		
P5.23 Vitaal Platteland	N	-154.373		
P5.27 Havelte Oost	N	-199.986		
P5.28 Runde	V	275.000		
Rente-0- PMJP overig	V	153.183		
PMJP-2- Natuur	V	4.240.285		
PMJP-3- Landbouw	V	2.314.494		
PMJP-4- Recreatie en Toerisme	N	-377.900		
PMJP-5- Landschap	V	1.593.944		
PMJP-6- Bodem	V	213.753		
PMJP-7- Water	V	1.727.809		
PMJP-8- Sociaal-economische vitalisering	N	-552.358		
Overige	N	-840.112		
Totaal P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	V	8.732.291		
Totaal Programma 5. Leefomgeving	V	9.689.440		
Verrekeningen reserves				
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG			-8.732.291	
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen			335	
Bijdrage van reserve grondwaterheffing			139.467	
			-8.592.489	
Saldo programma na verrekening met reserves			V	1.096.951
Programma 6. Middelen				
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Rente van belegd kasgeld	N	-452.811		
Opbrengst opcenten op hoofdsom motorrijtuigenbelasting	N	-165.787		
Verrekening niet gecompenseerde BTW	V	83.237		
Toegerekende apparaatskosten	V	1.005.564		
Bijdrage van de kostenplaats kapitaallasten	N	-814.801		
Overige	V	173.793		
Totaal P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	N	-254.042		
Totaal saldo jaarrekening voor bestemming reserves	V	12.801.078		

		Saldi programma's	Verrekening specifieke reserves	Saldi programma's na verrekening
P-6.1 Reserve mutaties				
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	N	-545.990		
Bijdrage aan reserve versterking economisch structuur	N	-1.850.836		
Bijdrage aan reserve provinciaal aandeel ILG	N	-9.682.291		
Bijdrage van RSP reserve	V	840.779		
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	V	527.369		
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	V	139.467		
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	V	335		
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	V	1.125.846		
Totaal P-6.1 Reserve mutaties	N	-9.445.321		
	Totaal Programma 6. Middelen	N	-9.699.363	
Totale Verrekeningen reserves		N	-9.445.321	
Totaal saldo jaarrekening na bestemming reserves				3.355.757

II.3 Balans per 31 december 2010

(x € 1.000,-)

	31 december 2009		31 december 2010	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa:				
- investeringen in economisch nut	15.117		33.797	
- investeringen in maatschappelijk nut	55.731		57.383	
Financiële vaste activa:				
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	855		855	
- overige verstrekte langlopende leningen	78.651		77.747	
		150.354		169.781
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar:				
- vorderingen op openbare lichamen	5.336		3.960	
- verstrekte kasgeldleningen	133.777		95.124	
- overige vorderingen	20.201		23.375	
Liquide middelen	176.146		198.670	
Overlopende activa	40.775		41.851	
		376.236		362.979
Totaal activa		526.590		532.760
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	76.929	*	47.305	
Bestemmingsreserves	257.686	*	304.008	
Resultaat	44.606		12.801	
		379.222		364.114
Voorzieningen				
Voorzieningen t.b.v. derden	1.945		2.101	
Voorzieningen	28.562	*	27.743	
		30.506		29.845
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer				
		989		840
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Overige schulden	14.378		19.874	
Overlopende passiva	101.495		118.088	
		115.873		137.962
Totaal passiva		526.590		532.760
De som van de gewaarborgde geldleningen bedraagt:		6.306		5.582

* Stelselwijziging: Reserve Stimuleringsfonds Drentse Projecten van Algemene naar Bestemmingsreserves omgezet en de Reserve t.b.v. in te stellen voorziening pensioenen is omgezet naar Voorziening algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.

II.4 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Algemeen

De programmaverantwoording is opgesteld met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Door invoering van het BTW-compensatiefonds zijn alle lasten netto, dus exclusief het betaalde BTW-deel, verantwoord.

Balans

Algemeen

De activa en passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Investing	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Sluizen	100
Bruggen en viaducten	90
Provinciale gebouwen	50
Meubilair	10
(Voorzieningen bij) waterwegen	30
(Aanleg van) wegen	20
Rotondes en verkeersdrempels ed	10
Immateriële activa	maximaal 5
Transportmiddelen ed	5
Hardware (automatisering)	4
Software (automatisering)	4
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15*

* Bijdragen aan activa in eigendom van derden m.b.t. investeringen Verkeer- en Vervoer worden vanaf 2009 in 1 jaar afgeschreven.
Voor bijdragen aan activa in eigendom van derden m.b.t. Relatienotagebieden geldt een afschrijvingstermijn van 10 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. Aandelen waarvan de intrinsieke waarde lager is dan de nominale waarde of verkrijgingsprijs, worden tegen lagere marktwaarde opgenomen. De in het volgende dienstjaar te ontvangen aflossingsbedragen op de verstrekte langlopende leningen worden niet naar de vlottende activa overgebracht. Onder de Financiële vaste activa worden ook opgenomen alle bijdragen in investeringen van derden. De onder deze noemer geactiveerde uitgaven worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Opgenomen geldleningen

De in het volgende dienstjaar te betalen aflossingsbedragen worden niet naar de vlottende passiva overgebracht.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen zijn 'binnenlijns' vermeld in de balans, tegen het nominale bedrag van de resterende borgstelling.

II.5 Toelichting op de balans per 31 december 2010

Inleiding

Het verloop van enkele posten gedurende het jaar is weergegeven in een mutatieoverzicht. De bedragen in de overzichten zijn in duizenden euro's. De balans is conform de voorgescreven wijze van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgesteld.

Materiele vaste activa (€ 91.180,--)

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2010	Investerings	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2010
Bedrijfsgebouwen	12.513	12.469	588	4	24.390
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	55.631	4.946	3.242	28	57.308
Vervoermiddelen	2		2		-
Machines, apparaten en installaties	2.703	7.268	487	2	9.482
Totaal	70.849	24.683	4.318	33	91.180

De boekwaarde van de materiële vaste activa is ten opzichte van 31 december 2009 toegenomen met € 20.331.000,--. Dat de materiële vaste activa dit jaar sterk zijn toegenomen, heeft voornamelijk te maken met investeringen t.b.v. de uitbreiding van het Drents Museum, investeringen in verkeer en vervoer projecten en investeringen m.b.t. de revitalisering van het provinciehuis. De investeringen met betrekking tot grond-, weg- en waterbouwkundige werken hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De investeringen die betrekking hebben op de bedrijfsgebouwen, vervoersmiddelen en machines, apparaten en installaties hebben grotendeels betrekking op investeringen met een economisch nut. De kapitaallasten van investeringen die worden gefinancierd uit het krediet Investeringsverkeer en vervoer worden gedekt door de bestemmingsreserve Investeringsverkeer en vervoer.

Financiële vaste activa (€ 78.601,--)

(x € 1.000,--)	1 januari 2010	31 december 2010
Deelnemingen	855	855
Hypotheek ambtenaren	25.945	24.726
Overige uitgegeven langlopende leningen	48.986	50.172
Bijdragen in activa in eigendom van derden	3.721	2.848
Totaal	79.506	78.601

Deelnemingen

De provincie Drenthe bezit belangen in diverse instellingen. Deze effecten zijn bestemd om duurzaam ten dienste van de eigen bedrijfsuitoefening te staan.

De volgende belangen zijn per 31 december 2010 in het bezit van de provincie Drenthe.

(x 1.000)	Aandelen	Intrinsieke waarde	Boekwaarde per 31-12-10	Stille reserve	Nominale waarde
NV Bank Nederlandse Gemeenten	87.750	3.473	199	3.274	219
Groningen Airport Eelde	3.600	4.014	p.m.	4.014	1.252
Nederlandse Waterschapsbank	40	706	4	702	5
Enexis Holding NV	3.414.335	64.975	392	64.582	3.414
Vordering op Enexis BV	45.621	2		2	
Verkoop Vennootschap BV	45.621	18.259		18.259	
Attero Holding NV (v.h. Essent Milieu Holding NV)	3.414.335	5.497	76	5.421	34
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	3.414.335	3.824	165	3.659	34
CBL Vennootschap BV	45.621	384		384	
Claim Staat Vennootschap BV	45.621	2		2	
Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij	11	7	p.m.	7	5
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	907	19.820	18	19.801	45
Totaal		120.963	855	120.109	5.009

De dividendopbrengsten moeten worden verantwoord in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in het jaar $t+1$ beslist over het dividend, moet het dividend worden verantwoord in de jaarrekening van het jaar $t+1$. Op basis hiervan is de dividend opgenomen, die in 2010 is ontvangen.

De aandelen zijn op de balans opgenomen tegen de nominale waarde. Om inzicht te geven in een meer reële waarde is tevens de stille reserve die in de waarde van de aandelen verscholen zit aangegeven. Deze waarde is berekend door rekening te houden met de intrinsieke waarde van de deelnemingen en de verhouding van het aandelenbezit van de provincie t.o.v. van de andere aandeelhouders. De aandelen van de NOM en Groningen Airport Eelde NV zijn p.m. gepresenteerd, aangezien de waarde van deze aandelen lager is dan de nominale waarde.

Hypotheeklenningen ambtenaren

De door de provincie in het verleden verstrekte geldleningen inzake hypotheeklenningen ambtenaren zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2010	Verstrekte leningen	Aflossing	Boekwaarde 31 december 2010	Rente
	25.945		1.218	24.726	959

Overige uitgegeven langlopende geldleningen

De door de provincie verstrekte langlopende geldleningen zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Stand 1 januari 2010	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31 december 2010	Rente
NV Edon(achtergesteld)	4.248			4.248	382
RTV Drenthe	3.679	11	182	3.508	130
Drentse Participatie Maatschappij		1.000		1.000	20
Leningen via Nationaal Restauratiefonds		367	10	357	
Deelneming Enexis	41.059			41.059	1.908
	48.986	1.378	192	50.172	2.440

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2010	Investerings	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2010
	3.721	2.538	3.410		2.848

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 122.458,--)

Vorderingen

(x € 1.000,--)	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
Debiteuren	7.136	4.722	2.414-
Deposito's u/g	133.777	95.124	38.654-
Overige vorderingen	18.401	22.613	4.211
Totaal	159.315	122.458	36.857-

Van het bedrag dat opgenomen is onder debiteuren heeft een bedrag van € 3.960.000,-- betrekking op vorderingen op openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige vorderingen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 749.000,--. Van het saldo van de vorderingen op 31 december 2010 resteert per 4 februari 2011 2.833.000,--. Hiervan hadden 1,0 miljoen een vervaldatum van na 4 februari 2011.

Liquide middelen (€ 198.670,-)

Onder de liquide middelen zijn alle tegoeden opgenomen die per direct ter vrije beschikking van de provincie Drenthe staan.

(x € 1.000,-)	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
Bank Nederlandse Gemeenten			
ABN AMRO Bank	17.418	3.704	13.714-
ING (Postbank)	10.004	10.020	16
ABN AMRO Parkeerrekening		41.000	41.000
Groenfonds	20.108	24.356	4.248
Groenfonds op Drentse Maat	1.728	644	1.084-
Groenfonds Eerste bebossing landbouwgrond	696	1.045	349
ABN-AMRO Ondernemers Top Deposito	15.000	5.000	10.000-
ABN-AMRO Top Deposito	15.000	10.000	5.000-
ABN-AMRO Loyaal Deposito	59.400	10.360	49.040-
ING Bonus Zakenrekening	10.000	10.000	
ING Bonus Zakenrekening	10.000	10.000	
RABO Bedrijfsdeposito	2.500	2.500	
ABN-AMRO Spaardeposito	1.900		1.900-
RABO Bedrijfsdeposito	2.510	2.500	10-
Groenfonds Klimaatbos Drenthe	750	727	23-
Gronfonds Garantielening Grondaankoop EHS Drenthe	846	1.138	291
Nationaal Restauratiefonds Hypotheken	2.942	2.585	357-
RABO Bedrijfsbonusrekening	5.000	5.000	
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten		724	724
Nationaal Restauratiefonds Subsidies	325	860	535
ING LMA		20.000	20.000
RABO Bedrijfsplusrekening		1.500	1.500
ABN-AMRO Ondernemers		5.000	5.000
ING Zakelijke Rekening	2	1	1
ABN-AMRO Ondernemers Top Deposito		5.000	5.000
ING LMA Spaarrekening		20.000	20.000
ABN-AMRO Ondernemers Deposito		5.000	5.000
RABO		1	1
Kas	18	5	13-
Totaal	176.146	198.670	22.524

De ontwikkeling van het saldo van de Groenfondsrekening kan als volgt worden gespecificeerd.

	2010		Cumulatief t/m 2010	
Saldo begin	20.108		0	
Ontvangen van het Ministerie van LNV (ILG)	28.379		116.148	
Onttrokken ten behoeve van ILG	-24.284	24.284	-94.236	94.236
Ontvangen rente	165		2.493	
Kostenvergoeding	-12		-48	
Saldo eind	24.356		24.356	
Besteding ILG				
Besteding DR	5.800		24.825	
Besteding DLG	35.195		87.349	
Mutatie PNB uitgevoerd door DLG in 2010	-853		-3.580	
Overig (provincie)	484		2.030	
Correctie in verband met grondvoorraad	-8.402		-17.839	
Totaal	32.224	40.625	110.624	109.770
Financiering groenfonds van rijksaandeel ILG		-16.341		-16.388
Meegeteld grondverwerving				

Overlopende activa (€ 41.851,--)

x € 1.000,--	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
Nog te ontvangen inkomsten	12.190	17.187	4.997
Nog te declareren bedragen	36	2.029	1.993
Gedeclareerde bedragen BCF	11.309	11.178	132-
Vooruitbetaalde kosten	16.250	10.618	5.633-
Overige overlopende activa	989	840	149-
Totaal	40.775	41.851	1.077

Nog te ontvangen inkomsten

Dit betreft de raming van een aantal nog te ontvangen bedragen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet waren afgewikkeld.-- De grootste bedragen hebben betrekking op BDU OV 2008 ad. 2.720.000,--, het OV-bureau ad 1.889.000,--, opcenten motorrijtuigenbelasting december 2010 ad. 3.835.000,--, de nog te declareren bijdrage bodemsaneringen 2010 ad. 1.455.000,--, de bijdrage o.g.v. bedrijvenregeling ad. 1.385.000,-- en de nog te ontvangen renteopbrengsten.

Nog te declareren bedragen

Dit betreft de nog in rekening te brengen bedragen bij derden, waarbij de afrekening in 2011 wordt gemaakt.

Vooruitbetaalde kosten

Deze post heeft voornamelijk betrekking op ILG-grondaankopen, vooruitbetaalde subsidies/bijdragen, verzekeringspremies/abonnementsgelden 2011 en uitbetaalde factievergoedingen 1e kwartaal 2011.

Overige overlopende activa

Dit betreft de terug te ontvangen middelen van derden in het kader van de Regeling verplaatsing agrarische bedrijven.

Eigen vermogen (€ 364.114,--)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de reserves zijn inde balans verwerkt.

(x € 1.000)	1 januari 2010	Storting	Uitname	31 december 2010
Algemene reserve	57.425	3.467	13.587	47.305
Bestemmingsreserve	321.797	196.509	214.298	304.008
Resultaat				12.801
	379.222	199.976	227.885	364.114

Een gedetailleerd overzicht van alle reserves is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Voorzieningen (€ 29.845,--)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de voorzieningen zijn in de balans verwerkt. De mutaties in voorzieningen kunnen als volgt worden weergegeven.

(x € 1.000,--)	1 januari 2010	Storting	Uitname	31 december 2010
Voorzieningen tbv derden	1.945	157		2.101
Voorzieningen	8.562	587	1.405	27.743
	30.506	743	1.405	29.845

Een gedetailleerd overzicht van alle voorzieningen is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd >1 jaar (€ 840,--)

De langlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Opgenomen leningen

(x 1000,--)	1 januari 2010	Opgenomen	Aflossing	31 december 2010	Rente %
Stichting Nationaal Groenfonds	736		149	587	3,50
Stichting Nationaal Groenfonds	100			100	4,30
Stichting Nationaal Groenfonds	153			153	4,30
	989		149	840	

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1 jaar (€ 137.962,--)

Overige schulden (€ 19.874)

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
Overige schulden	11.751	15.417	3.666
Rekening-courantsaldi	2.627	4.457	1.830
Totaal	14.378	19.874	5.496

Het openstaande bedrag aan crediteuren, dat onder overige schulden is gerangschikt, is per 31 december 2010 € 15.461.000,--. Van het saldo overige schulden heeft € 4.641.000,-- betrekking op schulden aan openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige crediteuren. Van het saldo crediteuren op 31 december 2010 resteert per 4 februari 2011 nog € 208.000,--.

De saldi van diverse rekening-courantrekeningen hebben voornamelijk betrekking op Europese of regionale projecten, waarvoor de provincie de administratie voert.

Overlopende passiva (€ 118.088,--)

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
Nog te betalen posten	53.325	65.994	12.669
Verstekte voorschotten	1		
Diverse overlopende posten	262	501-	763-
Vooruitontvangen bedragen specifieke uitkeringen	48.295	51.030	2.735
Diverse kruisposten	3		3-
Nog af te dragen sociale premies en loonheffing	99-	1.869	1.968
Te verrekenen BTW	292-	304-	12-
Totaal	101.495	118.088	16.593

Nog te betalen posten

Onder de Nog te betalen posten is het totaal van de aangegane verplichtingen per 31 december 2010 verantwoord.

Diverse overlopende posten

Onder deze post zijn overige vooruit ontvangen inkomsten verantwoord en uitgaven die gemaakt zijn t.b.v. het Nationaal Park Dwingelderveld.

Vooruit ontvangen bedragen specifieke uitkeringen

Onder deze post zijn middelen verantwoord die van derden (overheidslichamen) zijn ontvangen met een specifiek bestedingsdoel.

De vooruit ontvangen bedragen specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	1 januari 2010	31 december 2010	Ontwikkeling
BDU overig	5.140	6.499	1.359
BDU openbaar vervoer	13.465	13.814	349
Bodemsaneringen	154-	2.767	2.921
Saneringsmaatregelen industrielaai	1.028	1.010	18-
Besluit locatiegebonden subsidies	355	472	118
Stedelijke vernieuwing	3	2.336	2.333
Jeugdzorg	385-	1.077-	692-
Investeringsbudget Landelijk Gebied	27.808	23.964	3.844-
BTW ILG-DLG	877	877	
Externe veiligheid	126-		126
Leren voor duurzaamheid	180	118	63-
Geluidskaarten	105		105-
Overloop ontvangen gelden CPO		250	250
	48.295	51.030	2.735

Nog af te dragen sociale premies en loonheffing

De inhoudingen die nog moeten worden verrekend betreffen voornamelijk loonheffing.

Te verrekenen BTW

Het betreft hier nog te verrekenen BTW over de maand december 2010 en overlopende BTW.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële langlopende verplichtingen

Conform artikel 53 Besluit begroting en verantwoording worden hieronder de volgende contracten vermeld met een langdurig karakter.

Catering	240
Beveiliging	220
Drukwerkmachines	360
Schoonmaak	200
Autohuur	60
Verzekeringen	212
Accountantskosten	70
Gas- en elektriciteit	350
Autolease	117
Onderhoud hard- en software	993
Telefonie	150
	2.971

II.6 Incidentele baten en lasten

In de Begroting 2010 zijn (inclusief de begrotingswijzigingen) incidentele baten en lasten opgenomen.

De baten en lasten zijn incidenteel als ze zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (begroot budget in 2010, 2011 en 2012).

In de navolgende overzichten zijn de incidentele baten en lasten opgenomen boven een begrotingsbedrag van € 30.000,-. Hierbij dient te worden opgemerkt dat gelijksoortige posten bij elkaar zijn geteld, om de lijst met verschillen zo beperkt mogelijk te houden.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn alle reserve mutaties meegenomen. Ook de onttrekking aan de Reserve Investerings verkeer en vervoer welke dient ter dekking van kapitaalslasten is meegenomen in het overzicht. Daarnaast zijn ook zijn de overhevelingen van de Reserve opbrengst aandelenverkoop Essent en de reserve opbrengst 2e tranche aandelen verkoop Essent naar de RSP reserve en Dynamische cofinancieringsreserve in het overzicht opgenomen. Dit leidt tot een enorme omvang van de incidentele baten en lasten.

Voorts zijn de gedecentraliseerde uitkeringen provinciefonds als incidentele bate beschouwd onvermijdelijk hierdoor zijn de lasten behorende bij deze uitkering ook opgenomen.

Voor het overige moet worden opgemerkt dat in het overzicht niet alle prioriteiten zijn opgenomen. Hoewel het uitgangspunt bij het honoreren van de prioriteiten is geweest dat elk jaar opnieuw een integrale afweging plaatsvindt zijn toch budgetten hiervoor meerjarig opgenomen en daarom niet altijd in de overzichten meegenomen.

Programma/product	Budgetomschrijving	Begroting 2010	Rekening 2010	Afwijking
Incidentele lasten				
Programma 1. De provincie doet er toe				
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg	154.008	146.765	7.243
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	Gedeputeerde staten (GS)	545.000	545.000	0
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	P1.04 (inter)actiever informeren en beter profileren	74.000	53.436	20.564
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	P1.05 Digitale informatie en dienstverlening	1.110.000	1.098.220	11.780
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	P1.02 Betere bestuurlijke samenwerking	525.000	442.051	82.949
		2.408.008	2.285.471	122.537
Programma 2. Samenleving met samenhang				
P-2.0 Ontwikkeling beleid	Ontwikkeling beleid	93.445	60.443	33.002
P-2.1 Sociale agenda	Mijn Ontwikkeling	1.037.500	983.181	54.319
P-2.1 Sociale agenda	Mijn beweging	418.500	386.948	31.552
P-2.1 Sociale agenda	Mijn omgeving	402.644	360.736	41.908
P-2.1 Sociale agenda	Mijn dag	465.000	393.000	72.000
P-2.1 Sociale agenda	Mijn jeugd	2.655.560	2.863.319	-207.759
P-2.5 Culturele en Museale agenda	Flexmiddelen Culturele en Museale agenda	504.026	560.687	-56.661
		5.576.675	5.608.314	-31.639
Programma 3. Ruimte en Bereikbaarheid				
P-3.0 Verkeer	Onderhoud en verbeteringswerken N34	2.012.000	3.137.846	-1.125.846
P-3.0 Verkeer	Kapitaalslasten van Investerings Verkeers- en vervoersprojecten	1.741.679	1.741.679	0
P-3.0 Verkeer	Regionaal Specifiek Pakket (RSP)	5.640.725	9.137.126	-3.496.401
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	Vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	2.125.000	1.716.495	408.505

Programma/product	Budgetomschrijving	Begroting 2010	Rekening 2010	Afwijking
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	64 km vaarweg (totaal) beheren, inclusief bijbehorende projecten	1.708.574	1.817.000	-108.426
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Kosten ruimtelijke ontwikkeling	185.000	169.323	15.677
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Ruimtelijke kwaliteit (project Ruimtelijke kwaliteit en project Town-Net)	604.500	600.261	4.239
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Stimulering Drentse woningmarkt	3.455.000	2.434.840	1.020.160
P-3.4 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Kosten actualisatie regiovisie Groningen-Assen	950.000	0	950.000
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling en vernieuwing	5.055.536	2.384.513	2.671.023
		23.478.014	23.139.084	338.931
Programma 4. Kennis werkt				
P-4.0 Economie	NV Groningen Airport Eelde	308.062	308.062	0
P-4.0 Economie	Prikkels functioneren arbeidsmarkt	1.000.000	1.000.000	0
P-4.0 Economie	Bijdragen in projecten versterking economische structuur	5.464.212	3.638.376	1.825.836
P-4.2 Landbouw	Prikkels versterkte agrarische sector	171.000	171.000	0
		6.943.274	5.117.438	1.825.836
Programma 5. Leefomgeving				
P-5.1 Milieubeleid	Projecten Klimaat en Energie Duurzaamheid	647.226	697.940	-50.714
P-5.3 Vergunningverlening	Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit	75.000	55.571	19.430
P-5.3 Vergunningverlening	Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid	150.000	118.826	31.174
P-5.3 Vergunningverlening	Formulieren provinciaal beleid ten aanzien van bedrijfsgebonden milieutaken	344.526	319.442	25.084
P-5.4 Handhaving	Bijdrage aan Landelijk Meldpunt Afvalstoffen	191.918	174.966	16.952
P-5.5 Natuur en Landschap	Uitvoering Natuurbeschermingswet (NBW)	87.631	66.747	20.884
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	PMJP	84.638.321	54.211.095	30.427.226
		86.134.622	55.644.587	30.490.035
Programma 6. Middelen				
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Digitalisering	752.800	743.065	9.735
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Proceskosten	346.361	337.466	8.895
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Organisatieontwikkeling	456.750	471.199	-14.449
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Financieel akkoord 2008 Rijk/IPO	5.000.000	5.000.000	0
P-6.1 Reserve mutaties	Inflatiecorrectie RSP (IBOI)	206.913	206.913	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage aan Reserve stimuleringsfonds Dr.proj.	394.570	394.570	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	988.603	1.534.593	-545.990
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage aan saldireserve	3.466.762	3.466.762	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage aan RSP reserve	66.322.701	65.481.922	840.779
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage aan Dynamische cofinancieringsreserve	128.596.368	128.596.368	0
		206.531.828	206.232.858	298.970
		331.072.421	298.027.752	33.044.669

Programma/product	Budgetomschrijving	Begroting 2010	Rekening 2010	Afwijking
Incidentele baten				
Programma 2. Samenleving met samenhang				
P-2.1 Sociale agenda	Mijn omgeving	182.644	182.644	0
P-2.1 Sociale agenda	Mijn Ontwikkeling	100.000	52.060	-47.940
P-2.1 Sociale agenda	Mijn jeugd	663.953	692.141	28.188
P-2.5 Culturele en Museale agenda	Informatiekanalen en bibliotheken	110.500	110.500	0
		1.057.097	1.037.345	-19.752
Programma 3. Ruimte en Bereikbaarheid				
P-3.0 Verkeer	Regionaal Specifiek Pakket (RSP)	5.986.000	8.641.622	2.655.622
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	Vaarwegverbinding Erica - Ter Apel	2.083.333	1.101.000	-982.333
P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen	64 km vaarweg (totaal) beheren, inclusief bijbehorende projecten	3.327.249	3.707.240	379.991
P-3.5 Stedelijke ontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling en vernieuwing	2.905.536	179.418	-2.726.118
		14.302.118	13.629.280	-672.838
Programma 4. Kennis werkt				
P-4.0 Economie	Voorzieningen openbaar belang nutsfuncties	2.040.800	2.164.721	123.921
		2.040.800	2.164.721	123.921
Programma 5. Leefomgeving				
P-5.0 Waterhuishouding	Algemeen uitvoering en overleg	30.000	30.000	0
P-5.1 Milieubeleid	Leren voor duurzaamheid	292.226	328.039	35.813
P-5.2 Bodem	Bodemsanering	143.785	82.498	-61.287
P-5.3 Vergunningverlening	Vergunningverlening inrichtingen Wet milieu- beheer (Wm)	30.000	0	-30.000
P-5.3 Vergunningverlening	Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	343.722	500.272	156.550
P-5.5 Natuur en Landschap	Uitvoering Natuurbeschermingswet (NBW)	87.631	78.222	-9.409
P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)	PmJP	69.818.821	40.154.233	-29.664.588
		70.746.185	41.173.264	-29.572.921
Programma 6. Middelen				
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	3.702.011	3.249.201	-452.810
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Dividend Attero	228.105	228.105	0
P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Uitkering Provinciefonds	6.054.517	6.093.380	38.863
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van de reserve voor algemene doeleinden	12.614.320	12.614.320	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve versterking economisch structuur	3.000.000	1.149.164	-1.850.836
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van de saldireserve	972.726	972.726	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve grondwaterheffing	300.000	439.467	139.467
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve beheer vaarweg Meppel - De Punt	851.227	851.227	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve Investerings verkeer en vervoer	1.741.679	1.741.679	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	66.190	66.525	335

Programma/product	Budgetomschrijving	Begroting 2010	Rekening 2010	Afwijking
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van de reserve 2e tranche aandelen verkoop Essent	41.059.000	41.059.000	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	2.012.000	3.137.846	1.125.846
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	41.667	569.036	527.369
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten	10.375.034	10.375.034	0
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	3.313.719	-6.368.572	-9.682.291
P-6.1 Reserve mutaties	Bijdrage van Reserve opbrengsten aandelen verkoop	151.537.368	151.537.368	0
		237.869.563	227.715.506	-10.154.057
Totaal		326.015.763	285.720.116	-40.295.647

Overige gegevens

III.1 Investeringsprojecten

Investeringsprojecten

In 2010 waren in totaal 98 lopende investeringsprojecten. Het merendeel van de projecten (69) wordt uitgevoerd volgens het Provinciaal uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (PUP).

De overige projecten hebben betrekking op bijdragen in de aankoop van relatienotagegebieden, bedrijfsgebouwen, facilitaire zaken en automatiseringsvoorzieningen.

De totale netto-investering op de provinciale investeringsprojecten in 2010 bedraagt € 27.187.000,- tegen € 14.689.000,- in 2009.

Van de 98 lopende projecten, zijn er 12 in financieel en technisch opzicht geheel afgerond (waarvan 6 PUP-projecten). De begrote totale netto-investering van deze af te sluiten projecten is € 9.740.000,-. Dit bedrag is onderschreden met € 496.000,-. Hierbij laten de afgesloten PUP-projecten een nadeel zien van € 430.000,-, de investeringen in Depot Drents Museum een voordeel van € 909.000,- en de overige investeringen een voordeel van € 17.000,-.

Het voordeel op de investeringskredieten vertaalt zich vanaf 2010 in lagere kapitaallasten, waarbij het nadeel van de hogere kapitaallasten op de afgesloten PUP-projecten ten laste komt van de reserve investeringen verkeer en vervoer.

Investeringsprojecten kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x 1.000,-)	Verstreckte kredieten	Realisatie	Kredietruimte
86 lopende investeringsprojecten			
Uitgaven 1 januari 2010		47.069	
Investeringsprojecten 2010		23.848	
Totale uitgaven	136.838	70.917	65.921
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2010		17.045	
Ontvangen bijdragen 2010		32	
Totale bijdragen 2010	35.185	17.077	18.108
Totaal netto	101.653	53.840	47.813
De dit jaar afgesloten 12 projecten			
Uitgaven 1 januari 2010		7.594	
Investeringsprojecten 2010		3.373	
Totale uitgaven	11.719	10.967	752
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2010		1.721	
Ontvangen bijdragen 2010		2	
Totale bijdragen 2010	1.979	1.723	256
Totaal netto	9.740	9.244	496
Totaal generaal	111.393	63.084	48.309

Kapitaallasten

De totale kapitaallasten van alle geactiveerde projecten zijn op de volgende wijze te onderscheiden naar nut van de investeringen.

	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
Investerings met een economisch nut	2.280.518	1.757.507	523.011	V
Investerings met een maatschappelijk nut	10.202.050	9.976.699	225.351	V
Totaal	12.482.568	11.734.206	748.362	V

De kapitaallasten zijn op de navolgende wijze aan programma's doorberekend.

Programma	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
Programma 1. De provincie doet er toe!	8.365	8.365	0	-
Programma 2. Samenleving met samenhang	1.016.842	532.098	484.744	V
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	9.702.705	9.702.706	-1	N
Programma 4 Kennis werkt	29.309	29.309	0	-
Programma 5. Leefomgeving	460.888	235.536	225.352	V
Programma 6. Middelen	9.148	9.148	0	V
Totaal programma's	11.227.257	10.517.162	710.095	V
Apparaatskosten	1.255.311	1.217.044	38.267	V
Totaal	12.482.568	11.734.206	748.362	V

De kapitaallasten die worden toegerekend aan het programma Ruimte en bereikbaarheid komen voor een groot deel ten laste van de reserve investeringen en vervoer.

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
Programma 2. Samenleving met samenhang				
Thema Culturele en Museale agenda				
6830701	Depot Drents Museum overige	183.810,00	91.058,00	0
6830702	Depot Drents Museum installatie	2.327.865,00	2.151.442,00	0
6830703	Depot Drents Museum	3.299.094,00	2.658.513,97	0
6830704	Uitbreiding Drents Museum	14.461.000,00	11.774.981,56	-1.000.000,00
Totaal Programma 2		20.271.769,00	16.675.995,53	-1.000.000,00
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid				
Thema Bereikbaarheid				
6300515	Transferium: incl. omleiding N372 en aansluiting A7 bij Peizermade	1.274.690,00	1.169.587,17	0
6300520	Meppel verbetering fietsroute Koedijklanden	500.000,00	0	0
6300602	N34 Fietstunnel Gieten	150.000,00	1.957.031,32	-1.284.995,00
6300705	N371 Aansl.N371/N373	6.327.300,00	108.453,33	0,00
6300711	A28/N386 Versnell.Q-liner Assen	100.000,00	0	0

	Restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
	92.752,00	Ja	Project is definitief afgerond met een positief resultaat van per saldo ruim € 900.000,--. Het Depot is per 1 oktober 2010 officieel overgedragen aan het Drents Museum. Het voordeel is in de 2e bestuursrapportage 2010 reeds verwerkt.
	176.423,00	Ja	idem
	640.580,03	Ja	idem
	3.686.018,44	Nee	Het project verloopt volgens planning en binnen budget. De nieuwbouw wordt in de zomer van 2011 opgeleverd. De administratieve afwikkeling en verantwoording van het project is aan het einde van het jaar 2011 afgerond.
	4.595.773,47		
	105.102,83	Nee	Project is technisch gereed, maar moet financieel nog worden afgewikkeld.
	500.000,00	Nee	Project in kader van convenant is afgerond, maar moet nog worden afgerekend.
	-522.036,32	Nee	Is in kader van BDU afgerekend. Als ook met andere cofinanciers is afgerekend kan het project worden afgesloten.
	6.218.846,67	Nee	Verkeert nog in stadium van voorbereiding; start uitvoering hopelijk 2012. Beschikbare bedrag is meerjarige reservering.
	100.000,00	Nee	Nog in uitvoering.

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten (vervolg)

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
6300713	Q-liner Zuidlaren-Groningen	200.000,00	57.787,64	0
6300714	N386 Toegank.NP Drenthe	250.000,00	1.246.955,83	-449.776,00
6300716	OV-vriendelijke ontsluiting	250.000,00	120.000,00	0
6300718	Knoopp.Hoogeveen-Oost	125.000,00	0	0
6300723	Ontsl. woonwijken Nw.Amsterdam	328.000,00	0	0
6300724	Verdub.Nw.Amsterdamsestr.	300.000,00	0	0
6300732	Gieten Multimodaal knooppunt	1.000.000,00	1.306.283,88	-11.533,91,00
6300733	N374 Busstation Borger	800.000,00	0	0
6300740	Toegankelijkheid Dwingelderveld	250.000,00	0	0
6300809	Fietsenstalling Coevorden	125.000,00	0	0
6300810	Maatregelen Nieuwe Amsterdamsestraat	3.800.000,00	0	0
6300811	Schutstraat Hoogeveen	810.000,00	0	0
6300812	Fietsbrug Hoogeveenschevaart	1.000.000,00	0	0
6300814	Vormgeving Verbindingsweg	250.000,00	0	0
6300818	VV Takenstructuur 2008	1.000.000,00	81,60	0
6300819	VV Takenstructuur 2008	800.000,00	2.802.602,66	-2.600.000,00
6300904	N34 aansl. Eext op verkeersplein Gieten, 6e poot	250.000,00	0	0
6300906	N34 bewegwijzering Plopsaland	50.000,00	45.282,35	0
6300909	N48 bijdrage nieuwe ontsluitingsweg Zuidwolde	750.000,00	72.515,98	0
		20.689.990,00	8.886.581,76	-4.346.304,91
Thema Innovatie				
6300727	Dynamisch informatiesysteem Gemeente Emmen	100.000,00	0	0
6300734	N374 Dynamisch informatiesyst.	100.000,00	27022,95	0
6300815	Parkeerverwijssysteem	200.000,00	0	0
6300820	N919 DRIS Veenhuizen	100.000,00	0	0
6300823	DRIS Vries-Zuidlaren	225.000,00	0	0
6300824	N386 DRIS Tynaarlo	100.000,00	0	0
		825.000,00	27.022,95	0
Thema Leefomgeving				
6300919	Bijdrage kunstprojecten langs prov. wegen	50.000,00	100.639,24	-50.000,00
6300921	A28; aanleg bewaakte parkeerplaats voor vrachtauto's in Rogat	75.000,00	60.000,00	0
6300922	Aanleg 50 haltevoorzieningen langs prov. wegen (onderdeel Kolibri)	250.000,00	29.577,05	0
6300923	Monitoring verkeersintensiteiten (uitbr. GSM-uitlezen c.a.)	190.000,00	206.182,20	-12.600,00
		565.000,00	396.398,49	-62.600,00
Thema Ruimtelijke-economische ontwikkeling				
6300405	N853; ontsluiting Vierslagen	7.950.000,00	9.534.155,02	-146.814,72
6300517	Assen aanpass. Stationsgebied	5.000.000,00	3.000.000,00	0
6300519	Hoogeveen revitalisering wijk de wieden	900.000,00	900.000,00	0
6300607	UCSC6 Herinri stationsomg Coevorden	500.000,00	0	0
6300725	2e fase ontsl. Delftlanden	450.000,00	450.000,00	0
6300907	Bijdrage station Emmen-Zuid	5.500.000,00	0	0

Restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
142.212,36	Nee	Nog in uitvoering.
-547.179,83	Nee	Project moet nog tussen partners worden afgerekend.
130.000,00	Nee	Convenantproject is vervallen en bijdrage is beschikbaar gesteld voor twee andere projecten, te weten: Uitbreiding P&R-terrein; kosten 260.000; bijdrage 130.000 en Fietsbrug Berggierslanden; kosten 600.000; bijdrage 120.000. Projecten zijn uitgevoerd, maar Meppel moet nog verantwoorden en afrekenen.
125.000,00	Nee	Project is gereed maar Hoogeveen moet nog verantwoorden en afrekenen.
328.000,00	Nee	Convenantproject is maart 2011 gereed.
300.000,00	Nee	Convenantproject is maart 2011 gereed.
-294.749,97	Nee	Project wordt begin januari 2011 afgerond en financieel afgewikkeld.
800.000,00	Nee	Technisch gereed. Zit in totale investeringen N34 die in totaliteit nog afgerekend moet worden.
250.000,00	Nee	Convenant project van Westerveld; technische en financiële afwikkeling moet nog gedaan worden.
125.000,00	Nee	Convenantproject moet nog worden uitgevoerd; relatie RSP.
3.800.000,00	Nee	Convenantproject is maart 2011 gereed.
810.000,00	Nee	Is deels uitgevoerd en wordt voor de rest gefaseerd uitgevoerd (t/m 2012)
1.000.000,00	Nee	Convenantproject is vervallen en budget wordt nu besteed voor uitvoering 2 fietspaden, die nagenoeg gereed zijn. Hoogeveen rekent vervolgens af.
250.000,00	Nee	Convenantproject is in uitvoering.
999.918,40	Nee	Wordt in 2011 uitgevoerd.
597.397,34	Nee	Infrastructuur is gereed; VRI's worden begin 2011 geplaatst.
250.000,00	Nee	Uitvoering waarschijnlijk in 2011 als afsluiting project knooppunt N33/N34 Gieten
4.717,65	Ja	Uitgevoerd in 2010. Kosten zijn verwerkt.
677.484,02	Nee	In 2e helft 2010 gestart met uitvoering.
16.149.713,15		
100.000,00	Nee	Project gaat waarschijnlijk in 2011 van start.
72.977,05	Nee	Deels gereed (busstation Borger); voor overige deel uitvoering in 2011.
200.000,00	Nee	Uitgeklede project is in uitvoering; kosten vallen veel lager uit of zijn nihil.
100.000,00	Nee	waarschijnlijk uitvoering in 2011
225.000,00	Nee	Uitvoering waarschijnlijk in 2011
100.000,00	Nee	Uitvoering waarschijnlijk in 2011
797.977,05		
-639,24	Nee	Is meerjarig project in samenhang met 6301003. Er komen ook nog bijdragen binnen in 2011.
15.000,00	Nee	Begin januari 2011 zal het project financieel worden afgerekend.
220.422,95	Nee	Project in samenhang met 6301007. Wordt gefaseerde uitgevoerd in meerder jaren om zoveel mogelijk te combineren met het onderhoud.
-3.582,20	Nee	Meerjarig project in samenhang met 6301014.
231.201,51		
-1.437.340,30	Nee	'Het project moet nog verantwoord worden in het kader van de BDU (max. 1.500.000 bijdrage). Daarna zal het afgesloten worden in 2011.'
2.000.000,00	Nee	Betreft reservering, dat inmiddels ook onderdeel is van RSP afspraken.
0	Ja	Bedrag is in kader convenant overgemaakt.
500.000,00	Nee	Bijdrage uit convenant is nu onderdeel financiering RSP Coevorden en daarom vertraagd.
0	Ja	Convenantproject is afgerekend met gemeente.
5.500.000,00	Nee	Wordt nu uitgevoerd; gereed maart 2011.

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten (vervolg)

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
6319956	N391 Best 1029 Emmen Ter Apel	3.935.096,00	13.198.104,17	-9777359,3
		24.235.096,00	27.082.259,19	-9.924.174,02
Thema Veiligheid				
6300502	N371/aanpassingen herinricht.	1.161.935,00	1.274.245,56	-20.000,00
6300604	UCSA6 Opw fietsrAss-Vries+aanpOVvz	1.140.000,00	1.785.813,11	-1.101.155,00
6300613	TRO6 N375 aansl A28aanl. rotond.	400.000,00	160.648,30	-75.000,00
6300708	N372 Roden-Peizermade	700.000,00	53.850,04	-16.000,00
6300709	N386 aansl. Peize-Zuid	375.000,00	857.646,81	-52.500,00
6300729	N379 Bargercompasuum micro.	250.000,00	250.000,00	0
6300736	N371 Weg Norgerbrug-Wityte	160.000,00	1.164,45	0
6300807	N374/N857 Reconstructie aansluiting	700.000,00	0	0
6300813	N375/A32 Rotondes aansluiting	333.000,00	940.703,98	-458.051,20
6300821	N919 Trav. Veenhzn: aansl. Bankenbosch	400.000,00	112.763,91	0
6300822	N919 Herinr. wegvak hm 3.0-6.9 Norgerhaven	1.222.475,00	235.567,28	0
6300908	N375; rotonde oostelijke afrit A28/N375	500.000,00	593.855,77	0
6300910	N386 planuitwerking "Mooi zo, veilig zo" De Groeve	100.000,00	5.899,68	0
6300911	N374; herinr. wegvak Borger-Schoonloo, afslag Westdorp	1.111.482,00	441.140,27	0
6300912	N371; herinr. wegvak Norgerbrug-Hoogersmilde (incl. Bovensmilde)	1.284.000,00	1.415.922,92	0
6300914	N353; wegvak Darp-Wapserveen inr. tot GOW B (markering)	78.240,00	0	0
6300915	N371; aanp. wegvak Wittelte-Havelte als GOW	149.960,00	35.672,89	0
6300917	N855; herinr. bebouwde kom Wapse	350.000,00	0	0
6300918	Gebruik je hoofd, niet je airbag	90.000,00	83.053,44	0
		10.506.092,00	8.247.948,41	-1.722.706,20
Totaal Verkeer Pup 2009 en eerder		56.821.178,00	44.640.210,80	-16.055.785,13
Thema Innovatie				
6301007	50 haltevoorz. Kolibri, 2010	250.000,00	0	0
		250.000,00	0	0
Thema Leefomgeving				
6301003	Kunst langs prov. wegen, 2010	50.000,00	4.500,00	0
6301014	Mon./An.; fietsstell./telpunten	125.000,00	0	0
		175.000,00	4.500,00	0
Thema Ruimtelijke-economische ontwikkeling				
6330006	Reconstructie Ericasluis	2.200.000,00	0	0
6301009	Studie Luchtvaartbeleid	30.000,00	2601,11	0
6301009	Vervolgstudie Dryport c.a.	20.000,00	30.000,00	0
6301009	Studie OV + spoor in Drenthe	150.000,00	45513,45	0
6301009	Studie Luchtvaartbeleid	50.000,00	40317,51	0
		2.450.000,00	118.432,07	0

	Restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
	514351,13	Nee	Project is gereed en wordt in 2011 financieel afgewikkeld.
	7.077.010,83		
	-92.310,56	Nee	Project heeft samenhang met nummer 6300736 en 6300912 Projecten zijn uitgevoerd in 2009 en 2010. Moet nog financieel worden afgewikkeld
	455.341,89	Nee	Assen-Vries is klaar en is goedkoper uitgevallen. Moet wel financieel nog worden afgerekend met andere cofinanciers.
	314.351,70	Nee	Betreft westelijke rotonde die gereed is gekomen. Moet nog financieel worden afgewikkeld.
	662.149,96	Nee	Is deels in 2009 uitgevoerd i.s.m. Busbaan. Kosten zijn nog lang niet allemaal opgenomen.
	-430.146,81	Nee	Is in kader van BDU afgerekend. Kan nog niet worden afgesloten, omdat afrekening bijdragen derden nog gedaan moet worden
	0	Nee	Project is maart 2011 gereed; Emmen moet afrekenen.
	158.835,55	Nee	Project heeft samenhang met nummer 6300502 en 6300912 Projecten zijn uitgevoerd in 2009 en 2010. Moet nog financieel worden afgewikkeld
	700.000,00	Nee	Nog in uitvoering.
	-149.652,78	Nee	Afrekening BDU vindt begin 2011 plaats.
	287.236,09	Nee	Uitvoering in 2011.
	986.907,72	Nee	Uitgevoerd in 2009.Kostenplaatje tot dusver laag, maar er moet nog veel afgerekend worden.
	-93.855,77	Ja	Technisch en financieel afgerond.
	94.100,32	Nee	In 2010 afgerond. Moet nog financieel worden afgewikkeld.
	670.341,73	Nee	Deels uitgevoerd in 2010, maar rest volgt nog.
	-131.922,92	Nee	Project heeft samenhang met nummer 6300502 en 6300736 Projecten zijn uitgevoerd in 2009 en 2010. Moet nog financieel worden afgewikkeld
	78.240,00	Nee	Deels uitgevoerd in 2010; overige volgt in 2011.
	114.287,11	Nee	In 2010 uitgevoerd. Moet financieel nog worden afgewikkeld.
	350.000,00	Nee	Uitvoering in 2011 en daarna overdracht weg naar gemeente Westerveld.
	6.946,56	Ja	Technisch en financieel afgerond.
	3.980.849,79		
	28.236.752,33		
	250.000,00	Nee	Project in samenhang met 6300922. Wordt gefaseerde uitgevoerd in meerder jaren om zoveel mogelijk te combineren met het onderhoud.
	250.000,00		
	45.500,00	Nee	Is meerjarig project in samenhang met 6300919.
	125.000,00	Nee	Meerjarig project in samenhang met 6300923
	170.500,00		
	2.200.000,00	Nee	De voorbereiding van de Reconstructie van de Ericasluis is in gang gezet. Het project zal uitgevoerd worden in 2011/2012
	27.398,89	Nee	Project gestart in 2010; nog in uitvoering.
	-10.000,00	Nee	Project gestart in 2010; nog in uitvoering.
	104.486,55	Nee	Project gestart in 2010; nog in uitvoering.
	9.682,49	Nee	Project gestart in 2010; nog in uitvoering.
	2.331.567,93		

Overzicht restant kredieten van lopende investeringsprojecten (vervolg)

Nummer	Omschrijving	Krediet	Kosten	Opbrengsten
Thema Veiligheid				
6301010	N919; Poorten Veenhuizen	430.000,00	1.810,31	0
6301011	N379; aanp. vv. 0.3-4.3 EHK	240.000,00	246.885,00	0
6301012	N386; Mooi Zo Veilig Zo, De Groeve	425.000,00	5.129,48	0
6301013	N386/N858; rotonde Donderen	525.000,00	2.063,90	0
6310150	N386 Aansl N34Zuidl div. Maatr	738.769,00	2.808.083,14	-1.721.102,75
		2.358.769,00	3.063.971,83	-1.721.102,75
Totaal Verkeer Pup 2010		5.233.769,00	3.186.903,90	-1.721.102,75
Totaal Programma 3		62.054.947,00	47.827.114,70	-17.776.887,88
Programma 5. Leefomgeving				
Thema Plattelandsontwikkeling Relatienota gebieden				
6628480	Aankoop relatie nota gebieden	5.686.493,57	3.201.115,06	-16.990,00
Totaal Programma 5		5.686.493,57	3.201.115,06	-16.990,00
Programma 6. Middelen				
Thema Bedrijfsvoering Automatisering informatieplan 2009 en eerder				
5270702	Vervanging werkplekken 2007	1.090.000,00	1.098.007,31	-1.630,00
5270705	Migratie Office XP 2007	186.800,00	0	0
5270802	Info en Communicatie Basisvoorziening 2008	81.000,00	62.806,29	0
5270804	Hardware ERP 2008	277.000,00	45.000,00	0
5270807	Div investeringen vanuit prioriteit 6.2	525.000,00	87.778,73	0
5270808	Herstructurering IT huishouding prio 1.5	175.000,00	91.321,84	0
5270901	Info- en comm. basisvoorzieningen 2009	335.000,00	262.087,76	0
5270610	Omgevingsvergunning 2006	225.000,00	50.000,00	0
5270805	Processen digitaliseren mbt.verstrekken subsidies	96.000,00	24033,29	0
5270806	Bekabeling netwerk 2008	265.500,00	86,40	0
5280608	Vervanging niet-basis ICT	29.500,00	24.431,78	0
		3.285.800,00	1.745.553,40	-1.630,00
Thema Bedrijfsvoering Automatisering informatieplan 2010				
5270611	Omgevingsvergunning 2006	75.000,00	21.250,00	0
5271001	Vervanging lokaal Net werk 2010	157.000,00	0	0
5271002	Vervanging randapparatuur 2010	44.000,00	0	0
5271003	E-architectuur 2010	20.000,00	0	0
		296.000,00	21.250,00	0
Thema Bedrijfsvoering Facilitaire zaken revitalisering provinciehuis				
5270803	Processen digitaliseren mbt.e-government	492.000,00	180.318,60	0
5280701	Revitalisering provinciehuis BWK	6.425.816,82	5.578.040,14	-4.098,00
5280702	Revitalisering Sticht.Instal.	8.948.702,02	5.038.529,01	0
5280703	Revitalisering Meubilair +Bestuursruimte	1.604.036,00	1.450.222,56	0
5280704	Revitalisering Bestuursruimte BWK	708.000,00	28.785,79	0
5280705	Revitalisering prov.huis warmte+koude opslag	375.000,00	9.200,00	0
5280706	Revitalisering warmte+koude opslag	832.082,00	0	0
5280801	Huisvestingsbeleidsplan (ICT-voorz.)	412.500,00	127.099,31	0
		19.798.136,84	12.412.195,41	-4.098,00
Totaal Programma 6		23.379.936,84	14.178.998,81	-5.728,00
TOTAAL		111.393.146,41	81.883.224,10	-18.799.605,88

	Restant/tekort	Af te sluiten	Opmerkingen
	428.189,69	Nee	Uitvoering in 2011.
	-6.885,00	Nee	Uitgevoerd in 2010. Moet financieel nog worden afgewikkeld.
	419.870,52	Nee	Vorbereidingen gestart eind 2010; uitvoering in 2011.
	522936,10	Nee	Uitvoering in 2011.
	-348.211,39	Ja	Technisch en financieel afgerond.
	1.015.899,92		
	3.767.967,85		
	32.004.720,18		
	2.502.368,51	Nee	Dit krediet loopt door tot realisatie EHS is afgerond (2015). Afhankelijk van marktaanbod kunnen er aankopen worden gedaan onder deze titel
	2.502.368,51		
	-6.377,31	Ja	Afgerond
	186.800,00	Nee	Fase3 NieuweDigitaleWerkplek gepland in 2011
	18.193,71	Ja	Afgerond
	232.000,00	Nee	Gepland in blauwdruk vervanging SAN (opslagsystemen) 2011
	437.221,27	Nee	Fase3 NieuweDigitaleWerkplek gepland in 2011
	83.678,16	Nee	Gepland in blauwdruk vervanging SAN (opslagsystemen) 2011
	72.912,24	Nee	Gepland in blauwdruk vervanging SAN (opslagsystemen) 2011
	175.000,00	Nee	Uitvoering 2011/2012; zie voor voortgang paragraaf Bedrijfsvoering
	71.966,71	Nee	Uitvoering 2011/2012; zie voor voortgang paragraaf Bedrijfsvoering
	265.413,60	Nee	Uitvoering 2011
	5.068,22	Ja	In 2010 geïnvesteerd in een arbo gecertificeerde oplossing voor transport van post en pakketten.
	1.541.876,60		
	53.750,00	Nee	project gestart in 2010
	157.000,00	Nee	project gestart in 2010
	44.000,00	Nee	project gestart in 2010
	20.000,00	Nee	project gestart in 2010
	274.750,00		
	311.681,40	Nee	Uitvoering 2011/2012; zie voor voortgang paragraaf Bedrijfsvoering
	851.874,68	Nee	Uitvoering 2011
	3.910.173,01	Nee	Uitvoering 2011
	153.813,44	Nee	Uitvoering 2011
	679.214,21	Nee	Uitvoering 2011
	365.800,00	Nee	Uitvoering 2011
	832.082,00	Nee	Uitvoering 2011
	285.400,69	Nee	Uitvoering 2011
	7.390.039,43		
	9.206.666,03		
	48.309.528,19		

III.2 Stand en verloop van reserve en voorzieningen

Nummer		Saldo 31-12-2009 na bestemming resultaat reserves	2010 begrote rente	2010 begrote vermeerde- ringen	2010 begrote verminde- ringen	Saldo 31-12-2010 voor bestemming resultaat reserves	Resultaat op reserves	Saldo 31-12-2010 na bestemming resultaat reserves	Mutaties 2010 na bestemming resultaat reserves	2011 begrote rente
Algemene Reserves										
050001	Reserve voor algemene doeleinden	36.846.334	-		12.614.320	24.232.014		24.232.014	12.614.320-	-
050002	Saldireserve	1.578.726		3.466.762	972.726	4.072.762		4.072.762	2.494.036	
050005	Risicoreserve	19.000.000				19.000.000		19.000.000	-	
		57.425.060	-	3.466.762	13.587.046	47.304.776	-	47.304.776	10.120.284-	-
Bestemmingsreserves										
060111	Reserve monitoring voormalige stortplaatsen	1.319.219			66.190	1.253.029	335-	1.252.694	66.525-	
060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt	4.587.812		988.603	851.227	4.725.188	545.990	5.271.178	683.366	
060150	Reserve versterking economische structuur	6.504.000			3.000.000	3.504.000	1.850.836	5.354.836	1.149.164-	
060161	Reserve grondwaterheffing	624.172			300.000	324.172	139.467-	184.705	439.467-	
060199	Reserve Investerings verkeer en vervoer	24.088.952			1.741.679	22.347.273	-	22.347.273	1.741.679-	
060211	Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel	9.397.912			41.667	9.356.245	527.369-	8.828.876	569.036-	
060212	Reserve verdubbeling N33	11.965.000	-			11.965.000		11.965.000	-	-
060214	Reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	11.290.999			2.012.000	9.278.999	1.125.846-	8.153.153	3.137.846-	
060215	Reserve provinciaal aandeel ILG	10.995.532			3.313.719	7.681.813	9.682.291	17.364.104	6.368.572	
060218	Reserve Regio Specifiek Pakket	27.588.393	206.913	66.322.701	-	94.118.007	840.779-	93.277.228	65.688.835	466.386
060219	Reserve opbrengst aandelenverkoop Essent	151.537.368			151.537.368	-		-	151.537.368-	
060220	Reserve opbrengst 2e tranche aandelenverkoop Essent	41.059.000			41.059.000	-		-	41.059.000-	
060221	Dynamische cofinancieringsreserve	-		128.596.368		128.596.368		128.596.368	128.596.368	642.982
050006	Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten	20.838.464		394.570	10.375.034	10.858.000		10.858.000	9.980.464-	
		321.796.823	206.913	196.302.242	214.297.884	304.008.094	9.445.321	313.453.416	8.343.408-	1.109.368
Totalen algemene reserves en bestemmingsreserves		379.221.883	206.913	199.769.004	227.884.930	351.312.870	9.445.321	360.758.192	18.463.692-	1.109.368
Voorzieningen										
Voorzieningen middelen derden										
072110	Voorziening spaarhypotheken	1.944.653	156.785			2.101.438		2.101.438	-	100.000
		1.944.653	156.785	-	-	2.101.438		2.101.438	-	100.000
Voorzieningen										
083173	Voorziening groot onderhoud provinciehuis	2.146.491		351.930	792.866	1.705.555			440.936-	
083177	Voorziening groot onderhoud museum	675.632		121.899	-	797.531			121.899	
083179	Voorziening spaarverlof	200.000		-	58.640	141.360			58.640-	
083180	Voorziening op vordering op verkoop Vennootschap BV	18.248.444		-	-	18.248.444			-	
083181	Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambts- dragers (Appa), (voorheen Reserve t.b.v de in te stellen voorziening pensioenen)	7.291.222		112.825	553.588	6.850.459			440.763-	
083182	Voorziening groot onderhoud Depot Drents Museum	-		-	-	-			-	
Totalen voorzieningen		28.561.790	-	586.654	1.405.094	27.743.350		27.743.350	818.440-	-
Saldo reserves en voorzieningen		409.728.326*	363.698	200.355.658	229.290.024	381.157.658		390.602.979	19.282.132	1.209.368
		2.010				2011				
Bespaarde rente obv 3% over de reserve's (aanvang van het jaar)		11.377.000				10.539.000				

* Incl. bestemming resultaat 2009.

	2011 begrote vermeerde- ringen	2011 begrote verminde- ringen	Saldo 31-12-2011	2012 begrote rente	2012 begrote vermeerde- ringen	2012 begrote verminde- ringen	Saldo 31-12-2012	2013 begrote rente	2013 begrote vermeerde- ringen	2013 begrote verminde- ringen	Saldo 31-12-2013	2014 begrote rente	2014 begrote vermeerde- ringen	2014 begrote verminde- ringen	Saldo 31-12-2014
		3.768.755	20.463.259	-	8.131.949		28.595.208	-	12.666.337		41.261.545		13.932.027		55.193.572
		3.797.762	275.000			125.000	150.000			75.000	75.000			75.000	-
			19.000.000				19.000.000				19.000.000				19.000.000
	-	7.566.517	39.738.259	-	8.131.949	125.000	47.745.208	-	12.666.337	75.000	60.336.545	-	13.932.027	75.000	74.193.572
			1.252.694				1.252.694				1.252.694				1.252.694
		340.000	4.931.178			340.000	4.591.178			340.000	4.251.178			340.000	3.911.178
		3.504.000	1.850.836				1.850.836				1.850.836				1.850.836
			184.705				184.705				184.705				184.705
		3.549.583	18.797.690			16.727.163	2.070.527			756.995	1.313.532			470.844	842.688
		76.667	8.752.209			3.340.000	5.412.209			4.212.209	1.200.000			1.200.000	-
			11.965.000	-			11.965.000	-			11.965.000				11.965.000
		6.000.000	2.153.153			1.140.698	1.012.455			1.012.455	-			-	-
			17.364.104				17.364.104			10.995.532	6.368.572				6.368.572
	-	22.331.508	71.412.106	357.061	-	15.730.720	56.038.447	280.192	-	9.866.944	46.451.695	232.258		8.340.012	38.343.941
			-				-				-				-
			-				-				-				-
			129.239.350	646.197			129.885.547	649.428			130.534.975	652.675			131.187.650
	-	5.468.000	5.390.000		-	2.990.000	2.400.000			1.400.000	1.000.000			1.000.000	-
	-	41.269.758	273.293.026	1.003.258	-	40.268.581	234.027.702	929.620	-	28.584.135	206.373.188	884.933	-	11.350.856	195.907.265
	-	48.836.275	313.031.285	1.003.258	8.131.949	40.393.581	281.772.910	929.620	12.666.337	28.659.135	266.709.733	884.933	13.932.027	11.425.856	270.100.837
	2011 vermeerde- ringen	2011 verminde- ringen	Saldo 31-12-2011	2012 begrote premie-inleg	2012 vermeerde- ringen	2012 verminde- ringen	Saldo 31-12-2012	2013 begrote premie-inleg	2013 vermeerde- ringen	2013 verminde- ringen	Saldo 31-12-2013	2014 begrote premie-inleg	2014 vermeerde- ringen	2014 verminde- ringen	Saldo 31-12-2014
	-		2.201.438	100.000	-		2.301.438	100.000			2.401.438	100.000			2.501.438
	-	-	2.201.438	100.000	-	-	2.301.438	100.000	-	-	2.401.438	100.000	-	-	2.501.438
	351.930	441.570	1.615.915		300.000	300.000	1.615.915		300.000	300.000	1.615.915		300.000	300.000	1.615.915
	121.899	358.101	561.329		100.000	100.000	561.329		100.000	100.000	561.329		100.000	100.000	561.329
		141.360	-				-				-				-
			18.248.444				18.248.444				18.248.444				18.248.444
	140.000	500.000	6.490.459		140.000	500.000	6.130.459		140.000	500.000	5.770.459		140.000	500.000	5.410.459
	-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
	613.829	1.441.031	26.916.148	-	540.000	900.000	26.556.148	-	540.000	900.000	26.196.148	-	540.000	900.000	25.836.148
	613.829	50.277.306	342.148.870	1.103.258	8.671.949	41.293.581	310.630.496	1.029.620	13.206.337	29.559.135	295.307.318	984.933	14.472.027	12.325.856	298.438.423
			2012				2013				2014				2015
			9.391.000				5.635.000				8.001.000				8.103.000

050001	Reserve voor algemene doeleinden				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	36.846.334	24.232.014	20.463.259	28.595.208	41.261.545
Begrote onttrekking	12.614.320	3.768.755	0	0	0
Begrote toevoeging	0	0	8.131.949	12.666.337	13.932.027
Saldo einde jaar	24.232.014	20.463.259	28.595.208	41.261.545	55.193.572

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Dit is een vrij besteedbare reserve voor algemene doeleinden. De reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen van de provincie en wordt gebruikt voor het sluitend maken van de meerjarenbegrotingen conform de voorjaarsnota 2010.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	Er wordt geen rente aan de reserve toegevoegd. De geraamde onttrekkingen in 2011 zijn bedoeld om de begroting sluitend te maken. De toevoegingen in 2010 t/m 2014 zijn het resultaat van de geraamde overschotten in die begrotingen.
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>In 2010 is een onttrekking geraamd van € 12.614.320,- Dit bedrag is het saldo van de onttrekking ten behoeve van het sluitend maken van de begroting en het resultaat van de 1e en 2e Bestuursrapportage 2010.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De begrote onttrekkingen. De bestemming van het resultaat kan verwerkt worden na vaststelling Jaarstukken 2010.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

050002	Saldireserve				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	1.578.726	4.072.762	275.000	150.000	75.000
Begrote onttrekking	972.726	3.797.762	125.000	75.000	75.000
Begrote toevoeging	3.466.762	0	0	0	0
Saldo einde jaar	4.072.762	275.000	150.000	75.000	0

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Bedragen die worden overgeheveld naar volgende boekjaren worden via deze reserve van het ene naar volgende boekjaren overgeheveld. Overheveling vindt slechts plaats met instemming van PS.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	Overhevelingen zoals opgenomen in de afgelopen jaarrekeningen, waartoe u inmiddels heeft besloten, zijn in dit overzicht verwerkt.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2010 gepland?
	Gepland was in 2010 toe te voegen de overhevelingen van 2010 naar 2011 zoals aangegeven in de 2e Bestuursrapportage 2010. De begrote onttrekking is de toevoeging aan de exploitatie van de overhevelingen van 2009 naar 2010.
	Wat is in 2010 gerealiseerd?
	De begrote onttrekkingen en toevoegingen.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

050005	Risicoreserve				
	2010	2011	2012	2013	2014
Verloop					
Saldo aanvang jaar	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000
Begrote onttrekking	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve is bedoeld om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen die niet door een specifieke voorziening of de algemene reserve worden gedekt. Deze reserve is onderdeel van de totale weerstandscapaciteit en wordt betrokken bij de paragraaf weerstandsvermogen.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Toelichting	De omvang van deze reserve achten wij de minimumomvang van de totale algemene reserves. Deze reserve is bij het vaststellen van de Begroting 2008 ingesteld.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2010 gepland?
	N.v.t.
	Wat is in 2010 gerealiseerd?
	N.v.t.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

060111	Reserve monitoring voormalige stortplaatsen				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	1.319.219	1.252.694	1.252.694	1.252.694	1.252.694
Begrote onttrekking (2)	66.190	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De reserve is ingesteld om onderzoeken, monitoring en beheer van voormalige stortplaatsen te waarborgen. Deze reserve is gevoed uit een extra opslag op de nazorgheffing en is in de Leemtewet gekoppeld aan voormalige stortplaatsen. Momenteel vindt geen heffing meer plaats.				
Portefuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	G. Gjaltema				
Programma	5. Leefomgeving				
Product	P-5.2 Bodem				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Deze reserve is gevoed middels de leemtewetheffing. De leemtewetheffing is in artikel 15.44 lid 1c van de Wet milieubeheer opgenomen. Wettelijk is bepaald dat deze heffing uitsluitend bedoeld is voor inventarisatie van voormalige stortplaatsen en monitoring van oude stortplaatsen. Dit zal ook in de periode 2010-2014 plaatsvinden voor de (potentiële) spoedlocaties en eventuele herontwikkelingslocaties. Een deel van de voormalige stortplaatsen heeft in deze periode geen prioriteit (geen actuele risico's voor mens en milieu) en zal na 2015 aangepakt worden. In 2010 zijn kosten geraamd voor de stortplaats Bolmert, stortplaats Leemskoel en voor aanvullend onderzoek van elf andere voormalige stortplaatsen. In totaal is hiervoor € 66.190,- geraamd; dit wordt in deze reserve verrekend. VROM onderzoekt momenteel de mogelijkheid de aanpak (sanering) van voormalige stortplaatsen via Leemtewetheffing mogelijk te maken. Indien op basis van dit onderzoek besloten wordt de Leemtewetheffing ook in te zetten voor de aanpak van voormalige stortplaatsen, wordt dit in de toekomst ten laste van deze reserve gebracht.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De geplande projecten zijn uitgevoerd. De overschrijding van € 335,- is verwaarloosbaar.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>				
Begrote lasten programma (5)	66.190				
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	66.525				
Begrote baten programma (7)					
Werkelijke/beoogde baten programma (8)					
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	1.252.694				

060124	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	4.587.812	5.271.178	4.931.178	4.591.178	4.251.178
Begrote onttrekking (2)	851.227	340.000	340.000	340.000	340.000
Begrote toevoeging (3)	988.603	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het onderhouden van de vaarverbinding Meppel-De Punt.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Teamleider	G.Jansen
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid
Product	P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De reserve is ingesteld om met een vast geïndexeerd budget het beheer en onderhoud van de vaarweg Meppel-De Punt te waarborgen. Door het instellen van de reserve worden er geen extra claims op de provinciale middelen gelegd. Met behulp van de Brokx-Nat-systematiek wordt jaarlijks het Meerjaren(groot) onderhoudsplan bijgesteld, waarin de verwachte uitgaven voor het onderhoud aan de vaarweg worden vastgesteld. Deze verwachte uitgaven vormen de verminderingen die aan programmaonderdeel 33304 worden toegevoegd. Het saldo van de reserve moet tot 2024 toereikend zijn om het totale onderhoud uit te kunnen voeren. Na deze periode stopt de bijdrage voor groot onderhoud van het rijk en zal de grondslag van de reserve heroverwogen moeten worden. In het kader van de bezuinigingen zijn de begrote onderhoudslasten met € 250.000 gereduceerd. Als gevolg van de lagere rijksinkomsten (btw-deriving ad € 340.000) loopt het saldo van de reserve bij deze begrote onderhoudslasten per jaar met € 340.000 terug.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>In het najaar 2010 is gewerkt aan onderhoud van de Norgerbrug, Brug De Punt en het Oeverbestek MdP 2010.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>"In 2010 stond de aanleg van de passantenhaven Dieverbrug op de planning. De aanleg van de passantenhaven is vertraagd wegens problemen bij de gemeentelijke bestemmingsplanprocedure. Bij de de 2e bestuursrapportage is het geld reeds verrekend met de reserve.</p> <p>Deze onderhoudswerkzaamheden aan bruggen en oevers dienen zoveel mogelijk plaats te vinden buiten het vaarseizoen en lopen over de jaarschijf heen. Omdat de winter al vroeg is ingevallen konden alle voorgenomen werkzaamheden niet worden uitgevoerd en is er € 142.000 minder uitgegeven dan begroot. De baten zijn fors hoger (€ 404.000) omdat er door de droge zomer meer water opgepompt diende te worden en hiervoor een vergoeding wordt ontvangen. Voorgesteld wordt de bijhorende resterende middelen ad € 546.000 toe te voegen aan de reserve Beheer vaarweg Meppel-De Punt. "</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>geen</p>

Begrote lasten programma (5)	1.830.615	2.190.436	2.238.689	2.287.851	2.287.851
Te verrekenen apparaatskosten (5a)	1.372.688	1.099.850	1.086.845	1.090.000	1.090.000
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	1.688.957	2.190.436	2.238.689	2.287.851	2.287.851
Werkelijke/beoogde apparaatskosten (6a)	1.372.688	1.099.850	1.086.845	1.090.000	1.090.000
Begrote baten programma (7)	3.340.679	3.048.920	3.082.800	3.151.300	3.151.300
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	3.745.011	3.048.920	3.082.800	3.151.300	3.151.300
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5+5a-6-6a-7+8)	5.271.178	4.931.178	4.591.178	4.251.178	3.911.178

060150	Reserve versterking economische structuur				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	6.504.000	5.354.836	1.850.836	1.850.836	1.850.836
Begrote onttrekking (2)	3.000.000	3.504.000	0	0	0
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het versterken van de sociaaleconomische structuur in Drenthe in brede zin, gericht op de verwezelijking van een duurzame economische ontwikkeling. Naast de inzet op de nieuwe nationale en Europese economische programma's werken wij aan projecten en initiatieven die bijdragen aan de versterking van de economische structuur en/of de transitie naar de kenniseconomie, maar die buiten de reikwijdte van de nieuwe SNN-programma's vallen.				
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra				
Teamleider	J. Geveke				
Programma	4. Kennis werkt				
Product	P-4.0 Economie				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>In 2010 was een cofinancieringsbijdrage aan projecten geraamd van € 8,5 miljoen.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Vanuit Versterking Economische Structuur is hiervan uiteindelijk € 6,6 miljoen gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De afwijking van € 1,9 miljoen wordt in hoofdzaak veroorzaakt door twee factoren. Ten eerste is de Stichting Sensor City nog niet opgericht. Voor Sensor City hebben GS € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld. Het project is wel gestart, maar pas als de stichting is opgericht kan deze € 1,5 miljoen als verplichting worden opgevoerd. Er is dus geen inhoudelijke vertraging, maar wel een boekhoudkundige. De tweede factor betreft de afrekening van het project Waterpoort Meppel. Door lagere uitgaven binnen dat project is de provinciale bijdrage uiteindelijk vastgesteld op € 1,9 miljoen i.p.v. € 2,3 miljoen. Het voordeel van de lagere bijdrage vanuit VES middelen is met deze reserve verrekend.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>De bijdrage voor Sensor City zal in 2011 als verplichting worden geboekt.</p>				
Begrote lasten programma (5)	8.464.212	8.519.485	2.877.756	3.041.977	3.041.977
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	6.638.376	8.519.485	2.877.756	3.041.977	3.041.977
Begrote baten programma (7)	-	-	-	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	25.000	-	-	-	-
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	5.354.836	1.850.836	1.850.836	1.850.836	1.850.836

060161	Reserve grondwaterheffing				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	624.172	184.705	184.705	184.705	184.705
Begrote onttrekking (2)	300.000	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het financieren van de wettelijke taak van de provincie op het gebied van grondwaterbeheer (waarnemen grondwaterstanden, beheer meetnet, uitvoeren onderzoek etc.). Daarnaast worden de middelen ingezet voor het stimuleren van projecten door derden, gericht op duurzaam grondwaterbeheer.				
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin				
Teamleider	C. Hussels				
Programma	5 Leefomgeving				
Product	P-5.0 Waterhuishouding				
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>In 2010 zijn uitgaven gepland tot een bedrag van € 1.020.000,-- voor bijdragen aan projecten van derden gericht op actief grondwaterbeheer, kosten voor onderzoek, kosten voor aanpassing grondwatermeetnet en apparaatskosten ten behoeve van het grondwaterbeheer.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Gerealiseerd zijn uitgaven tot een bedrag van € 1.181.368,-- Substantieel onderdeel daarvan is een bedrag van € 403.785,-- voor het project SAWA Sensors en water. De overige onderzoeken en reguliere werkzaamheden zijn conform de planning uitgevoerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De begrote lasten zijn met € 164.000,-- overschreden en er is € 25.000,-- meer belasting ontvangen dan geraamd. Per saldo een nadeel van ruim € 139.000,--. Dit nadeel komt ten laste van de reserve.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>We streven ernaar een buffer in deze reserve aan te houden van circa € 150.000,--. Dat niveau is nu nagenoeg bereikt.</p>				
Begrote lasten programma (5)	1.020.000	785.000	785.000	700.000	700.000
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	1.184.368	785.000	785.000	700.000	700.000
Begrote baten programma (7)	720.000	700.000	700.000	700.000	700.000
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	744.901	700.000	700.000	700.000	700.000
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	184.705	184.705	184.705	184.705	184.705

060199	Reserve Investerings verkeer en vervoer				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	24.088.952	22.347.273	18.797.690	2.070.527	1.313.532
Begrote onttrekking (2)	1.741.679	3.549.583	16.727.163	756.995	470.844
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Egaliseren van de kapitaallasten van infrastructurele investeringen.				
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra				
Teamleider	S.A.B. de Vries				
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid				
Product	P-3.0 Verkeer				
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2010 gepland?				
	Onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten met betrekking tot investeringen verkeer en vervoer.				
	Wat is in 2010 gerealiseerd?				
	De geraamde onttrekkingen zijn conform begroting gerealiseerd. Er is nu weer enige reserve opgebouwd omdat o.a. een groot project, Norgerbrug, nog in de planvorming zit.				
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
Begrote lasten programma (5)	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?				
	N.v.t.				
	7.725.319	9.533.223	22.710.803	6.454.484	6.940.472
	7.725.319	9.533.223	22.710.803	6.454.484	6.940.472
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	22.347.273	18.797.690	2.070.527	1.313.532	842.688

060211	Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	9.397.912	8.828.876	8.752.209	5.412.209	1.200.000
Begrote onttrekking (2)	41.667	76.667	3.340.000	4.212.209	1.200.000
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Herstel van de vaarverbinding Erica - Ter Apel.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Teamleider	R.B. Leemrijse
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid
Product	P-3.2 Beheer en onderhoud vaarwegen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Bij besluit van 31 januari 2007 is door uw staten de Bestemmingsreserve Erica-Ter Apel ingesteld. Deze reserve is ingesteld vanuit de afkoopsom van de overdracht van de N34 en er is een storting gedaan van € 10 miljoen als aandeel van de provincie Drenthe in het totale investeringsvolume. Bij de 1e bestuursrapportage 2010 is voor de jaren 2013 en 2014 voorgesteld om vanuit deze reserve € 700.000 euro per jaar beschikbaar te stellen t.b.v. het onderhoud aan de N34 die van het rijk is overgenomen, maar waarvoor nog geen dekking is voor de extra onderhoudskosten. Na de realisatie van de vaarverbinding zal deze reserve worden opgeheven.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>In 2010 zijn de fase 1-werken, waaronder de laatste werkzaamheden aan de bruggen, de oeverconstructies en het baggeren, afgerond en is fase 1 opengesteld.</p> <p>In 2010 zijn de bestekken 1469 Vervangen van een oeverconstructie en baggeren in de vaarverbinding, 1470 Aanleggen van een nieuw kanaal en kunstwerk met bijbehorende werkzaamheden, 1472 Nieuw te maken bruggen (1 ophaal/trambrug en 1 vaste fietsbrug) en 1475 Spaarsluis aanbesteed. De bestekken 1471 Klazienaveen-Noord en 1473 Hondsrugtraject zijn in voorbereiding. De grondaankoop vormt een probleem, naast de onteigeningsprocedure blijven onderhandelingen gaande om dit via minnelijke weg te regelen. Het project loopt hierdoor enige vertraging op.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Op het totale project worden geen afwijkingen verwacht. De aanbestedingen vallen tot op heden nog mee, daarentegen vallen de grondaankopen iets hoger uit dan gepland. De aanbesteding van het omvangrijke Hondsrugtraject in 2011 zal echter vooral inzicht geven in de uitgaven van het totale project. De werkelijke lasten en baten lopen iets achter op schema, wat wordt veroorzaakt door de vertraagde grondaankoop. De werkelijke inkomsten lopen achter bij de verwachte inkomsten. Eind 2010 is een voorschot aangevraagd op de EFRO-subsidie (circa 2 miljoen euro), maar deze is nog in behandeling. Van de gemeente Emmen is in 2010 1 miljoen euro ontvangen, welk bedrag wij niet in de begroting 2010 hadden geraamd, maar in latere jaren.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Wat in 2010 meer is uitgegeven wordt later minder uitgegeven. Het project dient in verband met subsidievoorwaarden afgerond te worden in 2013. Deze datum komt hierdoor niet in gevaar.</p>

Begrote lasten programma (5)	2.125.000	6.100.000	8.000.000	5.364.413	500.000
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	1.670.036	6.100.000	8.000.000	5.364.413	500.000
Begrote baten programma (7)	2.083.333	6.023.333	4.660.000	1.324.834	-
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	1.101.000	6.023.333	4.660.000	1.324.834	-
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	8.828.876	8.752.209	5.412.209	1.200.000	-

060212	Reserve verdubbeling N33				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	11.965.000	11.965.000	11.965.000	11.965.000	11.965.000
Begrote onttrekking	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar	11.965.000	11.965.000	11.965.000	11.965.000	11.965.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Realisatie van de verdubbeling N33.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Teamleider	S.A.B. de Vries
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid
Product	P-3.0 Verkeer
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2010 gepland?
	De afronding van de OTB/MER
	Wat is in 2010 gerealiseerd?
	OTB/MER is in het najaar ter ondertekening aangeboden aan de minster van I&M. Minister Schultz heeft deze op 4 januari 2011 ondertekend.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?	N.v.t.

060214	Reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	11.290.999	8.153.153	2.153.153	1.012.455	-
Begrote onttrekking (2)	2.012.000	6.000.000	1.140.698	1.012.455	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het wegwerken van achterstallig onderhoud en het treffen van verbeteringswerkzaamheden aan de N34.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Teamleider	S.A.B. de Vries
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid
Product	P-3.0 Verkeer
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Afronding werken Gieten - Ees Vorbereiding tunnel Ees Vorbereiding aansluiting Exloo"</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De bovenstaande projecten zijn gestart / afgerond.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Er zijn twee woningen gekocht voor de aanleg van de aansluiting Exloo. Deze panden kwamen in de openbare verkoop, in overleg met de verantwoordelijk gedeputeerde is gekozen voor een anticiperende aankoop. Deze aankoop was niet gepland in 2010.</p> <p>wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>De bestedingen en onttrekkingen binnen de begroting 2013 en 2014 dienen te worden aangepast, omdat binnen de beschikbare ruimte van deze reserve gewerkt moet worden en in 2010 meer is uitgegeven. Wat in 2010 meer is uitgegeven wordt later minder uitgegeven.</p>

Begrote lasten programma (5)	2.012.000	6.000.000	1.140.698	1.016.307	-
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	3.137.846	6.000.000	1.140.698	1.016.307	-
Begrote baten programma (7)					
Werkelijke/beoogde baten programma (8)					
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	8.153.153	2.153.153	1.012.455	-	-

060215	Reserve provinciaal aandeel ILG				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	10.995.532	17.364.104	17.364.104	17.364.104	6.368.572
Begrote onttrekking (2)	3.313.719	-	-	10.995.532	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Uitvoering geven aan de afspraken in de bestuurovereenkomst met het Rijk over de realisatie van prestaties in het landelijk gebied.
Portefeuillehouder	R.Munnikma
Programma manager	R.Klopstra
Programma	5. Leefomgeving
Product	P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)
Inhoudelijke en financiële toelichting	Wat was in 2010 gepland?
	Voor 2010 was een onttrekking voorzien van 3,3 miljoen.
	Wat is in 2010 gerealiseerd?
	Het voordelig saldo met betrekking tot de uitvoering van de rijksdoelen uit het pmjp zoals overeengekomen in de bestuurovereenkomst bedroeg € 7,8 miljoen. Daarnaast wordt voorgesteld om het voordeel op de provinciale doelen ad € 924.000,-- eveneens te reserveren. Totaal € 8.732.000,--. Tenslotte wordt voorgesteld om het voordeel van € 950.000,-- op Kosten actualisatie regio-visie Groningen-Assen te reserveren in de ILG reserve. Voor een uitgebreidere toelichting op de realisatie en verschillen van product 5.6 verwijzen wij u naar de desbetreffende paragraaf in de jaarstukken.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	Zie toelichting bij programma 5 Leefomgeving op product P-5.6 Plattelandsontwikkeling (pMJP)
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
Gelet op de voorgenomen rijksbezuinigingen is de ontwikkeling van de reserve onzeker.	

Begrote lasten programma (5)	85.588.321	75.501.620	71.523.385	71.797.713	53.162.968
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	55.509.144	75.501.620	71.523.385	71.797.713	53.162.968
Begrote baten programma (7)	69.818.821	64.538.867	62.954.066	62.954.064	47.011.832
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	49.421.935	64.538.867	62.954.066	62.954.064	47.011.832
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	17.364.104	17.364.104	17.364.104	6.368.572	6.368.572

060218	Reserve Regio Specifiek Pakket				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	27.588.393	93.277.228	71.412.106	56.038.447	46.451.695
Inflatiecorrectie/rente (2)	206.913	466.386	357.061	280.192	232.258
Begrote onttrekking (3)	-	22.331.508	15.730.720	9.866.944	8.340.012
Begrote toevoeging (4)	66.322.701	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het RegioSpecifieke Pakket (RSP) is de katalysator voor brede, integrale stedelijke gebiedsontwikkelingen. Het inhoudelijke en financiële raamwerk is door uw staten in de Kadernota's uitvoering RSP/RSP-plus Drenthe 2009 en 2010 goedgekeurd. Met uitzondering van de spoorlijn Zwolle-Emmen worden de projecten in een langjarig partnerschap met de steden uitgevoerd. De steden Assen, Emmen en Coevorden hebben hier de 'lead'. Provincie en gemeenten hebben de afgelopen periode nauw samengewerkt bij het formuleren van de ambities, de visie en de strategie.
Portefeuillehouder	S.B. Swierstra
Programma manager	E.A. Martens
Programma	3. Ruimte en bereikbaarheid
Product	P-3.0 Verkeer
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Om de Drentse cofinanciering op gelijk peil te houden met het rijksgeld vindt een IBOI-indexering plaats ten bedrage van € 206.913,-. In 2010 wordt vanuit de reserve Opbrengst aandelenverkoop Essent een bedrag van € 64 miljoen toegevoegd aan de reserve RSP. Daarnaast een toevoeging van een bedrag van € 2.322.701,- vanuit het Provinciefonds, Regionale REP-gelden die zijn ontvangen van het Rijk. Er zal een dotatie plaatsvinden aan het SNN van 2.353.000,- om de toevoeging van het rijksgeld te bewerkstelligen in het kader van het RMF. Aan de gemeenten Coevorden en Emmen zullen voorschotten/ beschikkingen worden verleend voor een bedrag van € 3,1 miljoen. Het bedrag dat van het SNN zal worden ontvangen, inclusief rijksgeld € 5.986.000,-, zal worden toegevoegd aan de reserve.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De dotaties hebben plaatsgevonden. Daarnaast heeft er nog een extra dotatie aan SNN plaatsgevonden om de rijks-IBOI zo ook te kunnen onttrekken. Er is aan Emmen een beschikking afgegeven voor De verbinding, met daarbij de verplichting van € 5.005.355,-. De in de beschikking genoemde bijdrage van Klimaat en Energie van € 500.000,- is in de reserve RSP gestort. Aan Coevorden is een voorschot verleend van € 592.709,-. De verplichting voor de verrekening met Assen is opgenomen voor een bedrag van € 859.825,- als last en van € 2.748.622,- als ontvangst.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Ten tijde van de 2e bestuursrapportage was er tussen de provinciale en gemeentelijke administratie nog geen overeenstemming over de wijze waarop de verrekening met Assen onderling zou verlopen. Dit levert in 2010 een extra ontvangst op van € 2,7 miljoen en een extra last van 8,6 ton.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>De kasstromen zullen meerjarig iets verschuiven zonder financiële gevolgen voor de liquiditeit van de reserve.</p>

Begrote lasten programma (5)	5.640.725	24.312.027	24.896.447	18.837.866	18.479.765
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	9.137.126	24.312.027	24.896.447	18.837.866	18.479.765
Begrote baten programma (7)	5.986.000	1.480.519	9.165.727	8.970.922	10.139.753
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	8.641.622	1.480.519	9.165.727	8.970.922	10.139.753
Saldo einde jaar (9=1+2-3+4+5-6-7+8)	93.277.228	71.412.106	56.038.447	46.451.695	38.343.941

060219	Reserve opbrengst aandelenverkoop Essent				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	151.537.368	-	-	-	-
Begrote onttrekking	151.537.368	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De netto verkoopopbrengst van de aandelen Essent ad € 151.537.368,-- is in deze reserve gestort. De renteopbrengst van dit bedrag wordt gebruikt voor de voeding van de Reserve RSP.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Deze reserve is in 2009 ingesteld bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2009 (blz.13): De netto verkoopopbrengst van de aandelen Essent is verantwoord als incidentele bate en direct doorgesluisd naar deze reserve. De renteopbrengst van dit bedrag wordt gebruikt voor de voeding van de Reserve Regio Specifiek Pakket. Bij de Voorjaarsnota 2010 is voorgesteld het saldo van de reserve over te hevelen naar respectievelijk de RSP-reserve en de Dynamische Cofinancieringsreserve, waarna deze reserve geen saldo meer heeft. De Reserve opbrengst aandelenverkoop Essent wordt per 31 december 2010 opgeheven.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De begrote onttrekkingen, zijnde de stortingen in de RSP-reserve en de Dynamische Cofinancieringsreserve, zijn gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

060220	Reserve opbrengst 2e tranche aandelenverkoop Essent				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	41.059.000	-	-	-	-
Begrote onttrekking	41.059.000	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Geen specifieke doelstelling; het gaat hier om een algemene reserve.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Deze reserve is bij het vaststellen van de Jaarrekening 2009 door uw staten ingesteld. Het betreft de 2e tranche van de netto verkoopopbrengst van de aandelen Essent. Dit is verantwoord als incidentele bate en direct doorgesluisd naar deze reserve. Het betreft een vordering die nog niet daadwerkelijk is ontvangen, omdat het geld nog uitstaat als bruglening aan Enexis Holding NV. De aflossing van deze lening vindt de komende jaren gefaseerd plaats. Bij de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen 2010 is besloten het saldo van deze reserve toe te voegen aan de bestemmingsreserve Dynamische cofinancieringsreserve. De reserve zal per 31 december 2010 worden opgeheven.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De begrote onttrekking aan deze reserve, zijnde de storting in de Dynamische cofinancieringsreserve ad € 41.059.000,-, is gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

060221	Dynamische cofinancieringsreserve				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	-	128.596.368	129.239.350	129.885.547	130.534.975
Inflatiecorrectie/rente	-	642.982	646.197	649.428	652.675
Begrote onttrekking	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging	128.596.368	-	-	-	-
Saldo einde jaar	128.596.368	129.239.350	129.885.547	130.534.975	131.187.650

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Beschikbaar stellen van middelen voor cofinanciering van programma's en projecten op het ruimtelijk-economische gebied, om de doelstellingen die de provincie hanteert voor het omgevingsbeleid en het beleid inzake de regionale economie te realiseren.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De eerste voeding ad € 87.537.368,-- in 2010 betrof het resterende saldo van de Reserve opbrengst aandelenverkoop Essent na onttrekking van de benodigde middelen voor de financiering van de RSP-verplichtingen. De tweede voeding betrof het saldo van de Reserve opbrengst 2e tranche aandelenverkoop Essent ad € 41.059.000,--. Daarnaast wordt aan deze reserve rente toegevoegd vanwege het behoud van de waardevastheid. Het percentage is net als bij de RSP-reserve de Index bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Volgens de meest recente ramingen van CBS is dit percentage voor 2011 0,5%. Dit percentage gebruiken we ook voor de jaren daarna. De IBOI van een boekjaar wordt in het daaropvolgend voorjaar vastgesteld, waardoor jaarlijks een correctie gemaakt moet worden. Voor de financiële dekking van projecten en programma's die vanuit deze reserve worden gedekt zijn spelregels opgesteld. Deze zijn in de voorjaarsnota 2010 opgenomen. De projecten worden geselecteerd op basis van een programmatische aanpak. Op dit moment is nog niet bekend, wat de onttrekkingen in de komende jaren zullen zijn. Via motie 2010-27 bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2010 is door PS aangegeven dat € 25 miljoen binnen deze reserve ingezet dient te worden voor de beleidsdoelen sociaal economische vitalisering van het platteland en de versterking van de structuur van het landelijk gebied.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De begrote toevoegingen zijn gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

050006	Reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	20.838.464	10.858.000	5.390.000	2.400.000	1.000.000
Begrote onttrekking (2)	10.375.034	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000
Begrote toevoeging (3)	394.570	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Deze reserve is bij de Voorjaarsnota PLUS 2007 ingesteld om gebiedsgerichte cofinanciering van relatief grote projecten mogelijk te maken, waarbij het met name gaat om cofinanciering voor Europese programma's of bijdragen aan relatief grootschalige projecten om zodoende financiering mogelijk te maken. RSP-projecten worden niet meer uit deze reserve gedekt. Hiervoor is een aparte reserve ingesteld.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Het saldo van deze bestemmingsreserve is gebaseerd op de besluiten in de Voorjaarsnota 2009 die door u op 2 juli 2009 is vastgesteld. Daarnaast is in de begroting 2010 de onttrekking in verband met de ontwikkeling van het regiopark Groningen-Assen verwerkt (zie aanbiedingsbrief begroting 2010). Inmiddels is in 2010 een bedrag van € 1.106.000,- afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve, omdat deze gelden binnen deze reserve niet meer nodig zijn. Ten slotte hebben wij in de Voorjaarsnota 2010 voorgesteld de reservering van € 2.000.000 voor Motie 19 VJN 2007 Plus gelijke kansen onderwijsbeleid (OV-Kaart) te laten vervallen. Dit bedrag was nog niet in de (exploitatie)begroting opgenomen en samen met een kleine afronding hebben we in de Voorjaarsnota 2010 € 2.001.034 overgeheveld naar de algemene reserve.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Alle geplande onttrekkingen zijn gerealiseerd. Ook de geplande toevoeging is gerealiseerd.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

Begrote lasten programma (5)	10.375.034	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000
Werkelijke/beoogde lasten programma (6)	10.375.034	5.468.000	2.990.000	1.400.000	1.000.000
Begrote baten programma (7)	394.570	-	-	-	-
Werkelijke/beoogde baten programma (8)	394.570	-	-	-	-
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	10.858.000	5.390.000	2.400.000	1.000.000	-

072110	Voorziening spaarhypotheken				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	1.944.653	2.101.438	2.201.438	2.301.438	2.401.438
Begrote premie-inleg	156.785	100.000	100.000	100.000	100.000
Begrote onttrekking	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-
Saldo einde jaar	2.101.438	2.201.438	2.301.438	2.401.438	2.501.438

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Het veiligstellen van de door de provinciale medewerkers gespaarde bedragen ten behoeve van aflossing van hypothecaire geldleningen.
Portefeuillehouder	T. Klip
Teamleider	E. Bos
Programma	N.v.t.
Product	N.v.t.
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De voorziening is in het leven geroepen om de gespaarde middelen van medewerkers met een spaarhypotheek te beheren. Per 1 januari 2007 is de hypotheekregeling opgeheven. Daardoor zal het aantal spaarhypotheken afnemen en op lange termijn ook de hoogte van de voorziening dalen. Voorlopig wordt ervan uitgegaan dat door premie-inleg het saldo de komende jaren nog zal toenemen. Door aflossing in verband met verkoop van woningen kan de voorziening in omvang afnemen, maar daarmee is geen rekening gehouden omdat het effect hiervan niet in te schatten is. De stijging van het spaarsaldo heeft overigens voor de provincie geen gevolgen, omdat de voorziening gelijk is aan de schuldpositie. Meerjarig houden we rekening met een jaarlijkse stijging van het spaarsaldo van € 100.000,-.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Een toevoeging van € 156.785,-</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

083173	Voorziening groot onderhoud provinciehuis				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	2.146.491	1.705.555	1.615.915	1.615.915	1.615.915
Begrote onttrekking (2)	1.151.500	441.570	300.000	300.000	300.000
Begrote toevoeging (3)	351.930	351.930	300.000	300.000	300.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het provinciehuis (alsook de bestrating en omheining) en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.
Portefeuillehouder	H. Baas
Teamleider	G. van der Ploeg
Programma	66 Facilitaire ondersteuning
Product	66 Facilitaire ondersteuning
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De toevoegingen aan deze voorziening zijn vastgesteld op basis van een meerjarig onderhoudsplan voor de periode 2001-2010. Destijds heeft een extern bureau alle verwachte onderhoudskosten in kaart gebracht. Momenteel worden er verschillende onderhoudswerkzaamheden met het oog op het huisvestingsplan uitgesteld. In de praktijk houdt dit in dat er soms van de planning afgeweken moet worden. Een reden kan zijn dat bepaald onderhoud, ondanks de planning, nog niet nodig is, of is omschreven bij de revitalisering en wordt opgenomen in een groter of ander plan. Dit onderhoud wordt in dit soort situaties met bijbehorende kosten vooruit geschoven. De meerjarenonderhoudsplaning dient geactualiseerd te worden op basis van het gerevitaliseerde provinciehuis en in welke staat het provinciehuis zich bevindt op 1 juli 2011. De nieuwe onderhoudsplaning op basis van het vernieuwde gebouwcomplex wordt dan gemaakt voor de jaren 2012-2022. In het kader van de bezuinigingen is de reguliere bedrag voor toevoeging aan de voorzieningen van € 351.930 bijgesteld en op € 300.000 vastgesteld.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Vanwege de revitalisering van het provinciehuis is in 2010 alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd en het planmatige onderhoud dat is opgenomen binnen het Programma Provinciehuis van Morgen. In 2011 zal een groot deel planmatig onderhoud worden uitgevoerd welke de afgelopen jaren is uitgesteld en zal ook het planmatige onderhoud dat binnen het programma Provinciehuis van Morgen is opgenomen uitgevoerd zijn. Doel is de (achterstallige) werkzaamheden opgeleverd te hebben gelijktijdig met de huidige verbouwingswerkzaamheden.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>De huidige revitalisering.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Beschikbare onderhoudsgelden welke de afgelopen jaren zijn gereserveerd zullen (bijna) volledig in 2011 worden besteed.</p>

Begrote lasten voorziening (5)	1.151.500	956.671	300.000	300.000	300.000
Werkelijke/beoogde lasten voorziening (6)	792.866	956.671	300.000	300.000	300.000
Begrote baten voorziening (7)	351.930	351.930			
Werkelijke/beoogde baten voorziening (8)	351.930	351.930			
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	1.705.555	1.615.915	1.615.915	1.615.915	1.615.915

083177	Voorziening groot onderhoud museum				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	675.632	797.531	561.329	561.329	561.329
Begrote onttrekking	121.899	358.101	100.000	100.000	100.000
Begrote toevoeging	121.899	121.899	100.000	100.000	100.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het Drents Museum en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.
Portefeuillehouder	H. Baas
Teamleider	G. van der Ploeg
Programma	66 Facilitaire ondersteuning
Product	66 Facilitaire ondersteuning
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Evenals bij het provinciehuis wordt bij het Drents Museum sinds 2002 gewerkt met een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van het Drents Museum. De planning beslaat een periode van 10 jaar. Gelet op de uitbreiding het Drents Museum alsmede de herinrichting/verbouw van de oudbouw is een nieuwe meerjarenonderhoudsplan nodig. Momenteel worden alleen noodzakelijke dagelijkse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Voor zolang nog geen nieuwe planning voorhanden is wordt uitgegaan van een jaarlijkse toevoeging en onttrekking van € 121.899,--, na 2012 is dit bedrag in het kader van de bezuinigingen op € 100.000,-- vastgesteld. De voorziening is ingesteld om fluctuatie in de jaarlijkse (groot) onderhoudskosten te voorkomen.</p> <p>Uit de planning zal moeten blijken wanneer en voor hoeveel er aan onderhoud de komende jaren benodigd is. Voor het gereed komen van de nieuwbouw zal ook het grootonderhoud aan de oudbouw worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat dit in 2011 zal worden uitgevoerd. De geprognostiseerde onttrekking is daarom doorgeschoven van 2010 naar 2011. De meerjarenonderhoudsplan dient geactualiseerd te worden op het moment dat binnen de uit te voeren uitbreiding van het Museum duidelijkheid is in welke staat het Drents Museum zich bevindt en welke veranderingen er zijn gerealiseerd op 1 januari 2012. De nieuwe onderhoudsplaning op basis van het vernieuwde gebouwcomplex wordt gemaakt voor de jaren 2012-2022.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Vanwege de uitbreiding en verbouwing van het Drents Museum is in 2010 alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. In 2011 zal een groot deel planmatig onderhoud worden uitgevoerd welke de afgelopen jaren is uitgesteld. Doel is de (achterstallige) werkzaamheden opgeleverd te hebben gelijktijdig met de huidige verbouwingswerkzaamheden.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>Huidige verbouwing en uitbreiding</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>Beschikbare onderhoudsgelden welke de afgelopen jaren zijn gereserveerd zullen (bijna) volledig in 2011 worden besteed.</p>

Begrote lasten voorziening (5)	121.899	758.101	100.000	100.000	100.000
Werkelijke/beoogde lasten voorziening (6)	-	758.101	100.000	100.000	100.000
Begrote baten voorziening (7)	121.899				
Werkelijke/beoogde baten voorziening (8)	121.899				
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	797.531	561.329	561.329	561.329	561.329

083179	Voorziening spaarverlof				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	200.000	141.360	-	-	-
Begrote onttrekking (2)	100.000	141.360	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Werknemers hebben de mogelijkheid afspraken te maken om verlof te sparen, met het doel tussentijds of aan het eind van hun loopbaan de gespaarde uren op te nemen.
Portefeuillehouder	T. Klip
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
	Wat was in 2010 gepland?
	Bij de 2e bestuursrapportage 2009 ingesteld. Deze voorziening kan aangesproken worden voor het opvangen van kosten van medewerkers die het gespaarde verlof opnemen. Voorgesteld is de voorziening in 2010 en 2011 aan te spreken voor het opvangen van de gesignaliseerde knelpunten, voor € 100.000,-- per jaar.
	Wat is in 2010 gerealiseerd?
	Voor het opvangen van langdurig verlof van een tweetal medewerkers is € 58.640,-- aan deze voorziening onttrokken.
	Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.
	Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?
	N.v.t.

Begrote lasten voorziening (5)	100.000	100.000	-	-	-
Werkelijke/beoogde lasten voorziening (6)	58.640	100.000	-	-	-
Begrote baten voorziening (7)					
Werkelijke/beoogde baten voorziening (8)					
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	141.360	-	-	-	-

083180	Voorziening op vordering op verkoop Vennootschap B.V.				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar	18.248.444	18.248.444	18.248.444	18.248.444	18.248.444
Begrote onttrekking	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Afdekking risico van nog af te wikkelen verplichtingen die voor rekening komen van de "vendors" van de aandelen Essent Holding N.V. aan RWE AG.
Portefeuillehouder	J.G. Vlietstra
Teamleider	E. Bos
Programma	6. Middelen
Product	P-6.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>Deze voorziening is ingesteld na verkoop van Essent. Met RWE is overeengekomen dat de aandeelhouders een voorziening treffen ten laste van de opbrengst verkoopopbrengst Essent. Vrijval is mogelijk na 1, 5 en 6 jaar. Het is mogelijk dat dan een gedeelte alsnog wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders, afhankelijk van het beroep dat op de voorziening moet worden gedaan vanwege nog af te wikkelen zaken. Indien als nog tot uitkering wordt overgegaan, dan zal op dat moment de opbrengst in de begroting worden opgenomen. Vooralsnog is er geen sprake van vrijval.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>Nog niets</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

Begrote lasten voorziening (5)	-	-	-	-	-
Beoogde/werkelijke lasten voorziening (6)	-	-	-	-	-
Begrote baten voorziening (7)					
Beoogde/werkelijke baten voorziening (8)					
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	18.248.444	18.248.444	18.248.444	18.248.444	18.248.444

083181	Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa), (voorheen Reserve t.b.v de in te stellen voorziening pensioenen)				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	7.291.222	6.850.459	6.490.459	6.130.459	5.770.459
Begrote onttrekking (2)	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Begrote toevoeging (3)	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	De provincie is voor pensioenen van (ex-)gedeputeerden eigen risicodragers. Deze pensioenen zijn niet ondergebracht bij het ABP of een pensioenverzekeringsmaatschappij. De voorziening is ingesteld om ervoor te zorgen dat de opgebouwde pensioenrechten van (ex-)gedeputeerden ook daadwerkelijk kunnen worden betaald door de provincie.
Portefeuillehouder	T. Klip - Martin
Teamleider	E. Bos
Programma	Overige
Product	Overige personeel
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De ingehouden pensioenpremies van de huidige gedeputeerden alsmede het werkgeversdeel pensioenpremie voor huidige gedeputeerden worden gestort in de voorziening. Aan de voorziening worden de daadwerkelijk betaalde pensioenen onttrokken. In 2009 is de voorziening op peil gebracht. Het werkgeversdeel in de pensioenpremie wordt begroot op de kostenplaats Oud GS en de totale pensioenpremies van gedeputeerden worden begroot als storting in de voorziening. Betaalde pensioenen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Deze bedragen moeten na de collegevorming in 2011 worden berekend en in een begrotingswijziging worden verwerkt.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>De lasten vielen iets hoger uit dan geraamd, de baten iets lager. Desondanks is de voorziening voldoende op peil.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

Begrote lasten voorziening (5)	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Werkelijke/beoogde lasten voorziening (6)	553.588	500.000	500.000	500.000	500.000
Begrote baten voorziening (7)	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
Werkelijke/beoogde baten voorziening (8)	112.825	140.000	140.000	140.000	140.000
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	6.850.459	6.490.459	6.130.459	5.770.459	5.410.459

083182	Voorziening groot onderhoud Depot Drents Museum				
Verloop	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo aanvang jaar (1)	-	-	-	-	-
Begrote onttrekking (2)	-	-	-	-	-
Begrote toevoeging (3)	-	-	-	-	-

Doelstelling (in te realiseren maatschappelijke doelstellingen)	Voor nu en in de toekomst op een planmatige wijze werken aan een verantwoorde staat van bouwkundig en technisch onderhoud van het Depot Drents Museum en daartoe de financiële middelen beschikbaar hebben.
Portefeuillehouder	H. Baas
Teamleider	G. van der Ploeg
Programma	66 Facilitaire ondersteuning
Product	66 Facilitaire ondersteuning
Inhoudelijke en financiële toelichting	<p>Wat was in 2010 gepland?</p> <p>De nieuwbouw van het depot Drents Museum Schepersmaat 5 te Assen is in 2010 opgeleverd. Begin 2011 wordt een (meerjaren planmatige) onderhoudsbegroting (MOP) opgesteld voor de periode 2011-2021. Op basis van deze begroting worden de jaarlijkse onderhoudsbehoeften vastgesteld voor zowel huurder als verhuurder van dit pand.</p> <p>Wat is in 2010 gerealiseerd?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat zijn de oorzaken van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p> <p>Wat is het (meerjarige) effect van eventuele afwijkingen?</p> <p>N.v.t.</p>

Begrote lasten programma (5)					
Beoogde/werkelijke lasten programma (6)					
Begrote baten programma (7)					
Beoogde/werkelijke baten programma (8)					
Saldo einde jaar (9=1-2+3+5-6-7+8)	-	-	-	-	-

III.3 Overzicht personeelssterkte (fte)

Organisatie-eenheid/afdeling (zoals opgenomen in de kostenverdeelstaat)	Sterkte ultimo 2009 (werkelijk)	Sterkte ultimo 2010 (werkelijk)
Hulpkostenplaatsen		
Directie	2,00	2,00
Bestuur en Communicatie	33,62	31,82
Concernstaf	4,45	3,65
Facilitaire Ondersteuning	111,81	109,45
Management Ondersteuning	54,06	49,25
Statengriffie	5,23	6,23
Totaal hulpkostenplaatsen	211,17	202,40
Hoofdkostenplaatsen		
Duurzame Ontwikkeling	76,59	72,09
Programma- en Projectmanagement	10,22	10,02
Ruimtelijk Ontwikkeling	74,14	73,73
Sociaal-Economische Ontwikkeling	78,02	75,53
Wegen en Kanalen	90,02	85,52
Totaal hoofdkostenplaatsen	328,99	316,89
Totaal organisatieschema	540,16	519,29
Overig personeel		
Provinciale staten	41,00	41,00
Gedeputeerde staten	6,20	5,40
Oud-leden gedeputeerde staten/provinciale staten	18,00	20,80
Commissaris van de Koningin	1,00	1,00
Herplaatsen/Regelingen	- 10,64	- 5,44
Totaal overig	76,84	73,64
Totaal Generaal	617,00	592,93
Noordelijke Rekenkamer	- 5,70	- 5,70
BBL-ers	- 5,60	- 3,20

III.4 Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uiteenzetting over de financiële positie in de jaarrekening zijn. Wij beschrijven het verloop van deze verplichtingen ten opzichte van de begroting.

Premie Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)

Met ingang van 1 januari 2006 is het werkgeversaandeel in de premie IZR vervallen. Daarvoor in de plaats is gekomen vergoeding Ziekte Verzekering Wet (ZVW). De werkelijke lasten in 2010 zijn hiervan € 1.377.948,-- geweest. Deze vergoeding geldt totdat werknemers uit dienst treden.

Vakantiegeld

In de maand mei wordt het vakantiegeld over de afgelopen 12 maanden betaald. Aan het eind van het jaar ontstaat er daardoor een verplichting van 7 maanden vakantiegeld. Het bedrag van de verplichting per 31 december 2010 bedraagt € 1.986.550,--.

Pensioenen/wachtgelden

Er zijn per eind december nog 22 pensioenontvangende ex-leden van gedeputeerde staten. Daarnaast is er een aantal ex-gedeputeerden en ook voormalige leden van provinciale staten die wachtgeld ontvangen of wachtgeld mochten ontvangen, maar in 2010 een (tijdelijk) inkomen hadden. In 2010 zijn de lasten voor pensioenen en wachtgelden voor deze mensen € 578.107,-- geweest.

III.5 Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Met ingang van 1 maart 2006 is de WOPT (Staatsblad 2006, 95) van kracht. Deze wet regelt dat elke instelling die overwegend uit publieke middelen is gefinancierd jaarlijks het belastbaar jaarloon per individuele functionaris met wie zij een arbeidsrelatie heeft op functienaam zal publiceren, indien dit belastbaar jaarloon uitgaat boven dat van de minister (€ 193.000,-- in het jaar 2010). Het voorschrift in de WOPT houdt voor provincies en gemeenten in dat de informatie over topinkomens moet worden opgenomen in de Jaarrekening als bedoeld in artikel 201 van de Provinciewet en artikel 197 van de Gemeentewet. De wijziging in artikel I, onderdeel D, strekt ertoe dat deze informatie wordt opgenomen in de toelichting op de Programmarekening, die daarvoor een logische plaats is.

Voor de provincie Drenthe geldt dat geen functionaris op de loonlijst staat die vermeld moeten worden op basis van de definitie van de WOPT.

Achtergrond

Per 1 oktober 2009 is de Wet dwangsom en beroep bij niet-tijdig beslissen in werking getreden en vervangt de provinciale Verordening dwangsom. De wijzigingen zijn onder andere:

- uitbreiding van de gronden voor het opschorten van de beslistermijn
- schriftelijke bevestiging aan de aanvrager in geval van beëindiging opschortingsperiode
- de bedragen en looptijd zijn gewijzigd
- de dwangsom mag niet verrekend worden met eventuele openstaande rekeningen van de aanvrager bij de provincie

Hier treft u de rapportage aan. Bijgevoegde tabel geeft een overzicht over de provincie als totaal. Hieruit en uit een daartoe in de ambtelijke organisatie gemaakte analyse komt het volgende beeld naar voren.

Hoeveelheid geregistreerde ingekomen stukken met risico van dwangsom

Van de in de periode 1 januari tot en met 31 december 2010 totaal geregistreerde ingekomen stukken had 20,4% het risico van dwangsom in zich. Dat is 9% meer dan in de rapportage van 2009. In absolute aantallen zijn er in 2010(1.460) ook meer ingekomen stukken met risico van dwangsom dan in 2009 (623). Bij stukken met risico van dwangsom valt bijvoorbeeld te denken aan een aanvraag voor een subsidie of vergunning, een gedoogbesluit, een verzoek tot handhaving, een bezwaarschrift etc.

Het merendeel van het aantal stukken met risico van dwangsom kwam binnen bij het team Cultuur van de afdeling Sociaal-Economische Ontwikkeling, namelijk 42,9%. Ook wat betreft de beleidsterreinen op het gebied van duurzame en ruimtelijke ontwikkeling kwamen relatief veel stukken binnen met het risico van dwangsom, namelijk 14,8% respectievelijk 30,3% . Op het gebied van wegen en kanalen was dit percentage 6,9%. Tenslotte kwamen op de werkvelden van bestuur en communicatie, managementondersteuning en facilitaire ondersteuning enkele stukken met risico van Dwangsom binnen (in totaal circa 5%).

Afhandeling stukken met risico van dwangsom

In totaal is het grootste deel 64% (ofwel in aantal 611) van de afgedane ingekomen stukken met risico van dwangsom tijdig afgehandeld; 36% (ofwel in aantal 360) van de stukken is te laat afgehandeld. Het percentage tijdig afgehandelde stukken is ten opzichte van 2009 gelijk gebleven(in 2009 64%). Voor de organisatie als totaal hadden van de te laat afgedane stukken de meeste (38,3%) een termijnoverschrijding van meer dan 8 weken. Dit is een verslechtering ten opzichte van 2009: toen lag het zwaartepunt van termijnoverschrijdingen ook bij meer > dan 8 weken nl 10%. De afdeling Sociaal Economische Ontwikkeling heeft hierin het grootste aandeel nl 29,4%. Voor de overige afdelingen is het per saldo procentueel gezien een lichte verbetering echter de absolute cijfers spreken dit tegen.

Toelichting op termijnoverschrijdingen

De meeste termijnoverschrijdingen hebben plaatsgevonden op het gebied van sociaal-economische ontwikkeling. Namelijk 25,8% (in aantal 247) van alle stukken die te laat zijn afgehandeld. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat op het beleidsterrein sociaal-economische

ontwikkeling verreweg de meeste stukken met risico van dwangsom zijn binnengekomen. Op het beleidsterrein cultuur komen veel incidentele subsidieaanvragen binnen die door de Adviescommissie Cultuur worden behandeld. In dat geval geldt een behandeltermijn van 12 weken. Bij de afdeling waar de registratie van binnengekomen stukken plaats vindt, weet men niet of een subsidie wel of niet door de Adviescommissie Cultuur wordt behandeld. Het komt dan ook vaak voor dat de verkeerde behandeltermijn aan een aanvraag wordt gekoppeld. In veel gevallen is meer tijd nodig voor overleg met de aanvrager(s) van subsidie, dit wordt uiteraard gecommuniceerd met de aanvrager. In een groot aantal gevallen was de aanvraag niet compleet waardoor extra informatie moest worden aangevraagd. Ook hierover wordt gecommuniceerd met de aanvrager. De verwachte verbetering ten gevolge van de digitalisering heeft echter nog niet voldoende effect gesorteerd. Voor 2011 zal hier een verbeteringstraject ingezet worden.

Ingebrekestellingen en dwangsommen

In 2010 zijn 12 ingebrekestellingen ontvangen (in 2009 waren dat er 51). De termijnoverschrijdingen op het gebied van sociaaleconomische ontwikkeling hebben geleid tot 5 ingebrekestellingen.

Overige termijnoverschrijdingen speelden verder vooral op de beleidsterreinen wegen en kanalen duurzame en ruimtelijke ontwikkeling en 1 bij management ondersteuning. Het ging bij deze beleidsterreinen om 7 stukken ofwel bijna 2% van alle stukken die te laat zijn afgedaan. Naar aanleiding van deze 12 ingebrekestellingen zijn er 3 dwangsommen uitbetaald met een totaal bedrag van € 3.520. De oorzaken van deze dwangsommen liggen vooral op de volgende terreinen: complexiteit van de casussen, niet tijdig kunnen afhandelen door een commissie van bezwaar. i.v.m. vergunningverlening was er veel overleg nodig tussen ambtenaren onderling en externe partijen. Daarnaast was er in een geval sprake van onzorgvuldigheid bij de ambtelijke afhandeling.

Toelichting uitbetaalde dwangsommen

Casus 1

Bij deze casus is het de commissie van bezwaar wegens grote complexiteit niet gelukt binnen de wettelijke termijn een uitspraak te doen, inmiddels is de casus afgehandeld.

Casus 2

Bij deze casus was er sprake van een aantal factoren. Er was sprake van een groot aantal brieven waar op gereageerd moest worden. Niet alles is tijdig gelukt. Bij behandeling van de casus bleek dat de afhandeling van een vraag t.g.v. miscommunicatie met de klager niet had plaats gevonden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een ingebrekestelling en dwangsom.

Casus 3

De derde casus betreft een vergunningverlening waarbij er veel overleg nodig is geweest. Daarnaast is er door de provincie onzorgvuldig gehandeld waardoor de aanvraag langer is blijven liggen dan nodig was geweest.

III.7 Rapportage single information single audit

Departement	Nr.	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
BZK	C7	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	Wet stedelijke vernieuwing	Provincies (rechtstreekse ontvanger)	Eindsaldo ISV (na afloop periode II) = totaal ontvangen ISV-bedrag minus totaal vastgestelde ISV-bijdrage na afloop 2e periode. Aard controle R € 103.213	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t. Willen we graag inzetten t.b.v. ISVIII				
I&M	E1	Industrielaawai	Wet geluidhinder Besluit bijdrage sanering industrielaawai	Provincies	Besteding 2010 t.l.v. rijksmiddelen Aard controle R € 18.530	Overige bestedingen 2010 Aard controle R € 0	Aantal afgeronde projecten waarbij een verklaring is dat de subsidievoorwaarden zijn nagekomen en de prestatie is geleverd Aard controle R 0	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0		Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in plaatsvindt Zie Nota baten-lasten Aard controle R € 0
I&M	E5	Verzamelluitkering VROM	Regeling verzameluitkering	Provincies, gemeenten	Besteding t/m 2010 Aard controle R € 174.438					
I&M	E6	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling)	Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering;	Provincies en gemeenten	Besteding 2010 uit Wbb Aard controle R € 332.846	Besteding 2010 uit FES Aard controle R € 0	Bestedingen (Wbb) van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0	Uitgaven (Wbb) van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0		Bestedingen (FES) van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lasten Aard controle R € 0
I&M	E9	Programma Externe Veiligheid (EV)	Subsidieregeling programmafinanciering Externe Veiligheid (EV)-beleid voor andere overheden 2006-2010	Provincies	Besteding 2010 Aard controle R € 386.420	Percentage van de verstrekte bijdrage 2010 dat is gebruikt voor het in dienst nemen van vast personeel EV Aard controle D2 100,00%	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t. Nee	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0		Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in plaatsvindt Zie Nota baten-lasten Aard controle R € 0
I&M	E27	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10)	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Eindsaldo/-reservering 2009 Aard controle R € 45.032.461	Rentebaten 2010 Aard controle R € 450.358	Ontvangen BDU-bijdrage V&W Aard controle R € 33.098.000	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen Aard controle R € 2.405		Besteding 2010 Aard controle R € 32.222.356
I&M	E28B	Regionale mobiliteitsfondsen (Zuiderzeelijn)	Beschikking of overeenkomst van Samenwerkingsverband Noord Nederland met provincies obv convenant tussen Rijk en Samenwerkingsverband Noord Nederland voor Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn	Provincies Friesland, Groningen en Drenthe (SiSa tussen medeoverheden+)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. UP-10-03055 Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0	Gerealiseerd wel/niet Aard controle R Niet Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0	Besteding 2010 ten laste van SNN Aard controle R € 592.709	Overige bestedingen 2010 Aard controle R € 0		Te verrekenen met SN Aard controle R € 214.833
EL&I	F15	Leren voor duurzame ontwikkeling (LvDO)	Beschikking o.b.v. Programma Leren voor duurzame ontwikkeling 2008-2011	Provincies	Totale besteding 2010 Aard controle R € 519.384	Cofinanciering eigen middelen 2010 Aard controle R € 38.500	Cofinanciering door derden 2010 Aard controle R € 100.000	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 21.334		Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in plaatsvindt Zie Nota baten-lasten Aard controle R € 0
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009	Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), tot 1 jaar op peildatum 2009 Betreft het aantal cliënten op peildatum die minder dan of gelijk aan 1 jaar (voorlopig) onder toezicht staan. Aard controle D1 183	Aantal OTS langer dan een jaar op peildatum 2009 Betreft het aantal cliënten dat op peildatum langer dan 1 jaar onder toezicht staan. Aard controle D1 252	Aantal voorlopige voogdij 2009 Aard controle D1 3	Aantal voogdij 2009 Aard controle D1 87		Aantal jeugdreclasseren 2009 Aard controle D1 200
					Besteding 2010 aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel justitietaken Aard controle R € 5.357.137	Besteding 2010 aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Aard controle R € 6.444.781	Besteding 2010 aan zorgaanbod Aard controle R € 23.445.709	Aantal aanmeldingen 2010 aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 145		Aantal afmeldingen 2010 aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 41

(Sisa)

10, 2010	Eindverantwoording ja/nee					
stelsel	Aard controle n.v.t.					
	Nee					
voór gave in it stelsel	Uitgaven (FES) van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.				
	€ 0	Nee				
veront- inclusief ra de n)						
10, 2010						
stelsel						
	Correctie over besteding 2009	Eindsaldo/-reservering 2010	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel		
	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
	€ 0	€ 23.710.185	€ 22.650.682	€ 0		
IN	Toelichting	Eindverantwoording ja/nee				
	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
		Nee				
10, 2010						
stelsel						
ing	Aantal samenloop 2009	Aantal Individuele Traject Begeleiding 2009 (ITB), harde kern	Aantal ITB 2009, Criem	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) 2009		
	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1		
	14	36	27	0		
2010 reau	Omvang egaliseriereserve jeugdzorg per 31 december 2010	Eindverantwoording ja/nee	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken Zie Nota baten-lastenstelsel	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in of na 2010 plaatsvindt aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt aan stichting, die een bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
	-€ 1.077.251	Ja	€ 0	€ 0	€ 149.125	€ 0

In de Algemene maatregel van bestuur Single information single audit (Sisa) geeft het rijk aan dat van een aantal regelingen, waarvoor gemeenten en provincies van het rijk gelden ontvangen, verantwoording moet worden afgelegd in de jaarstukken. Eerdere jaren werden voor deze regelingen afzonderlijke verantwoordingen opgesteld met daarbij ook een afzonderlijke accountantsverklaring. Vanaf 2006 is dit teruggebracht tot één verantwoording in de jaarrekening en is er één controlemoment. Over 2010 worden 9 regelingen verantwoord via deze rapportage tegen 14 regelingen in 2009. Het aantal is afgenomen doordat verschillende regelingen zijn qua termijn zijn afgelopen, dan wel zijn opgenomen in de decentralisatie uitkering binnen het provinciefonds en daarmee geen specifieke uitkeringen meer zijn, waarover naar het rijk verantwoording afgelegd dient te worden. Het rijk beoogt hiermee de administratieve lasten te verlagen.

Het opgenomen overzicht is het door het rijk voorgeschreven. De verantwoorde bedragen zijn dit jaar gebaseerd op het stelsel van baten en lasten en niet meer, zoals voorheen was voorgeschreven op basis van het kasstelsel. Voordeel hiervan is dat cijfers beter aansluiten op de provinciale administratie, waardoor eveneens de administratieve lasten verder worden beperkt.

In IPO-verband is afgesproken dat ook gemeenten via de Sisa methodiek kunnen verantwoorden over diverse regelingen, waarover de provincies weer naar het rijk moeten verantwoorden. Over 2010 dienen diverse Drentse gemeenten zich aan de provincie voor 5 regelingen te verantwoorden.

III.8 Portefeuilleverdeling GS-leden

Commissaris van de Koningin

- Algemene coördinatie en externe betrekkingen
- Communicatie
- Burgemeestersaangelegenheden
- Algemeen toezicht gemeenten
- Openbare orde en veiligheid
- Algemene aangelegenheden Provinciewet en Gemeentewet
- Algemene juridische aangelegenheden
- Kieswet
- Ombudsfunctie

J.M. Imhof
Directeur-secretaris

A. Haarsma
(PvdA)

- Waarnemend Commissaris van de Koningin
 - Ruimtelijke ontwikkeling
 - Wonen en wijkontwikkeling
 - Zorg (jeugd), welzijn, onderwijs en sport
- Integraal*
- Regio Groningen - Assen
- Regionaal*
- Drenthe Noordwest

T. Klip-Martin
(VVD)

- Bodem, lucht en milieu
 - Klimaat en energie
 - Water en waterschappen
 - Cultuur (bibliotheek, archief en musea)
 - Personeel & Organisatie
 - DB-IPO
- Integraal*
- Duurzaam Drenthe
- Regionaal*
- Drenthe Zuidwest (incl. afstemming Overijssel)

J.G. Vlietstra (PvdA)

- EZ / arbeidsmarkt
- Financiën
- Medialeiders
- DB-SNN

H. Baas
(ChristenUnie)

- Informatisering en automatisering
 - Facilitaire zaken
 - Verbouwing / revitalisering provinciehuis
 - Handhaving
- Integraal*
- Project burger en provincie (incl. relaties "Regionaal")
 - Bestuurlijke verhoudingen

R.W. Munniksma
(PvdA)

- Vitaal platteland, landbouw en landinrichting
 - Natuur en landschap
 - Recreatie en toerisme
 - Cultuur (m.u.v. bibliotheek, archief en musea)
- Integraal*
- Veenkoloniën en Drents Plateau
- Regionaal*
- Drenthe Zuidoost (incl. afstemming Overijssel)

S.B. Swierstra
(VVD)

- Verkeer en Vervoer
 - Openbaar vervoer
 - Wegen en Kanalen
 - DB-SNN
- Integraal*
- Europa, NOA en internationale betrekkingen

III.9 Zetelverdeling

Zetelverdeling provinciale staten Drenthe	oude periode	nieuwe periode
PvdA	13	12
VVD	8	9
CDA	10	6
SP	5	4
PVV	0	4
ChristenUnie	3	2
GroenLinks	2	2
D66	0	2
	41	41

Zetelverdeling college van gedeputeerde staten	
PvdA	3
VVD	2
ChristenUnie	1

III.10 Afkortingenwijzer

AB	algemeen bestuur
AGO	Actieplan gebouwde omgeving
ASV	Algemene subsidieverordening
AvA	algemene vergadering van aandeelhouders
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BANN	Bestuursacademie Noord-Nederland
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	brede doeluitkering
Bls	Besluit locatiegebonden subsidies
BIELLS	bodeminformatie essentieel voor landelijke en lokale sturing
BKV	beeldende kunst en vormgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOAG	brede overleg- en adviesgroep
BOKD	Brede Overleggroep Kleine Dorpen
BOS	buurt, onderwijs en sport
BRTN	Beleidsvisie recreatioervaart Nederland
BTO	bedrijfstakinggericht opleiden
BUS	Besluit uniforme sanering
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van
CBK	Centrum Beeldende Kunst
CBM	Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CHW	cultuurhistorische waardenkaart
CJK	Centra voor Jeugd en Gezin
CKA	Cultureel Kwartier Assen
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de verkeerstechniek
CvdK	Commissaris van de Koningin
CBB	collectief vraagafhankelijk vervoer
CCC	Carbohydrate Competence Center
CCS	Carbon Capture and Storage
CPO	collectief particulier opdrachtgeverschap
CWZ	cultuur, welzijn en zorg
DB	dagelijks bestuur
DBL	Drentse Bedrijfslokaties, Stichting
DigiD	Digitale Identiteit
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DNS	Drenthe Nieuwe Stijl
DPE	Dierenpark Emmen
DRIS	Dynamisch ReisInformatie Systeem
DURP	digitale uitwisseling ruimtelijke plannen
ECB	Europese Centrale Bank
EDR	Eems Dollard Regio
EHK	essentiële herkenbaarheidskenmerken
EHS	ecologische hoofdstructuur

EL&I	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Ministerie van
EMMS	energie- en milieumanagementsysteem
ESP	Europa Service Punt
EU	Europese Unie
EZ	Economische Zaken, Ministerie van
FBE	faunabeheereenheid
FES	Fonds Economische Structuur
FFT	Functionele Familie Therapie
FFW	Flora- en Faunawet
GAE	Groningen Airport Eelde
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GGOR	gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem
GS	gedeputeerde staten
GWW	Grondwaterwet
HANN	Healthy Ageing Network Noord Nederland
HIT	Hanze Institute of Technology
HPO	High Performance Organization
HR	human resource
IAD	Innovatief Actieprogramma Drenthe 2008-2010
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IGGD	Integraal groen gebiedsplan Drenthe
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
IM	Incidentmanagement
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISO	International Organization for Standardization
ISP	Integraal structuurplan
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
iWSR	instrumentarium Watersysteemrapportage
IVV	Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer
IWV	Interprovinciaal Werkgeversverband
IZR	Interprovinciale ziektekostenregeling
KEI	Kader voor Economische Investeringen
KIK	Kunstenaarsinitiatief in Kolderveen
KIN	Kennis Innovatie Netwerk
KO	Koninklijke onderscheidingen
KTO	klanttevredenheidsonderzoek
KRW	Kaderrichtlijn Water
KUS ₂	Klimaat Uitvoeringssubsidie II
LGR	landelijk grondwaterregister
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
LNV	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van
LOFAR	LOW Frequency ARray
LOI	Letter of Intent
LTC	Local Traffic Control
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MD	Management Development
MEP	Meerjarenexploitatieprogramma
m.e.r.	milieu-effectrapportage

MFD	Miliefederatie Drenthe
MFD	multifunctioneel dienstencentrum
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur ruimte en transport
MKB	midden- en kleinbedrijf
MOD	Multidisciplinaire Oefenstaf Drenthe
MOMO	Modernisering Monumentenzorg
MOP	Meerjarenontwikkelingsprogramma
MOP	meerjarenonderhoudsplan
MRB	motorrijtuigenbelasting
MST	Multi Systeem Therapie
MUP-VV	Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer
NAV	Noordelijke Arbeidsmarktverkenning
NaVoS	nazorg voormalige stortplaatsen
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NBW	Natuurbeschermingswet
NDW	Nationale Databank Wegverkeergegevens
NEND	Nachhaltige Energie Nederland Duitsland
NME	natuur- en milieueducatie
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NNBT	Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme
NNGB	Nederlandse norm gezond bewegen
NOA	Noordelijke ontwikkelingsas
NORA	New Opportunities for Rural Areas
NOM	Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
NRK	Noordelijke Rekenkamer
NSW	Natuurschoonwet
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma
NV NOM	Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland
NVD	netwerk veilig Drenthe
nWRO	nieuwe wet ruimtelijke ordening
NWW	niet-werkende werkzoekenden
OCB	opleidingscentrum in de bouw
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Ministerie van
OGB	nieuwe omgevingsbeleid
OKI	onderwijs en kennisinfrastructuur
OOV	openbare orde en veiligheid
OP EFRO	Operationeel Programma Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ov	openbaar vervoer
OVA	Overheidsbijdrage Arbeidskostenontwikkeling
OZB	onroerendezaakbelasting
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PB	programma beheer
PCC	Provinciaal Coördinatiecentrum
PGS	Publicatiereeks Gevaarlijke stoffen
PHP	Provinciaal herstructureringsprogramma
Pid	Pieken in de Delta
pMJP	provinciaal Meerjarenprogramma
PNS	Provincie Nieuwe Stijl
POP	Provinciaal omgevingsplan
POV	Provinciale omgevingsverordening

PPM	Programma- en Projectmanagement
PS	provinciale staten
PUP	Provinciaal uitvoeringsprogramma
PUVV	Provinciaal uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer
PvA	plan van aanpak
PvE	programma van eisen
PVVP	Provinciaal verkeers- en vervoersplan
RAAK	Regionaal Actieprogramma Aanpak Kindermishandeling
RAO	regionaal ambtelijk overleg
RBO	regionaal bestuurlijk overleg
Regis	regionaal geohydrologisch informatiesysteem
REP	Ruimtelijk Economisch Programma
RGT	Revitalisering Generiek Toezicht
RHC	Regionale Historische Centra
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunten
ROT	Regionaal Operationeel Team
RPC	Rijkspanologische Commissie
RPCP	Regionaal Patiënten Consumenten Platform
RSP	Regiospecifiek Pakket
RUD	Regionale Uitvoeringsorganisatie
Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
RvC	Raad van Commissarissen
RVT	Raad van Toezicht
SAN	Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer
SAWA	Sensors and Water
SBKGD	Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen en Drenthe
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SDF	Smart Dairy Farming
SHN	Samenwerking Handhaving Drenthe
SIA	Sámen Sterker in Actie!
Sisa	Single information single audit
SKA	Square Kilometer Array
SLB	Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging
smb	strategische milieubeoordeling
SN	Subsidieregeling natuurbeheer
SNL	Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SOL	Subsidieverordening onderhoud landschapselementen
SOM	stedelijke ontwikkeling en mobiliteit
SPVVD	Strategisch Plan Verkeersveiligheid Drenthe
STADO	stads- en dorpsvernieuwing, Wet op de
STINAT	Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk!
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van
TJS	Tienjarensценario
TABII	Tankstations Alternatieve Brandstoffen 2
TAFF	Tijdelijke Additionele Financiering Faciliteit
UILN-N	Uitvoeringsprogramma Innovatieve Landbouw Noord-Nederland
UvW	Unie van Waterschappen
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAT	voorbereiding, administratie en toezicht

VDG	Vereniging Drentse Gemeenten
VES	versterking economische structuur
VHR	Vogel- en Habitatrichtlijn
Vigeb	verbindingsoefening gemeenten en provincies
VINEX	Vierde nota op de ruimtelijke ordening extra
VRAL	Vermindering Regeldruk en Administratieve Lasten
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Ministerie van
VSV	voortijdig schoolverlaten
VTB	vliegende teambrigade
VV	verkeer en vervoer
VVBD	Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe
VW	Verkeer en Waterstaat, Ministerie van
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wav	Wet ammoniak en veehouderij
WBB	Wet bodembescherming
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WiDD	Welkom in Digitaal Drenthe
WILG	Wet inrichting /investering landelijk gebied
WKO	warmte-/koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WMD	Waterleidingmaatschappij Drenthe
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WION	Wet Informatie-Uitwisseling Ondergrondse Netten
WOK	werk, onderwijs en kennisinfrastructuur
WOPT	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening
WVO	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
WWI	Wet werk en inkomen
WWZ	wonen, welzijn en zorg
ZAT	Zorg en Advies Teams
ZVW	Ziekte Verzekering Wet
ZZL	Zuiderzeelijn

III.11 Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Provinciale Staten van provincie Drenthe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2010 van de provincie Drenthe gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de programmarekening over 2010 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Gedeputeerde Staten

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen. Het College van Gedeputeerde Staten is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 217, lid 2 van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en het door Provinciale Staten vastgestelde controleprotocol. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Zuiderzeelaan 53, 8017 JV Zwolle, Postbus 513, 8000 AM Zwolle
T: 088 792 00 38, F: 088 792 94 61, www.pwc.nl*

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Professional Services B.V. (KvK 5144405), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180286) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidvoorzwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene inkoopvoorwaarden die ook zijn gepubliceerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de Provinciale Staten in het controleprotocol en normenkader d.d. 10 november 2010 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van provincie Drenthe een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2010 als van de activa en passiva per 31 december 2010 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle materiële aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 5 april 2011
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door H. Boshove RA

III.12 Bestemming van het resultaat

Het resultaat over 2010, na verwerking van de begrote mutaties met reserves, bedraagt € 12.801.000,--.

Hieronder staan de grotere afwijkingen vermeld. Een detailoverzicht van afwijkingen groter dan € 50.000,-- is binnen paragraaf II.2 Toelichting op saldi van de programmarekening 2010 opgenomen. De verschillen hieronder zijn conform motie 14 in de vergadering van provinciale staten van 25/26 juni 2008 opgesteld. Aangegeven is of de doelen die zijn gerelateerd aan de budgetten wel of niet zijn gerealiseerd, of de voornaamste oorzaak van de afwijking van interne of externe aard was en of het bedrag door ons beïnvloedbaar was. Tevens is aangegeven waar de tekstuele toelichting is opgenomen. Deze toelichting kan bij Financiële analyse prioriteiten staan als het prioriteiten betreft of bij de financiële toelichting aan het eind van elke programma bij Wat heeft het gekost? Als het afwijkingen binnen de “going concern” budgetten betreft.

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwegend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)	tekstuele toelichting bij:
Programma 1. De provincie doet er toe!	254.702	nee						
Totaal kleinere verschillende binnen programma			254.702	V				
Programma 2. Samenleving met samenhang	773.445	ja						
P2.05 Kansen voor “7 tot 7” diensten- en voorzieningen-programma in Drentse gemeenten			77.376	V	ja	extern	ja	prioriteit blz. 55
Kapitaallasten m.b.t. Drents Museum			484.744	V	ja	intern	ja	programma blz. 60
Totaal kleinere verschillende binnen programma			211.325	V				
Programma 3. Ruimte en bereikbaarheid	-222.790	nee						
P3.14 Regio Specifiek Pakket (RSP)			-3.496.401	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 84
Bijdrage inzake RSP projecten			2.655.622	V	ja	intern	nee	programma blz. 92
Onderhoud en verbeteringswerken N34			-1.125.846	N	ja	extern	ja	programma blz. 89
Onderhoud 406 km weg (totaal) beheren, plus 16 km parallelweg, 261 km fietspad en 28 fauna			-1.186.504	N	ja	extern	nee	programma blz. 90
Kosten vaarwegverbinding Erica - Ter Apel			-527.369	N	ja	extern	nee	programma blz. 91
Vaarweg Meppel-De Punt			545.991	V	ja	extern	nee	programma blz. 90
Bijdrage van waterschappen in voedingsgemalen			307.865	V	ja	extern	nee	programma blz. 93
Stimulering Drentse woningmarkt			1.020.160	V	nee	extern	ja	programma blz. 91
Kosten actualisatie regiovisie Groningen-Assen			950.000	V	nee	intern	ja	programma blz. 91
Totaal kleinere verschillende binnen programma			633.692	V				
Programma 4 Kennis werkt	2.560.322	ja						
Bijdragen in projecten versterking economische structuur			1.850.836	V	nee	extern	nee	programma blz.110
Dividend CBL Vennootschap b.v.			399.795	V	ja	extern	nee	programma blz.110
P4.04 Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme			63.787	V	ja	extern	ja	prioriteit blz.107
Totaal kleinere verschillende binnen programma			245.904	V				

Omschrijving	Saldo programma	toelichting nodig?	Bedrag	voordeel / nadeel	Resultaat behaald (ja/nee)	Oorzaak overwendend (intern/extern)	hoogte bedrag beïnvloedbaar (ja/nee)	tekstuele toelichting bij:
Programma 5. Leefomgeving	9.689.440	ja						
P5.13 Uitwerking klimaat en energiebeleid			-185.712	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 144
P5.02 Grote stap zetten in bestrijding van verdroging in gebieden met hoogste prioriteit			338.550	V	nee	extern	nee	prioriteit blz. 144
P5.23 Vitaal Platteland			-154.373	N	ja	intern	ja	prioriteit blz. 144
P5.27 Havelte Oost			-199.986	N	ja	intern	nee	prioriteit blz. 144
P5.28 Ronde			275.000	V	nee	extern	nee	prioriteit blz. 145
Uitvoeringskosten pMJP			319.877	V	ja	intern	ja	programma blz. 155
Kapitaallasten m.b.t. relatienotagebieden			225.352	V	ja	intern	ja	programma blz. 155
pMJP exclusief prioriteitsgelden			8.473.099	V	ja	extern	nee	programma blz. 155
Totaal kleinere verschillende binnen programma			597.631	V				
Programma 6. Middelen	-254.042	nee						
Rente van belegd kasgeld			-452.811	N	ja	extern	nee	programma blz. 173
Toegerekende apparaatskosten			1.005.564	V	ja	intern	nee	programma blz. 172
Bijdrage van de kostenplaats kapitaallasten			-814.801	N	ja	intern	nee	programma blz. 173
Totaal kleinere verschillende binnen programma			8.006	V				
Totaal rekeningssaldo voor verrekeningen met reserves			12.801.078					

Van het resultaat stellen wij u voor aan de reserves toe te voegen een bedrag van € 9.445.000,--. Het betreft hier een saldo van toevoegingen en onttrekkingen die afwijken van de begrote toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Deze afwijkingen worden veroorzaakt door lagere kosten en of hogere opbrengsten van budgetten die aan deze reserves zijn gekoppeld. Het totaal bedrag dat voorgesteld wordt aan de reserves toe te voegen kan als volgt worden gespecificeerd:

Mutaties reserves	Begrote toevoeging	Werkelijk toevoeging	Voordeel/nadeel	Verschil
Bijdrage aan reserve vaarweg Meppel de Punt	988.603	1.534.593	N	-545.990
Bijdrage aan RSP reserve	66.322.701	65.481.922	V	840.779
Bijdrage van reserve versterking economische structuur	3.000.000	1.149.164	N	-1.850.836
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG	3.313.719	-6.368.572	N	-9.682.291
Bijdrage van Reserve vaarverbinding Erica - Ter Apel	41.667	569.036	V	527.369
Bijdrage van reserve grondwaterheffing	300.000	439.467	V	139.467
Bijdrage van reserve monitoring voormalige stortplaatsen	66.190	66.525	V	335
Bijdrage van reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34	2.012.000	3.137.846	V	1.125.846
				-9.445.321

Na verwerking van de voorgestelde mutaties die niet begroot zijn resteert een voordeel van € 3.356.000,--. Van dit resultaat stellen wij u voor een bedrag van € 1.393.587,-- in te zetten voor de hieronder genoemde zaken voor uitvoering in 2011.

Omschrijving	
Cofinanciering Pieken in de Delta projecten 'Smart Dairy Farming (SDF)'	298.427
Voortzetting Ontwikkelingsbureau Veenhuizen	75.000
Stimuleringsmaatregelen Drentse woningmarkt	1.020.160
Totaal	1.393.587

Daarnaast willen we vanuit het rekeningssaldo een bedrag € 1.075.000,-- bestemmen voor de volgende twee zaken: de uitvoering van Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied en ontvangen rijksmiddelen voor regionale uitvoeringsorganisatie.

- Conform uitvoering Motie 2010-28 Sociale economische vitalisering van het platteland en Versterking Landelijk Gebied, willen we de bezuinigingen op de middelen voor socialeconomische vitalisering en recreatie van het pMJP en impulsgelden Vitaal Platteland voor in totaal € 325.000,-- terugdraaien en dit te dekken door dit bedrag van het rekeningssaldo aan de Reserve provinciaal aandeel ILG toe te voegen.
- Zoals aangegeven in de 2e bestuursrapportage is door het rijk een bedrag van € 750.000,-- aan het provinciefonds toegevoegd wegens de compensatie van uitvoeringskosten die gemoeid zijn met de Wabo. Deze gelden zijn nodig in 2011 (€ 200.000,--) en 2012 (€ 550.000,--) voor het kunnen oprichten van een regionale uitvoeringsorganisatie (RUD). Wij willen dan ook voorstellen om vanuit het rekeningssaldo deze bedragen beschikbaar te stellen voor de betreffende jaren.

Van het geheel vrij besteedbaar resultaat van € 887.169,-- dat nu nog resteert, stellen wij voor dit toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

Resumerend stellen wij u voor:

- een bedrag van € 9.445.321,-- per saldo toe te voegen aan diverse reserves;
- een bedrag van € 325.000,-- aan bezuinigingen terug te draaien en dit bedrag extra toe te voegen aan de Reserve provinciaal aandeel ILG;
- een bedrag van in totaal € 750.000,-- ten behoeve van het oprichten van een regionale uitvoeringsorganisatie beschikbaar te stellen;
- een bedrag van € 1.393.587,-- te bestemmen voor overheveling van budgetten;
- een bedrag van € 887.169,-- toe te voegen aan de Reserve voor algemene doeleinden.

